Brian Aldiss

Helliconia

– vara –

SF

Dante

Brian Aldiss

Helliconia ~ vara

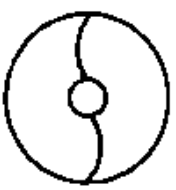

Consilier literar: Daniel Cristian Dumitru
Titlul original: Helliconia Summer

Copyright ©, 1982, by Brian Aldiss
Toate drepturile rezervate Editurii DANTE

ISBN 973-97061-5-0

Brian Aldiss

Helliconia

– vara –

în românește de
Mihaela și Ștefan Dumitrașcu

Editura DANTE

Doar o simetrie este-n om
Proporţii dintr-o parte-n alta, peste tot
Fiind la fel cu lumile ce-am fost;
Părţile să-şi spună "frate" pot
Căci capul şi piciorul au acelaşi ton
Şi lumile şi marea au acelaşi rost.

În urmă servitorii-i stau
Mai mulţi decât ar crede el vreodată
La orice drum el spulberă câţiva
Când greul şi boala durere-i dau.
Vai, iubire! Omul e o lume toată
Şi încă una care-i va urma.

George Herbert: *Omul*

1. Litoralnl borlienez

Valurile urcau coasta plajei, cădeau înapoi şi reveneau. Nu departe de mal, procesiunea hulelor era spartă de o masă stâncoasă, încoronată de vegetaţie. Aceasta marca o graniţă între adâncuri şi apa mică. Odată, stânca fusese o parte dintr-un munte, dar asta numai până când convulsiile vulcanice au aruncat-o în golf.

Stânca era acum domesticită de un nume. Era cunoscută drept stânca Linien. Golful şi locul erau numite Gravabegalinien, după stâncă. În spatele ei se întindea albastrul Mării Vulturilor. Valurile care se loveau de ţărm erau încoronate cu nisip ridicat de pe povârniş, înainte de a se sparge în fulgoare de spumă albă. Spuma urca pe coastă pentru a se scurge voluptos pe plajă.

După ce înconjurau bastionul stâncii, valurile se întâlneau din direcţii diferite pe plajă, aruncându-se cu vigoare îndoită, pentru a se roti în jurul picioarelor unui tron de aur, coborât pe plajă de patru phagori. În vâltoare erau cufundate cele zece degete trandafirii ale picioarelor reginei Borlien-ului.

Ancipitalii decornoraţi stăteau nemişcaţi. Nefăcând mai mult decât să asculte, lăsau şuvoiul să le mângâie picioarele, cu toate că se temeau de apă. Deşi căraseră încărcătura lor regală o jumătate de milă de la palatul Gravabagalinien, nu arătau deloc obosiţi. Deşi căldura era înăbuşitoare, nu păreau deranjaţi. Deşi regina intrase goală în mare, nu arătau nici un interes.

În spatele phagorilor, pe nisip uscat, majordomul palatului supraveghea ridicarea unui cort de către doi sclavi oameni, cort pe care l-au umplut cu strălucitoare covoare madi.

Valurile foşneau pe lângă gleznele reginei Myrdeminggala. Regina Reginelor, cum îi spuneau ţăranii. Cu ea venise fiica ei şi a regelui, prinţesa Tatro, precum şi compania sa obişnuită.

Prinţesa striga şi sărea entuziasmată. La vârsta de doi ani şi trei decade, ea privea marea ca pe un prieten uriaş şi neghiobit.

— Oh, priveşte valul care vine, mamă! Cel mai mare până acum! Şi următorul... vine... oooh! Un monstru înalt precum cerul! Oh! Devin din ce în ce mai mari! Tot mai mari, mamă, mamă! Uite! Uită-te numai la ăsta, uite, acum se sparge şi — ooh, vine altul şi mai mare! Uite, uite, mamă!

Regina aprobă serioasă deliciul fiicei sale în valurile mici şi plate şi-şi ridică ochii în zare. Norii roşietici se agăţau de orizontul sudic, semne ale apropiatului anotimp musonic. Apele adânci aveau o culoare care cu greu ar fi denumită albastru. Regina vedea azuriu, acqua marin, turquoise şi verde în adâncuri. Purta pe degel un inel cu piatră mică, de origine necunoscută, vândut ei de un negustor în Oldorando; piatra avea culoarea mării. Îşi simţea viaţa ei şi a copilei legate, precum piatra nestemată era legată de ocean.

Din acest rezervor de viaţă veneau valurile care o încântau pe Tatro. Pentru copilă, fiecare val era un eveniment unic, simţit independent de cele care au fost sau cele ce vor veni. Fiecare val era "valul". Singurul. Tatro trăia încă în prezentul etern al copilăriei.

Pentru regină, valurile reprezentau o mişcare continuă, nu atât a oceanului, cât a întregii lumi. Procesul acesta conţinea şi respingerea ei de către soţul său, armatele mărşăluind spre orizont, căldura crescândă şi pânza pe care spera în fiecare zi s-o vadă apărând în zare. Nu putea scăpa de nici unul dintre aceste lucruri. Trecut sau viitor, ele erau conţinute în prezentul ei periculos.

Strigându-i la revedere copilei, alergă înainte şi se scufundă în apă. Se separă de fiinţa mică, ezitantă, din ape puţin adâncă, pentru a întâlni oceanul. Inelul sclipi pe degetul ei, când mâna sa tăie apa şi ieşi la suprafaţă.

Apa era elegantă lângă corpul ei, răcorind-o din plin. Simţea energiile oceanului. O linie de buloiaşe albă marca în faţă graniţa dintre apele golfului şi marea propriu-zisă, acolo unde curgea marele curent vestic, împărţind continentele în toridul Campannlat şi răcorosul Hespegoral. Myrdeminggala nu înotase niciodată fără familiari mai departe de această frontieră.

Familiarii săi se apropiau acum, atraşi de feminitatea ei pregnantă. Înotau aproape. S-a scufundat cu ei în limp ce îşi foloseau limbajul orchestral, de care era încă străină. O avertizau că ceva — o neplăcere — se va întâmpla în curând. Va ieşi din domeniul ei, din mare.

Exilul o adusese pe regină în acest loc blestemat din sudul extrem al Borlien-ului — Gravabagalinien, anticul

Gravabagalinien — bântuit de strigoii unei armate care pierise aici cândva. Era domeniul ei restrâns. Totuşi, ea descoperise alt domeniu în mare. Descoperirea a fost accidentală şi data din ziua în care a intrat în apă în timpul ciclului. Mirosul ei în apă i-a atras pe familiari, care au devenit compania ei zilnică, consolare pentru tot ce pierduse şi tot ce o ameninţa.

Înconjurată de creaturi, Myrdeminggala plutea pe spate, expunând îmbietorul său corp căldurii Batalix-ului de deasupra. Apa îi clipocea în urechi. Sânii ei erau mici, cu sfârcuri cafenii, avea şolduri largi şi mijloc subţire. Soarele strălucea pa pielea ei. Companionii săi nu mai erau în apropiere. Câţiva înotau aproape de stânca Linien, alţii se avântau de-a lungul plajei; în mod inconştient, toţi o foloseau pe regină ca reper. Strigătele lor acopereau uneori zgomotul valurilor.

Undeva sus, pe plajă, în spatele vegetaţiei, în spatele stâncilor, era palatul, alb-auriul Gravabagalinien, căminul în care era exilată acum regina în aşteptarea divorţului său — sau a sfârşitului său. Pentru înotători, arăta ca o jucărie colorată

Phagorii stăteau imobili pe plajă. În larg, o pânză stătea nemişcată. Nici norii din sud nu păreau să-se mişte. Totul era în aşteptare.

Dar timpul se mişca, zilele ceţoase erau aproape — nici o persoană rezonabilă nu s-ar fi aventurat în câmp deschis, la aceste latitudini, când ambii sori străluceau pe cer. Dar zilele treceau, norii deveneau mai ameninţători, pânzele alunecau către est îndreptându-se către portul Otlassol.

În acast timp, valurile au adus un corp uman: aceasta era neplăcerea pe care familiarii o anunţaseră. Aceştia ţipară de dezgust. Corpul venea legănându-se pe lângă marginea stâncii Linien, ca şi cum încă ar mai avea viaţă şi voinţă, sfârşind într-o oglindă de apă puţin adâncă. A rămas acolo, nepăsător, cu faţa în jos. O pasăre i s-a aşezat pe umeri.

Myrdeminggala zări pata albă şi înotă spre ea din curiozitate. Una dintre damele sale de companie era deja acolo, holbându-se oripilată la straniul peşte. Părul lui negru era năclăit de sare. Un braţ era întors nefiresc pe după gât. Soarele deja îi uscase pielea puhavă când umbra reginei căzu asupra corpului.

Cadavrul era putrezit. Mici creveţi se înghesuiau în jurul unui genunche rupt. Dama de companie îi întoarse capul cu piciorul. Acesta căzu spre spate, duhnind.

O sumedenie de peştişori invadaseră faţa, devorând frenetic gura şi ochii. Nici măcar căldura Batalix-ului nu i-a putut

face să-şi înceteze colcâiala.

Regina s-a întors încet, auzind clipocitul unor picioare mici apropiindu-se. A ridicat-o pe Tatro deasupra capului sărutând-o, zâmbindu-i cald, liniştitor şi plecând împreună în sus pe plajă. Mergând, şi-a strigat majordomul.

— ScufBar! Ia obiectul acesta de pe plaja noastră. Îngroapă-l cât mai curând posibil în afara zidurilor vechi. Servitorul apăru din umbra cortului, scuturându-se de nisip.

— Imediat, doamnă, spuse.

Mai târziu, mânată de nelinişte, regina se gândi la un mod mai bun de a se dispensa de cadavru.

— Du-l la un anumit om pe care-l cunosc în Ottassol, îşi instrui ea micul majordom, fixându-l cu privirea. Este un om care cumpără corpuri. Îţi voi da şi o scrisoare, care nu este însă pentru anatomist. Nu trebuie să-i spui anatomistului de unde vii, înţelegi?

— Cine este acest om, doamnă?

ScufBar era întruchiparea nedumeririi.

— Numele lui este CaraBansity. Nu trebuie să îmi menţionezi numele. Are o reputaţie de meseriaş.

Se chinuia să-şi ascundă gândurile de servitori, trecându-i prin minte că timpul îi va scăpa când onoarea ei va fi în mâinile lui CaraBansity.

Dedesubtul palatului din lemn scârţâitor, era un labirint de cămăruţe răcoroase. Câteva dintre ele erau umplute cu straturi de blocuri de gheaţă, tăiate dintr-un gheţar din îndepărtatul Hespagoral. Când amândoi sorii au apus, majordomul ScufBar coborî între blocurile de gheaţă, luminându-şi drumul cu un opaiţ cu seu de balenă. Un mic sclav îl urma ţinându-i poalele hainei, pentru siguranţă. Printr-un proces de autoapărare, cultivat de-a lungul unei vieţi de servitor, ScufBar devenise gârbovit, uscat, cu umerii căzuţi, pentru a-şi proclama neînsemnătatea, scăpând astfel de alte îndatoriri. Dar, de data aceasta, autoapărarea nu funcţionase. Regina avea o încercare pentru el.

Îşi puse mănuşi şi şorţ de piele. Dând la o parte rogojinile de pe un rând de gheaţă, îi dădu opaiţul sclavului şi ridică un ciocan. Din două lovituri separă un bloc de vecinii săi.

Cărând blocul şi icnind, pentru a convinge sclavul de greutatea acestuia, urcă încet scările şi încuie uşa din spatele lor. Fu întâmpinat de dulăii enormi, care se plimbau prin coridoarele întunecate. Cunoscându-l pe ScufBar, aceştia nu lătrară.

Cărându-şi blocul printr-o uşă dosnică, ieşi afară. Ascultă apoi cum băiatul zăvora uşa din interior. Numai după aceea traversă curtea.

Stelele străluceau deasupra sa. Câte o sclipire violetă de auroră îi lumina drumul prin arcadele de lemn către grajduri. Simţea mirosul bălegarului de hoxney.

Un grăjdar aştepta în întuneric, tremurând. Toţi erau nervoşi noaptea în Gravabagalinien, pentru că se spunea că soldaţii pieritei armate mărşăluiau atunci în căutarea unor locuri prielenoase. Un şir de hoxney maronii fornăiau în beznă.

— Hoxney-ul meu e gata, băieţi?

— Este.

Grăjdarul echipase un hoxney solid pentru călătoria lui ScufBar. Pe spinarea animalului legase bine o ladă lungă din nuiele împletite, folosită de obicei pentru transportul bunurilor răcile cu gheaţă. Cu un icnet, ScufBar aruncă blocul de gheaţă în ladă pe un pat de rumeguş.

— Acum ajută-mă cu corpul şi nu te smiorcăi.

Corpul care fusese aruncat pe ţărm zăcea într-un colţ al grajdului, într-o cuvă cu apă de mare. Cei doi oameni l-au târât şi l-au aranjat deasupra blocului de gheaţă. Cu oarecare uşurare, au închis capacul lăzii.

— Ce oribil de rece este chestia asta, zise grăjdarul ştergându-şi mâinile de haine.

— Puţini oameni apreciază un cadavru uman, spuse ScufBar scoţându-şi mănuşile şi şorţul. Din fericire, anatomistul din Ottassol este dintre aceştia.

Îşi conduse hoxney-ul din grajd şi trecu de gărzile palatului, cu feţe îngrijorate. Regele dăduse reginei sale renegate numai gărzile bătrâne, sau cele în care nu putea avea încredere. ScufBar însuşi era nervos şi nu înceta să-şi pună întrebări. Chiar vuietul îndepărtat al mării îl făcea nervos. Odată trecut de zidurile palatului, s-a oprit să-şi tragă răsuflarea şi s-a uitat în urmă.

Masivul palat se profila în palida lumină a stelelor, tremurând O singură lumină strălucea la o fereastră. Acolo se putea vedea silueta unei femei privind în depărtare din balcon. ScufBar mormăi ca pentru sine, se întoarse către drumul de coastă şi-şi mână hoxney-ul către est, în direcţia Ottassol.

Regina Myrdeminggala îşi chemase mai devreme majordomul la ea.

Cu toate că era o femeie religioasă, sperieturile o chinuiau şi descoperirea cadavrului pe plajă o tulburase profund. Înclina

s-o considere ca un semn al apropiatei şi ameninţătoarei sale morţi.

După ce o sărută de noapte bună pe TatromanAdala, se retrase la rugăciune. În această seară Akhanaba nu-i oferea nici o liniştire, cu toate că ea gândise un plan simplu prin care să obţină un efect pozitiv din descoperirea corpului.

Îi era teamă de ce putea să le facă regele — ei şi fiicei sale. Nu se putea apăra de mânia lui şi înţelegea că atâta timp cât ea trăieşte, poate fi o ameninţare pentru el datorită popularităţii sale. Exista totuşi cineva care ar proteja-o, un tânăr general; lui îi trimisese o scrisoare, dar el lupta în Războaiele Vestice, şi nu-i răspunsese încă.

Acum trimitea altă scrisoare, prin grija lui ScufBar, la Ottassol, la o sută de mile distanţă, unde un trimis al Sfântului Imperiu trebuia să ajungă în scurt timp — împreună cu soţul ei. Numele său era Alam Esomberr şi el trebuia să aducă hârtia de divorţ pentru semnal Gândul acesta îi dădea fiori Reginei.

Scrisoarea ei pleca spre Alam Esomberr, cerând protecţie faţă de soţul ei. Dacă un mesager singuratic ar putea fi oprit de una din patrulele regelui, un umil omuleţ cu un animal de povară va putea trece oricând neobservat. Nimeni care ar inspecta cadavrul nu s-ar gândi să caute şi o scrisoare Scrisoarea era adresată nu lui Esomberr, ci Sfântului C'Sarr. Sfântul C'Sarr avea motive serioase să nu-l placă pe regele ei şi sigur ar acorda protecţie unei ploase regine disperate.

Stătea în picioarele goale la balcon, privind în noapte. Râse de sine însăşi, ea care-şi pune încrederea într-o scrisoare, când întreaga lume în jur putea să ardă. Privirea îi fugi către orizontul nordic. YarapRombry — cometa — ardea: pentru unii simbol al distrugerii, pentru alţii al salvării. O pasăre de noapte ţipă. Regina ascultă ţipătul chiar după ce sunetul său pieri, ca şi cum ar privi un cuţit care cade liber în apa limpede.

Când s-a convins că majordomul pornise la drum, s-a întors la baldachin şi a tras perdelele de mătase. S-a întins, cu ochii deschişi.

Prin pâclă, praful drumului de coastă părea alb. ScufBar se încovoie sub bagajul său, uitându-se speriat împrejur. Abia plecase, când o siluetă ieşi din umbră şi-i ordonă să oprească. Omul era înarmat şi în ţinută militară. Era unul din oamenii Regelui JandolAnganol, plătit să observe tot ce mişcă spre, sau dinspre regină. Mormăi către ladă. ScufBar explică smeritt că merge să vândă cadavrul.

— Esle Regina chiar alât de săracă? întrebă gardianul şi-l trimise pe ScufBar pe drumul său.

ScufBar continuă să înainteze, încet dar sigur, atent la orice alt sunet în afara scârţâitului lăzii. Erau contrabandişti de-a lungul coastei şi alţii chiar mai răi decât ei. Borlien-ul era prins în Războaiele Veslice cu Randonan-ul şi Kace-ul, iar coastele sale erau des coîropite de bande de soldaţi, aventurieri sau dezertori.

După ce merse vreo două ore, ScufBar îşi conduse hoxney-ul sub un copac cu ramurile întinse peste drum Drumul curgea lin înainte, pentru a se întâlni cu Marea Cale Sudică, venind din Ottassol către pământurile vestice, la frontiera cu Randonan-ul.

Ar fi fost necesare toate cele douăzeci şi cinci de ore ale zilei pentru a ajunge la Ottassol, dar existau şi maniere mai rapide de mers, decât târându-se în spatele unui hoxney încărcat.

După ce legă animalul de copac, ScufBar urcă pe o creangă mai groasă şi aşteptă. Moţăi.

Când huruitul unui car ajunse la el, coborî, se lipi de pământ şi aşteptă cu ochii aţintiţi la drum. Sclipirea aurorei de deasupra îl ajută să zărească călătorul. Fluieră şi un fluier de răspuns îi ajunse la urechi, carul oprindu-se liniştit pe margine.

Proprietarul carului era un vechi prieten din aceeaşi parte a Borlien-ului ca şi ScufBar. Se numea FloerCrow. În fiecare săptămână din vara Anului Mic, el ducea produse de la ferme către pieţe. FloerCrow nu avea drum acolo, dar era pregătit să-l transporte pe ScufBar la Ottassol, cu înţelegerea de a avea un animal în plus pentru drumurile sale prin ferme

Carul opri se la o distanţă sigură şi ScufBar se apropie pe furiş. FloerCrow pocni din bici şi blândul hoxney roşcat porni.

În ciuda căldurii nopţii, FloerCrow purta o pălărie cu boruri largi şi o pelerină strâmtă. O sabie în teacă de fier îi atârna la brâu. Încărcătura sa consta în patru porcuşori negri, prune, gwing şi o legătură de legume. Porcuşorii se legănau neajutoraţi în plase egalate de laturile carului.

ScufBar se rezemă de partea din spate şi adormi cu gluga peste cap.

Tresărea când roţile făceau zgomot, trecând peste rădăcini uscate. Întunericul albea stelele şi Freyr se pregătea să răsară. O briză aducea mirosul aşezărilor umane. Cu toate că întunericul mai întârzia peste câmp, ţăranii se treziseră, îndreptându-se către muncă. Se mişcau încet şi în tăcere, şi numai instrumentele muncii lor mai spărgeau întunericul cu cântece

un clinchet. Liniştea lor, capetele lor înclinate, exprimau mulţumirea că au ajuns acasă şi în seara precedentă.

Bărbaţi, femei, tineri, bătrâni, ţărani veneau în multe şiruri, unii pe drum, alţii pe lângă el. Erau ţărani din marea câmpie de loess care forma partea central-sudică a tropicalului continent Campanulat, care se întindea înspre nord până aproape de graniţa cu Oldorando şi în est până la râul Takissa, unde era Ottassol-ul. Peisajul ieşind încet din întuneric, se arăta făcut din văi, pante şi pereţi, toate de o culoare maronie-roşcată, ca hoxney-ii. Solul fusese săpat şi resăpat de nenumăraţi oameni în nenumăraţi ani. Văi, dealuri şi terase au fost construite pentru a fi distruse şi apoi reconstruite de generaţii succesive. Chiar şi în vremuri tulburi ca cele prezente, pământul trebuia lucrat de cei care aveau destinul să scoată recolte şi din gunoi.

— Hop! spuse FloerCrow când carul intră într-un sătuc mărginaş

Pereţi subţiri din loess apărau îngrămădirea de cocioabe contra vânturilor. Digul se spărsese în ultimul sezon musonic şi nu fusese reparat. Cu toate că pâcla era încă deasă, nu se vedea nici o lumină la ferestre. Găini şi gâşte ţipau în spatele zidurilor de chirpici spoit, pe care erau pictate simboluri religioase apotropaice.

Un semn de viaţă venea de la o sobă arzând lângă poartă Bătrânul care păzea cuptorul nu trebuia să se prezinte: războaiele dau un miros specific tuturor celor care l-au făcut. Era vânzător de lipii. Un şir întreg de ţărani cumpăra lipii de la el pentru a avea ce mâncat pe drumul către muncă.

FloerCrow arătă cu biciul către bătrân. ScufBar înţelese îndată. Coborând încet din car, se duse să cumpere micul dejun. Lipiile veneau în mâinile cumpărătorului direct din ştăcările cuptorului. FloerCrow o mâncă pe a sa cu poftă şi se cuibări în spatele carului, ca să doarmă. ScufBar schimbă hoxney-ii la car, luă hăţurile şi zori la drum.

Se făcuse zi. Şi alte vehicule scârţâiau pe drum Se schimba şi peisajul. Pentru o vreme, drumul coborî atât de mult încât era mărginit de pereţi maronii de pământ. Alteori drumul curgea pe culmea unui deal, de unde se puteau vedea întinse câmpuri cultivate.

Câmpia se întindea peste tot, netedă, punctată cu forme boante.

Liniile drepte dominau. Lotuirile şi terasele erau pătrate. Apăreau şiruri de copaci. Râurile erau ordonate în canale; chiar şi pânzele vaselor de pe canale erau rectangulare.

Oricât ar fi fost de cald — şi astăzi era caniculă — ţăranii lucrau zi-lumină. Legumele, fructele şi veronika — cel mai important produs — trebuiau îngrijite. Spinările ţăranilor rămâneau încovoiate chiar dacă unul sau doi sori sclipeau.

Freyr era necruţător în strălucire faţă de faţa roşie a lui Batalix. Nimeni nu se îndoia care este stăpânul înălţimilor. Călători venind din Oldorando, de lângă ecuator, povesteau de păduri izbucnind în flăcări la voia lui Freyr. Mulţi credeau că Freyr va devora în scurt timp lumea; totuşi drumurile trebuiau făcute şi apa trebuia să ajungă la culturi.

Carul se apropia de Ottassol. Satele nu mai erau vizibile. Numai pământurile se vedeau, întinzându-se până la orizont, unde se pierdeau în miraje tremurătoare.

Drumul coborî într-o adâncitură mărginită pe fiecare parte de pereţi de pământ înalţi de zece metri. Satul se numea Mordec. Oamenii coborâră şi dezlegară hoxney-ii, care căzură între oişti aşteptând să li se aducă apa. Amândouă animalele erau obosite.

Tuneluri înguste se deschideau în fiecare mal. Soarele răzbătea prin ele arătând celălalt capăt, aproape rectangular. Cei doi oameni trecură printr-un tunel şi ieşiră într-o curte deschisă, mult sub nivelul solului de deasupra.

Pe o latură a curţii, săpat în pământ, era un han — Ripe Flagon. Interiorul său plăcut, răcoros, era luminat numai de reflexele luminii din curte. Vizavi de han erau mici locuinţe, deasemenea săpate în pământ. Faţadele lor erau înveselite cu glastre de flori.

Satul se întindea într-un păienjeniş de tuneluri care se deschideau câteodată în curţi, multe dintre ele cu scări pentru suprafaţă, unde lucrau majoritatea locuitorilor din Mordec. Acoperişurile caselor erau câmpurile.

Stând la masă, mâncând carne de şarpe şi bând vin, FloerCrow spuse:

— Cam pute tipul.

— E mort de ceva vreme. Regina l-a găsit pe plajă, aruncat de valuri. Aş spune că a fost ucis în Ottassol şi aruncat în mare de pe chei. Curierul l-a adus până în Gravabagalinien.

Când se întoarseră la car, FloerCrow zise:

— E un semn rău pentru Regina Reginelor, fără îndoială.

Lada lungă stătea în spatele carului, lângă legume. Apa curgea din gheaţă picura pe pământ. Muştele bâzâiau în jurul lăzii.

S-au urcat în car şi au purces pe ultimele mile către Ottassol.

— Dacă regele JandolAnganol vrea să termine cu cineva, o s-o facă...

ScufBar rămase şocat.

— Regina e prea iubită. Are prieteni peste tot. Îşi simţi scrisoarea în buzunarul ascuns şi îşi spuse: prieteni influenţi.

— Şi el să se însoare cu o puştoaică de unsprezece ani...

— Unsprezece ani şi zece decade.

— Oricum, e dezgustător.

— Oh, e dezgustător, chiar aşa, fu de acord ScufBar. Unsprezece şi jumătate — hăc! Îşi linse buzele şi fluieră.

Se urlară unul la altul şi zâmbiră.

Carul scârţâia către Ottassol, urmărit de roiuri de muşte mari, albastre.

Ottassol era marele oraş invizibil. În vremuri mai reci, câmpia îşi susţinuse clădirile; acum ele susţineau câmpia. Ottassol era un labirint subpământean, în care trăiau oameni şi phagori. Tot ceea ce rămăsese la suprafaţă erau drumurile şi câmpurile, punctate de găuri rectangulare în pământ. În josul acestor găuri erau curţile, înconjurate de faţadele caselor, care altfel nu aveau expresie exterioară.

Ottassol era pământ şi inversul său, pământ găurit, negativul şi pozitivul pământului, şi fusese scurmat de către viermii geometrici.

Oraşul adăpostea şase sute nouăzeci şi cinci de mii de oameni. Întinderea sa nu putea fi văzută şi era rareori percepută chiar şi de către locuitorii săi. Solul favorabil, clima şi situaţia geografică făcuseră portul să crească mai mare decât chiar capitala Borlien-ului, Matrassyl. Se extinsese, de multe ori pe nivelele diferite, până când fusese oprit de râul Takıssa.

Drumuri pavate îl străbăteau pe dedesubt, câteva destul de largi pentru ca două care să treacă unul lângă altul. ScufBar mergea de-a lungul uneia dintre aceste străzi, conducându-şi hoxney-ul şi coşciugul. Se despărţise de FloerCrow la o piaţă din afara oraşului. Cum mergea, trecătorii se întorceau să se uite, ridicându-şi nasurile să miroase ceea ce putea în jurul său. Blocul de gheaţă şi fundul lăzii păreau că dispăruseră din cauza căldurii.

— Anatomistul şi deuteroscopistul? întrebă el un trecător Bardol CaraBansity?

— În Curtea Ward.

Cerşetorii de toate culorile chemau pentru milă de lângă multele biserici — soldaţi răniţi, întorşi din războaie, schilodiţi,

femei şi bărbaţi cu oribile cancere de piele. ScufBar îi ignoră. Cântăreţi la pecubea cântau din cuşlile lor la fiecare colţ de curte. Sunetele diferitelor corzi ale pecubei erau suficiente pentru orbi ca să fie ghidaţi de ele.

ScufBar se strecură prin labirint, coborî câteva trepte în Curtea Ward şi ajunse în faţa unei uşi cu un semn, purtând numele Bardol CaraBansity. Sună la clopot.

Se auzi o încuieloare şi uşa se deschise. Un phagor apăru îmbrăcat într-o robă din cânepă. Îşi însoţi privirea rozalie cu o întrebare:

— Ce doriţi?

— Îl caut pe anatomist

Legându-şi hoxney-ul de un par, ScufBar intră şi se găsi într-o cameră mică, cu acoperiş rotund. Conţinea o tejghea, în spatele căreia slătea un al doilea phagor

Primul phagor coborî un coridor, ştergând pereţii cu umerii săi laţi. Dădu la o parte o cortină către o cameră de zi, în care o canapea ocupa un colţ. Anatomistul făcea dragoste cu soţia lui pe canapea. Se opri când auzi ceea ce servitorul neuman avea să spună şi se îndepărtă de soţie

— Fii blestemat, vin imediat. Se ridică în picioare şi se sprijini de zid, trăgându-şi pantalonii peste robă, pe care o ajustă cu mişcări încete.

Nevastă-sa îi strigă un blestem.

— Tâmpitule, de ce nu poţi niciodată să te concentrezi? Termină ceea ce făceai Lasă aceşti nebuni să dispară.

Îşi scuturâ capul şi masivii săi obraji tremurară.

— `Este ceasul lumii, frumoasa mea. Ţine-o caldă până mă întorc. Nu pot să comand venirile şi plecările oamenilor.

Se mişcă înspre coridor şi făcu o pauză la depozitul megazinului său, pentru a-l inspecta pe noul venit Bardol CaraBansity era un om solid, mai mult înalt decât gras, cu un fel de a vorbi ponderal şi cu o mare căpăţână, nu foarte diferită de cea a phagorilor. Purta o centură subţire de piele peste robă şi un cuţit la centură. Cu toate că arăta ca un măcelar ordinar, CaraBansity avea o binemeritată reputaţie de meseriaş.

Cu pieptul său concav şi stomacul proeminent, ScufBar nu făcea o impresie nemaipomenită şi CaraBansity a lăsat lesne să se înţeleagă că nu este impresionat.

— Am un corp de vânzare, domnule. Un corp uman.

Fără să vorbească, CaraBansity se îndreptă către phegori. Aceştia au adus corpul, aruncându-l jos pe tejghea. Bucăţi de gheaţă şi nisip erau încă lipite de el

Anatomistul şi deuleroscopistul se apropie cu un pas.

— E ceva. Unde l-ai găsit, omule?

— Înîr-un râu, domnule. Când pescuiam.

Corpul era aşa de umplut de gaze, încât acestea erupeau prin haine. CaraBansity îl întoarse pe spate şi scoase un peşte mort din interiorul cămăşii cadavrului. Îl aruncă la picioarele lui ScufBar.

— Acesta este un aşa-zis ucigaş. Pentru acei dintre noi care au respect pentru adevăr, nu este un peşte, ci larva marină a viermelui Wulra. Marină. Mare, nu apă curgâloare. De ce minţi? Ai omorât acest om nenorocit? Arăţi ca un criminal. Frenologia la o arată.

— Foarte bine, domnule, dacă preferaţi, l-am găsit în mare, într-adevăr. Dar din cauză că sunt un servitor al nefericitei regine, nu doream ca acest lucru să fie cunoscut.

CaraBansity se uită la el mai de aproape.

— O serveşti pe Myrdeminggala, Regina Reginelor? Tu, tu, nenorocitule? Ea merită lachei mai buni şi noroc — asta merită.

Indică un portret ieftin al reginei, îţipărît, care alâma într-un colţ al magazinului.

— O servesc destul de bine. Spune-mi, cât mă vei plăti pentru acest corp?

— Ai venit tot acest drum pentru zece rooni, nu pentru mai mult. În aceste timpuri ticăloase, pot să găsesc corpuri pentru disecţie în fiecare zi a săptămânii. Şi mai proaspete decât acesta, oricum.

— Am fost informat că îmi veţi plăti cincizeci, domnule. Cincizeci de rooni, domnule. ScufBar privi şirel şi-şi împreună mâinile.

— Cum se face că apari aici cu prietenul tău nenorocit, când însuşi regele şi un trimis al Sfântului C'Sarr trebuie să apară la Ottassol? Eşti cumva un instrument al regelui?

ScufBar îşi deschise mâinile şi se cutremură puţin.

— Am legături numai cu hoxney-ul de afară. Plăteşte-mi numai douăzeci şi cinci, domnule, şi voi pleca la regină imediat.

— Voi, viermii, sunteţi toţi hapsâni. Nu e de mirare că lumea se duce de râpă.

— Acestea fiind spuse, domnule, atunci cred că voi accepta douăzeci. Douăzeci de rooni.

Întorcându-se către unul din phagorii care aşteptau egltându-şi sexul palid, CaraBansity spuse:

— Plăteşte-l pe om şi scoate-l de aici.

— Cât de mult eu plătesc?

— Zece rooni.

ScufBar lăsă să-i scape un mărâit de nervozitate.

— Foarte bine. Cinsprezece. Şi tu, omul meu, prezintă-i reginei lale complimentele lui Bardol CaraBansity.

Phagorul umblă prin interiorul robei sale de cânepă şi scoase o pungulliă subţire. Scoase din ea trei monezi de aur şi le puse în palma sa cu trei degete, neledă. ScufBar înfăşcă monedele şi plecă grăbit către uşă, arălând nemulţumit.

Vioi, CaraBansity ordonă unuia din asistenţii săi neumani să ridice pe umeri corpul, ordin care a fosl ascultal fără vreo ezitare vizibilă; l-a urmal de-a lungul slrâmtului coridor în care dădeau uşi stranii. CaraBansity şlia la fel de multe despre slele ca şi despre inlesline, şi cesa lui — ea însăşi croită după modelul unor intestine — se întlndea muit în loess, cu intrări în camere care-i serveau loale interesele.

Au intral într-un laborator. Sub pasul plat al phagorului, mici puncte de lumină strâluceau. Arâtau ca diamantele. Erau mărgele de sticlă pe care le produsese deuteroscopistul pe vremea când făcea lentile. Lumina cobora din două mici ferestre pătrate, aşezate în zidurile groase din loess.

Camera era arhiplină. Cele zece câsuţe ale zodiacului erau pictate pe un perele. Pe un alt perele atârnau trei carcase în diferite sladii de disecţie — un peşte enorm, un hoxney şi un phagor. Hoxney-ul fusese deschis precum o carte, părţile sale moi fiind înlălurate penlru a-i arăta coastele şi şira spinării. Pe o masă alăturată, erau foi de hârtie pe care CaraBansity desenase reprezentări detaliate ale animalului mort, cu diferile picturi în cerneală colorală.

Phagorul aruncă trupul gravabegalinienului de pe umeri şi-l atârnă cu capul în jos, de o şină. Două cârlige penetrară carnea între tendonul lui Achile şi calcaneu Braţele ruple se legănau, iar mâinile umflate rămâseseră ca nişte crabi umfiaţi pe pardoseală. La un semn al lui CaraBansity, asistentul său plecă imediat. CaraBansity ura să-i aibă împrejur pe ancipitali, dar erau mult mai ieftini decâl servilorii sau chiar sclavii umani.

După o privire alentă asupra corpului, CaraBansity îşi scoase cuţitul şi lăie hainele omului. Ignoră duhoarea de mortăciune. Corpul era al unui om tânăr — doisprezece ani, cel mult doisprezece şi jumătate, posibil doisprezece ani şi nouă decede, nu mai mult. Hainele sale erau grosolane şi străine, părul său era luns înlr-o manieră în general utilizală de marinari.

— Tu, dragul meu băiat, probabil nu eşti din Borlien, spuse CaraBansity corpului. Hainele tale sunt din Hespagorat, probabil din Dimariam.

Abdomenul era atât de umflat, încât trecuse peste o largă centură de piele. CaraBansity îl eliberă. Când carnea se eliberă, apăru o rană. CaraBansity îşi întinse o mănuşă şi-şi introduse pumnul în rană. Degetele sale întâlniră o rezistenţă. După câteva încercări, extrase un corn de anticipital, curbat şi gri, care pătrunsese splina şi intrase mult în corp. Privi obiectul cu interes. Cele două margini ascuţite îi făceau o armă de temut. Avusese probabil şi un mâner, care acum lipsea, pierdut în mare.

Privi corpul cu o curiozitate stârnită. Un mister întotdeauna îi plăcea.

Punând jos cornul, examină centura. Era făcută de un meseriaş, dar de tipul celor care se găsesc aproape peste tot — la Osoilina, de exemplu, unde pelerinii aveau o piaţă îmbelşugată pentru aşa ceva. Pe partea interioară a centurii era un buzunăraş, pe care îl deschisese. Din buzunar extrase un obiect de neînţeles.

Mormăind, îşi puse obiectul în palma sa lată şi traversă camera către lumină. Nu mai văzuse aşa ceva niciodată. Nici măcar nu putea identifica metalul din care era alât de frumos lucrat. Un fior de frică superstiţioasă trecu prin mintea sa pragmatică.

Când spălă obiectul la pompă, îndepărtând urmele de nisip şi sânge, soţia sa, Bindla, intră în laborator.

— Bardol, ce faci acum? Credeam că vii înapoi în pat. Poate n-ai uitat ce-ţi păstram cald.

— Sunt nebun după ea, dar am altceva interesant de făcut. Îi aruncă unul din zâmbetele sale solemne.

Ea era de vârstă mijlocie — la douăzeci şi opt de ani şi o decadă, aproape cu doi ani mai tânără decât el — şi părul ei roşu, bogat, îşi pierduse puţin din culoare; dar el admira întotdeauna felul în care era conştientă de farmecele ei. Acum ea exagera neplăcerea pe care i-o provocau mirosurile din cameră.

— Nici măcar nu-ţi scrii tratatul despre religii, scuza ta uzuală.

— Îmi prefer duhorile, mormăi el.

— Eşti pervers. Religia este eternă, mirosurile nu sunt.

— Dimpotrivă, frumuseţea mea, religiile se schimbă permanent. Numai duhorile rămân neschimbate pentru totdeauna.

— Eşti sigur de asta?

El tocmai usca minunatul obiect cu o cârpă; nu răspunse.

— Uită-le la asta.

Ea se apropie şi lăsă o mână pe umărul lui.

— În numele pielrei! exclamă el. Îl trecu Bindlei şi ea tresări.

O reţea de limbi de metal, ţesute cam ca o brăţară, susţinea o piatră transparentă în care pluteau trei seturi de numere.

Citiră numerele cu voce tare, în timp ce el le arăta cu degetul său gros:

08 : 18 : 55 12 : 37 : 78 19 : 20 : 14

În timp ce le priveau, numerele păleau şi se schimbau. Cei doi soţi se uitau unul la altul, încremeniţi.

— N-am văzut un talisman ca ăsta până acum, spuse Bindla, transpusă.

Trebuiră să se uite din nou, fascinaţi. Cifrele erau negre, pe un fundal galben. El le citi cu voce tare:

06 : 20 : 25 13 : 00 00 : 00 19 : 23 : 44

Când CaraBansity duse mecanismul la ureche pentru a vedea dacă face ceva zgomot, ceasul cu pendul de pe perete începu să bată de treisprezece ori.

Ceasul era meşteşugit construit de către CaraBansity însuşi, în tinereţe. Arăta într-o formă picturală răsăritul şi apusul celor doi sori, Batalix şi Freyr, precum şi diviziunile anului, cele 100 de secunde dintr-un minut, cele patruzeci de minute dintr-o oră, cele douăzeci şi cinci de ore dintr-o zi, cele opt zile dintr-o săptămână, cele şase săptămâni dintr-o decadă şi cele zece decade dintr-un an de patru sute şi optzeci de zile. Avea de asemenea şi un indicator pentru a arăta cei 1825 Ani Mici într-un An Mare; acel indicator stătea acum la cifra 381, data actuală după calendarul Borlien-Oldorando.

Bindla ascultă mecanismul şi nu auzi nimic.

— O fi un ceas mai de soi...

— Poate fi. Cifrele din mijloc indică ora doisprezece, după timpul borlienez.

Ea ştia întotdeauna când el este în încurcătură. Îşi sugea degetul mic, ca un copil.

Exista un şir de butoane pe faţa brăţării. Ea apăsă unul.

O serie diferită de numere apăru în cele trei deschideri.

6877 828 3289

(1177)

— Cel din mijloc este anul, probabil după un calendar vechi. Cum ar putea să funcţioneze?

El apăsă butonul şi seria anterioară reapăru. Lăsă brăţara jos, pe bancă şi rămase uitându-se la ea. Bindla o ridică şi şi-o puse pe mână. Brăţara se ajustă imediat, lipindu-se aproape de încheietura mâinii sale. Chicoti.

CaraBansity se îndreptă către un raft plin de cărţi de referinţă. Dădu la o parte o veche copie folio a *Testamentului lui Raynil Layan* şi scoase o carte numită *Tabelele de calender ale profetului şi deuteroscopistului*. După ce răsfoi mai multe pagini, rămase la una şi îşi coborî degetul de-a lungul unei coloane.

Cu toate că anul după calendarul Borlien-Oldorando era 381, această numerotare nu era universal acceptată. Alte naţiuni foloseau alte calendare, care erau trecute în tabele; 828 era pe listă. Îl găsi în vechiul şi nemaifolositul *Celendar Denniss*, acum asociat cu vrăjitoria şi ocultismul. Denniss era numele unui rege legendar, care se presupunea că ar fi guvernat odată întregul Campannlat.

— Ecranul central al brăţării se referă la timpul local. Şi a rezistat imersiunii în mare. Unde sunt oamenii care ar putea face o asemenea bijuterie? Datează poate din timpurile lui Denniss...

Prinse încheietura soţiei sale şi priviră amândoi numerele, preocupaţi de schimbarea lor. Găsiseră un instrument de măsurare a timpului, foarte sofisticat, probabil de o valoare incomensurabilă, sigur de un mister neegalat.

Oriunde ar fi meseriaşii care făcuseră brăţara, trebuie să fi fost în siguranţă faţă de starea disperată în care regele JandolAnganol adusese Borlienul.

Lucrurile încă nu erau stăpânite în Ottassol, pentru că era un port care făcea comerţ cu alte ţări. Condiţiile în alte părţi erau mai rele, cu boli, foamete şi fărădelegi. Războaie şi încăierări marcau vieţile oamenilor. Un om de stat, mai bun decât regele, sfătuit de o liotă de consilieri mai puţini corupţi, sau un parlament, ar fi făcut pace cu inamicii Borlien-ului şi ar fi condus ţara către o dezvoltare durabilă.

Totuşi, nu era posibil să-l urăşti pe JandolAnganol, se gândi CaraBansity, el care era pregătit să-şi sacrifice frumoasa soţie, Regina Reginelor, pentru a se însura cu o copilă proastă, o jumătate madi. De ce trebuia să facă Vulturul asta, dacă nu numai pentru a întări alianţa dintre Borlien şi vechiul său inamic, Oldorando, de dragul ţării sale?

JandolAnganol era un om periculos, toată lumea era de acord, dar la fel de supus circumstanţelor ca şi ultimul ţăran.

Climatul înrăutățit putea fi învinuit mai mult Nebunia căldurii crescând generație după generație, până când chiar și copacii luau foc...

— Nu sta visând, strigă Bindla Vino să-ți iei mașinăria asta ridicolă de pe brațul meu.

2. Nişte sosiri la palat

Evenimentul de care regina se temea era deja în curs. Regele JandolAnganol era pe drumul către Gravabagalinien, pentru a divorţa.

Plecând din capitala borlienezâ, Matrassyl, urma să navigheze în jos pe râul Takissa, către Ottassol, unde va lua o ambarcaţiune de coastă, pentru a merge către vest până în strâmtul golf Gravabagalinien. JandolAnganol urma să se prezinte în faţa reginei sale cu scrisoarea de divorţ semnată de Sfântul C'Sarr în faţa martorilor. Apoi se vor despărţi, probabil pentru totdeauna.

Acesta era planul regelui şi era foarte hotărât în privinţa lui.

Însoţit de sunete de trompetă, escortat de membrii Casei Regale, în cea mai perfectă ordine, regele JandolAnganol a fost dus în caleaşca sa oficială de pe deal, de la palat până în port, pe străzile întortocheate ale Matrassyl-ului.

În caleaşcă cu el avea un singur însoţitor: Yuli, phagorul său preferat. Yuli era un animal tânăr, părul maroniu, al copilăriei, încă ivindu-se prin blana lui albă. Fusese decornorat şi adus lângă stăpânul său. Tremura de nervozitate, anticipând călătoria pe râu. Imediat ce JandolAnganol coborî din vehicul, căpitanul vaporului care aştepta îi ieşi în întâmpinare şi salută.

— Vom pleca la drum imediat ce sunteţi gata, spuse JandolAnganol. Regina plecase în exil chiar de pe acest chei, acum vreo cinci decade. Grupuri de cetăţeni stăteau de-a lungul cheiului, curioşi să observe regele care avea o atât de controversată reputaţie. Primarul venise să-i spună drum bun monarhului său. Urâtele nu erau totuşi ca vuietul ce o însoţise pe regina Myrdeminggala pe drumul său de plecare.

Regele urcă la bord. Se auzi un cârlig de lemn trosnind lângă cala vasului. Frânghiile începură să se desfăşoare. Pânzele erau desfăcute.

Cum ambarcaţiunea se depărta de chei, JandolAnganol se întoarse şi privi către primarul Matrassyl-ului, care stătea împreună cu asistenţii săi, drept, într-un saiut de despărţire. Prinzând privirea regelui, primarul îşi plecă smerit capul, dar JandolAnganol ştia cât de supărat este omul.

Primarul resimţea plecarea monarhului său din capitală în momentul în care oraşul se afla sub ameninţare externă Profitând de războiul din vest, al Borlien-ului cu Randonan-ul, naţiunile sălbatice din Mordrial, la nord-vest, erau în mişcare

Cum acea faţă disperată dispăru la pupa, regele îşi întoarse capul către sud Recunoştea în sinea lui că exista ceva adevărat în atitudinea primarului Din înaltele şi neliniştitele câmpii ale Mordrialului, veneau veşti că marele războinic Unndreit Ciocanul era din nou activ. Pentru a-şi ridica moralul, Armata de Nord a Borlien-ului trebuia să-l fi primit ca general pe fiul regelui, RobaydayAnegol. Dar acesta dispăruse în ziua în care aflase despre planul tatălui său, de a divorţa de mama sa.

"Un fiu în care să mă încred...", spuse JandolAnganol vântului, cu o expresie amară zugrăvită pe chip. Îl condamna pe fiul său pentru această călătorie în care pornise.

Regele îşi întoarse profilul către sud, aşteptând demonstraţii de loialitate. Pe marginea cheiului, umbrele desenau forme complicate. Umbrele se dublară când Freyr se ridică în splendoarea sa Vulturul se retrase la culcare.

Pe dunetă exista un culcuş de mătase. Acolo rămase regele pentru cea mai mare parte a drumului de trei zile, împreună cu însoţitorii săi Câteva picioare mai jos faţă de acest loc, sclavi umani aproape goi, randonanezi cei mai mulţi, spuneau că Vulturul era încă în colivie şi că Regina Reginelor încă avea cheia la această colivie. JandolAnganol avea blestemul khmirului, cel mai bine descris ca o nebună dorinţă trupească, foarte de înţeles în aceste anotimpuri fierbinţi.

Mişcările repezi ale capului, în contrast flagrant cu nemişcarea concentrată a trupului, erau obiceiurile nervoase ale unui om care spera să vadă unde s-ar putea întoarce în următoarea secundă.

Ceremonia de sub stânca înaltă de la Osoilima se sfârşi repede. Regele, cu sângele ieşindu-i prin tunică, păşi înapoi la bordul vasului şi a doua bucată a călătoriei începu. Urând tangajul vasului, regele dormi pe punte noaptea, culcat pe saltele din pene de lebădă. Phagorul său, Yuli, dormea cu el, păzindu-i picioarele. În urma ambarcaţiunii regale, păstrând o distanţă discretă, era un al doilea vas, un vas de transportat animale,

transormat. Cu el călătorea cea mai de încredere armată a regelui, Garda Întâi Phagoriană. Se apropie prolector de nava regală în momentul în care ajunseră în portul interior al Ottassol-ului, în după-amiaza celei de-a treia zi de călătorie.

Steaguri înveselau almosfera loridă din Ottassol. O mulţime se zgâia de pe chei. Pe lângă slindarde şi aite semne de patriotism, erau şi inscripţii cumplite, spunând:

VINE PÂRJOLUL: OCEANELE VOR ARDE.

TRĂIEŞTI CU AKHA SAU MORI PENTRU TOTDEAUNA CU FREYR.

Biserica profita de alarma generală, pentru a încerca să aducă păcătoşii înapoi în sânul ei.

Orchestra mărşălui cu importanţă înainte, printre două depozite şi începu să cânte un imn regal. Aplauzele pentru Maiestatea Sa se răriră când acesta coborî în port.

Cetăţeni, notabili şi membrii ai consiliului orăşenesc îl salutară de bun-venit. Cunoscând reputaţia Vullurului, ei au avut intervenţii scurte şi răspunsul regelui a fost şi el scurt.

— Suntem întotdeauna fericiţi să vizităm Ottassol-ul, principalul nostru port, şi să-i găsim înfloritor. Nu pot rămâne multă vreme aici. Ştiţi ce evenimente sunt pe cale de a se petrece. Intenţia mea nestrămutată este de a divorţa de regina Myrdeminggala printr-o scrisoare de divorţ emisă de Marele C'Sarr Kilandar al IX-lea, Stăpânul Sfântului Imperiu Pannovalan şi Părintele Suprem al Bisericii lui Akhanaba, ai cărui servitori noi suntem. După ce voi fi îndeplinit această datorie faţă de actuala regină, în prezenţa martorilor acreditaţi de Sfântul C'Sarr, mă voi supune legii şi atunci voi fi liber să o iau, şi o voi lua, în căsătorie pe Simoda Tal, Fiica Oldorando-ului. Astfel voi afirma prin puterea căsătoriei alianţa dintre ţara noastră şi Oldorando, o veche legătură, şi voi confirma parteneriatul nostru cu Sfântul Imperiu. Când vom fi uniţi, inamicii noştri comuni vor fi înfrânţi şi noi vom creşte în slavă, ca în zilele strămoşilor noştri.

Au fost câteva aplauze şi strigăte de încurajare. Cea mai mare parte a publicului se grăbi să-i privească pe soldaţii phagorieni debarcând.

Regele îşi schimbase mantia sa obişnuită, keedranl-ul. Era îmbrăcat într-o tunică cu galben şi negru, fără mâneci, astfel încât braţele sale puternice erau perfect vizibile. Pantalonii săi erau din mătase galbenă, strânşi pe pulpe. Cizmele, cu vârf îndoit, erau din piele dură. Purta o sabie scurtă la brâu. Părul său negru era întors ca după cercul lui Akhanaba, din graţia căruia el conducea regatul.

Rămase uitându-se la comitetul de primire.

Poate că ei eşteplau ceva mult mai pregmatic din partea sa. Adevărul era că regina MyrdemInggala se bucura de aceeaşi afecţiune în Ottassol ca şi în Matrassyl.

Cu un gest scurt către asistenţă, JandolAnganol se întoarse şi plecă.

În faţă erau trepte scunde în loess. Un lung covor galben fusese pus de-a lungul cheiului, pentru plimbarea regelui. Îl evită, se îndreptă către trăsura care-l aştepta şi se urcă în ea. Servitorii închiseră uşa şi vehiculul plecă imediat. Intră pe sub nişte arcade şi pătrunse în labirintul Ottassol-ului. Garda phagoriană îl urma.

JandolAnganol, ura multe lucruri, şi ura şi palatul Ottassol. Proasta sa dispoziţie nu a fost uşurată nici de primirea pe care i-a făcut-o la poartă Vicarul Regal, veselul AbstrongAthenal.

— Marele Akhanaba să vă binecuvânteze, Sire, ne bucurăm să revedem faţa Majestăţii voastre şi să vă avem printre noi, tocmai când ştiri proaste vin de la a Doua Armată, din Randonan.

— Voi asculta comunicate militare de la militari, spuse regele, şi păşi înainte către sala de recepţie. Palatul era rece şi rămăsese răcoros chiar în aceste anotimpuri tot mai călduroase, dar natura sa subterană îl deprima pe rege. Îi amintea de cei doi ani de călugărie pe care-i petrecuse în Pannoval, în copilărie.

Tatăl său, VarpalAnganol, extinsese cu mult palatul. Căutând bunăvoinţa fiului său, îl întrebase pe el cum i-ar place. "Rece, foarte rece, cred eu", spusese prinţul JandolAnganol.

Era tipic pentru VarpalAnganol, care nu fusese niciodată un războinic, să nu-şi dea seama că palatul subteran nu va putea fi apărat niciodată.

JandolAnganol îşi amintea ziua în care palatul fusese invadat. Era în vârstă de trei ani şi o decadă. Se juca cu o sabie de lemn, într-o curte subterană. Unul din pereţii subţiri de loess se prăbuşise. Din spărtură apăruse o duzină de rebeli înarmaţi. Săpaseră tunele prin pământ, fără a fi observaţi încă îl uimea pe JandolAnganol să-şi amintească felul cum strigase înspăimântat, înainte de a se arunca asupra lor cu sabia sa de jucărie.

Se întâmplase ca tocmai atunci să aibă loc o schimbare a gărzii, aşa încât curtenii aveau cu armele pregătite. După o încăierare furioasă, invadatorii au fost ucişi. Tunelul ilegal a fost mai târziu încorporat în planul palatului. Aceasta se întâmplase în timpul unei rebeliuni pe care VarpalAnganol nu reuşise să o înăbuşe cu destulă autoritate.

Bătrânul om era acum în captivitate, în fortăreaţa Matrassyl-ului, iar curţile şi tunelurile din Ottassol erau păzite de gărzi umane şi de phagori JandolAnganol se uită cu atenţie la oamenii lăcuţi pe lângă care trecea pe coridoare; numai să se fi mişcat unul dintre ei, şi l-ar fi omorât pe loc.

Ştirile privind neagra dispoziţie a regelui se împrăştiară în rândul personalului palatului. Pentru a-l distra, au fost organizate serbări. Dar mai întâi, el trebui să primească raportul privind câmpurile de luptă vestice.

O companie a Armatei a Doua, avansând de-a lungul înălţimilor Chwart şi care intenţiona să atace portul randonanez Poorich, fusese prinsă într-o ambuscadă de o forţă superioară a inamicului. Luptaseră până în amurg, când supravieţuitorii scăpaseră pentru a preveni forţele pricipale de comunicare sudice către Ottassol.

— Ce ştii despre generalul TotramKetinel?

— Luptă în continuare, Sire, spuse mesagerul.

JandolAnganol primi raportul aproape fără comentarii, apoi coborî către capela sa privată, pentru a se ruga şi a fi flagelat. Să fii bătut de către neslăpânitul AbstrogAthenat, era o pedeapsă perfectă.

Curţii puţin îi păsa ce se întâmplă cu armatele de la aproape trei mile depărtare: numai să nu fie atinsă iritabilitatea regelui. Pedeapsa Vulturului se putea abate asupra tuturor.

O scară în spirală ducea jos, către capela privată. Acest loc opresiv, proiectat în maniera pennovaleză, fusese tăiat în tutul care se alătura loessului şi fortificat în zona mijlocie cu piatră.

Umezeala stătea în picături, sau curgea în cascade în miniatură. În spatele umbrelor de pe vitraliile colorate, ardeau luminile. Razele provenite de la aceste felinare proiectau forme reclangulare de culoare în aerul jilav.

În timp ce Vicarul Regal îşi luă biciul cu zece cozi de lângă altar, în încăpere se făcu auzită o muzică sobră. Pe altar stătea Roata lui Akhanaba — două spiţe sinuoase, legând rama internă de cea externă. În spatele altarului atârna o tapiţerie, în auriu şi roşu, reprezentându-l pe Marele Akhanaba în toată gloria contradicţiilor sale: cel Doi-în-Unul, om şi Dumnezeu, copil şi fiară, vremelnic şi etern, spirit şi piatră.

Regele privea fix faţa de animal a zeului său. Respectul său pornea din adâncul sufletului. De-a lungul vieţii sale, încă din anii adolescenţei, petrecuţi în mănăstirea din Pannoval, fusese

condus de religie. De asemenea, el conducea prin religie. Religia ţinea în robie cea mai mare parte a curţii şi a poporului său.

Faptul că Borlien-ul, Oldorando şi Pannoval-ul erau unite într-o dificilă alianţă, fusese doar o faptă obişnuită a lui Akhanaba. Fără Akhanaba ar fi fost numai haos, iar duşmanii civilizaţiei ar fi învins.

AbstrogAthenat îl îndemnă pe penitentul său regal să îngenuncheze şi citi o scurtă rugăciune asupra lui.

— Venim înaintea Ta, Mare Akhanaba, să cerem iertare pentru nereuşită şi pentru a-ţi înfăţişa sângele vinei. Prin răutatea tuturor oamenilor, Tu, Mare Vindecător, eşti rănit, şi tu, Alolpulernicule, eşti făcut slab. De aceea Tu ne-ai condus paşii prin Foc şi Gheaţă, pentru ca noi să putem cunoaşte, în fiinţele noastre materiale, aici pe Helliconia, ceea ce Tu cunoşti altundeva pentru noi — perpetuul ciclu al căldurii şi îngheţului. Primeşte această suferinţă, o Mare Lord, aşa cum noi ne străduim s-o primim pe a Ta.

Biciul se abătu peste umeri regelui. AbstrogAthenat era un lânăr efeminat, însă cu braţul puternic şi cu asiduitate în împlinirea voinţei lui Akhanaba.

După penitenţă, ceremonialul băii; după baie, regele urcă la petrecere.

Aici, biciurile lăsau locul tresăririlor îuştelor în timpul dansului. Muzica era vioaie, muzicanţii erau graşi şi zâmbitori. Regele îşi puse şi el un zâmbet pe faţă, şi-l purtă ca pe o armură, amintindu-şi că această cameră fusese înainte iluminată de prezenţa reginei Myrdeminggala.

Zidurile erau decorate cu flori de dinday, cu idront şi cu vispard înmiresmat. Erau maldăre de fructe şi strălucitoare ulcioare cu vin negru. Ţăranii puteau muri de foame, dar nu şi palatul.

JandolAnganol consimţi să se răcorească cu vin negru, la care adăugă suc de fructe şi gheaţă Lordryardry Stătea ultându-se fără prea mare atenţie la scena din faţa sa. Curtenii săi păstrau o distanţă discretă. Femeile care erau trimise să-l încânte, erau îndepărtate.

Înainte de a părăsi Matrassy-ul, îl concediase pe bătrânul său cancelar. Un nou cancelar, de probă, se agita inutil în jurul său. Devenit pe dată slugarnic şi sperial de avansarea sa, acesta voia să discute pregătirile privind apropiata expediţie către Gravabagalinien.

Şi el fu îndepărtat.

Regele intenționa să rămână în Ottassol pentru cât mai scurt timp posibil. Se va întâlni cu trimisul C'Sarr-ului și apoi vor continua împreună drumul către Gravabagalinien. După ceremonia cu regina, va face un marș forțat către Oldorando; acolo se va căsători cu prințesa Simoda Tal și va încheia odată cu această întreagă afacere. Va învinge apoi dușmanii, cu ajutor din partea Oldorando-ului și Pannoval-ului, și va impune pacea între granițele sale. Desigur, prințesa copilă, Simoda Tal, va trebui să locuiască în palatul Matrassyl, dar nu era un motiv pentru care el să trebuiască să o vadă. Această schemă, pe care o avea de îndeplinit, îi trecea constant prin minte.

Privi după trimisul C'Sarr-ului, elegantul Alam Esomberr. Îl cunoscuse pe Esomberr în timpul celor doi ani de ședere în mănăstirea din Pannoval, și rămăseseră prieteni de atunci. Era necesar pentru JandolAnganol să-l aibă pe acest pulernic demnitar, trimis de Kilandar al IX-lea însuși, să-i fie martor lui și reginei la semnarea documentului de divorț și să-l înapoieze C'Sarr-ului însuși înainte de a anula legal căsătoria. Esomberr ar fi trebuit să fie în preajma sa până acum.

Dar trimisul Esomberr fusese reținut chiar când se pregătea să-și părăsească suita. Un omuleț îndesat, cu burta umflată, cu părul cleios și haine de călătorie murdare își încrucișă drumul cu cel al trimisului.

— Bănuiesc că nu vii din partea croitorului meu?

Omulețul negă și scoase o scrisoare din buzunar. O înmână trimisului. Esomberr deschise scrisoarea cu un gest elegant.

— Este destinată a fi înmânată personal, domnule. Doar pentru ochii C'Sarr-ului, vă rog să mă scuzați.

— Eu sunt reprezentantul C'Sarr-ului în Borlien, mulțumesc, spuse Esomberr.

Citi scrisoarea, înclină din cap și scoase o monedă de argint pentru aducător.

Mormăind, acesta se retrase. Părăsi palatul subteran, merse în locul încare hoxney-ul său era priponit și începu să-și facă loc înapoi către Gravabagalinien, pentru a raporta reginei succesul său.

Trimisul rămase zâmbind pentru sine și-și scărpină vârful nasului. Era un bărbat zvelt, de douăzeci și patru de ani și jumătate, îmbrăcat într-un keedrant lung și bogat. Legănă scrisoarea. Zâmbi, studiat, imaginii îndepărtatei regine.

Din orice situație nouă putea dobândi avantaje, atât personale, cât și politice. S-ar fi bucurat de călătoria sa spre

Gravabagalinien, dacă aceasta ar fi fost posibil. Esomberr îşi promise să nu fie prea religios pentru propria sa distracţie la Gravabagalinien.

Imediat ce corabia regală a acostat, femei şi bărbaţi s-au îmbulzit în curţile din faţă ale palatului, căutând să schimbe o vorbă cu regele. Prin lege, orice rugăminte trebuia să treacă prin Curte, dar vechea tradiţie de a face o plângere direct regelui nu se pierduse. Regele prefera munca în locul trândăviei. Obosit de aşteptare şi de a privi curtenii învârtindu-se până la pierderea suflării, fu de acord să ţină o audienţă, într-o cameră din apropiere. Animalul său domestic se aşeză iute pe tronul cel mic, iar regele începu să-l mângâie pe spinare

După ce primii doi petiţionari veniră şi plecară, Bardol CaraBansity apăru în faţa regelui. Îşi aruncase o jiletcă brodată deasupra hainelor de lucru. JandolAnganol recunoscu mersul semeţ al omului şi se încruntă când o plecăciune pretenţioasă fu făcută în direcţia sa.

— Acest om este Bardol CaraBansity, Sire, spuse cancelarul de probă, stând în dreapta regelui. Aveţi câteva dintre desenele sale anatomice în biblioteca regală.

— Îmi amintesc de tine, spuse regele. Eşti un prieten al ex-cancelarului meu, Sartorilrvrash.

CaraBansity clipi din ochii săi congestionaţi

— Nădăjduiesc că Sartorilrvrash este bine, sire, în ciuda faptului că este ex-cancelar.

— S-a refugiat în Sibornal, dacă asta poate fi numit "a fi bine". Ce doreşti de la mine?

— Mai întâi, un scaun, Sire, pentru că mă dor picioarele

Se studiară reciproc. Apoi regele îmboîdi un paj să mute un scaun lângă platforma pe care stătea el însuşi

Profitând de intervalul de timp în care se aşeză, CaraBansily spuse:

— Am să vă înfăţişez un obiect, de nepreţuit cred, căci am aflat că Maiestatea Voastră sunteţi un om al învăţăturii.

— Sunt un ignorant, şi suficient de prost ca să-mi displacă linguşelile. Un rege al Borlien-ului se preocupă pur şi simplu de politică, pentru a-şi păstra ţara nealinsă.

— Facem tot posibilul ca să fim cât mai bine informaţi. Pot rupe mâna unui om mai bine, dacă ştiu cum îi funcţionează articulaţiile.

Regele râse. Era un sunet aspru, care nu se auzea des din gura sa. Se aplecă înainte.

— Ce este învăţătura, faţă de creşterea furiei lui Freyr?

Chiar şi Atotputernicul Akhanaba pare a nu avea nici o putere împotriva lui Freyr.

CaraBansity îşi lăsă privirea spre podea.

— Nu ştiu nimic despre Atotputernic, Majestate. El nu comunică cu mine. Un binefăcător mi-a scrijelit pe uşă zilele trecute cuvântul "Ateu", şi asta îmi este etichela acum.

— Atunci ai grijă de sufletul său. Regele vorbea mai puţin ameninţător acum, şi îşi coborâse vocea.

— Ca deuteroscopist, ce poţi face tu împotriva creşterii căldurii? Oare a greşit omenirea atât de mult, încât noi să trebuiască să pierim în focul lui Freyr? Este oare cumva cometa din cerul nordic un semn de apropiată distrugere, precum zic oamenii din popor?

— Majestate, acea cometă, cometa lui YarapRombry, este un semn de speranţă. Aş putea explica mai pe larg, dar îmi este teamă să nu vexez cu date astronomice. Cometa este numită după înţeleptul astronom şi cartograf YarapRombry, din Kevassien. El a făcut prima hartă a globului, punând Ottassoi-ul, cum era denumit oraşul în acea vreme, în centrul hărţii, şi el a botezat şi cometa. Aceasta se întâmpla acum 1825 de ani — într-un an măreţ. Întoarcerea cometei este o dovadă că noi circulăm în jurul lui Freyr, ca şi cometa, şi îl vom depăşi fără probleme mai mari decât o mică pârjolire.

Regele gândea.

— Îmi dai un răspuns ştiinţific, la fel ca Sartorilrvrash. Trebuie să existe totuşi şi un răspuns religios la întrebarea mea.

CaraBansity îşi sugea degetul.

— Ce spune Sfântul Imperiu Pannovalan despre subiectul Freyr? În numele lui Akha, se înfioară de orice manifestare de pe cer, şi de aceea foloseşte cometa numai pentru a creşte teama populaţiei. Declară încă un târâboi sfânt, pentru a elimina phagorii din mijlocul nostru. Argumentul bisericii este că dacă aceste creaturi lără suflet vor fi eliminate, climatul se va răci imediat. Totuşi, ni se dă de înţeles că în anii de gheaţă, biserica spunea că din cauza phagorilor lipsiţi de Dumnezeu era atât de frig. Deci gândirea lor este lipsită de logică, asemeni tuturor gândurilor religioase.

— Nu mă supăra. Eu sunt Biserica în Borlien.

— Majestate, iertare. Vorbesc adevărul. Dacă aceasta vă ofensează, goniţi-mă, cum l-aţi gonit şi pe Sartorilrvrash.

— Omul pe care l-ai menţionat era cu totul pentru izgonirea ancipitalilor.

— Sire, şi eu sunt pentru aceasta, cu toate că depind la

rândul meu de ei. Dacă-mi este permis să spun din nou adevărul, favorizarea lor de către înălţimea voastră mă alarmează. Dar nu îi voi omorî pentru vreo justificare religioasă proslească. I-aş omorî pentru că ei sunt duşmanii tradiţionali ai omenirii.

Vulturul lovi braţul scaunului cu mâna. Cancelarul de probă sări în sus.

— Nu voi auzi mai multe. Te certi fără noimă, hrattock impertinent!

CaraBansity se proslernă.

— Foarte bine, sire. Puterea ti face pe oameni surzi şi ei nu vor auzi. Înălţimea ia, nu eu, sire, v-aţi denumit ignorant. Chiar dacă şliţi să înfloraţi cu o privire, nu puleţi învăţa. Acesta este ghinionul.

Regele era imobil. Cancelarul de probă fu scuturat de un frison. CaraBansity stătea nemişcat şi palid. Ştia că mersese prea departe.

Dar JandolAnganoi se uită fix la slugarnicul Cancelar.

— Eu spânzur oamenii care sunt laşi în faţa mea, ca acesta. Sfătuieşte-mă cum n-a putut să mă sfătuiască celălalt şi vei fi cancelar; fără îndoială la fel de enervant ca şi predecesorul şi prietenul tău. Când mă voi căsători şi o voi lua de soţie fata regelui Sayren Stund, ai Oldorando-ului, acest ragat va fi legat mult mai puternic de Sfântul Imperiu Pannovalan, şi din aceasta voi dobândi putere. Dar voi fi supus şi la presiuni mai mari din partea C'Sarr-ului să exterminn rasa ancipitalilor, cum s-a făcut în Pannoval. Borlien-ul este în lipsă de soldaţi şi are nevoie de phagori. Pot oare eluda edictul C'Sarr-ului prin ştiinţa ta?

— Hm.

CaraBansity îşi trăgea unul dintre obraji. Pannoval-ul şi Oldorando i-au urât întotdeauna pe phagori, aşa cum Borlien-ul n-a făcut-o niciodată. Nu suntem pe o rută principală de migrare a ancipitalilor ca Oldorando. Preoţii au găsit un nou pretext pentru a resuscita un vechi război.

— Există o direcţie ştiinţifică pe care aţi putea merge, Sire. Ştiinţa care va distruge ignoranţa bisericii, dacă-mi permiteţi.

— Vorbeşte atunci, şi eu împreună cu frumosul meu servitor le vom asculta.

— Sire, dumneavoastră veţi înţelege. Servitorul însă nu. Trebuie să ştiţi după reputaţie tratatul istoric intitulat *Testamentul lui Raynil Layan*. În acel volum, citim despre o scumpă doamnă, Vry Den, soţia învăţatului Raynil Layan. Vry Den a descoperit

câleva din secretele cercului în care trăieşte binele şi nu răul, precum cred şi eu. Vry Den a pierit în marele incendiu care a distrus Oldorando în anul 26. Aceasta se întâmpla acum trei sute cincizeci şi cinci de ani. Acum cinsprezece generaţii, deoarece noi acum trăim mai mult decât cei care trăiau în acea epocă. Sunt convins că Vry Den a fost o persoană reală şi nu o fabulaţie dintr-o legendă a Erei Glaciare, cum Sfânta Biserică vrea să ne facă a crede.

— Unde vrei să ajungi? întrebă regele. Începu să se plimbe cu paşi apăsaţi. Yuli se ţinea după el. Îşi aminti că regina îi punea mare preţ pe cartea lui Raynil Layan şi deseori îi citea din ea lui Tatro.

— Am o concluzie foarte interesantă. Aceeaşi doamnă Vry Den era atee şi de aceea vedea lumea aşa cum este. Neumbrită de zeităţi imaginare. Înainte de zilele ei, se credea că Freyr şi Batalix sunt două santinele vii, care apără lumea noastră împotriva unui război în ceruri. Cu ajutorul geometriei, aceeaşi doamnă minunată a reuşit să prezică o serie de eclipse, ce i-au adus faimă în acea vreme. Ştiinţa se poate înţelege numai pe ştiinţă. Calea aceasta le conduce undeva, pe când dogma Bisericii le plimbă în cerc. Însăşi emblema Bisericii este un cerc.

— Pe care-l prefer paşilor tăi nesăbuiţi în întuneric

— Am găsit o cale să văd prin negură. Cu ajutorul cunoştinţei noastre comune, Sartorilrvrash, am făcut câteva lentile din sticlă, care funcţionează ca şi irisul ochiului Prin acest instrument am studiat fazele lui Ipocrene şi ale celorlalte planete din cer. Informaţiile acestea le-am păstrat pentru noi, deoarece cerul nu era un subiect popular în acele zile, sub opresiunea religioasă a Pannovaî-ului. Unul câte unul, aceşti călători şi-au relevat fazele lor către noi. Curând, puteam prezice schimbările lor cu exactitate. Asta este deuteroscopie! De aici Sartorilrvrash şi eu ne-am însoţit observaţiile cu calcule. Astfel am descoperit legile geometriei cereşti, care credem noi că trebuiau să fie ştiute şi de YarapRombry — dar el a fost martirizat de mâinile bisericii Aceste legi stabilesc că orbitele lumilor sunt lângă soarele Batalix şi că orbita lui Batalix este în jurul lui Freyr. Şi că vectorul rază al mişcărilor solare acoperă spaţii egale în timpi agali. Am descoperit, de asemenea, că planeta rapidă numită Vry Den Kaldaw, are orbita nu în jurul lui Batalix, ci în jurul Helliconiei, şi de aceea este un corp satelit sau, altfel spus, o lună.

Regele se opri din mers pentru a întreba scurt:

— Ar putea trăi oameni ca noi pe acest Kaidaw?

Întrebarea era atât de diferită de felul său anterior de a privi lucrurile, încât CaraBansity fu surprins.

— Este mai degrabă un punct, sire, nu o lume adevărată, ca Heliiconia sau Ipocrene.

Regele bălu din palme.

— Destul. Nu-mi mai explica. S-ar putea să termini ca YarapRombri. Nu înțeleg nimic.

— Dacă am putea explica aceste lucruri clar în Pannoval, am putea schimba gândirea lor desuetă. Dacă C'Sarr-ul ar putea fi convins să înțeleagă geometria celestă, atunci poate că ar aprecia și geometria umană destul ca să lase umanitatea și ancipitalii să se întoarcă unul către altul, ca Batalix și Freyr, în loc de a promulga zumzăituri sfinte, care tulburâ viața normală.

Era pe cale de a se lansa în alte explicații, când regele schiță unul dintre gesturile sale de nerăbdare.

— Altădată Nu pot să ascult prea multă erezie dintr-o dată, cu toate că apreciez iuțeala minții tale. Încerci să te împaci cu toți, cum încerc și eu. De-asta ai venit aici?

Pentru un timp, CaraBansity se uită la privirea fixă a regelui. Apoi spuse:

— Nu, Majestate, am venit, ca mulți dintre credincioșii tăi supuși, sperând să-ți vând ceva.

Scoase din centură brățara cu cele trei seturi cu numere pe care-o descoperise asupra cadavrului și i-o prezentă regelui

— Ai văzut cumva vreodată o bijuterie ca asta, Majestate?

Majestatea sa o privi cu suprizâ, întorcând-o în mână:

— Da, spuse. Da, am văzut chiar această brățară, în Malrassyl. Este într-adevăr straniu, și provenea de la un om ciudat, care pretindea că o are din altă lume. De pe Kaidaw al lău. După acest discurs misterios, tăcu deodată, brusc, ca și cum i-ar fi părut rău de ceea ce spusese.

Privi numerele din bijuterie schimbându-se și tremurând pentru o vreme, și spuse:

— Poți să-mi spui altădată, când vom fi mai liniștiți, cum a ajuns acest obiect în posesia ta. Acum audiența s-a terminat Am alte treburi de făcut.

Își închise mâna asupra brățării.

CaraBansity izbucni în proteste. Figura regelui se schimbă. Furia izbucnea din ochii săi, din fiecare linie a feței sale. Se aplecă în față, precum o pasăre de pradă

— Voi, alelii, niciodată nu veți înțelege că Borlien trăiește sau moare după religia sa. Nu suntem oare amenințați din fiecare parte de barbari, de necredincioși? Imperiul nu poate

exista fără credință. Această brățară amenință Imperiul, amenință credința însăși. Numerele ei schimbătoare vin dintr-un sistem care ne-ar distruge... Cu o voce mai puțin intensă, adăugă: Aceasta este credința mea, și noi trebuie să trăim sau să murim după credințele noastre.

Deuteroscopistul își supse degetul și nu spuse nimic.

JandolAnganol îl contempla și apoi vorbi din nou.

— Dacă decizi să devii cancelarul meu, întoarce-te aici mâine. Atunci vom vorbi mai mult. Între timp, eu voi păstra acest obiect al meu. Care crezi că va fi răspunsul tău? Vei deveni sfătuitorul meu principal?

Văzând că regele puse brățara în interiorul hainelor sale, CaraBansity se consideră înfrânt.

— Îi mulțumesc Majestății Voastre. Cât despre această propunere, trebuie să-mi consult propriul meu sfătuitor, soția mea...

Se înclină când regele trecu pe lângă el și ieși din cameră.

Într-un coridor alăturat, trimisul C'Sarr-ului se pregătea să se întâlnească cu regele.

Portretul reginei Myrdeminggala era pictat pe o bucată de fildeș, tăiată din trupul unui animal marin. Arăta acea față de o frumusețe nemuritoare, neconfundabilă, cu părul ei bogat. Ochii reginei, de un albastru adânc, erau deschiși larg, în timp ce obrazul palid dădea un aspect delicat unei imagini altfel destul de impunătoare. Alam Esomberr recunoscu acele detalii și-și aminti de portrete care le examinase în Pannoval — deoarece frumusețea era cunoscută peste tot.

Cu ochii fixați pe această imagine, trimisul special al Sfântului C'Sarr își lăsă mintea liberă, către gânduri lascive. Reflecta asupra faptului că într-un scurt interval de vreme se va afla față în față cu originalul.

Doi agenți ai Pannoval-ului care spionau pentru C'Sarr stăteau în fața lui Esomberr. În timp ce el se zgâia la portret, ei raportau despre bârfele din Ottassol. Dezbătuseră între ei, pe toate părțile, pericolul în care Regina Reginelor ar fi în momentul în care ar divorța de JandolAnganol. El dorea să o scoată complet de pe scenă. Pe de-a-ntregul.

Pe de altă parte, marea majoritate o prefera pe regină în locul regelui. Nu oare regele îl închisese în temniță pe propriul său tată și îi falimentase țara. Majoritatea s-ar putea răscula, ucide regele și s-o pună pe Myrdeminggala pe tron. Un mod justificat.

Essomber se uită încet deasupra.

— Viermilor, spuse Nenorociților Trândavilor. Oare nu toți regii își falimentează țările? Oare nu oricine și-ar închide talăl, dacă ar avea puterea? Nu sunt raginele întotdeauna în pericol? Nu întotdeauna populația visează la răscoală, pentru a detrona pe cineva? Bâlbâiți mereu despre fapte care fac parte din viață, din teatrul existenței de zi cu zi. Nu îmi spuneți nimic substanțial. Agenții din Oldorando ar fi biciuiți dacă s-ar întoarce cu un asemenea raport.

Oamenii își plecară capetele.

— Trebuie de asemenea să raportăm că agenții din Oldorando au foarte mult de lucru pe aici.

— Să sperăm că ei nu-și petrec tot timpul hoinărind prin port, ca voi doi. Data viitoare, când vă voi convoca, vreau noutăți de la voi, nu bârfe.

Agenții se înclinară și mai mult și părăsiseră camera, zâmbind exagerat. Alam Esomberr își compuse o imagine severă și aruncă din nou o privire miniaturii reprezentând-o pe regină.

— Absolut sigur că este proastă, sau are ait defect, pentru a contrabalansa o asemenea frumusețe, spuse el cu voce tare Ascunse fiideșul într-un buzunar sigur.

Trimisul C'Sarr-ului Kilandar al IX-lea era un nobil dintr-o familie profund religioasă, Taker, cu legături în vârfurile Orașului Sfânt. Talăl său auster, un membru al Marelui Judiciar, avusese grijă ca avansarea fiului său, pe care-l disprețuia, să fie timpurie. Esomberr privea această călătorie în care trebuia să fie martor la divorțul prietenului său, ca pe o vacanță. Când ești în vacanță, îți poți permite și puțină distracție. Începuse să creadă că distracția va fi regina Myrdeminggala.

Era pregătit să-l întâlnească pe JandolAnganol. Chemă un servilor. Servitorul îl conduse la rege și cei doi oameni se-mbrățișară unul pe celălalt.

Esomberr văzu că regele era mai nervos decât înainte. Prompt, observă profilul acela bărbos, în timp ce regele îl însoți într-o cameră în care cheful era în toi.

Tânărul Yuli îi urma Esomberr îi aruncă o privire de aversiune, dar nu spuse nimic.

— Deci, Jan, am reușit amândoi să ajungem în Oltassol în siguranță. Nici un fel de invadator nu ne-a interceptat pe nici unul dintre noi pe drum.

Erau prieteni — cum poate fi o prietenie în acele cercuri. Regele își amintea bine despre aclele cinice ale lui Esomberr și

obiceiul său de a-şi ţine capul puţin aplecat înlr-o parte, ca şi cum ar interoga lumea.

— Şi loluşi suntem neprolejaţi în faţa lui Unndreid Ciocanul. Probabil ai auzit de întâlnirea mea cu Darvlish Căpăţână.

— Sunt sigur că veştile pe care le pomeneşli sunl înlr-adevăr înfricoşăloare. Ar fi fosl poale, cumva, mai plăcute, mă întreb, dacă nu ar fi avul nume alăl de fioroase?

— Sper că apartamentul tău esle confortabil.

— Pentru a fi sincer Jan, urăsc pelalul tău subleran. Ce s-ar înlâmpla când râul Takissa s-ar umfla?

— Ţăranii îl opresc cu corpurile lor. Dacă oraşul îţi convine, vom naviga către Gravabagalinien mâine. Au fosl deja deslule întârzieri şi momenlul se apropie. Cu cât lerminăm mai repede divorţul, cu alăl mai bine.

— Aşlept cu nerăbdare o călătorie pe mare, dacă esle scurtă şi coasta rămâne în apropiere.

Li se servi vin, împreună cu gheaţă zdrobilă.

— Ceva le îngrijorează vere.

— Muile lucruri mă îngrijorează, Alam. Nu conleazâ. În aceste zile, chiar şi credinţa mea mă Ingrijorează. Ezită şi se uită înapoi pesle umăr. Când sunt nesigur, Borlien este nesigur. Stăpânul tău, C'Sarr-ul, Sfântul nostru Împărat, ar înţelege cu siguranţă aceasta. Trebuie să trăim după credinţa noastră. După cradinţa mea, eu renunţ la Myrdemlnggala.

— Vere, în particular pulem admite că credinţa are o oarecare lipsă de subslanţă, nu? Cât despre frumoasa la regină...

În buzunarul său, regele se juca cu brăţara pe care o luase de la CaraBansity. Ea avea substanţă. Era opera unui inamic necunoscut care, după cum îi spunea intuiţia, pulea să aducă dezaslrul în ţară. Îşi încleştă pumnul în juruî metalului.

Esomberr gesticulă. Gesturile sale, spre deosebire de cele ale regelui, erau languroase, fără sponlaneilale.

— Lumea se duce de răpă, vere, dacă nu cumva se duce la Freyr. Totuşi, trebuie să-ţi spun că religia nu mi-a cauzal niciodală pierderea unui minut de somn. Dimpolrivă, religia esle de mulle ori cauza somnului din mine. Toate naţiunile au necazurile lor. Randonan şi amenlnţălorul Ciocan sunt preocupările lale. Oldorando se allă acum în criza cu Kace. În Pannoval, sunlem încă o dală atacaţi de sibornalezi. Vin prin sud, prin Chalce, nepulând lolera pământurile lor îngrozitoare, căulând altele. O axă puternică, Pannoval-Oldorando-Borlien, va

îmbunătăţi stabilitatea în Campannlat. Celelalte naţiuni sunt mai degrabă barbare.

— Alam, tu trebuia să mă înveseleşti, nu să mă deprimi, în ajunul divorţului meu de Myrdeminggala.

Trimisul îşi goli paharul

— Toate femeile sunt la fel. Sunt sigur că vei fi foarte fericit cu micuţa Simoda Tai

Văzu durerea de pe faţa regelui. JandolAnganoi spuse. uitându-se către dansatori:

— Fiul meu trebuia să se căsătorească cu Simoda Tai, dar eu pot să-l înţeleg. Myrdeminggala îti dă seama că fac acest pas în interesul Borlien-ului.

— În numele pielrei chiar înţelege? Esomberr căută în jachela sa de mătase şi scoase o scrisoare.

— Mai bine ai citi asta. Abia mi-a picat în mână.

Văzând scrisul mare al reginei. JandolAnganoi luă scrisoarea tremurând şi cili:

Sfântului Impărat C'Sarr-ul Kilandar al IX-lea Capul Sfântului Imperiu Pannovalan, în oraşul Pannoval din ţara cu acelaşi nume.

Mărite Sire,
a cărui credinţă este urmată devotat de subsemnata

Apleacă-te favorabil asupra acestei cereri de la una dintre cele mai nefericite fiice.

Eu, regina Myrdeminggala. nu am comis nici o crima. Am fost acuzată în mod nedrept de conspiraţie împotriva Sibornal-ului de către soţul meu. regele. şi de către tatăl său şi sunt în mare pericol.

Mărite sire. stăpânul meu. regele JandolAnganol m-a ameninţat cu nedreptăţi crude, exilându-mă de lângă el în acest palat de lângă mare. uitat de vreme. Aici trabuie să stau până când regele va dispune de mine aşa cum vraa, o victimă a khimir-ului său.

I-am fost o soţie credincioasă timp de treisprezece ani şi i-am născut un fiu şi o fiică. Fata este încă mică, şi rămâne cu mine. Fiul meu s-a sălbăticit de când ne-am separat, şi nu ştiu unde este acum.

De când stăpânul meu, regele a uzurpat tronul tatălui său; lucruri nenorocite au lovit regatul nostru. Şi-a făcut duşmani în

toate părțile. Pentru a rupe un cerc de obligații, plănuiește o căsătorie dinastică cu Simoda Tal, fiica regelui Sayren Stund, al Oldorando-ului. Precum înțeleg, acest aranjament a obținut aprobarea voastră. Către judecata voastră mă înclin și eu. Dar nu îi va fi de ajuns lui JandolAnganol să mă respingă printr-o manipulație a legii; va voi să mă înlăture definitiv de pe fața pământului.

De aceea cer de la Măritul Împărat să trimită cât de repede o scrisoare care să-i interzică regelui să mă rănească în vreun fel, pe mine sau pe copiii mei, sub pedeapsa excomunicării. Regele măcar profesează credința religioasă; o asemenea amenințare ar avea efect asupra lui.

Nefericita voastră fiică în credință,
ConegUndunory Myrdemlnggala

Această scrisoare va ajunge la Înălțimea ta prin trimisul tău special în Ottassol, și mă rog ca el să o predea în prețuitele tale mâini în cel mai scurt timp.

— Deci, atunci va trebui să ne ocupăm și de asta, spuse regele cu o expresie dureroasă, împăturind scrisoarea.

— Eu va trebui să am grijă de asta, spuse Esomberr, luându-și scrisoarea.

Ziua următoare, adunarea a luat calea mării către vest, de-a lungul coastei borlieneze. Cu regele mergea și noul său cancelar, Bardol CaraBansity.

Regele prinsese un obicei nervos să se uite peste umăr; poate se simțea privit în fiecare clipă de Akhanaba, merele zeu al Sfântului Imperiu Pannoval.

Totuși îl privea cineva — sau l-ar fi privit — dar erau mult prea îndepărtați în spațiu și timp, ca JandolAnganol să și-i poată imegina. Erau de numărul milioanelor. În acest timp, planeta Helliconia evea o populație de nouăzeci și șase de milioane de ființe umane, și posibil o treime din acest număr de phagori Observatorii îndepărtați erau totuși mai numeroși.

Locuitorii planetei Pământ se uiteseră cândva către afacerile Hèlliconiei transmise pe Pământ de către stațiile de observare, la început numai ca sursă de distracție. După secole, ca cum Marea Primăvară a Helliconiei s-a transformat în Vară, lucrurile s-au schimbat. Observația devenise implicara. Observatorii erau marcați de ceea ce priveau. În ciuda faptului

că prezent şi trecut pe cele două planete n-ar fi coincis niciodată, o linie invizibilă era făurită acum.

Toate schemele erau la îndemână pentru e afce această linie posibilă.

O maturitate crescândă, o înţelegare crescândă e ceea ce trebuia să fie o entitate organică, era datoria pe care locuitorii Pământului o aveau faţă de locuitorii Hellconiei. Ei vedeau acum îmbarcaraa regelui din Ottassol, nu în felul în care Tatro vedea valurile pe plajă, ca evenimente seperate, ci mai mult, ca o verigă într-o curgere inevitabilă a cosmosului, cuiturii şi a istoriei. Că regele proceda astfel nesilit de nimeni era absolut clar pentru toţi obervatorii; dar încotro se va întoarce JandolAnganol pentru a-şi exercita voinţa? Infinitele legături ale continentului se închideau în spatele lui din nou, pentru a lăsa mai puţine urme decât siajul vasului său în drum pe Marea Vulturilor.

Cu toate că pământenii priveau divorţul cu compesiune, ei îl vedeau mai puţin ca pe un act individual decât ea, pe un exemplu crud de diviziune în natura umană, între înţelegerile graşit romantice ale dragostei şi datoriei. Erau capabili să facă aceasta din cauză că ceva din lunga crucificare a pământului se terminase.

Momentul divorţului lui JandolAnganol de regina MyrdemInggale a avut loc în anul 381 după calendarul Borlien-Oldorando. Pracum indicase misteriosul ceas, pe Pământ anul era 6877 după naşterea lui Cristos; dar aceasta era o falsă sincronicitate, căci evenimentul divorţului va deveni real pentru cei de pe Pământ numai după câteva mii de ani.

Deasupra ecestor date locale, exista una cosmică, cu mai mult înţeles. Timpul astronomic în sistemul Helliconien era măsurat după fluxul mexim. Planeta şi surorile sale planete se apropiau de periastron, punctul cel mai apropiat din orbită de strălucitoaraa stea cunoscută sub numele de Frayr.

I-au trebuit Helliconiei 2592 de ani pământeni ca să-şi completeze un An Mara în orbita sa în jurul lui Freyr, timp în care planeta a cunoscut extreme de căldură şi frig. Primăvare se sfârşise. Vara, supărătoarea vară a Anului Mare, sosise.

Dureta verii se va extinde peste două secole şi o treime în timp pământean. Pentru cei cara trăiau pe Helliconia în această vreme, iarna şi dizolvarea ei erau numai legende, cu toate că foarte puternice. Deci mai trabuiau să aştepte puţin, în mintea umenă, ce să devină realitate.

Deesupra Helliconiei strălucea propriul său soare local, Batalix. Dominând Batalix-ul, Freyr strălucee în prezent cu o

intensitate aparent cu 30% mai mare decât Batalix, chiar dacă era la o distanță de 236 ori mai mare, față de planetă.

În ciuda implicărilor lor în propria istorie, observatorii de pe Pământ priveau evenimentele de pe Helliconia cu interes. Ei văzură cum ochiurile plasei — nu mai puțin cea religioasă — fuseseră întinse de mai multă vreme pentru ca acum să-l stranguleze pe regele Borlien-ului.

3. Un divorţ prematur

Locuitorii Borlien-ului nu erau o naţiune de navigatori, în ciuda întinsului lor litoral. Prin urmare, nu erau nici foarte iscusiţi constructori de nave precum erau sibornalezii, sau chiar cele câteva naţiuni din Hespagorat. Vasul care l-a adus pe rege la Gravabagalinien pentru divorţ, era un mic bric cu carenaj rotund. Se menţinea permanent în apropierea coastei şi naviga transversal, corectându-şi cursul cu ajutorul ţăruşilor înfipţi pe punte.

Un vas chiar mai tubular decât acesta îl urma, cărând ancipitalii din Prima Gardă Phagoriană.

Regele se îndepărtă de compania sa, imediat după ce nava plecă şi se duse să stea lângă comenzi, uitându-se fix înainte, ca şi cum ar fi doril să o vadă primul pe regină. Yuli se simţea rău din cauza mişcării vasului şi se ghemuise lângă cabestan. Pentru prima dală, regele nu acorda nici o atenţie favoritului său.

Scârţâind din bordaj, nava aluneca pe marea liniştită.

Deodată, regele căzu pe punte. Curtenii săriră imediat şi-l ridicară. JandolAnganol a fost dus imediat în cabina sa şi aşezat pe pal. Era de o paloare cadavericâ şi suferea, ascunzându-şi faţa.

Un medic îl examină şi ordonă tuturor să părăsească încâperea, în afara lui CaraBansity.

— Stai cu Majestatea Sa. Are un acces de rău de mare, dar nimic mai mult. În momentul în care vom ajunge la mal, va fi din nou foarte sănătos.

— Ştiam că o caracteristică a răului-de-mare sunt vărsăturile.

— Hm, da, în anumite cazuri. Cazurile comune Feţele regale răspund într-un fel diferit.

Doctorul ieşi, înclinându-se. După un timp, gemetele înfundate ale regelui deveniră articulate.

— Ce lucru îngrozitor trebuie să fac. Mă rog lui Akhanaba să se termine cât mai repede...

— Majestate, hai să discutăm o problemă delicată, importantă, pentru a-ţi linişti mintea. Acea brăţară a mea pe care o ţineţi.

Regele îşi ridică capul şi spuse cu privirea sa inflexibilă:

— Ieşi, crelinule. Voi pune să fii aruncat peste bord, la peşti. Nimic nu este important, nimic — nimic pe acest pământ.

— Fie ca Maiestatea Voastră să se înşănătoşească grabnic, spuse CaraBansity, retrăgându-şi silueta sa masivă din cabină.

Vasul înainta rapid către vest şi intră în micul golf de la Gravabagalinien în dimineaţa celei de-a doua zile petrecute pe mare. JandolAnganol, deodată devenit el însuşi, coborî strapontina şi călcă în apă — nu exista doc la Gravabagalinien — cu Alam Esomberr aproape de el, ridicându-şi poalele togii

Cu acesta din urmă călătorea o escortă de înaiţi demnitari ecleziaşti, ataşaţi lui Esomberr ca sobor de vicari. Escorta regelui era formată din căpitani şi soldaţi înarmaţi.

Palatul reginei aştepta în depărtare, fără a da vreun semn de viaţă. Îngustele sale ferestre erau acoperite. Un steag negru flutura la mijlocul unui catarg dintr-un turn. Faţa regelui, îndreptată către el, era ea însăşi albă, ca o fereastră acoperită. Nimeni nu îndrăznea să se uite mai îndelung la acel steag şi nici la ochii Vuiturului,

A doua ambarcaţiune se apropia. În ciuda neliniştii lui Esomberr, JandolAnganol insistase să aştepte până când şi această navă acosta şi pasarela era lăsată la mal, pentru ca trupele sale neomeneşti să poată să ajungă la ţărm fără a pune piciorul în apă.

După aceea făcu ordine între ei, în disciplină, adresându-se în limba lor. La sfârşit era pregătit să parcurgă pe jos jumătatea de milă până la palat. Yuli alerga în faţa sa, jucându-se în nisip, aruncându-l în sus încântat să fie din nou pe pământ solid.

Au fost întâmpinaţi de o femeie bătrână, îmbrăcată într-un keedrant negru şi un şorţ alb. Fire albe de păr ieşeau dintr-o aluniţă de pe obrazul ei. Mergea cu ajutorul unui baston. Două gărzi neînarmate stăteau puţin în spatele ei.

Din apropiere, clădirea alb-aurie îşi releva slăbiciunile. Găuri se căscau acolo unde ţiglele de pe acoperiş căzuseră cândva şi nu mai fuseseră înlocuite. Nimic nu se mişca, cu

excepţia unei turme de căprioare păscând iarbă pe un deal din apropiere. Doar zgomotul nesfârşit al mării aruncându-se către mal, se auzea.

Costumul regelui avea, în general, o notă sumbră. Purta o lunică nedecorată şi pantaloni de un albastru foarte închis, aproape negru. Esomberr, prin contrast, se prezenta într-un albastru strălucitor, alăturat rozului unei scurte togi. Se parfumase în dimineaţa aceasta, pentru a ascunde mirosurile navei.

Un căpitan de infanterie suflă în corn pentru a le anunţa sosirea.

Poarta palatului rămase închisă. Bătrâna femeie îşi ridică mâinile şi arătă către briză.

Punându-se în mişcare, JandolAnganol urcă spre poartă şi bătu în scândurile sale de lemn cu mânerul sabiei Zgomotul avu un ecou puternic, stârnind lătratul câinilor.

Se auzi o cheie în încuietoare. Uşa se deschise, mişcată de un ait bătrân servilor, care aruncă o privire către rege şi rămase acolo clipind.

Era ceţos înăuntru. Câinii care făcuseră alăta tărăboi când regele bătuse în uşă, se retrăseseră acum în adăposturile lor umbroase.

— Poate Akhanaba, în nemărginita sa bunătate, a trimis o molimă aici, sugeră Esomberr. Prin aceasta salvând ocupanţii de durerile pământeşti şi făcând călătoria noastră ne-necesară

Regele lansă un strigăt de salut.

Apăru o lumină în capătul scărilor, unde altfel era întuneric. Se uitară în sus, pentru a vedea o femeie ducând o lumânare. O purta deasupra capului, astfel încât trăsăturile ei erau în umbră. În timp ce cobora, fiecare treaptă scârţâia. Cum se apropie de cei care aşteptau, lumina de afară începu să-i contureze chipul Dar înainte de aceasta, ceva în silueta ei declarase cine este. Ceaţa se risipi şi figura reginei Myrdeminggala îi se arătă Se opri la câţiva paşi în faţa lui JandolAnganol şi Esomberr şi se înclină în faţa primului, apoi către cel de-al doilea.

Frumuseţea ei era trecută; buzele sale erau aproape fără culoare, ochii ei negri străluceau pe o faţă palidă. Părul plutea într-o abundenţă neagră deasupra capului său. Purta o togă de un gri deschis, lungă până la pământ, care era închisă cu nasturi de la gât până la piept.

Regina aruncă un cuvânt servitorilor, care închiseră uşile în spatele lor, lăsându-i pe Esomberr şi JandolAnganol în

întuneric, cu micuțul phagor agitându-se în spatele lor. Întunericul părea pătruns de fire de lumină. Palatul era construit în mare parte din scândun. Când soarele strălucea asupra lui, apăreau imagini schelelice. În timp ce regina îi conduse într-o cameră alăturală, felii de lumină îi dezvăluiau prezența.

Se opri așteptându-i în mijlocul unei camere definită de o geometrie fină de lumini, cameră în care lumina zilei pătrundea prin ferestrele acoperite.

— Nu este nimeni în palat în acest moment, spuse Myrdeminggaia, în afară de mine și prințesa TatromanAdala. Poți să ne omori acum și nu va fi nici un martor, în afara celui AtoIputernic

— Nu intenționăm să vă facem rău, doamnă, spuse Esomberr. Se duse lângă una din ferestre și dădu la o parte draperiile. Întorcându-se către camera prăfuită văzu soțul și soția stând unul lângă altul în camera goală.

Myrdeminggaia suflă în lumânare.

— Precum știți, spuse JandolAnganol acest divort este o problemă de politică statală. Tonul său era fals liniștit.

— Poți să mă forțezi să-l accept. Nu voi putea niciodată să mă faci să înțeleg.

Esomberr deschise fereastra și strigă către escorta sa și către AbstrogAthenat.

— Ceremonia nu vă va reține mult doamnă spuse el. Merse afectat către mijlocul camerei și se înclină în fața ei.

— Numele meu este Esomberr din neamul Esomberr-ilor. Sunt trimisul și reprezentantul în Borlien al Marelui C'Sarr Kilander al IX-lea, Părintele Suprem al Bisericii lui Akhanaba și Împărat al Sfântului Pannoval. Misiunea mea este să fiu martor din partea Părintelui Suprem la o scurtă ceremonie. Aceasta este datoria mea publică. Datoria mea particulară este să declar că sunteți mai frumoasă decât orice pictură care v-ar putea reprezenta.

Ea îi spuse lui JandolAnganol pe un ton scăzut:

— După ceea ce am fost unul pentru altul...

Continuând fără să-și schimbe tonul vocii, Esomberr spuse:

— Ceremonia îl va absolvi pe regele JandolAnganol de orice alte datorii maritale. Sub această scrisoare de divort eliberală de Părintele Suprem Insuși, voi doi veți încata a mai fi soț și soție, legăturile dintre voi vor fi desfăcute, și tu vei renunța la titlul de regină.

— Din ce cauză sunt supusă divorțului, domnule? Care

esle prelextul? Ce i s-a spus măritului C'Sarr că am greşit, pentru a fi tratată astfel?

Regele stătea ca în transă, fixând aerul cu privirea, în timp ce Alam Esomberr scoase un document din buzunar, în despături şi citi:

— Doamnă, noi avem martori care să dovedească că în timp ce dumneavoastră eraţi în vacanţă aici, în Gravabagalinien — schiţă un gest senzual — aţi intrat în mare, în starea de meditaţie. Că aţi intrat acolo în legături carnale cu delfinii. Că acest fapt nenatural, interzis de biserică, s-a repetat frecvent, de multe ori, sub privirea copilei dumneavoastră.

— Ştii că aceasta este pe de-a-ntregul o înscenare, spuse ea. Vorbea fără nervozitate în voce. Întorcându-se către JandolAnganol, spuse:

— Poate statul să supravieţuiască numai dacă îmi lărăşte în noroi numele, dizgraţiindu-mă — şi numai făcându-te pe tine mai josnic decât un sclav?

— Vine Vicarul Regal, doamnă, care va efectua ceremonia noastră, spuse Esomberr. Nu trebuie decât să stai lăcută. Nu ţi se va mai cauza nici o neplăcere.

Abstrog Athenat intră, umplând spaţiul camerei cu personalitatea sa. Ridică o mână şi pronunţă o binecuvântare. Doi copii mici, cântând din fluiere, stăteau în spatele lui.

Regina spuse rece:

— Dacă această sfântă farsă trebuie să aibă loc, insist ca Yuli să fie scos din cameră.

JandolAnganol se trezi din reverie pentru a ordona animalului să iasă. După o mică ezitare, acesta ieşi.

AbstrogAthenat înaintă, scoţând la iveală o hârtie pe care era scris textul ceremoniei de căsătorie. Luă mâinile regelui şi reginei, făcându-i pe fiecare să ţină câte o parte a hârtiei, ca şi cum ar fi fost hipnotizaţi. Apoi citi scrisoarea cu o voce puternică şi clară. Esomberr privea când la unul când la celălalt membru al perechii regale. Ei priveau în podea. Vicarul ridică o sabie de ceremonie. Cu o rugă înăbuşită o coborî.

Bucata de hârtie pe care o ţineau cei doi fu tăiată în două. Jumătatea pe care o ţinea regina fu lăsată să cadă pe duşumeaua de lemn.

Vicarul scoase un document pe care JandolAnganol îl semnă, Esomberr semnând şi el ca martor. Vicarul a semnat, apoi i l-a înmânat lui Esomberr, încredinţându-i-l pentru a fi transmis Vicarul se înclină în faţa regelui Părăsi încăperea, urmat de cei doi copii.

— S-a făptuit ceea ce trebuia, spuse Esomberr.

Nimeni nu se mişcă.

O ploaie grea începu să cadă. Marinarii şi soldaţii de pe vase se înghesuiseră la singura fereastră deschisă, pentru a prinde măcar o secundă din ceremonia care le va marca restul vieţii. Acum ei fugeau să se adăpostească, cu ofiţerii strigând la ei. Torentul de ploaie se înteţi. Se văzu un fulger, şi un tunet pulernic sparse liniştea. Musonul se apropia.

— Ei, deci, trebuie să ne facem căt mai confortabili, spuse Esomberr, căutându-şi uşurinţa tonului. Poate regina — ex-regina, scuzaţi-mă — va trimite câteva doamne să ne educă răconitoare.

Strigă către unul din oamenii săi:

— Uită-te jos în pivniţă Probabil că fetele serviloare se ascund acolo, sau dacă nu sunt ele, măcar vinul îl vei găsi.

Ploaia curgea prin fereastra deschisă. Balamalele uzate scârţâiau.

— Aceste ploi încep din senin şi se lermină repede, spuse JandolAnganol.

— Aşa trebuie s-o iei, Jan — ca o melaforă, spuse Esomberr genial. Îl bătu pe rege pe umăr.

Fără un cuvânt, regina îşi lăsă lumânarea slinsă pe o tavă, apoi se întoarse şi părăsi încăperea.

Esomberr luă două scaune tapiţate şi le puse unul lângă altul, deschizând o draperie pentru a pulea privi furia naturii. Şezură amândoi şi regele îşi puse capul în palme.

— După căsătoria la cu Simoda Tal, îţi promit că lucrurile vor lua o întorsătură mai bună, Jan. În Pannoval, suntem într-un fel marcaţi de existenţa frontul nostru nordic, cu sibornalezii. Luptele sunt grele, din cauza intereselor religioase, ştii doar. Oldorando este diferit. După viitorul tău mariaj, vei vedea că Oldorando se va alinia de partea ta. Au diflcuităţi şi ei şi — mai mult ca sigur — Kace va cere pace după această căsătorie. Kace, la urma urmei, are legături de sânge cu Oldorando. Chiar prin Oldorando şi Kace trece calea de migraţie esl-vest a phagorilor şi a tuturor raselor subumane, ca madişii. Rrrhm, precum ştii, chiar draga mamă a Simodei Tal, regina, este ea însăşi o sub — ei, un protognostic, să spunem. Acest mic lermen, "subuman", poate cauza prejudicii. Şi Kace... ei, este un loc sălbatic. Deci, dacă ei fac pace cu Borlien-ul, noi vom putea, cine ştie, să-i convingem să atace Randonnan-ul. Aceasta îţi va da ţie timp să le răfuieşti cu Mordriat-ul şi cu băieţii cu nume amuzante.

— Lucru care-i va conveni şi Pannoval-ului, spuse JandolAnganol.

Esomberr mârâi:

— Va prinde bine tuturor. Eu sunt pentru liniştea tuturor, nu eşti de aceeaşi părere?

Omul său se întoarse, acompaniat de cinci tinere speriate, care cărau cupe de vin şi erau împinse înainte de phagori.

Intrarea acestor doamne schimbă puţin atmosfera, chiar şi pentru rege, care se ridică şi începu să se plimbe prin cameră, ca şi cum acum învăţa să meargă. Fetele, observând că nu le ameninţă nici un pericol imediat, începură să zâmbească, şi îşi intrară repede în rolul lor, de a face plăcere bărbaţilor oaspeţi şi de a-i îmbăta cât mai repede posibil. Armurierul regal şi câţiva căpitani apărură şi intrară în jocul băutului.

Cum furtuna continua, se aprinseră lămpi. Aite frumoase prizoniere au fost aduse şi începu muzica. Soldaţi acoperiţi cu foi de carton aduseră o benchelă de pe vas.

Regele bău vin de prune, mâncă crap argintiu şi orez cu ulei de şofran.

Acoperişul picura.

— Voi vorbi cu Myrdemlnggala şi-mi voi vedea fetiţa, Talro, spuse el, după o vreme.

— Nu. Aceasta n-ar fi de dorit. Femeile pot umili pe bărbaţi. Tu eşti regele, ea e nimeni. Vom lua fetiţa cu noi când vom pleca. Când marea va fi liniştită. Eu sunt pentru a petrece noaptea în acest palat ospitalier al tău.

După un timp, pentru a acoperi tăcerea regelui, Esomberr spuse:

— Am un dar pentru tine. Este un prilej pentru a ţi-l prezenta, înainte de a fi prea beţi, pentru a ne mai putea înţelege. Îşi şterse mâinile pe costumul său de mătase şi căută într-un buzunar din care scoase o delicată cutiuţă plată cu o acoperitoare brodată. Acesta este un dar de la Bathkaarnet-she, regina Oldorando-ului, a cărui fată o vei lua de soţie. Regina însăşi a făcut broderia.

JandolAnganol deschise cutia. Înăuntru era un portret în miniatură al Simodei Tal, pictat în cea de-a unsprezecea zi de naştere a ei. Purta o panglică în păr şi faţa ei, în semiprofil, trăda un acces de îngâmfare sau de posibilă cochetărie. Părul ei era bogat ondulat, dar artistul nu ascunsese chipul ei ca de papagal. Nasul proeminent şi ochii unei madi se vedeau clar.

JandolAnganol ţinu portretul la un braţ distanţă, încercând să citească ceea ce s-ar fi putut citi. Simoda Tal ţinea o machetă

de castel într-o mână, castelul Valvoral, care era parte din zestrea ei.

— Este o fetiţă drăguţă, nici vorbă, spuse Esomberr entuziast. Unsprezece şi jumătate este vârsta cea mai lascivă, orice ar pretinde oamenii. Cinstit, Jan, te invidiez Cu toate că sora ei mai tânără, Milua Tal, este şi mai drăguţă.

— Este învăţată?

— Este cineva învăţat în Oldorando? Nu e nimeni, dacă urmează exemplul regelui.

Amândoi râseră şi toastară în numele altor cupe de vin ce vor fi băute

La vremea apusului lui Batalix, furtuna încetase. Palatul din lemn vibrase şi scârţâise, ca o corabie înainte de a ancora într-un loc liniştit. Soldaţii regali îşi găsiseră drumul către pivniţe, între blocuri de gheaţă şi vin. Ei, şi chiar phagorii, căzuseră într-un somn de beţie.

Nu exista nici o santinelă. Palatul părea prea departe de orice fel de necaz, reputaţia macabră a Gravabagalinien-ului alungând nepoftiţii. Cum noaptea se lăsă, muriră şi zgomotele. Fuseseră râsete, înjurături şi icneli de vomă, iar apoi nimic. JandolAnganol adormise cu capul în poala unei servitoare. Curând ea se eliberă şi-l lăsă zăcând într-un colţ, ca un soldat obişnuit.

Regina Reginelor continuase să stea de pază sus, pe scări, în timpul orelor care trecuseră. Se temea pentru mica ei fetiţă; dar locul exilului ei fusese ales cu grijă. Nu aveai unde să fugi. Pentru orice eventualitate, îşi trimise de lângă ea damele de companie. Cu toate că, nemaiauzind zgomot, se mai liniştise rămase în alertă, stând într-o antecameră a dormitorului prinţesei Tatro.

Cineva bătu la uşă. Ea roşi şi se duse lângă uşă.

— Cine-i acolo?

— Vicarul Regal, doamnă, vă rog să-i permiteţi să intre.

Ea ezită. Apoi descuie. Alam Esomberr intră în cameră, zâmbind.

— Ei, nu chiar vicarul, doamnă, dar un vecin apropiat care vă oferă mai mult confort decât v-ar fi oferit sărmanul vicar.

— Te rog, pleacă. Nu doresc să vorbesc cu tine. Nu mă simt bine. Voi chema garda Era palidă. Mâna ei tremura sprijinindu-se de zid. Nu avea încredere în zâmbetul de pe faţa lui.

— Toată lumea e beată chiar şi eu — chiar şi eu, model

de perfecţiune ce sunt, fiul al nobilului meu lată, sunt puţin ameţit.

Închise uşa cu o lovitură cu spatele şi o apucă de un braţ, forţând-o să se aşeze în faţa lui, pe canapea.

— Nu fii aşa de neprimitoare, doamnă. Primeşte-mă bine, pentru că sunt de partea ta. Am venit să te previn că fostul tău soţ doreşte să te omoare. Eşti în situaţie grea, şi tu şi fiica ta aveţi nevoie de protecţie. Eu îţi pot oferi acaaslă protecţie, dacă te porţi corespunzător cu mine.

— Nu am fost nepoliticoasă. Sunt numai speriată, domnule, dar nu atât de speriată ca să accept ceva ce voi regreta mai târziu.

Cu toată împotrivirea ei, o luă în braţe.

— Mai târziu! Este o diferenţă între sexele noastre, doamnă — pentru că toate femeile au un "mai târziu". Ideea graviditătii vă face să vă gândiţi la "mai târziu". Lasă-mă în noaptea asta în cuibul tău parfumat şi jur că nu vei avea ce regreta mai târziu. În acelaşi timp, eu îmi voi savura momentele.

Myrdemînggala îl lovi peste faţă. El îşi muşcă buza.

— Ascultă-mă. Ai scris o scrisoare C'Sarr-ului prin grija mea, nu-i aşa, draga mea ex-regină? În ea spui că Regele Jan intenţionează să te omoare. Omul tău de contact te-a trădat. A vândut scrisoarea fostului tău soţ, care a citit fiecare cuvânt mârşav pe care l-ai scris.

— ScufBar m-a trădat? Nu, el a fost întotdeauna în slujba mea. Esomberr o prinse de braţe.

— În noua ta situaţie, nu ai pe nimeni pe care să te poţi sprijini. Nimeni în afară de mine. Voi fi protectorul tău, dacă te porţi bine.

Ea izbucni în plâns.

— Jan încă mă iubeşte, o ştiu. Îl înţeleg.

— Te urăşte şi tânjeşte după îmbrăţişarea Simodei Tal.

Îşi descheie hainele. În acel moment uşa de deschise şi Bardol CaraBansity intră, mergând către centrul camerei. Rămase. cu mâinile în şolduri, degetele mâinii drepte fiind încleştate pe mânerul unui cuţit.

Esomberr sări în sus, încheindu-şi pantalonii şi îi ordonă deuteroscopistului să iasă. CaraBansity rămase pe loc. Faţa lui era gravă şi palidă. Arăta ca un om obişnuit să măcelărească.

— Trebuie să vă rog să încetaţi să o consolaţi pe această sărmană doamnă, domnule. Mi-am permis să vă deranjez deoarece nu există nici o santinelă în palat şi o armată se apropie din nord.

— Găseşte pe altcineva.

— Este o urgenţă. Suntem pe cale de a fi măcelăriţi. Veniţi.

Îl conduse de-a lungul coridorului. Esomberr privi înapoi către Myrdeminggala, care rămăsese nemişcală, uitându-se cu o privire învingăloare către el. Blestemă şi se grăbi să-l urmeze pe CaraBansity.

La capătul coridorului era un balcon. Îl urmă pe CaraBansity pe balcon şi privi în noapte.

Aerul era fierbinte şi greu, şi părea să reţină pentru el zgomotul mării. Orizontul se închidea sub greutatea unui cer nemărginit.

În apropiere erau mici limbi de flăcări mişcăloare, pâlpâind sporadic. Esomberr le privi fără a înţelege, încă pe jumătate beat.

— Oameni apropiindu-se printre copaci, spuse CaraBansity. Probabil numai doi, după părerea mea. În panică, probabil că îi supraestimasem numeric.

— Ce vor?

— O întrebare grea, sire. Voi coborî şi voi descoperi răspunsul, dacă dumneavoastră veţi fi în siguranţă aici, Sire. rămâneţi şi mă voi întoarce cu informaţii. Aruncă o privire experimentată asupra escortei.

Esomberr, lânându-se de marginea balconului, ameţi uitându-se în jos şi se înapoie către zid, pentru protecţie. Auzi strigătul lui CaraBansity şi o replică a celor ce se apropiau Închise ochii, ascultându-le vocile. Erau mai multe alte voci, unele supărate, strigându-l într-o manieră acuzatoare, cu toate că nu putea înţelege ce spuneau. Lumea se înceţoşa.

Îl auzi pe CaraBansity strigându-l de jos.

— Ce spui?

— Veşti proaste, sire. Nu pot să le strig în gura mare. Vă rog să veniţi jos.

— Ce s-a întâmplat? Dar CaraBansity nu răspunse, vorbind cu voce joasă cu noii veniţi.

Esomberr se puse în mişcare, intră în coridor şi aproape căzu pe scări.

— Eşti mai beat decât credeam, prostule, îşi spuse el cu voce tare.

Ieşind printr-o uşă deschisă, aproape dădu peste CaraBansity şi peste un om cu aspect sălbatic, acoperit cu praf, care ducea o făclie. În spatele lui, alt om, la fel de prăfuit, privea în întuneric, speriat parcă de vreo urmărire.

— Cine sunt aceşti oameni?

Sălbaticul, privindu-l pe Esomberr cu neîncredere, spuse:

— Suntem din Oldorando, Înălţimea Voastră, de la curtea Majestăţii Sale, regele Sayren Sîund. Am avut un drum greu, cu tulburările din ţară. Am un mesaj pentru regele JandolAnganol.

— Regele doarme. Ce treabă aveţi cu el?

— Sunt veşti proaste, domnule, pe care mi s-a spus să i le transmit numai lui, direct.

Esomberr, enervat, îşi declină identitatea. Mesegerul rămase nemişcat în faţa sa.

— Dacă eşti cine pretinzi a fi, sire, atunci ai autoritatea de a mă conduce la rege.

— L-aş putea escorta eu, sire, sugeră CaraBansity.

Toţi îşi lăsară torţele pe pământ şi intrară în palat. CaraBansity îi conduse în camera pricipală, unde siluete adormite zăceau dezordonate pe podea. Se duse către locul în care dormea regele, şi îi scuturâ braţul, fără ceremonie.

JandolAnganol mârâi şi sări imediat în picioare, cu mâna pe sabie.

Sălbaticul se înclină

— Îmi pare rău că v-am trezit, Sire, şi regret că vin atât de târziu. Soldaţii dumneavoastră au omorât doi oameni din escorta mea, iar eu am scăpat cu greu. Scoase documentele care-i dovedeau identitatea. Începuse să tremure violent, ştiind că soarta mesagerilor cu veşti proaste nu era prea bună.

Regele abia aruncă o privire asupra documentelor.

— Spune-mi veştile, omule.

— Sunt despre madişi, Majestatea Voastră.

— Ce e cu ei?

Mesagerul îşi scuturâ picioarele şi-şi puse o mână pe faţă, pentru a opri tremurul bărbiei.

— Prinţesa Simoda Tal e moartă, Sire. Medişii au omorât-o.

Se lăsă liniştea. Apoi Alam Esomberr începu să râdă.

4. O invenţie în Cosgatt

Râsul amar al lui Alam Esomberr ajunsese probabil până la urechile celor ce locuiau pe Pământ. În ciuda enormei prăpăstii dintre Helliconia şi Pământ, acest răspuns la jocul soartei a fost întâmpinat cu o imediată înţelegere.

Între Pământ şi Helliconia se interpunea un fel de releu, Staţia de Observare Terestră numită Avernus. Avernus avea propria sa orbită în jurul Helliconiei, aşa cum Helliconia avea orbita ei în jurul lui Batalix şi tot aşa cum Batalix avea orbita lui în jurul lui Freyr. Avernus era lentila prin care observatorii iereştrii studiau evenimentele de pe Helliconia.

Fiinţele umane care lucrau pe Avernus îşi dedicaseră vieţile spre a studia Helliconia sub toate aspectele. Această dedicare nu fusese alegerea lor. Nu avuseseră altă alternativă.

Sub nedreptatea dominantă răzbătea o justiţie generală. Nu exista sărăcie pe Avernus, nimeni nu ere înfometat, fizic vorbind. Dar era un domeniu îngust. Staţia sferică avea un diametru de numai o mie de metri, majoritatea locuitorilor săi locuind în interiorul învelişului său exterm, şi din această cauză era dominantă o anumită stare de inaniţie, privând viaţa de bucuria ei. Să priveşti în jos nu este favorabil exaltării spiritelor.

Billy Xiao Pin era un reprezentant tipic al societăţii de pe Avernus. În aparenţă, el se conforma tuturor regulilor; muncea fără elan; era logodit cu o fată drăguţă; îşi făcea regulat exerciţiul prescris; avea un Sfătuitor care îi predica despre înaltele virtuţi ale credinţei. Totuşi, în interior, Billy îşi dorea cu ardoare un singur lucru. Visa să fie jos, pe suprafaţa Helliconiei, la 1500 kilometri dedesubt, să o vadă pe regina Myrdem Inggala, să o atingă, să-i vorbească şi să facă dragoste. În visele lui, regina îl invita în braţele sale.

Observatorii de pe Pământ aveau alte preocupări. Ei urmăreau parametri pe care Billy şi ai lui nu-i cunoşteau. Privind cu suferinţă divorţul de la Gravebegalinien, au fost în stare să

urmăreascâ geneza acelei diviziuni, înapoi, până la o bătălie care avusese loc în estul Matrassyl-ului, într-o regiune numită Cosgatt. Experienţa lui JandolAnganol în Cosgatt i-a influenţat acţiunile ulterioare şi a dus — atfel păraa lipsit de previziune — inexorabil la divorţ.

Ceea ce a devenit cunoscut ca Bătălia de la Cosgatt a avut loc cu 5 decade — 240 de zile, sau jumătate de an mic — înaintea zilei în care ragele şi Myrdeminggala îşi aruncaseră toate obligaţiile căsătoriei lor în apele mării.

Atât viaţa regelui cât şi reputaţie lui au avut de suferit în această bătălie. Şi, culmea ironiei, nu erau ameninţaţi de nimeni altcineva decât de o gloată, de triburile cele fără de căpătâi ale dnaţilor.

Şi, după cum spun mai multi observatori pământeni citându-şi memoria istoncă, de o invenţie. O inventie care a schimbat nu numai viaţa regelui şi a reginei, dar şi a întregului lor popor. O armă.

Ceea ce era cel mai umilitor pentru rege era faptul că ei îi disprețuia pe driali, așa cum făcea orice adepl al lui Akhanaba din Borlien şi Oldorando. Pentru că driații: era un lucru unanim recunoscut erau oameni — dar numai atât.

Pragul între uman şi neuman era incert. De o parte stă o lume plină de libertăți iluzorii de alta, o lume de caplivitate iluzorie. Ceilalți, rămâseseră animale şi locuiau în junglă. Madışii — legați de un mod de viată migrator — atinseseră pragul înțelepciunii, dar rămâseseră în stadiul protognostic Driatii abia trecuseră pregul şi zăboveau acolo la nesfârşit, ca o pasăre cu o aripă înghețată.

Condiţiile vitrege ale planetei, aridltatea părtii lor din aceastâ planetă a contribuit la permanenta înapoiere a drialilor. Driații ocupeu pășiunile uscate ale Thribriat-ului, un ținul în sudestul Borlien-ului, de-a lungul întinsei Takissa. Driații locuiau printre cirezile de yelki şi biyelki, care păşleau în acele regiuni înalte în timpul verii din Anul Mare.

Obiceiuri privite ca ofense de către lumea exterioară, au permis supraviețuirea Driaților. Ei practicau o formă de ucidere rituală, prin care membrii inutili ai unei familii erau uciși după ce eşuaseră la anumile lesle. În timpuri de foamete, măcelărirea bătrânilor era de multe ori salvarea copiilor. Acest obicei dăduse driaților un renume nefavorabil printre aceia care-şi duceau existența pe păşunile mai prielnice. Dar, în realitate, erau un popor antic — sau prea prost pentru a fi efectiv războinici.

Aparţia unor variate naţiuni la sud de-a lungul teritoriilor din Nktryhk — în special a acelor naţiuni războinice unite temporar sub Unndreid Ciocanul — a schimbat această stare de lucruri. Sub presiune, driaţii şi-au părăsit bionacurile şi au început să prade văile mai joase ale Thribrial-ului, care erau situate pe versantul ploios al masivului Nklryhk-ul de Jos.

Un războinic viclean, cunoscut sub numele de Darvlish Căpăţână, a pus ordine în fermele lor lăsate în paragină Descoperind că minţea simplă a driaţilor răspundea favorabil la disciplină, i-a organizat în trei regimente şi i-a condus în regiunea cunoscută ca Cosgatt. Intenţia lui era de a ataca Matrassyl-ul, capitala lui JandolAnganol.

Borlien-ul deja controla nepopularele Războaie Veslice Nici un conducător al Borlien-ului, nici chiar Vulturul, nu putea spera să învingă cu adevărat Randonnan-ul sau Kace-ul, atâta vreme cât aceste ţinuturi muntoase nu puteau fi ocupate sau guvernate nici măcar dacă erau cucerite

Acum, Armata a Cincizecea era retrasă din Kace şi trimisă în Cosgatt. Campania împotriva lui Darvlish nu a fost denumită război. Totuşi, a înghiţit tot atâtea forţe umane ca şi un război, a costat la fel de mult, iar lupta a fost dusă cu tot atâta asiduitate. Thribrial şi sălbăticia ţinuturilor din Cosgatt erau mai aproape de Matrassyl decât Războaiele Veslice.

Darvlish avea o animozitate personală faţă de JandolAnganol şi ai săi. Tatăl său *fusese* baron în Borlien. El luptase alături de tatăl său când tatăl lui JandolAnganol, VarpalAnganol, Işi însuşise pământurile sale. Darvlish îşi văzuse tatăl răpus de lănărul JandolAnganol.

Când un conducător murea în bătălie, acasta era sfârşitul luptei. Nimeni nu ar fi continual. Armata tatălui lui Darvlish s-a întors şi a fugit. Darvlish s-a retras către est cu o mână de oameni. VarpalAnganol şi fiul său i-au urmărit, hăitundu-i ca pe şopârle, printre labirinturile stâncoase ale Cosgatt-ului, până când forţele borlieneze au refuzat să meargă mai departe, deoarece nici un fel de pradă nu îi aştepta la capătul drumului.

După aproape unsprezece ani de sălbăticie, Darvlish a avut o altă şansă şi a profitat de ea: "Vulturii îmi vor slăvi numele" a devenit strigătul lui de război.

Jumătate dintr-un an mic înainte de divorţul regelui de regina sa — înainte chiar ca ideea să-i pună slăpânire pe gânduri — JandolAnganol a fost obligat să adune trupe noi şi să se pună în fruntea lor. Oamenii aveau resurse şi pretindeau plată, ori jefuirea Cosgatt-ului nu putea aduce această plată. A

utilizal phagorii. Auxiliarelor de phagori li se promisese libertatea şi pământ, în schimbul serviciului lor. Erau organizaţi în Primul şi Al doilea Regiment al Gărzii Phegoriene Regale, a celei de-a Cincizeca Armate. Phagorii erau ideali dintr-un punct de vedere: atăl femeile cât şi bărbaţii puteau lupta, iar copiii lor mergeau cu ei în bătălie

Talăl lui JandolAnganol răsplătise de asemenea trupele de ancipitali cu terenuri. Era rezultatul acestei politici — impusă regilor de forţa umană redusă numeric — faptul că phagorii trăiau mult mai confortabil în Borlien decât în Oldorando şi erau mai puţin un subiect de persecuţie.

A Cincizecea Armată mărşăluia spre est, prin jungla de stâncă. Invadatorii se topeau în faţa ei. Ambuscadele se petreceau la apus, sau după răsărit — nici una din forţe n-ar fi luptat nici pe întuneric, nici când ambii sori erau pe cer. Dar Armata a Cincizecea, sub KolobEklofer, era forţată să călătorească ziua întreagă.

Călătorise prin ţinutul cutremurelor, cu râpe care treceau de-a curmezişul cărărilor. Locuitorii erau limitaţi numeric. Râpele erau o încâlcire de vegetaţie, dar acolo, dacă nu în altă parte, putea fi găsită apa — dar tot atât de bine şi şerpi, lei şi alte vieţuitoare. Restul ţinutului era presărat cu cecluşi-umbrelă şi lăstăriş. Înaintarea era foarte lentă prin această vegetaţie.

Să supravieţuieşti în acest ţinut, era un lucru greu de îndeplinit. Două feluri de creaturi dominau câmpiile nenumărate: frunicii şi leneşii-de-pământ, care trăiau de pe urma frunicilor. Oamenii prindeau leneşii şi-i prăjeau, dar carnea lor era amară.

Vicleanul Darvlish continua să-şi retragă forţele, atrăgându-l pe rege la distanţă de baza sa. Uneori lăsa în spate focuri înăbuşite de tabără, sau false forturi pe dealurile mai înalte. Armata pierdea o zi ca să le cerceteze.

Maiorul de culoare, KolobEklofer, fusese un mare explorator în tinereţe şi cunoştea ţinuturile sălbatice ale Thribrial-ului şi munţii de deasupra Thribriat-ului, unde aerul era rarefiat.

— Se vor opri, se vor opri în curând, îi spuse el într-o seară regelui, când Vulturul, frustrat, blestema toate dificultăţile. Căpităna trebuie să lupte în curând, sau triburile se vor întoarce să lupte în curând, împotriva lui. El înţelege asta foarte bine. Odată ce ştie că suntem destul de departe de Matrassyl ca să fim fără rezerve, îşi va face tabăra. Şi trebuie să fim gata pentru şmecheriile lui.

— Ce fel de şmecherii?, întrebă regele.

KolobEktofer îşi scutură capul.

— Căpăţână este viclean, dar nu inteligent. Va încerca unul din trucurile vechi ale tatălui său. Vom fi pregătiţi.

Ziua următoare, Darvlish lovi.

Pe când Armata a Cincizecea se apropia de o răpă adâncă, cercetaşii văzură căpetenia driaţilor organizând liniile de bătaie pe versantul îndepărtat. Răpa mergea dinspre nord-est către sud-vest şi era traversată de junglă. De la un versant la altul era o distanţă mai mare decât de patru ori o aruncătură de lance.

Utilizând semnalizarea cu braţele, regele îşi adună armata pentru a înfrunta inamicul de-a lungul răpei. Gărzile phagoriene staţionau în faţă, deoarece şirurile de beştii nemişcate ar fi putut aduce anxietate în minţile întunecate ale triburilor.

Oamenii triburilor aveau un aspect spectral. Era chiar după răsărit: şase şi douăzeci de minute Freyr răsărise în spatele norilor. Când soarele scăpă din nori, fu vizibil că inamicul şi o parte din răpă va fi în umbră pentru următoarele două ore sau mai mult; Armata a Cincizecea va fi expusă căldurii lui Freyr.

Povârnişuri abrupte şi sfărâmicioase stăteau în spatele liniilor driaţilor, având ţinuturile înalte deasupra. În flancul stâng al regelui, era un pinten de pământ ridicat, cu unghiurile ieşind în afară către răpă. O terasă înaltă şi rotundă se interpunea între pinten şi povârnişuri, ca şi când ar fi fost puse acolo de forţe geologice pentru a păzi flancul Căpăţânii. Deasupra terasei, puteau fi văzuţi pereţii unui fort grosolan; zidurile sale erau făcute din noroi şi în spatele fortificaţiilor era vizibil un steag pentru această ocazie.

Vulturul Borlien-ului şi maiorul de culoare studiară situaţia împreună. În spatele maiorului de culoare stătea aghiotantul său credincios, un om laciturn cunoscut sub numele de Bull.

Trebuie să aflăm câţi oameni sunt în acest fort, spuse JandolAnganol.

— E unul din trucurile pe care le-a învăţat de la tatăl său. Speră că vom pierde timp atacând acea poziţie. Pun pariu că nu sunt driaţi sus, acolo. Flamurile pe care le vedem sunt probabil mişcate de capre.

Rămaseră în tăcere. Din partea de răpă a inamicului, prin ceaţă, se ridica fum în aerul umbros şi o aromă de mâncare gătită pentru ei pentru a le reaminti de foamea ce îi chinuia. Bull îşi luă ofiţerul de-o parte şi murmură ceva în urechea lui.

— Să auzim ce ai de spus, sergent, spuse regele.

— Nu e nimic, sire.

Regele arăta nervos.

— Să auzim acel nimic, atunci.

Sergentul se uită la el cu coada ochiului.

— Cum spuneam, Sire, oamenii noştri vor fi dezamăgiţi. Singura cale pentru un om obişnuit — ca mine — să poată avansa, Sire, este să intre în armată, cu speranţa de a apuca ceea ce este de apucat. Dar aceşti driaţi nu merită osteneala. Ba chiar mai mult, nu par a avea femele — prin aceasta înţeleg femei, sire — aşa că iniţiativa de a ataca este... ei bine, cam nepotrivită, sire.

Regele rămase înfruntându-l, până când Bull dădu înapoi pas cu pas.

— Ne vom îngriji despre femei după ce vom fi avut de-a face cu Darvlish, Bull. Probabil că şi-a ascuns femeile într-o vale din apropiere.

KolobEktofer îşi drese vocea.

— Dacă nu aveţi un plan, sire, aş spune că noi avem o misiune imposibilă aici. Ei sunt de două ori mai mulţi decât noi şi cu toate că mijloacele noastre sunt mai rapide decât ale lor, în lupta corp la corp, hoxney-ii noştrii vor fi egalaţi de yelkii şi biyelkii lor.

— Nu se pune problema retregerii acum, când în sfârşit am ajuns în apropierea lor.

— Ne-am putea depărta, Sire, pentru a căuta o poziţie mai avantajoasă din care să atacăm. Dacă am fi de exemplu pe stânci, deasupra lor..

— Jan, înţeleg prin asta că i-am putea captura printr-o ambuscadă

JandolAnganol izbucni cu furie.

— Sunteţi ofiţeri, sau capre? Suntem aici, acolo este inamicul ţării noastre. Ce vreţi mai mult? De ce să renunţăm acum, când până la apusul lui Freyr putem fi loţi eroi?

KolobEktoler se ridică.

— Este daloria mea să arăt slăbiciunile poziţiei noastre, sire. Mirosul unor femei pe care le vom captura ar încuraja spiritul de luptă al oamenilor.

Cu pasiune, JandolAnganol spuse:

— Nu trebuie să le fie frică de o gloată de subumani — cu bravii noştrii oşteni îi spulberăm într-o oră.

— Foarte bine, Sire. Poate că dacă v-aţi putea adresa lui Darvlish în acest fel, ar creşte combativitatea trupelor noastre.

— Mă voi adresa lui.

O privire neagră a fost schimbată între KolobEklofer şi Bull, dar nimic nu s-a mai spus, şi ultimul dădu ordinul pentru dispunerea luptei.

Corpul principal al oştirii a fost dispersat de-a lungul buzei fisurate a răpei. Flancul din stânga era întărit de A Doua Gardă Phegoriană. Hoxney-ii, în număr de cincizeci în total, erau în formă proastă după călătorie. Fuseseră folosiţi mai mult ca animale de povară. Acum erau descărcaţi şi trebuiau să servească drept animale de cavalerie, pentru a impresiona oamenii lui Darvlish. Încărcăturile pe care le duseseră fuseseră înghesuite într-o mică peşteră din mal şi aceasta era acum prolejată cu sarcinele umane şi phagori. Dacă ziua nu se termina cu bine, acestе rezerve vor fi fost pradă de război pentru Driaţi.

În timp ce acestе dispoziţiuni erau în curs de îndeplinire, pala de umbră suspendată de umerii celeilalte margini se retrăgea ca un enorm apus de soare parcă pentru a reaminti fiecărui om faptul că nu este nemuritor.

Forţele Căpăţânii se arătară nu mai puţin impozante decât atunci când fuseseră scăldate în umbra albastră. Triburile sub-umane purtau o întreagă colecţie de haine şi pături aruncate pe corpurile lor, cu aceeaşi neglijenţă cu care ei înşişi se aruncau pe yelki. Unii purtau pături dungate cu alb în jurul umerilor, pentru a-şi da importanţă. Câţiva purtau cizme înalte până la genunchi, iar mulţi erau în picioarele goale. Armele lor erau făcute din bucăţi mari de cap de biyelk — unele făurite în aşa fel încât să inspire groază. O caracteristică generală era penisul, pictat sau brodat pe veşmintele lor în erecţii furioase, pentru a demonstra intenţiile lor rapace.

Căpăţâna era deja vizibil.

Pielea în care era îmbrăcat şi casca sa erau portocaliu-închis. Coamele care-i porneau din cască îi ajungeau în faţa chipului său mustăcios. O rană de sabie mai veche, pe care o căpătase în bătăliile anterioare cu JandolAnganol, îi deschisese obrazul stâng şi carnea de pe maxilar, lăsându-i o imagine permanentă de cadavru în care oase şi dinţi jucau un rol sinistru. Reuşea să arate la fel de feroce ca şi aliaţii săi, ai căror ochi teşiţi şi fălci proeminente le dădeau un aspect sălbatic. Călărea un puternic biyelk.

Îşi ridică lancea deasupra capului şi strigă:

— Vulturii îmi vor pomeni numele!

O încurajare urlată ieşi din gâtlejurile celor de lângă el, lovindu-se cu ecou de dealurile din spate.

JandolAnganol îşi urcă hoxney-ul şi rămase în aşteptare. Strigătul său ajunse clar la inamicul său.

Strigă în Olonete:

— Darvlish, ai curajul să mă înfrunţi înainte de a-ţi pulrezi lol obrazul?

Un murmur se înălţă din amândouă armalele. Căpăţână Işi duse biyelkul la marginea prăpesliei şi se aplecă înspre inamicul său.

— Mă asculţi, Jandol, gândac laş şi scalofag? Ai fosl făcut din greşeală, la beţia lălalui lău, deci cum îndrăzneşti să vii aici pentru a înfrunta un bărbat adevărat? Toată lumea ştie că genunchii-ţi lremură de frică. Tăraşte-te de aici, căzălură, tăraşte-te şi ia şi nenorocţii ăia de războinici cu tine

Vocea sa produse un ecou infinit prin răpă. Când tăcerea se aşternu din nou, JandolAnganol replică în acelaşi fel.

— Da, îţi aud cuvintele scărbavnice, Darvlish al dealurilor de balegă. Mi se pare că pretinzi că acei blegi cu lrei picioare care sunl în spalele lău sunl oameni adevăraţi. Noi ştim că oamenii adevăraţi nu s-ar înlovărăşi niciodală cu line. Cine ar pulea suporta degradarea ta, decăt acele maimuţe barbare cu piei de bebă de phagor.

Capul oranj se agită în bălaia soarelui.

— Pielea de phagor, nu-i aşa, brattock de semiîntuneric ce eşti! Tu ştii despre ce vorbeşti, deoarece diela îa zilnică este un platou de piei de phagor, alăt de mult adori aceşli blestemaţi supuşi ai lui Balalix. Aruncă-i In răpă şi îndrăzneşte să lupţi drepl, gândac Incoronal ce eşli!

Un vuiel de răs sălbatic se auzi dinspre hoarda drială.

— Dacă ai alăt de puţin respecl penlru cei care pol fi culmea creaţiei, în comperaţie cu yelk-yole-şii tăi, atunci egită-ţi vlermii şi păienjenii din coada ta puturoasă şi vino să ne ataci, ldlot drial cu numai jumălate de faţă!

Acesl dialog conlinuă pentru o vreme. JandolAnganol apăru puţin în dezavantaj, neavând resursele lămpeniei lui Darvlish pe care să mizeze. În timp ce lupla verbală era în toi, KolobEktofer îl îrimise pe Bull cu o mică coloană de oameni penlru a crea o diversiune.

Căldura creştea. Miasme de morlăciune se împrăştiau deasupra ambelor armate. Phagorii ameţeau sub privirea lui Freyr şi păreau că vor rupe rândurile în curând. Insultele creşleau în inlensltate.

— Epitaf pentru o latrină de ancipltali!

— Mormânl de leneş!

Armata bortienezã începu sã se mişte de-a lungul marginii râpei, strigând şi agitându-şi armele, în timp ce drialii fâceau acelaşi lucru de partea opusã.

— Cum vom lua fortul fals, Sire? întrebâ KolobEktofer.

— Sunt convins cã ai dreptate Fortul este o cursâ Uitaţi lotul despre el Tu conduci cavaleria, cu infanteria şi Prima Gardã Phagorianã. Eu voi merge cu A Doua Gardã Phagorianã în spatele terasei, astfel încât drialii sã ne piardã din vedere. Când îi înfrunţi, noi vom şarja din adâpost. alacându-te flancul drept, tâind în spatele lor. Ar putea fi atunci posibil sã-l aruncâm pe Darvlish în râpâ cu o mişcare rapidã.

— Voi îndeplini ordinele. Sire.

— Akhanaba fie cu tine, maiorute.

Ragete îşi cabrâ hoxney-ul şi se îndreptâ cãtrè garda phagorianã.

Ancipitalii erau plângâcioşi şi trebuirâ sã fie aduşi la ordine înainte de a se mişca. Neînţelegând moartea. prelindeau câ ecoul vãii nu le favoriza cauza: în eventualitatea înfrângerii, n-ar fi gãsit unde sâ se adâpostească acolo jos.

Ragete li se adresã în Hurdhu Acest limbaj gâluit nu era dialectul Olonel uzual între rase ci chiar o adevâratâ punte între concepţiile umane şi neumane consideraţ a se fi nèscut — ca multe alte invenţii — în îndepârtatul Sibornal Sãrac în substantive plin de gerunzii. teurdhu era adaptabil atât la mintea umanâ. cât şi la slabul intelect al ancipitalilor.

Limba de bazã a ancipitalilor era o limbã cu un singur timp, prezentul continuu. Nu era o limbã adaptatã gèndirii abstracte. chiar şi numãrâtoarea. limitatâ la baza trei. era finitã. Matematica ancipitalilor oricum se dedica enumerãrii anilor şi nãscu o serie temporalâ specialã. Eotemooral era un limbaj sacru care se ocupa cu noţiunile eternitâţii şi pretindea a fi limba de cãpâtâi.

Moartea naturalã fiind necunoscutâ phagorilor; era prezentatã ca o targã lume viitoare. în mare mãsurâ inaccesibilâ înţelegerii pentru fiintele umane. Chiar şi phagorii nu treceau uşor de la limba nativâ la Eotemporal. Hurdhu, proiectatâ pentru a rezolva asemenea probleme, utiliza un mod intraspecific de comunicare. Totuşi. fiecare frazã în Hurdhu avea un grad de dificultate corespunzâtor vorbitorilor sãi. Oamenii aveau nevoie de forma rigidã a propoziţiilor sale, în corespondenţâ cu Otonetele. Phagorii pretindeau un limbaj fix, în care neologismele erau la fel de imposibile ca şi termenii abstracţi. De aceea, echivalentul în Hurdhu pentru "umanitate" era "Fii ai lui

Freyr". "Civilizaţie" era "mulţime de acoperişuri", "formaţie militară" era "grup mişcat de ordine", şi altele. De aceea îi luă destul de mult timp lui JandolAnganol pentru a-şi face ordinele înţelese de către A Doua Gardă Phagoriană.

Când înţeleseră pe deplin că inamicul din faţa lor le naga fiinţa şi le înjunghia copiii ca pe purceii de tapte, staltun-ii şi gitloţii începură să mârşăluiască. Erau aproape fără frică, cu toate că dogoarea îi făcuse vizibil mai puţin aterţi. Aceste mişcări treziră replici în armata driată. Acele treple înfuriate se întoarseră în cotoană şi înaintară către confruntare. Cele două forţe se vor întâlni la poalele dealurilor, între caput râpei şi terasă.

O relativă linişte se abătu asupra ambelor părţi, ele încetinind în momentul în care întâlnirea devenise inevitabilă. Nu se punea problema unei şarje; câmpul de bătaie ales era acoperit cu bolovanii sparţi, rămăşiţe ale înălţimilor chthonice care încă dominau terenul. Se punea problema alegerii unui drum către inamic. Urletele generale făcură loc insuitelor personale, în momentul în care cele două forţe opuse se apropiară una de alta. Cizmele băleau fără să avanseze, erau una în faţa alteia, şovăitoare să închidă cutoarul care le separa cu câţiva metri. Lorzii driaţi strigau şi îndemnau fără efect. Darvtish galopa de-a lungul trupei sale strigându-le insuite ca laşi şi mâncători de balagă; dar triburile nu erau obişnuite cu acest fel de război, preferând loviturile rapide şi retragerile imediate

Fură aruncate lăncile. În sfârşit, sabie se izbi de sabie şi lamă intră în corp. Insultele deveniră vaiete. Păsările începură să se rotească pe cerul de deasupra. Darvlish galopa cel mai puternic. Detaşamentul lui JandolAnganot apăru în spatele terasei şi şarjă pentru a aduce liniştea în flancul drept al Driaţilor, cum era planul.

Deasupra, pe dealuri, izbucneau strigătele triumfătoare. Acolo, protejaţi de umbra dealurilor de deasupra, câteva mii din rezervele triburilor — îngrijitori, servitori şi femei sălbatice — picaseră în ambuscadă. Aşteptară numai ca inamicul să facă prima mişcare şi să ocolească terasa. Sărind la picioarele lor, ei rostogoliseră bolovani în josul pantei înaintea lor, provocând o avatanşă care se prăvăli peste Garda a Doua Phagoriană. Phagorii înghetară de groază şi fură împrăştiaţi ca popicele. Mulţi dintre copiii lor au murit împreună cu ei.

Fidetut Butl fusese primul care suspectase că femeile tribului trebuiau să fie închise pe undeva pe aproape. Femeile erau interesul lui personal. El se mutase împreună cu o mică

coloană de oameni în timpul cât fuseseră schimbate insuitele. Sub acoperirea cactuşilor-umbrelă, coloana sa coborâse în râpă, printre colţurile sale ascuţite, apoi urcase versantul îndepărtat, unde reuşiseră să ocolească hoardele driate şi să cucerească coasta fără a fi văzuţi.

Escaladarea coastei fusese o artă. Bull nu se dădea niciodată bătut. Îşi conduse oamenii sus, deasupra celelor, unde găsiră o potecă cu urme proaspete de paşi umani. Zâmbiră cumpătat la această descoperire, care părea să confirme suspiciunile lor. Urcară şi mai mult. Când ajunseră la altă potecă, totul deveni mai uşor. S-au târât de-a lungul acestei urme, pe mâini şi genunchi, pentru a evita să fie văzuţi de oricare dintre armatele de dedesubt. Răsplata lor a fost vederea a patruzeci sau mai multe femei din trib, înfăşurate în pături şi fuste care duhneau, ghemuite pe versantul dealului, la o mică distanţă de ei. Bolovanii plantaţi în faţa vrăjitoarelor îşi spuneau propria poveste.

Călărătorii fură obligaţi să-şi lase speranţele în urmă. Singurele lor arme erau sabiile scurte. Deatul era prea abrupt ca să şarjeze în jos. Cea mai bună speranţă era să lupte cu propriile lor arme şi să te bombardeze cu pietre şi bolovani.

Acestea trebuiau strânse în linişte, nepermiţând ca pietre denunţătoare să se rostogolească în josul pantei şi să te dezvăluie poziţiile. Coloana lui Bull încă aduna muniţie când Garda a Doua Phagoriană şarjă de jur împrejurul terasei şi femeile intrară în acţiune.

— Haideţi să te arătăm noi, băieţi, strigă sergentul. Trimiseră în zbor un rând de pietre. Femeile se risipiră, ţipând, dar nu înainte ca avalanşa de muniţie adunată de ele să intre în acţiune. Mai jos de ele, phagorii erau blocaţi.

Cu această încurajare, hoarda driaţilor începu lupta cu forţa principală bortienezâ într-un spirit aprig, sabiile lungi scânteind în rândurile din faţă, sulifele fiind aruncate din spete. Grămada confuză de oameni se sparse în grupuri care se luptau. Prafut se ridica deasupra locului. Se auzeau bufnituri, strigăte, gemete.

Bull privea lupta din poziţia sa avantajoasă. Ar fi vrut să fie jos, în mijlocul ei. Putea vedea din când în când figura gigantică a maiorului său, alergând de la un grup la altul, încurajând, mânuindu-şi sabia sângeroasă fără încetare.

Putea, de asemenea, vedea în interiorul fortului, deasupra terasei. Regele se înşelase. Printre capre, se ascundeau războinici.

Lupta se întinse în jurul latei terase, cu excepţia zonei unde râpa ascundea phagorii Gârzii a Doua. Bull strigă pentru a-l preveni pe KolobEklofer de primejdie, dar nimic nu se putea auzi deasupra vuietului bătăliei.

Bull le ordonă oamenilor săi să coboare versantul prin nord-vest şi să se alăture luptătorilor. El însuşi coborî, rostogolindu-se şi căzând până când aterizâ cu mâinile şi picioarele pe platforma unde aşteptau femeile triburilor. O lănără, lovită în genunchi de o piatră, zăcea pe aproape. Ea scoase un pumnal şi se aruncă asupra lui Bull. Acesta îi răsuci braţul până când acesta trosni şi o trânti cu faţa la pământ, aruncându-i arma peste marginea râpei.

— Am eu grijă de tine mai târziu, târfă, spuse el.

Femeile îşi părăsiseră sulițele. El alese una şi o batansâ, privind către terasa de stâncă. Din această poziţie mai joasă, abia putea zări spinările oamenilor care se ghemuiau în spatele zidurilor fortului. Însă unul din ei, privind printr-o fantă, îl zărise. Omul se ridică, săltă la piept o armă misterioasă, al cărei capăt era purtat pe umăr de către un aitul.

Întorcându-se, Bull aruncă sulița cu toată puterea. Aceasta zbură mai întâi corect, pentru ca apoi să cadă inofensivă în afara zidurilor fortului.

Privind cu dezgust, Bull văzu un mic norişor de fum ieşind din arma misterioasă pe care cei doi oameni o îndreptau către el. Ceva ca o viespe îi şuieră pe lângă ureche.

Bâjbâind printre oalele şi zdrenţele murdare pe care femeile triburilor le lăsaseră în urmă, Bull găsi alte sulițe. Alese una şi ţinti din nou.

Cei doi oameni de pe terasă erau şi ei ocupaţi, îndesând ceva într-unul din capetele armei lor. Îşi reluară poziţiile ca şi mai înainte, şi din nou Bull, în momentul în care lansă sulița, văzu norişorul de fum şi auzi un zgomot. În secunda următoare, ceva îl lovi în umărul stâng, întorcându-l ca şi cum ar fi fost împins cu brutalitate. Căzu pe spate, lungindu-se pe pole.

Femeia rănită se ridică în picioare, înhăţă una din sulițe şi o sûsţinu pentru a o înfige în abdomenul neprotejat al lui Bull. El o lovi peste picioare, îşi trecu braţul drept pe după gâtul ei şi se rostogoliră împreună pe versantul deatului.

Între timp, cei doi muschetari de pe terasă se ridicară pentru a avea vedere completă şi începură să-şi descarce armele în oamenii lui KolobEklofer. Darvlish ţipă cu încântare şi-şi îndreptă biyelkul către locul încăierării. Văzuse că succesul putea fi lesne de partea lui.

Îngrozit de ceea ce se întâmplase cu forţele regelui, KolobEklofer continua să lupte, dar tirul armelor de foc avea un efect devastator asupra oamenilor săi. Unii erau loviţi. Nimănui nu-i plăcea natura laşă a acestei invenţii, care putea ucide de la distanţă. KolobEklofer ştiu imediat că driaţii obţinuseră aceste arme de artilerie uşoară de la sibornalezi sau de la alte triburi care făceau comerţ cu Sibornalezii. A Cincea Gardă şovăia. Singura modalitate de a câştiga bătălia era de a aduce la tăcere focul imediat.

Convocă lângă el şase vechi camarazi încercaţi în lupte. Nu le îngădui timp de repaus; lupta era dusă împotriva rămăşiţelor forţei regale.

Cu sabia scoasă, maiorul de culoare conduse o căţărare către o potecă accesibilă spre vârful terasei de stâncă, unde pietrişul forma un povârniş.

Când echipa lui KolobEktofer ajunse la fort, îi întâmpină o explozie. Una din armele de foc sibornaleze explodase, omorând un om. În acelaşi timp, alte arme — erau unsprezece cu toate — se înţepeniră, sau rămaseră fără muniţie. Driaţii nu erau experţi în mânuirea armelor. Demoralizaţi, se lăsară măcelăriţi. Nu aşteptau milă şi nici nu au primit din partea lui KolobEktofer. Acest masacru a fost observat de driaţii, ce încercuiseră terasa

Forţele regelui, sau ce a mai rămas din ele, văzându-şi cei mai buni conducători morţi, hotărâră să se retragă, cât timp mai era posibil. Câţiva dintre locotenenţii mai tineri ai lui KolobEktofer făcură câteva încercări să te taie calea către rage, însă cum resursele îi părăsiseră, au fost ei înşişi răpuşi. Restul se întoarseră şi începură să fugă, urmăriţi de driaţii care scoteau strigăte sângeroase de ameninţare.

Chiar dacă KolobEktofer şi ai său urmăriseră o luptă vitejească, au fost copleşiţi. Trupurile lor au fost tăiate bucăţi şi aruncate în răpă. Înnebunit de bucuria victoriei, în ciuda numărului ridicat de victime din propriile rânduri, Darvtish şi hoardele sale se răspândiră în grupuri, pentru a-i vâna pe supravieţuitori.

La căderea nopţii, numai vulturii şi alte vieţuitoare care se furişau se mai mişcau pe câmpul de bătălie.

Acesta a fost momentul primei utilizări a armelor de foc împotriva Bortien-ului.

Într-o binecunoscută casă din afara zidurilor Matrassyl-ului, un anumit comerciant de gheaţă se trezea. Târfa cu care împărţise patul peste noapte deja umbla de colo-colo,

văitându-se. Vânzătorul de gheață se ridică într-un cot, se scărpină pe piept și luși. Era chiar înainte de răsăritul lui Freyr.

— Metty, ai niște ceai de petlamountain? întrebă el.

— Este în ceainic, șopti ea. De când o cunoștea, Metty bea întotdeauna ceai de petlamountain dimineața devreme.

Stătu pe marginea patului, uitându-se la ea prin lumina stabă a zorilor. Se acoperi. Acum dorința aceea pierise, nu mai era mândru de trupul său stăbit.

O urmă în micuța bucătărie-baie, care se alătura camerei ei. Un tighean de mangal fusese aprins și întețit cu foalete; un ceainic cânta deasupra lui. Cărbunele arzând dădea singura lumină din cameră, diferită de zorile zdrențuite ce se filtrau printr-un obton spart. Prin această lumină stabă, el o observa pe Metty cum îi pregătea ceaiul, ca și cum i-ar fi fost soție. Da, îmbătrânea, se gândi el, observându-i fața stabă, ridată — probabil douăzeci și nouă, poate chiar treizeci. Doar cu cinci ani mai tânără ca el. Nu mai era drăguță, dar era bună în pat Nu mai era o curvă. Era o curvă în retragere. Oftă. Acum ea nu mai mergea decât cu prieteni vechi, ca pe o favoare.

Metty era îmbrăcată curat și conservator, voind să meargă la biserică.

— Ce spuneai?

— Nu voiam să te trezesc, Krittio.

— Este în ordine. Nu doream să plec fără să-ți mulțumesc și să ne luăm rămas bun.

— Acum o să te întorci la soție și familie.

Clătină din cap fără să-l privească, concentrată să aranjeze câteva frunze de ceai în două cești. Își strânse buzele Mișcările ei erau profesioniste — ca toate gesturile ei, gândi el.

Vasul negustorului de gheață acostase târziu, în ziua dinainte. Venea din Lordryardry cu încărcătura sa obișnuită, tot drumul de-a lungul Mării Vulturilor, până la Ottassol, și apoi în susul îndărătnicei Takissa, până la Matrassyl. În această călătorie, pe lângă gheață, îl luase și pe fiul său, Div, pentru a se acomoda cu negustorii de-a lungul drumului. Și, de asemenea, pentru a-l introduce pe Div în casa lui Metty, la care venea tot de atâta timp de când făcea comerț cu palatul regal. Feciorul său era nesăbuitor în toate.

Bătrâna Metty avea o fată care-l aștepta pe Div, o orfană din Războaiele Vestice, zveltă și frumoasă, cu un păr curat și o gură atrăgătoare. Aproape la fel de lipsită de experiență ca și Div, așa spune la prima vedere. El o privise pe toate părțile, încercând-o cu o monedă, să vadă dacă nu avea vreo boală.

Moneda de cupru nu se înverzi, aşa că el fu satisfăcut. Ori aproape satisfăcut. Voia ce era mai bun pentru fiul său, cât ar fi fost el de neghiob.

— Metty, mă gândeam că aveai o fată cam de vârsta lui Div.

Ea nu era o femeie comunicativă.

— Ce, nu se potriveşte fata?

Îl fulgeră cu o privire ca şi când ar fi spus: "Vezi-ţi tu de treaba ta, cum îmi văd şi eu de ale mele". Apoi, probabil înmuiată la gândul că el era întotdeauna generos cu banii şi poate nu ar mai fi venit altădată, spuse:

— Fiica mea, Abathy, vrea să se emancipeze, vrea să se mute în Ottassol. Eu îi tot spun: nu-i nimic în Ottassol pe care să nu-l poţi găsi pe aici. Dar ea vrea să vadă marea. Eu i-am spus: tot ce vei vedea sunt marinarii.

— Şi unde este Abathy acum?

— Oh, ea se descurcă bine. Are o cameră, perdele, îmbrăcăminte... Câştigă ceva bani. Şi-a găsit de curând un patron bogat, fiind atât de lânără şi drăguţă.

Negustorul de gheaţă văzu gelozia înăbuşită din ochii lui Metty şi mormăi pentru sine. Tot mai curios, nu putu rezista să nu întrebe cine era patronul.

Ea aruncă una din privirile ei ascuţite către timidul şi tânărul Div şi către fată, amândoi stând pe un prici, aşteptând cu nerăbdare ca bătrânii să plece. Deşi neîncrezătoare în ceea ce făcea, şopti un nume la urechea negustorului.

Acesta suspină dramatic.

— Ei bine!

Dar atât el cât şi Metty erau prea bătrâni şi înrăiţi ca să mai fie şocaţi de ceva.

— Pleci, tată? îi întrebă Div pe tatăl său.

Aşa că plecă, pentru a-l lăsa pe Div să se descurce cât de bine putea. Ce proşti sunt bărbaţii la tinereţe şi ce epave demne de aruncat sunt la bătrâneţe!

Acum, când ziua se ivea, Div probabil dormea, cu capul lipit de cel al fetei, într-o cameră mai jos. Dar toată satisfacţia pe care negustorul o încercase noaptea ce trecuse, îndeplinindu-şi o datorie paternă, dispăruse. Îi era foame, dar ştia că nu trebuie să-i ceară lui Metty de mâncare. Picioarele îi erau înţepenite — paturile curvelor nu erau făcute pentru a dormi în ele.

Într-o dispoziţie reflectivă, negustorul de gheaţă realiză că în seara precedentă oficiase fără intenţie o ceremonie. Dându-şi fiul pe mâna curvei celei tinere, el de fapt renunţase la vechile

sale pasiuni. Şi ce se întâmplă când dorinţa Ihoare? Femeile îl aduseseră odală în stadiul de cerşetor; îşi dezvoltase un comerţ prosper — şi niciodală nu încetase dorinţa lui pentru femei. Dar dacă acest interes central se ofilise... ceva trebuia să intre în vid.

Se gândea la continentul său tipeit de Dumnezeu, Hespagorat. Da, Hespagorat-ul avea navoie de un Dumnezeu, chiar dacă în nici un caz al religiei care infesta Campennlat. Oftă, întrebându-se de ce ceea ce se afiă între coapsele înguste ale lui Metty părea muit mai puternic decât un Dumnezeu.

— Mergi la biserică, atunci? Pierdere de timp

Ea clătină din cap. Niciodală să nu te certi cu un client.

Luând ceaşca pe care i-o oferi, cu mânile amândouă, se îndreptă către pragul camerei, care nu avea uşă. Acolo se opri, privind în urmă.

Metty nu zăbovise muită vreme asupra ceaiului, îl diluase cu apă rece şi-l bău lacomă. Acum îşi trăgea mânuşile nagre care-i ajungeau până la cot, potrivind dantela pe pielea ei ridală

Prinzând privirea lui, ea spuse:

— Poţi să te întorci în pat. Încă o vreme nu se va mişca nimeni în casa asta.

— Noi ne-am înţeles întotdeauna bine, tu şi cu mine, Metty. Şi, hotărât să obţină un cuvânt de afecţiune din partea ei adăugă: Mă înţeleg mai bine cu tine decât cu propria-mi soţie şi fiică.

Ea auzea asemenea mărturisiri zilnic

— Ei bine, sper să-l văd pe Div în câtăloria următoare, Kritlio. La revedere.

Vorbea energic, înaintând, astfel încât el trebui să se dea la o parte din calea ei. El intră înapoi în cameră, iar ea se îndepărtă, încă ocupată cu capălul uneia dintre mânuşi. Fusese categorică asupra faptului că orice afecţiune între ei era de ordinul fanteziei. Ea gândea excluzându-l pe el din planurile ei.

Ducându-şi ceaşca înapoi către pat, sorbi din ceaiul fierbinte. Trase oblonul pentru plăcerea — sau era durerea — sau orice ar fi fost, de a o vedea coborând pe strada liniştită. Casele îngrămădite erau petide şi închise; ceva din aspectul lor îl neliniştea. Întunericul încă persista pe aleile laterale. Nu se vedea decât o persoană, sprijinindu-se cu o mână de ziduri. În spatele lui mergea un mic phagor, tânăr, smiorcâindu-se.

Metty ieşi pe o uşă în apropierea ferestrei de unde privea nagustorul de gheaţă şi făcu un pas în stradă. Se opri când văzu bărbatul apropiindu-se. El gândi că ea ştia totul despre beţivani. Femeile pierdute şi beţivele făceau parte din aceeaşi catagorie,

pe orice continent. Dar acest om nu era beat. Piciorul îi sângera pe pavaj.

— Vin, Metty, strigă el. Peste un minut fu alături de ea în strada pustie. Ea nu se mişcase.

— Lasă-l, este rănit. Nu-t vreau pe acest individ în casa mea. Nu va provoca decât necazuri.

Rănitul gemu, împletlcindu-se către perete. Se opri, îşi ridică privirea şi îl fixă pe nagustorul de gheaţă.

Acasta din urmă şuieră uluit:

— Metty, pe toţi dumnezeii! Este nu mai puţin decât regete... Regete JandolAnganol!

Alergă către el şi-l sprijinirâ până la adăposlut oferit de bordet.

Puţini din oamenii regetui s-au întors în Matrassyl. Bâlălia de la Cosgatt, cum va fi numită mai apoi, a fost o înfrângere teribilă. Vulturii i-au strigal numele lui Darvlish în ziua aceea.

Odalâ refăcut — când a fost îngrijit ta petal de ragina sa devolatâ, Myrdemlnggata — ragele a pretins în faţa curţii că o mare forţă a inamicului fusese pusă pe fugă. Însă batadele şi legendete vândute de micii comercianţi dectarau cu totut altfel. Moartea lui KolobEktofer era jelită în mod speciat. Butt era amintit cu admiraţie în cartierele mai modeste din Matrassyl. Nici unut nu se înlorsese acasă.

În acete zile, când JandolAnganot zăcea în camera sa, înfrânt de rănite sate, ajunsese la conctuzia că pentru ca Borlıen-ul să supravieţuiascâ, trebuia să îormeze o alianţă mai strânsă cu membrii învecinaţi ai Sfânlutui Imperiu Pannovalan, în special Otdorando şı Pannovat. Şi lrebuia, cu orice preţ, să obţină acea artilerıe uşoară, pe care banditii ţinuturilor mârginaşe le utilizaserâ atât de devastator.

Toate aceste lucruri le discutase cu consitierii sâi. În concurenţa lor fuseserâ ptantate semințete acelui plan de divort şi at căsătorieı dinastice care avea sâ-t aducă pe JandotAnganol la Gravabagatinien o jumătate de an mai lârziu. Ptanul, care avea să-t lnstrăineze de frumoasa tui ragină, de fiul său şi care, printr-o fatatitate încă şi mai stranie, îţ va confrunta cu încă o moarte, aceasta atribuită rasei protognostice cunoscută sub numete de madis.

5. Calea Madişilor

Madişii de pe continentul Campannlat erau o rasă aparte Obiceiurile lor erau diferite de cele ale altor popoare umane, sau ale ancipitalilor. Şi chiar triburile lor erau diferite unele de altele. Unul dintre triburi înainta încet către vest, printr-o regiune a Hazziz-ului care devenise deşert, la multe zile depărtare spre nord faţă de Matrassyl

Tribul fusese pe drumuri pentru mai multă vreme decât oricine ar fi putut spune Nici chiar protognosticii înşişi, nici oricare alta din naţiile care îl văzuseră trecând nu ar fi putut spune când sau unde îşi începuseră madişii călătoria Erau nomazi. Năşteau pe drum creşteau şi se căsătoreau pe drum, şi în cele din urma părăseau viaţa tot pe drum

Cuvântul lor pentru Viaţă era Ahd, însemnând Călătorie.

Câţiva oameni care erau interesaţi de madişi, şi aceştia — puţini la număr — credeau că acest Ahd îi făcea aparte. Alţii credeau că era limba lor Acel limbaj era ca un cântec, un cântec unde melodia era desemnată de cuvinte dominante. Limba lor era complexă şi totuşi incompletă, părând menită să unească tribul pe drumul său şi care desigur că ar fi pus probleme oricărui om care încerca s-o înveţe

Un tânăr încerca s-o înveţe acum.

Făcuse încercări de a vorbi hr'Madi'h de când era copil Acum adolescent, situaţia devenise mai serioasă şi lecţiile sale erau mai hotărâte.

Aştepta lângă un stâlp de piatră pe care fusese înscris simbolul unei zeităţi. Marca hotarul unei octave de pământ sau linia sănătăţii, chiar dacă faţă de acea veche superstiţie era nepăsător.

Madişii veneau în grupuri neregulate sau în coloană. Melodia lor cu tonalitate joasă îi preceda. Trecură pe lângă el fără a-l privi, chiar dacă mulţi dintre adulţi loveau în trecere piatra lângă care stătea Se temeau, atât femeile cât şi bărbaţii, cu

veşmintele în formă de sac legate lejer în talie. Veşmintele aveau glugi tnalte şi scrobite, care puteau fi ridicate împotriva vremii rele, dând purtătorilor lor o înfăţişare grotească. Încălţările lor din lemn erau lucrate primitiv, ca şi când picioarele care aveau să le îndure de-a lungul Ahd-ului (Călătoriei) nu ar fi meritat o mai mare consideraţie.

Tânărul putea vedea procesiunea unduind în spate ca un fir prin semideşert. Nu avea sfârşit. Praful plutea deasupra ei, învăluind-o uşor. Madişii se mişcau murmurând în limbajul prolognostic. În orice moment, cineva cânta către alţii, notele trecând de-a lungul şirului ca şi sângele prin artere. Tânărul interpretase acest discurs ca fiind un comentariu asupra drumului. Acum înclina către ideea că ar fi fost un fel de istorisire; dar despre ce ar fi vorbit aceasta, nu avea nici o idee, pentru că, pentru madişi nu există nici trecut, nici viitor.

El aşteptase acest moment.

Căuta feţele celor ce veneau către el ca şi cum s-ar fi uitat după cineva iubit şi pierdut, aşteptând un semn. Chiar dacă madişii erau umani în înfăţişare, expresia lor deţinea o calitate amăgitoare, inocenţa lor prolognostică amintind celor ce-i priveau de feţele animalelor, sau de feţele florilor.

Era o singură faţă, comună, faţa madişilor, cu globii oculari proeminenţi, cu irisul brun între genele stufoase. Nasul era acvilin, reminescenţă din ciocul unui papegal. Fruntea era retrasă, mandibula fiind cumva dedesubt. Întregul efect era, de la debut, frumos în ochii tânărului. Îşi amintea de un drăguţ câine mondrel pe care-l adorase în copilărie, şi de asemenea de florile cu alb şi brun din perniţele câinelui.

Printr-o singură trăsătură distinctă puteai deosebi faţa bărbaţilor de cea a femeilor. Bărbaţii aveau două proeminenţe sus pe tâmple şi două pe maxilare. Uneori aceste proeminenţe erau acoperite cu păr. Odată, tânărul văzuse un bărbat cu două ciocuri scurte de corn ieşindu-i din aceste proeminenţe.

Tânărul privea cu mândrie alaiul de feţe, pe măsură ce trecea. El răspundea la simplitatea medi. Însă ura ardea în sufletul său. Voia să-l ucidă pe tatăl său, regele JandolAnganol, al Borlien-ului.

Mişcarea şi murmurul curgeau pe lângă el. Deodată iată semnul pe care-l căuta.

— Oh, îţi mulţumesc! exclamă el şi înaintă.

Unul dintre madişi, o femelă, îşi întoarse privirea de la coloană, pentru a privi direct către el, dându-i Privirea Acceptării. Era o privire anonimă, dispărând la fel de repede cum apăruse,

fără a putea susţine că era o sclipire de inteligenţă Se alătură femelei, dar ea nu-i mai acordă atenţie. Privirea trecuse.

El devenise o parte din Ahd.

Cu migratorii mergeau şi animalele lor, animale de turmă, ca yelkii, prinse pe păşunile înverzite în timpul marii veri, şi de asemeni animale semidomestice: mai multe feluri de arangi, oi, fhlebithţi — toate animale copitate — împreună cu căini, asokinii, părând tot atât de dedicate vieţii migratoare ca şi stăpânii lor.

Tânărul, care-şi spunea numai Roba, detestând titlul de prinţ, îşi amintea cu dispreţ cum doamnele plictisite de la curtea tatălui său ar fi suspinat, dorind să fie "la fel de libere ca şi rătăcitorii madi". Aceşti madi, nu mai conştienţi decât un câine inteligent, erau înrobiţi de modul lor de viaţă.

În fiecare zi, tabăra era strânsă înaintea zorilor. La răsărit, tribul trebuia să fie plecat, mişcându-se într-un mod dezordonat. Pe parcursul zilei, de-a lungul coloanei se făceau pauze de odihnă, însă acestea erau scurte şi nu ţineau seama dacă unul sau ambii sori erau pe cer. Roba devenise convins că asemenea lucruri nu intrau în preocupările lor; ei erau pentru vecie legaţi de călătorie.

În unele zile, întâlneau obstacole în calea lor. un râu de trecut, un versant de munte. Orice ar fi fost, tribul îl depăşea în felul lor nedemonstrativ. Adesea un copil se îneca, un bătrân era ucis, o oaie pierdută. Dar Ahd-ul mergea înainte şi armonia discursului lor nu înceta.

La apusul lui Balalix, tribul făcu un mic popas.

Apoi fură cântate iar şi iar cele două cuvinte care semnificau "apă" şi "lână". Dacă exista o zeitate madi, era compusă din apă şi lână.

Oamenii vedeau în aceasta faptul că toate animalele din turma lor primeau apă înainte ca ei prepare masa principală a zilei. Femeile şi fetele dădeau jos de pe animale războaie de ţesut din fontă şi pe ele împleteau păturI şi veşminte din lână vopsită.

Apa era necesitatea lor, iar lâna — comoditatea lor.

— Apa este Ahd, lâna este Ahd.

Cântecul nu avea precizie, dar recunoştea adevărul. Bărbaţii tundeau lâna de pe animalele lor şi o vopseau, femeile de la patru ani mergeau de-a lungul şirului scărmănând lâna şi torcând pe furcile lor.

Toate lucrurile pe care le făceau erau din lână. Lâna fhlebiţilor cu picioare lungi era caa mai fină şi era folosită pentru a face mantii satara, bune pentru regine.

Articolele ţesute erau fie stivuite pe animalele domestice, fie purtate de femei şi bărbaţi sub veşmintele lor exterioare posomorâte. Mai târziu, erau comercializate într-un oraş, de-a lungul rutei, Distack, Ylcch, Oldorando, Akace...

După cină, luată când amurgul se lăsa, întregul trib se culca de-a valma, bărbaţi, femei, animale

Femeile intrau în călduri arareori. Când a venit momentul pentru femela cu care Roba călătoarea, ea veni spre el pentru propria ei satisfacţie, şi el găsi deliciul acelei îmbrăţişări ca un fâlfâit de aripi. Orgasmul ei a fost marcat de acorduri de cântec.

Calea pe care madişii o luaseră era pre-determinală, ca şi modelul vieţilor lor. Călăloreau către est sau către vest în coloane diferite; acele coloane se intersectau uneori, alteori rălăceau la sute de mile distanţă. O călătorie într-o singură direcţie necesita un întreg an mic, astfel încât ştiinţa petrecerii timpului, aşa cum o făceau ei, era exprimată în termeni de distanţă — această înţelegere a fost punctul de intrare al lui Roba în hr'Madi'h.

Faptul că trecerea lor dura de secole şi poate de alte secole înaintea acestora, era dovedit de flora ce creştea de-a lungul rutei

Aceste creaturi cu feţe de flori, care nu aveau nimic decât animalele lor, lăsau totuşi o serie de lucruri de-a lungul drumului: seminţe şi fecale. În timp ce mergeau, femeile obişnuiau să culeagă ierburi şi plante, ca afram, henna, cutcurigi roşii. Din acestea extrăgeau vopseluri pentru păturile lor. Seminţele plantelor erau însămânţate, la fel ca şi seminţele plantelor destinate hranei, ca orzul. De învelitorile animalelor erau lipiţi spori.

Călătoria se întinse temporar de-a lungul păşunii, pe toată lungimea ei. Ea încă permitea pământului să înflorească.

Chiar în semi-deşert madişii treceau printr-o alee de copaci, tufişuri, ierburi pe care ei înşişi le plantaseră accidental. Chiar pe versanţii sterpi ai munţilor înfloreau plante ce altfel puteau fi văzute numai la câmpie. Drumurile spre est şi spre vest — numite "ucts" de madişi — mergeau ca panglicile, uneori intersecându-se, chiar de-a latul continentului ecuatorial Helliconia, marcând o originală cale.

Mergând fără odihnă, Roba şi-a uitat legăturile sale umane şi ura faţă de tatăl său. Călătoria pe aceste "ucts" era viaţa lui, Ahd. În răstimpuri, se autoamăgea şi credea că a înţeles povestirea murmurală care trecea prin acest zilnic curent de sânge.

Chiar dacă prefera viaţa migratoare celei de la curte, era o luptă continuă să se adapteze obiceiurilor culinare ale medişilor. Aveau frică de foc, astfel încât gătitul lor era primitiv. Cu toate acestea, făceau o pâine plată, necrezută, numită la'hrap, prin împrăştierea aluatului deasupra pietrelor fierbinţi. Această la'hrap era păstrată pentru a fi mâncată proaspătă sau uscată. Cu ea mâncau sânge şi lapte de la animalele lor. Ocazional, la sărbători, mâncau carne locală crudă.

Sângele era important pentru ei. Roba se lupta cu o mulţitudine de cuvinte şi fraze care aveau ceva în comun cu călătoriile, sângele, mâncarea, şi cu dumnezeul-din-sânge. Adesea, noaptea când totul era liniştit, voia să-şi clarifice gândurile, să-şi scrie cunoştinţele; dar imediat ce îşi luau masa frugală, toţi dormeau. La fel şi Roba.

Nici o putere din lume nu-i putea împiedica pleoapele să se închidă. Dormea fără vise, cum îşi imagina că dorm şi companionii săi de călătorie. Poate dacă ar fi fost vreodată învăţaţi să viseze, gândea el, ei ar fi depăşit acea colţură misterioasă care separa existenţa lor de cea omenească.

Când femela, ce se împreunase cu el pentru scurtul ei extaz, adormi, el se întrebă în secunda dinainte de a adormi dacă ea era fericită. Nu era nici o modalitate prin care putea întreba sau prin care ea să răspundă. Dar el? Fusese crescut cu dragoste de mama lui, Regina Reginelor, şi totuşi ştia că în orice bucurie umană zăcea o părere de rău înăbuşită. Poate că madişii reuşiseră să scape de regrete prin faptul că eşuaseră în a deveni umani.

Ceaţa plutea peste Takissa şi peste Matrassyl, însă deasupra oraşului străluceau cei doi sori. Deoarece aerul era înăbuşitor în palat, regina Myrdeminggala zăcea în hamacul ei.

Petrecuse dimineaţa târguindu-se cu cei care o aprovizionau. Mulţi dintre celăţenii ei erau cunoscuţi de către ea pe nume. Acum visa în umbra unui mic pavilion din marmură. Reveriile ei erau în legătură cu regele, care se refăcuse după rana sa şi apoi, fără nici o explicaţie, plecase într-o călătorie — unii spuneau că în susul râului, către Oldorando. Ea nu fusese invitată. În locul ei, regele luase cu el pe micul phagor orfan, un supravieţuitor, ca şi regele, al Bătăliei de la Cosgatt.

Lângă pavilion, principala doamnă de companie a reginei, Mai TolramKelinel, se juca cu prinţesa Talro. O amuza cu o pasăre din lemn pictat, care bătea din aripi. Pe terasa pavilionului zăceau împrăştiate şi alte jucării şi cărţi de poveşti.

Aproape deloc atentă la sporovăiala fiicei sale, regina permitea păsării să zboare liberă în mintea sa. O văzu zburând printre ramurile arborelui de gwing-gwing, unde fructele coapte stăteau în ciorchini. În fantezia gândului său, Freyr devenea un gwing-gwing inovensiv. Amenințătoarea lui înaintare către lume devenise nici mai mult nici mai puțin decât o maturitate fructiferă. Sub aceeași magie care se ascundea sub pleoapele reginei, ea era și nu era miezul moale al gwing-gwingului.

Fructele se lăsau în jos și atingeau pământul. Rotunjimile greutății lor erau pufoase. Se rostogoleau sub garduri, se întindeau în mușchiul califelat de dedesubt, culcându-și obrajii pe verdeață. Veni un mistreț.

Era mistreț, dar era și soțul ei, stăpânul ei, regele ei.

Mistrețul năvăli asupra fructelor, le zdrobi, le devoră până când sucul lor îi curse pe bărbie. Chiar dacă umpluse grădina cu gândul ei siropos, se rugă lui Akhanaba să o elibereze de siluire — sau mai bine să o lase să se bucure și să nu o pedepsească pentru abuz. Comelele zburau pe cer, ceața fierbea deasupra orașului, dogoarea lui Freyr căzu peste ei, deoarece ea își permisese să viseze despre marele mistreț.

Regele era deasupra ei acum, în visul său. Spatele său păros se arcuia deasupra ei. Fuseseră nopți, vara, când el o chema în dormitorul lui. Ea se ducea, cu picioarele goale, excitată. Mai o urmărea cu lampa cu seu de balenă, lumina ei în balonul de sticlă apărând ca un vin incandescent. Ea apărea în fața lui știind că era Regina Reginelor. Ochii ei erau adânci și întunecați, sfârcurile îi ardeau, coapsele ei erau pline de viață, ca o livadă de gwing-gwing coapte, pentru colți.

Perecehea lor se arunca într-o îmbrățișare pesionată, nemaicunoscută. El o chema pe numele de alint, ca un copil chemând în somn. Carnea lor, sufletele lor, păreau să se ridice ca și aburul din două șuvoaie fierbinți contopindu-se.

Mai TolramKelinel avea datoria să stea lângă patul lor și să țină lumina. Nu nega vederea corpului gol al fiecăruia.

Uneori, fata, chiar dacă în viața ei de toate zilele era foarte cumpătată, se excita și încerca să-și satisfacă dorințele cu propria-i mână. Atunci JandolAnganol, în khmir-ul său, o însărmânța pe fată alături de regină, ca și când nu ar fi avut nevoie să aleagă între cele două femei.

Despre asta, nici un cuvânt nu era pomenit de regină în cursul zilei. Dar intuiția ei îi spunea că Mai îi spusese fratelui său, acum general în Armata a Doua, ce se întâmpla; știa după felul cum tânărul general o privea. Uneori stând în hamac,

visând la lumina zilei, se întreba cum ar fi dacă Hanra TolramKetinet i-ar fi întovărăşit la aceste întâlniri din dormitorul regelui.

Khmir-ul uneori eşua. Ocazional, când fluturii de seară zburau în jurul lămpii ei aprinse până la incandescanţă, JandolAnganol venea printr-un pasaj secret până la locul unde stătea ea. Nimeni altul nu avea călcătura lui. Era, credea ea, atât rapidă cât şi indecisă, amprenta caracterului său.

Se arunca asupra ei. Gwing-gwing-ul era acolo, dar nu şi înserarea. Furia îl caracteriza în această trădare a propriului său trup. Într-o curte în care puţini erau de încredere, aceasta era ultima trădare.

Apoi îl copleşea khmir-ul intelectual. Se flagela cu o ură la fel de intensă ca şi pasiunea trăită anterior. Regina ţipa şi plângea. Dimineaţa, femei sclave îngenuncheau, cu gura amară şi ochii vicleni, pentru a şterge sângele lui de pe pardoseala de lângă patul ei.

Regina Reginelor nu făcuse niciodată aluzie la această caracteristică a stăpânului său. Nici către Mai TolramKetinet, nici către alte doamne de curte. Ca şi pasul lui, era o parte din el. Era la fel de nerăbdător cu propriile lui dorinţe cum era şi cu cele ale curtenilor săi. Nu putea fi suficient de liniştit pentru a se autoînfrunta, şi în timpul cât rănile lui se vindecau, stătea singur cu gândurile sale.

Adunând mai multe ramuri de gwing-gwing pentru a îmblânzi ceea ce-şi spunea sie însăşi, îşi spuse că înclinaţia lui spre slăbiciune era parte din puterea lui. Ar fi fost mai slab fără această slăbiciune. Dar ea nu putuse niciodată să-i spună că-l înţelegea. În loc de aceasta, ţipa. Şi noaptea următoare, animalul gârbovit râma din nou printre gardurile vii

Uneori în cursul zilei, când părea că gwing-gwing-ul roşea pentru lăcomia lor, ea plonja goală în bazin, scufundându-se în îmbrăţişarea apei — şi uitându-se în sus vedea explozia difuză de lumină a lui Freyr la suprafaţă. Într-o zi — oh, o ştia în sufletul său — Freyr va coborî în edâncimile bazinului ei şi o va arde cu intensitatea dorinţelor ei. Bunule Akhanaba, mântuieşte-mă. Sunt Regina Reginelor, am şi eu khmir.

Şi desigur îl privea în cursul zilei.

Vorbind cu oamenii săi de la curte, cu oameni înţelepţi sau cu proşti — sau poate chiar cu acel ambasador din Sibornal care o fixase cu o privire de care ea se temea — regele ar fi întins mâna înainte şi ar fi luat un măr dintr-un bol. L-ar fi înhăţat fără să se uite. Ar fi putut fi unul din merele cinnabriene, aduse din

Ottassol urcând râul. Ar fi muşcat din el. L-ar fi mâncat — nu cum mâncau curtenii săi merele, care ciuguleau miezul de jur împrejur şi lăsau un cotor gras pe care-l aruncau pe podele, deşi fără o plăcere aparentă, devora întregul fruct, coaja, miezul sâmburii maronii. Totul s-ar fi dus, îngropat, în timp ce vorbea Apoi şi-ar fi şters barba, aparent fără a se gândi la fruct. Şi, în secret, MyrdemInggala s-ar fi gândit la mistreţul din gardurile vii.

Akhanaba o pedepsea pentru gândurile ei nebunatice. O pedepsea cu înţelegerea faptului că nu l-a cunoscut pe Jan oricât de apropiaţi ar fi fost. De altfel — ceea ce era şi mai dureros — nici el nu o cunoscuse aşa cum ar fi dorit să fie cunoscută, cum o cunoştea misteriosul Hanra TolramKetinel fără a se fi schimbat între ei vreun cuvânt.

Vraja reveriei sale fu spartă de paşi apropiindu-se Deschizând un ochi, MyrdemInggala îl văzu pe cancelar apropiindu-se. SartorilIrvrash era singurul de la curte căruia îi era permisă intrarea în grădinile ei particulare; era un drept pe care ea i-l garantase la moartea soţiei lui. Din perspectiva ei, de douăzeci şi patru de ani şi jumătate, SartorilIrvrash era un bătrân, de treizeci şi şapte de ani şi câteva decade. El nu interfera cu feminitatea ei.

Totuşi închise din nou ochii. Era momentul din zi când e se întorcea de la o anumită vânătoare din vecinătate JandolAnganol îi spusese, râzând, despre experimentele pe care SartorilIrvrash le făcea asupra bieţelor captive din curţi. Soţia lui fusese ucisă de acele experimente

Chelia lui străluci în lumina soarelui când îşi scoase pălăria către Talro şi Mai. Copilul îl plăcea Regina nu interveni

SartorilIrvrash se plecă siluetei lungile a reginei, şi apoi către fiica ei Vorbi copilei ca şi cum ar fi fost adultă, ceea ce putea explica de ce Talro îl plăcea Erau puţini oameni în Matrassyi care se puteau lăuda că-i sunt prieteni.

Acest om retras, de înălţime medie şi cu îmbrăcămintea neîngrijită, fusese o putere în Borlien pentru o vreme îndelungată Astfel, când regele zăcea, imobilizat de rănile primite la Cosgatt, SartorilIrvrash condusese în locul lui, dirijând treburile ţării de la pupitrul, său aflat în neorânduială. Dacă nimeni nu-i era prieten toţi îl respectau Pentru că SartorilIrvrash era dezinteresat. Nu făcea favoruri nimănui.

Era prea solitar pentru favoritisme Chiar şi moartea soţiei sale părea să nu fi produs vreo schimbare în modul său de viaţă. Nu vâna şi nici nu bea. Râdea foarte rar. Era prea prevăzător pentru a fi prins cu vreo greşeală

Nu avea nici măcar obişnuitul roi de relaţii cărora să le ofere protecţie. Fraţii săi muriseră, sora lui trăia undeva departe. Sartorilrvrash trecea drept o creatură imposibilă, nu un om fără defecte, servind un rege care era plin de slăbiciuni.

Într-o curte religioasă, evea numai un punct vulnerabil. Era un intelectual şi era ateu

Nu încerca să convertească pe nimeni la felul său de a gândi Când nu era ocupat cu treburi de stat, lucra la cartea sa, filtrând edevărul de minciună şi legendă. Dar aceasta nu-l împiedica să arate ocazional o faţă mai umană a firii sale şi să-i citească poveşti prinţesei.'

Duşmanii de la curte ai lui Sartorilrvrash se întrebau adesea cum el — cu atâta sânge rece — şi JandolAnganol — cu sângele înfierbântat — nu săreau unul la gâtul celuilalt. Realitatea era că Sartorilrvrash era un om care se retrăgea în umbră; ştia cum să înghită insultele. Şi era de asemenea prea îndepărtat de alţii pentru a fi ofensat de ei — totul până când lucrurile nu ajungeau prea departe. Acel moment nu sosise încă.

— Credeam că nu vei veni, Rushven, spuse Tatro

— Atunci trebuie să înveţi să ai mai multă încredere în mine. Întotdeauna apar când sunt la ananghie.

Tatro şi Sartorilrvrash stăteau împreună în pavilion şi prinţesa li încredinţase una din cărţile ei, cerând o poveste. El o citi pe aceea care întotdeauna o făcea pe regină să se simtă stânjenită, povestea ochiului de argint.

— "A fost odată un rege care domnea peste regatul Pouptpandum, din vest, unde apuneau toţi sorii Oamenii şi phegorii din Pouptpandum se temeau de regele lor, deoarece credeau că deţine puteri magice. Dorea să scape de el, să aibă un rege care nu i-ar fi oprimat, dar nimeni nu ştia cum să facă De câte ori cetăţenii gândeau un plan, regele afla. Era un atât de mare magician, încât invoca un gigant ochi de argint. Acest ochi plutea pe cer toată noaptea, spionând tot ce se petrecea în nefericitul regat. Ochiul se închidea şi se deschidea. Se deschidea complet de zece ori în fiecare an, după cum toţi ştiau. Atunci vedea totul. Când ochiul vedea o conspiraţie, regele afla despre aceasta. Atunci îi executa pe conspiratori, fie că erau oameni sau phagori. Regina era supărată de o asemenea cruzime, dar nu putea face nimic. Regele jurase că, orice ar fi făcut el în alte condiţii, nu o va răni niciodată pe iubita lui regină. Când îl implora să fie îndurător, nu se opunea, cum ar fi făcut cu altcineva, chiar şi sfătuitorii săi. În cea mai de jos temniţă din castel, era o celulă păzită de şapte gărzi-phagori orbi. Ei nu

aveau coarne, deoarece toţii phagorii când creşteau îşi tăiau coarnele la sărbătoarea anuală din Pouptpandum, încercând să arate mai omeneşte. Gărzile îl lăsau pe rege să intre în celulă. În această celulă trăia o femelă gillol, o bătrână din specia phagorilor. Era singurul phagor încornorat din tot regatul. Ea era sursa întregii puteri magice a regelui. Prin el însuşi, regele nu ar fi fost nimic. În fiecare seară, regele o implora pe gillolă să trimită ochiul de argint în ceruri. În fiecare seară ea făcea cum i se cerea. Apoi regele vedea tot ce se petrecea în regatul său. O întreba de asemeni pe bătrână multe lucruri privind natura, la care ea răspundea fără greş. Într-o noapte, când era cam răcoare ea i-a spus:

"O rege, de ce cauţi tu să afli atâtea lucruri?"

"Pentru că a cunoaşte înseamnă a avea putere", replică regele. "Ştiinţa îi eliberează pe oameni".

La acest răspuns, gillola nu a mai spus nimic. Era o vrăjitoare şi totuşi era prizoniera lui. În sfârşit, ea continuă cu o voce teribilă

"Atunci a sosit momentul să mă eliberezi".

La aceste cuvinte regele căzu într-un leşin. Bătrâna ieşi din temniţă şi începu să urce scările. Între timp, regina se întrebase de multe ori de ce soţul ei mergea în camera subterană în fiecare noapte.

În această noapte, curiozitatea ei ajunsese la culme. Coborî scările, pentru a-l urmări şi, în întuneric, se întâlni cu bătrâna gillotă. Regina ţipă înspăimântată. Ca să nu mai ţipe, phagorul îi dădu o lovitură pulernică şi o ucise Trezit de vocea mult iubitei lui regine, regele fugi în sus pe scări. Văzând ceea ce se întâmplase, îşi trase sabia din teacă şi ucise phagorul. Încă din momentul când vrăjitoarea căzu la pământ, ochiul de argint începu să se îndepărteze. Se ducea din ce în ce mai departe, micşorându-se mereu, până când se pierdu din vedere. În sfârşit, oamenii ştiură că erau liberi, iar ochiul de argint nu mai fu văzut niciodată.

Tatro rămase tăcută pe moment.

— Nu este oare un pasaj groaznic acela în care este ucisă gillola? spuse ea. Vrei să-l citeşti din nou?

Ridicându-se într-un cot, regina spuse tachinator:

— De ce îi citeşti lui Tatro acea poveste prosteasca, Rushven? Este pur şi simplu o fantezie.

— Am citit-o pentru că lui Tatro îi place, doamnă, spuse el, netezindu-şi mustăţile, cum făcea edesea în prezenţa ei, şi zâmbi.

— Ştiindu-ţi opinia asupra rasei anciptiale, nu-mi pot imagina că le deleclezi cu ideea că omenirea aceea căuta înţelepciunea la phagori.

— Doamnă, ce îmi place în această poveste este că regii, odată, au căutat înţelepciunea la alte persoane.

Myrdemlnggala bătu din palme cu încântare la acest răspuns.

— Să sperăm că măcar acest lucru nu este o poveste...

În cursul Ahd-ului, madişii ajunseră din nou în Oldorando şi în oraşul purtând acest nume.

Un sector al oraşului, numit Portul, dincolo de Poarta de Sud, era amenajat pentru migratori. Aici ei făceau una din rarele lor haite, pentru câteva zile. Se organizau câteva serbări modeste. Se mânca arong condimentat şi se dansa zyganke.

Apă şi lână. În Oldorando, veşmintele şi păturile ţesute în cursul Călătoriei erau negociate cu comercianţi. Unul sau doi negustori umani câştigaseră încrederea madişilor. Triburile aveau întotdeauna nevoie de crăiţi şi de clopote pentru capre; ei nu erau lucrători ai metalului. Se mai întâmpla ca unii membri ai tribului să-şi aranjeze să rămână în Oldorando, măcar până când tribul se reîntorcea, sau permanent. Boala sau şchiopătarea erau motive pentru a părăsi Ahd-ul.

Cu câţiva ani în urmă, o fată madi şchioapă părăsise Ahd-ul şi găsise angajament, ca măturătoare în palatul regelui Sayren Stund. Numele ei era Balhkaarnel-she. Balhkaarnel-she avea o faţă madi lipică, parte floare, parte pasăre şi mătura acolo unde era pusă să măture, fără să obosească, displăcându-i leneşii Oldorando-ului. În timp ce deretica, păsărelele roiau în jurul ei fără teamă şi-i ascultau cântecul.

Regele văzu aceasta de la balconul său. În acele zile, Sayren Stund nu se înconjurase de protocol şi de sfătuitori religioşi. Puse să fie trimisă la el. Lucru neîntâlnit la cei mai mulţi dintre madişi, fata avea o privire vioaie care putea focaliza, ca şi cea umană. Era foarte umilă, ceea ce se potrivea nervosului Sayren Stund.

El decise să o înveţe Olonetele şi angajă pentru asta un profesor bun. Dar nu se făcu nici un progres, până când regele nu a fost inspirat să-i cânte felei. Ea cântă ca răspuns. Multe cuvinte îi veneau pe buze, dar nu putea vorbi, ci numai cânta.

Acest neajuns i-ar fi înnebunit pe mulţi. Regelui îi făcu plăcere. El află că tatăl ei fusese om şi se alăturase călătoriei când era tânăr, fugind de sclavie.

Regele, în ciuda sfaturilor potrivnice, se căsători cu Bathkaarnel-she, convertind-o la credința sa. Curând, ea îi născu un fiu cu două capete, care muri. Apoi născu două fete normale, care trăiră. Mai întâi Simoda Tal, iar apoi mercuriala Milua Tal.

Prințul RobaydayAnganol auzise povestea când era băiețel. Acum, ca Roba, și îmbrăcat ca madi, își făcu drum din Port către una din porțile palatului. Scrise un bilet către Bathkaarnel-she, pe care un servitor îl expedie.

Stătu, așteptând cu răbdare în arșiță, lângă un zaldal de noapte înflorit, care se ridica și se ramifica. Pentru prinț, Oldorando era un oraș ciudat. Nu se vedea nici un phagor.

Intenționa să învețe cât putea de multe despre madișii de la regina madi, înainte de a se întoarce la Călătorie. Stabilise că avea să fie primul om care să cânte limba madi fluent. Înainte de a părăsi curtea tatălui său, adesea vorbise cu cancelarul Sartoritrvrash, care-i inspirase dragoste de învățătură — iată alt motiv pentru ruptura cu tatăl său, regele.

Roba aștepta la poartă. Sărutase obrazul aspru al femeii sale, acoperit cu praful drumului, știind că nu o va mai regăsi, când se va alătura din nou Călătoriei. Atunci, Privirea Acceptării trebuia să fie aruncată către el de aitcineva — sau, dacă din nou de către ea, cum ar fi putut el s-o recunoască în mod cert? Simțea tot mai puternic faptul că acea calitate a individualității era un lucru prețios, atribuit numai rasei umane și, într-o mai mică măsură, phegorilor.

După o oră, văzu servitorul întorcându-se. Îi privi umbletul uman, plin de sine, atât de neplăcut față de mersul târșit al madișilor, care-i dusese în siguranță de-a lungul unei vieți întregi. Omul merse în jurul a două laturi ale curții palatului, sub arcadele umbroase, preferând asta în loc să înfrunte sufocarea lui Freyr la loc deschis.

— Foarte bine, regina îți acordă cinci minute de audiență Să te pleci în fața ei, vagabondule.

Se strecură prin poartă și porni de-a lungul curții, folosind mersul specific madi, care ținea coloana spinării suplă. Un om se îndrepta către el cu o aroganță ezitantă care nu putea fi confundată. Era tatăl său, regele JandolAnganol.

Roba își desfăcu înveliloarea veche a sacului și se încovoie, măturând pământul cu ea, folosind lovituri apatice dar constante, în stilul madi. JandolAnganol trecu pe lângă el, vorbind animat cu celălalt om, și nu-i aruncă nici măcar o privire. Roba se îndreptă și-și continuă drumul către regină.

Regina şchioapă stâlea într-un balansoar de argint. Degetele ei de la picioare erau brune şi inelate. Era legânată de un lacheu îmbrăcat în verde. Camera în care-l întâmpină pe Roba era plină de vegetaţie, printre care zburau pecubee şi cântau. Când descoperi cine era el, ceea ce se întâmplă curând, ea refuză să cânte despre viaţa ei anterioară, în schimb ciripi în termeni elogioşi despre JandolAnganol.

Aceasta nu fu pe placul lui Roba. Un fel de nebunie îl copleşi, şi-i spuse reginei:

— Vreau să cânt cântecul limbii tale de baştină. Dar cântecul tău este despre blestemul naşterii mele. Ca să-l cunoşti pe omul pe care-l slăveşti, trebuie să devii fiul lui. Nu este loc pentru carne şi sânge în inima acelui om, numai pentru lucruri abstracte. Religia şi ţara. Religia şi ţara, nu Tatro şi Roba.

— Regele crede în asemenea lucruri. O ştiu. Ştiu că sunt puşi deasupra noastră, pentru a visa la lucrurile mari, la care noi nu putem visa, cântă regina. Este gol locul unde regii trăiesc.

— Grandoarea pietrei, spuse el emfatic. Sub acea piatră îl întemniţează pe propriul său tată. Şi pe mine, propriul său fiu — m-ar închide pentru doi ani într-o mânăstire. Doi ani, ca să mă înveţe măreaţa! Un legământ de tăcere, într-o mânăstire din Matrassyl, ca să mă prezinte acelei pietre Akhanaba... Cum aş putea îndura asta? Sunt eu o grămadă de paie, sau un melc, ca să mă târăsc în faţa unei pietre? Oh, inima tatălui meu este din piatră, aşa că am fugit, am fugit ca vântul, ca să mă alătur alor tăi în Ahd, bună regină

Apoi Bathkaarnet-she începu să cânte:

— Dar ai mei sunt gunoiul pământului. Nu avem inteligenţă, numai ucl, şi prin urmare nici sentimente de vinovăţie Cum poţi numi asta? Fără conştiinţă Putem numai umbla, umbla toată viaţa — cu excepţia mea care, din fericire, sunt şchioapă. Dragul meu soţ, Sayren, m-a învăţat valoarea religiei, care este necunoscută bieţilor ignoranţi madişi. Frumos să trăieşti secole şi să nu ştii că exişti numai prin mila Atotputernicului! Aşa că îl respect pe tatăl tău, pentru toate simţămintele lui religioase. Se autoflagelează în fiecare zi de când este aici.

Cum vocea cântată încetă, Roba întrebă amărât:

— Şi ce face el aici? Mă caută pe mine, o parte rătăcitoare a regalului său?

— Oh, nu, nu. Izbucni în râs. A fost aici pentru a discuta cu Sayren şi cu demnitarii Bisericii din îndepărtatul Pannoval. Da, i-am văzut, mi-au vorbit.

El stătea în fața ei în așa fel încât lacheul trebuia să o legene mai cu blândețe.

— Care ține conferințe, dar nu vorbește niciodată?

— Cine poate spune despre ce discută regii? cântă ea.

Una din păsările strălucitoare flutură prin dreptul chipului său. O îndepărtă.

— Tu trebuie să știi ce plănuiesc, Majestatea Ta

— Tatăl tău are o durere. Am văzut-o pe fața lui, cântă ea. El are nevoie ca rațiunea lui să fie puternică, pentru a-i doborî pe dușmani în țărână. Pentru asta, își va sacrifica chiar și regina, mama ta.

— Cum adică o va sacrifica?

— O va sacrifica istoriei. Nu este oare o viață de femeie mai puțin însemnată decât viața unui bărbat? Noi nu suntem nimic, decât lucruri nepulincioase în mâinile bărbaților...

Câile i se întunecară. Avea presimțirea răului. Rațiunea îl părăsea. Încerca să se întoarcă la madiși și să uite perfidia umană. Dar Ahd-ul pretindea pacea, sau cel puțin absența minții. După câteva zile de umblet, el părăsi uct-ul și începu să rătăcească prin sălbăticie, trăind în copacii pădurii, sau în vizuinele pe care leii le părăsiseră. Trăia din fructe și ciuperci și lucruri care se târau pe lângă pietre.

Printre aceste lucruri care se târau printre pietre, era și un mic crustaceu, un "spate țepos". Crustaceul avea o talpă micuță ce se zărea de sub cochilia sa chitinoasă, și douăzeci de picioruțe albe, delicate Aceste animale conviețuiau sub bușteni și pietre cu duzinile, toți strânși grămadă.

Stătea privindu-i, jucându-se cu ei, zăcând pe o parte, cu un braț îndoit pentru a-și sprijini capul, împingându-i blând cu un degel Se minuna de lipsa lor de teamă, de lenea lor. Care era scopul lor? Cum puteau ei oare exista, făcând atât de puțin?

Dar aceste mici creaturi supraviețuiseră peste ani. Fie că Helliconia era insuportabil de fierbinte, sau insuportabil de înghețată — Satorilrvrash îi spusese asta — ei rămâneau aproape de pământ, ascunzându-se, și probabil nefăcând nimic altceva de la începuturile timpurilor.

I se păreau minunați, așa cum stăteau, lovindu-și gingașele membre în încercări ridicole de a se îndrepta.

Visarea lui fu înlocuită de stânjeneală. Ce ar fi putut face, dacă Atotputernicul nu le-ar fi pus acolo?

Gândul era atât de puternic, încât se întreba dacă n-ar fi putut să greșească și că tatăl său se putea să aibă dreptate;

poate era un Aîotputernic, ce guverna îreburile omeneşli. În fiecare caz, multe din cele ce-i păruseră rele, acum îi păreau bune, şi greşise profund.

Se ridică, Iremurând, uitând, crealurile insignifiante de la picioarele lui.

Se uită în sus, la norii subţiri de pe cer. Vorbise cineva?

Dacă exisla un Akhanaba, alunci Irebuia ca el să-şi abandoneze voinţa zeităţii. Orice ar fi decretal Alolpulernicul, Irebuia îndeplinil. Chiar crima era justificată, dacă sfârşitul era al lui Akhanaba.

Cel puţin, el credea în Observatorul originar. Acea figură malernă, care se Indrepta către pământ şi către nevoile sale. Acea figură ceţoasă, identificală cu lumea însăşi, care-l preceda pe Akhanaba.

Zilele Ireceau şi sorii îreceau pe deasupra pământului, pârlindu-l. Era pierdut în sălbăticie, cu greu aflând că se pierduse, nevorbind cu nimeni, nevăzând pe nimeni. Avea îndoilei, evăzive ca şi gândul, dar nu avea nici o Ireabă cu ele. El asculla vocea lui Akhanaba, sau a Observatorului

Cum rălăcea, Il surprinse un foc în pădure. Plonja înlr-un pârâu căl era de lung, privind maşinăria zgomoloasă de războI năpustindu-se în sus pe versantul unui deal, şi în jos pe altul, degajând energie. În fierbarea flăcărilor maşinii. el văzu chipul zeului; urma de fum dinapoia ei era părul şi barba zeului, încărunţită de Inţelepciunea cosmică. Ca şi lalăl său, viziunea, în trecerea ei, lasă distrugere în urmă Zăcea cu jumălate din faţă In apă şi cu amândoi ochii zgâindu-se, unul sub apă, celălait deasupra, văzând cele două universuri legate de vizitalor. Când vizitatorul dispâru din vedere, el se ridică, urcând dealul ca şi cum s-ar fi scufundal în somnul monstrului, clălinându-se printre lufişurile arzând mocnit.

Zeul de foc lăsase o urmă neagră. El o vedea în faţă, urmărindu-i cursul ca un vârtej al răzbunării.

Prinţul RobaydayAnganol începu să alerge, răzând în timp ce mergea. Era convins că tatăl său era mult prea puternic penlru a fi ucis. Dar erau cei din apropierea lui, cei care puteau fi ucişi, ale căror morţi l-ar slăbi.

Gândul ardea ca focul în mintea lui. Şi Il recunoscu ca fiind vocea Alolpulenicului. Nu mai simţea durerea; devenise anonim, ca un adevăral madi.

Prins în uct-ul propriei sale vieţi, RobaydayAnganol vedea stelele rostogolindu-se deasupra capului său în fiecare noapte.

Vedea când adormea cometa lui YarapRombry, strălucind în nord. Vedea steaua Kaidaw trecând deasupra.

Ochii ageri ai lui Robayday desprinseră fazele lui Kaidaw, când acesta se afla la zenit. Dar acesta se mişca rapid, traversând cerul dinspre sud spre nord. Îl privi aruncându-se către orizont, până când nu mai putu distinge discul lui; se scufundă într-o tumină strălucitoare şi apoi dispăru.

Pentru locuitorii săi, Kaidaw era cunoscut ca Avemus, Staţia Terestră de Dbservare Avemus. În timpul acestei perioade, era casa a şase mii de locuitori, bărbaţi, femei, copii, androizi. Fiinţele umane erau împărţite în şase familii, sau clanuri. Fiecare clan studia un anume aspect al planetei de dedesubt, sau a planetelor sale surori. Informaţiile pe care ei le dobândeau erau transmise înapoi pe Pământ.

Cele patru planete care se roteau în jurul planetei de clasă G, numită Batalix, înglobau marea descoperire a epocii interstelare a Pământului. Explorarea interstelară — "cucerirea", cum oamenii din acea epocă arogantă o numeau, — a dus la cheltuieli enorme. Cheltuiala a devenit atât de ruinantă, încât zborul interstelar a fost temporar abandonat.

Însă edusese o transformare în spiritul uman O înţelegere mai intergrativă a vieţii însemnând că oamenii nu ar mai nâzui să pretindă mai mult decât partea lor cinstită dintr-un sistem global de producţie mult mai bine înţeles şi controlat. Într-edevăr, relaţiile interpersonale au căpătat un caracter sacru, odată ce a fost realizat faptul că, dintr-un milion de planete la distanţă rezonabilă de Pământ, nici una nu putea întreţine viaţa umană, sau concura miraculoasa diversitate a Pământului însuşi.

Cu goliciune, universul era darnic, mult dincolo de orice închipuire. Cu viaţa organică, era zgârcit. La fel de mare, era scala dezolării universului cea care determina omenirea să se întoarcă de la zborul interstelar cu silă. Până atunci fuseseră descoperite planetele din sistemul Freyr-Batalix.

"Dumnezeu a creat lumea în şapte zile. A petrecut tot restul vieţii lui fără a face nimic. Numai la bătrâneţe, s-a clintit şi a creat Helliconia". Aşa spunea un pământean glumeţ.

Astfel că planetele sistemutui Freyr-Batalix erau de primă importanţă pentru existenţa spirituală a Pământului. Şi dintre acele planete, Helliconia era cea mai importantă.

Helliconia nu era diferită de Pământ. Alte flinţe umane trăiau acolo, respirau aer, sufareau, se bucurau şi muraau. Sistemale antologice ale ambalor planete erau peratele.

Helliconia era la o mie de ani lumină de Pământ. O călătorie da la o lume la alta, în cea mai avansată navă stelară, ar fi durat peste o mie cinci sute de ani. Mortalitatea umană era prea gingaşă pentru a rezista unei asemenea călătorii.

Totuşi, o mare nevoie a spiritului uman, o dorinţă de a se identifica cu ceva dincolo de ea însăşi, căuta să susţină o legătură între Pământ şi Helliconia. În ciuda tuturor dificultăţilor impuse de enorma prăpastie în spaţiu şi timp, un post de observare permanentă a fost construit şi pus pe orbită. Datoria ei era de a studia Helliconia şi de a trimite datele obţinute către Pământ.

Astfel începu o lungă implicare unilaterală. Acea implicare experimenta unul dintre cele mai atrăgătoare daruri ale omenirii, puterea de pătrundere. Pământanii obişnuiţi se întorceau în fiecare zi — sau se vor fi întors multă vreme de aici încolo — pentru a învăţa cum prietenii şi eroii lor se împăcaseră cu suprafaţa planetei îndepărtate. Ei se temeau de phagori. Urmăreau evoluţia de la curtaa lui Jando/Anganol. Scriau în scnerea Olonete; mulţi oameni vorbeau unul sau altul dintre limbaje. Într-o anumită măsură, Helliconia colonizase în mod involuntar Pământul.

Această legătura continuă mult după marea epocă interstelară a Pământului.

Într-adevăr, Helliconia, premiul acelei epoci a fost o altă cauză a declinului său. Era acolo, o lume a splendorii şi terorii, la fel de frumoasă ca un vis, însă, a păşi pe ea însemna moarte pentru orice om. Nu imediat, însă moarte sigură.

Atmosfera Helliconiei era invadată de virusuri care, printr-un lung proces de adaptare, erau inofensive pentru băştinaşi. Cel puţin arau inofensive de-a lungul celei mai mari părţi din Anul Mare. Dar pentru oricine de pe Pământ, aceste virusuri nefiltrabile formau o barieră ca şi sabia îngerului care — în mitologia veche pământeană — păzea intrarea în Grădina Edenului.

Şi pentru mulţi oameni de la bordul lui Avernus, o grădină a Edenului era ceva asemănător cu planeta de sub ei, cel puţin când secolele crude şi încete ale iernii Marelui An treceau.

Avernus avea propriile ei parcuri, cu cursuri de apă şi lacuri, şi cu o mie de simulări electronice ingenioase cu care să înfrunte tinerii săi bărbaţi şi femei. Dar rămânea o lume artificială. Mulţi de la bord simţeau că vieţile lor rămâneau viaţi artificiale, fără savoarea realităţii.

Această senzație de artificialitate era în mod particular opresivă în cazul clanului Pin. Deoarece clanul Pin era însărcinat cu ramnificațiile continuității. Responsabilitatea lor era în principal sociologică.

Sarcina de căpătâi a clanului Pin era să înregistreze desfășurarea vieților uneia sau a două familii, de-a lungul generațiilor, prin cei 2592 de ani pământeni ai unui An Mare și peste. Asemenea date, imposibil de a fi adunate pe Pământ, erau de o mare valoare științifică. Însamna de asemeni că familia Pin construise o identificare strânsă și specială cu subiecții lor de dedesubt.

Această apropiere era contrabalansată de cunoașterea faptului că le umbrea zilele — faptul că Pământul era imposibil de îndepărtat. A fi născut pe stație, însemna a fi născut într-un exil de neremis. Prima lege ce guverna viața pe Avernus era că de acolo nu exista întoarcere acasă.

Nave computerizate soseau uneori de pe Pământ. Aceste nave-verigă, cum erau denumite, ofereau întotdeauna acomodarea de urgență, în care oamenii puteau călători. Probabil, exista pe Pământ o speranță deșartă, cum că unul dintre avernieni ar putea fi capabil, ca rezultat al noilor metode, să se reîntoarcă pe Pământ. Navele, demodate ca proiectare, nu fuseseră niciodată modernizate. Prăpastia de spațiu și timp făcea ca gândul unei asemenea treceri să fie o batjocură; chiar și trupurile, scufundate adânc în somn criogenic, începeau să se degradeze după o mie de ani și jumătate.

Hellicornia se afla incomperabil mai aproape decât Pământul. Totuși, virușii făceau ca ea să fie sacrosanctă.

Existența pe Avernus era utopică — adică însemnând plăcută, echitabilă și plicticoasă. Nu erau nici primejdii de înfruntat, nici nedreptăți, nici vieți scurte și foarte puține șocuri surprinzătoare. Nu exista o religie revelatoare; credința religioasă cu greu putea comanda ea însuși unei societăți a cărei datorie esențială ara să privească evoluția lumii de dedesubt. Agoniile și extazurile metafizice ale ego-ului individual erau dirijate incorect.

Totuși, pentru câțiva avernieni din fiecare generație, lumea lor rămânea o închisoare, orbita și drumul său mergând către nicăieri. Anumiți membri ai clanului Pin, privind în jos către bietul Roba înnebunit, rătăcit prin sălbăticie, erau roșii de invidie față de libartatea lui.

Sosirea intermitentă a navelor de legătură abia că scotea în evidență oprimarea lor. În zilele de demult, o navă de legătură

provocase o revoltă. Venise încărcată cu casete de ştiri despre carteluri, sporturi, naţiuni, nume — toate necunoscute. Conducătorul revoltei fusese prins şi, într-un mod fără precedent, fusese trimis jos, să moară pe suprafaţa Helliconiei.

Cei de pe Staţia de Observare priviră cu aviditate aventurile lui extraordinare, înainte de a muri din cauza virusului. Trăiseră, prin el, pe planeta de la uşa lor.

Din acele timpuri, exista o valvă de siguranţă, o trediţie de a ritualiza sacrificiul şi evedarea. Astfel, lua fiinţă în mod ironic Loteria vacanţei pe Helliconia. Loteria se ţinea o dată la fiecare zece ani, în cursul secolelor verii Helliconiene. Câştigătorului îi era permis să coboare către moarte sigură şi să-şi aleagă orice loc pentru a ateriza. Unii preferau singurătatea, alţii oraşele, alţii munţii, alţii câmpiile. Nici un câştigător nu refuzase vreodată să meargă, sau să întoarcă spatele libertăţii şi faimei.

Loteria se ţinu din nou la 1177 ani tereştrii după apestron, nadirul Marelui An.

Cei trei câştigători precedenţi fusesară femei. Acum, câştigătorul premiului fu Billy Xiao Pin. Se hotărî fără dificuitate Urma să meargă la Matrassyl, oraşul-capitală a Borlien-ului. Voia să vadă chipul Reginei Reginelor, înainte ca virusul să-l răpună.

Moartea urma să fie premiul lui Billy: o moarte în care se va contopi cu secolele lungii orchestraţii a Marii Veri Helliconiene.

6. Diplomaţi aducând daruri

Regele JandolAnganol se Intoarse în cele din urmă din Oldorando, la regina lui. Trecuseră patru săptămâni. Încetase să mai şchiopăteze. Totuşi, incidentul de la Cosgall nu era uitat. Era ziua solstiţiului de iarnă şi erau aşteptaţi în Matrassyl diplomaţi din Pannoval.

Peste capitala borlienezâ plutea o arşiţă nemişcată, învăluind palatul de pe dealul care domina oraşul. Zidurile exterioare ale palatului licăreau, ca şi cum ar fi fost un miraj care putea fi îndepărtat. Cu secole în urmă, în iarna Anului Mare, ziua solstiţiului de iarnă fusese sărbătorită cu înfocare; acum era altfel. Oamenilor le era mult prea cald ca să le mai pese.

Curtenii trândăveau în camerele lor. Ambasedorul sibornalez adăugă gheaţă vinului său şi visă la femeile reci din ţara lui de origine. Sosirea diplomaţilor încărcaţi cu bagaje şi daruri, transpiraţi sub robale lor de ceremonie şi leşinând pe canapele odată ce oficialul bun venit se sfârşise.

Cancelarul borlien-ului, Sartorilrvrash, se îndreptă către camera sa mucegăită şi fumă o veronikană, ascunzându-şi supărarea faţă de rege. Această ocazie putea duce la lucruri nesănătoase. Nu el o organizase. Regele nu-l consultase.

Fiind un individ solitar, Sartorilrvrash conducea un fel de diplomaţie solitară. Convingerea sa interioară era că Borlienul nu trebuia introdus mai departe pe orbita puterniciului Pannoval, printr-o alianţă cu acesta sau cu Oldorando. Cele trei ţări erau deja unite printr-o religie comună, pe care Sartorilrvrash, ca om de ştiinţă, nu o împărtăşea.

Trecuseră secole de când Borlien-ul fusese dominat de Oldorando. Cancelarul nu voia să le vadă întorcându-se. El înţelegea mai bine decât mulţi cât de înapoiat era Borlien-ul; dar căderea sub puterea Pannoval-ului nu ar fi vindecat această înapoiere. Regele gândea altfel, şi sfătuitorii săi religioşi îl încurajau să gândească aşa.

Cancelarul introdusese legi stricte în Matrassyl, pentru a supraveghea sosirile şi plecările străinilor. Poate că singurătatea lui includea şi o urmă de xenofobie; pentru că expulzase madişii din oraş, în timp ce nici un diplomat străin nu avea voie să întreţină relaţii sexuale cu femeile din Matrassyl, sub pedeapsa cu moartea. Ar fi introdus şi legi împotriva phagorilor, dacă regele nu s-ar fi împotrivit.

Sartorilrvrash oftă. Dorea numai să-şi aprofundeze studiile. Delesta modul în care puterea îl constrângea; în consecinţă, devenise un tiran în sensuri meschine, sperând să se amăgească pe sine însuşi că este puternic, când mizele erau foarte ridicate. Dar oricât de incomodă de stăpânit era puterea pe care o avea, el visa către puterea absolută.

Atunci nu s-ar fi aflat în situaţia periculoasă de faţă, când cincizeci sau mai mulţi străini puteau să-şi dea aere prin palat, după bunul plac. Ştia cu o siguranţă rece că regele intenţiona să introducă o schimbare şi că o dramă avea să se petreacă, afectând cursul rezonabil al vieţii sale. Soţia sa îl numise nesimţitor; Sartorilrvrash ştia că era mai aproape de adevăr să spui că emoţiile îi erau concentrate în jurul muncii sale.

Îşi gheboşase umerii într-un fel caracteristic; probabil obiceiul acesta îl făcuse să arate mai formidabil decât era în realitate.

Cei treizeci şi şapte de ani ai săi — treizeci şi şapte şi cinci decade, în modul precis în care campanitatienii măsurau vârsta — se reflectau, făcându-l să se asemene unui inteligent şoarece de câmp.

"Îţi iubeşti regele şi camarazii", se autoinstruia, şi părăsea refugiul camerei sale.

Ca alte fortăreţe similare, palatul era o acumulare de vechi şi nou. În peşterile de sub stânca Matrassyl-ului, existaseră forturi în timpul Iernii Mari care trecuse. Crescuse sau se micşorase, devenise fortăreaţă sau loc al plăcerii, după soarta Borlien-ului.

Distrusele personaje din Pannoval erau deranjate de Matrassyl, unde phagorii erau îngăduiţi să se plimbe pe străzi fără să fie moleştaţi — şi fără a cauza moleştare. Îl numiseră provincial.

JandolAnganol, în anii în care soarta îi fusese mai puţin potrivnică şi mariajul său cu Myrdeminggala era încă la început, adusese cei mai buni arhitecţi din provincie, constructori şi artişti, să acopere ravagiile timpului. O atenţie deosebită a fost acordată apartamentelor reginei.

Chiar dacă almosfera generală din palat înclina către cea militară, nu exista nimic din elicheta sufocantă care marca almosfera de la curţile din Oldorando şi Pannoval. Şi pe alocuri, un soi de cultură superioară, îl calalogase drept un cuib al artelor şi învăţăturii.

Cancelarul mergea în silă să se consulte cu regele. Prin mintea sa umblau gânduri mult mai plăcute decât treburile statului. Chiar în ziua anterioară rezolvase o problemă care îl chinuise de multă vreme, o problemă de anticar. Adevărul şi minciunile erau mult mai uşor de descoperit în trecut, faţă de prezent.

Regina se apropie de el, purtând una din pelerinele ei roşii-purpurii, însoţită de fratele său şi de prinţesa Talro, care alergă şi i se încolăci de picioare.

Cancelarul se plecă. În ciuda absenţei sale, văzu în expresia reginei faptul că şi ea era neliniştită de vizita diplomatică.

— Astăzi vei avea treabă cu Pannoval-ul, spuse ea.

— Trebuie să mă asociez cu o serie de măgari pompoşi, şi în tot acest timp istoria mea nu poate fi scrisă. Apoi tuşi şi râse ascuţit. Scuzele mele, doamnă, am vrut să spun pur şi simplu că nu o recunosc pe prinţesa Taynth Tndredd a Pannoval-ului ca o mare prietenă a Borlien-ului.

Ea avea uneori un zâmbet uşor, ca şi cum ar fi fost amuzată fără tregere de inimă, zâmbet care începea în ochii ei, incluzând nasul, apoi se răsfrângea asupra curbelor buzelor ei.

— Suntem de acord în asta. Borlien-ului îi lipsesc în prezent marii prieteni.

— Recunoaşte, Rushven, că istoria ta nu va fi niciodată terminată, spuse YeferalOboral, fratele reginei, folosind o veche poreclă. Pur şi simplu îţi oferă o scuză ca să dormi toată după-amiaza.

Cancelarul oftă; fratele reginei nu avea creierul surorii sale. Spuse cu severitate:

— Dacă ai încerca să-ţi mai lovească călcâiele pe la curte, ai putea pune la cale o expediţie, să navighezi în jurul lumii. Ce ar mai îmbogăţi cunoştinţele noastre!

— Îmi doresc ca Robayday să fi făcut acest lucru, spuse MyrdemInggala. Cine ştie unde este băiatul acum?

Sartorilrvrash nu avea de gând să-şi risipească simpatia asupra fiului reginei

— Am făcut o nouă descoperire ieri, spuse. Vrei să afli despre ea acum? Te-ar plictisi? Oare simplul sunet al unor

asemenea necazuri ale cunoaşterii nu te-ar determina să sari de pe melereze?

Regina râse cu râsul ei argintiu şi îi luă mâna.

— Vino, Yef şi cu mine nu sunlem neloţi. Care esle descoperirea? Oare lumea se răceşte?

Ignorând această ironie, Sartorilrvrash întrebă, încruntându-se:

— Ce culoare are un hoxney?

— Eu ştiu asta, ţipă tânăra prinţesă. Sunt bruni. Toată lumea ştie că hoxney-ii sunl bruni.

Mormăind, Sartorilrvrash o ridică în braţele sale.

— Şi ce culoarea aveau hoxney-ii ieri?

— Brună, desigur.

— Şi alaltăieri?

— Brună, proslule Rushven.

— Corect, înţeleapta mea prinţesă. Dar dacă aşa slau lucrurile, atunci de ce sunt hoxney-ii zugrăviţi ca şi cum ar fi vărgaţi, în două culori slrălucitoare, In miniaturile din vechile cronici?

Şi trebui să răspundă la propria sa întrebare.

— Aceasta este problema pe care i-am pus-o prielenului meu Bardol CaraBansity, jos, în Ottassol. El a jupuit un hoxney şi i-a examinat pielea. Şi ce a descoperil? Că un hoxney nu esle un animal brun, aşa cum loţi credem. Esle un animal brun-vărgat, cu dungi brune pe spatele brun.

Talro răse.

— Ne necăjeşti. Dacă este brun şi brun, atunci este brun.

— Da şi nu. Examinarea pielii arată că hoxeny-ul nu este un animal complet brun. El prezintă şi dungile brune. Ce punct de plecare vezi în asla? Ei bine, am găsit răspunsul, şi vei vedea ce deştept sunt. Hoxney-ii erau odată vărgaţi, cu dungi strălucitoare, aşa cum arată cronicile. Când a fost asla? De ce în primăvara Marelui An, când păşunile polrivile erau din nou bune? Alunci hoxney-ii au avul nevoie să se înmulţească pe cât de rapid posibil. Aşa că şi-au pus Imbrăcămintea cea mai atrăgăloare sexual. În zilele noaslre, secole mai lărziu, hoxney-ii sunt bine instalaţi peste tot. Nu au nevoie să se înmulţească exponenţial, aşa că este afişal învelişul mal. Dungile sunl întunecate, până la brun neutru — până când primăvara următorului An Mare le va chema din nou.

Regina făcu o remarcă:

— Dacă va exista o altă primăvară a Anului Mare, şi dacă nu cumva noi toţi vom cădea peste Freyr.

Sartorilrvrash bălu din palme.

— Dar nu vezi, această geometrie adaptivă a speciei hoxney-ilor este o garanție a faptului că nu noi ne apropiem de Freyr, ci el se apropie, în fiecare vară mare și apoi din nou se retrege?

— Noi nu suntem hoxney, spuse YeferalOboral, gesticulând categoric.

— Majestatea Ta, spuse cancelarul, adresându-se numai reginei descoperirea mea arată de asemenea că vechile manuscrise pot fi adesea mai de încredere decât vrem noi să gândim. Știi că regele, soțul tău și cu mine suntem în divergențe. Te rog să intervii pentru mine Să lase un vas să fie trimis. Să-mi îngăduie doi ani de lipsă de la îndatoririle mele. pentru a naviga în jurul lumii și a colecționa manuscrise Să ne îngăduie să facem Borlien-ul un centru al învățăturii cum era odată, în zilele lui YarapRombry al Keevasien-ului Acum soția mea e moartă, puține lucruri mă leagă de acest loc, cu excepția prezenței tale magice.

O umbră trecu peste fața ei

— Simt că regele trece printr-o criză. Rana s-a vindecat în carne, dar nu și în mintea lui. Lasă-ți gândul în mâinile mele Rushven și așteaptă până când se va termina cu această întâlnire cu cei din Pannoval. Mă tem de ceea ce se pregătește

Regina îi zâmbi bătrânului cu căldură și considerație. Ea îndura cu ușurință iritabilitatea lui, deoarece îi înțelegea originea

Nu era bun în întregime — într-adevăr ea considera unele din experimentele sale ca fiind pură răutate, în special experimentul în care soția sa fusese ucisă Dar cine era bun pe de-a-ntregul? Sartorilrvrash avea relații dificile cu regele, iar ea încercase adesea, ca și acum să-l protejeze de furia lui JandolAnganol

Străduindu-se să-l smulgă din orbirea lui, adăugă cu blândețe.

— De când cu incidentul de la Cosgatt trebuie să fiu foarte atentă cu Majestatea Sa

Tatro trase de mustățile lui Sartorilrvrash.

— N-ar trebui să navighezi la vârsta ta, Rushven.

El o puse jos pe pământ și o sărută.

— Se poate ca toți să trebuiască să facem călătorii neașteptate, înainte de a fi terminați, micuța mea Tatro

Ca în majoritatea dimineților, Myrdeminggala și fratele său se plimbau de-a lungul fortificațiilor din vest ale palatului și priveau afară, asupra orașului. În această dimineață, cețurile pe

care le aducea de obicei iarna mică lipeeau. Oraşul se aşlemea clar sub ei.

Vechea fortăreaţă era aşezală pa o falezâ ivindu-se deasupra oraşului, înlr-o curbă adâncă a Takissei. Veg către nord, Valvoralul licărea în locul în care se alătura marelui râu. Tatro nu obosea niciodată să privească în jos, la oamenii de pe străzi, sau de pe cursul râului.

Prinţesa copilă înlinse un degel în direcţia cheiurilor şi ţipă:

— Priveşle, vine gheaţa, mamă!

O goelelă cu vele era ancorală lângă chei. Trapele sale Juseseră de curând deschise, pentru ca aburul să poată ieşi. Căruţele fuseseră trase de-a lungul vasului, şi blocuri din cea mai bună gheaţă Lordryardry străIucirâ o secundă în lumina soarelui, înainte de a fi coborâle din magazii în vehiculele care aşleptau. Ca înlotdeauna livrarea era făcută la limp şi palatùl cu oaspeţii săi abia o aşteptau.

Căruţele cu gheaţă urmau apoi să urce drumul către castel, şerpuind după cum era drumul, cu patru boi înhămaţi, pentru a ajunge la Jortăreaţă.

Tatro voia să stea şi să privească la căruţele cu gheaţă, cum veneau lol drumul In sus pe deal, dar regina era nerăbdătoare în aceastâ dimineaţă. Rămăsese la o oarecare dislanţă de fiica ei, supraveghind-i cu un aer absenl.

JandolAnganol venise în zori şi o îmbrăţişase. Ea simţise că era slânjenit. Ca lucrurile să fie şi mai grele, veniseră ştiri proaste de la Armata a Doua din Randonan. Întotdeauna veneau veşti rele din Randonan.

— Poţi asculta discuţiile de astăzi din galeria privată, spuse el, dacă asla nu le va pliclisi. Roagă-te penlru mine, Cune.

— Înlotdeauna mă rog pentru line. Alotputernicul va fi cu line.

Îşi scutură capul nerăbdălor.

— De ce nu esle viaţa mai simplă? De ce nu o Jace soarta să fie simplă? Îşi duse mâna la lunga cicatrice de pe picior.

— Suntem în siguranţă cât limp suntem împreună, Jan.

O sărulase.

— Ar Irebui să fiu cu armata mea Alunci am putea obţine câteva victorii. TolramKelinet esle nefolositor ca general.

Nu este nimic înlre mine şi general, gândi ea — numai dacă nu cumva şlie că esle...

O părăsise. Imadial ce dispăru, ea se simţi trislă. O

răceală pusese stăpânire pe el în vremea din urmă. Propria ei poziţie era ameninţată. Fără a se gândi, îşi lipi braţul de cel al fratelui său, stând pe meleze.

Prinţesa Talro striga, arătând către servitorii pe care-i recunoştea şi care-şi făceau drum, urcând dealul către palat.

Cu mai puţin de douăzeci de ani în urmă, fusese construită o cale acoperită, de la picioarele dealului până la zidurile palatului. Sub protecţia ei, o armată pătrunsese către fortăreaţă. Folosind încărcături de praf de puşcă, aruncaseră în aer intrarea în curţile palatului. Se încinsese o bătălie sângeroasă.

Locuitorii fuseseră învinşi. Toţi fuseseră trecuţi prin sabie, femei şi bărbaţi, phegori şi ţărani. Toţi, cu excepţia baronului care ţinea palatul.

Baronul se deghizase şi — luându-şi soţia, copiii şi servitorii apropiaţi — îi condusese în siguranţă afară, dincolo de zidurile sparte. Strigând către inamic să se dea la o parte din calea sa, reuşise să-şi facă drum către libertate cu falşii săi prizonieri. Astfel fiica sa scăpă din laţa morţii.

Acest baron, RantanOborol era tatăl reginei. Fapta sa devenise renumită. Dar realitatea era că niciodată nu redobândise puterea sa de dinainte

Omul care a câştigat fortăreaţa — care era descrisă, ca toate fortăreţele înaintea căderii lor, ca fiind de nepătruns — era războinicul bunic al lui JandolAnganol. Acest redutabil războinic s-a ocupat apoi de unificerea Borlien-ului estic şi de a-i asigura frontierele. RantanOborol era ultimul războinic din zonă care ţinea la armatele sale.

Acele armate erau în mare măsură un fapt al trecutului, şi Myrdeminggala, prin căsătoria cu JandolAnganol şi asigurând un viitor pentru familia ei, venise să locuiască în vechea citadelă a tatălui său.

Unele părţi din ea erau încă în ruină. Câteva secţiuni fuseseră reconstruite în timpul domniei tatălui lui JandolAnganol. . Alte lucrări grandioase de reconstrucţie, începute în pripă, se măcinaseră încet-încet, sub influenţa căldurii. Stâlpii de piatră formau o parte proeminentă a peisajului fortăreţei. Myrdeminggala iubea această semi-ruină extravagantă, dar trecutul apăsa greu asupra parapetelor sale. .

Se îndreptă, prinzând mâna lui Talro, către o clădire dosnică, având mici colonade. Acestea erau apartamentele sale. Un zid roşu din piatră sfărâmată, lipsit de formă, fusese surmontat de pavilioane fanteziste, construite din marmură albă.

În spatele zidului erau grădinile ei şi un bazin privat, unde îi plăcea să înoate. În mijlocul bazinului era o insuliţă artificială. Aici regele şi regina făceau adesea dragoste, în zilele de la începutul căsniciei lor.

După ce-i spuse la revedere fratelui său, regina păşi către scări, trecând apoi de-a lungul unui pasaj. Acest pasaj, deschis în faţa brizei, domina grădina unde tatăl lui JandolAnganol, VarpalAnganol, creşlea cândva câini şi păsări multicolore. Unele dintre păsări rămăseseră în colivile lor — Roba le hrănise în fiecare dimineaţă înainte de a fugi Acum, Mai TolramKelinel le hrănea.

Myrdeminggala era conştientă de o teamă opresivă. Vederea păsărilor pur şi simplu o vexa. Lăsă fata să se joace cu Tatro în pasaj şi merse spre o uşă dintr-un capăt îndepărtat, pe care o descuie cu o cheie ascunsă în faldurile rochiei. Un paznic o salută când trecu pe lângă el. Paşii ei, aşa uşori cum erau, răsunau pe pardoseală. Ajunse la un alcov, lângă o fereastră, peste care fuseseră trase draperiile şi se aşeză pe un divan. În faţa ei era o împletitură frumos ornamentală. Prin aceasta ea putea privi fără a fi observată din partea cealaltă.

Din acest punct de observaţie avantajos, ea putu vedea întreaga cameră a consiliului. Soarele se strecura înăuntru prin ferestrele zăbrelite. Nici unul dintre demnitari nu sosise încă. Era acolo numai regele, cu lănărul său phagor, animalul care îi fusese un însoţitor statornic încă de la Bătălia de la Cosgatt.

Yuli ajungea nu mai sus de pieptul regelui. Blana lui era albă şi încă presărată cu smocurile roşiatice ale tinereţii. Sărea, se învârtea şi-şi deschidea gura urâtă când regele întindea o mână. Regele râdea şi-şi pocnea degetele.

— Bravo, bravo, bun băiat, spuse el.

— Daaa, eu băiat bun, spuse Yuli.

Râzând regele îl îmbrăţişă, ridicându-l.

Regina se trase înapoi. Frica o copleşise. Cum stătea aşa, scaunul de sub ea scârţâi. Îşi acoperi ochii. Dacă el ar fi ştiut că ea era acolo, nu ar fi încercat să o cheme.

"Mistreţul meu sălbatic, dragul meu mistreţ", şopti ea. "Ce se va alege de tine?" Mama ei o înzestrase cu puteri stranii; regina gândea că Ceva îngrozitor urma să se abată asupra acestei curţi şi asupra vieţilor lor...

Când îndrăzni să privească din nou, demnitarii vizitatori intrau, bârfind între ei şi acomodându-se. Perne şi păturI fuseseră împrăştiate peste tot. Sclavii, femei cu îmbrăcăminte sărăcăcioasă, împărţeau băuturi colorate.

JandolAnganol se plimbă printre ei în felul său princiar, apoi se aruncă pe un divan cu baldachin. Intră şi Sartorilrvrash, mormăind salutări şi oprindu-se în spatele divanului regelui, imediat aprinzându-şi o veronikană, după cum obişnuia. Tânărul Yuli se aşeză pe o pernă, alintându-se.

— Sunteţi străini de curtea noastră, spuse regina în şoaptă, pândind prin împletitură. Sunteţi străini în vieţile noastre.

Lângă JandolAnganol stătea un grup de demnitari locali, inclusiv primarul Matrassyl-ului, care era de asemenea căpetenia sfatului, vicarul lui JandolAnganol, armurierul regal, şi unul sau doi bărbaţi înarmaţi. Unul dintre militari era, după însemne, un căpitan al phagorilor dar, în afara animalului regelui, nici un phagor nu era de faţă.

Printre grupurile străine, cel mai remarcabil era grupul sibornalezilor. Ambasadorul In Borlien, Io Pasharalid era din Uskul. El şi soţia sa stăteau ţanţoşi şi reci, distanţi unul faţă de celălalt. Unii spuneau că s-ar fi certat, alţii că sibornalezilor aşa le place. Realitatea era că cei doi, care trăiseră la curte de peste nouă decade — erau pe cale să-şi încheie primul an peste trei săptămâni — rareori zâmbeau sau schimbau câte o privire.

— De tine mă tem, Pasharalid, stafie, spuse regina.

Pannoval-ul trimisese un prinţ. Alegerea fusese făcută cu mare grijă. Pannoval-ul era cea mai puternică naţiune printre cele şaptesprezece ţări ale Campannlal-ului, ambiţiile sale restrângându-se numai la războiul pe care îl duceau constant împotriva Sibornal-ului, pe frontul din nord. Religia lui domina continentul. În prezent, Pannoval-ul făcea curte Borlien-ului, care deja plătise tribut în grâne şi taxe pentru biserică; însă curtea oscilase între a trimite o văduvă bătrână, sau un tătăcău abia în creştere, aşa că fusese trimis prinţul minor.

Chiar minor fiind, prinţul Taynth Indredd era un personaj impozant, câştigând în volum ceea ce pierdea în importanţă. Era înrudit de departe cu familia regală din Oldorando. Nimănui nu-i plăcea prea mult Taynth Indredd, dar un diplomat din Pannoval fusese trimis împreună cu el ca sfătuitor şi preot mai vârstnic, Gnaddl Ulbobeg, cunoscut ca prieten al lui JandolAnganol din zilele când regele îşi satisfăcea serviciul religios în mânăstirea Pannoval-ului.

— Voi, bărbaţi cu limbi inteligente, suspină regina, neliniştită.

JandolAnganol vorbea acum pe un ton modest. Rămăsese aşezat. Vocea lui curgea rapid, ca şi privirea. De fapt, dădea vizitatorilor un raport asupra stării regatului său.

— Întregul Borlien este acum liniştit între graniţele sale. Mai există nişte tâlhari, dar fără importanţă. Armatele noastre sunt implicate în Războaiele Vestice. Ele ne secătuiesc resursele. De asemenea, la graniţele din est, suntem ameninţaţi de cuceritori periculoşi, Unndreid Ciocanul şi crudul Darvlish Căpăţână.

Se uită împrejur provocator. Era o ruşine pentru el că fusese rănit de un adversar atât de insignifiant ca Darvlish.

— De cum se ridică Freyr, suferim de secetă. Foametea este peste tot. Să nu vă aşteptaţi ca Borlien-ul să mai lupte şi în altă parte. Suntem o ţară, ce-i drept mare ca suprafaţă, însă săracă în produse.

— Haide, vere, eşti prea modest, spuse Taynth Indredd. Toţi ştim că loessul tău din sud formează cel mai bogat ţinut de pe continent.

— Bogăţia nu ţine de pământ, ci de felul cum el este exploatat, replică JandolAnganol. Atât de mare este presiunea asupra frontierelor noastre, încât suntem nevoiţi să obligăm ţăranii să intre în armată şi să lăsăm femeile şi copiii să lucreze la ferme.

— Atunci cu siguranţă că ai nevoie de ajutorul nostru, vere, spuse Taynth Indredd, privind în jur după aplauzele pe care considera că le merita intervenţia lui.

Io Pasharalid spuse:

— Dacă un fermier are un hoxney şchiop, oare îl va ajuta la muncă un animal sălbatic?

Această remarcă fu ignorată. Erau unii care spuneau că Sibornal-ul n-ar fi trebuit să fie prezent la această întâlnire.

În stilul unui om care vrea să clarifice lotul, Tayntn Indradd spuse:

— Vere, ne presezi pentru ajutor într-un moment când toate naţiunile sunt la ananghie. Bogăţiile de care s-au bucurat bunicii noştrii s-au dus, în timp ce câmpiile noastre ard şi fructele noastre se usucă. Trebuie să spun cinstit că între noi este un diferend nerezolvat. Pe care avem toată speranţa că-l vom rezolva, şi pe care trebuie să-l rezolvăm, dacă dorim să existe unanimitate între noi.

Se lăsă tăcerea.

Poate că Tayntn Indredd se temea să continue.

JandolAnganol sări în picioare, cu o privire mânioasă pe trăsăturile sale întunecate.

Yuli se răsuci iute, ca şi cum ar fi fost gata să facă orice stăpânul său ar fi poruncit.

— Am fost la Sayren Slund, în Oldorando, pentru a-ţi cere ajutorul numai împotriva duşmanilor comuni. Iată-vă repezindu-vă ca nişte vulturi! Mă înfruntaţi în propria-mi curte. Ce-i cu această ceartă dintre noi, pe care ai scornit-o? Spune-mi.

Taynth Indredd şi sfătuitorul său, Gnaddl Ulbobeg, se confruntară. Cel care-i răspunse fu ultimul prieten al regelui. El se ridică, mormăi, şi arătă către Yuli.

— Nu este nici o scornească, Majestate. Grija noastră este reală, şi la fel este şi acea creatură pe care o aduci aici printre noi. Din cele mai vechi timpuri, oamenii şi phagorii au fost duşmani. Nici un armistiţiu nu este posibil între fiinţe atât de diferite. Sfântul Imperiu Pannovalan a declarat cruciade sfinte împotriva acestor odioase creaturi, dorind să scape lumea de ei. Şi totuşi, Majestatea Ta le oferă adăpost între graniţele ţării.

Vorbise aproape apologetic, cu privirea plecată, ca pentru a stoarce cuvintele sale de forţa lor. Stăpânul său reinstaură forţa, ţipând:

— Aşteptaţi ajutor de la noi, vere, când găzduieşti până la un milion de asemenea paraziţi? Au mai cucerit odată Campannlat-ul, şi o vor face din nou dacă le dai această ocazie.

JandolAnganol îşi înfruntă vizitatorii cu mâinile în şolduri.

— Nu voi permite nimănui din afara graniţelor mele să intervină în politica mea internă. Eu ascult de Sfat şi Sfatul meu nu s-a plâns. Da, primesc ancipitali în Borlien. Este posibil un armistiţiu cu ei. Ei cultivă pământul infertil, pe care oamenii noştri nu-l cultivă. Ei se umilesc făcând munci de la care sustrag până şi sclavii. Luptă fără a fi plătiţi. Visteria mea este goală — voi, zgârciţii din Pannoval, poate nu înţelegeţi, dar asta înseamnă că nu-mi permit decât o armată de phagori. Recompensa şi-o obţin în ţinuturile mărginaşe. Mai mult decât atât, ei nu se întorc să fugă din faţa primejdiei! Poţi spune că aceasta este din cauză că sunt prea proşti. Dar eu răspund că preţer oricând un phegor unui ţăran. Cât timp sunt rege al Borlien-ului, phagorii au protecţia mea.

— Vrei să spui, credem, Majestate, că phagorii au protecţia ta cât timp Myrdeminggala este regina Borlien-ului. Aceste vorbe fură spuse de unul dintre vicarii lui Taynth Indradd, un om subţire, ale cărui oase erau îmbrăcate într-un veşmânt din lână neagră.

Din nou tensiunea străbătu curtea. Profitând de avantaj, vicarul continuă:

— Regina, cu binecunoscuta ei dragoste pentru toate fiinţele vii, şi cu tatăl său, războinicul RantanOborol — pe care

bunicul maiestăţii tale l-a deposedat de acest palat cu mai puţin de douăzeci de ani în urmă — au fost cei care au început această degradantă alianţă cu anciplталii, pa care ai menţional-o.

Guaddl Ulbobeg se ridică şi mormăi către Taynlh Undredd:

— Sire, obiectez faţă de turnura pe care o ia această întâlnire. Nu suntem aici pentru a o calomnia pe regină, ci pentru a oferi ajutor regelui.

Însă JandolAnganol, ca şi cum ar fi obosit, luă loc. Vicarul îşi dezvăluise punctele vulnerabile, şi anume că ascensiunea sa la Iron era recentă şi că soţia lui era fiica unui mic baron.

Privindu-şi slăpânul cu compasiune, Sartorilrvrash se ridică pentru a-i înfrunta pe vizitatorii din Pannoval.

— Fiind cancelarul Majestăţii Sale, sunt uimit — deşi este o uimire ştirbă cumva prin obişnuinţă — să descopăr un asemenea prejudiciu, aş putea chiar spune o astfel de animozitate, între membrii aceluiaşi mare Sfânt Imperiu Pannovalan. După cum, probabil că înţelegeţi, eu sunt aleu, putând astfel observa detaşat mascaradele Bisericii voastre. Unde este carltatea pe care o predicaţi? Îl ajutaţi cumva pe Majestatea Sa încercând a submina poziţia reginei?

Am ajuns la capătul vieţii, dar îţi spun, ilustre prinţ Taynlh Indradd, că am o ură la fel de mare ca şi dumneata pentru phagori. Dar ei sunt un factor al vieţii cu care trebuie să ne împăcăm, aşa cum voi în Pannoval vă împăcaţi cu ostilităţile constante împotriva Sibornal-ului. Aţi izgoni toţi sibornalezii aşa cum aţi face cu phagorii? Oare nu ar fi o greşeală? Akhanaba al vostru oare nu predică asta?

Din moment ce tot vorbim deschis, atunci voi spune că în Borţien există de multă vreme credinţa că dacă Pannoval-ul nu ar fi fost angajat în lupta împotriva coloniştilor Sibornalezi de-a lungul unui întins front din nord, atunci ne-ar fi invadat pe noi spre sud, aşa cum încercaţi acum să ne dominaţi cu ideologia voastră. Din acest motiv, le suntem recunoscători sibornalezilor.

Cum cancelarul se opri din discuţia sa cu JandolAnganol, ambasadorul Sibornalez se ridică şi spuse:

— Deoarece naţiile în dezvoltare ale Sibornal-ului rar primesc altceva decât condamnări din partea Imperiului, doresc să menţionez uimita mea recunoştinţă pentru această cuvântare.

Taynlh Indredd, ignorând această interjecţie sarcastică, spuse în direcţia lui Sartorilrvrash:

— Eşti atât de aproape de capăt, încât te înşeli asupra situaţiei reale. Pannoval-ul serveşte ca bastion între voi şi

incursiunile spre sud ale războinicilor sibornalezi. Ca un autoproclamat student în istorie, ar trebui să ştii că aceiaşi sibornalezi nu încetează — generaţie după generaţie — să încerce a părăsi deleslatul continent nordic pentru a veni asupra noastră.

Oricare ar fi fost adevărul în această ultimă afirmaţie, era real că pannovalezii au fost la fel de ofensaţi, ca şi phagorii, să-i întâlnească pe sibornalezi în camera consiliului. Dar chiar şi Taynth Indredd ştia că adevăratul bastion între Sibornal şi Borlien era de ordin geografic: culmile ascuţite ale Munţilor Quzinl şi marele coridor dintre Quzinţi şi Mordrial, numit Hazziz, care în această perioadă era un deşert fierbinte.

JandolAnganol şi Sartorilrvrash se sfătuiau. Acum cancelarul vorbea din nou.

— Binevenilii noştri oaspeţi au ridicat problema războiului cu Sibornal-ul. Înainte de a avansa către alte ironii şi insulte, ar trebui să ajungem la miezul problemei. Stăpânul meu, regele JandolAnganol, a fost grev rănit apărându-şi regatul, atât de grav încât viaţa i-a atârnat de un fir de aţă. El îl preaslăveşte pe Akhanaba pentru însănătoşire, în timp ce eu preaslăvesc ierburile pe care chirurgii mei le-au aplicat pe rană. Am aici cauza egresiunii.

Îl chemă pe Armurierul Regal, un om mic şi cu mustăţi sălbatice, îmbrăcat în piele, care păşi către mijlocul camerei şi apoi scoase o minge mică din plumb, pe care o ţinu între degetul mare şi arătătorul mâinii înmănuşate.

Cu o voce formală, anunţă:

— Acesta este un glonţ. A fost scos din piciorul Majestăţii cu un bisturiu. A cauzat o rană urâtă. A fost tras dintr-o armă de artilerie uşoară, numită flintă.

— Mulţumesc, spuse Sartorilrvrash, concediindu-l. Recunoaştem că Sibornal-ul a progresat foarte mult. Flinta este dovada acestui progres. Înţelegem că flintele sunt acum fabricate în Sibornal în cantităţi mari şi că mai există o invenţie, numită carabină, care va împrăştia un dezastru şi mai mare. Aş sfătui Sfântul Imperiu Pannovalan să dovadească unitate în faţa acestei noi invenţii. Pot să vă asigur, această inovaţie este mult mai de temut decât Undreid Ciocanul însuşi. Trebuie să vă mai avertizez că agenţii noştri raportează că triburile care au invadat Cosgatl-ul au fost aprovizionate cu aceste arme nu de la Sibornal, cum ne-am fi aşteptat, ci de la o sursă sibornaleză din Matrassyl.

La această mărturisire, toţi ochii se întoarseră către

ambasadorul sibornalez. Se întâmplă că Io Pasharatid tocmai se răcorea cu o băutură cu gheaţă. Se opri, cu paharul pe jumătate dus la gură, cu o expresie de dezgust pe faţă.

Soţia lui, Dienu Pasharatid stătea pe aproape, pe nişte perne. Acum se ridică, o femeie înaltă şi graţioasă, zveltă, impozantă ca apariţie severă în aparenţă.

— Dacă voi oamenii de stat vă întrebaţi de ce în tara mea sunteţi numiţi Continentul Sălbatic, priviţi nu mai departe decât această ultimă minciună de proporţii. Cine trebuie învinovăţit pentru asemenea comerţ cu arme? De ce trebuie întotdeauna ca soţul meu să fie suspectat?

Sartorilrvrash se trase de mustăţi, astfel încât pe chipul său apăru un zâmbet involuntar.

— De ce îl pomeneşti pe soţul dumnitale în legătură cu acest incident. doamnă Dienu?. Nimeni nu a spus nimic. Nici măcar eu.

JandolAnganol se ridică din nou

— Doi dintre agenţii noştri, deghizaţi ca membri ai triburilor driatilor, au mers în bazarul cel mai de jos şi au cumpărat una dintre aceste noi invenţii Propun o demonstraţie, pentru a vedea de ce este capabilă această armă astfel nu veţi mai avea îndoieli că am intrat într-o nouă eră a războiului. Poate că atunci .eti vedea nevoia mea de a menţine phagorii în armatele mele şi în regat.

Adresându-se direct printului pannovalez. el spuse:

— Dacă rafinamentul nostru va permite să toleraţi prezenţa ancipitalilor în această camera. .

Diplomaţii se ridicară şi priviră curioşi către rege.

Acesta bătu din palme. Îmbrâcat în piele un căpitan din alaiul regelui merse către un pasaj şi strigă un ordin. Doi phegori decornoraţi mărşăluiră în cameră. Ei stătuseră nemişcaţi în umbră. Blănurile lor albe captau lumina când treceau pe lângă oglinzi Unul dintre ei purta în spate o flintă lungă. De-a lungul mijlocului camerei fusese eliberat un culoar, în momentul în care phagorul puse jos arma şi se ghemui alături de ea, pentru a o pregăti de tregere.

Piesa de artilerie uşoară avea o ţeavă de un metru optzeci lungime şi un pat din lemn lustruit. Atât ţeava cât şi patul puştii erau prinse din loc în loc cu sârmă de argint. Lângă capătul ţevii era un trepied pliant de o construcţie solidă, două dintre picioare fiind prevăzute cu dinţi. Phagorul puse pudră în mecanism dintr-un corn purtat la cantură şi folosi o vergea pentru a îndesa un glonţ de plumb în ţeava puştii. Se aşeză şi aprinse un fitil.

Căpitanul phagorilor stătea alături de el, pentru a vedea dacă totul era corect executat.

Între timp, cel de-al doilea phegor mersese la celălalt capăt al camerei şi se aşeză lângă perete, privind înainte şi trăgându-se de o ureche. Toţi oamenii totăniţi pe peme eliberaseră rapid un spaţiu larg tn jurul lui.

Primul phagor ochi, folosind trepiadul pentru a sprijini capătul armei. Fitilul sfârâia. Urmă o explozie tnspăimântătoare şi un nor de fum.

Celălalt phagor se clătină. O pată galbenă apăru sus, pe pieptul său, unde erau situate intestinele. Spuse ceva, acoperind pata unde glonţul intrase în corpul lui Apoi căzu mort pe podea.

Îndată ce fumul şi mirosul umplu sala consiliului, diplomaţii începură să tuşească. Îi cuprinse panica. Sării în picioare, strângându-şi robele, şi începură să alerge către ieşire. JandolAnganol şi cu cancelarul său fură lăsaţi singuri.

După demonstraţia matinală despre ceea ce înseamnă puterea focului, la care regina fusese un spectator secret, ea merse să se ascundă în apartamentele sale.

Ura implicaţiile pe care le avea acea putere. Ştia că delegaţia Pannoval-ului, condusă de odiosul prinţ Taynth Indredd, nu îşi aţintea remarcile împotriva Sibornal-ului, deoarece era un lucru cunoscut că Sibornal-ul era un inamic permanent; acea relaţie, aşa amară cum era, era bine tnţeleasă. JandolAnganol era ţinta spuselor lor, deoarece voiau să-l lege mai strâns de ei. Şi în consecinţă ea — care avea putere asupra lui — era, de asemenea, o ţintă a lor.

Myrdemlnggala prânzea cu doamnele ei. JandolAnganol, prin legile curtoaziei, trebuia să prânzească alături de oaspeţii săi Guaddl Ulbobeg îşi atrăsese priviri întunecate din partea stăpânului său, oprindu-se lângă locul regelui şi spunându-i cu voce joasă:

— Demonstraţia voastră a fost dramatică, dar aproape ineficace. Pentru că armatele noastre nordice sunt din ce tn ce mai mult implicate tn lupta împotriva forţelor sibomaleze, tnarmate cu acele flinte. Cu toate acestea, arta fabricării lor poate fi tnvăţată, după cum vei vedea mâine. Atenţie, prietene, pentru că prinţul îţi va impune un târg.

După prânz, pe care abia tl atinsese, regina merse singură către apartamentele sale şi se aşezâ la fereastra ei preferată, pe scaunul cu pernă construit, de-a lungul uşii. Se gândea la odiosul prinţ Taynth Indradd, care semăna cu o broască. Ştia că

se tnrudea cu, la fel de dezgustătorul rege al Oldorando-ului, Sayren Slund, a cărui soţie era o madi. Cu siguranţă că până şi phagorii erau de preferat acestor feţe regale intriganle!

De la geam, privea peste grădină către bazinul unde obişnuia să înoate. Către partea îndepărtată a bazinului se înălţa un zid înalt, ce ascundea frumuseţea ei de priviri indiscrete, iar la baza zidului, chiar deasupra nivelului apei, era un mic grilaj din fier. Grilajul era o fereastră a unei subterane. Acolo, tatăl lui JandolAnganol, fostul rege VarpalAnganol era întemniţat, încă de la căsătoria reginei. În bazin erau crapi aurii, vizibili din locul unde şadea ea. Ca şi ea, ca şi VarpalAnganol, şi aceştia erau închişi.

Se auzi o bătaie în uşă. Un servitor o deschise, pentru a o anunţa că fratele ei îi aştepta compania.

YeferalOboral se sprijinea de balustrada de la balconul ei. Amândoi ştiau că JandolAnganol l-ar fi ucis de mult, dar n-o făcuse de dregul reginei.

Fratelei ei nu era un bărbat frumos; toată frumuseţea se revărsase în exces asupra reginei Trăsăturile lui erau slabe, iar expresia lui acră. Era curajos, supus, răbdător; altfel calităţile sale erau puţine. Niciodată nu se purtase cu demnitate, cum făcea regele, parcă vrând să sublinieze că nu intenţiona să fie remarcat. Îl servea pe JandolAnganol fără proteste şi era devotat sorei sale, a cărei viaţă îi era mult mai scumpă decât a sa. Ea îl iubea pentru simplitatea lui

— Nu ai fost la întrunire.

— Nu era pe placul meu.

— A fost oribil.

— Am auzit. Dintr-un anume motiv, Io Pasharatid este supărat. De obicei este rece, ca un bloc de gheaţă Lordryardry. Totuşi gărzile spun că are o femeie în oraş — imaginează-ţi. Dacă este aşa, riscă enorm.

Myrdeminggala îşi arătă dinţii, într-un surâs.

— Detest felul în care mă priveşte. Dacă are o femeie, atunci cu atât mai bine!

Râseră. Pentru scurt timp, zăboviră vorbind despre lucruri frumoase. Tatăl lor, bătrânul baron, era acum tn ţară, plângându-se de căldură şi prea bătrân ca să mai reprezinte un pericol pentru stat. De curând se apucase de pescuit, găsind tn asta o ocupaţie răcoritoare.

Clopoţelul din curte sună. Priviră în jos şi-l văzură pe JandolAnganol intrând în curte, urmat îndeaproape de un paznic ţinând o umbrelă roşie de mătase deasupra capului lui. Animalul

său favorit era aproape de el, ca întotdeauna. O chemă pe regină.

— Vrei să vii jos, Cune? Oaspeţii noştri trebuie să fie întreţinuţi în timpul sieslei. Tu ti vei încânta mult mai mult decât aş putea eu vreodată.

Îşi părăsi fratele şi coborî pentru a-şi întâlni soţul sub apărătoarea de soare. El îi luă braţul cu o curtoazie formală. Ea gândi că el arăta plictisit, chiar dacă textura umbretei reflecta o roşeaţă ca de febră pe obrajii săi.

— Ai de gând să închei un tratat cu Pannoval-ul şi Oldorando, care să uşureze presiunile războiului? întrebă ea cu timiditate.

— Cel de Sus ştie ce se va întâmpla, spuse el. Trebuie să păstrăm bunele relaţii cu diavolii şi să-i oprim, altfel vor profita de slăbicunea noastră temporară şi ne vor invada. Sunt tot atât de plini de viclenie, ca şi de falsă sfinţenie. Oftă.

— Va veni timpul când tu şi cu mine vom vâna şi ne vom bucura de viaţă din nou, ca şi de bătrâneţea noastră, spuse ea, strângându-i braţul.

Ignorând speranţa ei sfioasă, el izbucni supărat:

— Sartorilrvrash a vorbit înţelept în acastă dimineaţă, recunoscându-şi aleismul. Trebuie să mă debarasez de el. Taynth îmi impută faptul că propriul meu cancelar nu este membru al Bisericii.

— Prinţul Taynth a vorbit şi împotriva mea. Vrei să scapi şi de mine, pentru că sunt pe placul lui? Ochii ei străluceau de mânie, chiar dacă încercase să-şi păstreze limpezimea glasului. Dar el replică imediat:

— Tu ştii, şi Sfatul ştie, că seifurile sunt goale. Am putea fi dirijaţi către mai mult decât am putea suporta

Ea îşi trase repede mâna dintr-a lui.

Vizitatorii, împreună cu concubinele şi servitorii, erau adunaţi într-o curte înverzită, sub colonade. Fusese prezentat un grup de animale sălbatice; un grup de jongleri îi întreţineau cu trucurile lor jalnice. JandolAnganol îşi conduse regina printre emisari. Ea observă cum chipurile bărbaţilor se luminau când le vorbea. "Trebuie să-i fim cumva de folos lui Jan", gândi ea.

Un bătrân din triburile Thribriatan, ce purta o pălărie sofisticată, tocmai prezenta doi goriloizi din specia Ceilalţi, aflaţi în lanţuri. Creaturile atraseră mai mulţi spectatori. Fiind departe de habitatul lor arborifer, comportamentul lor era bizar. Se asemănau foarte mult — aşa spusese unul dintre privitori — cu doi curteni beţi.

Prințul Taynth Indradd, cu fața lui de broscoi, se așezase sub o umbrelă galbenă. Fuma o veronikană, și-i privea pe ceilalți executând câteva trucuri modeste. Alături de el, râzând zgomotos, stătea o fată având în jur de unsprezece ani și șase decade.

— Nu sunt amuzanți, Unk? spuse fata către prinț. Sunt chiar ca oamenii, cu excepția blănii.

Bătrânul Thribriatan, auzind asta, își atinse pălăria și spuse către prinț:

— Ați vrea să mă vadeți cum îi fac să se lupte între ei?

Prințul, amuzat, scoase o monedă de argint.

— Ai asta, dacă îi faci să se împerecheze.

Toți începură să râdă. Fata țipă veselă.

— Unchiule, ce nepoliticos ești! Chiar o va face?

Cu politețe, bătrânul spuse:

— Aceste sălbăticiuni nu au sufiet, ca oamenii. Numai o dată într-o decadă iau dragoste, adică se împerechează. Este mult mai ușor să-i fac să se lupte.

Scuturând din cap și râzând continuu, prințul își luă monada înapoi și se întoarse, moment în care Myrdeminggala i se adresă. Mica lui companie îl părăsi, brusc plictisită. Era îmbrăcată ca un adult, iar obrajii săi erau înroșiți cu fard.

— Cauți pești?

— Nu. Avem pești mult mai mari decât aceștia în Oldorando. Le indică mărimea într-un mod copilăresc, folosind mâinile.

— Înțeleg. Tocmai am vorbit cu tatăl tău, prințul.

Fata ridică pentru prima oară privirea către cea care o interoga, cu o expresie disprețuitoare. Fața ei o uimi pe Myrdeminggala, într-atât de ciudată era, cu ochi mari și gene neobișnuit de lungi, și un nas ca un cioc de papagal mic. "În numele zeilor", gândi regina "este o jumătate-madi! Ce lucru drăguț! Trebuie să fiu drăguță cu ea!"

— Zygankes! spuse. Taynth, tatăl meu? Nu e tatăl meu. Ce te-a făcu să crezi asta? Este numai un văr îndepărtat, prin alianță. Nu mi l-aș dori ca tată — e prea gras.

Ca pentru a adăuga o notă mai plăcută, fata spuse:

— Într-adevăr, este prima oară când mi se permite să călătoresc în afara Oldorando-ului fără tatăl meu. Femeile mele sunt cu mine, desigur, dar este foarte politicos lucrul acesta, nu-i așa? Tu locuiești aici?

Clipi uitându-se înspre la regină. O caracteristică a feței ei o făcu să arate brusc frumoasă și proastă.

— Ştii ceva? Arăţi foarte atrăgătoare, pentru o persoană în vârstă.

Păstrând o figură serioasă, regina spuse:

— Am un bazin răcoros, protejat de priviri indiscrete. Nu vrei să înoţi puţin? E permis?

Fata se gândi.

— Pot să fac ce vreau, dar nu cred că ar fi potrivit pentru o doamnă să înot acum. Sunt o prinţesă, totuşi. Trebuie luat în considerare acest lucru.

— Adevărat? Te superi dacă te rog să-mi spui numele tău?

— Zygankes, ce primitiv e Borlien-ul! Credeam că oricine îmi ştie numele Sunt prinţesa Simoda Tal, iar tatăl meu este regele Oldorando-ului. Bănuiesc că ai auzit de Oldorando?

Regina râse. Părându-i rău de copilă, spuse:

— Ei, dacă ai venit tot acest drum din Oldorando, cred că ai merita o baie.

— O să înot când voi dori, mulţumesc, spuse tânăra.

Şi dori chiar dimineaţa următoare, în zori. Găsi calea către apartamentele reginei şi o trezi. Myrdeminggala era mai mult amuzată decât supărată. O chemă pe Tatro şi coborâră împreună cu Simoda Tal către rezervor, însoţite numai de doamnele lor, care purtau prosoape, şi o gardă de phagori. Copila îi concedie pe phagori, spunând că o dezgustau.

O lumină răcoroasă se aşternea peste oraş, dar apa era mai mult decât călduţă. Odinioară, pe timpurile tatălui lui JandolAnganol, bucăţi mari de zăpadă şi gheaţă fuseseră aduse din munţi pentru a răci bazinele, dar problema forţei de muncă şi cea a tiburilor Mordriat puseseră capăt acestui lux.

Chiar dacă nici o fereastră, în afară de cele ale ei, nu dădea spre bazin, regina înota întotdeauna într-un veşmânt care acoperea trupul ei alb. Simoda Tal nu avea asemenea reticenţe. Îşi aruncă veşmintele, pentru a descoperi un trupuşor îndesat, presărat cu fire de păr negru, ieşind în evidenţă ca şi pinii pe un vârf înzăpezit.

— Oh, te iubesc, eşti frumoasă! exclamă ea către regină, şi imediat ce fu goală, se grăbi să o îmbrăţişeze pe femeia mai în vârstă.

Myrdeminggala nu putu răspunde la fel. Simţea ceva neadecvat în îmbrăţişare. Tatro strigă.

Tânăra fată înotă şi se scufundă în apropierea reginei, deschizându-şi picioarele în mod repetat în timp, ca şi cum ar fi

fost dornică s-o asigure pe Myrdeminggala că era complet maturizală acolo unde era cel mai important să fie.

În acest timp, Sartorilrvrash era trezit din palul său de către un ofiţer de la curte. Gărzile raportaseră că ambasadorul sibornalez, Io Pasharatid, plecase pe un hoxney, singur, cu o oră înaintea răsăritului lui Freyr.

— Soţia lui, Dienu?

— Este încă în apartamentele ei, sire. A comunicat că este indispusă.

— Indispusă? Ce înseamnă asta? Femeia este inteligentă. Nu pot spune că-mi place, dar este inteligentă. La naiba... Şi sunt atât de mulţi tâmpiţi... Hei, ajută-mă să ies din pat.

Îşi aruncă o togă pe umeri şi strigă după femeia sclavă care-i servea drept menajeră, de când îi murise soţia. El îi admira pe sibornalezi. Estimase că în acel moment al Anului Mare erau probabil cincizeci de milioane de oameni, trăind în şaptesprezece ţări din Campannlat; acele ţări nu se împăcau una cu alta. Războaiele erau endemice. Imperiile se ridicau şi cădeau. Niciodată nu era pace.

În Sibornal, recele Sibornal, lucrurile păreau diferite. În cele şapte ţări ale Sibornal-ului trăiau, după estimări, douăzeci şi cinci de milioane de oameni.

Acele şapte naţiuni formau o puternică alianţă. Campannlat era incomparabil mai bogat decât continentul nordic, şi totuşi confiictele repetate între naţiunile sale arătau că puţin fusese realizat — cu excepţia religiilor, care mizau pe disperare.

De aceea Sartorilrvrash ura munca de cancelar. Îi dispreluia pe majoritatea celor pentru care lucra.

Cancelarul mituise şi ştia prin urmare că prinţul Taynlh Indredd adusese la palat o ladă cu arme — cele despre care se discutase ieri. În mod clar erau destinate târguielii, dar care urma să fie târgul rămânea de văzut.

Nu era imposibil ca ambasadorul sibornalez să aibă şi el ştire despre lada cu flinte. Ar fi un motiv pentru plecarea sa grabnică. Probabil se îndrepta către nord, către Hazziz şi cele mai apropiate aşezări sibornaleze. Trebuia să fie adus înapoi.

Sartorilrvrash sorbi cana de ceai pe care sclava i-o adusese şi se întoarse către ofiţerul care aşlepta.

— Am făcut o descoperire fabuloasă ieri, în timp ce mă uitam la hoxnay, care influenţează istoria lumii — o descoperire remarcabilă! Dar cine s-o ia în seamă? Îşi clătină capul.

A învăța nu înseamnă nimic. Intriga este totul. Deci, trebuie să mă agit în zori, pentru a captura un tâmpit care călărește spre nord... Ce treabă blestemată! Ce călăreț bun avem la-ndemână? Unul de încredere, dacă există așa ceva... Știu. Fratele reginei, YeferalOborol. Adu-l aici. Echipat.

Când YeferalOborol apăru, Sartorilrvrash îi explică situația.

— Adu-l înapoi pe nebunul ăsta de Pasharatid. Călărește repede și-l vei ajunge din urmă. Spune-i ceva. Să mă gândesc. Da, spune-i că regele a decis să nu încheie nici o alianță cu Oldcrando și Pannoval. În schimb, vrea să semneze un tratat cu Sibornal-ul. Sibornal-ul are o flotă. Spune-i că-i oferim portul din Oltassol pentru a ancora.

— Ce să facă vasele sibornaleze atât de departe de casă? întrebă YeferalOborol.

— Lasă-l pe el să decidă asta. Numai convinge-l să se întoarcă aici.

— De ce-l vrei înapoi?

Sartorilrvrash își împreună strâns mâinile.

— Vinovăția. De-aia a plecat atât de repede. Vreau să aflu exact ce a făcut. Întotdeauna un sibornalez are gânduri ascunse. Acum pleacă te rog, și nu mai pune întrebări.

YeferalOborol merse spre nord prin oraș, pe străzile care erau populate cu cei matinali, și prin câmpiile din jur. Călărea constant, când în trap, când în galop.

Ajunse la un pod peste Mar, unde râul se vărsa în Takissa. Un mic fort păzea podul. Se opri și-și schimbă hoxney-ul.

După încă o oră de călărie, când căldura deveni și mai puternică, se opri lângă un bârâu și bău. Erau urme proaspete de hoxney lângă apă, și spera că erau ale fugarului Pasharatid.

Continuă să înainteze spre nord. Ținutul devenea mai puțin fertil. Locuințele erau rare. Vântul bătea, uscându-i gâtul și pielea.

Bolovani giganlici erau împrăștiați în peisaj. Cu un secol și ceva în urmă, această regiune era populară datorită haștrilor, care construiseră mici biserici alături de bolovani sau chiar pe vârful lor. Mai puteau fi văzuți încă unul sau doi bătrâni, dar căldura puternică îi gonise pe cei mai mulți dintre ei. Phagorii făcuseră poteci pe sub bolovani: fluturi strălucitori zburau peste tot.

În spatele unui bolovan, Io Pasharatid își aștepta urmăritorul. Animalul său era extenuat. Pasharatid se aștepta să

fie capturat, astfel că fu foarte surprins când văzu un călăreț solitar apropiindu-se. Nu exista măsură pentru prostia celor din Campannlat.

Își încărcă flinta, se puse în poziție de tregere și așteptă momentul potrivit. Urmăritorul său se apropia cu pas constant, călărind printre bolovani și nefiind atent.

Pasharatid aprinse fitilul, își propti patul în umă, își mîji privirea și țintî. Ura să folosească aceste arme bestiale. Erau pentru berbari.

Nu orice tragere era încununată de succes. Aceasta însă a fost. Se auzi o explozie puternică și glonțul zbură spre țintă. YeferalOborol fu aruncat de pe animalul său cu o gaură în piept. Se târî la umbră și muri.

Ambasadorul sibornalez încălecă hoxney-ul și își continuă drumul către nord.

Trebuie spus că nu existau bogății la curtea regelui JandolAnganol care să rivalizeze cu cele de la curțile prietene, din Oldorando și Pannoval. În acele centre mai favorizate ale civilizației, fuseseră acumulate comori de toate felurile; școlile erau protejate și însăși biserica — chiar dacă era mai reală în Pannoval — încuraja dezvoitarea limitată a învățământului și artelor. Dar Pannoval-ul avea avantajul unei dinastii conducătoare care, încurajând o religie prozelitistă, oferea stabilitate.

Aproape în fiecare săptămână, vasele descărcau în portul Matrassyl mirodenii, droguri, piei și dinți de animale, lapis lazuli, lemn aromat și păsări rare. Dar dintre acesle comori, puține ajungeau la palat. Pentru că JandolAnganol era un rege parvenit, atât în ochii lumii cât și, posibil, în proprii săi ochi. Se mândrea cu legea luminală a bunicului său, dar în realitate acesta nu fusese decât puțin mai mult decât un războinic victorios — unul din mulții care disputaseră teritoriile borlieneze — care avusese ideea de a aduna phagorii în armate formidabile, sub conducere umană, pentru a-și învinge inamicii

Dar nu toți acești inamici fuseseră uciși. Una din cele mai drastice "reforme" ale domniei tatălui lui JandolAnganol fusese să înlocmească un Parlament, sau un Sfat; Sfatul reprezenta poporul și sfătuia regele. Se baza pe un model din Oldorando. VarpalAnganol formase componența Statului din două catagorii de oameni: din conducătorii breslelor și regimentelor, precum Corpul Fierarilor, care aveau o putere tradițională în țară, și din războinici înfrânți sau familiile lor, astfel dându-le lor șansa de

a-şi atenua jignirea, şi lui o cale de a le opri mânia. Multe din mărfurile descărcate în Matrassyl erau destinate plăţii corpurilor dezafectate.

Când tânărul JandolAnganol îşi detronă şi îşi închise tatăl, se gândi să abolească Sfatul. Acesta însă refuzase să fie abolit. Se întrunea neregulat şi continua să sâcâie regele şi să-şi îmbogăţească membrii. Conducătorul său, BudadRembitim, era de asemenea primarul Matrassyl-ului.

Sfatul chemase o întrunire extraordinară. În mod sigur va cere o nouă încercare de a cuceri Randonan-ul şi o apărare mai puternică împotriva triburilor războinice din Mordriat, care erau la nu mai mult de două-trei zile de galop de casele lor. Regele va trebui să le răspundă şi să se angajeze pe o linie clară de acţiune.

Regele se prezentă în faţa Sfatului în acea după-amiază, când distinşii săi vizitatori erau la siestă. Îşi lăsă animalul favorit în urmă şi se adânci în tronul său într-o linişte apăsătoare.

După greutăţile de dimineaţă, alte greutăţi. Privirea lui înconjură camera de lemn a consiliului ca şi când i-ar fi căutat.

Mai mulţi membri ai vechilor familii se ridicară să vorbească. Mulţi dintre ei atacară o temă nouă şi una obişnuită. Cea obişnuită era vistieria goală. Cealaltă — rapoartele nemulţumitoare despre Războaiele Vestice şi că oraşul de frontieră Keevasien căzuse. Unii dintre Randonan trecuseră râul Racol şi pustiiseră oraşul.

Aceasta dusese la plângeri, cum că generalul Hanra TolramKelinel era prea tânăr, prea nepriceput pentru a comanda armata. Fiecare plângere era o critică la adresa regelui. JandolAnganol asculta nerăbdător, bătând darabana cu degetele pe braţul tronului. Îşi aminti din nou de nenorocitele zile ale copilăriei, după moartea mamei lui. Tatăl său îl bătuse şi îl neglijase. Se ascunsese în pivniţe de servitorii tatălui său şi îşi jurase că atunci când va creşte mare, nu va lăsa pe nimeni să stea în calea fericirii sale.

După ce fusese rănit la Cosgatt, după ce reuşise să-şi găsească drumul înapoi către capitală, zăcea într-o sfârşeală care-i aducea aminte de trecutul pe care ar fi dorit să-l uite. Din nou era fără putere. Atunci îl observase pe tânărul şi frumosul căpitan TolramKelinel zâmbind la MyrdemInggala şi primind un zâmbet ca răspuns.

De cum reuşi să se ridice din pat, îl avansă pe TolramKelinel la gradul de general şi-l trimise în Războaiele Vestice. Erau oameni în Sfat care credeau — şi pe bună

dreptate — că fiii lor erau mult mai potriviţi pentru o avansare. Fiecare retragere în junglele încâpăţânate din vest le întărea credinţa şi mânia împotriva regelui. Ştia că avea nevoie de o victorie de orice fel, cât de curând. De aceea se găsi nevoit să se întoarcă spre Pannoval.

Dimineaţa următoare, devreme, înainte de a se întâlni din nou cu diplomaţii, JandolAnganol se duse să-l vadă pe prinţul Taynth Indredd în apartamentul său. Îl lăsă pe Yuli afară, unde acesta se instală confortabil, stând la uşă ca un câine. Aceasta era concesia regelui pentru un om care-i displăcea.

Prinţul Taynth Indredd dejuna, mâncând sângerele cu făină şi ovăz, asortată cu fructe tropicale. Îl ascultă pe JandolAnganol, apoi remarcă, aparent întâmplător:

— Aud că fiul tău a dispărut.

— Robay iubeşte deşertul. Climatul acesta i se potriveşte. Adesea dispare, lipsind mai multe săptămâni.

— Nu este o educaţie potrivită pentru un rege. Regii trebuie educaţi. RobaydayAnganol ar trebui să intre la o mânăstire, cum ai făcut şi tu, şi cum am făcut şi eu. În loc de asta, s-a alăturat prolognosticilor, după cum am auzit.

— Pot să mă ocup de fiul meu. N-am cerut nici un sfat.

— Mânăstirea este bună. Te învaţă faptul că sunt lucruri pe care trebuie să le faci, chiar dacă nu îţi place. Lucruri rele plutesc în viitor. Verile lungi sunt mult mai dificile... Deuteroscopiştii şi astronomii mei mi-au raportat lucruri rele despre viitor. Desigur asta este treaba lor, ai putea spune.

Se opri şi aprinse o veronikană, făcând din aceasta o demonstraţie, suflând fumul voluptuos, împrăştiind norul cu gesturi languroase.

— Da, vechile religii din Pannoval spuneau adevărul când avertizau asupra unor lucruri neplăcute, venite din ceruri. La origine, Akhanaba era o piatră. Ştii asta?

Se ridică şi se întoarse către fereastră, unde urcă pe pervaz şi privi afară. Dosul său mare era îndreptat în direcţia lui JandolAnganol.

Acesta din urmă nu spuse nimic, aşteptând ca Taynth Indredd să se angajeze în discuţie.

— Deuteroscopiştii spun că Helliconia şi soarele nostru însoţitor, Batalix, sunt atrase tot mai aproape de Freyr cu fiecare An Mic. Pentru următoarele câteva generaţii — optzeci şi trei de ani, mai precis — ne vom apropia şi mai mult. După aceasta, dacă geometriile celeste sunt corecte, ne vom îndepărta din nou, încet. Astfel încât generaţiile următoare vor fi cele încercate.

Avantajele vor înclina din ce în ce mai mult către continentele polare ale Hespagoral-ului şi Sibornal-ului. Pentru noi, la tropice, condiţiile se vor înrăutăţi constant.

— Borlien-ul poate supravieţui. Este mai răcoare de-a lungul coastei sudice. Ottassol este un oraş răcoros — subteran, foarte asemănător cu Pannoval-ul.

Taynth Indredd îşi întoarse faţa de broască, pentru a-l cercela pe JandolAnganol.

— Avem un plan, vezi tu, vere... Ştiu că ai prea puţină afecţiune pentru mine, dar aş prefera să-l auzi de la mine decât de la prietenul tău, bătrânul sfătuitor Guaddl Ulbobeg. Borilien-ul va fi în regulă în viitorul apropiat, spui tu. Aşa şi Pannoval-ul, va fi sigur în munţii săi. Cel mai mult va suferi Oldorando Şi atât ţara mea, cât şi a ta, trebuie să urmărim ca Oldorando să rămână intact, altfel va cădea pradă barbarilor. Crezi că i-ai putea obişnui pe Sayren Stund şi ai lui în Ottassol?

Întrebarea fu atât de directă, încât JandolAnganol rămase pe dată fără cuvinte.

— Aceasta o va putea spune succesorul meu.. .

Prinţul din Pannoval îşi schimbă tonul şi subiectul

— Vere, ia puţin aer proaspăt la fereastră, cu mine. Vezi, acolo jos este protejata mea, Simoda Tal, de unsprezece ani şi şase decade, fiica regelui Oldorando-ului, cu origini din vremea când Lorzii Den conduceau bătrânul Embruddock.

Fata, crezându-se neobservată, zburda în curtea de dedesubt, uscându-şi părul într-o manieră dezinvoltă, răsucindu-şi mereu prosopul în jurul capului.

— De ce face această călătorie cu tine, Taynth?

— Pentru că am dorit s-o vezi. O fată plăcută, nu?

— Destul de plăcută.

— Tânără ce-i drept, dar, din anumite semne sigure pe care le-am observat, cu o natură cam lascivă.

JandolAnganol simţi capcana ce urma să-i fie întinsă. Îşi retrase capul şi începu să bată camera cu pasul. Taynth Indredd se întoarse şi se aşeză confortabil pe marginea ferestrei, suflând afară fumul.

— Vere, dorim să vedem statele mentale ale Sfântului Imperiu Pannoval unite şi mai strâns. Trebuie să ne protejăm împotriva timpurilor grele — nu numai acum dar şi pentru viitor. De aceea dorim să te căsătoreşti cu această tânără prinţesă, Simoda Tal.

Sângele fugi de pe faţa lui JandolAnganol. Ridicându-se, spuse:

— Ştii că sunt deja căsătorit — şi cu cine sunt căsătorit.

— Înfruntă câteva lucruri neplăcute, vere. Regina actuală este fiica unui tâlhar. Nu este o partidă pentru tine. Această căsătorie te degradează pe tine şi ţara ta, fapt care cere un statut mai bun. Căsătoriil cu Simoda Tal, ai putea fi o forţă recunoscută

— Asta nu se poate. În orice caz, mama acelei fete de acolo de jos este o madi. Nu-i aşa?

Taynlh Indredd ridică din umeri.

— Sunt madişii mai răi decât phagorii pe care-i protejezi? Ascultă, vere, dorim ca această căsătorie să se îndeplinească cât mai liniştit posibil. Fără ostilităţi, numai cu ajutor mutual Peste încă optzeci şi trei de ani, Oldorando va fi aprins de la un capăt la celălalt, cu temperaturi aproape de o sută cincizeci de grede, după toate calculele. Cei din Oldorando vor trebui să se mute spre sud. Încheie o căsătorie dinastică acum şi ei vor fi atunci în puterea ta. Vor fi rudele sărace, cerşind la uşa ta. Întregul Borlien-Oldorando va fi al tău — sau al nepoţilor tăi cel puţin. Este o şansă ce nu trebuie ratată. Acum hai să mai servim nişte fructe. Squaanej-ele sunt excelente.

— Nu poi face asta.

— Ba da. Sfântul C'Sarr este gata să anuleze căsătoria ta actuală printr-o dispensă specială.

JandolAnganol ridică mâna, ca şi cum ar fi vrut să-l lovească pe prinţ. Îşi opri mâna la nivelul ochilor şi spuse:

— Căsătoria mea actuală este şi cea trecută şi cea viitoare. Dacă avem nevoie de o căsătorie dinastică, atunci îl voi căsători pe Robayday cu Simoda Tal. Ar fi o partidă egală

Prinţul se aplecă înainte şi îndreptă un deget către JandolAnganol.

— Bineînţeles că nu. Uită ideea asta. Băiatul este nebun. Bunica lui a fost sălbatica Shannana.

Ochii Vulturului se aprinseră.

— Nu este nebun. Doar puţin sălbatic.

— Trebuia trimis la mânăstire, ca şi noi. Religia ta trebuie să-ţi spună că fiul tău este inadmisibil ca urmaş. Trebuie să faci un sacrificiu, dacă alegi să-l priveşti astfel. Prin ajutorul nostru considerabil, vei fi răsplătit pentru orice ai pierde. Când vom avea consimţământul tău, îţi vom prezenta o ladă plină de arme noi, împreună cu toată muniţia necesară. Vor urma alte lăzi. Vei putea antrena trăgători împotriva lui Darvlish Căpăţână, precum şi împotriva triburilor randoneze. Vei dobândi toate avantajele.

— Şi Pannoval-ul cu ce se alege? întrebă amar regele.

— Cu stabilitatea, vere. În ciuda perioadei instabile care urmează. Sibomal-ul nu va slăbi ca putere pa măsură ce se apropie Freyr.

Muşcă dintr-una din fructele purpurii de squaanej.

JandolAnganol stătea nemişcat în acelaşi loc, fără a-l privi pe prinţ.

— Sunt deja căsătorit cu o femeie pe care o iubesc. Nu o voi da la o parte pe Myrdeminggala.

Prinţul începu să râdă.

— Iubire! Zygankes, cum ar spune Simoda Tal! Regii nu-şi permit să gândească astfel. Trebuie să pui în faţă interesele ţării. Pentru Borlien, căsătoreşte-te cu Simoda Tal, unifică, stabilizează...

— Şi dacă nu?

Prinţul nu răspunse pe loc, ci alese alt fruct din coş.

— În acest caz, vei fi înlăturat de pe scenă, nu-i aşa?

JandolAnganol lovi fructul pe care prinţul îl ţinea în mână. Acesta se rostogoli pe podea, oprindu-se lângă parele.

— Am convingerile mele religioase. Înlăturarea reginei mele ar fi împotriva acestor convingeri. Şi cei din Biserica ta mă vor sprijini.

— Nu te referi la bietul bătrân Ulbobeg?

Deşi mâna prinţului tremura, se stăpâni şi alese alt fruct.

— Mai întâi, găseşte un pretext s-o trimiţi undeva. S-o scoţi de la Curte. Trimite-o pe coastă. Apoi gândeşte-te la toate avantajele, dacă vei face aşa cum dorim să faci. Trebuie să mă întorc în Pannoval la sfârşitul săptămânii — cu vestea că vei face un mariaj dinastic pe care însuşi Sfântul C'Sarr îl va binecuvânta.

Ziua continuă cu dificultate pentru JandolAnganol. În timpul întâlnirii de dimineaţă, în timp ce Taynth Indredd stătea tăcut pe tronul său de broască, Guaddl Ulbobeg expuse planul pentru noua căsătorie. De această dată, în termeni diplomatici. Când va fi îndeplinită, atunci vor izvorî o serie de beneficii. Marele C'Sarr Kilandar al IX-lea, Părintele Suprem al Bisericii lui Akhanaba, va aproba atât dispensa de divorţ, cât şi cea de-a doua căsătorie.

Cu înţelepciune, nu s-a spus nimic despre ce s-ar putea sau nu întâmpla în următorii optzeci şi trei de ani. Majoritatea diplomaţilor erau preocupaţi cum să răzbată următorii cinci ani.

Curtea regală oferi un dineu oaspeţilor, prezidat de regina Myrdeminggala, regele şezând lângă ea fără a mânca, cu micul

phagor aşteptând în spatele lui. Membrii Sfatului cu ranguri superioare erau şi ei prezenţi.

Au fost consumate din abundenţă cocori fripţi, peşte, porc şi lebădă.

După banchet, prinţul Taynlh Indredd, pretextând că se revanşează pentru serbare, puse gărzile să ofere o demonstraţie privind capacitatea noilor flinte. În una din curţile interioare, fură aduşi trei lei de munte, în lanţuri.

În timp ce fumul încă se mai risipea, armele fură oferite lui JandolAnganol. Fură prezentate aproape disprelţuitor, ca şi cum consimţământul lui la solicitările Pannoval-ului ar fi fost ca şi garantat.

Motivul demonstraţiei era cât se poate de limpede. Sfatul va cere regelui să obţină şi mai multe flinte de la Pannoval pentru multele războaie. Şi Pannoval-ul i-ar aproviziona... contra unui anume preţ.

Nici nu se încheiase ceremonia, că doi negustori intrară în curtea palatului, ducând cu ei un trup învelit într-un sac, aruncat pe spinarea unui bătrân kaidaw. Sacul fu desfăcut şi Yeferal Oboral se rostogoli, cu o parte din piept şi umăr lipsă.

În seara aceea, regele chinuit patrula în camera cancelarului său. Balalix apunea printre rotocoale de nori, asupra cărora Freyr îşi arunca intermitent strălucirea. Lumina călduţă a apusului pătrundea în colţurile întunecoase ale camerei.

Sartdrilrvrash se ridică de la masa dezordonată la care şedea şi se închină către rege. Tocmai se lupta cu *Alfabetul istoriei şi naturii*, pe care-l redacta. Totul se baza pe spuse vechi şi rapoarte moderne, şi regele privi iute asupra lor fără interes.

— Ce decizie să iau în ceea ce priveşte oferta lui Taynth Indredd? întrebă el.

— Pot să vorbesc deschis, Majestate?

— Vorbeşte. Regele se aruncă în dezordine pe un scaun, iar micul animal trecu în spatele lui, ca pentru a evita privirea lui Sartorilrvrash.

Sartorilrvrash îşi plecă faţa, astfel încât regele nu mai putu vedea decât chelia lui lipsită de expresie.

— Majestate, daloria la primordială este nu faţă de tine însuţi, ci faţă de ţară. Astfel spun Vechile Legi ale Regilor Planul Pannoval-ului, de a întări bunele noastre relaţii cu Oldorando este realizabil. Va face şi mai sigur tronul tău, şi mai puţin expus întrebărilor. Va garanta ajutorul Pannoval-ului în viitor. Mă gândesc în special la ajutor sub forma grânelor, cai şi a armelor.

Ei au câmpii întinse în regiunile temperate din nord, către Marea Pannoval-ului. Acest an, recolta noastră este săracă, şi va fi şi mai rău pe măsură ce căldura e în creştere. Totuşi, armurierul nostru este posibil să poală imita flinlele sibornaleze. Asta este, până acum, tot ce poale fi spus pentru partida ta cu Simoda Tal din Oldorando, în ciuda anilor ei puţini — totul cu excepţia unui singur lucru. Regina Myrdeminggala. Actuala noastră regină este o femeie bună şi credincioasă, şi dragostea vă uneşte. Dacă alungi această dragoste, vei suferi.

— Poale voi reuşi s-o iubesc pe Simoda Tal.

— Poale, Majeslale. Sartorilrvrash se înloarse şi privi apusul prin mica fereastră. Dar cu acea dragoste va apare şi firul amar al urii. Nu vei mai găsi altă femeie ca regină; ori, dacă da, aceea nu va purta numele de Simoda Tal.

— Dregosîea nu esle importantă, spuse regele, şi începu să măsoare podeaua. Supravieţuirea este mult mai importantă. Cel puţin aşa afirmă prinţul. Poate că are dreptate. Oricum, ce mă sfătuieşli? Să spun da, sau nu?

Cancelarul se lrase de favoriţi.

— Problema cu phagorii este o altă aiureală. A mai adus prinţul vorba despre asla?

— Nu a mai spus nimic.

— O va face O vor face cei în numele cărora vorbeşle, şi asta imedial ce se va încheia târgul.

— Deci, sfatul lău, cancelare? Să spun da sau nu Pannoval-ului?

Cancelarul îşi fixase privirea pe hârtiile de pa masă şi se aşezase pe laviţă. Mâna sa flulură un pergament, făcându-l să cadă ca o frunză veslejită.

— Mă consulţi, Sire, In probleme cruciale, In care chemările inimii intră în competiţie cu cerinţele de slaî. Nu eu lrebuie să decid... Nu esle o problemă religioasă, pe care ar analiza-o mai bine vicarul?

JandolAnganol lovi cu pumnul în masă.

— Toate problemele au un aspecl religios, dar în această chestiune specială lrebuie să-mi consult cancelarul. Că o respecţi pa acluala regină, este o ocazie pentru care te apreciez, Rushven. Totuşi, pune deoparte această consideraţiune şi împărtăşeşte-mi raţionamentul tău. Să o dau la o parte şi să închei această căsătorie dinastică, menită să asigure viitorul ţării? Răspunde.

În mintea cancelarului încolţi gândul că nu lrebuia consideral responsabil de decizia regelui. Altfel, mai lârziu avea

să fie făcut țap ispășitor; el cunoștea prea bine dispoziția schimbătoare a regelui și-l înspăimântau furiile acestuia. Vedea multe argumente în favoarea coaliției între Borlien și Oldorando: pacea între doi vecini dușmani prin tradiție i-ar fi făcut pe toți să beneficieze: acea unire dacă era înfăptuită cu înțelepciune — cum ar fi putut-o face el — ar fi un zăgaz împotriva Pannoval-ului, la fel de bine ca și împotriva presiunilor continentului nordic, Sibornal.

Pe de altă parte, era tot atât de loial reginei căl și regelui. În maniera sa egocentrică, o iubea pe Myrdeminggala ca pe propria-i fiică, în special de când soția îi fusese ucisă în circumstanțe îngrozitoare. Îi putea vedea zilnic frumusețea ce-i încălzea bătrâna și recea inimă. Nu trebuia decât să ridice un deget și să spună hotărât:

"Trebuie să rămâi cu femeia pe care o iubești — cea mai puternică alianță pe care o poți face...", dar cercetând chipul răvășit al regelui, curajul îl părăsi. Trebuia să-și apere cartea proiectul său măreț de o viață-ntreagă.

Chestiunea era mult prea importantă pentru ca altcineva decât regele să hotărască.

— Majestatea voastră va avea o sângerare nazală dacă se agită prea mult. Vă rog, beți puțin vin .

— Pe toți zeii, ești tot ce poate fi mai rău între oameni; grozav ajutor!

Bătrânul își îndreptă umerii și-și scuturâ capul.

— Ca sfătuitor, datoria mea într-o asemenea problemă personală dificilă este să o reformulez cât mai clar pentru tine. Tu trebuie să decizi care din rezolvări este cea mai bună. Majestate, pentru că tu, dintre toți oamenii, va trebui să trăiești cu această decizie. Sunt două căi de a privi problemele cu care te confrunți.

JandolAnganol se îndreptă către ușă și se opri. Îl înfruntă pe bătrânul de la celălalt capăt al camerei.

— De ce trebuie să sufăr? De ce regii trebuie să fie altfel decât oamenii de rând? Dacă voi face acest lucru care mi se cere, voi fi un sfânt sau un diavol?

— Aceasta nu o vei ști decât tu, Sire.

— Nu-ți pasă de nimic, așa-i — nici de mine nici de regat, numai de trecutul acela mort la care lucrezi în fiecare zi.

Cancelarul își strânse mâinile tremurătoare pe genunchi.

— Se poate să-ți pese, Majestate, și totuși să nu poți face nimic. Ți-am spus că această problemă cu care ne confruntăm este rezultatul deteriorării climei. Din întâmplare, studiez acum o

cronică veche, din vremea altui rege, pe nume AozroOnden, regele unui Oldorando foarte diferit, în urmă cu aproape patru secole. Cronica povesteşte despre masacrul lui AozroOnden asupra a doi fraţi care împărţeau între ei conducerea ţării.

— Cunosc legenda. Şi ce-i cu asta? Ameninţ eu să ucid pe cineva acum?

— Această poveste plăcută, povestită într-o manieră istorică, este lipică pentru gândirea acelor timpuri primitive. Poate că nu trebuie să luăm povestea ca atare. Este o alegere asupra responsabilităţii omului pentru moartea celor două anotimpuri bune, reprezentate ca doi oameni buni, şi asupra determinării iernilor geroase şi a verilor arzătoare, care acum ne afectează. Cu toţii suferim din cauza acelei vinovăţii primordiale. Nu poţi acţiona fără să le simţi vinovat. Asta este tot ce pot spune.

Regele scoase un mormăit.

— Bătrân vierme de bibliotecă, dragostea este cea care mă-ndurerează, nu vinovăţia!

Şi ieşi, trântind uşa în urma lui. Nu voia să admită în faţa cancelarului că se simţea vinovat. O iubea pe regină; totuşi ceva pervers în el dorea să fie liber, şi aceasta îl tortura.

Ea era Regina Reginelor. Tot Borlien-ul o iubea, aşa cum nu-l iubeau pe el. Şi în plus, el ştia că regina le merita dragostea. Poate că ea crezuse prea mult în dragostea lui... Poate că avea multă putere asupra lui...

Şi acea fortăreaţă a trupului ei, copt ca şi porumbul, acea mare mătăsoasă a părului ei, privirea ei, surâsul... Dar cum ar fi fost oare trupul în dezvoltare a acelei pretenţioase prinţese jumătate-madi? Cu totul altceva...

Gândurile lui întortocheate, oscilând într-o parte sau în cealaltă, fură zăvorâte în labirintul palatului. Acesta se ridicase aproape accidental. Curţile fuseseră mărginite de clădiri, iar apartamentele servitorilor fuseseră improvizate din ruine. Măreţia şi sordidul erau alăturate. Privilegiaţii care locuiau aici, deasupra oraşului, sufereau aproape aceleaşi inconveniente ca şi cei din oraş.

Unul din aspecte era aranjamentul grotesc profilat pe cer, acum scos în evidenţă pe fondul norilor întunecaţi. Aerul văii stătea deasupra oraşului ca o pisică tolănită indiferent asupra unui şoarece aflat pe moarte. Pânze Canvas, copăi de lemn şi mici mori de vânt din cupru fuseseră plasate pe gurile de aerisire, pentru a capta puţin aer curat pentru cei ce sufereau în camerele de dedesubt. Toate acestea scărţâiau deasupra

capului regelui în timp ce se plimba prin labirintul său. Privi în sus o dală, ca şi cum ar fi fost atras de un cor al destinului.

Nu mai era nimeni, cu excepţia santinelelor. Stăteau în fiecare furn, majoritatea fiind phagori. Purtând arme, mărşăluind, sau stând de pază, ei puteau fi unicii posesori ai castelului şi ai secretelor acestuia.

JandolAnganol îi salută absent. Exista o singură persoană la care ar fi putut merge pentru un sfat. Putea fi un sfat răutăcios, dar era un sfat. Această persoană era ea însăşi un secret al castelului. Tatăl său.

Îndreptându-se către o parte mai interioară a palatului, unde era închis tatăl său, tot mai multe santinele luau poziţia de drepţi la apropierea lui, ca şi cum printr-o calitate regală îi putea îngheţa cu prezenţa lui. Liliecii zburau din cuiburile lor din stâncă, găinile îi fugeau de sub picioare; însă locul era ciudat de liniştit, potrivindu-se cu dilema regelui.

Se îndreptă către o scară, păzită de o uşă. Acolo stătea un phagor, a cărui castă militară superioară era dezvăluită de faptul că-şi păstrase coarnele.

— Doresc să intru, spuse regele.

Fără un cuvânt, phagor-ul scoase o cheie şi descuie uşa, deschizând-o larg cu piciorul. Regele coborî, mergând încet, ţinându-se cu o mână de o bară metalică. Lumina era slabă, şi slăbea pe măsură ce scara cobora. Jos era o anticameră, unde o altă santinelă stătea în faţa unei alte uşi încuiate. Şi aceasta îi fu descuiată regelui.

Intră în grupul umed de camere rezervate tatălui său.

Chiar absorbit cum era, simţi răcoarea şi umezeala. O umbră de remuşcare îi trecu prin suflet.

VarpalAnganol stătea la capătul celei de-a treia camere, învelit într-o pătură, privind fix la un foc slab, ce ardea într-un cămin. Un grilaj înalt într-unul din pereţi lăsa înăuntru rămăşiţele luminii zilei. Bătrânul privi în sus, clipind, şi plescăi ca şi cum s-ar fi pregătit să vorbească, însă nu spuse nimic.

— Tată. Eu sunt. Nu ai nici o lampă?

— Tocmai încercam să calculez în ce an suntem.

— 381, iarna. Erau câteva săptămâni de când nu-şi văzuse tatăl. Bătrânul îmbătrânise considerabil, şi avea să fie curând cu strămoşii.

Se ridică, sprijinindu-se pe braţul scaunului.

— Vrei să stai jos, băiete? Este singurul scaun. Locul ăsta nu este foarte bine mobilat. O să-mi facă bine dacă stau puţin în picioare.

— Stai jos, tală. Vreau să-ţi vorbesc.

— Ţi-ai găsit fiul — ce nume are? Roba? L-au găsit pe Roba?

— E nebun, până şi străinii au aflat.

— Vezi tu, îi plăcea deşertul când era copil. L-am dus acolo, pe el şi pe mama lui. Cerul larg...

— Tală, mă gândesc să divorţez de Cune. Sunt raţiuni de stat.

— Oh, bine, ai putea s-o închizi aici cu mine. Îmi place Cune, frumoasă femeie. Desigur, vom avea nevoie de alt scaun...

— Tală, vreau un sfat. Vreau să vorbesc cu tine.

Bătrânul şezu. JandolAnganol trecu în faţa lui şi se ghemui, cu spatele către focul firav.

— Vreau să te întreb despre dragoste, ce este dragostea. Mă asculţi? Fiecare presupune că iubeşte. Cel mai de sus ca şi cel mai de jos. Îl iubesc pe Atotputernicul Akhanaba, şi-mi fac rugăciunea în fiecare zi; sunt unul dintre reprezentanţii lui, aici, pe pământ. O iubesc şi pe Myrdeminggala, mai mult decât pe oricare altă femeie care a existat vreodată. Ştiu că am ucis bărbaţi care am crezut că se uitau după ea.

Urmă o pauză, timp în care tatăl său îşi adună gândurile.

— Eşti un bun spadasin, nu am negat niciodată. Bătrânul chicoti.

— Nu spunea un pact că dragostea este ca moartea? Îl iubesc pe Akhanaba şi o iubesc şi pe Cune, da. Totuşi, sub această dragoste — mă întreb adeseori — sub această dragoste, nu este oare o urmă de ură? Ar trebui să fie? Oare orice bărbat simte ca şi mine.

Bătrânul nu spuse nimic.

— Când eram copil, ce mă mai băteai! M-ai pedepsit închizându-mă. Odată m-ai încuiat în această pivniţă, îţi aminteşti? Şi totuşi te iubeam, te iubeam fără discuţie. Iubirea fatală şi inocentă a unui băiat pentru tatăl său. Cum se face că nu pot iubi pe nimeni altcineva fără această otravă a urii?

Bătrânul se fâţâi în scaun în timp ce vorbi fiul său, ca şi cum ar fi avut o mâncărime incurabilă.

— Nu există sfârşit, spuse el. Nici un sfârşit... Nu putem spune unde se termină o emoţie şi unde începe alta. Necazul tău nu este ura, ci vinovăţia. Asta este ceea ce simţi — vina, Jan. O simt şi eu, toţi bărbaţii o simt. Este adânc înrădăcinată în oase şi moştenită, şi pentru asta Akha ne pedepseşte cu frigul şi arşiţa. Femeile nu par să simtă asta aşa cum bărbaţii simt.

Bărbaţii controlează femeile, dar pe bărbaţi cine-i controlează? Ura nu este rea deloc. Îmi placa ura, mi-a plăcut întotdeauna. Îţi ţine de cald nopţile .. Ascultă, când eram tânăr flăcău, uram aproape pe oricine. Te uram pentru că nu făceai cum îţi spuneam. Dar vina — vina este o chestiune diferită, vina te face să te simţi mizerabil. Ura te înveseleşte. Te face să uiţi vina.

— Şi dragostea?

Bătrânul oftă, suflând cu respiraţia lui rea atmosfera stătulă. Era atât de întuneric, încât fiul său nu-i putea vadea chipul.

— Câinii îşi iubesc stăpânii, asta şţiu. Am avut odată un câine, un câine minunat, alb cu capul maroniu, şi cu ochii ca ai madişilor. Obişnuia să stea lângă mine în pat. Îl iubeam pe câinele ăla. Oare cum îl chema?

JandolAnganol se ridică.

— Asta este singura dragoste pe care-ai simţit-o vreodată? Dragoste pentru un câine amărât?

— Nu-mi amintesc să fi iubit pe altcineva... Oricum, vei divorţa de Myrdeminggala şi vrei o scuză ca să nu te simţi atât de vinovat, nu?

— Asta am spus eu?

— Când? Nu-mi amintesc. Oare cam ce vreme este, ai putea să-ţi dai seama? Trebuie să anunţi că ea şi Yeferal Oboral, acel frate al ei, au complotat să-l ucidă pe amasadorul sibornalez, şi aşa a fost ucis fratele ei. O conspiraţie. Este o scuză perfectă. Şi apoi când o vei da-o la o parte, vei satisface Sibornal-ul, ca şi Pannoval-ul şi Oldorando.

JandolAnganol îşi prinse fruntea cu mâinile.

— Tată, cum ai aflat de moartea lui Yeferal Oboral? Trupul său a fost adus înapoi numai cu o oră în urmă.

— Vezi tu, fiule, dacă stai foarte liniştit, aşa cum stau eu cu încheieturile mele înţepenite, totul vine la tine. Am mai mult timp... Mai este o posibilitate...

— Care?

— Poţi pur şi simplu s-o faci să dispară în întuneric, într-o noapte. Să nu mai fie văzută vreodată. Acum, că fratele ei a murit, nu mai este nimeni atât de interesat de ea ca să facă un scandal real. Bătrânul ei tată mai trăieşte?

— Nu. N-aş putea face asta. Nici măcar n-aş visa s-o fac.

— Bineînţeles că ai face-o... Râse încet. Dar ideea mea despre conspiraţie e bună, nu?

Ragele merse să stea sub fereastră. Valuri de lumină curgeau pe tavanul din cărămidă al închisorii. Afară era bazinul

reginei. Regretele se acumulaseră ca şi apa. Cât de trădător putea fi încă bătrânul...

— Bună? Plină de viclenie şi profitând de circumstanţe, da? Acum văd limpede unde mi-am format caracterul.

Bătu în uşă pentru a i se da drumul

După pivniţe, lumea pe înserate apărea scăldată în lumină. Ieşi pe o uşă laterală şi merse către bazin, unde o serie de trepte coborau în apă. Odată, aici era o barcă; îşi amintea că se jucase în ea ca băieţel; acum putrezise şi se scufundase.

Cerul era de culoarea brânzei învechite, presărat cu smocuri de nori cenuşii. La capătul îndepărtat al bazinului, ca o faleză, se ridicau apartamentele reginei, cu turnurile elegante profilându-se negre pe cer. La o fereastră ardea slab o lumină. Poate că frumoasa lui soţie se afla acolo, pregătindu-se de culcare. Ar fi putut merge s-o roage să-l ierte. Se putea pierde în frumuseţea ei.

În loc de asta, nepremeditat, sări în bazin.

Îşi ţinu mâinile apropiate deasupra capului, ca şi cum ar fi căzut de pe o clădire. Aerul ieşea din hainele lui. Apa se înlănuca rapid pe măsură ce se scufunda

— Doamne, fă să nu mă mai ridic la suprafaţă, spuse el.

Apa era adâncă, şi rece, şi înlănuită. Simţea teroarea încercând să prindă mâlul de la fund. Din nasul său se strecurau bule de aer.

Procesele vitale controlate de Atolpulernic nu-i îngăduiră să evadeze în braţele morţii. În ciuda eforturilor, se văzu ridicându-se din nou. Când ajunse la suprafaţă, gâfâind, lumina de la fereastra reginei se stinse.

7. Regina vizitează vii şi morţii

Ziua următoare începu fierbinte şi apăsătoare. Regina Reginelor Işi permise să fie îmbăiată de femeile ei. Se jucă pentru o vreme cu Talro, apoi îl convocă pe Sartorilvrăsh în cavoul familiei.

Acolo îi acordă ultimele onoruri fratelui său. Curând, el urma să fie înmormântat în cripta sa. Trupul său, învesmântat în galben, zăcea pe un bloc de gheaţă Lordryardry. Observă cu mâhnire cum nici măcar moartea nu-i transformase trăsăturile. Plângea pentru toate lucrurile prozaice sau exotice, pentru tot ceea ce se întâmplase sau nu se întâmplase fratelui ei în timpul vieţii. Astfel o găsi cancelarul.

Purta o cămaşă pătată cu cerneală Avea cerneală pe degete. Mormăia şi avea cerneală şi pe gură.

— Rushven, trebuie să-mi iau rămas bun, dar doresc şi să-mi salut fratele, acum că sufletul său a trecut în lumea de dincolo. Te vreau alături de mine cât timp merg în criptă, pentru a fi sigură că nimeni nu mă deranjează.

El se arătă încurcat.

— Doamnă, permite-mi să-ţi amintesc două lucruri. Primul, că această reconciliere cu părinţii este descurajată de biserica ta. Al doilea, nu este posibilă comunicarea cu spiritele înainte ca trupurile lor nemuritoare să fie înmormântate în criptă.

— Şi al treilea, tu oricum crezi că această împăcare cu strămoşii este o poveste pentru copii. Amintindu-şi de o veche discuţie între ei, îi oferi un zâmbet.

El Işi scuturâ capul.

— Ştiu bine ca 'am spus mai demult. Cu toate acestea, timpurile se schimbă. Acum mărturisesc că eu însumi am învăţat să intru în reconciliere cu strămoşii, să mă consolez prin comunicarea cu spiritul soţiei mele dispărute.

Işi muşcă buzele. Văzându-i expresia, mai spuse:

— Da, ea m-a iertat.

Ea îl alinse.

— Mă bucur.

Apoi învățatul vorbi din nou:

— Dar vezi, Majestate, există o dificultate filozofică în credința că acest ritual este altminteri decât subiectiv. Nu pot fi spirite sub pământ, cu care cei vii să vorbească.

— Știm că sunt. Tu și eu și milioane de țărani vorbim cu predecesorii noștri oricând dorim. Unde este greutatea?

— Datele istorice, din care am din belșug, toate raportează că spiritele erau odată creaturile urii, jelindu-și viețile ratate, aruncând dispreț asupra viilor. Peste generații, aceasta s-a schimbat; astăzi tot ce primește cineva este consolare și dulcegărie. Asta sugerează că întreaga experiență este îndeplinirea dorinței, un fel de autohipnoză. Și mai mult, geometria stelară a scos în evidență ideea antică a lumii noastre, care stă deasupra creatorului original, către care coboară spiritele.

Ea bătu din picior.

— Trebuie neapărat să-l chem pe vicar? Nu sunt oare destul de îndureratâ, fără a mai trebui să ascult la ora asta despre lecturile tale istorice?

Îi păru imediat rău pentru această ieșire și-l luă de braț când urcară către camera ei.

— Este un conlort, orice-ar fi, spuse ea. Fie lăudat, dincolo de orice știință, există o împărăție a spiritelor.

— Draga mea ragină, chiar dacă urăsc religia, recunosc sfințenia alunci când sunt în preajma ei. Când ea îi strânse brațul, fu îmboldit să continuie. Dar Sfânta Biserică, de fapt, nu a acceptat niciodată împăcarea cu strămoșii ca parte din ritual, nu-i așa? Nu știe ce să facă cu spiritele. În consecință, ar dori s-o interzică, însă dacă o face, atunci un milion de țărani vor părăsi Biserica. Astfet că ignoră întreaga chestiune.

Ea își privi mâinile fine. Deja se pregătea pentru act.

— Ce sensibil din partea Bisericii, murmură ea.

Sartorilrvrash, la rândul lui, era suficient de sensibil pentru a nu replica.

Myrdeminggala îl conduse către camera sa. Se afundă în pat, adunându-se, controlându-și respirația, relaxându-și mușchii. Sartorilrvrash șezu în tăcere lângă patul ei, înconjurându-și fruntea cu semnul sfânt, pentru a-și începe vechea. Văzu că ragina deja intrase în transă.

Își ținu ochii strâns închiși, fără a îndrăzni să-i privească frumusețea lipsită de apărare, și ascultându-i respirația rară.

Sufletul nu are ochi, totuşi poate vedea în lumea de dadesubt.

Sufletul raginei îşi distribui salutul către acea lume imadiat ce-şi începu lunga coborâre. Dedesubt era un spaţiu mult mai vast decât cerut nopţii, mai bogat, mai impunător. Nu era de fapt un spaţiu: era opusul spaţiului — chiar al conştiinţei — o densitate particulară fără formă.

Întocmai cum ţărmul priveşte o navă care pleacă pe ocean, ca un simbol al libertăţii, în timp ce marinarii de pe vas privesc ţărmul în mod asemănător, tot aşa şi împărăţia uitării era în acelaşi timp, spaţiu şi non-spaţiu.

Pentru conştiinţă, această împărăţie părea infinită. În direcţia ei descendentă, ea înceta numai acolo unde începeau rasele omenirii, într-o verde şi necunoscută, de necunoscut, matcă, matca creatorului originar. Creatorul originar — acest principiu matern pasiv — primea sufletele morţilor care se scufundau înapoi în ea. Chiar dacă se putea să nu fie nimic mai mult decât un parfum fosil înmormântat în rocă, nu i se putea rezista.

Deasupra creatorului originar pluteau spiritele, mii şi mii şi mii, ca şi cum toate stelele nopţii ar fi fost strânse în ordine, şi aranjate în conformitate cu vechea idee a grupurilor de câte opt.

Sufletul explorator al raginei se scufunda, plutind peste spirite ca o pană. În zonele lor izolate, ele nu semănau aşa mult cu stelele, ci mai degrabă cu pui mumificaţi, cu ochii şi stomacele goale, cu picioarele bălăngănindu-se. Vârsta le erodase. Erau transparente. Interiorul lor circula ca peştii luminescenţi într-un acvariu. Gurile lor se deschideau ca ale peştilor, ca şi cum ar fi încercat să arunce bule către suprafaţa pe care nu o vor mai vedea-o niciodată. În straturile superioare, unde spiritele erau mai puţin vechi, din laringele fantomatice încă mai ieşeau mici bule, ultimele rămase din casela posesivă a vieţii.

Pentru unele suflete care pălrundeau acolo, umbrele celor plecaţi erau terifiante. Pentru raginâ, ele ofereau consolare. Se uita în jos către acele guri conservate în sticlă vulcanică, şi din nou îi revenea credinţa că măcar câteva rămăşiţe rămâneau din existenţă, şi vor rămâne întotdeauna până când planeta va pieri în flăcări. Şi cine ştie dacă nu chiar şi atunci...

Pentru sufletele aventuriere, nu păreau posibile limite ale comportamentului. Totuşi exista o direcţie. Creatorul era o piatră călăuzitoare. Totul aici fusese adunat în conformitate cu planul, aşa cum stâncile de pe malul mării sunt gredate după mărimi.

Rândurile de suflete se întindeau pe sub întreaga lume, ducând dincolo de Borlien şi Oldorando, către îndepărtatul Sibornal şi până în îndepărtatele locuri ale Hespagorat-ului, către semilegendarul Pegovin, dincolo de Marea Climenl, chiar şi la poli.

Corabia sufletului se mişca sub o brizâ care nu sufla, ajungând în final la spiritul care fusese odată mama ei, sălbatica Shannana, soţia lui RatanOborol, conducătorul Malrassyl-ului. Spiritul matern semăna cu o colivie sfărâmată, coastele ei şi oasele bazinului formând modele aurii în întuneric, ca o frunză zdrobită cu multă vreme în urmă în cartea unui copil Vorbi.

Spiritele erau lucruri chinuitoare. Negative ca existenţă, rechemau numai lucrurile plăcute din vieţile lor. Binele lusese îngropal împreună cu ele; răul, pierdut odată cu libertatea de acţiune

— Dragă mamă, vin din nou în faţa ta, îndatoritoare, pentru a vedea cum o duci. Era salutul ei ritual.

— Fiica mea dragă, aici nu sunt probleme Totul este senin, nimic nu ne tulburâ. Şi când apari, realizezi totul. Vesela şi frumoasa mea, cum oare am reuşit să produc un asemenea vlăstar din pântecele mele nevrednice? Aici este şi bunica ta, încântată să fie iar în prezenţa ta.

— Şi pentru mine este o plăcere să fiu în prezenţa ta, mamă. Dar cuvintele erau o formulă împotriva entropiei.

— Oh, nu, nu trebuie să spui asta, pentru că deliciul este pe de-a-ntregul al nostru, şi adesea mă gândesc că în grăbitele zile ale vieţii mele nu te-am mulţumit de-ajuns, cel puţin nu atât cât ar fi meritat virtutea ta. Erau mereu alătea de făcut, şi încă o bătălie de dus, şi cineva s-ar putea întreba acum de ce era cheltuită energia pe lucruri atât de puţin importante, când adevărata bucurie a vieţii era aproape de tine, şi te puteam vedea crescând In spiritul ei.

— Mamă, ai fost un părinte bun, iar eu un copil nu de-ajuns de îndatoritor. Am fost întotdeuna încăpăţânată.

— Încăpăţânată! exclamă bătrânul spirit. Nu, nu, n-ai făcut nimic ca să superi. Cineva poate vedea lucrurile diferit în acest stadiu al existenţei, poţi vedea care sunt lucrurile adevărate, ce este important. Câteva mici fleacuri sunt nimic, şi-mi pare rău numai că am făcut atâta tevatură ta momentul respectiv. A fost numai prostia mea — am ştiut întotdeauna că tu eşti cea mai mare comoară a mea N-am trecut prin viaţă — aici este eşecul — cum cei de aici de jos fără urmaşi vor mărturisi cu durere fără de margini.

Ea continuă veselă în această manieră şi ragina o lăsă să bată câmpii, oprită de cuvintele ei, pentru motivul că în viaţă o găsise pe mama el absorbită de propria persoană. O încânta să vadă că acaastă colivie sfărâmată îşi amintea întâmplări din copilăria ei. Carnea murise; memoria era îmbălsămală aici.

În cele din urmă o întrerupse.

— Mamă, am venil aici, jos, pragâlită pe jumălate să-l întâlnesc pe YeferalOboral, aşleptându-mă ca sufletul lui să se fi alăturat ţie şi bunicii.

— Ah... atunci fiul meu drag a ajuns la capătul anilor lui pământeni? Oh, lăudal fie, ială veşti bune într-adevăr, ce bucuroşi vom fi împreună cu el, pentru că el nu a slăpânit niciodală comunicarea cu spiritele ca tine, feliţă deşleaplă ce eşti. Ce bucurie ne facil

— Mamă dragă, a fosl împuşcal de o armă sibornaleză.

— Splendid! Splendid! Cu cât mai curând, cu atât mai bine, în ceea ce mă priveşle. Esle o desfătare... Şi când să-l aşleplâm?

— Rămăşiţele sale vor fi înmormântate peste câteva ore.

— Ne vom uita după el, şi ce primire îi vom face Vei fi şi tu aici cu noi într-o zi, nu le teme...

— Prevăd asla, mamă. Şi am o cerere, pe care să o treci spiritelor prielene. Este o întrebare dificilă. Esle încă cineva la suprafaţă care mă iubeşle. Chiar dacă nu şi-a mărturisit niciodată dragostea, am simţit-o rediind din el. Siml că pol avea încredere în el cum în puţini pol avea încredere. A fost alungal din Malrassyl penlru a lupla într-un ţinul Indepărtal.

— Nu avem *r*ăzboaie aici, copilă dulce.

— Acesl prielen de încredere esle edesea în lransă. Tatăl lui esle acolo, în lumea de dedesubt Numele prielenului meu esle Hanra TolramKelinet. Vreau ca lu să-i transmiţi un mesaj tatălui său, să-l înlrebe pe Hanra unde se afiă, pentru că esle esenţial să-i comunic ceva.

O lăcere cu un slab zgomol de fond se lăsă înainle ca umbra Shannana să vorbească din nou.

— Scumpa mea copilă, în lumea ta nimeni nu comunică pe deplin cu catălait. Astfel că multe sunt necunoscute. Aici avem deplinătate. Nu mai pol fi secrete, o dată ce ne-am lepădat de lrupuri.

— Ştiu, mamă, spuse sufletul.

Se temea de acel fel de deplinălate. Auzise acea declaraţie de muite ori. Explică încă o dată ce se cerea de la spiritul invocat. După multe diversiuni, se ajunse la o înţelagere,

şi cererea sufletului a fost trecută de-a lungul şirurilor, ca o briză răscolind frunzele căzute dintr-o pădure.

Pentru suflet, era dificil să se susţină. Fantasme din lumea de deasupra se strecurau, şi un zgomot ca de prăjil. O perdea sufiată de vânt, ceva zornăind, ca o muzică funebră. Sufletul începu să se îndepărteze, în ciuda ademenirilor gossieului mamei sale.

În cele din urmă mesajul se întoarse la ea direct din obsidian. Prietenul ei era încă printre cei vii. Gossieurile familiei lui spuneau că vorbise cu ele recent, când partea lui trupească era în apropierea unui sat numit Ul Pho, în jungla înălţimilor Chwart, la marginea estică a ţinutului numit Randonan.

— Mulţumirile mele pentru ceea ce doream să ştiu, plânse sufletul. Continuând cu gratitudine, gossieul mamei pufăi praful din găl şi vorbi din nou.

— Aici ne pare rău pentru tine şi pentru vieţile voastre zdrobite, când aparenţa fizică vă orbeşte. Putem comunica cu o voce şi mai puternică, dincolo de conştiinţa la, unde multe voci sunt una singură. Vino curând şi ai grijă de tine. Alătură-te nouă!

Dar sufletul fragil cunoştea acesle pretenţii ale bătrânei. Morţii şi vii erau în armale opuse — Iransa şi comunicarea cu gossieurile era numai un armistiţiu.

După multe plânsete de afecţiune, părăsi umbra care fusese odată Shannana, pentru a urca spre spectrul mişcării şi aspiraţiei.

Când Myrdeminggala fu suficient de întremată, îl concedie pe Sartorilrvrash din suita sa cu o curtoazie adecvată şi fără a pomeni ceea ce aflase când se afia în Iransă.

O chemă pe Mai TolramKetinel, sora prietenului de care se interesase în lumea de dedesubt. Mai o ajută de-a lungul ritualului băii posl-Iransă. Regina îşi stropea corpul cu foarte multă grijă, ca şi când ar fi fosl întinat de călătoria printre morţi.

— Doresc să merg în oraş, Mai — deghizată. Tu mă vei însoţi. Prinţesa va rămâne aici. Pregăteşte două rânduri de îmbrăcăminte ţărănească.

Când rămase singură, Myrdeminggala scrise o scrisoare generalului TolramKelinel, punându-l la curent cu ameninţătoarele evenimente de la Curte. Semnă scrisoarea, o sigilă cu sigiliul personal, o închise într-o pungă de piele şi o sigilă şi pe aceasta cu un sigiliu şi mai puternic. Înlăturându-şi simţămintele de slăbiciune, se îmbrăcă în hainele ţărăneşti pe care Mai le eduse, şi ascunse în ele punga cu mesajul.

— Vom pleca prin poarta laterală.

Poarta aceasta atrăgea mai puţin aleniia. La poarta principală erau întotdeauna cerşetori şi alţi inoportuni. Erau de asemenea capete de criminali înfipte în ţeapă, care duhneau.

Paza le lăsă să treacă indiferentă şi femeile începură să coboare drumul şerpuit către oraş. La această oră, JandolAnganot probabil edormise. Era un obicei al lui, învăţat de la tatăl său, să se trezească în zori şi să se arate, încoronat, la balcon, pentru ca toţi să-l vadă. Nu numai că gestul lui inducea un sentiment de securitate naţiunii, dar impresiona pe oricine cu lungile ore în care lucra regele — "ca un ţăran cu un singur picior", cum se spune. Dar, în general, regele se întorcea în pat după această apariţie.

Nori grei treceau pe deasupra. Vântul arzător, thordotterul, sufla dinspre sud-est, adierea lui fierbinte lovindu-le direct în faţă. Simţiră o uşurare ajungând la aleile înguste de la poalele dealului, în ciuda prafului care le biciuia călcâiele.

— Vom căuta binecuvântarea în biserică, spuse MyrdemInggala.

La capătul străzii se afla o biserică, cu treptele şerpuind în jurul zidului curb, în maniera tradiţională a vechilor biserici borlieneze. O parte din biserică era deasupra pământului, mai puţin domul. Astfel, preoţii bisericii imitau dorinţa de a trăi sub pământ pe care o posedau Cei Care Luau, acei sfinţi din Pannoval care aduseseră credinţa în Borlien, cu secole în urmă.

Cele două femei nu erau singure în coborârea lor. Un ţăran bătrân se ţinea după ele, condus de un băiat. Întinse o mână către ele. Povestea lui era că-şi abandonase aşezarea, deoarece căldura pârjolise recolta şi venise în oraş să cerşească. Regina îi dădu o monadă de argint.

În interiorul bisericii era întuneric.

Congregaţia, îngenunchează într-un bazin de întunecime, intenţiona să le reamintească de mortalitatea lor. Lumina se filtra de deasupra. Imaginea pictată a lui Akhanaba în spatele altarului circular era luminată cu lumânări. Faţa lungă, bovină, pictată în albastru, cu ochii blânzi, însă inumani era acoperită de umbre incerte.

La acestе elemente tradiţionale se adăuga o podoabă mai modernă. Lângă uşă, luminată de o lumânare, era aşezat un portret stilizat al unei mame, cu ochii plecaţi şi mâhniţi, cu mâinile desfăcute.

Multe dintre femei şovăiau în a săruta icoana Creatorului originar după ce trecuseră pe lângă portretul mamei.

Nu se ţinea nici o slujbă acum, însă, deoarece biserica era plină nu mai puţin de jumălate, un preol se ruga cu voce tare intonând pe nas o cântare.

— Mulţi vin să bată la uşa Ta, o, Akhanaba şi mulţi se întorc fără să fi bălut. Şi pentru cei care se întorc şi pentru cei ce stau şi bat cu toală pietatea, Tu le spui: "Începează cu plâsul" Când oare Te voi desluşi, o, Atolpulernicule? Pentru că spun că toate uşile către Tine stau deschise, şi niciodală nu au fost zăvorâte. Aceste lucruri sunt de văzut, dar nu le poţi vedea.

Myrdeminggala se gândea la ceea ce-i spusese gossieul mamei ei. Comunicaseră cu o voce superioară. Şi totuşi, Shannana nu-l pomenise pe Akhanaba. Privind în sus către chipul Atolpulernicului, ea gândi: "este adevărat, suntem înconjuraţi de mister. Nici măcar Rushven nu poate înţelege "

— Tot ce există în jurul tău este ceea ce ai nevoie, dacă vei accepta şi nu vei lua cu forţa. Dacă n-ai face decât să te aşezi jos atunci ai vedea ceea ce este mai presus de tine. Toate lucrurile sunt egale în această lume, dar există ceva mai presus de ele Nu te întreba niciodată dacă sunt animal ori om, ori piatră Sunt toate acestea şi mult mai mult decât poţi tu învăţa să percepi.

Incantaţia continuă, corul alăturându-se. Regina reflectă cât de frumos se armonizau vocile alto cu piatra boltită de deasupra capetelor; aici erau într-adevăr reunite spiritul şi piatra.

Îşi duse mâna sub haine, pe piept, încercând să-i liniştească bătăile inimii.

În ciuda frumuseţii cântării, trăirile ei nu puteau fi alinate. Nu era momentul pentru a contempla eternitatea, sub presiunea cruntelor evenimente

Când preotul ţi binecuvântă, ea fu gata să continue. Cele două femei, cu broboadele pe cap, ieşiră din nou în vânt şi la lumina zilei.

Regina se îndreptă cu însoţitoarea ei către docuri, unde râul Takissa se arăta întunecat şi agitat, ca o mică mare. O ambarcaţiune abia sosită din Oldorando ancora cu dificultate. Mici vase fură încărcate, însă activitatea era mai redusă din cauza thordotterului.

Căruţe goale, buloaie, cherestea, troliii şi alte echipamente esenţiale vieţii pe râu stăteau părăsite în jur. O pânză flutura în vânt. Regina înainta cu hotărâre, până când ajunseră la un depozit pe care era înscrisă sigla:

COMPANIA DE COMERCIALIZARE A GHEŢII
LORDRYARDRY

Aici era cartierul general din Matrassyl al faimosului căpitan al gheții, Krillio Munlras, din Lordryardry.

Depozitul era o îngrămădire de uși la toate nivelurile, mici și mari. Myrdeminggala o alese pe cea mai mică de la parter și intră. Mai o urmă.

În interior era o curte pietruită, unde oameni solizi rostogoleau butoaie de dimensiunile lor înșiși către o căruță.

— Aș dori să vorbesc cu Krillio Munlras, spuse ea celui mai apropiat.

— Este ocupat. Nu va vorbi cu nimeni, spuse unul, privind-o cu suspiciune. Ea își trase un văl pe față, pentru a nu fi recunoscută.

— Cu mine va vorbi. Își scoase de pe un degel de la mâna stângă un inel ce purta culorile mării. Du-i asta.

Omul se îndepărtă mormăind. După accent și statură, ea știa că omul era din Dimariam, una din țările continentului sudic, Hespagoral. Aștepta nerăbdătoare, bătând din picior pe pavaj, însă omul se întoarse într-o clipă, cu atitudinea mult schimbată.

— Vă rog, îngăduiți-mi să vă conduc la căpitanul Munlras.

Myrdeminggala se întoarse către Mai:

— Mă vei aștepta aici.

— Dar, doamnă...

— Și nu-i incomoda pe oameni în munca lor.

Fu condusă într-un atelier mirosind a lemn proaspăt rindeluit și a lipici, unde oamenii vârstnici și ucenicii tăiau cherestreaua și făceau din ea lăzi și cutii pentru gheață. Mesele de lucru erau încărcate cu lungi rindele asculțite. Oamenii priviră figura feminină voalată cu curiozitate când trecu pe lângă ei.

Călăuza ei deschise o ușă ascunsă în spatele hainelor de protecție. Urcară o scară prăfuită către un etaj, unde o cameră lungă și scundă supraveghea râul. La un capăt al camerei lucrau o serie de funcționari, cu umerii aduși deasupra registrelor de contabilitate.

La celălalt capăt era un birou cu un fotoliu la fel de solid ca un tron, din care se ridică un om gras, înaintând cu o expresie radioasă. Se plecă adânc, îl concedie pe ghid și o conduse pe regină într-o cameră privată, dincolo de birou.

Deși camera lui dădea către o curte de vite, era bine mobilată, cu gravuri pe pereți, de o eleganță diferită de aspectul funcțional al restului clădirii. Una din gravuri o reprezenta pe regina Myrdeminggala.

— Stimată Regină, sunt mândru să vă primesc. Căpitanul gheții zâmbi din nou și-și aplecă într-o parte capul căl putut de

mult, pentru a o privi mai bine cum îşi înlătură vălul şi broboada. El Însuşi era simplu îmbrăcat, într-o logă plină de buzunare, purtală de mulţi nativi din regiunile ecualoriaîe.

Când o văzu aşezală confortabil şi după ce-i oferi un pahar cu vin răcorit cu gheaţă proaspătă de Lordryardry, întinse o mână către ea. Deschizându-şi pumnul, dezvălui inelul pe care-l returnă ceremonios, insistând să-l potrivească pe degetul ei delicat.

— Este cel mai frumos inel pe care l-am vândut vreodată.

— Atunci erai numai un umil negustor ambulant.

— Şi mai rău, eram un cerşelor, dar un cerşetor cu voinţă. Îşi lovi pieptul.

— Acum eşti foarte bogat.

— Ce este bogăţia, doamnă? Poate ea cumpăra fericirea? Ei, cinstind vorbind, cel puţin ne îngăduie să fim nefericiţi într-un mod confortabil. Situaţia mea, trebuie să recunosc în faţa domniei voastre, este mai bună decât a majorităţii oamenilor de rând.

Râsul său era plăcut. Îşi săltă fără ceremonie un picior rotofei pe marginea mesei şi-şi ridică paharul pentru a toasta pentru ea, cercetând-o. Regina Reginelor îşi ridică ochii către el. Căpitanul Gheţii îşi coborî privirea, apărându-se de un tremur al simţămintelor, ca o sfială respectuoasă. Avusese de-a face cu multe fete, de pe tot cuprinsul lumii, pe cât de întins era comerţul cu gheaţă, dar în faţa frumuseţii reginei, se simţea nepulincios.

Myrdeminggala îl întrebă despre familie. Ştia că are o fală inteligentă şi un fiu prost, şi că fiul, Div, urma să preia comerţul cu gheaţă la retregerea tatălui său. Acea retragere fusese amânată. Muntras lăcuse ultima călătorie cu o decadă şi jumătate în urmă, în perioada Bătăliei de la Cosgath — numai că se dovedise a nu fi ultima, pentru că Div avea nevoie de îndrumare în continuare.

Ea ştia că era blând cu prostul său fiu. Totuşi, tatăl lui Muntras fusese aspru cu el, trimiţându-l de copil să câştige bani cerşind şi făcând comerţ ambulant, până când demonstrase că este capabil să pornească afacerea cu gheaţă având o singură navă.

Auzise poveslea lui şi alladată, însă nu era plictisită de ea.

— Ai avut o viaţă palpitantă, spuse regina.

Crezând că afirmaţia implica o critică, păru stânjenit. Pentru a-şi masca stânjeneala, îşi coborî piciorul şi spuse:

— Nu-mi este ruşine să spun că am prosperat în timp ce majoritatea celăţenilor fac exact invers.

Ea privi către el, întrebându-se dacă înțelesese că și ea făcea parte din acea majoritate, însă spuse, în felul ei liniștit:

— Mi-ai mărturisit odată că ai început afacerile cu o singură ambarcațiune. Câte ai acum, căpitane?

— Da, doamnă. bătrânul meu tată a început numai cu o epavă, pe care am moșlenit-o. Astăzi Îi predau fiului meu o flotă de douăzeci și cinci de corăbii. Nave rapide, vase mici cu două catarge, corăbii de pescuit, vase de pescuit cu două catarge să bală râurile și coastele fiecare edaptată comerțului Poți vedea avantajele comerțului cu gheață. Cu cât se face mai cald, cu atât mai multe blocuri de gheață bună de Lordryardry vor fi aduse pe piață Cu cât mai rău este pentru alții,, cu atât situația se îmbunătățește pentru mine.

— Dar gheața dumitale se topește, căpitane.

— Este adevărat, și s-au făcut multe glume pe tema asta. Însă gheața Lordryardry, fiind pură. se topește mai încet decât gheața vândută de alții.

Se bucura de prezența ei, chiar dacă își dăduse seama de aerul ei ușor întunecat, atât de diferit de dispoziția ei obișnuită.

— Vă voi pune încă o problemă. Sunteți devotată religiei țării voastre, doamnă, așa că nu trebuie să vă reamintesc despre mântuire Ei bine. gheața mea este ca și mântuirea voastră. Cu cât este mai puțină, cu atât este mai căutată, și cu cât este mai căutată, cu atât este mai scumpă. Acum, vasele mele navighează tocmai din Dimariam, peste Marea Vulturilor, în sus pe Takissa și râul Valvoral până la Matrassyl și Oldorando, ca și de-a lungul coastei până în Keevasien și porturile mortalilor assatassi.

Ea zâmbi, poate nu pe de-a-ntregul încântată de a auzi amestecate religia cu comerțul.

— Ei, mă bucur că cineva se descurcă bine într-un timp nefavorabil Nu uitase vremea când era doar o fetiță. la prima ei vizită în Oldorando, și-l întâlnise în bazar pe acest dimariamian Era furios, însă zâmbise și scosese dintr-un buzunar interior cel mai frumos inel pe care-l văzuse ea vreodată Shannana. mama ei, îi dăduse banii. Se întorsese ziua următoare să-l cumpere. și-l purtase mereu de atunci.

— Mi-ai plătit în plus pentru inelul acela, spuse Krillio Muntras, și cu profitul m-am întors acasă și am cumpărat o ghețărie. Astfel că îți-am fost mereu îndatorat de atunci. Începu să râdă și ea i se alătură. Acum, doamnă, cred că ai venit aici nu ca să pălăvrăgim despre gheață. Ce pot să fac pentru dumneavoastră?

— Căpitane Muntras, sunt într-o situaţie dificilă şi am nevoie de ajutor.

Deodată deveni prevăzător.

— N-aş dori să pierd favoarea regală care-mi permite mie, ca străin, să fac comerţ aici. Altfel...

— Apreciez asta. Tot ce-ţi cer este încrederea pe care sunt convinsă că mi-o vei acorda. Vreau să-mi expediezi în secret o scrisoare. Ai menţionat Keevasien-ul, la graniţa cu Randonnan-ul. Poţi să trimiţi o scrisoare unui anume domn ce luptă în Randonnan în Armata a Doua?

Faţa expresivă a lui Muntras arăta atât de încruntată încât obrajii i se strânseră în jurul gurii.

— În război, totul este îndoielnic. Realitatea este că armata borlieneză o duce rău, şi la fel şi Keevasien-ul. Dar pentru dumneavoastră... Vasele mele merg pe râul Kacol, deasupra Keevasien-ului, până la Ordelay. Da, aş putea trimite un mesager de acolo. Dacă nu este prea periculos. Omului îi va trebui plată, bineînţeles.

— Cât?

Se gândi.

— Am un băiat care-o va face. Când eşti tânăr, nu-ţi este teamă de moarte. Îi spuse preţul. Ea îi plăti îndeajuns de mult şi-i trecu punga cu scrisoarea către generalul TotramKetinel.

Muntras îi mai făcu o plecăciune.

— Sunt mândru să fac asta pentru dumneavoastră. Mai întâi trebuie să expediez un transport la Oldorando. Asta înseamnă patru zile în susul râului, două până acolo şi două înapoi. În total o săptămână. Apoi mă voi întoarce aici şi voi merge drept spre sud, către Ottassol.

— Altă întârziere! Trebuie să mergi neapărat întâi la Oldorando?

— Trebuie, doamnă. Comerţul este comerţ.

— Foarte bine, faci cum crezi, căpitane Muntras. Dar înţelegi că este de importanţă vitală şi absolut secret, între noi doi? Adu această misiune la îndeplinire cu bine, şi vei avea răsplata ta.

— Sunt recunoscător ocaziei de a te ajuta, doamnă.

La despărţire, după ce regina mai luă un pahar de vin răcoritor, fu mult mai veselă întorcându-se către palat cu dama ei de companie, sora generalului către care fusese expediată scrisoarea.

Putea spera, orice ar fi hotărât regele.

Prin palat, uşile se trântleau şi perdelele fluturau în vânt. Palid, JandolAnganol vorbea cu consilierii lui religioşi. Unul dintre ei îi spuse în cele din urmă:

— Majestate, acest stat este sfânt, şi credem că în adâncul sufletului tău deja ai ajuns la o decizie. Vei întări această nouă alianţă din naţiuni sfinte, şi noi te vom binecuvânta pentru aceasta.

Regele replică vehement:

— Dar această alianţă este pentru că sunt slab, şi mă complac în această slăbiciune.

— Nu este aşa, Sire. Regina ta şi fratele ei au conspirat împotriva Sibornal-ului, şi trebuie pedepsiţi. Erau deja pe jumătate convinşi de minciuna pe care el o pusese în circulaţie era minciuna tatălui său, însă acum o cunoşteau toţi şi şi-o însuşeau unul câte unul.

În camerele lor particulare, vizitatorii, aşteptând cuvântul regelui, se plângeau de disconfortul acestui mic palat mizerabil şi de sărăcia ospitalităţii. Consilierii se certau între ei, geloşi unul pe privilegiile celuilalt Acceptaseră că dacă, şi când, regele va divorţa de regină şi se va căsători cu Simoda Tal, problema marii populaţii de phegori din Borlien va fi redeschisă.

Vechi poveşti spuneau că hoarde de ancipitali descinseseră odată în Oldorando şi-l arseseră până în temelii. Acea ostilitate nu murise niciodată. An după an, populaţia de phagori se reducea. Era necesar ca Borlien-ul să urmeze aceeaşi politică. Cu Simoda Tal şi miniştrii ei alături de JandolAnganol, rezolvarea problemei phagorilor putea fi mai presantă. Şi cu plecarea Reginei, care avea o inimă blândă, ar fi fost convenabilă introducerea acestor idei.

Dar ce făcea regele, şi care era decizia lui?

Era ora paisprezece şi câteva minute, şi regele stătea gol într-o cameră de sus. Un pendul mare din cositor atârna solemn pe un perete, bătând secundele. De celălalt perete atârna o enormă oglindă de argint. În umbră stăteau negrese servitoare aşteptând cu veşmintele pentru a-l îmbrăca pe JandolAnganol în vederea apariţiei lui în faţa diplomaţilor.

JandolAnganol păşea agitat între pendul şi oglindă. În indecizia lui, îşi plimba degetul de-a lungul cicatricii de pe coapsă, sau privea acele afurisite dungi devoţionale care se întindeau de la linia umerilor până la fese. Mărăi la lucrul sfrijit şi biciuit pe care-l văzu.

Unii dintre cei care observau de departe — ca Jamilia Pin de pe *Avernus*, care studia arborele genealogic al familiei regelui

— pretindeau că decizia fusese luată în locul regelui într-un trecut îndepărtat. În dosarele lor slătea scrisă istoria familiei lui JandolAnganol de peste şaisprezece generaţii, încă din timpurile când mare parte din Campannlat zăcea sub zăpezi, în vremea unui strămoş îndepărtat al regelui, Abz Roon, care condusese un oraş numit Oldorando. De-a lungul acelei ramuri genealogice, urmată de cei ce făceau perle din ea, se situa o povesle despre diviziunea între tată şi fiu, înăbuşită timp de câteva generaţii, însă niciodată absentă.

Acel model al diviziunii era adânc înrădăcinat în psihicul lui JandolAnganol, atât de adânc încât nici el însuşi nu o remarcase.

Alături de aroganţa lui slătea o şi mai veche automulţumire. Această automulţumire îl determinase să se întoarcă împotriva celor mai dragi prieteni şi să se apropie de phegori; era o alienare pe care anii trecuţi o întreţinuseră. Fusese îngropată, dar nu fără a i se auzi glasul, şi acest glas era pe cale de a vorbi.

Se întoarse brusc de la oglindă, de la acea figură întunecată ce păndea acolo, în argint, şi-şi chemă servitoarele. Îşi ridică mâinile şi ele îl îmbrăcară.

— Şi coroana, spuse el, în timp ce ele îi periau părul lung.

Îi va pedepsi pe demnitarii ce aşteptau, prin atitudinea sa distantă în raport cu ei.

Câteva minute mai târziu, demnitarii, treziţi din letargia plictiselii, se îngrămădiră la ferestre când de afară răzbătu zgomot de paşi. Priviră în jos, către creştetele mari cu coarne scânteietoare, către umerii musculoşi şi trupurile încorsetate, la copitele care răsunau şi harnaşamentul de război care scârţâia. Prima Gardă Regală Phagoriană făcea paradă — o privelişte ce cauza slăbiciune celor mai mulţi dintre spectatorii umani, deoarece ancipitalii erau atât de articulaţi la genunchi şi la coate încât porţiunile inferioare ale picioarelor şi braţelor puteau să se întoarcă în toate direcţiile. Marşul era ciudat, cu o flexare imposibilă spre înainte a piciorului la fiecare pas.

Un sergent strigă un ordin. Pluloanele se opriră trecând de la mişcare la imediata imobilitate caracteristică phagorilor.

Vântul arzător împrăştia blana ancipitalilor. Regele păşi printre ei şi intră în palat. Vizitatorii priviră jenaţi unul către altul, cu gânduri de asasinare.

JandolAnganol intră în cameră. Se opri şi-i studie. Unul câte unul, oaspeţii se ridicară. Ca şi cum s-ar fi luptat să vorbească, regele lăsă tăcerea să se prelungească. Apoi spuse:

— Mi-ai cerut o alegere dură. Totuşi de ce să ezit? Întâia mea datorie este faţă de ţară. Am reuşit să nu las sentimentele personale să se amestece în această problemă. O voi izgoni pe regina Myrdeminggala. Va pleca astăzi şi se va retrage într-un palat de pe coastă. Dacă Sfânta Biserică Pannovaleană, al cărei servitor sunt, îmi oferă o dispensă pentru divorţ, voi divorţa de regină. Şi mă voi căsători cu Simoda Tal, de la Casa din Oldorando.

Izbucniră aplauze şi murmure de felicitări. Chipul regelui era lipsit de expresie. Şi pe măsură ce ei se apropiau, înainte de a putea ajunge la el, se întoarse pe călcâie şi părăsi încăperea.

Vântul trânti uşa în urma lui.

8. Faţă-n faţă cu mitologia

Billy Xiao Pin avea faţa rotundă, după cum îi erau şi ochii şi nasul. Chiar şi gura era ca un boboc de trandafir. Pielea lui era netedă şi măslinie. Părăsise *Avernus* numai o dală, când membrii apropiaţi ai familiei Pin îl luaseră într-un zbor către Ipocrene

Billy era un bărbat modest, însă holărât, manierat ca toţi membrii familiei sale, şi era de crezut că putea înfrunta moartea cu sânge rece. Avea douăzeci de ani tereşlri, sau abia peste paisprezece după măsurăloarea helliconiană.

Deşi Loteria Vacanţei Helliconiene era dominată de şansă, convingerea consiliului general — cel puţin a celor o mie de membri ai puternicei familii Pin — era că Billy fusese o alegere excelentă în calilate de câşligător.

Când lu declarat câştigător, fu trimis de familie într-un lur al staţiei *Avernus*. Împreună cu el merse prielena lui, Rose Yi Pin. Coridoarele mişcătoare ale satelitului erau programate pentru peripeţii, şi acei care călăloreau prin ele se vedeau adesea prinşi în taifunuri simulate, sau înconjuraţi de desene animate pe compuler. *Avernus* era pe orbită de 3296 ani; orice facilitate disponibilă fusese lreculă în revistă pentru a contracara maladia ucigăloare ce amenința ocupanţii: letargia.

Împreună cu un grup de prieleni, Billy îşi luă o vacanţă într-un ţinul muntos. Acolo ei dormirâ într-o colibă din buşteni, deasupra părtiilor de schi. Aceste sporturi simulate fuseseră odată bazate pe accesorii reale, pământene; acum ele erau reorientate penlru a imila ţinulurile Helliconiei. Billy şi prielenii lui păreau că schiază pe înălţimile Nklryhk-ului.

Mai târziu, navigară pe Marea Ardenl, către estul Campannlal-ului. Pornind din portul aflal la o mie de mile de coastă, lăsară în spete elernele terase ale Mordrial-ului, ridicându-se din ceaţă, drepl, până la înălţimi de aproape şase mii de picioare, cu umerii acoperiţi de nori Cascada Scimitar

cădea, se oprea, şi iar cădea în plonjonul ei de peste o milă către mare.

Chiar dacă aceste distracţii erau plăcute, mintea era întotdeauna conştientă că orice primejdie, orice privelişte era închisă într-o cameră cu oglinzi nu mai mare de optsprezece picioare lungime pe douăsprezece lăţime.

În încheierea vacanţei, Billy Xiao Pin merse de unul singur la Sfătuitorul său, îngenunchind în faţa lui în poziţia de Umilinţă.

— Tăcerea recapitulează conversaţiile lungi, spuse Sfătuitorul. În viaţa cântăloare vei găsi moartea. Amândouă sunt iluzorii.

Billy ştia că Sfătuitorul nu dorea ca el să plece de pe *Avernus* din motivul profund că se temea de orice dinamism. În tinereţe, scrisese un poem dintr-o sută de silabe, intitulat *Despre prelungirea unui anotimp helliconian asupra parcursului unei vieţi omeneşti.* Acesta era un produs, şi un factor susţinător al iluzionismului care cuprinsese *Avernus*-ul. Billy nu deţinea o modalitate intelectuală de a se lupta cu această filozofie, dar acum, fiind pe cale de a părăsi nava, simţea o ură faţă de ea, căreia îndrăzni să-i dea glas.

— Trebuie să trăiesc într-o lume reală şi să încerc bucuria adevărată, durerea edevărată. Chiar şi pentru un timp scurt, trebuie să simt munţii adevăraţi şi să merg de-a lungul cărărilor pietruite. Trebuie să întâlnesc oameni cu destine reale.

— Tot mai exagerezi cu acel trădător cuvânt "real". Dovada simţurilor noastre este reală numai pentru simţurile noastre. Înţelepciunea priveşte altundeva.

— Da. Bine. Eu merg altundeva.

Dar morbiditatea nu ştia unde să se oprească. Bătrânul continuă să cilească. Billy continuă să asculte cu umilinţă.

Bătrânul ştia că sexul stătea la baza revoltei lui Billy. Văzuse că Billy avea o natură senzuală, care necesita să fie pololită. Billy o abandona pe Rose pentru a o căuta pe Myrdeminggala — da, ştia dorinţele lui Billy. Dorea s-o vadă pe regină cu ochii lui.

Aceasta era o idee sterilă. Rose nu era o idee sterilă. Realitatea — ca să folosim acest cuvânt — trebuia găsită nu în afara, ci în interiorul misterului personalităţii: în cazul lui Billy, personalitatea lui Rose, de exemplu. Şi mai erau şi alte consideraţiuni.

— Avem o sarcină de îndeplinit, rolul nostru către Pământ. Cea mai adâncă satisfacţie provine din îndeplinirea acestui rol. Pe Helliconia vei pierde atât rolul tău cât şi societatea.

Billy Xiao Pin îndrăzni să-şi ridice ochii pentru a-l privi pe bătrânul Sfătuitor. Figura zbârcită era fixată, fiecare expiraţie dirijându-i greutatea în jos, ancorându-l de podea, iar fiecare inspiraţie ridicându-i capul către tavan. Nu putea fi perturbat, nici măcar de pierderea unui elev favorit.

Această scenă fu înregistrată de camerele video care supravegheau permanent şi transmisă către oricare dintre cei şase mii de oameni care ar fi avut interesul să privească. Nu exista discreţie. Discreţia încuraja dizidenţa.

Privind înţelepţii ochi simieni, Billy văzu că Sfătuitorul său nu mai credea în Pământ. Pământ! — subiectul despre care Billy şi contemporanii săi discutaseră la nesfârşit, un subiect interesant la nesfârşit. Pământul, pentru Sfătuitor şi sute ca el, devenise un fel de ideal — o protecţie a vieţilor interioare a celor de la bord.

Pe măsură ce vocea îşi înşira nimicurile înlorlocheate, Billy gândi că bătrânul nu mai credea nici în realitatea obiectivă a Helliconiei. Pentru el, cufundat în sofisticarea demonstraţiei care forma o parte atât de mare a vieţii intelectuale de pe staţie, Helliconia era o simplă proiecţie, o ipoteză.

Marele premiu al loteriei era destinat să contracareze această învăţământ-şeală a simţurilor. Tânăra sperantă de pe navă — care în maniere magice se centrase pe acel măreţ obiect de studiu, desluşind anotimpurile de sub ei — murise, generaţie după generaţie, până când închisoarea involuntară devenise voluntară. Billy trebuia să meargă la moarte, ce ceilalţi să poată trăi.

Trebuia să meargă acolo unde regina cu ochii de porumbar îşi opunea trupul suflării vântului, pe măsură ce urca spre castel.

Cuvântarea încetă în sfârşit. Billy profită.

— Mii de mulţumiri pentru grija ta, Stăpâne. Se aplecă şi ieşi, răsuflând adânc.

Plecarea lui de pe *Avernus* era pregătită ca un mare eveniment. Cu toţii aveau sentimente puternice referitor la această plecare. Era o dovadă palpabilă că Helliconia exista. Cei şase mii deveniseră mai puţini capabili să trăiască imaginativ pe staţie, în ciuda tuturor instrumentelor care erau destinate să-i împiedice. Premiul era un gest de valoare supremă, chiar şi pentru cei ce pierdeau.

Rose Yi Pin îşi întoarse faţa mică către Billy şi-şi încolăci braţele în jurul lui pentru ultima oară.

— Cred că vei trăi veşnic acolo jos, Billy. Te voi urmări pe

măsură ce voi îmbătrâni şi mă voi urâţi. Numai fii atent la religia aia prosteascâ a lor. Viaţa aici este sănătoasă. Acolo jos sunt nebuni cu noţiuni religioase în cep — chiar şi regina la cea frumoasă.

Îi sărută buzele.

— Asta trebuie să descoperi tu însuţi.

Vehiculul automat aşteptă pentru a-l lua din purgatoriu. Bitly urcă prin pasaj în mica scoică şi uşa se închise în spatele lui. Frica îl îngheţă; căzu în scaun şi se bucură de emoţiile sale.

Decizia dacă să meargă cu geamurile închise sau nu, era a lui. Apăsă un buton. Obloanele se ridicară şi el fu răsplătit de privelişlea unei batene magice din a cărei tatură era el acum excomunicat. Un brâu de stele neregulate se împrăştiau pe drum ca bucla cozii unei comete. Şuierând, el realiză că stelele acestea erau gunoaiele neprocesate ejectate de pe *Avernus*, căzând pe o orbită în jurul staţiei.

Un moment, *Avernus* fu o imensitate, cu cele 18 milioane de tonuri acoperind câmput de vedere; apoi se îndepărtă şi Bitly uită să mai privească.

Se uită după cei doi sori ai sistemului binar helliconian. Ferestrele se întunecară pentru a-l feri de strălucirea lor.

Batalix, soarele cel mai apropiat, era pierdut în spatele planetei, la numai 1,28 unităţi astronomice depărtare.

Freyr, vizibil ca o mare minge gri în spatele sticlei opace, era o strălucire imensă, la distanţă de 240 unităţi astronomice. La distanţa de 236 unităţi astronomice, Helliconia ar fi atins perihelionul, punctul ei cel mai apropiat de Freyr; acel timp era la numai 118 ani pământeni distanţă. Atunci, încă o dată, Batalix şi restul planetelor s-ar fi îndepărtat din nou pe orbitele lor, pentru a nu se mai apropia atât de mult de membrul dominant al sistemului timp de încă 2592 ani terestri.

Pentru Bitly Xiao Pin, acest set de date astronomice, pe care le învăţase odată cu alfabetul la vârsta de trei ani, constituia o diegramă. Urma să aterizeze acolo unde diegrama devenea o chestiune dezordonată a istoriei, a crizelor şi schimbărilor.

Faţa lui rotundă se lungi la acest gând. Chiar dacă Helliconia era sub observaţie constantă de atât de mult timp, rămânea sub multe aspecte un mister.

Bitly ştia că planeta va supravieţui perihelionului, că temperaturile la ecuator vor urce la 150 de grade, dar nu mai mult; că Helliconia avea un extraordinar sistem de homeostazie, cel puţin la fel de pulernic ca şi cel terestru, care putea menţine,

pe cât posibil, constantă o stare de echilibru. Nu împărtăşea temerile superstiţioase ale ţăranilor, cum că Freyr era pe cele de a-i devora — chiar dacă înţelegea cum de se puteau naşte asemenea temeri.

Ceea ce nu ştia, era dacă variatele naţii vor supravieţui căldurii. Regiunile tropicale, ca Bortien şi Oldorando, erau cele mai ameninţate.

Avernus data şi observa încă din vremea Primăverii Marelui An anterior. Observase o dală împrăştierea lentă a Marii terne asupra planetei de dedesubt, fusese martora morţii mulţimilor şi a dispariţiei unor naţiuni. Cât de precis acest model se va repeta în lama încă mult îndepărtată, rămânea de văzut. Staţia Terestră de Observare avea să funcţioneze încă 14 secole terestre înainte ca acest mister să fie dezvăluit.

Acestei lumi care inspira teamă, Billy îşi încredinţase sufletul.

Începu să tremure. Urma să îmbrăţişeze această lume, urma să se nască.

Vehiculul realiză două orbite în jurul planetei, cum fusese programat şi aterizâ pe un platou în estul Matrassyt-ului.

Se ridică din locul său şi rămase ascultând. În cele din urmă, îşi aminti să respire. Împreună cu el fusese trimis un android, un alter ego care să-l apere. Avernienii îşi simţeau vulnerabilitatea. Produsul a mai multe generaţii de bărbaţi din aluat moale, Billy era recunoscut ce având nevoie de protecţie. Androidul fusese programat să fie agresiv. Purta arme defensive. Părea uman şi faţa lui fusese intenţionat modelată să semene cu a lui Billy, ceea ce se întâmpla în toate cu excepţia mobilităţii; expresiile ei se schimbau cu încetineală, dându-i un aer permanent de melancolie. Lui Billy îi displăcea. Îl privea cum stătea în expectativă într-un tăcaş mulat pe corpul lui.

— Rămâi acolo unde eşti, spuse Billy. Du-te înapoi pe *Avernus*, cu nava.

— Ai nevoie de protecţia mea, spuse androidul.

— Mă voi descurca cât de bine voi putea. Este în joc viaţa mea acum. Apăsă un comutator cu întârziere care asigura ridicarea automată într-o oră. Apoi activă uşile şi coborî din navă.

Stătea pe planeta visată, respirându-i aromele, o mie de sunete ciudate ajungându-i la urechi. Aerul nefiltrat îi invada plămânii. Îl cuprinse ameţeala.

Privi în sus. Deasupra lui se întindea un cer de un albastru rezonant, fără seamăn. Billy era obişnuit să privească spaţiul;

paradoxal, bolta cerească părea mai vastă. Ochiul se pierdea în ea pentru totdeauna. Acoperea lumea vie şi era cea mai frumoasă expresie a ei.

Către vest, Balalix se pregătea să apună în aureole aurii şi întunecate. Freyr, cu discul său de numai 30% din mărimea lui Batalix, ardea cu o intensitate splendidă, aproape la zenit. În jur plutea marele înveliş albastru, care era prima caracteristică a Helliconiei văzută din spaţiu, şi semnul negreşit că era o planetă purtătoare a vieţii Forma de viaţă vizitatoare îşi coborî capul şi-şi trecu mâna peste ochi.

La mică distanţă se afla un grup de cinci copaci, acoperiţi cu liane cărnoase. Billy se îndreptă către ei, mergând ca şi când gravitaţia abia fusese descoperită. Căzu lângă trunchiul cel mai apropiat, îmbrăţişându-l, pentru a-şi simţi mâinile înţepate de ghimpi Oricum, se ţinu strâns, închizându-şi ochii. îndepărtându-se de lume. Nu se putea mişca Când vehicolul se ridică pentru întoarcerea la staţia umană, plânse

Aici era realitatea — o provocare. Îi penetrase toate simţurile.

Atârnându-se de copac, întinzându-se pe pământ, ascunzându-se după un trunchi căzut, se obişnui cu experienţa de a fi pe o planetă imensă. Obiecte depărtate, nori, şi un şir de dealuri mai ales, îl terorizau cu dimensiunea lor şi — da! — cu realitatea lor. La fel de alarmante erau toate lucrurile vii, mici, cu obiceiurile lor aleatoare, lucruri absente din existenţa de pe *Avernus.* Se uită intrigat cum o mică creatură înaripată se aşează pe mâna lui stângă şi o folosea ca pe o autostradă spre umăr. Cel mai alarmant lucru era că realiza că toate aceste lucruri nu le putea controla; nici o apăsare de buton nu le putea opri.

Mai exista de-asemenea şi problema sorilor, pe care nu o luase în considerare. Pe *Avernus*, lumina şi întunericul erau în mare parte probleme de temperament; aici nu aveai de ales. Când noaptea urmă zilei, Billy simţi pentru prima dată precaritatea străveche a speciei sale. De mult, omenirea construise cocioabe împotriva întunericului. Oraşele se dezvoltaseră, deveniseră metropole şi plecaseră în spaţiu; acum el se simţea la începutul istoriei.

Supravieţui nopţii. Fără voie, adormi şi se trezi nevătămat Obişnuitele sale exerciţii de dimineaţă îl readuseră în simţiri. Ieşi din adăpostul arborilor şi a se bucură de dimineaţă. După ce bău şi mâncă din raţii, se îndreptă către Matrassyl.

Mergând pe o cărare în junglă, anunţat de ciripitul păsărilor, simţi nişte paşi în urmă. Se întoarse.

Un phagor înlemni la numai câţiva paşi de el.

Phagorii făceau parte din mitologia de pe *Avernus*. Portrete şi modele ale lor se găseau pretutindeni. Acesta însă avea prezenţa şi individualitatea vieţii. Mesteca în timp ce-l privea pa Billy, saliva curgându-i de pa buza inferioară. Fizicul său masiv era acoperit cu o bucată de veşmânt pălat ici-colo cu şofran. Şuviţe din părul său lung şi alb erau de asemenea pătate, dându-i un aspect nesănătos. Un şarpe mort era înnodat peste umăr — evident o captură recentă. Avea un cuţit curbat în mână. Nu era, oricum, nici o piesă de muzeu, nici o jucărie drăgăteşă. Când păşi înainte, împrăştie un miros rânced care-l agresă pe Billy.

Îl privi fix şi spuse încet în Hurdhu:

— Îmi poţi arăta direcţia către Matrassyl?

Creatura continua să mestece. Părea că mestecă un soi de nuci roşcate, zeama curgându-i din gură. O picătură sări pe Billy Xiao Pin. Se şterse pe obraz.

— Matrassyl, spuse phagorul, pronunţând cuvântul mai degrabă Madrazzyl.

— Da. Încotro este Matrassyl?

— Da.

Ochii roşii, inexpresivi, nu trădau dacă e agresiv, sau doar obosit. Îşi întoarse privirile şi descoperi alţi phagori împrejur, pârând luflşuri în umbră.

— Poţi înţelege ce spun?

Propoziţiile erau din ghidul de conversaţie, existent pe *Avernus*. Era înnebunit de realitatea situaţiei.

— A duce ta un loc este posibil.

Era greu de cerut bun simţ de ta o creatură cu forţa naturată a unui bivol. Billy şovăi puţin.

Creatura se apropie, mişcându-se uşor şi îl împinse pe Billy pe cărare. Celelalte creaturi dispărură liniştite în decor.

Ajunseră la un mal căzut. Aici jungla fusese curăţată — copacii fuseseră tăiaţi şi porcii râmători aveau grijă ca alţii noi să nu ajungă ta maturitate. Printre culturi sporadice erau barăci sau mai degrabă acoperişuri ţinute de stâlpi.

În umbra acestora, figuri tâmpe zăceau în turmă. Câteva se ridicară înspre noii veniţi, când un corn mic sună pentru a te anunţa apariţia. Billy fu înconjurat de ancipitali masculi şi femele, gillote şi pui, uitându-se întrebător ta el. Câţiva pui fugiră în patru labe.

Billy căzu în poziţia Umilinţei.

— Încerc să ajung ta Matrassyl, spuse.

Absurditatea propoziției îl făcu să râdă, trebuia să se controleze, pentru a nu deveni isteric, dar zgomotul avu efectul de a-i îndepărta cu un pas pe phagori.

— Kzahhn-ul de Jos are prima inspecție, spuse o gîttotă, atingându-i brațul și dând din cap. O urmă printr-o sâpătură în stâncă, cu ceilalți în spatele lor. Tot ce văzu — de la verdele naturii până la bolovanii rotunjiți — era mai grosolan decât și-ar fi putut imagina.

Sub un paravan din poala dealului zăcea un phagor bătrân, cu brațele răsucite în unghiuri imposibile Se ridică cu mișcări lente și se arătă a fi o bâtrână gîttolă, cu păr negru, țepos. Un colier de pietre gwing-gwing lustruite îi atârna de gât. Purta un lanț înfășurat pe vârful nasului, semn de distincție. Aceasta era evident "Kzahhn-ul de Jos".

Râmânând așezatâ, își ridică privirea către Bitly.

Îi vorbi întrebător.

Billy fusese junior în marele clan sociologic Pin și nu unul dintre cei conștiincioși. Muncise în diviziunea care studia familia Anganot, generație cu generație. Acolo erau superiori ai tui, cere cunoșteau istoria predecesorilor actualului rege până în trecuta Primâvară, de acum vreo șaisprezece generații. Billy Xiao Pin vorbea Olonete, principala limbă a Campannlat-utui și Hespagorat-utui, precum și mai multe variante, inclusiv Vechea Otonete. Dar nu încercase niciodată vechea Limbâ Ancipilală Nativâ; nu era bine pregătit nici în limba pe care o vorbea Kzahhn-ul de Jos, Hurdhu — puntea între oameni și phagori folosită acum.

— Nu înțeleg, spuse în Hurdhu, și simți ceva straniu când ea înțelese, ca și cum ar fi coborât într-o poveste din lumea reală.

— Înțelegere la mine că tu ești din loc departe, spuse ea, traducându-și spusele în Hurdhu. Ce situație este loc depârtat?

Probabil văzuse vehiculul aterizând.

El gesticulă vag și recită o frază pregătită:

— Vin dintr-un oraș îndepârtat în Morstruat, unde sunt Kzahhn. Morstruat era chiar mai departe decât Martrial, și sigur de menționat. Ai tăi vor fi râsplătiți dacă mă duc la regele JandolAnganot, în Matrassyt.

— Regele JandotAnganot.

— Da.

Deveni imobilă, privind înainte. Un mascul tânăr, stând ghemuit undeva în apropiere, îi trecu o ploscă din piele din care ea bău, lichidul curgându-i pe la colțurile gurii. Mirosea înțepător

şi spirtos. Ah, gândi el, este raffel: o băutură dăunătoare, distilată de ancipitali. Nimerise într-un amărât trib de phegori. Iată-l tratând cu aceste sălbăticiuni enigmatice, toată lumea de pe *Avernus* privindu-l prin sistemul optic. Chiar şi bătrânul său Sfătuitor. Chiar şi Rose.

Căldura şi scurta plimbare peste terenul accidentat îl marcaseră. Însă un motiv mai puternic al conştiinţei de sine îl făcu să se aşeze pe o piatră plată şi să-şi întindă picioarele, cu coatele odihnindu-se pe genunchi, şi privind către creatura din faţa lui. Întâmplările cele mai incredibile se întâmplă întotdeauna atunci când nu există altă alternativă.

— Rasa ancipitalilor duce mult tăncii pentru cruciadă pentru regele JandolAnganol.

Ea se opri. În spatele ei se deschidea o peşteră. În umbra acesteia tuceau ochi roşietici. Billy presupuse că strămoşii tribului erau adunaţi acolo, degradându-se până la pură keratină. Simultan strămoş şi idol, fiecare phagor care nu murea îi ajuta direct pe succesorii săi prin secolele dureroase când Freyr domina.

— Fiii lui Freyr luptă alţi Fii ai lui Freyr în fiecare anotimp, şi noi dăm tăncii.

El recunoscu termenul tradiţional al phagoritor pentru oameni. Ancipitalii, incapabili să inventeze termeni noi, pur şi simplu îi adaptau pe cei vechi.

— Ordonă la doi din tribul tău să mă conducă la regele JandolAnganol.

Din nou nemişcarea ei — şi toţi ceilalţi, observă Billy privind în jur, conspirau la aceeaşi imobilitate. Numai porcii şi câinii se învârteau, căutând veşnic resturi în gunoaie.

Bătrâna gillotă începu apoi un lung discurs, care depăşea înţelegerea lui Billy. Trebui s-o oprească în mijlocul bălmăjelilor ei, rugând-o s-o ia de la capăt din nou. Hurdhu era la îel de înţepăloare ce brânza de cepră pentru limba lui. Alţi phagori sosiră, închizând un cerc în jurul lui, şocându-l cu mirosul lor pătrunzător — dar nu atât de neplăcut pe cât se aşteptase, gândi el — cu toţii ajutându-şi conducătoarea în explicaţiile ei. Ca rezultat, nimic nu fu explicit.

Îi arătară râni vechi, picioare rupte, braţe zdrobite, toate expuse cu o insistenţă catmă. Era revoltat şi fascinat. Scoaseră fiamuri şi o sabie din peşteră.

Încet-încet el le prinse sensul. Majoritatea lor serviseră în Armata a Cincea a Regelui JandolAnganol. Cu câteva săptămâni în urmă, porniseră împotriva triburilor driale. Suferiseră o

înfrângere, aici, în Cosgatt. Tribunile utilizaseră o armă nouă, cere lătra întocmai ce un câine gigant.

Aceşti bieţi indivizi supravieţuiseră. Dar îndrăzniseră să nu se mai întoarcă în serviciul regetui, în caz că acel câine gigant avea să latre din nou. Trăiau cum puteau. Visau să se întoarcă în regiunile râcoroase ale Nklryhk-ului.

Era o povesle lungă. Billy deveni enetvat de ea, precum şi de muşte. Luă puţin din raffet. Era într-adevăr tare, întocmai cum spuneau cârţile. Simţindu-se somnoros, încetă să mai ascuite când încercau să-i descrie bătătia de ta Cosgatt. Pentru ei, parcă s-ar fi petrecut ieri.

— Mă vor conduce doi dintre voi ta rege sau nu?

Tâcură, apoi mormâiră unul câtre attut în Ancipitata Nativâ. După muit timp, gittola îi vorbi în Hurdhu:

— Ce daruri esle din mâna la pentru aşa escortă?

Pe braţ purta un ceas plal gri, cu setul triptu de cifre pâtpâiloare arălând limpul pe Pământ, în Campanntat-ul Central şi pe *Avernus*. Făcea parte din echipamentut standard. Phagorii n-ar fi fost interesaţi de ora exactă, pentru că fiinţele lor rămâneau aceleaşi tntr-o temporatitate care înregistra numai sporadice transformâri; dar le-ar fi plăcut ceasut ca decoraţie.

Bâtrâna Kzahhn îşi aplecă faţa pătatâ deasupra braţutui lui, când el ît întinse sub privirea ei. Unut dintre coarnele ei fusese rupt pe jumâlate, iar vârfut lui întocuit cu o bucată de lemn.

Se adună în poziţia ghemuită şi chemă doi dintre tinerii masculi.

— Faceţi ce vâ cere lucrul acesta, spuse ea.

Escorta se opri când zări un grup de case. Nu vroiau să meargă mai departe Billy Xieo Pin tşi scoase ceasul de ta mână şi ît oferi. După ce-l contemplară un limp, refuzară să-t accepte.

Nu înţelese explicaţiile lor. Păreau să treacă de ta Hurdhu la Nativâ. Bănui că erau de vină cifrele.

Poale se temeau de numerele mereu schimbătoare. Ori poale de melatut necunoscut. Refuzul a fost făcut fără nici o emoţie; pur şi simptu nu-t voiau; nu voiau nimic. "JandotAnganol", spuneau. Evident, încă respectau numete regetui.

Mergând înainte, Bitty privi în urmă către ei, parţiat acoperiţi de o puzderie de tiane înflorite atârnând dintr-un copac. Nu se mişcaseră. Se temea de ei; de asemenea simţea un fel de vrajă, că fusese în compania tor şi încă era întreg.

Curând, mergând pe străzile înguste ale Matrassyl-ului, se văzu transpus din acel vis în altul, la fel de frumos. Calea sinuoasă îl conduse sub stânca uriaşă, pe care era aşezat palatul. Începu să recunoască locurile. Acestea fuseseră văzute prin sistemele optice de pe *Avernus.*

Bisericile fuseseră construite în stâncă; ordinele strict religioase imitau preferinţele slăpânitor din Pannovat. Mânăstirile se îngrămădeau lângă stâncă, pe trei niveluri, cele mai prospere construite din piatră, cele mai sărace din lemn. În ciuda propriei voinţe, Billy zăbovi pentru a simţi zăbrelele de cherestea, pentru a-şi plimba degetele pe crăpăturile ei. Venea dintr-o lume unde totul era reînnoit — sau distrus şi reconstruit — imadiat ce îmbătrânea. Acest lemn vechi, cu vopseaua dusă... ce frumos era desenul format de neregularităţile sale!

Lumea era plină de detalii pe care niciodată nu şi le imaginase.

Mânăstirile fuseseră pictate vesel în roşu şi galben, ori roşu şi portocaliu. Uşile purtau reprezentări ale lui Akhanaba coborând în foc. Din creştet îi scăpau smocuri de păr negru. Genele i se răsuceau în sus. Zâmbetul de pe faţa lui pe jumătate umană dezvăluia dinţii albi şi ascuţiţi. În fiecare mână purta lorţe. Un veşmânt îi învăluia, ca un şarpe, trupul albastru.

Erau, de asemenea, reprezentări ale sfinţilor şi familiarilor: Yuli Preotul, Dennis Regele, Withram şi Wulra şi mulţi alţii, mari şi negri, mici şi verzi, cu gheare în loc de unghii şi cu inele pe degetele de la picioare. Printre aceste fiinţe supranaturale — grase, cu chelie, sau păroase — mergeau oameni, în general în posturi de supliciu.

Oamenii erau reprezentaţi mici. De unde vin eu, îşi spuse Billy, oamenii ar fi trebuit reprezentaţi mari. Însă aici erau în poziţii de umilinţă, numai pentru a fi seceraţi de către zei, într-un fel sau altul — prin foc, prin gheaţă, prin sabie.

Amintiri despre lecţiile de la şcoală îi revenirâ lui Billy. Învăţase cât de importantă era religia în înapoiata Helliconie. Altădată, naţiunile fuseseră convertite la o altă religie într-o singură zi — se întâmplase în Oldorando, îşi aminti. Alte naţiuni, pierzându-şi religia la fel de repede, căzuseră şi dispăruseră fără urmă. Aici era bastionul credinţei Bortien-ului. Ca ateu, Billy era şi atras şi respins de destinele sângeroase zugrăvite pe toţi pereţii.

Călugării nu păreau prea mult atinşi de starea jalnică a lumii; devastarea era numai o parte dintr-un cerc mai mare, partea ascunsă a placidei lor existenţe.

— Culorile! spuse Bitty cu voce tare. Culorile devastării erau ce un paradis. Nu e nici un rău aici, îşi spuse, orbit. Răul era negativ. Aici totul este robust. Răul era acolo de unde vin eu, în negativitate.

Robust. Da, era robust. Râse.

Stătea în mijlocul străzii, cu gura deschisă, cu mâinile întinse. Mirosurile din aer îl reţineau. Fiecare pas din drumul său fusese urmărit de mirosuri de variate tipuri — o dimensiune a vieţii lipsind de pe *Avernus*. În apropiere, în umbra stâncii, era un izvor, cu prăvălioare adunate în jurul lui. Cătugării coborau din clădirile lor pentru a-şi cumpăra hrana de aici.

Bitty îu amuzat la gândul că se dădeau în spectacol numai pentru el. Moartea putea veni oricând. Ar fi meritat chiar şi numai să stea aici şi să prindă acele mirosuri savuroase, şi să vadă călugării ridicând chipfle unsuroase către feţele trecătorilor. Deasupra lor, dintr-un balcon monastic flutura o flamură în roşu şi galben, pe care putu citi:

ÎNTREAGA ÎNŢELEPCIUNE A LUMII A EXISTAT ÎNTOTDEAUNA.

Râse în sine la vederea acestei inscripţii anti-ştiinţifice. Înţelepciunea era ceva ce trebuia prelucrat altfel el nu s-ar fi aflat aici.

Acolo, în aglomeraţia străzii, se născu convingerea lui Bitty privind modul în care societatea hellioniană era condusă de preoţi, şi cum credinţa în Akhanaba influenţa acţiunile. Antipatia lui pentru religie era adânc înrădăcinată, acum se afla într-o civilizaţie fondată pe religie.

Când se apropie de dughene, un patron îi chemă. Era o femeie înaltă, îmbrăcată sărăcăcios cu o faţă mare roşie. Întreţinea un foc mare într-un lighean. Făcea comerţ cu napolitane. Bitty avea la el bani potriviţi, ca şi alte echipamente pentru această vizită. Scoţând dintr-un buzunar câteva monede, îi plăti femeii şi fu răsplătit cu o napolitană cu aromă îmbietoare. Presa de napolitane imprimase pe ea simbolul religios al lui Akhanaba — două cercuri unul într-altul, conectate prin linii oblice. Într-o manieră simplistă, gândi, simbolul putea reprezenta orbita soarelui mai mic, Batalix, în jurul celui mare.

— Nu te muşcă, spuse femeia, râzând de el.

Plecă, triumfător că negociase o tranzacţie. Mânca mai delicat decât preoţii, conştient de ochii de pe *Avernus*. Îşi continuă drumul de-a lungul străzii, păşind fudul. Curând urca pantele ce conduceau la palatul Matrassyl. Era minunat. Mâncarea adevărată era minunată. Hellioniа era minunată.

Traseul deveni şi mai familiar. Studiind familia, acum numită regală, de-a lungul a trei generaţii, Billy cunoştea planul palatului şi împrejurimile în detaliu. De multe ori privise benzile de arhivă, care arătau cum această fortăreaţă fusese cucerită de bunicul actualului rege.

La poarta principală, ceru să vorbească regelui JandolAnganol, scoţând documente falsificate, care-l arătau a fi un emisar din ţinutul îndepărtat al Morstrual-ului. După un interogatoriu în casa gărzilor, fu escortat într-o altă clădire. Urmă o lungă aşteptare, până când fu condus într-o secţiune a palatului pe care-o recunoscu ca fiind domeniul cancelarului. Aici zăbovi o vreme, studiind totul — carpetele, mobila gravată, căminul, perdelele de la ferestre, culorile de pe tavan — cu febrilitate. Napolitana îl făcuse să sughiţă. Lumea era o aglomerare de detalii fascinante şi fiecare model din carpeta pe care stătea — bănuia că era de origine madi — avea un sens care făcea aluzie la istoria planetei.

Regina MyrdemInggala, Regina Reginelor, stătuse chiar în această cameră, îşi pusese picioarele încălţate în sandale pe covoarele ţesute, şi sălbăticiunile şi păsările reprezentate acolo fuseseră norocoase să-i primească greutatea când trecuse peste ele

Cum stătea Billy, privind în jos către covoare, îl cuprinse un val de ameţeală. Nu, nu putea fi încă moartea. Îşi mângâie stomacul. Oare acea napolitană?... Se trânti într-un scaun.

Afară se întindea o lume unde totul avea două umbre Îi simţea căldura şi puterea. Era lumea reală a reginei, nu lumea artificială a lui Billy şi Rose. Însă se putea să nu-i facă faţă...

Sughiţă tare. Înţelesese acum ce voise Sfătuitorul să spună când afirmase că Billy îşi putea găsi împlinirea cu Rose. Dar asta nu s-ar fi petrecut niciodată, cât timp regina din imaginaţia sa fi stătea în cale. Regina reală era acum undeva foarte aproape.

Uşa se deschise — chiar şi aceea era o minune: o uşă din lemn. Un secretar bătrân şi slab apăru şi-l conduse în apartamentele cancelarului. Se aşeză pe un scaun în anticameră şi aşteptă. Spre uşurarea sa, sughiţurile încetară şi se simţi mai puţin rău.

Cancelarul Sartorilrvrash apăru călcând cu grijă. Umerii săi erau încovoiaţi şi, în ciuda unei curtoazii aparente, figura îi era preocupată. Îl ascultă pe Billy fără interes şi-l plasă într-o cameră unde majoritatea spaţiului era ocupat de cărţi şi documente. Billy privi către cancelar cu o teamă respectuoasă.

Era o figură ce aparţinea istoriei. Odală fusese un tânăr sfăluitor hrăpăreţ, care-l asistase pe bunicul lui JandolAnganol şi pe tatăl acestuia la întemeierea statului Borlien.

Cei doi bărbaţi se aşezară. Cancelarul se trăgea mereu de favoriţi, agitat, şi bolborosea ceva. Părea să nu ascuite când Billy se înfăţişă ca venind dintr-un oraş din Morstrual, din Golful Chalce. Îşi strânse trupul ca şi cum s-ar fi relaxat.

Când Billy termină ceea ce avea de spus. Oare cancelarul nu înţelegea felul cum vorbea el Olonele?

În cele din urmă, Sartorilrvrash vorbi:

— Vom face tot ce vom putea pentru asistenţă, Sire, chiar dacă timpurile nu sunt cele mai prielnice

— Doresc o convorbire cu dumneata, dacă este posibil, la fel şi cu regele şi cu regina. Pot oferi cunoştinţe, după cum, la rândul meu, am o serie de întrebări de pus.

Lăsă să-i scape un sughiţ.

— Scuze.

— Da. Sunt ceea ce, odală, cineva a numit un mare amator de a cunoaşte, dar întâmplător astăzi este o zi de mare supărare.

Stătea, fremătându-şi veşmântul pătat, scurându-şi capul, privind ca şi cum l-ar fi văzut pe Billy pentru prima oară.

— Dar ce este atât de rău în legătură cu ziua de azi? întrebă Billy alarmat.

— Regina, domnule, regina Myrdeminggala... Cancelarul lovi cu pumnul în masă. Regina noastră a fost îndepărtată, expulzată, domnule. Acesta este ziua în care ea navighează către exil. Către bătrânul Gravabagalinien.

Îşi puse mâinile la ochi şi începu să plângă

9. Câteva necazuri ale cancelarului

Printre ţărani circula o veche zicală populară din ţinutul încă ştiut în zonă ca Embruddock, zicală privind continentul pe care trăiau: "Nici un acru de pământ nu este potrivit pentru a fi locuit, şi nici un acru nu este nelocuit."

Zicala reprezenta cel puţin o apropiere de adevăr. Chiar şi acum, când milioane de oameni credeau că lumea era menită să moară în fiăcări, călători de toate felurile circulau prin Campannlal. De la triburi întregi, la migratorii madişi şi naţiunile nomade ale Mordrial-ului, până la pelerini, ce-şi numărau pelerinajul nu în mile, ci în morminte, bande de hoţi, ce calculau teritoriul parcurs în pungi şi gâluri tăiate; precum şi comercianţi solitari, care călăloreau leghe[1] întregi pentru a vinde un cântec sau o piatră la un preţ mai mare decât i-ar fi adus obiectul acasă — toţi aceştia îşi găseau împlinirea în mişcare.

Chiar şi focurile care se consumau în interiorul continentului, oprite repede numai în apropierea râurilor sau deşerturilor, nu-i puteau reţine pe călători. Mai degrabă, numărului lor se adăugau refugiaţi în căutare de alte meleaguri.

Un asemenea grup sosi în Matrassyl, în jos, pe Valvoral la timp pentru a o vedea pe regina Myrdeminggala plecând în exil. Brigada Regală de Recrutare le dădu prea puţin timp să caşte gura. Ofiţerii coborâră către noii veniţi, în bărcile lor găurite, şi-i mânară pe bărbaţi pentru a lupta în Războaiele Vestice.

În acea după-amiază, localnicii din Matrassyl uitaseră temporar de război, ori alungaseră acest gând în favoarea noii drame ce se petrecea. Era momentul cel mai dramatic din multe vieţi anoste: sărăcia reducându-i la simpla supunere, îi forţase să trăiască prin substituire printre cei celebri. Din acest motiv, ei toleraseră viciile regilor şi reginelor, astfel încât şocurile sau deliciile să pătrundă şi în viaţa lor.

[1] o leghe terestră - 4,83 km

Fumul se împrăştie deasupra oraşului, învăluind tăcul mulţimile de-a lungul cheiurilor. Regina sosi în trăsura ei, printre şirurile de oameni. Drapelele fluturau. De asemenea, flamuri spunând:

CĂIEŞTE-TE!

şi

SEMNELE SUNT ÎN CER.

Regina nu privea nici în stânga, nici în dreapta.

Trăsura ei se opri lângă râu. Un servitor deschise portiera pentru Majestatea Sa. Ea întinse piciorul fin şi păşi pe pasaj. Îi urma Tatro şi doamna de companie.

Myrdeminggala ezită şi privi în jur. Purta un văl, însă aureola frumuseţii ei plutea în juru-i ca un parfum. Vasul ce avea s-o ducă împreună cu suita în josul râului, la Ottassol şi după aceea la Gravabagalinien, aştepta. Un ministru al Bisericii, în odăjdii, stătea pe punte pentru a o întâmpina.

Urcă pe apuntamenl. Un suspin scăpă mulţimii când ea părăsi pământul Matrassyl-ului.

Avea capul plecat. Odată ce ajunse pe punte şi primi salutul ministrului, îşi trase vălul şi ridică o mână în chip de rămas-bun, păstrând fruntea sus.

La vederea acelui chip neasemuit, pe ponloane, alei şi acoperişurile din jur, se ridică un murmur care se transformă în urale. Acesta era nearticulatul rămas-bun al Matrassyl-ului pentru regina sa.

Ea nu făcu nici un semn. Lăsă vălul să cadă şi se întoarse pe călcâie coborând sub punte.

În timp ce nava ancora, un tânăr curtean galant se repezi la marginea cheiului şi declamă un poem popular: *Ea este însăşi Vara.*

Nimeni dintre cei ce îşi luau rămas bun în tăcere nu ştia despre evenimentele de la Curte, din acea după amiază, deşi zvonurile despre acele fapte teribile aveau să se scurgă spre exterior cât de curând.

Pânzele fură ridicate. Corabia exilului se mişcă încet de lângă chei şi-şi începu călătoria de-a lungul curentului. Vicarul reginei stătea pe punte şi se ruga. Nimeni din mulţimea spectatoare — în stradă, pe acoperişuri, pe stânci — nu se mişca. Pe măsură ce distanţa creştea, carena de lemn a corabiei începu să se micşoreze, iar detaliile să se piardă.

Oamenii începură să plece tăcuţi către case, luându-şi cu ei flamurile.

Curtea din Matrassyl roia de facţiuni. Unele facţiuni erau numai la curte; altele aveau sprijin pe întreg curpinsul ţării. Cel mai bine sprijinit dintre ultimele grupuri era fără-ndoială cel al myrdolatorilor Această clică, botezată ironic, se opunea regelui în cele mai multe privinţe şi o sprijinea total pe Regina Reginelor.

În cadrul grupurilor mari erau şi grupări minore. Cei personal interesaţi vedeau în asta faptul că fiecare bărbat era într-un fel împotriva propriului său frate. Multe motive puteau fi născocite pentru a susţine sau a se opune unei uniuni apropiate cu Oldorando, în continua cursă pentru o poziţie la curte.

Erau şi dintre acei — probabil dintre cei ce urau femeile — care sperau s-o vadă pe regina Myrdeminggala dizgraţiată. Erau şi cei care — probabil dorind s-o aibă — voiau s-o vadă rămânând Dintre cei ce doreau ca ea să rămână, unii dintre cei mai incisivi myrdolatori, considerau că ea ar trebui să stea şi regele să plece. De fapt, argumentau ei, privind din punct de vedere legal întreaga afacere — şi ignorând atracţia fizică — pretenţia reginei la tronul Borlienului era tot atât de legitimă ca şi a Vulturului.

Invidia izvora din faptul că atât duşmanii regelui cât şi cei ai reginei erau veşnic activi. În ziua plecării reginei, mulţi erau gata să treacă la arme.

În acea dimineaţă, JandotAnganol luase măsuri împotriva nemulţumiţilor.

Printr-un şirellic, regele şi Sartorilrvrash făcuseră ca şaizeci şi unu de myrdolatori, unii dintre ei cărunţi, să se întâlnească într-o cameră din palat. Toţi promiseseră loialitate părinţilor reginei, RantonOboral şi Shannana cea sălbatică. Sosiseră indignaţi la întrunire. Garda palatului închisese uşile după ei şi păzea camera. În timp ce myrdolatorii ţipau şi leşinau în căldură, Vuiturul merse la o ultimă întâlnire cu frumoasa lui regină.

Myrdeminggala era copleşită de furnura soarlei sale. Obraţii ei erau palizi. În ochii ei lucea o privire fierbinte. Nu putea mânca.

Când regele veni către ea, se plimba cu Mai TolramKetinel, discutând perspectivele copiilor ei. Dacă ea era ameninţată, la fel erau şi ei. Tatro era mică, şi era fată. Asupra lui Robayday putea cădea focul răzbunării regelui. Robayday dispăruse într-una din sălbaticele sale excursii. Îşi dădea seama că nu va putea nici măcar să-i spună la revedere. Nici fratele ei nu va mai fi aici pentru a-şi exercita influenţa asupra îndărătnicului nepot.

Cele două femei se plimbau în grădina de la miazăzi a reginei. Talro se juca cu prinţesa Simoda Tal.

Această grădină fusese creată de regină însăşi, ea singură îndrumându-şi grădinarii. Copacii grei şi terasele artificiale proteţau aleile de ochii lui Freyr. Umbra era suficientă pentru a lăsa să înflorească forme melancolice de vegelaţie.

Plantele de amiază înfloreau alături de cele înflorite pe toată durata zilei. Jeodfray-ul, o plantă căţărătoare înfloriiă toată ziua, cu flori de un roz şi galben aprins, devenea pipernicita nalbă, îmbrăţişând pământul. Ocazional, nalba îşi întindea înainte mugurii groleşti, stacojii şi portocalii, de-a lungul unei tiţe cărnoase, pentru a atrage atenţia fluturilor de la fiorile de amiază. În apropiere erau plante de olvyl, yarrpel, idroni, parfumate, toate dând umbră. Vispard, planta iubitoare de pământ, producea boboci cu învelişuri. Speciile nocturne, ca lufişul de zadal, se transformaseră, preferând întunericului condiţii mai luminoase.

Asemenea plante fuseseră aduse de supuşii ei din diferite părţi ale regatului. Nu înţelegea prea mult din explicaţiile astronomice ale lui Sarlorilrvrash, şi nici manevrele încete executate de Freyr de-a lungul cerului, dar aprecia aceste plante care reprezentau un răspuns vegetal instinctiv la eclipsele abstracte, confuze, despre care cancelarului îi plăcea atâta să vorbească.

Acum nu avea să-şi mai viziteze locul favorit. Eclipsele propriei vieţi se îndreptau împotriva ei.

Regele şi cancelarul său se înfăţişară la poartă. Ea le simţise de la distanţă dorinţa de formalism. Văzu tensiunea din înfăţişarea regelui. Puse o mână pe încheietura doamnei sale de companie, pentru a o preveni.

Sarlorilrvrash se apropie şi se înclină, conform etichetei. Apoi se îndepărtă împreună cu doamna de companie, pentru a lăsa singur cuplul regal.

Mai izbucni în proteste speriate.

— Regele o va ucide pe Cune. O suspectează că-l iubeşte pe fratele meu Hanra, însă nu-i adevărat. Aş putea să jur. Regina n-a făcut nimic rău. Este nevinovată.

— Calculele lui spun altceva; şi nu o va ucide, spuse Sarlorilrvrash. Cu greu îşi controlă trăsăturile pentru a o linişti. Îşi tot frământa veşmântul, iar faţa lui era cenuşie. Se descoloroseşte de regină din raţiuni politice. S-a mai întâmplat şi înainte lucrul acesta.

Alungă nerăbdător un fluture de pe mânecă.

— Atunci de ce l-a ucis pe Yeferal?

— Aceasta este mai degrabă vina mea decât a regelui Începează cu lânguielile, femeie. Vei merge în exil alături de Cine şi-i vei purta de grijă. Sper să fim în legătură o vreme, dacă propria mea situaţie se va menţine Gravabagalinien nu este atât de rău.

Intrară pe sub arcadă şi fură imediat îmbrăţişaţi de complexitatea sufocantă a clădirii.

Mai TolramKetinet întrebă cu o voce mai calmă

— Ce l-a apucat pe rege?

— Nu cunosc nimic mai mult despre mintea lui, decât despre persoana lui. Este ascuţită ca un diamant. Va tăia orice altă personalitate. Nu poate tolera cu uşurinţă bunătatea reginei

Când tânăra femeie îl părăsi, se aşeză la baza scărilor încercând să se liniştească. Undeva deasupra se auzeau vocile diplomaţilor aflaţi în vizită. Aşteptau indiferenţi să afle cum s-a rezolvat problema şi aveau să plece în curând, orice s-ar fi întâmplat.

— Toate se duc în cele din urmă... îşi spuse în momentu acela se gândea la soţia sa moartă.

Regina rămăsese în grădina, ascultând vocea joasă şi repezită a lui JandolAnganol, care încerca să-şi reverse emoţiile asupra ei. Ea se trase înapoi, ca din faţa unui val uriaş.

— Cine, separarea noastră îmi este impusă pentru supravieţuirea regatului. Îmi cunoşti sentimentele, însă ştii tot atât de bine că am şi datorii de îndeplinit...

— Nu, nu voi accepta. Te supui unui capriciu. Nu există altă îndatorire în afara celei dictate de conştiinţă.

El îşi scutură capul, ca şi când ar fi încercat să alunge durerea ce era vizibilă pe faţa lui.

— Ceea ce fac sunt obligat să fac, chiar dacă asta mă distruge. Nu doresc pe nimeni altcineva lângă mine, cu excepţia ta. Spune numai un cuvânt, că înţelegi, macar atât înainte de a ne despărţi.

Trăsăturile ei se înăspriră.

— Ai întinat memoria fratelui meu mort şi reputaţia mea Cine altul decât tine a dat ordinul de a se răspândi această minciună?

— Te rog, înţelege ce trebuie să fac pentru regatul meu. Nu doresc să ne despărţim.

— Cine altul a dat ordinul de a ne separa? Cine altul decât tine comandă aici? Dacă nu comanzi tu, atunci se va instala anarhia, şi regatul nu merită a fi salvat.

El îi aruncă o privire piezişă. Era sătul.

— Trebuie să-mi urmez politica. Nu te închid, ci te trimit la frumosul palat Gravabegalinien, unde Freyr nu domină cerul atât de mult. Fii mulţumită acolo şi nu te răzvrăti împotriva mea, astfel tatăl tău va răspunde pentru asta. Dacă situaţia războaielor se îmbunătăţeşte, cine ştie dacă nu vom fi din nou împreună.

Se întoarse către el, cu o vehemenţă ce-l făcu să-i privească chipul congestionat.

— Ai plănuit să te căsătoreşti cu copila aceea lascivă din Oldorando anul acesta şi să divorţezi apoi, aşa cum faci şi cu mine? Ai în minte un şir nesfârşit de căsătorii şi divorţuri prin care să salvezi Borlien-ul? Vorbeşti despre îndepărtarea mea. Te previn, atunci când voi pleca, voi rămâne departe de tine pentru totdeauna.

JandolAnganol ridică o mână, însă nu îndrăzni s-o atingă.

— Îţi spun că în sufletul meu, dacă crezi că am unul, nu te îndepărtez de mine Vei înţelege asta? Tu te conduci numai după religie şi principiu. Ai puţină înţelegere pentru ceea ce înseamnă a fi rege.

Rupse o ramură de idront şi apoi o aruncă.

— O, m-ai învăţat ce înseamnă să fii rege. Să-ţi încarcerezi tatăl, să-ţi alungi fiul, să-ţi defăimezi cumnatul, să mă trimiţi la capătul regatului — asta înseamnă să fii rege! Am învăţat bine lecţia de la tine. Aşa că-ţi voi răspunde, Jan, după propriul tău stil. Nu pot să mă opun exilării mele, nu. Dar făcând asta, îţi asumi toate consecinţele. Va trebui să trăieşti cu ele şi să mori cu ele. Aşa vorbeşte religia, nu eu Să nu te aştepţi să schimb ceea ce nu poate fi schimbat.

— Mă aşteptam la asta.

Înghiţi în sec. Îi luă braţul şi-l ţinu strâns, fără să-i dea drumul, în ciuda zbaterii ei. O conduse de-a lungul aleii, şi florilor se ridicară.

— Mă aşteptam. Totuşi mă aştept să mă mai iubeşti şi să nu încetezi a mă iubi din convenienţă. Aştept de la tine să fii deasupra umanului, şi să vezi deasupra suferinţelor tale, către suferinţele altora. Până acum, în această lume nemiloasă, frumuseţea te-a salvat de la suferinţe. Te-am protejat. Recunoaşte, Cune, te-am protejat de-a lungul acestor ani îngroziţori. M-am întors de la Cosgatt numai pentru că tu erai aici. Din dorinţă m-am întors .. Când eu nu voi mai fi în apropiere pentru a-ţi fi scut, nu va deveni oare frumuseţea un blestem? Nu veţi fi vânată ca o căprioară în pădure de bărbaţi despre ale căror

dorinţe n-ai avut habar? Care-ţi va fi sfârşitul fără mine? Îţi jur că te voi iubi, în ciuda a o mie de Simode Tal, dacă îmi vei spune acum — numai spune-mi la despărţire — că încă îţi sunt dreg, în ciuda a ceea ce avem de făcut.

Ea se smulse de lângă el şi se lipi de stâncă, cu chipul în umbră. Amândoi erau palizi şi transpiraţi.

— Vrei să mă-nspăimânţi, şi chiar reuşeşti. Adevărul este că mă alungi pentru că tu însuţi nu te poţi înţelege. Ştii că te înţeleg pe tine şi slăbiciunile tale ca nimeni altcineva — cu excepţia poate a tatălui tău. Şi nu poţi îndura asta. Eşti chinuit pentru că te compătimesc. Aşa că, la dracu', de vreme ce ai reuşit să-mi smulgi această mărturisire, da, te iubesc şi te voi iubi până ce mă voi contopi cu creatorul originar. Dar nu poţi accepta asta, nu? Nu asta doreşti de fapt.

El se aprinse.

— Uite! Mă urăşti cu-adevărat! Cuvintele tale mint!

— Oh, oh, oh! Ea scoase ţipete sălbatice şi începu să alerge. Pleacă! Pleacă! Ai înnebunit. Îţi declar ce-mi ceri şi te înfurii! Tu vrei ura mea. Ura este tot ceea ce ştii! Pleacă — te urâsc, dacă asta-ţi satisface sufletul

JandolAnganol nu o urmări.

— Atunci furtuna va veni, spuse el.

Astfel fumul începu să urce şi să umple valea Matrassyl-ului. După despărţirea de Myrdeminggala, regele fu ca şi posedat. Ordonă să se aducă paie de la grajduri şi le îngrămădi lângă uşile camerei în care erau încă închişi myrdolatorii. Fură aduse vase cu ulei de balenă purificat. Însuşi JandolAnganol înhăţă de la un sclav o torţă aprinsă şi o azvârli în rug.

Cu un trosnet, flăcările izbucniră.

În acea după-amiază, după ce regina plecă, focul făcu ravagii. Nimănui nu-i era îngăduit să-l controleze. Furia sa era neabătută. Servitorii putură să stingă focul abia târziu, noaptea, când regele, singur cu animalul său favorit, bău până rămase fără simţiri.

Dimineaţa următoare, când palidul Batalix răsări, regele, după obicei, se ridică şi se arătă poporului în lumina zorilor.

O mulţime mai mare decât de obicei îl aşteptă. La apariţia sa, un murmur nearticulat, semănând cu scâncetul unui câine lovit, se ridică. Temându-se de mulţimea sălbatică, se retrase în cameră şi se aruncă în pat. Stătu acolo toată ziua, fără a mânca sau a vorbi.

În ziua următoare, păru să fie din nou el însuşi. Convocă miniştrii, dădu ordine, îşi luă rămas bun de la Taynth Indredd şi Simoda Tal. Apăru chiar pentru scurt timp în faţa Sfatului.

Avea un motiv să acţioneze. Agenţii îi eduseseră vestea că Unndreid Ciocanul, biciul Mordrial-ului, se mişca din nou către sud-vest, şi încheiase o alianţă cu Darvlish, duşmanul său.

În Sfat, regele explică cum regina şi fratele ei, YeferalOboral, plănuiseră să-l asasineze pe ambasadorul Sibornal-ului, care reuşise să scape. Pentru acest motiv era regina trimisă în exil; amestecul ei în problemele sfatului nu putea fi tolerat. Fratele ei fusese ucis.

Această conspiraţie trebuia să fie o lecţie pentru toţi, în aceste vremuri de primejdie pentru naţiune. El, regele, elabora un plan prin care Borlien-ul ar deveni mai legat de prietenii săi tradiţionali, oldoranezii şi pannovalezii. Aceste planuri vor fi făcute cunoscute pe de-a-ntregul în scurt timp. Privirea lui provocatoare alunecă în jurul Sfatului.

Apoi se ridică Sartorilrvrash şi ceru ca Sfatul să-şi arunce privirea asupra noilor descoperiri în lumina istoriei.

— Cu bătălia de la Cosgatt, încă proaspătă în mintile noastre, ştim că există disponibile noi arme de artilerie pentru atac. Până şi triburile barbare ale dralilor au aceste noi "puşti", cum sunt numite. Cu o puşcă, un om poate ucide inamicul imediat ce-l poate vedea. Asemenea lucruri sunt menţionate în vechile istorii, chiar dacă nu ne putem încrede totdeauna în ceea ce citim în ele. Cu toatea acestea, suntem preocupaţi de aceste puşti. Le-aţi putut urmări la demonstraţie. Sunt făcute în marele continent nordic de naţiuni ale Sibornal-ului, care au o predilecţie pentru artele manufacturiere. Ei au depozite de lignit şi minereuri metalice pe care noi nu le avem. Este necesar ca noi să rămânem în bune relaţii cu asemenea puternice naţiuni, astfel că trebuie să aplanăm această încercare de asasinare a ambasadorului.

Unul dintre baronii Sfatului strigă supărat:

— Spune-ne adevărul. Nu era Pasharatid corupt? Nu avea o legătură cu o fată borlieneză din oraş, contravenind legilor noastre şi legilor lui?

— Agenţii noştrii cercetează, spuse Sartorilrvrash, continuând în grabă. Vom trimite o delegaţie la Askitosh, capitala ţării Uskutoshk, pentru a deschide o rută comercială, sperând că sibornalezii vor fi mai prietenoşi decât până acum. Între timp, întâlnirea noastră cu distinşii diplomaţi din Oldorando şi Pannoval a fost un succes. Am primit câteva arme de la ei, după

cum ştiţi. Dacă putem trimite cantităţi suficiente de arme galantului nostru general Hanra TolramKelinel, atunci războiul cu Randonan-ul ar fi rapid terminat.

Atât vorbele regelui cât şi cele ale lui Sartorilrvrash au fost primite cu răceală. Suporteri ai baronului RantanOboral, tatăl Myrdeminggalei, erau prezenţi în Sfat. Unul din ei se ridică şi întrebă:

— Trebuie să înţelegem că aceste noi arme sunt responsabile de moartea celor şaizeci şi unu de myrdolatori? Dacă este aşa, sunt arme putemice într-adevăr.

Replica dată de cancelar îu nesigură.

— Un foc a izbucnit pe neaşteptate la castel, aprins de suporterii ex-reginei, mulţi dintre ei pierzându-şi vieţile în flăcările pe care le provocaseră ei înşişi.

Imediat ce Sartorilrvrash şi regele părăsiră camera, izbucni o furtună de zgomote

— Dă-le căsăloria, spuse Sartorilrvrash. Vor uita mânia când vor privi drăgălăşenia miresei copile. Dă-le căsăloria cât mai curând posibil, Majestate. Fă-i pe proşti să uite o tnşelăciune prin alta.

Privi în altă parte, pentru a-şi ascunde repulsia faţă de propriul său rol.

Tensiunea plutea asupra tuturor celor ce locuiau în castelul Matrassyl, cu excepţia phegorilor, ale căror sisteme nervoase erau imune la aşteptare. Dar până şi phagorii erau stânjeniţi, pentru că duhoarea de ars era tipilă încă de orice.

Încruntat, regele se retrase în apartamentele sale. O secţiune din Prima Gardă Phagoriană stătea de pază la uşa lui. Yuli rămase cu ei în timp ce JandolAnganol se rugă în capela sa privată, cu Vicarul său regal. După rugăciune, se autoflageiă.

În timp ce era îmbăiat de servitoarele sale, îl convocă pe cancelar. Sartorilrvrash apăru după o a treia chemare, tnvăluit într-o togă înfloritâ şi pătată de cerneală şi cu papuci pufoşi. Bătrânul arăta mâhnit şi stătea înaintea regelui fără să vorbească, netezindu-şi barba.

— Eşti supărat? i se adresă regele din bazin. Animalul favorit stătea la mică distanţă, cu gura deschisă.

— Sunt un om bătrân, Majestate, şi am îndurat adânci supărări astăzi. Mă odihneam.

— Mai degrabă scriai blestemata la istorie.

— Mă odihneam şi deplângeam pe cei şaizeci şi unu de oameni ucişi, dacă e să spunem adevărul.

Regele lovi apa cu palma.

— Eşti aleu. Nu ai o conşliinţă de linişlit. Nu trebuie să le flagelezi. Lasă astea în seama mea.

Sartorilrvrash zâmbi.

— Cu ce o pol ajula pe Majeslalea Ta acum?

JandolAnganol se ridică, iar femeile îl învelirâ în prosoape. Ieşi din baie.

— Ai făcul de-ajuns din punctul de vadere al serviciilor. Îl privi pe Sartorilrvrash cu o privire slrălucitoare şi întunecală. Este momentul să te lrimil la păşune, ca bălrânli hoxney de care eşli alâl de alaşal. Voi găsi pe cineva mai apropial de modul meu de a gândi pentru a mă sfătui.

Femeile se înghesuiau în jurul ulcelelor de ceramică ce aduseseră apa de baie a regelui şi ascultau complezente drama ce se petrecea.

— Sunl mulţi aici care vor prelinde că gândesc aşa cum doreşti să gândeascâ, Majeslale. Dacă vrei să-ţi pui încrederea în asemenea oameni, este decizia ta. Poale vei spune că am eşuat tn a-ţi face pe plac. Oare nu ţi-am susţinul loale loanele?

Regele Işi aruncă prosoapele, şi păşi gol şi primejdios prin cemerâ. Privirea îi era lot atâl de iute ca şi mersul. Yuli scânci cu simpetie.

— Uite ce necazuri am. Falimenlat. Fără reginâ. Nepopular. Nimeni nu are încradere tn mine. Înfruntat în Sfal. Să nu-mi spui că voi fl un favorlt al mulţimii când mă voi căsători cu copila aceea din Oldorando. M-ai sfătuit să fac asla, şi mi-a ajuns sfatul lău.

Sartorilrvrash se dăduse lnapoı lângă un perete, ferindu-se din faţa marşului regelui. Îşi frângea mâinile, nefericit.

— Dacă pot vorbi... te-am slujit cu credinţă, pe tine şi pe latăl lău. Am minţit pentru tine. Am minţit astâzi. M-am implical în aceastâ crimă îngrozitoare, uciderea myrdolatorilor, de dregul tău. În ciuda altor cancelari pe care i-ai pulea alege, eu n-am ambiţii polilice. Tu eşti suficieht de bun ca să mâ murdăreşti, Majeslale!

— Crimă! Suveranul lău este un criminal, nu? Cum altfel puteam să înăbuş revolta?

— Te-am sfăluit, având în minle binele lău mai degrabă, decât avanlajele mele, Sire. Şi nu mai puţin în aceastâ povesle cu divorţul. Ţi aminteşli că ţi-am spus că nu vei mai găsi o aită femeie ca regina şi...

Regele înlinse un prosop şi-l înfăşură în jurul taliei subţiri. D încurcătură se formă în jurul picioarelor sale.

— Mi-ai spus că întâia mea îndatorire este față de țară. Așa că am făcut sacrificiul, l-am făcut la sugestia ta.

— Nu, Majestate, nu, mă opun. Își egită mâinile distras.

— Mă oopunn, spuse Yuli, culegând cuvântul cel nou.

— Pur și simplu voiai un țap ispășitor pe care să-ți verși furia, Sire. Nu mă vei concadia așa. Este o crimă.

Cuvintele răsunară în camera de baie. Femeile făcuseră o mișcare, ca și cum ar fi vrut să scape de această scenă, apoi înghețaseră în gesturi preveniloare, de teamă ca nu cumva regele să se întoarcă asupra lor.

Se întoarse către cancelar.

Cum fața-i era toată roșie de mânie, culoarea fugise în jos către maxilar și către gât.

— Din nou criminal! Sunt un criminal? Tu, bătrân șobolan, îndrăznești să-mi dai mie ordine și să mă insulți! Mă răfuiesc eu cu tine.

Temându-se că mersese prea departe, Sartorilrvrash spuse cu o voce tremurătoare:

— Majestate, iartă-mă, pricep planul tău. Prin concadierea mea, vei fi libar să mă acuzi în fața Sfatului pentru ceea ce s-a întâmplat și astfel să te arăți nevinovat tn ochii lor. Dacă adevărul poate fi modelat în felul acesta... Este o tactică bună, și trasparentă, de asemenea, dar desigur că ne putem înțelege cum s-o facem, precis.

Se poticni și tăcu.

O lumină bolnăvicioasă de amurg pătrundea în cameră. Afară, printre nori, licărea o urmă de auroră, ca după furtună. Regele își trase sabia din teaca ce stătea pe masă. O curăță.

Sartorilrvrash se dădu înapoi, lovind un vas de ceramică plin cu apă parfumată, care se revărsă pe podeaua pavată.

JandolAnganol începu un exercițiu complex de luptă cu sabia, cu un inamic invizibil, fandând și atacând în răstimpuri, părând puternic, aiteori atacând puternic el însuși

Se mișca rapid în jurul camerei. Femeile se înghesuiră lângă ziduri, țipând nervoase.

— Hei! Jan! Ho! Hei!

Schimbă direcția, iar lama goală se îndreptă către cancelar, oprindu-se la un inch de claviculă.

— Deci, unde este fiul meu, spuse regele, unde-i Robayday, licălos bătrân? Știi că el îmi poate salva viața?

— Ei bine, cunosc istoria familiei tale, Sire, spuse Sartorilrvrash, acoperindu-și fără rost pieptul cu mâinile.

— Trebuie să discut cu fiul meu. Il ascunzi în crescătoria

de iepuri din apartamentele tale.

— Nu, Sire, nu fac asta.

— Ba mi s-a spus că da, paznicul phagor mi-a spus. Şi mi-a şoptit, domnule, că mai ai încă ceva sânge în mădulare.

— Sire, eşti prea încordat de grelele încercări ce s-au abătut asupra ta. Lasă-mă să iau...

— Nu iei nimic, domnule, decât oţet în beregată. Atât de vrednic de încredere! Ai un vizitator în apartamentele tale.

— Din Morstrual, Sire, un băiat, nimic mai mult.

— Aşa, acum îţi plac băieţii.. Însă subiectul părea să piardă din interes. Cu o lovitură, regele îşi flutură sabia astfel încât se înfipse în grinzile de deasupra capului cancelarului. Când prinse mânerul, prosopul căzu de pe el.

Sartoritrvrash se opri şi-l ridică pentru Majestatea Sa, spunând şovăitor:

— Înţeleg sursa din care provine supărarea ta, şi permite-mi...

În loc să ia prosopul, regele luă toga bătrânului şi se înfăşură în ea. Prosopul zbură. Cancelarul scoase un strigăt alarmat. Picioarele-i alunecară de sub el şi căzură amândoi în balta de apă.

Regele fu înapoi în picioare, la fel de uşor ca o pisică, atrăgându-le femeilor atenţia să-l ajute pe Sartoritrvrash să se ridice. Cancelarul gemea şi se ţinea de spate în timp ce două femei îl ajutau.

— Acum pleacă, domnule, spuse regele. Fă-ţi bagajele, înainte de a-ţi demonstra cât de supărat sunt. Aminteşte-ţi, te cunosc drept un ateu şi un myrdolator!

În apartamentele sale, cancelarul Sartoritrvrash pusese o sclavă să-i ungă spatele cu pomezi, complăcându-se în văicăreli. Garda sa personală, phegorul Lex, privea impasibil.

După un timp, ceru puţin suc de squaanej garnisit cu gheaţă Lordryardry şi apoi elaboră o scrisoare către rege, ţinându-se de spinare între propoziţii.

Onorate Sire,

Am servit cu credinţă Casa Anganol şi merit numai bine din partea ei. Sunt pregătit să mai slujesc încă, în ciuda atacurilor asupra persoanei mele, pentru că ştiu cât suferă Majestatea Ta în adâncul sufletului, în prezent.

Despre ateismul meu şi învăţătura mea, faţă de care obiectezi atât de frecvent, permite-mi să punctez că sunt un

singur lucru luate împreună, şi că ochii mei sunt deschişi către edevărata natură a lumii. Nu caut să te abat de la credinţa ta, ci să-ţi explic că ea te pune în situaţia dificilă din prezent.

Văd lumea noastră ca o unitate. Ştii despre descoperirea mea, că hoxney-ul este un animal pătat, deşi aparenţele susţin contrariul. Această descoperire este de importanţă vitală, pentru că leagă anotimpurile Marelui An şi ne dă o nouă înţelegere asupra lor. Multe plante şi animale pot avea stratageme similare, prin care să-şi perpetueze speciile de-a lungul climatului conflictual în decursul Anului.

Este posibil ca omenirea să aibă în religie un mod similar de perpetuare, diferind numai prin ceea ce umanitatea diferă de sălbăticiunile primitive? Religia este o forţă de legătură socială care poate uni în timpuri de ger extrem sau, ca acum, de arşiţă extremă. Această forţă de legătură socială, această coeziune, este valoroasă, pentru că duce la supravieţuirea noastră în entităţi naţionale sau tribale.

Ceaa ce trebuie făcut este să conducem vieţile noastre individuale şi să gândim. Dacă ne sacrificăm prea mult religiei, atunci suntem prizonierii ei, cum medişii sunt prizonierii drumului lor. Trebuie, Sire, să-mi ierţi faptul că scot asta în evidenţă, şi mă tem că nu o vei găsi acceptabilă, dar tu însuţi ai demonstrat o asemenea supunere lui Akhanaba.

Se opri. Nu, ce de obicei mergea prea departe. Regele, în mânia lui, l-ar fi distrus dacă ar fi citit acea propoziţie. Laborios, luă o foaie nouă de pergament şi scrise o versiune modificată a primei sale scrisori. Îl însărcină pe Lex cu expedierea ei.

Apoi se aşeză şi plânse.

Moţâia. Mai târziu, se trezi şi-l găsi pe Lex stând deasupra lui, cu lapţii lovindu-i deschiderile nărilor. Fusese de multă vreme obişnuit cu tăcerea phagorilor; chiar dacă ura aceste creaturi, erau mai puţin supărători decât sclevii umani.

Ceasul său de pe masă îi spuse că era aproape a douăzeci şi cincea oră a zilei. Căscă, se întinse şi-şi puse un veşmânt mai călduros. Afară, aurora licărea deasupra unei curţi goale. Palatul era adormit — cu excepţia regelui probabil...

— Lex, vom merge să vorbim cu prizonierul nostru. L-ai hrănit?

— Prizonierul şi-a luat hrana, Sire, spuse phagorul imobil.

Vorbea cu o voce joasă, bâzâind, astfel că numele onorific ieşi "zzorr". Exprimarea lui în Olonele era limitată, însă Sartoritrvrash refuzase să înveţe Hurdhu.

Printre etajerele ce acopereau cea mai mare parte a unui perete lung era aşezat un bufet. Lex îl îndepărtă de perete, pentru a dezvălui o uşă de fier. Cu stângăcie, ancipitalul băgă o cheie în broască şi o învârti. Împinse uşa deschizând-o; omul şi phagorul intrară în celula secretă.

Aceasta fusese odată o cameră independentă. În zilele lui VarpalAnganol, cancelarul avusese uşa externă a acestei camere acoperită cu tencuială. Acum, singurul mod de a intra era prin biroul lui. Bare solide fuseseră fixate peste fereastră. Din afară, fereastra era pierdută în dezordinea fatadei castelului.

Muştele băzăiau sau stăteau ca adormite în aerul rarefiat. Se târau peste masă şi peste mâinile lui Billy Xiao Pin.

Billy stătea pe un scaun. Era legat cu un lanţ puternic ancorat în podea. Hainele îi erau pătate de sudoare. Duhoarea din cameră era de nesuportat.

Scoţând un săculeţ cu scantiom, pellamountain şi alte ierburi, Sartorilrvrash şi-l apăsă pe nas şi arătă către o găleată din colţul camerei.

— Goleşte aia. Lex se mişcă să execute ordinul.

Cancelarul luă un scaun şi-l aşeză dincolo de raza de acţiune a oricărei mişcări pe care o putea face prizonierul. Se aşeză cu grijă, menajându-şi spatele şi gemând. Aprinse o veronikană lungă înainte de a vorbi.

— Acum BillishOwpin eşti aici de două zile. Vom avea o altă discuţie. Sunt cancelarul Borlien-ului, şi, dacă mă mint, este în puterile mele să le torturez. Te-ai prezentat ca primarul unui oraş din golful Chalce. Apoi, când te-am închis, ai pretins că eşti o persoană mult mai importantă, care vine dintr-o lume de deasupra acesteia. Cine eşti astăzi? Vreau adevărul!

Billy îşi şterse faţa pe mânecă şi spuse:

— Sire, credeţi-mă, ştiam de camera asta secretă dinainte de a ajunge aici. Totuşi, sunt ignorant în multe aspecte ale manierelor tale. Greşeala mea iniţială a fost să pozez în altcineva decât cel care sunt — şi am făcut asta pentru că mă îndoiam că ai fi crezut adevărul.

— Pot spune fără vanitate, că întâmplărilor sunt unul dintre cei mai avizi căutători ai adevărului din generaţia mea.

— Sire, ştiu asta. De aceea, eliberează-mă. Lasă-mă s-o urmez pe regină. De ce să mă închizi, când nu vreau să fac rău?

— Te-am închis pentru că s-ar putea să obţin ceva util de la tine. Ridică-te.

Cancelarul îl supraveghea pe ceptiv. Desigur, era ceva ciudat cu omul. Fiziologia lui nu era şlearsă, ca a unui

campannlaţian, dar nici nu avea forma de buloi a acelor oameni bizari, uneori înfăţişaţi la bâlciuri, ai căror strămoşi — după gândirea madicală — scăpaseră de aproape universala Febră a Oaselor.

Prietenul său CaraBansity, din Ottassol, ar fi spus că structura osoasă explica tipul special, rotund, al trăsăturilor captivului. Textura pielii individului era neladă, cu o paloare accentuată, chiar dacă vârful nasului era ars de soare. Părul lui era fin.

Şi mai erau şi alte subtile diferenţe, cum ar fi felul privirii captivului şi durata ei. Părea să privească în altă parte când asculta, şi-l privea pe Sartorilrvrash numai când vorbea.

Ochii lui erau adesea aţintiţi tn sus, In loc de a privi In jos. In plus, vorbea Olonele într-un fel străin.

Toate acestea cancelarul le observase tnainte.

— Dă-mi o explicaţie despre această lume de deasupra, din care prelinzi că vii. Sunt un om raţional şi voi asculta fără prejudecăţi ceea ce ai de spus. Îşi trase mantia şi tuşi.

Lex se întoarse cu o gâleală goală şi rămase nemişcat lângă un perete, fixându-şi privirea cireşie pe un punct nadefinit, la o distanţă medie.

Când Billy se aşează, lanţurile scârţâiră. Îşi puse braţele îngreunate pe masa din faţa lui şi spuse:

— Prea bunule domn, vin, după cum ţi-am spus, dintr-o lume mult mai mică decât a voastră. O lume poate de mărimea dealului mare pe care stă cestelul Matrassyl-ului. Acea lumea se numeşte *Avernus*, chiar dacă astronomii voştri o cunosc demult drept Kaidaw. Se află la aproape o mie cinci sute de kilometri deasupra Helliconiei, cu o perioadă orbitală de 7770 secunde, şi cu...

— Stai. Pe ce stă acest deal al vostru? În cer?

— Nu este aer în jurul lui *Avernus*. De fapt, *Avernus* este o lună de metal. Nu, nu aveţi acest cuvânt în Olonele, Sire, pentru că Helliconia nu are o lună naturală. *Avernus* înconjoară Helliconia continuu, după cum Helliconia se roteşte în jurul lui Batalix. Călăloreşte prin spaţiu, după cum face şi Helliconia, şi se mişcă tot timpul, ca şi Helliconia. Altfel, ar cădea sub apăsarea gravitaţiei. Crad că înţelegi acest principiu, Sire. Cunoşti relaţiile reale tntre Helliconia pe de o parte şi Batalix şi Freyr pe de altă parte.

— Înţeleg foarte bine ce spui. Lovi o muscă ce mergea pe chelia lui. Te adresezi autorului *Alfabetului Istoriei şi Naturii*, în care caut să sinletizez toate cunoştiinţele. Este înţeles de puţini

oameni — dar se întâmplă ca eu să fiu unul dintre ei — că Batalix şi Freyr au o mişcare de rotaţie în jurul unui focar comun, în timp ce Copaise, Aganip şi Ipocrene se rotesc cu Helliconia în jurul lui Batalix. Viteza lumilor noastre surori pe orbitele lor este măsurată în raport cu mărimea lor şi cu distanţa faţă de Batalix. Şi mai mult, cosmologia ne informează că aceste lumi surori s-au născut din Batalix, aşa cum oamenii se nasc din mamele lor, şi Batalix s-a născut din Freyr, care este mama lui. Despre împărăţia cerurilor, mă vei găsi informat corespunzător.

Privi în sus spre tavan şi sufiă fumul printre muşte.

Billy îşi drese vocea.

— Ei bine, nu este chiar aşa. Batalix şi planetele sale formează un sistem solar relativ bătrân, care a fost capturat de un soare mult mai mare, pe care voi îl numiţi Freyr, cu aproximativ opt milioane de ani în urmă, după cum măsurăm noi timpul.

Cancelarul se mişcă fără odihnă, încrucişându-şi şi descrucişându-şi picioarele, cu o expresie şirească pe faţă.

— Printre impedimentele ştiinţei sunt şi persecuţiile din partea celor ce caută puterea, dificultăţile de cercetare şi — în special — greutatea de a recunoaşte ceea ce ar trebui cercetat. Am pus toate astea în primul meu capitol. Este evident că aveţi ceva cunoştinţe, totuşi trădaţi ştiinţa prin amestecarea ei cu lucruri false, din motivele voastre. Aminteşte-ţi că tortura este prietena adevărului, BillishOwpin. Sunt un om răbdător, dar această vorbăraie sălbatică de milioane mă enervează. Nu mă vei impresiona doar prin numere. Oricine poate inventa numere.

— Sire, nu inventez. Câţi oameni locuiesc în întregul Campanniat?

Cancelarul păru tulburat:

— Ei, în jur de cincizeci de milioane, după cele mai bune estimări.

— Greşit, Sire. Şaizeci şi patru de milioane de oameni, şi treizeci şi cinci de milioane de phagori. În vremea lui Vry Den, pe care-ţi place să-l citezi, cifrele erau opt milioane de oameni şi douăzeci şi trei de milioane de phagori. Biomasa se leagă direct de totalul energiei ce ajunge la suprafaţa planetei. În Sibornal sunt...

Sartorilrvrash îşi flutură mâinile:

— Destul! Încerci să mă enervezi. Să ne întoarcem la geometria sorilor. Îndrăzneşti să pretinzi că nu sunt relaţii de rudenie între Freyr şi Batalix?

Ridicându-şi privirea de la mâinile sale, Billy se uită

întrebător la bătrânul ce încerce să judece ceva ce se afla dincolo de posibilitatea lui de a înțelege.

— Dacă îți spun ce s-a întâmplat cu adevărat, onorate cancelar, mă vei crede?

— Asta depinde dacă povestea ta este demnă de crezare. Pufăi un norișor de fum.

Billy Xiao Pin continuă:

— Am prins numai o privire fugară a frumoasei voastre regine. Care este motivul că mă aflu aici, murind aici, dacă nu reușesc să-ți spun acest singur mare adevăr? Se gândi la Myrdemînggala trecând glorioasă în muselinele ei curgătoare.

Phagorul stătea lângă zidul pătat, bătrânul era așezat în scaunul său scârțâitor. Mușchii bâzâiau. Din lumea de afară nu pătrundea nici un sunet.

— Pe drumul meu încoace, am văzut o lozincă sunând în Olonete: "Întreaga înțelepciune a lumii a existat întotdeauna". Nu este așa. Poate că este un adevăr pentru religie, dar științific este o minciună. Adevărul rezidă în fapte, care trebuie descoperite cu trudă și în ipoteze ce trebuie continuu verificate — chiar dacă de unde vin, faptele au acoperit adevărul. După cum spui, sunt multe impedimente în fața cunoașterii și în fața metastructurii cunoașterii pe care o numim știință. *Avemus* este o lume artificială. Este o creație a științei și o aplicație a științei pe care o numim — voi nu aveți un asemenea cuvânt — tehnologie. Poți fi surprins să auzi că rasa din care provin, care a evoluat pe o planată îndepărtată numită Pământ, este mai tânără decât voi, helliconienii. Însă noi am suferit mai puține dezavantaje naturale decât voi.

Se opri, aproape șocat să audă acel cuvânt condamnat, Pământ, pronunțat în asemenea împrejurări.

— Așa că nu te voi minți — chiar dacă, te previn, poate vei realiza că ceea ce spun nu se potrivește cu imaginea ta despre lume, cancelare. Poate vei fi șocat, chiar dacă ești cel mai luminat din rasa ta.

Cancelarul își stinse veronikana pe masă și-și presă o mână pe frunte. Îl durea. Încăperea de detenție era sufocantă. Nu mai putea urmări cuvintele tânărului străin, mintea sa rătăcind asupra imeginii regelui, gol, cu sabia împlântată periculos într-o grindă deasupra capului său. Prizonierul continua să vorbească.

De unde venea Billy, cosmosul era la fel de familiar ca grădina din spatele casei. Vorbea în termeni de cunoscător despre o stea galbenă de tipul G4, care avea în jur de cinci mii

de milioane de ani. Era de luminozitate scăzută şi de o temperatură de numai 5600 K. Acesta era soarele numit acum Batalix. Continuă să descrie singura lui planetă locuită, Helliconia, o planetă mult asemănătoare cu depărtatul Pământ, însă mai rece, mai gri, mai bătrână, cu procesele vitale încetinite. Pe suprafaţa ei, timp de mai multe ere, speciile se dezvoltaseră de la stadiul de animal la fiinţa dominantă.

Cu opt milioane de ani în urmă după timpul pământean, Batalix şi sistemul său se mutase într-o regiune eglomerată din spaţiu. Două stele, pe care el le numea A şi C, se roteau în jurul celeilalte. Batalix fusese atras în masivul câmp gravitaţional al planetei A. În seria de perturbaţii care a urmat, steaua C se pierduse, iar A primise un nou companion.

A era un soare foarte diferit de Batalix. Deşi avea între zece şi unsprezece milioane de ani ca vârstă, evoluase altfel decât principala secvenţă a stelelor şi intrase între stelele bătrâne. Radiaţia lui era de peste şapte ori cât radiaţia lui Batalix, iar temperatura de două ori mai mare. Era o stea de tip A, supergigantă.

Deşi se străduia pe cât putea, cancelarul nu putu să asculte cu atenţie. Îl învălui o senzaţie de dezastru. Vederea i se tulbură, iar inima începu să-i bată neregulat, cu pulsaţii ce păreau să umple camera. Îşi presă sâculeţul cu scantion la nas, pentru a-şi ajuta respiraţia.

— De-ajuns, spuse, întrerupând discursul lui Billy. Tipul tău de om este cunoscut în istorie ca vorbind în termeni ciudaţi, luând în derâdere înţelegerea oamenilor înţelepţi. Poate că suferim de o amăgire... Deşi e puţin probabil. Cu numai două zile în urmă — numai cincizeci de ore — Regina Reginelor a părăsit Matrassyl-ul, acuzată de conspiraţie şi şaizeci şi unu de myrdolalori au fost ucişi cu cruzime... Şi tu-mi vorbeşti de sori care se abat încoace şi încolo după propria fantezie...

Billy bătea cu degetele în masă şi alunga muştele cu ochii închişi.

— Eu însumi sunt un myrdolalor. Sunt cel mai de condamnat pentru aceste crime Prea obişnuit să-l slujesc pe rege . după cum este el obişnuit să slujească religia. Viaţa este de placidă. . Cine ştie ce alte necazuri se vor petrece mâine?

— Eşti prea adâncit în propriile tale mici probleme, spuse Billy. Eşti tot atât de rău ce şi Sfătuitorul meu de pe *Avernus*. El nu crede pe de-a-ntregul în realitatea Helliconiei. Tu nu crezi cu totul în existenţa reală a universului. Simţirea ta nu este mai cuprinzătoare decât acest palat.

— Ce este această "simţire"?

— Regiunea desemnată de percepţiile tale.

— Prelinzi că ştii atât de multe. Este corect, după cum cred eu, că hoxney-ul este un animal brun-vărgat care purta dungi colorate în primăvara Anului Mare?

— Este corect. Animalele şi plantele adoptă strategii diferite pentru a supravieţui marilor schimbări pe parcursul Anului. Există biologii binare şi botanici binare, unele urmând o stea, altele pe cealaltă.

— Acum le întorci din nou la sorii tăi ambulanţi. După credinţa mea, stabilită de peste treizeci şi şapte de ani, cei doi sori ai noştri sunt aşezaţi pe cer ca o reamintire constantă a naturii noastre duale, spirit şi trup, viaţă şi moarte, şi a celorlalte dualităţi generale ce guvernează viaţa umană — căldura şi frigul, lumina şi întunericul, binele şi răul.

— Spui că felul meu este cunoscut în istorie, cancelare. Poate aceia erau alţi vizitatori de pe *Avernus*, încercând şi ei să dezvăluie adevărul, şi fiind ignoraţi.

— Revelaţii cu ajutorul unor geometrii nebuneşti? Atunci să piară! Sartorilrvrash se ridică, odihnindu-şi degetele pe masă şi încruntându-se.

Billy se ridică şi el, zdrăngănindu-şi lanţurile.

— Adevărul le-ar elibera, cancelare. Oricât ai gândi, acele geometrii nebuneşti conduc universul. Ştii asta numai pe jumătate. De ce să nu-ţi respecţi inteligenţa? De ce să nu mergi mai departe, să renunţi la prejudecăţi? Viaţa de care Helliconia e plină, este produsul acelor nebuneşti geometrii de care-ţi baţi joc. Acel soare de tip A este cunoscut de voi ca Freyr şi este un gigant reactor de fuziune a hidrogenului, emanând emisii de înaltă energie. Când Batalix şi planetele sale şi-au luat o orbită în jurul lui, cu opt milioane de ani în urmă, au fost supuse unui bombardament cu raze X şi radiaţii ultraviolete. Efectul asupra biosferei Helliconiei, până atunci încetată, a fost profund. S-au petrecut rapide modificări genetice şi mutaţii dramatice. Au supravieţuit câteva noi forme de viaţă. O specie animală s-a ridicat pentru a-şi disputa supremaţia, înaintea deţinută de specii mult mai vechi.

— Ajunge, plânse Sartorilrvrash, fluturând o mână ca pentru conciliere. Ce este cu speciile ce se transformă în alte specii? Poate un câine să devină un arang, un hoxney sau un kaidaw? Oricine ştie că fiecare animal are locul lui, iar oamenii pe-al lor. Aşa le-a orânduit Atotputernicul.

— Eşti aiurea! Nu crezi în Atotputernic!

Derulal, Sartorilrvrash dădu din cap.

— Aş prefera mai degrabă să fiu condus de Atolputernic decât de geomelriile tale... Am speral să le prezinl regelui JandolAnganol, dar îl vei mănia şi mai mull decât esle în acest moment.

Temător, Sartorilrvrash realiză că regele nu putea fi calmal în prezenl prin melode raţionale. El însuşi se simţea mult prea departe de raţional. Ascultându-l pe Billy, îşi aminti de un alt lânăr nebun — fiul regelui, Robayday. Odată un copil încântălor, apoi cuprins de un fel de fanlezie nebună, iubind deşertul ca pe o mamă uscată, expert în jocuri ucigătoare, uneori aproape fără nici un sens... plega părinţilor săi regali.

Visa la propria-i lungă luplă pentru a înţelege sensul existenţei. Cum se făcea că o asemenea importantă problemă îi preocupa pe atâl de puţini?

Billy putea fi o născocire a obosltei sale imeginaţii, partea întunecată a raţionalului, trimisă să-l necăjească.

Se întoarse călre phagor:

— Lex, păzeşte-l. Mă voi gândi mâine cum să-l folosim pe el şi ideile lui.

În dormitor, singurătalea-l copleşi pe cancelar. Regele îl atacase şi-l aruncase la podea. Simţea loviturile de pe spinarea lui învineţită, simţea câl de urât devenise trupul său pe măsură ce anii îl îmbătrâneau. Zilele cuprindeau atât de multă ruşine.

Sclava veni la chemarea lui, arătând şovăitoare aşa cum fusese şi el când fusese convocat în faţa regelui.

— Masează-mi spalele, îi ordonă.

Se aşeză lângă el, plimbându-şi mâna aspră, dar blândă, de la ceafă până la bazin. Mirosea a veronikană, a phagori, a urină. Ea era randonaneză, cu semnele tribale imprimale în obraji, şi mirosea a fructe. După un timp, se întoarse cu faţa către ea, excitat. Exista un singur confort dăruit în mod egal atât credincioşilor câl şi aleilor, un singur relugiu din faţa abstracţiilor. Cancelarul îşi introduse o mână între coapsele negresei exilate, iar cealaltă în veşmântul ei, strivindu-i sânii. Ea îl trase aproape.

Pe Avernus fură semnăte petiţii pentru a coborî pe suprafaţa Helliconiei şi a-l salva pe Billy Xiao Pin. Acestea nu fură luate în serios. Contractul lui Billy stabilea clar că, în orice fel de dificultate s-ar afla, să nu aştepte nici un ajutor. Ceea ce nu a împiedicat câteva tinere domnişoare din familia Pin să declara că aveau să se sinucidă dacă guvernul nu acţiona imediat.

Dar munca pe stație continua ca de obicei, cum se întâmplase de treizeci și.două de secole. Puțin avemieni știau despre felul cum tehnocrații pământeni îi programaseră pentru supunere. Marile familii continuau să analizeze toate datele ce le parveneau, iar sistemele automate continuau să transmită semnale către îndepărtatul Pământ.

Antene gigantice, asemănătoare cochiliilor de scoici, străjuiau de jur împrejurul acelei planete îndepărtate.

Pentru pământeni, evenimentele de pe Helliconia constituiau știri Semnalele erau mai întâi recepționate pe Charon, la limita extremă a sistemului solar. Acolo erau din nou analizate. clasificate, înmagazinate și transmise. Cea mai populară transmisie mergea pe Pământ prin canalul de transmisiuni, care purta variate drame ce se petraceau continuu în sistemul binar Evenimentele de la Curtea regelui Jandol Anganol erau în prezent știrile cele mai senzaționale. Și aceste știri aveau o mie de ani vechime.

Cei care le ascultau. formau o parte dintr-o societate globală ce suferea o schimbare la fel de profundă ca și cei de pe Helliconia. Declinul Epocii Moderne fusese grăbit de glaciațiunea în continuă creștere la polii terestri, conducând la Marea Epocă Glaciară. În secolul al nouălea al mileniului șase după nașterea lui Cristos, ghețarii se retrăseseră din nou, iar oamenii de pe Pământ se mutaseră către nord. Vechile antipetii rasiale și naționale erau în latență. Predomina o stare de spirit adaptată climatului prielnic al Pământului, în care sensibilitățile sofisticate erau dirijate să exploreze relețiile între biosferă, ființele ei și globul însuși.

Pentru o singură dată, conducătorii și oamenii de stat înălțaseră la conducere pe cei merituoși din popoarele lor. Ei împărtășeau o viziune reală și inspirau populația. Văzuseră că drama îndepărtatei planete Helliconia era studiată ca o lecție, atât în absurditatea ei, cât și ca o nesfârșită tapițerie a circumstanțelor.

Milioane de pământeni soseau la marile cochilii de scoică pentru a urmări plecarea reginei, incendierea myrdolatorilor, cearta dintre rege și cancelarul său.

Acestea erau evenimente contemporane ce influențau climatul emoțional al celor ce priveau imaginile gigantice. Însă aceste evenimente erau totodată întâmplări antice comprimate între straturile luminii, pe calea cărela sosiseră. Păreau să izbucnească cu reînnoită căldură și viață când ajungeau în conștiințele ființelor umane terestra, după cum de multă vreme

îngropaţii arbori ai Epocii Carbonifere Terestre dagajau energiile solare, când cărbunele era ars în sobe.

Acele focuri nu atingeau pe oricine. În unele zone, Helliconia era privită ca o relicvă a unei epoci de mult trecută, o perioadă cu o istorie zbuciumată şi uitată, când problemele umane erau ceva mai bine rezolvate pe Pământ decât pe Helliconia. Oamenii îşi întorseseră feţele către un nou mod de viaţă, în care omul şi maşinile sale nu erau ultimii arbitri. În timp ce munceau pentru a-şi atinge scopurile, mai găseau încă timp să-l încurejeze pe posacul Sartorilrvrash, sau să devină myrdolatori.

Adepţii tereştri ai reginei erau numeroşi, chiar şi în ţările noi. Zi şi noapte, aşteptau ştirile lor fosile.

10. Billy își schimbă stăpânul

Fie că Akhanaba sau "geometriile nebunești" erau răspunzătoare de evenimenlele din Matrassyl, fie că aceste evenimente erau predestinate sau erau rezultalul soartei oarbe, fie că libera voință sau determinismul duceau la asta, realilalea era că următoarele douăzeci și cinci de ore fură îngrozitoare pentru Billy Xiao Pin. Toate culorile luminoase pe care le încercase în primele sale ore pe Helliconia dispăruseră. Le luase locul coșmarul.

În acea zi rece din Marea Vară, când cancelarul SartorilrvrasH îl interogase pe Billy și nu-l ascultase cu atenție. noaptea avea o perioadă de aproape cinci ore când nici Freyr nici Batalix nu erau pe cer.

Cometa lui YarapRombry pulea fi observală jos, la orizontul nordic. Apoi fu înghițită de o ceață ciudală. Vântul nu sufla, cum era de așteplat, însă trimisese ceața în locul său.

Ceața sosi pe calea pe care plecase regina, pe râu. Se făcu simțită mai Intâi ca o rece înfiorare pesle spinările goale ale oamenilor de pe cheiuri, ale luntrașilor, și ale altora a căror existență se desfășura de-a lungul confluenței dintre Valvoral și Takıssa.

Câțiva dintre acești oameni ai apei, mergând spre casă, luară elementul insidios cu ei în casele ce se aliniau sirăzilor amârâte din spalele docurilor — și le făcură și mai sărace din cauza asta. Soțiile, văicărindu-se în timp ce ei trăgeau obloanele la geamun, văzuseră zeități dizolvându-se într-un smârc universal de culoare sepia.

Ceața creștea, cuprinzând dealul, la fel de șireală ca boala față de sănătate, și penelra zidurile castelului.

Acolo, soldații în uniformele lor subțiri și phagorii acoperiți de păr, împrăștiau ceața după ei pe măsură ce palrulau, tușeau în ea, erau devorați de ea. Palalul Insuși nu rezistă mult în fața invaziei, însă luă aspectul unei stafii de palal. Prin camerele

goale, unde locuise regina Myrdeminggala, ceaţa trecu tristă şi lăculă.

Prădătorul găsi de asemenea intrarea în lumea de sub deal. Sforăi în mijlocul acelui cuib de gonguri şi exclamaţii, rugăciuni şi prostraţii, procesiuni şi opresiuni unde era fabricată sfinţenia; acolo, răsuflarea sa nepulincioasă se amestecă uşor cu expiraţia celor de pază şi a enoriaşilor şi creă halouri purpurii în jurul lumânărilor de rugăciune, ca şi cum aici şi numai aici ar fi găsit un loc primitor unde era binevenit. Aluneca de-a lungul podelelor printre picioarele goale şi descoperea locurile secrete ale muntelui.

Către aceste locuri secrete fu escortat Billy Xiao Pin.

Îşi odihnea capul îngrijoral pe masa la care-l lăsase Sartorilrvrash, gândurile obosite alergându-i libere prin mintea sa. Când încercă, conştient fiind, să le urmărească, gândurile fugiră ca nişte criminali peste ziduri. Odată descrisese Helliconia ca o formă de argumentaţie. Ei bine, nu exista discuţie în raport cu realitatea. Îşi reamintea toate dezbaterile sale fluente despre realitate purtate cu Sfătuitorul său, acolo, pe *Avemus.* Acum luase o doză de realitate şi aceasta avea să-l ucidă.

Gândurile criminale intrară din nou în acţiune, pentru a fi revizuite, când Lex cel cu înfăţişare de câine puse un castron cu mâncare în faţa lui.

— Tu mâncare, ordonă ancipitalul, când Billy privi încetoşat către el.

Mâncarea era un porridge în care pluteau fructe intens colorate. Luă o lingură de argint şi începu să mănânce. La gust era insipidă. După câteva linguri, îl cuprinse somnolenţa. Împinse la o parte castronul, căscând, şi-şi aşeză din nou capul pe masă. Muştele veniră la mâncare şi pe obrazul său lipsit de apărare.

Lex se îndreptă către zidul opus celui prin care el şi cancelarul intrau de obicei şi bătu într-una din plăcile de lemn. Îi răspunse o bătaie ritmată, la care el replică bătând de două ori la un interval mai mare. O uşă secretă se deschise, împrăştiind praf.

O femelă ancipital intră în celulă, mişcându-se în stilul lunecătorilor al celor de felul ei. Fără ezitare, ea şi cu Lex îl ridicară pe paralizatul Billy şi-l cărară printr-un pasaj strâmt, ce apăruse în spatele uşii secrete. Ea închise coridorul în urma lor.

Palatul conţinea din belşug pasaje neîngrijite; acesta, în starea sa neflnisată, lăsa impresia că fusese neglijat de secole.

Sclavii phagori erau tot atât de obişnuiţi la palatul

Matrassyl ca şi soldaţii phagori. Când au fost angajaţi ca zidari, muncă pentru care aveau o aptitudine nativă, ei tăiară o cale în zidurile mari, o acoperiră şi o utilizară drept una din căile lor obişnuite de acces în clădire.

Billy, în stare de peralizie, însă încă lucid, se văzu cărat pe scări în jos, scări ce mergeau înainte sau înapoi, ca şi când ar fi negat pentru totdeauna o ieşire. Capul i se bălăngănea peste umărul gâtului, lovindu-se de ea la fiecare pas.

La nivelul solului, se *o*priră. Umezeala plutea în aer. Undeva, în afara razei vizuale, ardea o torţă. Balamalele scârţâiră. Era coborât în pământ printr-o trapă. Spaima lui nu se putu exterioriza decât printr-un suspin neputincios.

Torţa apăru când capul îi căzu pe spate, şi fu acoperită de un cap păros. Era undeva în subteran şi era ţinut de mâini cu câte trei degete. În întuneric străluceau pupile mov şi roşii. Mirosuri neplăcute şi sunete înăbuşite îl înconjurau. O trapă alunecă, ecourile ei reverberând la distanţă.

Din unghiul său de privire, vedea un spate mai mult decât monstruos. Altă uşă, mai multă aşteptare, alte trepte, alte şoapte nesănătoase. Leşină, rămânând totuşi sensibil la zdruncinăturile coborârii ce continua de un timp nemăsurat.

Îl făcuseră să meargă ca un beţiv. Picioarele-i erau moarte. Desigur, îi drogaseră mâncarea. Capul îi alunecă într-o parte şi văzu că erau într-o cameră mare din subteran, mişcându-se de-a lungul unei poteci din lemn aşezate în apropierea tavanului. Din acest pasaj atârnau flamuri. Dedesubt, oameni în veşminte lungi discutau, având picioarele goale. Îşi aminti numele lor într-o secundă: călugări. Stăteau la mese lungi, unde phagori în veşminte asemănătoare îi serveau. Memoria îi reveni lui Billy Xiao Pin; îşi aminti mănăstirile de sub deal, de unde cumpărase napolitana. Fusese dus prin labirintul cărărilor sfinte săpate în stâncă, sub palatul lui JandolAnganol.

Plimbarea îl revigoră. Doi phagori îl cercetau, ambii gâtuiţi. Lex probabil se întorsese la datoria sa pe lângă cancelar. Strigă slab către călugării de dedesubt, însă, în acea aglomerare de voci, nu-l auzi nimeni. Părăsiră spaţiul luminat.

Alte coridoare. Încercă să protesteze, însă femeile îi arătară să tacă.

Din nou în jos.

Întuneric absolut, mirosul de rău şi de lucruri nenumite.

— Daţi-mi drumul.

Primele lui cuvinte. Se deschise o uşă.

Păşi într-o lume diferită, un regat subteran al ancipitalilor.

Aerul era diferit, sunetele şi mirosurile străine. Se infiltra apă. Proporţiile erau altele: arcade largi şi joase, ca de caverne. Drumul era accidentat şi urcător. Era ca şi cum le-ai călăra în gura unui mort.

Nimic de pe *Avernus* nu-l pregătise pe Billy pentru această aventură. Mulţimi de phegori se-ngrămădeau pentru a-l vedea, împingându-şi feţele bovine sub nasul lui. Îl împinseră în faţa unui consiliu de ancipitali, masculi şi femele. În nişe, de jur împrejurul zidurilor, stăteau lolemurile lor — phegori bătrâni ce se lol micşorau — cel mai vârstnic lolem fiind asemeni unei mici păpuşi negre, aproape în întregime compus din keratină. Conducătorul consiliului era un tânăr kzahhn, Ghhl-Yronz Tharl.

Ghhl-Yronz Tharl nu era decât un pui. Blana albă şi deasă de pe umerii lui era încă pătată cu roşu. Coarnele lui lungi şi curbate erau piclate cu un desen în spirală, şi-şi ţinea capul plecat cu un gest combativ, astfel încât să nu-şi locească vârful acelor coarne de acoperişul încăperii.

Cât despre încăperi, chiar dacă acoperişul era intenţional accidentat şi nefinisat, forma îi era aproximativ circulară Într-adevăr, auditoriul — dacă un asemenea termen era aplicabil într-o asemenea audienţă neumană — era construit în forma unei roţi. Ghhl-Yronz Tharl stătea băţos, umflându-şi pieptul, în centrul roţii.

Stalurile pentru audienţă erau aşezate radial, ca spiţele din centrul roţii. Mare parte din podea era împărţită în staluri joase. Acolo, membrii consiliului stăteau nemişcaţi, sau abia tresărind dintr-un umăr sau dintr-o ureche. În fiecare stat era un jgheab şi un lanţ lung, împlântat în piatră. Şanţuri pentru apă sau urină erau săpate în podea şi se îndreptau către marginile roşii.

Ceaţa părea să fi penetrat aici, sau poate respiraţia rea a ancipitalilor dădea o aură albastră lorţelor. Observând ce putea din această scenă, în timp ce era examinat de mâini aspre, Billy văzu rampe ce duceau în sus şi altele, cu intrări neprimitoare, ce duceau încă şi mai jos sub pământ.

Îi veni o idee: în aceste peşteri, în aceste timpuri, phagorii se adunau pentru a scăpa de arşiţă; va veni timpul când şi oamenii se vor înghesui aici, pentru a scăpa de geruri. Phagorii vor lua atunci în primire lumea exterioară.

Fu strigat un fel de ordin şi interogatoriul începu. Era evident că Lex îl informase pe Ghhl-Yronz Tharl de conţinutul conversaţiei lui Billy cu Sartorilrvrash.

Alături de kzahhn şedea o femelă de rasă umană, de vârstă mijlocie, o femeie fără forme, îmbrăcată într-o rochie din

slamel, care treducea o serie de întrebări ale kzahhn-ului în Olonete. Întrebările se concentrau asupra sosirii lui Billy de pe Freyr — phegorii nu ştiau nimic despre *Avernus*. Dacă acest Fiu al lui Freyr sosise de undeva, atunci era de la sine înţeles că venea de pe Freyr, de unde, în ochii ancipitalilor, venea tot răul.

Cu greu înţelegea întrebările lor. Nici ei nu înţelegeau răspunsurile lui. Avusese dificultăţi cu cancelarul borlienez; aici, deosebirile culturale erau mult mai adânci — ar fi spus chiar incomparabile, cu excepţia ocaziilor când reuşea să se facă înţeles. De exemplu, aceste creaturi de coşmar prinseseră ideea că timpul de încălzire continuă a Helliconiei avea să înceteze în decursul a trei sau patru vieţi omeneşti şi va fi înlocuit de o trecere lungă, continuă, spre iarnă.

La această răscruce, interogatoriul se întrerupea şi kzahhn-ul se scufundă într-o transă pentru a intra în comunicare cu strămoşii. Un sclav uman îi aduse lui Billy apă aromată, pentru băut. Se ruga să fie dus înapoi în pelat, însă, peste puţin timp, interogatoriul reîncepu.

Era curios faptul că phagorii înţeleseseră ceea ce Sartorilrvrash nu fusese capabil, şi anume că Billy călătorise prin spaţiu, chiar dacă în Nativa Ancipitală termenul pentru "spaţiu" era un conglomerat aproape intraductibil, însemnând, "căi nemăsurate de vârtejuri de aer şi perindări de Ani Mari". Mai pe scurt, uneori vorbeau de spaţiu cu termenul "Calea Aganip".

Îi examinară ceasul fără a-l atinge. Fu împins de la unul la altul, de-a lungul spiţelor roţii consiliului, astfel ca toţi să-l poată vedea. Explicaţia lui, că cele trei numere arătau timpul pe Pământ, Helliconia şi *Avernus*, nu reprezenta nimic pentru ei. Ca şi phagorii pe care-i întâlnise în afara Malrassyl-ului, nu făcură nici o încercare de a lua instrumentul şi în curând se întoarseră către alte subiecte.

Ochii îi lăcrimau, nasul îi curgea — avea alergie la blănile lor dese, de care fusese silit să se frece.

Între strănuturi, Billy le spuse tot ce ştia despre situaţia de pe Helliconia. Teama sa îl conduse către a dezvălui totul. Când auzeau ceva pe care-l puteau absorbi sau care-i interesa în mod special, kzahhn-ul trecea informaţia către strămoşii lui keralinizaţi, pentru stocare sau pentru verificare. Billy nu era sigur pentru care dintre ele — phagorii nu fuseseră educaţi în spiritul disciplinei de pe *Avernus*.

Îi spuseseră oare la un moment dat, când muncea inutil pentru a explica felul cum veneau şi plecau anotimpurile, că peşterile monastice din dealuri erau ocupate în unele anotimpuri

de phagori, în altele de Fiii lui Freyr? Odată, într-o altă existență, se lăudase că *Avernus* deținea prea puține deosebiri pentru el; acum, în ceața deosebirilor, linia curioasă a limbajului oscila între Hurdhu, Nativă și Eolemporală, între științific și figurativ.

Ca un copil ce descoperă că animalele pot vorbi, Billy asculta atent.

— Posibilitatea de răzbunare împotriva Fiilor lui Freyr în anotimpul neprielnic din Marele An nu are consecință. A supraviețui trebuie să fie singura noastră îndatorire. Atenția trebuie să ne umple sufletele. Există tot timpul până la moartea lui Freyr. Kzahhn-ul JandolAnganol are un braț protector pentru supraviețuirea ancipitalilor și ținuturile de sub stăpânirea lui. Până aici, ordinul pentru legiunile noastre este să facă formațiuni pentru întărirea kzahhn-ului JandolAnganol. Apa este legea noastră în sezonul neprielnic. Tu, Billy, trebuie să te înarmezi cu atenție și nu să produci tulburări acestui kzahhn al slăbiciunii, numit JandolAnganol. Ai înțelegere despre asta?

Cu propozițiile încărcate de substantive rotindu-i-se în cap, încercă să-și declare inocența. Însă probleme ca vinovăție sau lipsa de vinovăție erau în afara înțelegerii lor. Când vorbi, schimbarea reîntări ostilitatea din atmosferă.

Dincolo de ostilitatea lor era un fel de teamă, o teamă impersonală. Îl vedeau pe JandolAnganol slab și se temeau că atunci când se va încheia alianța cu Oldorando, prin mariajul dinastic, ai lor puteau deveni obiectul persecuțiilor atât în Borlien cât și în Oldorando. Ura lor față de Oldorando era evidentă și, în special, ură pentru capitala lui, pe care *o* denumeau prin numele Eolemporal de Hrrm-Bhhrd Ydohk.

În timp ce problemele ancipitalilor erau un mister pentru omenire, ancipitalii aveau o bună înțelegere asupra problemelor omenirii. Atât de plini de sine erau oamenii, că phagorii erau adesea prezenți, chiar dacă ignorați, la cele mai delicate discuții de stat. Astfel, cel mai umil animal lânăr putea acționa efectiv ca un spion.

Confruntat cu formele lor solide, Billy gândi că ei intenționează să-l păstreze pentru răscumpărare, pentru a-l influența pe rege împotriva acestei noi căsătorii; cu timiditate încercă să-i convingă că regele nici măcar nu știa despre existența lui.

Imediat ce scoase acestе cuvinte văzu că se pusese în altă primejdie. Ei puteau să-l țină aici, într-o închisoare încă și mai rea decât prima, dacă realizau că prezența lui în palat era un secret. Însă părosul consiliu urma o altă linie a gândirii,

revenind încă o dată la chestiunea capturării lui Balalix de către Freyr, un eveniment care părea de o obsesivă importanţă pentru ei.

Dacă nu era de pe Freyr, atunci era cumva de pe T'Sehn-Hrr? Prin T'Sehn-Hrr înţelegeau *Avernus*, Kaidaw? Evident că nu. Încercară să-i explice, şi el încercă. T'Sehn-Hrr rămase un mister. Era una cu figurile keralinoase de lângă perele, obligat să spună acelaşi lucru de mai multe ori, pe o voce tot mai slabă. A vorbi cu phagorii era ca şi cum ai încerca să te lupţi cu eternitatea.

Consiliul îl pasă printre ei, împingându-l aici, întorcându-l dincolo. Din nou fură interesaţi să privească ceasul cu trei feţe de la mâna lui. Cifrele scrise îi fascinau. Însă nu făceau nici un efort pentru a-l lua sau chiar pentru a-l atinge, ca şi cum ar fi simţit în el o forţă distructivă.

Billy încă-şi căuta cuvintele, când realiză că kzahhn-ul şi consiliul său plecau. În mintea sa se adunară din nou norii. Se găsi din nou stând în obişnuitul scaun, cu fruntea lăsată pe masa familiară. Gillotele îl aduseseră înapoi în celula lui. Avea la mână un cerc palid, întunecat.

Lex era acolo, fără coarne, aproape credincios.

— Paşii sunt o necesitate pentru perioadă-somn.

Billy începu să plângă. Şi plângând, adormi.

Ceaţa ajunsese departe şi se întinsese, întorcându-se apoi în sus, pe râul Valvoral, vizitând junglele ce îmbrăţişau ambele maluri. Nepăsându-i de frontierele naţionale, pătrunsese adânc în Oldorando. Acolo întâlni, în traficul de pe râu, vasul *Lordryardry Lady*, care mergea către sud-est, spre Malrassyl şi apoi către marea îndepărtată.

După ca ultima încărcătură de gheaţă fu vândută profitabil în Oldorando, nava cu fundul plat purta acum încărcături pentru capitala borlienezâ, sau Ottassol: sare, mătăsuri, covoare cu tot felul de desene, tapiţerii, stropi albaştri de la Lacul Dorzin, închişi cu gheaţă sfărâmată, ceasuri, coarne, colţi de elefant şi o varietate de blănuri. Micile cabine de pe punte erau ocupate de comercianţii ce călătoreau cu bunurile lor. Unul avea un papagal, altul o nouă amantă.

Cea mai bună cabină de pe punte era ocupată de proprietarul navei, Krillio Muntras, faimosul Căpitan al Gheţii din Dimariam, şi fiul său, Div. Div era slab de înger şi, în ciuda tuturor încurajărilor tatălui său, nu ar fi rivalizat niciodată succesul în viaţă al acestuia. Stătea privind la vagul scenariu ce

se schiţa în faţa ochilor săi. Ocazional, scuipe în apă. Tatăl său stâlea pe un scaun de canafas şi cânta la un double cloth — poate datorită unui sentimentalism deliberat, având în vedere că acesta era ultima lui călătorie înainte de a se retrage. Ultimul său voiaj. Muntras îşi acordă frumoasa voce de tenor cu melodia lui:

Râul curge şi nu se va opri, nu,
Nu — nici măcar pentru dragoste sau pentru viaţa însăşi...

Printre pasagerii ce hoinăreau pe punte era şi un arang, care trebuia să le furnizeze marinarilor cina. Cu excepţia arangului, pasagerii păstrau o distanţă respectuoasă faţă de Căpitanul Gheţii.

Ceaţa învăluia ca şi aburul suprafaţa Valvoral-ului. Apele deveniră şi mai întunecate când se apropiară de dealurile Cahchazzerh, ale căror feţe abrupte supravegheau râul Dealurile, cutate ca şi ridurile de bătrâneţe. se înălţau la câteva sute de picioare şi erau încoronate cu păduri dese care, în exuberanţa lor, păreau să coboare pe stânci, spânzurate cu ajutorul lianelor. Mare parte din deal fusese colonizată de păsări cocitoare şi rândunele. Cele dintâi se lansară şi veniră să o cerceteze *pe Lordryardry Lady* rotindu-se deasupra ei şi strigând melancolice, pe când aceasta se pregătea să acosteze.

Cahchazzerh nu era remarcabil pentru nimic altceva decât pentru poziţia lui între deal şi râu, şi pentru aparenta indiferenţă faţă de povârnişurile unuia sau faţă de ridicarea celuilalt. La malul apei, oraşul era format dintr-un chei şi puţine depozite, unul dintre ele purtând un semn ruginit spunând:

LORDRYARDRY ICE TRADING CO.

Un drum ducea către casele şi cele câteva culturi risipite pe vârful dealului. Oraşul marca o ultimă oprire înaintea Miatrassyl-ului, în călătoria de-a lungul curentului.

Imediat ce vasul ancoră. câţiva docheri se înviorară în limp ce câţiva băieţi aproape goi — ajutoare indispensabile în asemenea locuri — veniră în goană. Muntras îşi lăsă instrumentul muzical şi se aşezâ ţanţoş la prova, acceptând saluturile oamenilor de pe mal, pe fiecare cunoscându-i pe nume.

Fu coborâtă schela de debarcare. Toţi cei de la bord plecară să se plimba şi să cumpere fructe. Doi comercianţi, ale căror călătorii se terminau aici, supravegheau ca marinarii să le descarce bunurile în siguranţă. Băieţii se scufundau după monede în râu.

Un subiect nepotrivit în această scenă adormită era o masă, acoperită cu o învelitoare solemnă, aşezată afară. în faţa

depozitului Lordryardry, cu un chelner îmbrăcat în alb aşteptând. În spatele mesei erau patru muzicieni care, în momentul când vasul atinse cheiul, începură o interpretare vioaie a piesei *Ce Om este Stăpânul*! Această primire era organizată pentru ca personalul local al companiei de gheaţă să-şi ia rămas bun de la şeful lor. Erau trei persoane. Înaintară zâmbind, chiar dacă mai trecuseră prin această reprezentaţie şi înainte, şi-i conduseră pe căpitanul Krillio şi pe Div la locurile lor.

Unul din cei trei angajaţi era un tânăr neîndemânatic, stânjenit de întreaga afacere; ceilalţi doi erau cărunţi şi mai bătrâni decât omul pe care-l serviseră atât de mult timp. Vârstnicii reuşiseră să verse o lacrimă cu această ocazie, în timp ce, pe furiş, îl cercetau pe tânărul stăpân Div, pentru a estima cât de ameninţate erau slujbele lor prin schimbarea conducerii.

Muntras strânse mâinile fiecăruia şi se aşeză în scaunul ce-l aştepta. Acceptă un pahar cu vin, în care erau aruncate fragmente strălucitoare din propria-i gheaţă. Privi de-a lungul râului leneş. Malul îndepărtat abia putea fi zărit, din cauza ceţii. În timp ce ospătarul îi servea cu prăjiturele, se purta o conversaţie ce cuprindea propoziţii începând cu: "Îţi aminteşti când..." şi se terminau cu râsete.

Păsările încă se roteau deasupra capetelor lor, mascând strigătele şi lătrăturile Când aceste zgomote deveniră supărătoare, Căpitanul Gheţii întrebă ce se petrece.

Tânărul începu să râdă, în timp ce bătrânii păreau stânjeniţi.

— Un scandal în oraş, căpitane. Îşi smuci un deget către deal. Îşi omoară trântorii.

— Sunt multe asemenea scandaluri în Oldorando, spuse Muntras. Şi adesea preoţii se folosesc de aceste scandaluri ca o scuză pentru a omorî pe aşa-zişii eretici, la fel ca şi pe phagori. Religia! Fgh!

Oamenii continuară cu amintirile din vremea când toţi fuseseră antrenaţi în construirea comerţului intern cu gheaţă, şi cu amintirile despre tatăl cu porniri dictatoriale al Căpitanului Gheţii.

— Eşti norocos că nu ai un tată cum a fost el, stăpâne Div, spuse unul dintre bătrâni.

Div mormăi ca şi cum n-ar fi fost foarte sigur asupra acestui punct şi-şi părăsi scaunul. Merse cu paşi mărunţi la marginea râului şi privi în sus, spre deal, de unde veneau strigătele îndepărtate.

După un minut, îi strigă tatălui său:

— Este scandalul cu pricina.

Ceilalţi nu-i răspunseră şi continuară să vorbească, până când lânărul strigă din nou:

— Urmărirea, tată. Tocmai se pregătesc să-i arunce pe fugari din vârful muntelui.

Arătă în sus. Câţiva dintre ceilalţi călători de pe vas arătau şi ei, întinzându-şi gâturile pentru a se uita în sus spre munte.

Un corn dădu un semnal rapid şi lătrăturile câinilor se intensificară.

— Vânătorile din Oldorando sunt renumite, repetă căpitanul, ridicându-se cu greutate şi îndreptându-se către locul unde stătea fiul său, pe plajă

— Vedeţi, sunt ordinele guvernului, domnule, spuse unul dintre bătrâni, urmărindu-i şi privindu-l cercetător pe Căpitanul Gheţii. Îi ucid pe phagori şi le iau pământurile.

— Şi apoi nu le mai lucrează cum trebuie, adăugă căpitanul. Ar trebui să-i lase în pace pe bieţii năpăstuiţi. Sunt totuşi folositori.

Strigătele răguşite de phagori puteau fi auzite, însă puţin din ceea ce se petrecea putea fi văzut. Cu toate acestea, în scurt timp, răsunară strigăte omeneşti şi abundenţa de vegetaţie de pe vârfuri fu tulburată. Zburau ramuri rupte, se rostogoleau stânci, în timp ce o figură se ridică din întuneric şi plonjă înapoi, zburând şi sărind, spre necazul nemăsurat al păsărilor plângătoare. Creatura căzu pe plaja îngustă de sub stânci, reuşi să se ridice şi plonjă în apă. O mână cu trei degete se scufundă încet, pe măsură ce posesorul ei era dus de curent.

Div izbucni într-un râs fără sens.

— Ai văzut? exclamă el.

Un alt phagor, căznindu-se să scape de urmăritorii săi umani, începu bine, sărind în josul povârnişului. Apoi alunecă şi-şi zdrobi capul, săltând pe o grămadă de stânci şi prăbuşindu-se apoi în apă.

Alte figuri îl urmară, unele mici, altele mari. Într-un cuvânt, creaturile curgeau de-a lungul versantului muntelui.

Pe creastă, unde povârnişul era mai abrupt, doi phagori săreau liberi, ţinându-se de mână. Reuşiseră să răzbată printre crengile mărginaşe ale unui copac ce atârna, căzuseră cu bine de pe stâncă şi se aruncaseră în râu. Un câine aventurier îi urmase în jos, pentru a se strivi pe plajă.

— Hai să plecăm de aici, spuse Muntras. Nu-mi place. Puneţi eşalonada. Toată lumea la bord! Mai cu viaţă!

Strânse mâinile bătrânului personal într-un mod formal şi

se întreptă către *Lordryardry Lady* pentru a vedea dacă-i fuseseră îndeplinite ordinele.

— Mă bucur să văd că până şi acesle locuri obscure încaarcă să ne scape de aceşti viermi păroşi, spuse unul dintre comercianţii din Oldorando.

— Nu fac nici un râu, îl întrerupse Muntras cu bruscheţe, trupul lui solid neoprindu-se din înaintare.

— Dimpotrivă, sunt cei mai vechi duşmani ai omenirii; în timpul Epocii Glaciare ne-au redus numărul la aproape nimic.

— Acesta este trecutul de mult îngropat. Acum trăim în prezent. La bord, toată lumea. Să ne îndepărtăm de această imagine barbară cu toată viteza.

Echipajul, asemeni căpitanului lor, era format din bărbaţi din Hespagoral. Fără comentarii, ridicară estacada şi puseră la drum vasul.

În timp ce *Lady* aluneca în mijlocul curentului, pasagerii putură vedea corpurile ancipitalilor plutind pe râu, înconjurate de nori de sânge galben. Un om din echipaj strigă. În faţă era un phagor viu, făcând încercări disperate de a înota.

O prăjină fu repede adusă şi înclinată peste marginea vasului. Vasul nu avea pânzele ridicate, pentru că nu era vânt, însă curentul îl purta cu viteză mereu crescândă. Totuşi, phagorul înţelese ce se petrecea. După ce se agită cu furie, prinse capătul prăjinii cu ambele mâini. Râul îl aduse de-a lungul parapetului, de unde fu pescuit în siguranţă

— Ar fi trebuit să-l laşi să se înece. Fugarii nu supravieţuiesc în apă, spuse un negustor.

— Aceasta este nava mea şi cuvântul meu este lege aici, spuse Muntras, cu o privire întunecată. Dacă ai obiecţiuni asupra a ceea ce se întâmplă, te pun la mal chiar acum.

Phagorul zăcea văităndu-se pe punte, într-o băltoacă de apă. Un fluid curgea dintr-o rană de la cap.

— Daţi-i puţin exaggerator. Va supravieţui, spuse căpitanul.

Când licoarea tare din Dimariam fu adusă, se retrase în cabina lui.

De-a lungul vieţii sale, gândea el, prietenii săi umani deveniseră tot mai nesuferiţi, mai dispreţuitori, mai puţin iertători Poate că vremea era de vină. Poate că lumea avea să se aprindă. Ei bine, măcar avea să se retragă în oraşul său natal din Lordryardry, într-o clădire, la ţărmul mării. Dimariam era întotdeauna mai răcoros decât blestematul Campanniat Oamenii erau cumsecade acolo.

Când va ajunge în Matrassyl, va cere audienţă regelui JandolAnganol, urmând principiul că era întotdeauna înţelept să anunţi suveranitatea despre informaţiile pe care le-ai dobândit. Regina plecase, împreună cu inelul pe care i-l vânduse odată; el trebuia să se ocupe de expedierea scrisorii ei când avea să ajungă în Ottassol. Între timp, va afla veştile cele mai noi despre nefericita Reginâ a Reginelor. Poate o va anunţa şi pe Matty, altfel nu o va mai vedea niciodată. Se gândea afectuos la ea cum conducea bordelul acela, mai bine decât toate megazinele murdare de ciocăneală din Ottassol; chiar dacă Matty îşi luase aere şi mergea la biserică zilnic, de când regele o răsplătise pentru ajutorul dat după Bătălia de la Cosgatt.

Dar oare ce va face în Dimariam după ce se va retrage? Asta necesita timp de gândire. Familia lui nu era o sursă de confort atât de mare. Poate va putea găsi vreo mică treabă profitabilă care să-l ţină fericit.

Adormi.

Îndesatul Căpitan al Gheţii sosi într-un oraş cuprins de tăcere, din cauza evenimentelor ce avuseseră loc recent.

Problemele regelui se aglomerau. Rapoartele din Randonan vorbeau despre soldaţi ce dezertau din companii. În ciuda constantelor rugăciuni din biserici, recoltele încă se pierdeau. Armurierul regal avusese puţin succes în fabricarea de copii după fiintele Sibornaleze. Şi Robayday se întorsese.

JandolAnganol era în munţi cu hoxney-ul său, Lapwing, mergând printr-o dumbravă de-a lungul muntelui. Yuli tropăia în spatele stăpânului său, încântat să fie în sălbăticie. Două escorte călăreau la distanţă de ei. Robayday sărise dintr-un copac şi stătea în faţa tatălui său.

Se aplecă adânc:

— Ei, este însuşi regele, stăpânul meu, plimbându-se prin păduri cu noua lui mireasă. Din păr îi căzură câteva frunze.

— Roba, am nevoie de tine în Matrassyl. De ce stai ascuns? Regele nu ştia dacă să fie supărat sau încântat de această bruscă apariţie.

— A sta departe înseamnă a nu fi nevoit să evadezi niciodată. Totuşi nu ştiu ce mă ţine prizonier. Diferenţa trebuie să fie între aerul proaspăt şi beciul bunicului... Dacă nu am părinţi, atunci se poate să fiu liber.

Vorbea privind ochi rătăcitori, fără a focaliza. Părul său, ca şi vorbirea, îi era în neorânduială. Era complet gol, cu excepţia unui soi de fustă din blană ce-i acoperea organele genitale. I se

vedeau coastele, iar trupul îi era tot numai cicatrici şi zgârieturi. Purta o suliţă.

Această armă o înfipse cu vârful în pământ şi alergă la Yuli, îmbrăţişându-l, plângând cu afecţiune.

— Drega mea regină, ce frumos arăţi, alăl de bine îmbrăcată în această blană albă cu pete roşii! Să te ferească de soare, să-ţi ascundă trupul delicios de loţi, cu excepţia acestui Celălalt, destrăbălat, care se leagănă asupra ta, fără îndoială, ca şi cum ai fi o creangă. Sau o purcea. Ori un jurământ călcat.

— Mă doare, strigă micul phagor, luptându-se să se elibereze.

JandolAnganol reuşi să-i prindă un braţ fiului său, însă Robayday se aruncă într-o perie. Prinse o liană înfloritâ ce alâma dintr-un caspiarn şi cu o mişcare iute, o înfăşură în jurul gâtului lui Yuli. Yuli încercă să fugă, strigând îngrozit, cu buzele încreţite înapoi.în semn de alarmă, în timp ce JandolAnganol îl apucă strâns pe fiul său.

— Nu vreau să-ţi facă rău, însă încetează cu prostiile astea şi vorbeşte-mi cu respectul pe care mi-l datorezi.

— Vai mie, vai mie! Vorbeşte-mi cu respect faţă de biata mea mamă. I-ai pus coarne, tu, grădinar al mocirlei! Tatăl său îl lovi peste gură. El scoase un ţipăt şi căzu pe spate.

— Încetează imediat cu aceste prostii fără sens Taci Dacă ţi-ai fi păstrat minţile şi ai fi fost acceptat de Pannoval, atunci ai fi putut să te căsătoreşti tu cu Simoda Tal, în locul meu. Atunci ne-ai fi cruţat de multă suferinţă. Te gândeşti numai la tine, băiete?

— Da, şi-mi aranjez propria viaţă! Scuipa cuvintele.

— Îmi eşti dator cu ceva, ceva ce te-a făcut să fii un prinţ, spuse regele cu amărăciune. Sau ai uitat că eşti prinţ? Te voi închide acasă, până când vei reveni la o gândire mai bună.

Cu mâna liberă ridicată la gura care-i sângera, Robayday mormăi:

— Este mult mai mult confort în mintea mea aiurită. Mai degrabă mi-aş uita dreptunle.

În acest timp, cei doi locotenenţi se apropiaseră, cu săbiile scoase. Regele se întoarse, ordonându-le să-şi pună la loc armele, să descalece şi să-l ia prizonier pe fiul său. Cum atenţia îi era distrasă, Robayday se eliberă din strânsoarea tatălui său şi reuşi să scape, cu mari salturi şi chiuind, printre copaci.

Unul dintre locotenenţi puse o săgeată în arc, însă regele îl opri. Nu avea rost să facă nici o încercare să-şi urmărească fiul.

— Nu îmi place de Robayday, se tângui Yuli.

Ignorându-l, JandolAnganol încălecă pe Lapwing şi călări iute înapoi către palat. Cu sprâncenele unite, semăna mai mult decât oricând cu vulturul de la care îi venea porecla.

În izolarea apartamentelor sale, se supuse comuniunii cu spiritele, ceea ce rareori făcea. Sufletul său se scufundă către crealorul originar şi vorbi cu gossieul mamei sale. Ea îi oferea întreaga consolare. Îi reaminti că bunica lui Robayday era sălbatica Shannana şi-i spuse să nu se îngrijoreze. Ea îi mai spuse să nu se simtă vinovat de moartea myrdolatorilor, atâta timp cât ei intenţionau să trădeze statul.

Fragila caschetă de praf îi oferea lui JandolAnganol liniştire la fiecare cuvânt. Totuşi, sufletul lui se întoarse în trup tulburat. Bătrânul său tată, încă în viaţă în pivniţele apăsătoare, fu mult mai practic. VarpelAnganol nu ducea lipsă niciodată de sfaturi.

— Încălzeşte scandalul din jurul lui Pasharatid. Pune-i pe agenţii noştri să împrăştie zvonuri. Trebuia s-o implici pe soţia lui Pasharatid, care în mod imprudent a rămas aici pentru a avea grijă de biroul soţului ei. Orice poveste împotriva sibomalezilor este ca şi crezută.

— Şi ce trebuie să fac în privinţa lui Robayday?

Bătrânul se întoarse puţin pe scaun şi-şi închise un ochi.

— De vreme ce nu poţi face nimic în privinţa lui, nu fă nimic. Dar orice poţi face ca să grăbeşti divorţul şi să încheie căsătoria, orice ar fi de folos.

JandolAnganol păşi de-a lungul temniţei.

— Cât despre asta, acum sunt în mâinile C'Sarr-ului.

Bătrânul tuşi. Plămânii lui muncirâ înainte de a putea vorbi.

— Este cald lare afară? De ce tot spun oamenii că este arşiţă? Ascultă, prietenii noştri din Pannoval vor ca tu să fii în mâinile C'Sarr-ului. Asta îi avantajează pe ei, însă nu te avantajează pe tine. Grăbeşte lucrurile, dacă poţi. Ce noutăţi mai ai despre Myrdeminggala?

Regele ascultă sfatul tatălui său. Agenţi cu escortă înarmată fură trimişi către îndepărtatul oraş Pannoval, dincolo de Quzinţi, cu o lungă adresă către C'Sarr-ul Sfântului Imperiu Pannovalez, pentru a grăbi nota de divorţ. Împreună cu adresa, trimise icoane şi alte daruri, inclusiv relicve sfinte, fabricate pentru ocazie.

Însă "Masacrul myrdolatorilor", cum era acea treabă numită acum, continua să frământe minţile poporului şi Sfatului.

Agenţii raportau mişcări de rebeliune în oraş şi în alte centre, cum ar fi Ottassol. Era nevoie de un ţap ispăşitor. Trebuia să fie cancelarul Sartorilrvrash.

Sartorilrvrash — odată alât de iubit de familia regelui — avea să fie o victimă populară. Lumea nu avea încredere în intelectuali, iar Sfatul avea motive speciale să urască alât metodele lui — care erau prea greu de atins — cât şi lungile lui cuvântări.

O cercetare a apartamentelor cancelarului avea să dezvăluie, cu siguranţă, ceva incriminator. Trebuiau să existe notiţe despre experimentele sale privind legislaţia cu Ceilalţi, madişii şi cu oamenii pe care îi ţinea prizonieri într-o curte îndepărtată. Şi mai erau hârtiile legate de *Alfabetul istoriei şi naturii*, pe care-l scrisese. Aceste hârtii erau probabil pline de erezii, distorsionări şi minciuni împotriva Alotputernicului. Ce-şi vor mai linge buzele, şi Sfatul şi Biserica la acest proiect! JandolAnganol trimisese pentru asta o gardă, condusă nici mai mult nici mai puţin decât de Arhiepiscopul BranzaBaginul, din catedrala Matrassyl-ului.

Cercetarea a fost mult mai fructuoasă decât anticipaseră. Camera secretă a fost descoperită, dar nu şi ieşirea ei secretă. În această cameră secretă fu descoperit un prizonier de un soi curios. Când fu scos de acolo prizonierul strigă într-o Olonete cu accent, că venea dintr-o altă lume.

Mormane de documente incriminatoare fură duse în curtea palatului. Prizonierul fu dus în faţa regelui.

Deşi erau acum orele treisprezece şi douăzeci ale după-amiezii, ceaţa se risipise; mai degrabă se îndoise, căpătând o tentă gălbuie. Palatul plutea într-o lume a lui, cu orificiile de aerisire din coşuri asemănătoare catargelor unei flote ce se scufundă. Poate claustrofobia juca un rol în nesiguranţa stării de spirit a regelui, oscilând între blândeţe şi mânie, între calm şi sălbatică agitaţie. Părul îi stătea dezordonat în vârful capului. Nasul îi sângera în accese, ca şi cum ar fi jucat rolul unei valve de siguranţă. Mergea pe coridoare urmat de o turmă de curteni nefericiţi care îl înfuriau cu zâmbete formale.

Când fu edus Sartorilrvrash, şi confruntat cu tremurătorul Billy, JandolAnganol îl lovi pe bătrân. După care îl apucă pe cancelar ca pe o veche păpuşă din cârpe, plâns, cerând iertare, şi suferi din nou o sângerare a nasului.

Când Căpitanul Gheţii Muntras ajunse la palat pentru a-şi oferi respectele, JandolAnganol era într-o pasă proastă.

— Îl voi primi pe căpitan mai târziu, spuse regele. Fiind un

călător, mi-ar putea aduce veşti despre regină. Spune-i să mă aştepte. Lasă lumea să aştepte.

Plânse şi mârâi. După un minut, îl chemă înapoi pe meseger.

— Adu-l pe Căpitanul Gheţii. Va fi martorul acestei curiozităţi a naturii umane. Spuse aceasta în timp ce-i dădea lărcoale lui Billy Xiao Pin.

Billy se mută de pe un picior pe altul, pe jumătate înclinat să plângă, speriat de starea sângerândă a nărilor regelui. Pe *Avernus*, asemenea demonstraţii de simţire, dacă se petreceau vreodată, ar fi avut loc în izolare. *Asupra prelungirii unui anotimp helliconian dincolo de durata unei vieţi umane* fusese coerentă, deşi trata pe scurt subiectul sentimentelor. Excitabilul bortienez avea cu totul alte păreri. Regele lor nu arăta ca un ascultător răbdător.

— Hm... bună ziua, reuşi să apună Billy, cu un zâmbet înfricoşat. Strănută violent.

Muntras intră în cameră plecându-se. Se aflau în partea veche a palatului, care mirosea a mortar, chiar dacă era mortar de patru sute de ani. Căpitanul Gheţii stătea pe cele două picioare plate ale sale şi privea în jur curios, pe măsură ce saluta

Regele abia observă curtoazia lui Muntras. Arătând spre o grămadă de pietre, spuse:

— Aşează-te acolo şi nu vorbi. Observă ce am găsit putrezind în ascunzătorile acestui palat. Fructul trădării!

Întorcându-se brusc spre Billy, întrebă:

— Câţi ani ai petrecut în cuibul lui Sartorilrvrash, creatură?

Derutat de limbajul regal, Billy se bâlbâi:

— O săptămână... chiar opt zile... Am uitat, Majestate.

— Opt zile înseamnă o săptămână. Eşti, oare, bietul rezultat al unui experiment?

Regele râse şi le spuse să-l spele pe Billy şi să-i schimbe hainele. După ce-i fu îndeplinită porunca, apărură mâncarea şi vinul. Oamenii se apropiară în fugă, încovoiaţi în atitudinea unor plecăciuni, purtând carne albă de căprioară, garnisită cu orez portocaliu.

În timp ce Billy mânca, regele mergea în jurul camerei, desconsiderând mâncarea. Ocazional, JandolAnganol îşi presa o batistă de mătase pe nas, sau privea la mâna sa stângă, unde fiul său, vrând să scape de strânsoare, îi zgâriase carnea. Păşind cumva cu stângăcie, lângă el era arhiepiscopul

BranzaBaginul, un gigant a cărui circumferință, împopoțonată de jur-împrejur în odăjdii din șoîran și țesături de un roșu aprins, îl făcea să semene cu o navă de război sibornalează în plin avânt. Fața lui greoaie putea aparține unui luptător, iar în expresia chipului său nu puteai găsi nici o licărire de umor. Era foarte respectat și cunoscut ca un om aprig, ca unul care îl susținea pe rege ca binefăcător al Bisericii.

BranzaBaginul privi spre rage care, în contrast, purta numai pantaloni, era desculț și-și lăsase cămașa murdară să alunece, dezvăluind un piept osos.

Cămașa însăși era de o croială ambiguă, fiind ceva între ceea ce se purta într-o sală de recepție și o simplă cămașă. În încăpere se aflau din belșug pături și perne de toate felurile, în timp ce vechile lemnării erau stivuite într-un colț. Geamurile dădeau în afară, într-un coridor îngust. Oamenii treceau ocazional pe acel coridor, cărând grămezi din hârtiile lui Sartorilrvrash spre curte.

— Lasă-mă să-l chestionez pe acest om, în probleme religioase, Sire, spuse BranzaBaginul regelui.

Nerăspunzându-i-se nimic în sensul unui dezacord, demnitarul se îndreptă în direcția lui Billy și-l întrebă:

— Vii dintr-o lume care crede în Akhanaba Atolpulernicul?

Billy se șterse la gură, fără tragere de inimă că trebuia să înceteze să mănânce.

— Știi că pot să-ți dau un răspuns care să te satisfacă. Pentru că nu doresc să-ți displac nici ție, nici Majestății Sale, îmi permiți să-ți ofer un astfel de răspuns, știind că este neadevărat?

— Stai în picioare când vorbești cu mine, creatură! Îmi vei răspunde la întrebare și-ți voi răspunde foarte repede dacă sunt mulțumit sau nu de răspuns.

Billy se ridică în fața masivului ecleziast, șlergându-și încă nervos gura.

— Domnule, zeii sunt necesari oamenilor în anumite stadii de dezvoltare... Vreau să spun, copii fiind, avem nevoie fiecare dintre noi de un tată iubitor, ferm, drept, care să ne ajute să ajungem la bărbăție. Bărbăția pare să reclame o imagine similară a unui tată, mărită și păstrată în condiții bune. Această imagine poartă numele de Dumnezeu. Numai când o parte a rasei umane ajunge la un anumit stadiu spiritual, își poate regla propriul comportament, în ceea ce privește nevoia de zei — așa cum nu mai avem nevoie de tată care să ne supravegheze, atunci când am devenit adulți și capabili să avem grijă de noi înșine.

Arhiepiscopul îşi mângâie obrazul mare, aparent şocat de explicaţiile lui.

— Şi eşti dintr-o lume unde vă purtaţi singuri de grijă, fără să aveţi nevoie de zei. Aşa ai spus?

— Este corect, domnule. Billy îl privi temător. Căpitanul Gheţii se apropie, înfulecă încă o îmbucătură de mâncare regală, dar ascultă cu atenţie.

— Această lume din care vii... *Avernus*, parcă aşa am înţeles... este o lume fericită?

Inocenţa întrebării preotului îl puse pe Billy într-o mare încurcătură. Dacă aceeaşi întrebare i-ar fi fost pusă cu câteva săptămâni în urmă, pe *Avernus*, de către Sfătuitorul său, nu ar fi avut probleme să-i răspundă. Ar fi răspuns că fericirea stă în cunoştinţe, nu în superstiţii, în certitudine, nu în nesiguranţă, în control şi nu în şansă. Considera că siguranţa, cunoştinţele, controlul, erau singurele beneficii derivate şi guvernând vieţile celor de pe Steţia de Observare. Ar fi râs, desigur — şi chiar şi Sfătuitorul său ar fi irosit un chicotit rece — la ideea că Akhanaba ar fi purtătorul fericirii.

Pe Helliconia, lucrurile stăteau altfel. Putea încă să râdă de superstiţia idolatrizatoare a religiei lui Akhanaba, dar acum vedea sensul cuvintelor "fără zei". Evadase dintr-un stat fără de zei şi nimerise într-unul barbar. Şi putea vedea, în ciuda propriei nefericiri, în care dintre lumi era mai adânc înrădăcinată speranţa de viaţă şi de fericire.

Fiindcă reflecta asupra răspunsului, regele vorbi. JandolAnganol meditase asupra răspunsului anterior al lui Billy.

— Şi ce dacă avem imaginea unui tată, care să ne conducă spre maturitate? întrebă provocator. Ce se întâmplă atunci?

— Atunci, Sire, Akhanaba poate fi într-adevăr un suport pentru voi în necazurile voastre. Sau se poate să-l respingem în totalitate, aşa cum îl respingem pe tatăl nostru natural.

Această replică îi provocă regelui o nouă sângerare. Billy profită de moment şi răspunse la întrebarea lui BranzaBaginut, punând în glas mai multă încredere decât simţea.

— Domnule, sunt o persoană importantă, deşi am fost tratat rău la această curte până acum. Daţi-mi drumul. Pot lucra împreună cu voi. V-aş putea spune o serie de detalii despre lumea voastră, pe care aveţi nevoie s-o cunoaşteţi. N-am nimic de câştigat...

Arhiepiscopul îşi împreună mâinile şi spuse cu o voce blândă:

— Nu te amăgi. Nu mai eşti important, de acum încolo, exceptând cazul în care îl condamni pe cancelarul Sartorilrvrash pentru conspiraţie împotriva Majestăţii Sale regale.

— Nu ai făcut nici o încercare pentru a-mi evalua importanţa. Să presupunem că ţi-aş spune că mii de oameni ne privesc în acest moment. Aşteaptă să vadă cum te comporţi faţă de mine, pentru a le încerca. Judecata lor va influenţa felul cum veţi fi înfăţişaţi istoriei.

Obrajii demnitarului deveniră purpurii.

— Alotpulernicul ne priveşte, şi nimeni altcineva. Minciunile tale periculoase, despre lumi fără zei, ne-ar răsturna ordinea în stat. Ţine-ţi gura, altfel le vei trezi pe un rug!

Disperat, Billy se apropie de rage, arătându-i ceasul său cu trei cadrane.

— Majestate, te implor să mă eliberezi. Priveşte acest obiect pe care îl port. Orice persoană de pe *Avernus* poartă unul asemănător. Arată timpul de pe Helliconia, de pe *Avernus* şi de pe o lume îndepărtată, care ne controlează, numită Pământ. Este un simbol al paşilor imenşi pe care i-am făcut în cucerirea mediului nostru înconjurător. Pentru un auditoriu înţelegător, aş putea evoca minunăţii cu mult mai avansate faţă de orice ar reuşi Borlien-ul.

Interesul se trezi în ochii regelui. Îşi coborî batista şi întrebă:

— Poţi să-mi faci o flintă care să funcţioneze, la fel ca cele ale sibornalezilor?

— Ei, fiintele sunt un fleac. Eu...

— Carabine, atunci. Poţi face o carabină?

— Ei bine, nu, eu... Este o chestiune privind rezistenţa la întindere a metalului. Pot îndrăzni să spun că aş putea inventa — asemenea lucruri sunt demodate acolo de unde vin.

— Ce fel de arme poţi să faci?

— Sire, mai întâi acordă atenţie acestui ceas, pe care te implor să-l accepţi ca dar, în semn al credinţei mele. Agită ceasul în faţa regelui, care nu arăta nici o înclinaţie să-l accepte. Apoi eliberează-mă. Lasă-mă să lucrez cu câţiva dintre oamenii tăi învăţaţi, cum este arhiepiscopul aici de faţă. Curând vom putea inventa un pistol bun, potrivit, un radio şi un motor cu combustie internă...

Văzu expresia atât de pe faţa regelui cât şi de pe cea a arhiepiscopului. Majestatea Sa se apropie de obiectul de măsurare a timpului; el şi BranzaBaginut îl inspectară şuşotind. Profeţii vorbeau despre un timp când vor apare maşinării

magice, iar statul va fi răsturnat şi Imperiul distrus.

— Poate această bijuterie să-mi spună cât de mult timp voi guverna? Poate să mă informeze despre vârsta fiicei mele?

— Sire, este ştiinţă pură, nu magie. Învelişul său este lăcut din platină pescuită chiar din spaţiu...

Regele îl îndepărtă cu o lovitură de mână.

— Bijuteria este diavolească, ştiu asta. Regii, ca şi deuteroscopiştii sunt abili în citirea viitorului. De ce ai venit aici? Îi aruncă ceasul înapoi lui Billy.

— Majestate, am venit s-o văd pe regină.

JandolAnganol lu consternat de replica lui. Păşi înapoi, ca şi când s-ar fi confruntat cu o stafie.

— Deci nu eşti numai un aleu, ci şi un myrdolator? spuse BranzaBaginut. Şi aşteptai să fii binevenit aici? De ce ar mai tolera Majestatea Sa bâlmăjelile tale? Nu eşti nici lunatic, nici bufon. De unde ai apărut? Din subţioara lui Sartorilrvrash?

Înaintă ameninţător către Billy, care se lipi cu spatele de zid. Alţi membri ai Curţii începură să se apropie, nerăbdători să-i arate suveranului cum îi priveau pe myrdolatori. Krillio Muntras se ridică de pe perne şi avansă către locul unde stătea regele, privind aprig şi cu o oarecare indecizie.

— Majestate, de ce nu-l întrebi pe prizonier cu ce vas a sosit din lumea lui?

Regele arăta ca şi cum n-ar fi fost hotărât dacă să-l întrebe, sau să se înfurie. Spuse, în schimb, cu nasul încă acoperit:

— Ei bine, creatură, pentru a-i face plăcerea naguţătorului nostru de ghealţă... Cu ce vehicol ai venit aici?

Ocolindu-l pe BranzaBaginut, Billy spuse:

— Nava mea era din metal, o navă complet închisă, având propria rezervă de aer. Pot face totul mai clar cu ajutorul desenelor. Ştiinţa noastră este avansată şi ar putea ajuta Borlien-ul... Nava m-a adus jos, pe Helliconia, în siguranţă, apoi a plecat, întorcându-se singură în lumea mea.

— Atunci înseamnă că nava ta are inteligenţă?

— Este dificil de răspuns. Da, are inteligenţă. Poate calcula, poate naviga prin spaţiu, poate face singură o mie de lucruri.

JandolAnganol se aplecă neglijent şi ridică o ulcică de vin, până ce aceasta fu deasupra capului său.

— Care dintre noi este nebun, creatură, tu sau eu? Acest vas are o minte... Da, da, poate şi el să navigheze singur. Priveşte! Îl aruncă. Vasul zbură prin aer, se zdrobi de un perete

şi se sparse, împrăştiindu-şi conţinutul în jur. Această mică violenţă îi făcu pe toţi să rămână nemişcaţi, ca şi phagorii.

— Majestate, mă voi sili să-ţi răspund, spuse şi strănută violent.

— Vinovăţia şi supărarea sunt cele care mă fac să-ţi înţelag raţionamentul. Dar de ce m-aş obosi? N-am nimic, acest loc este o cămară goală, cu şobolani în roluri de curteni. Totul mi-a fost luat, şi încă mi se mai cere. Şi tu ceri ceva de la mine... Mă confrunt cu demonii la tot pasul... Trebuie să fac din nou penitenţă, arhiepiscope, iar mâna ta nu trebuie să cadă asupra mea. Cred că acesta este demonul lui Sartorilrvrash. Mâine mă voi sili să mă adresez Sfatului şi totul se va schimba. Astăzi sunt pur şi simplu un tală care sângerează din belşug... Da, asta este, spuse cu o voce mai scăzută, pentru sine. Simplu. Trebuie să mă schimb...

Îşi coborî ochii şi privi îngrijorat. O picătură de sânge căzu pe podea. Muntras, Căpitanul Gheţii, tuşi. Ca un om practic ce era, era stânjenit de ieşirea pe care o avusese regele.

— Sire, am venit la tine într-un moment prost ales, după cum văd. Sunt numai un negustor — asta am fost toată viaţa. Timp de mulţi ani, ţi-am adus cea mai bună gheaţă Lordryardry, direct din bucăţile cele mai bune ale gheţarilor noştri, şi la preţurile cele mai bune. Sire, îmi înălţişez recunoscătoarele mele mulţumiri pentru ospitalitate şi-mi iau rămas bun pentru totdeauna. În ciuda ceţii, este mai bine să pornesc către casă.

Acest discurs păru să-l înfurie într-o oarecare măsură pe rege, care îşi puse o mână pe umărul Căpitanului Gheţii. Ochii acestuia din urmă se rotunjiră nevinovaţi.

— Aş fi vrut să am asemenea oameni în jurul meu, care să vorbească cu bun simţ tot timpul, căpitane. Serviciile tale au fost apreciate Şi nu uit nici ajutorul pe care mi l-ai dat când eram rănit, după acea îngrozitoare experienţă din Cosgatt. Eşti un edevărat patriot.

— Sire, sunt un bun patriot al ţării mele, al Dimariamului, unde sunt pe cale să mă retrag. Aceasta este ultima mea călătorie. Fiul meu se va îngriji de comerţul cu gheaţă cu acelaşi devotament pe care ţi l-am arătat eu ţie şi... hm!... reginei. Cum vremea continuă să se încălzească, Majestatea Ta va avea nevoie de încărcături suplimentare de gheaţă?

— Căpitane, bunule negustor în climaturi mai bune, pentru serviciile tale ar trebui să fii răsplătit. În ciuda jalnicei stări de penurie şi a răutăţii Sfatului meu, te întreb' este oare ceva ce-ţi pot oferi, ca dovadă a stimei noastre?

Muntras şovăi.

— Sire, nu sunt vrednic de răsplată, şi nici nu caut vreuna, dar ce ai spune dacă aş vrea să facem un schimb? În drumul meu, din Oldorando încoaca, fiind un milos, am salvat un phagor dintr-o vânătoare. Şi-a revenit după încercarea apei, care de multe ori este fatală pentru cai de felul său, şi trebuie să-şi găsească un rost departe de Cahchazzerh, unde era persecutat. Vă voi prezenta acest animal tânăr ca sclav, dacă îmi vei oferi mie prizonierul tău, fie el demon sau nu. Facem schimbul?

— Poţi avea creatura. Ia-l de aici, împreună cu bijuteria lui mecanică. Nu trebuie să-mi dai nimic în schimb, căpitane. Îţi voi rămâne îndatorat, dacă îl vei scoate din ragalul meu.

— Atunci îl voi lua. Şi vei avea phagorul, astfel ca fiul meu să îi se poată adresa în aceiaşi termeni în care am fost noi doi întotdeauna. Este un băiat bun, Sire, chiar dacă nu are mai multă educaţie decât tatăl său. Se numeşte Div.

Aşa că Billy Xieo Pin trecu în păstrarea Căpitanului Gheţii. Şi, în ziua următoare, când ceaţa se risipi în faţa unei brize slabe, posomoreala regelui dispăru şi ea. Îşi ţinu promisiunea de a se adresa Sfatului şi prezentă membrilor acestuia înfăţişarea unui om cu totul schimbat. Având dovada vicleniei cancelarului Sartorilrvrash asupra rolului major în schimbările recente pe care le suferise statul, JandolAnganol se lansă într-o confesiune.

— Domnilor membri ai Sfatului, când am venit la tronul Borlien-ului mi-aţi jurat credinţă. Au avut loc schimbări în cadrul iubitului nostru regat, pe care nu le pot nega. Nici un rege, chiar puternic, chiar binevoitor, nu poate schimba prea mult condiţia poporului său — îmi dau seama acum de asta. Nu pot comanda secetă, sau sorii care aduc altă nenorocire poporului nostru. În disperarea mea, am comis crime. Împins de cancelar, sunt responsabil de moartea myrdolatorilor. Mărturisesc şi cer iertarea voastră. Am făcut asta ca să liniştesc ragalul, să opresc alte disensiuni. Mi-am părăsit regina şi odată cu ea am pierdut totul, toată liniştea mea interioară. Căsătoria cu prinţesa Simoda Tal, a Oldorando-ului, va fi dinastică, castă, vă jur. Nu o voi atinge. Mă voi gândi la anii ei. Mă voi dedica, de acum încolo, cu toată inima ţării mele. Daţi-mi ascultare, domnilor, şi o veţi avea pe a mea.

Vorbea controlat, cu lacrimi în ochi. Auditoriul său păstra tăcere, privindu-l cum stătea pe tronul său aurit. Puţini simţeau milă faţă de el; majoritatea vedeau numai oportunitatea de a exploata această nouă slăbiciune a sa.

În ciuda absenței lunii, pe Helliconia existau maree. Îndată ce Freyr se apropia, învelișul de apă al planetei înregistra o creștere a puterii mareei cu aproape șaizeci la sută peste condițiile de apastron, când Freyr era la mai mult de șapte sute de unități astronomice distanță.

Myrdemlnggala, în noua ei casă, iubea să se plimbe singură pe țărmul mării. Gândurile ei zbuciumate o mai părăseau pentru puțin timp. Acesta era un loc marginal — linia între regatul mării și cel al pământului. Îi amintea de grădina ei părăsită, așezată între noapte și zi. Era numai vag prevenită de lupta continuă ce se desfășura la picioarele sale, probabil pentru a nu fi niciodată câștigată sau pierdută. Privi spre orizont, întrebându-se — așa cum se întreba în fiecare zi — dacă Muntras expediase scrisoarea ei către general, în războaiele îndepărtate.

Roba reginei era de un galben pal. Se asorta cu solitudinea. Culoarea ei favorită era roșu, însă nu-l mai purta. Nu mergea cu vechiul Gravabagalinien și cu trecutul lui zbuciumat în mintea ei, șuieratul mării cerea galbenul.

Cum nu înota, o lăsă pe Tatro pe plajă, să se joace, și păși dincolo de linia fluxului. Dama de companie o urmă șovăitoare. Un pas sau două mai departe spre uscat, și alte plante îi ieșeau în cale. O mică margaretă albă, cu înveliș gros, era foarte aproape de ea. Era o mică plantă cu frunze suculente, aproape ca o algă. Myrdemlnggala nu-i cunoștea numele, însă îi plăcu s-o culeagă. Altă plantă avea frunze întunecate. Se răzlețise printre frunze și ierburi în insignifiante mănunchiuri, însă când condițiile erau prielnice, creștea în tufișuri strălucitoare.

În spatele acestor primi invadatori ai țărmului, se întindea gunoiul de pe linia mareei. Apoi venea o zonă sălbatică, punctată cu margarete vânjoase, cu fiori mari. Apoi, plante mai puțin aventuroase le luau locul, și, mai departe, plaja se termina, chiar dacă peninsule de nisip mai pătrundeau din loc în loc în interiorul ținutului.

— Mai, nu fii nefericită. Îmi place locul ăsta.

Lenesa doamnă își luă o expresie posacă.

— Sunteți cea mai frumoasă și mai norocoasă doamnă din Borlien. Nu-i vorbise niciodată până atunci slăpânei sale pe un asemenea ton. De ce n-ați putut să vă păstrați soțul?

Regina nu-i răspunse.

Cele două femei continuară să meargă de-a lungul țărmului, la o oarecare distanță una de alta. Myrdemlnggala

păşea printre tufişurile strălucitoare, mângâindu-le vârfurile. Ocazional, ceva de sub câte un tufiş şuiera şi se retrăgea din. calea paşilor ei.

Era atentă la Mai TolramKettinel, care, urând exilul, se târa indolentă în urma sa.

— Sus fruntea, Mai, spuse ea încurajator.

Mai nu răspunse.

11. Călătorie către continentul nordic

Bătrânul purta o mantie lungă până la glezne, care avusese şi zile mai bune. Pe cap avea o pălărie în formă de căuş, care îi proteja de soare atât nasul cât şi capul chel. Din când în când îşi ridica mâna tremurătoare la buze, pentru a pufăi fumul unei veronikane. Stătea singur, aşteptând să părăsească palatul pentru totdeauna.

În spatele lui era o ţărancă firavă, încărcată cu câteva efecte personale. Doi hoxney fuseseră înhămaţi între oişti. Nu-i mai trebuia decât un vizitiu, apoi Sartoritvrash putea pleca

Aşteptarea îi permise să privească de-a lungul aleii, până într-un coiţ, unde un bătrân sclav cocoşat ajuta cu un băţ un munte de hârtii ca să ardă. Acel rug conţinea toate hârtiile scoase din apartamentul ex-cancelarului, inclusiv manuscrisul *Alfabetul isforiei şi naturii*

Fumul se ridica într-un cer palid din care, ocazional, cădea cenuşa aprinsă. Temperatura era la fel de ridicată ca întotdeauna, însă un înveliş cenuşiu acoperea totul. Cenuşa provenea dintr-un curent de aer estic, de la un nou vulcan în erupţie, aflat la o oarecare distanţă de Matrassyl. Acesta nu era interesant pentru Sartoritvrash; atenţia lui era ocupată de cenuşa neagră ce se ridica.

Mâna îi tremură mai violent. Făcu vârful veronikanei să ardă ca un vulcan. Din spatele lui se auzi o voce:

— Aici sunt alte haine de-ale tale, stăpâne, spuse sclava, oferindu-i o legătură de haine curate şi frumos împăturite. El îi zâmbi formal. Este o ruşine că trebuie să pleci, stăpâne, continuă ea.

Îşi întoarse complet faţa epuizată către sclavă şi păşi mai aproape de ea, ca s-o poată privi în ochi.

— Îţi pare rău că mă vezi plecând, femeie?

Ea suspină şi-şi plecă privirea. "Ei bine", gândi el, "i-a plăcut când a avut parte de o mică hărjoneală. Şi când te

gândeşti că nu m-am ostenit niciodată s-o întreb. Nu m-am gândit niciodată la plăcerea ei. Ce izolat am fost în propriile mele sentimente. Un om destul de bun, învăţat, dar care nu merită nimic, pentru că nu are sentimente pentru alţii. Cu excepţia micuţei Tatro."

Tuşi.

— Este o zi rea, femeie. Du-te înăuntru. Mulţumesc.

Înainte de a se întoarce, ea îi mai aruncă o ultimă privire. Sartorilrvrash se gândi: "Cine ştie ce simt femeile sclave?". Iritat de purtarea ei şi de a sa însuşi, de a-şi fi arătat sentimentele îşi îndreptă umerii şi se încruntă.

Abia observă când apăru viziriul. Reţinu doar că era o figură tânără. Pentru a se proteja împotriva căldurii avea capul acoperit cu un fel de scufie madi, încât faţa abia i se vedea.

— Eşti gata? întrebă figura, în timp ce se aruncă pe locul viziriului. Cei doi hoxney şovăiră când simţiră greutatea în hamurile lor.

Sartorilrvrash încă zăbovea. Arătă cu ţigara către rugul îndepărtat.

— Acolo este învăţătura dintr-o viaţă întreagă. Se adresa, în principiu, sieşi. Iată ce nu pot ierta. Iată ce nu voi ierta niciodată. Toată munca aceea...

Cu un suspin greu, urcă în trăsură. Aceasta începu imediat să meargă către porţile palatului. Existau în palat şi oameni care îl iubeau, dar temându-se de răzbunarea regelui nu îndrăzniseră să iasă şi să-i facă semn cu mâna. Clipind repede din ochi, îşi îndreptă privirea înainte.

Perspectivele lui Sartorilrvrash erau obscure. Avea treizeci şi şapte de ani şi opt decade şi era, deci, trecut bine de vârsta mijlocie. Era posibil să poată găsi un post de sfătuitor la curtea regelui Sayren Stund, însă îl detesta atât pe rege, cât şi Oldorando-ul, care era mult prea fierbinte. S-a ţinut întotdeauna la o parte de propriile sale relaţii din Matrassyl, precum şi de cele ale soţiei sale. Fraţii lui erau morţi. Nu mai avea aitceva de făcut, decât să meargă să trăiască alături de fiica lui; ea şi soţul ei locuiau într-un plictiticos oraş sudic, la graniţa cu Thribriat.

Acolo se va ascunde de privirile lumii şi va încerca să rescrie lucrarea vieţii lui. Dar cine o va tipări, acum, că nu mai avea nici o putere? Cine o va citi, dacă nu era tipărită? În disperare, îi scrisese fiicei lui şi acum intenţiona să ia un vapor care să-l ducă spre sud.

Trăsura avansa încet în josul dealului. La poalele dealului, în loc să se întoarcă spre docuri, viră către dreapta şi se

strecură pe o alee îngustă. Oiştile din stânga scârţâiră când se şterseră de zidurile caselor.

— Ai grijă, prostule, ai greşit drumul! spuse Sartorilrvrash, însă vorbi pentru el. Cui îi păsa de ceea ce se petrecea?

Trăsura hurui pe un drum dosnic, de sub geana unui deal şi intră într-o mică şi dezordonată curte. Vizitiul sări jos şi închise porţile, astfel încât să nu poată fi văzuţi din stradă. Se întoarse, apoi, la ex-cancelar.

— Vrei să te dai jos? Cineva aşteaptă să te vadă. Cu o plecăciune batjocoritoare, îşi scoase complicata pălărie.

— Cine eşti? Pentru ce m-ai adus aici?

Băiatul deschise uşa trăsurii, invitându-l să iasă.

— Nu mă recunoşti, Rushven?

— Cine?... De ce?... Roba, tu eşti! spuse cu o oarecare uşurare. Îi fusese teamă că JandolAnganol ar putea plănui să-l răpească şi să-l ucidă.

— Sunt eu, sau un hoxney, pentru că m-am mişcat în viteză zilele acestea. Aşa se face că totul este secret. Sunt un secret chiar pentru mine însumi. Am jurat să mă răzbun din nou pe blestematul meu tată, de când mi-a jignit mama. Şi pe mama, care a plecat fără să-şi ia rămas bun de la mine.

În timp ce-i îngăduia băiatului să-l ajute să coboare, Sartorilrvrash îl măsura din priviri, temându-se că ar putea arăta la fel de sălbatic precum erau cuvintele lui. RobaydayAnganol avea acum numai doisprezece ani, arătând ca o mai mică şi mai subţire imagine a tatălui său. Se bronzase la soare; pe trunchi i se vedeau cicatrici roşii. Zâmbetele veneau şi plecau în convulsii de pe faţa lui. Cu toate acestea, nu putea decide dacă glumea, sau nu.

— Unde ai fost, Roba? Ne-ai lipsit. Tatăl tău îţi duce dorul.

— Vrei să spui, Vulturul? Ei, aproape mă prinsese. Nu mi-a plăcut niciodată viaţa la curte. Acum îmi pasă şi mai puţin. Crima tatălui meu m-a eliberat. Aşa că sunt fratele unui hoxney. Un asistent madi. Niciodată nu voi deveni rage, iar el niciodată nu va mai fi fericit. Vieţi noi, vieţi noi, şi una pentru tine, Rushven! Tu m-ai dus prima oară în deşert, şi eu nu voi dezerta de la datoria mea faţă de tine. Vreau să te duc la cineva important, om, nu tală sau hoxney.

— Cine? Despre ce e vorba? Aşteaptă!

Însă Roba se îndepărtase. Sartorilrvrash privi cu îndoială în jur, la trăsura încărcată cu toate bunurile sale lumeşti, apoi decise că mai bine l-ar urma. Mergând repede, intră într-un hol întunecos, la numai un pas, sau doi, în urma fiului regelui.

Casa era construită după un model potrivit situaţiei sale, umbrită de deasupra. Se întindea în sus, către lumină, ca o plantă crescând printre buruieni. Bătrânul gâfâia urmându-l pe Roba pe scările tremurătoare, din lemn, spre o cameră de la nivelul al treilea, singura la acel etaj. Sartorilrvrash izbucni într-o tuse prelungită şi căzu pe un scăunel pe care cineva i-l oferi.

În încăpere îi aşteptau trei oameni. Observă că profitară de ocazie ca să tuşească şi ei. O anumită şubredă elaganţă, din constituţia lor, îi marca pe aceştia ca fiind sibornalezi. Unul dintre ei era o femeie, îmbrăcată elagant într-o rochie de mătase — chagirack — echivalentul nordic al veşmântului lor numit charfrul. Ţesătura sa era delicat împodobită cu flori mari, stilizate, albe şi negre. Doi bărbaţi stăteau în spatele ei, în umbră. Sartorilrvrash o recunoscu imediat pe doamna Dienu Pasharatid, soţia ambasadorului care dispăruse în ziua când Taynlh Indredd introdusese flinte în palat.

Se înclină în faţa ei şi se scuză pentru tuse.

— Toţi tuşim, cancelare. Vulcanul ne´ face gâtlejurile sensibile.

— Cred că gâtul meu este sensibil de mâhnire. Nu trebuie să mi le edresezi cu titlul cel vechi. Nu o întrebă despre ce vulcan era vorba, însă ea văzu nesiguranţa de pe chipul lui.

— Erupţia vulcanică din munţii Rustyjonnik. Cenuşa lui vine spre noi.

Îl privi cu simpatie, lăsându-l să-şi revină după urcuş. Faţa ei era mare şi plată. Chiar dacă o ştia drept ó femeie inteligentă, exista o neplăcută asperitate în jurul gurii ei, şi adesea el se făcuse vinovat de faptul de a-i fi evital compenia

Privi în jur. Pereţii erau acoperiti cu hârtie subţire, care se cojise pe alocuri. O pictură atârna undeva, o acuarelă a ceea ce el recunoscu ca fiind Khamabhar, sfântul munte din Sibornal Singura fereastră, aşezată într-o parte şi luminând faţa lui Dienu Pasharalid, oferea privelişlea unei înălţimi stâncoase de pe care alârnau liane; vagetaţia era acoperită de canuşă gri. Roba se aşează cu picioarele încrucişate pe podea, sugând un pai şi zâmbind către unul sau altul din încăpere.

— Doamnă, ce doriţi de la mine? Trebuie să prind un vas, înainte ca alte nenorociri să mi se întâmple, spuse Sartorilrvrash.

Dienu Pasharalid stătea în faţa lui. Işi încrucişase mâinile la spate şi Işi mula greulatea de pe un picior pe celălalt.

— Te rugăm să ne ierţi că te-am adus aici într-un mod alât de neobişnuit, însă dorim să ne asigurăm de ajulorul tău,

pentru care ajutor te vom răsplăti generos.

Îşi sublinie propunerea întorcându-se către bărbaţi, pentru confirmare. Toţi sibornalezii erau profund religioşi, crezând, după cum se ştia, în Zeul Azoiaxic, care exista dincolo de viaţă şi în jurul căruia se desfăşura viaţa. Membrii contingentului ambasadei priveau religia lui Akhanaba cu dispreţ, considerând-o puţin mai bună decât o superstiţie. De aceea fuseseră şocaţi, dar nu surprinşi, când JandolAnganol luase decizia să rupă mariajul său şi să contracteze un altul.

Sibornalezii — şi prin ei Zeul Azoiaxic — priveau legătura dintre bărbat şi femeie ca o decizie egală, ce trebuie să dureze de-a lungul întregii vieţi Dragostea era o chestiune de voinţă, şi nu un capriciu.

Sartorilrvrash dădea automat din cap în timp ce asculta această parte a discursului, recunoscând tonul sentenţios ca o caracteristică a continentelor nordice şi dorind să-şi fi continuat drumul. Roba, care nici măcar nu asculta, îi făcu cu ochiul ex-cancelarului şi spuse confidenţial:

— Aceasta este casa unde ambasadorul Pasharatid obişnuia să întâlnească o femeie din oraş. Este un vechi bordel. Dar această doamnă va vorbi numai cu tine.

Sartorilrvrash îi făcu semn să tacă.

Ignorând întreruperea, doamna Dienu spuse că grupul lor simţea că numai el, cancelarul Sartonlrvrash, putea pretinde că are legături la Curtea Borlien-ului. Văzuseră că ragele îl tratase aproape tot atât de rău ca şi pe raginâ, posibil mai rău. O asemenea nedreptate îi tulburase, după cum se întâmplase cu toţi membrii Bisericii Formidabilei Păci. Ea se întorcea acum acasă. Îl invitară pe Sartorilrvrash să-i însoţească, ca o asigurare că va fi bine primit în Askitosh şi că va avea o poziţie bună. de sfătuitor în guvern, precum şi libertatea de a-şi completa lucrarea sa de o viaţă.

El întrebă ce fel de post de sfătuitor.

Oh, sfat privind problemele borlieneze, asupra cărora era un expert. Ei erau pregătiţi să părăsească Matrassyl-ul într-o oră.

Fiind atât de copleşit de această ofertă, Sartorilrvrash nu mai întrebă de ce această grabă subită Recunoscălor, acceptă.

— Excelent! exclamă doamna Dienu Pasharatid.

Cei doi bărbaţi din spatele ei demonstrară acum o abilitate asemănătoare cu cea a ancipitalilor, de a trece de la nemişcare la o activitate intensă, fără trepte intermediare. Dispărură imediat din cameră, pentru a începe să strige la toate etajele şi să alerge

pe scări, în timp ce bagajul şi oamenii se grăbeau către curtea de dedesubt. Căruţele fură scoase din adăposturi, hoxney-ii din grajduri, grăjdarii cu hamurile din camerele lor. În timp mai scurt decât ar fi reuşit un bortienez să-şi încalţe o pereche de cizme, fu aranjată o întreagă procesiune.

Fură rapid spuse rugăciuni, toţi stând în cerc, apoi porniră, lăsând în urma lor o casă goală.

Străbătură oraşul vechi, ocoliră marele şi semisubteranul Dom al Străduinţelor şi curând ajunseră pe drumul spre nord, cu Takissa strălucind în stânga lor. Roba chiuia şi cânta pe drum.

Călătoria dură săptămâni întregi.

O particularitate a primei părţi a drumului a fost predominanţa grîului dat de cenuşa vulcanică. Muntele Rustyjonnik, totdeauna o sursă de bubuituri şi căderi ocazionale de lavă, era în plină erupţie. Ţinutul din calea cenuşei sale devenise o ţară a morţii. Copacii erau ucişi, câmpiile erau acoperite cu cenuşă, iar râurile erau negre. După ploaie, cenuşa se transforma într-o pastă. Destule păsări şi animale muriseră în acea regiune. Familiile de oameni şi de phagori plecaseră departe de casele lor năpăstuite.

Imediat ce sibornalezii trecură râul Mar, cenuşa începu să fie mai rară. Apoi nu se mai zări. Intrară în Mordrial — un nume al terorii în Matrassyl. Realitatea era paşnică. Majoritatea triburilor zâmbeau dedesubtul stratului protector al turbanelor braffista, principalul lor articol de podoabă.

Au fost angajate călăuze, care să le garanteze siguranţa — bărbaţi zvelţi, cu înfăţişări viclene, care se prosternau la fiecare răsărit şi apus. Noaptea, în jurul focului de tabără, căpetenia — "Cel care arată calea", cum se autodenumea — le explică drumeţilor felul în care ornamentaţiile braffistei indicau rangul celor care le purtau. Se lăudă cu numeroasele ranguri de pe turbanul lui.

Nimeni nu ascuita cu mai multă atenţie decât Sartorilrvrash.

— Ciudată această predispoziţie a omenirii de a crea ranguri în societate, observă el faţă de restul grupului.

— O înclinaţie cu atât mai notabilă cu cât coborî mai jos, către baza piramidei, spuse doamna Dienu. Noi evităm asemenea gradaţii înjositoare în ţara mea Îţi va place Askitosh-ul. Este un model pentru toate comunităţile.

Sartorilrvrash avea ceva rezerve în privinţa asta. Însă găsi o calitate odihnitoare în severitatea constantă a doamnei Dienu, după ani de târguială cu un rage schimbător. Pe măsură ce

sălbăticia devenea mai aridă, spiritul lui se trezi; în mod echivalent, nebunia lui Roba se domoli. Însă, când ceilalţi dormeau, Sartorilrvrash nu putea să doarmă. Oasele lui, obişnuite cu o saltea din puf de gâscă, nu se puteau adapta unei pături şi pământului tare. Stătea întins, privind la stele şi la licărirea lor cu o plăcere pe care nu o mai cunoscuse de când el şi fraţii săi fuseseră copii. Până şi amărăciunea împotriva lui JandolAnganol era cumva abătută.

Vremea continua să fie uscată. Căruţele trecură peste o serie de dealuri joase şi sosiră într-un mic orăşel comercial numit Oysha.

— Probabil o modificare a cuvântului "osh", din Olonete, însemnând pur şi simplu oraş, le explică Sartorilrvrash însoţitorilor.

Explicaţiile legate de unele lucruri făceau călătoria mai plăcută. Cu toate acestea, cuvântul fu derivat la Oysha de pe Takissa, care cobora dinspre est, întâlnindu-se cu tributarul său Madura. Ambele râuri îşi aveau izvoarele sus, în înălţimile munţilor Nklryhk. Dincolo de Oysha, către nord, se întindea deşertul Madura.

În Oysha, trăsurile fură schimbate cu kaidawşi jugăniţi. "Cel care arată" se tânguia gesticulând exagerat, în timpul iui, având loc multe lovituri peste frunţi. Kaidawul era un animal de încredere când era vorba de traversarea deşertului. Animalel de culoare ruginie stăteau în piaţa prăfuită a Oyshei, nepăsătoare la târgul ce se negocia în spatele lor.

Văzând că târgul durează, ex-cancelarul se aşeză pe o ladă. Îşi şterse mâinile şi tuşi. Cascada de ţavă a muntelui Rustyjonnik îi provocase o inflamaţie a gâtului şi o febră pe care nu le putea îndepărta. Privea feţele lungi şi semeţe ale kaidawşilor, acei legendari armăsari ai phagorilor războinici din Marea Iarnă. Era greu de văzut în aceste încete creaturi viforul care, cu phagorii călare pe ei, aduseseră distrugerea Oldorando-ului şi a altor oraşe din Campannlal, în timpurile reci.

În timpul Verii Mari, animalele stocau apa în mica lor cocoaşă. Aceasta le făcea potrivite pentru condiţiile din deşert. Arătau destul de blânde acum, dar chiar şi aşa tot îi stimulau lui Sartorilrvrash simţul istoric.

— Mi-aş cumpăra o sabie, îi spuse lui RobaydayAnganol. În zilele tinereţii eram un bun spadasin.

Roba se întoarse pe jumătate.

— Tu întorci omul cu fundul în sus, acum că eşti eliberat din mâinile Vulturului. Desigur, ai dreptate să te aperi. În

dealurile acelea trăiaşte blestematul Unndreid — peştorii noştri de aici dorm în fiecare noapte cu muiţele lui fiice. Aici, crima este tot atât de frecventă ca şi scorpionii.

— Oamenii par prietenoşi.

Roba se ghemui în faţa lui Sartorilrvrash şi-şi luă o alură şmecherâ.

— De ce par atât de prietenoşi? De ce este Unndreid acum înarmat până-n dinţi, cu acele "bang-bang!" sibornaleze? Ai descoperit de ce marele şi nagrul lo Pasharatid a părăsit Curtea atât de brusc?

Îl prinse pe Sartorilrvrash de braţ şi îl conduse în spatele unei trăsuri, pentru a fi singuri, acolo unde nu erau priviţi decât de ochii sinceri ai kaidawşilor.

— Nici măcar tatăl meu nu poate cumpăra prietenie, sau dragoste. Sibornalezii cumpără prietenia Acesta este modul lor de a acţiona. Şi-ar negocia şi mamele, pentru a avea pace. Şi-au uns trecerea în siguranţă către Borlien, de-a lungul drumului dându-le flinte în dar căpeteniilor Aş spune că nu au egal. Până şi regele favorit al lui Akhanaba, JandolAnganol, fiu al lui VarpalAnganol, tatăl unui iubitor de madi — însă nu atât de nebun ca el — până şi monarhul Matrassyl-ului nu poate rivaliza cu flintele. I-au demonstrat în bătălia de la Cosgatt. Ai văzut vreodată rana din coapsa lui?

— L-a ţinut pe tatăl tău la pat. Am văzut numai efectele, nu şi rana.

— Merge fără a şchiopăta. E norocos că nu a căpătat una şi mai gravă! Acea rană a fost un sărut din partea Sibornal-ului.

Coborându-şi vocea, Sartorilrvrash spuse:

— Ştii bine că n-am avut niciodată încredere în sibornalezi. Când flintele au fost prezentate la Curte, sfatul meu a fost ca nici un sibornalez să nu fie de faţă. Mi-a fost neglijat cuvântul. La scurt timp după demonstraţie, lo Pasharatid a dispărut.

Roba ridică, precaut, un daget şi-l mişcă încet.

— A dispărut din cauza faptului că atunci i-a fost dezvăluită înşelăciunea — dezvăluită faţă de soţia sa, buna noastră însoţitoare, şi propriul personal al ambasadei. Era implicată o tânără doamnă din partea locului, care juca rol de legătură... şi la care mai mergeam şi eu uneori... Aşa am aflat totul despre lo Pasharatid.

Râse.

— Flintele care au fost prezentate atât de arogant Vulturului, tatălui meu — ceea ce tatăl meu a primit cu atâta

laşitate, căci ar fi luat şi crusta unei răni de la un cerşelor, dacă i s-ar fi oferit — acele flinte au fost vândute ieftin lui Taynlh Inddred de către lo Pasharatid. De ce ieftin? Pentru că nu erau ale lui, caz în care nu ar fi putut obţine nici un profit dintr-o astfel de vânzare. Flintele erau proprietatea guvernului său, care intenţiona să cumpere prietenia, asemeni escrocilor pe care-i vezi aici, ca şi Darvlish Căpăţână, care şi-a dovedit prietenia de mii de ori.

— Neobişnuită purtare pentru un sibornalez. În special din partea unuia din păturile înalte.

— Păturl înalte, caracter josnic. Tolul a fost din cauza tinerei doamne. N-ai văzut niciodată cum o privea pe frumoasa mea mamă... vreau să spun cea care îmi era mamă, înainte de a pleca fără să-şi ia rămas bun?

— Pasharatid ar fi fost condamnat la moarte, dacă tatăl tău ar fi descoperit crima sa. Presupun că acum s-a întors în Sibornal.

RobaydayAnganol ridică uşor din umeri, sugestiv.

— Îl urmărim. Doamna Dienu îi vrea sângele. Pentru a înţelege dorinţa lui pentru alte femei, priveşte numai lagălura dintre ei. Te-ai putea cupla oare cu o flintă?.. El va fi ocupat să-şi facă o poveste mincinoasă, pentru a-şi acoperi păcatele. Apoi ea va încerca să-i distrugă poveştile. Ah, Rushven, nu există dramă cum este cea a unei familii! Îl vor închide pe bătrânul lo în Marea Roală a lui Kharnabhar, ţine minte. Înainte acela era un loc religios, acum acolo închid criminalii. Ei, călugării, sunt şi ei prizonieri... Ce dramă va urma! Ştii ce spun bătrânii: "Un sibornalez are întotdeauna un as în mânecă". Aproape că mi-aş dori să vin cu tine, să văd ce se va întâmpla.

— Dar eşti cu mine, dragă băiete!

— Ah, unchiule, fără drăgălăşenii! Nu pentru Anganoli! Fără proteste! Te părăsesc aici: Tu mergi spre nord, cu doamna Dienu. Eu mă întorc spre sud, cu această trăsură. Trebuie să mă ocup de părinţii mei... ex-părinţii...

Chipul lui Sartorilrvrash căpătă o expresie nefericită.

— Nu mă părăsi, băiele. Nu mă lăsa cu aceşti tâlhari. În scurt timp voi fi mort.

— Ei bine, asta înseamnă a scăpa de natura umană, nu? Eu în scurt timp voi deveni un madi. O altă evadare, o altă escapadă. În faţa mea stă Ahd-ul — Calea, spuse prinţul.

Îl sărută pe Sartorilrvrash pe chelie.

— Noroc în noua carieră, unchiule Soarta noastră va înflori.

Şări în trăsură, îşi biciui hoxney-ii şi plecă în cea mai mare viteză. Oamenii tribului se dădură în lături alarmaţi, blestemându-l în numele râurilor sacre. Un nor de praf înghiţi vehicolul ce se îndepărta cu repeziciune.

Pe măsură ce traversau deşertul Madura, Matrassyl-ul se îndepărta din ce în ce mai mult. Însă stelele veniseră mai aproape, părând chiar deasupra capetelor. În nopţile senine, coada comelei Yarap Rombry strălucea ca un jalon în calea lor.

Sartorilrvrash stătea tremurând. Focul zilei se stinsese, iar ceilalţi dormeau. Febra nu-i dispăruse în totalitate. Se gândea la Billishowpin. Povestea lui, cum că ar fi venit din altă lume, părea mai reală acum decât fusese la palat.

Păşi pe lângă kaidawşi cu capul plecat şi îl întâlni pe "Cel care arată calea" stând în tăcere şi fumând. Cei doi bărbaţi începură să vorbească pe un ton scăzut. Kaidawşii scoaseră nişte mărăituri înfundate.

— Animalele sunt destul de liniştite, spuse Sartorilrvrash. Istoria li zugrăveşte ca pe nişte sălbăticiuni cu care nu le poţi înţelege şi care pot fi călărite numai de phagori. Nu am văzut niciodată un phagor călărind un kaidaw, cum n-am văzut niciodată o mierlă cu un phagor. Poate că istoria se înşeală asupra acestui aspect. Am petrecut o viaţă întreagă încercând să deosebesc istoria de legendă.

— Poate că nu sunt atât de diferite, spuse omul. Nu pot citi nici măcar o literă, astfel că nu sunt o autoritate în materie. Dar îi afumăm pe kaidawşi când sunt greu de stăpânit — le aprindem o veronikană la nas. Asta pare să-i liniştească.

— De vreme ce nici tu nu poţi dormi, îţi voi spune o poveste. Suspină din greu, pregătindu-se să înceapă naraţiunea. Cu mulţi ani în urmă, am mers cu stăpânul meu spre est, trecând prin provinciile controlate de Unndreid, până în sălbăticia Nktryhk-ului. Acolo, sus, este o altă lume, foarte dură, cu puţin aer pentru respirat, dar unde oamenii rămân totuşi în formă.

— La altitudini mai mari, contaminarea este mai mică, comentă Sartorilrvrash.

— Nu astfel cred şi oamenii de pe Nktryhk. Ei zic că moartea este leneşă şi nu se osteneşte să urce munţii. Să-ţi spun un lucru. Peştele este o mâncare populară. Adesea nu poate fi prins decât într-un râu îndepărtat, la o sută de mile, sau mai mult. Şi totuşi este căutat. Dacă prinzi un peşte aici în zori, se strică până la apusul lui Freyr. Sus, în Nktryhk, rămâne bun de mâncat pe tot parcursul unui An Mic.

Mângâie spatele unuia dintre răbdătorii kaidawşi şi zâmbi.

— Era lare bine sus, ecolo, când le obişnuiai. Frig noaptea, desigur. Ploaie, niciodată. În văile înalte, este un pământ guvernat numai de phagori. Ei nu sunt atât de supuşi, ca aici. Îţi spun eu, este o lume total diferită. Phagorii călăresc pe kaidawşi, îi conduc ca vântul, daaa... Şi au mierle pe umeri. Convingerea mea este că atunci când cade zăpada, oricând ar fi asta, ei coboară şi invadează terenurile mai joase.

Dând din cap cu interes şi cu o oarecare îndoială, Sarlorilrvrash spuse:

— Dar există puţini phagori la aceste altitudini, nu? Ce pot mânca, în afară de veşnicul peşte proaspăt? Nu există hrană aici.

— Nu-i adevărat. Cultivă orz, în aceste văi... chiar sus, către marginea zăpezilor. Tot ce le trebuie, sunt irigaţiile. Fiecare picătură de apă şi urină este preţioasă. Aerul acela subţire are o mare proprietate: cuiturile lor de orz se coc în trei săptămâni.

— O jumătate de decadă de la însămânţare! Incredibil!

— Cu toate acestea, este adevărat, spuse călăuza. Phagorii împart grânele între ei şi niciodată nu se ceartă, şi nici nu folosesc bani. Iar mierlele alungă orice alte fiinţe înaripate, cu excepţia vulturilor. Am văzut cu ochii mei, când eram nu mai mare decât umerii acestui patruped. Vreau să mă întorc acolo cândva... Acolo nu există regi, sau legi.

— Voi nota toate astea, dacă nu te superi, spuse Sarlorilrvrash Şi scriind, se gândi la JandolAnganol, printre clădirile lui abandonate.

După Madura, urmă lunga dezolare a Hazziz-ului De două ori trebuirâ să treacă printre rânduri de vegetaţie întinsă de la un orizont la altul, ca o baricadă a zeilor. Copaci, tufişuri, o dezlănţuire a florilor, trăgeau o linie de-a lungul ţinuturilor ierburilor.

— Acesta este (va fi) uctul, spuse Dienu Pasharalid, folosind o traducere a prezentului continuu sibornalez. Se întinde de-a lungul continentului, de la est la vest, urmând liniile migraţiilor madişilor.

Pe uct, ei îi văzură pe Ceilalţi

Medişii nu erau singurele fiinţe ce utilizau acest drum înverzit. "Cel care arată calea" împuşcă pe unul dintre Ceilalţi, ce stătea într-un copac. Acesta căzu la picioarele lor, cu genele încă clipind, şocat. Îl fripseră mai târziu, la focul de tabără.

Într-una din zile, veni ploaia, întinzându-se de-a lungul

ţinutului verde ca fălcile unui şarpe. Freyr urcă şi mai sus pe cer, mai sus decât obişnuia în Matrassyl Sartorilrvrash încă îşi mai dorea să călătorească numai când ziua se îngemăna cu noaptea, după obiceiul borlienez al claselor de sus, însă ceilalţi călători nu ar fi acceptat.

Nopţile dormite în aer liber se sfârşiseră. Ex-cancelarul se surprinse regretând trecerea lor. Aşezările sibornaleze deveniră mai frecvente, şi-n ele poposeau peste noapte. Fiecare aşezare era construită după acelaşi plan. Proprietăţile erau aşezate în interiorul unui cerc, cu posturi de pază aşezate la fiecare pas, de-a lungul circumferinţei. Între proprietăţi, drumuri ca spiţele unei roţi duceau către unul sau mai multe inele de sălaşuri, ce formau centrul roţii. Depozite, hambare, magazine şi birouri înconjurau o biserică închinată Formidabilei Păci, ce se afla în centrul geometric al roţii.

Preoţi militanţi, în veşminte gri, conduceau aceste aşezăminte, supraveghind sosirea şi plecarea grupurilor de călători, care întotdeauna primeau găzduire şi mâncare gratuit. Aceşti oameni, care închinau rugăciuni Zeului Azoiaxic, purtau simbolul roţii pe veşminte şi erau înarmaţi cu carabine. Nu uitau că se aflau în teritoriul pe care îl revendica, în mod tradiţional, Pannoval-ul.

Când fu prea târziu, Sartorilrvrash observă că omul care îi călăuzea şi ai săi nu fuseseră îngăduiţi în interiorul aşezării sibornaleze. Atingându-şi turbanul, ghidul lor îşi luă plata de la unul dintre oamenii ambasadei şi plecă, îndreptându-se spre sud.

— Trebuie să-mi iau la revedere, spuse Sartorilrvrash. Dienu Pasharalid îl opri cu o mână.

— Nu este necesar. A fost plătit şi va pleca. Drumul nostru, de aici încolo, este drept.

— Dar îmi plăcea omul acela.

— Dar nu ne mai este de folos. Drumul este sigur acum, mergând din aşezare în aşezare. Aceşti barbari cred în superstiţii. Călăuza mi-a spus că nu ne pot însoţi mai departe, doar pentru că până aici ţine pământul binecuvântat al tribului lor.

Trăgându-se încordat de mustăţi, Sartorilrvrash spuse:

— Doamnă Dienu, uneori vechile obiceiuri ascund adevărul. Preferinţa cuiva pentru propriul ţinut natal nu a murit cu desăvârşire. Femeile şi bărbaţii prosperă cel mai mult când trăiesc în ţinutul în care s-au născut. Un simţ practic se ascunde în spatele acestor credinţe. Aceste ţinuturi urmează, în general,

straturile geologice şi zăcămintele minerale, care influenţează sănătatea

Ea afişă un zâmbet, care apoi dispăru imediat de pe faţa ei osoasă.

— Natural, aşteptăm ca oamenii primitivi să aibă credinţe primitive. Asta îi ancorează în primitivism. Lucrurile se îmbunătăţesc continuu, pe măsură ce înaintăm. Această ultimă frază era evident o traducere în Olonete a unuia din multiplele limpuri din limba sibornalezilor.

Fiind de un rang atât de înalt, Dienu Pasharalid i se edresa lui Sartorilrvrash în Olonete pur. În Campannlat, Olonete pur, opus dialectului local, era vorbit numai de castele superioare şi de conducătorii religioşi, în special în interiorul Sfântului Imperiu Pannovalan; era tot mai mult o prerogativă a Bisericii. Principala limbă a continentului nordic era Sibish, o limbă densă, cu propriile sale caractere scrise. Olonete făcuse puţine progrese faţă de Sibish, cu excepţie în câteva zone de coastă sudice, la graniţa Campannlat-ului, datorită comerţului.

Sibish conţine multiple timpuri şi condiţionale. Nu avea sunetul "y". Substitutul "i" era pronunţat cu duritate, în timp ce "ch"-urile şi "sh"-urile erau aproape şuierate. Unul din rezultatele acestui fapt era că sunetele scoase de un nativ din Askitosh sunau sinistru în faţa unui străin. Poate că întreaga istorie a permanentelor războaie nordice se baza pe ironia că vorbitorii de Sib născociseră un cuvânt ca "Malrassyl". Însă în spatele scurtei strângeri a buzelor, se afla forţa oarbă călăuzitoare a climatului Helliconiei, ce descuraja orice ne-necesară deschidere a gurii pentru jumătate din perioada Anului Mare.

Călătorii îşi părăsiră kaidawşii în cea mai sudică aşezare, unde călăuza plecă pe drumul lui, şi merseră spre nord, din aşezare în aşezare, călare pe hoxney-i.

După cea de-a douăsprezecea aşezare, urcară o pantă ce creştea treptat, pe câteva mile distanţă. Fură siliţi să descalece şi să meargă alături de animale. La orizont se afla un şir de tineri rajabarali, înalţi şi subţiri, cu coaja de translucidităţea ţelinei. Când ajunseră la copaci, Sartorilrvrash puse o mână pe cel mai apropiat. Era moale şi cald, ca spatele hoxney-ului său. Privi în sus, la penele de deasupra lui, agitând aerul.

— Nu te uita în sus! Priveşte înainte! spuse unul dintre însoţitori.

De cealaltă parte a crestei se afla o vale, întunecoasă şi cu umbre albastre. Dincolo de ea se afla un albastru şi mai închis: marea.

Febra îl părăsise şi fusese uitală. Simţi un miros nou în aer.

Când ajunseră în port, până şi nordicii se arălară entuziasmaţi. Portul avea un nume Sibish sfidător: Rungobandryaskosh. Se conforma dispunerii generale a aşezărilor prin care trecuseră, cu excepţia faptului că era format numai dintr-un semicerc. O biserică mare era amplasală pe o înălţime şi-avea un far semnalizator în turn. Cealaltă jumătate a cercului, în mod simbolic, se afla de cealaltă parte a Mării Pannoval, în Sibornal.

Vasele erau înşirate la docuri. Totul era curat şi în stare de navigaţie. Spre deosebire de majoritatea raselor din Campannlal, sibornalezii erau navigatori înnăscuţi.

După o noapte într-un han, se treziră la răsăritul lui Freyr şi se îmbarcară cu alţi călători pe o navă ce îi aşlepla. Sartorilrvrash, care nu fusese niciodată pe ceva mai larg decât un şlep, merse în mica sa cabină şi adormi. Când se trezi, locmai se pregăteau de plecare.

Aruncă o privire afară, prin hubloul pătrat.

Balalix era jos, deasupra apei, împrăştiind o cale argintie de-a lungul ei. Vasele din apropiere păreau nişte siluete albastre, fără detalii, cu catargele ca o pădure fără frunze. În apropiere, un flăcău voinic se învârtea prin port într-o barcă cu vâsle. Lumina era atât de slabă încât băiatul şi barca deveniseră unul singur, o mică formă neagră, cu trupul mergând când tnainte, când înapoi. Încet, vâslă după vâslă, barca fu adusă în lumină. Vâslele plonjau, spinarea muncea...

Sartorilrvrash îşi aminti de vremurile când era flăcău şi vâslea împreună cu cei doi fraţi mai mici de-a lungul unui lac. Le văzu zâmbetele, mâinile trecând prin apă. Atât de multe pierduse de atunci! Nimic nu era fără preţ. Dăduse atât de mult pentru preţiosul său Alfabet.

Pe punte se auzea lipăitul picioarelor goale, ordine strigate, scârţâitul lanţurilor când pânzele fură ridicate. Chiar şi din cabină fu simţită o tremurătură, când tncepură să înainteze. Ţipete de pe chei, o frânghie şerpuind rapid peste un bord. Erau de-acum pe drum, către continentul nordic.

A fost un voiaj de şapte zile. Pe măsură ce navigau spre nord-nord vest, zilele-Freyr deveneau mai lungi. În fiecare noapte, soarele strălucitor se scufunda undeva, înaintea provei vasului lor, petrecând din ce în ce mai puţin timp sub orizont, înainte de a răsări undeva, spre nord-nord est.

În timp ce Dienu Pasharatid şi prietenii ei îl dăscăleau pe Sartorilrvrash asupra luminoaselor perspective din faţa lui, vizibilitatea scăzu. Curând fură învăluiţi în ceea ce un marinar, lângă urechea ex-cancelarului, numi o obişnuită uskuli, ce urcă şi coboară — o obscuritate deasă, maronie, parcă o combinaţie între ploaie şi furtună de nisip. Amortiza zgomotele navei, acoperind totul, deasupra şi sub punţi, cu o umezeală unsuroasă.

Sartorilrvrash era singura persoană de pe vas care se alarmase. Căpitanul îi arătă că nu avea nici un motiv să se teamă.

— Am suficiente instrumente pentru a naviga printr-o peşteră subterană neînarmat, spuse el. Chiar dacă, desigur, navele noastre exploratoare moderne sunt şi mai bine echipate.

Îi arătă lui Sartorilrvrash cabina sa. Pe biroul său se aflau un tabel tipărit al altitudinilor solare zilnice, pentru determinarea latitudinii, un compas de navigaţie, o riglă mobilă şi un instrument pe care căpitanul îl numi "o nocturnă", prin care putea fi măsurată înălţimea unor anume stele de primă mărime şi care indica numărul de ore, înainte şi după miezul nopţii, al ambilor sori. Nava avea, de asemenea, mijloace pentru a naviga în condiţii fără vizibilitate, cu distanţa şi direcţia măsurate sistematic pe o hartă.

În timp ce Sartorilrvrash lua notiţe în legătură cu aceste probleme, garda strigă ceva, iar căpitanul se repezi pe punte, blestemând într-un mod pe care cu greu l-ar fi acceptat Zeuţ Azoiaxic.

Prin ceaţă se zăreau nori bruni şi, undava în nori, se aflau oameni care coborau. Norii deveniseră pânze şi tntinzătoare de catarge. În ultimul minut posibil, o navă la fel de mare ca şi a lor alunecă pe lângă ei, la nu mai mult de un picior distanţă între corpurile corăbiilor. Se văzură felinare, feţe — în principal sălbatice şi însoţite de pumni care se agitau — apoi totul dispăru înapoi în supa pluviloare. Vasul sibornalez era din nou singur, în izolarea lui.

Pasagerii îi explicară străinului că tocmai depăşiseră una dintre acele "copăi de heringi" din Uskul, pescuind cu plasele deschise la mare distanţă de coastă. Copăile de heringi erau ca nişte mici fabrici, deoarece cărau, alături de echipaj, sărători şi dogari, care ambalau captura de pe mare, depozitând-o în butoaie.

Profund supărat de abia evitata coliziune, Sartorilrvrash nu era în dispoziţia de a asculta un elogiu al comerţului cu

heringi ai sibornalezilor. Se retrase în adăpostul său umed, încă învelit în haina sa, dar tremurând. Când ajunseră în Askitosh, îşi aminti că trebuiau să se afle la o latitudine de treizeci de grade nord şi la numai cinci grede spre sud faţă de Tropicul Carcampan.

În dimineaţa celei de-a şaptea zi a voiajului, ceaţa se retrase, deşi vizibilitatea rămase redusă. Marea era plină de nave de pescuit.

După un timp, o umbră leneşă de la orizont se preschimbă în linia de coastă a continentului nordic. Nu era nimic mai mult decât o linie dreaptă de nisip, separând marea, aproape fără valuri, de pământul ondulat.

Împinsă de ceva asemănător entuziasmului la vederea ţinutului natal, doamna Dienu Pasharaţid îi ţinu lui Sartorilrvrash o scurtă lecţie de geografie. Uskuloshk fusese forţată să devină o naţiune maritimă din cauza înaintării gheţurilor spre sud, faţă de Regiunile Circumpolare — aceste regiuni fiind menţionate pe tonuri şoptite. Exista puţin pământ pentru a cultiva ceva în spaţiul dintre mare şi gheţari. Mările trebuiau să fie exploatate iar drumurile pe mare trebuiau să fie deschise către cele două mari preerii bogate în grâne de pe continent — pe care ea le indică, descriind o curbă cu mâna, ca fiind foarte îndepărtate.

— Cât de îndepărtate? întrebă el.

Arătând spre vest, ea numi naţiunile Sibornal-ului, pronunţându-le numele cu variate inflexiuni de limbaj, ca şi cum le-ar fi cunoscut personal, ca şi cum ar fi fost personaje stând pe o îngustă limbă de pământ, strălucind spre sud, cu reci curenţi de aer venind din Regiunile Circumpolare înghemându-le spatele.

"Şi toţi cu o puternică înclinaţie de a porni să mărşăluiască în jos, către Campannlat", mormăi pentru sine Sartorilrvrash.

Uskutoshk, Loraj, Shivenink — unde se afla Marea Roată — Bribhar, Carcampan

Grânarele erau Bribhar şi Carcampan.

Înşiruirea ei se termină cu un deget arătând către est

— Şi astfel am ocolit globul. Mare parte din Sibornal, vezi tu, este izolată la extreme, prinsă între ocean şi gheaţă. De aici şi independenţa noastră. Avem munţii Kuj-Juvec — după Carcampan — ce sunt abia populaţi cu fiinţe umane, apoi urmează problematica regiune a Hazziz-ului de Sus, conducând până la Peninsula Chalce; astfel că suntem în siguranţă în Uskutoshk, cea mai civilizată naţiune. Soseşti într-un moment al anului când îi avem pe cer atât pe Freyr cât şi pe Batalix. Dar

pentru mai mult de o jumătate de An Mare, Freyr este veşnic sub orizont, şi atunci climatul se înrăutăţeşte. Aceea este Iarna Weyr, din legende... Gheaţa coboară spre sud, la fel şi uscăţii, cum ne numim noi, dacă pot. Însă mulţi mor. Mulţi vor fi murind... (Folosise timpul viitor continuu.)

Chiar dacă era cald, ea tremura la gândul ăsta.

— Vieţile altor oameni, murmură. Din fericire, aceste vremuri crude sunt încă departe, dar sunt greu de uitat. Este memoria neamului, presupun. Cu toţii ştim că Iarna Weyr va reveni.

De la docuri, fură însoţiţi până la un vehicol solid, pe patru roţi, cu coviltir. După ce sclavii umani le aduseră bagajele, urcară în el. Patru yelki înhămaţi porniră apoi la trap de-a lungul uneia din străzile radiale, ce se îndepărtau de chei.

După ce trecură pe sub umbra unei biserici imense, Sartorilrvrash încercă să-şi sorteze impresiile pe care le acumulase. Fu şocat de faptul că mare parte din căruţa cu care mergeau nu era făcută din lemn, ci din metal; axele, părţile laterale, până şi scaunele pe care erau aşezaţi, toate erau din metal.

Obiecte de metal se vedeau în toate părţile. Oamenii se îmbulzeau pe străzi — nu strigând şi îmbrâncindu-se, ca o mulţime din Matrassyl — cărând către docuri găleţi din metal, sau scări, sau diverse alte obiecte; unii bărbaţi erau încorsetaţi în strălucitoare armuri. Câteva din clădirile cele mai mari aveau uşi de fier, adesea curios decorate, cu nume ieşind în relief deasupra lor, ca şi cum ocupanţii ar fi intenţionat să locuiască acolo veşnic, orice s-ar fi întâmplat în Regiunile Circumpolare.

Un abur din atmosferă îndepărta căldura lui Freyr care, pentru ochiul vizitatorului, se afla neobişnuit de sus, pentru ora prânzului. Cerul de deasupra oraşului era fumuriu. Chiar dacă pădurile sibornalezilor erau firave, în comparaţie cu junglele lumultoase de la tropice, continentul avea din belşug lignit şi zăcăminte de turbă, la fel şi minereuri metalice. Minereurile erau topite în mici fabrici, din diferite părţi ale oraşului. Fiecare metal era localizat într-o anumită zonă, cu rafinatorii, muncitorii şi cu negustorii grupaţi în jurul ei, şi pe lângă ei sclavii. De-a lungul ultimei generaţii, metalele deveniseră mult mai puţin costisitoare decât lemnul.

— Este un oraş frumos. Unul dintre oameni se înclină pentru a-i mulţumi vizitatorului pentru această observaţie.

Se simţi mic. Strănută uşor şi nu spuse nimic.

Din căruţă, putea vedea cum era împărţit în plan

Askilosh-ul. Marea biserică de lângă port era centrul roţii. După un semicarc de clădiri, venea un semicarc de ferme, câmpuri, apoi alt semicerc de clădiri, şi aşa mai departe, chiar dacă nivelurile variate ale traiului rupseseră pe alocuri ceea ce pentru ochii borlienezi era o simetrie nenaturală.

Fură duşi la o clădire mare şi joasă, ca o cutie, în care fuseseră tăiate ferestre ca nişte fante. Uşile duble ale intrării erau din metal; pe ele, în relief, scria: *Cea dintâi Convenţiune, sectorul şase*. Această Convenţiune se dovedi a fi o încrucişare între un hotel, o mănăstire, o şcoală şi o închisoare, sau cel puţin astfel îi apărea lui Sartorilrvrash, care exploră camera asemănătoare unei celule ce îi fusese dată şi citi regulile.

Regulamentul spunea că sunt servite două mese pe zi, la ora patru şi douăzeci şi la orele unsprezece, că se ţineau rugăciuni la fiecare oră (voluntar) în biserica de la etajul cel mai de sus, că grădina era deschisă în orele de înserare, pentru plimbare şi meditaţie, că instrucţiunile (oricare ar fi fost ele) puteau fi dobândite în orice moment şi că vizitatorii trebuiau să ceară permisiunea înainte de a părăsi stabilimentul.

Oftând, se spălă şi se aşeză pe pat, lăsând tristeţea să-l copleşească. Însă ospitalitatea uskutoshkană, ca majoritatea lucrurilor din Uskutoshk, era vioaie, aşa că în curând auzi o bătaie în uşă şi fu condus de-a lungul unui coridor, către o petrecere.

Sala de petreceri era lungă şi joasă, luminată de ferestre ca nişte fante, de la care activităţile din stradă puteau fi zărite în secţiuni mici şi verticale. Podeaua nu avea covor, şi totuşi un aer luxos, chiar de grandoare, fusese adăugat camerei printr-o enormă tapiţerie pe peretele din spate, ce zugrăvea, pe un fundal argintiu, o mare roată, condusă în rai de vâslaşi în veşminte azurii, toţi zâmbind fericiţi, către o figură maternă din gura căreia, precum şi din nările şi sânii ei, se împrăştiau stele în cerul de un roşu aprins.

Atât de surprins fu Sartorilrvrash de detaliile acestei tapiţerii, că vru să facă o notiţă, sau chiar o schiţă, însă fu împins înainte şi prezentat celor douăsprezece persoane care aşteptau să-l primească. Fiecare fu numit de doamna Dienu Pasharalid. Nici unul nu-i strânse mâna întinsă; nu era obiceiul să atingi mâinile altcuiva din afara propriei familii, sau clan.

Încercă să reţină numele complexe, însă singurul care-i rămase în minte fu Odi Jeseratabhar, şi asta din cauză că aparţinea unui Preot-Militant Amiral, ce purta o uniformă vărgată, gri cu albastru, şi era femeie. Şi mai mult, era frumoasă

într-un mod auster, cu două frumoase cozi împletite şi răsucite în jurul capului, ce se terminau cu două corniţe blonde, îndreptate în faţă, care îi dădeau un aspect comic.

Cu toţii îi zâmbiră amabil oaspetelui din Campanniel şi se aşezară la masă cu mare zgomot de metaî scrâşnind pe podeaua goală. De îndată ca se aşezară, se aşternu tăcerea, iar cei mai vârstnici membri se ridicară să rostească mulţumiri zeului. Restul îşi puseră degetele pe frunţi, într-o atitudine de rugăciune. Sartorilrvrash îi imită. Rugăciunea, intonată într-o densă Sibish, începu cu intonarea abilă a prezentului continuu, a condiţionalului-eternal, trecut-în-prezent, transferenţialului şi altor timpuri, pentru a transmite mesajul de mulţumire până la Zeul Azoiaxic. Lungimea rugăciunii era intenţional, probabil, proporţională cu distanţa.

În cele din urmă se termină şi începu masa; care dură multe minute, fiind în principal vegetariană, cu excepţia peştelui, bazându-se pe alge crude şi înăbuşite, servite de tinere sclave. Fură aduse sucuri de fructe şi o băutură alcoolică pe bază de alge, numită yoodhl.

Singurul fel excepţional, singurul despre care Sartorilrvrash putu spune că-i plăcu cu adevărat, fu o creatură friptă, adusă ceremonios, care bănui că era un porc. Fu prezentată încă fiind pe ţepuşă şi acoperită cu un sos cremos. I se oferi o mică porţie din piept. I se spuse că se numea Treebries. Abia câteva zile mai târziu descoperi el că Treebries era nondad fript. Era o delicatesă uskuloshki mult apreciată, rar servită, şi numai oaspeţilor distinşi.

În timp ce banchetul era în desfăşurare, Dienu Pasharatid înconjură scaunul lui Sartorilrvrash şi-i vorbi:

— În curând ţi se va adresa Preotul-Militant Amiral. Ce va spune s-ar putea să te alarmeze. Să nu fii alarmat. Ştiu că nu te temi uşor. De asemenea, ştiu că nu aşti dăruit cu umor, aşa că să nu gândeşti rău despre mine din cauza rolului meu în asta.

Ex-cancelarul se alarmă imediat.

— Ce este de spus?

— Un anunţ important, care va afecta destinul ţării tale şi al ţării mele. Odi Jeseratabhar îţi va da detaliile. Aminteşte-ţi, numai, cum am fost forţată să te aduc aici, pentru a-mi curăţi numele de orice urmă de pată, din cauza acţiunilor soţului meu. Aminteşte-ţi că-l urăşti pe JandolAnganol, şi totul va fi bine.

Îl părăsi şi se întoarse la locul ei. El fu incapabil să mai înghită ceva. Odată ce masa fu terminată şi fu servită băutura, începură discursurile.

Mai întâi fu rostit un cuvânt de bun-sosit din partea unui mare demnitar local, bazat pa o terminologie aproape comprehensibilă. Apoi se ridică doamna Dienu Pasharalid.

După o scurtă introducere, ajunse la subiect Referindu-se doar în trecere la soţul ei, spuse că simţise că trebuia să ispăşească părăsirea obligaţiilor lui diplomatice. Prin urmare, îl salvase pe Sartorilrvrash din poziţia tristă în care se găsea şi-l adusese aici.

Distinsul lor vizitator putea să le facă lor, celor din Uskuloshk, şi întregului continent nordic, un serviciu care va rămâne în istorie şi care îi va asigura numelui său un loc în analele lor. Care era acest serviciu, îl va anunţa iubita şi respectata lor doamnă Odi Jeseratabhar, Preot-Militant Amiral.

Presimţirea unor lucruri rele îl făcu pe Sartorilrvrash să se simtă mai rău decât îl făcuse yoodhl-ul să se simtă. Ar fi dorit o veronikană însă, văzând că nimeni de la masă nu fuma, sau nu avea de gând să fumeze, renunţă. Când Amiralul se ridică, îşi încleştă degetele pa lăblia mesei Deoarece ţinea un discurs, ea folosi un fel de Sibish Mandarină, a Preoţilor-Militanţi.

— Preoţi-Militanţi, membri ai Comisiei de Război, prieteni şi noule aliat, începu doamna, impozant, scuturându-şi cozile blonde, timpul este întotdeauna limitat, aşa că îmi voi scurta discursul pe măsură. În numai optzeci şi trei de ani, Freyr va fi/este la puterea maximă şi, în consecinţă, Continentul Sălbatic şi naţiunile sale barbare sunt/vor fi într-o desfăşurare· teribilă, prevăzându-şi soarta. Ei sunt/au fost incapabili să înfrunte viitorul, ca noi în Uskuloshk, corect după judecata mea, mândri de noi că asigurăm continuitatea. Dintre naţiunile de frunte ale acelui continent nefericit, Borlien-ul în special este/va fi la necaz. Din nefericire, bătrânul nostru duşman, Pannoval-ul, continuă/creşte puternic. Un factor care nu a fost luat în consideraţie a devenit de curând important, comerţul nostru cu arme crescând mai mult decât poate fi controlat, şi deţinând un ambasador răufăcător. Nu voi mai insista asupra acelui incident Curând, naţiunile războinica ale Continentului Sălbatic vor face imitaţii ale armelor noastre. Trebuie/putem să acţionăm înainte de a permite orica mare extindere, cât timp avem supremaţia. După cum prietenii mei din Comitetul de Război ştiu deja, planul nostru este nici mai mult, nici mai puţin, decât să cucerim Borlien-ul.

Cuvintele ei îi reduseră la tăcere. Apoi izbucni un murmur de aclamaţie. Mulţi ochi se întoarseră spre locul unde, pelid, stătea Sartorilrvrash.

— Nu avem/vom avea suficiente trupe pentru a menține întregul Borlien prin forță. Planurile noastre sunt să anexăm și să subordonăm prin mijloacele oferite fără voie de regele borlienez, JandolAnganol. Odată cucerit Borlien-ul, putem lovi Pannoval-ul, putem lovi Pannoval-ul din sud, la fel de bine ca și din nord.

Înainte ca frumoasa Amiral să fi terminat, adunarea începu să bată din palme. Își zâmbiră mai întâi unul altuia, apoi lui Sartorilrvrash, care-și ținea privirile ațintite asupra buzelor conturate ale Amiralului.

— Avem o flotă gata de a naviga, spuseră acele buze. Am anticipat că Sartorilrvrash, cancelarul, va merge cu ea, pentru a-și juca rolul vital. Recompensa lui va fi enormă.

Din nou aplauze, care apoi deveniră slabe bătăi din palme.

— Flota va naviga spre vest. Voi comanda *Prietenii de Aur*. Intenționăm să navigăm/vom naviga în jurul coastei Campannlat-ului, apropiindu-ne în cele din urmă de Golful Gravabagalinien, unde regina Myrdeminggala este/va fi exilată, dinspre vest. Cancelarul și cu mine ne vom opri s-o luăm pe regină din acel loc al exilului, în timp ce restul flotei va continua să navigheze pentru a bombarda Ottassol-ul, cel mai mare port al Borlien-ului, până când va capitula. Regina este/a fost/va fi iubită de poporul ei. Sartorilrvrash va proclama un nou guvern în Ottassol, sub conducerea reginei și cu el ca prim-ministru. Nu este necesar să fie dată nici o bătălie. Voi veți aprecia flabilitatea acestui plan. Distinsul nostru aliat și regina barbară, descinzând din Shannana a Ihrbriaților, sunt ambii uniți în ura lor împotriva regelui JandolAnganol. Regina va fi fericită să fie reinstaurată. Desigur că sub supravegherea noastră. Odată ce Ottassol-ul este asigurat, vasele noastre și armata vor merge pe cursul râului, în sus, până în capitala Matrassyl. Siguranța mea, bazată pe rapoartele agenților, este că vom găsi/vom putea găsi aliați acolo, în special bătrânul lată al reginei și adepții lui. Conducerea nesigură a regelui va fi sfârșită cu ușurință. Ca și viața lui. Lumea poate supraviețui fără un asemenea iubitor de phagori. Cu Borlien-ul căzut în mâinile noastre, vom executa o tăietură de sabie către nord, chiar de-a curmezișul Continentului Sălbatic, din Ottassol în sud, până la Rungobandryaskosh. Ne grăbim să anticipăm lucrurile, acum că sunteți aici. Restul, prieteni, rămâne sub conducerea acțiunii, o acțiune glorioasă. Plănuim ca o bună parte din flotă să poată pleca la răsăritul lui Freyr, peste două zile, cu voia Domnului. Un nou viitor va răsări.

De data aceasta, aplauzele fură nemăsurate.

12. Schimbul de pasageri de pe cursul râului

— Bruta şi neschimbătoarea ignoranţă a poporului... Ei muncesc şi nu-şi îmbunătăţesc soarta. Sau nu muncesc. Nu contează. Nu-i interesează nimic dincolo de satul lor... ba nu, dincolo de nasturii lor de pe burtă. Priveşte-i, o mulţime lrândavă! Dacă eram lot atât de prost, aş fi fost încă un cerşetor în Parcul Oraşului Oldorando...

Filosoful ce făcea aceste comentarii era lrânlit pe perne, cu una sub cap şi alta sub picioarele goale. În mâna dreaptă avea un pahar cu favoritul său exaggerator, la care fusese adăugată gheaţă şi lămâie, în timp ca braţul stâng era pus în jurul unei tinere femei cu al cărei sân stâng se juca leneş.

Auditoriul în faţa căruia făcea aceste comentarii — excluzând lânăra femeie, ai cărei ochi erau închişi — format din două persoane. Una era fiul său, aplecat asupra barei de protecţie a navei cu care călăloreau, cu ochii pe jumătate închişi şi gura pe jumătate deschisă. Acesta avea lângă el un snop de gwing-gwing, galbene-albăstrui, pentru mâncat, şi ocazional, scuipa câte un sâmbure în apele râului.

Rezemat de adăpostul care îl ferea de soare, zăcea un lânăr palid, care asuda abundent şi mormăia continuu. Era acoperit cu o pătură vărgată, sub care îşi mişca neîncetat picioarele; avea febră, încă de când vasul părăsise Malrassyl-ul, în călăloria spre sud. Acesta fiind unul dintre rarele sale momente de luciditate, cu greu părea mai capabil de a asculta filosofia bătrânului decât mâncătorul de gwing-gwing.

Aceasta nu-l descuraja însă pe bătrân.

— La ultima oprire pe care am făcut-o, am întrebat un bătrân prost, ce se sprijinea de un copac, dacă gândea că s-a încălzit prea mult, an de an. Tot ce a spus a fost: "A fost întotdeauna cald, căpitane, din ziua în care a fost făcută lumea".

Şi care a fost ziua aceea? I-am întrebat. "În Epoca Glaciară, din câte am auzit." Asta a fost replica lui. Uite religia Trăiesc într-o ţară religioasă, dar nu cred în Akhanaba. Nu cred în Akhanaba pentru că am reflectat asupra lucrurilor. Băştinaşii din aceste sate, nici ei nu cred în Akhanaba — nu pentru că au gândit ca mine, ci pentru că nu gândesc..

Se întrerupse, să prindă mai puternic sânul stâng al femeii şi să bea din exaggerator.

— ...Ei nu cred în Akhanaba, pentru că sunt prea proşti ca să creadă Venerează tot soiul de demoni, Ceilalţi nondadşi, dragoni... Ei cred încă în dragoni... O venerează pe Myrdeminggala Mi-am întrebat managerul dacă poate să conducă în jurul satului. În aproape fiecare magherniţă atârnă o pictură tipărită a reginei. Nu mai asemănătoare cu ea decât eu însumi, dar care vrea să fie portretul ei Dar, după cum spuneam, nu-i interesează nimic, dincolo de burta lor.

— Mă doare, spuse tânâra femeie

El căscă şi-şi acoperi gura cu mâna dreaptă întrebându-se absent, de ce îi plăcea compania străinilor atât de mult, mai mult decât a propriei sale familii: nu numai faţă de a prostutui său fiu, ci şi faţă de neinteresanta lui soţie şi trufaşa lui fiică. I-ar fi plăcut să navigheze veşnic în josul râului, cu fata şi cu acel tânăr ce pretindea că vine din altă lume.

— Este calmant susurul râului. Îmi place. Îmi va lipsi când mă voi retrage Iată dovada că Akhanaba nu există. Ca să faci o lume atât de complicată ca a noastră, cu un continuu du-te-vino de locuitori — mai degrabă ca o încurcătură de pietre preţioase scoase din pământ, lustruite şi vândute la clienţi — ar trebui să fii inteligent, fie că eşti zeu, sau nu. Nu-i aşa? Nu?

O ciupi între degetul mare şi arătător, astfel încât fata ţipă şi spuse:

— Da, dacă spui tu.

— Aşa spun eu. Ei bine, dacă ai fi atât de deştept, ce plăcere ţi-ar face să stai deasupra lumii şi să priveşti în jos, la stupiditatea acestor băştinaşi? Ţi-ai ieşi din minţi cu acaastă monotonie; generaţie după generaţie, fără nici o îmbunătăţire. "În Epoca Glaciară..." Pe toţi zeii!...

Căscând, îşi lăsă ochii să se închidă. Ea îi împunse între coaste.

— Bine, atunci. Dacă eşti atât de deştept, spune-mi cine a făcut lumea? Dacă nu a fost Akhanaba, atunci cine a fost?

— Pui prea multe întrebări, spuse el.

Căpitanul Gheţii, Muntras, aţipi. Se trezi numai când *Lordryardry Lady* se pregătea să ancoreze pentru noapte, în Osoilima, unde avea să se bucure de ospitalitatea reprezentanţei locate a Companiei Pentru Comercializarea Gheţii Lordryardry. Se bucurase de ospitalitatea fiecăreia dintre punctele sale comerciale, astfel încât călătoria în josul râului, din Matrassyl, durase mai mult decât de obicei, aproape tot atât de mult ca şi călătoria în susul râului, când vasele flotei lui erau împinse împotriva curentului de echipe de hoxney

Un anume motiv îl determinase pe şiretul Căpitan al Gheţii, în zilele tinereţii, să stabilească un avanpost la Osoilima, şi acel motiv strălucea deasupra lor, aşa cum era ancorată *Lady*. Măsura trei sute de metri înălţime deasupra vârfurilor brassimipilor ce înfloreau ici-colo. Domina împrejurimile junglei, străjuia deasupra râului larg şi arunca reflexii în apă. Şi mai ales atrăgea pelerinii dornici de închinăciune şi de gheaţă, din paisprezece colţuri ale Campannlat-ului. Era Stânca Osoilimei.

Managerul local, un bărbat încărunţit, cu un pronunţat accent dimaniam, pe nume Grengo Pallos, veni la bord şi-i strânse angajatului său mâna cu căldură. Îl ajută pe Div Muntras să supravegheze debarcarea pasagerilor. In timp ce phagorii descărcau câteva baloturi de marfă, pe care era înscris OSOILIMA, Pallos se întoarse la Căpitanul Gheţii.

— Numai trei pasageri?

— Pelerini. Cum merge comerţul?

— Nu prea bine. Nu mai ai nimic pentru mine?

— Nimic. Cei din Matrassyl au devenit leneşi. Valuri la curte Rău pentru comerţ.

— Am auzit. Sulițele şi banii niciodată nu zăngăne împreună. Păcat de regină. Totuşi, dacă ne unim cu Oldorando, poate mai mulţi pelerini vor fi încurajaţi să sosească aici. Timpuri grele, Krillio, când până şi religioşii spun că este prea cald pentru a călători. Când se va sfârşi, oare, mă întreb? Te retragi la momentul potrivit.

Căpitanul Gheţii îl trase pe Pallos la o parte.

— Am un caz special şi nu ştiu ce să fac cu el. Este bolnav. Numele lui este Billishowpin. Susţine că vine din altă lume. Poate că este nebun, însă ceea ca spune este foarte interesant, dacă-l poţi urmări. El crede că va muri. Însă eu spun că nu. Ar putea, oare, bătrâna ta să-i acorde puţină asistenţă specială?

— S-a făcut. Vom discuta despre costul serviciului dimineaţă.

Aşa că Billy Xiao Pin fu ajutat să coboare la mal. Pe mal coborî şi tânăra doamnă, pe nume AbalhVasidol, care călătorea gratis până în Otlassol. Mama ei, o veche prietenă a căpitanului, pe nume MettyVasidol, ţinea un bordel la periferia Matrassyl-ului.

După ce cei doi negustori serviră o băutură, merseră să-l vadă pe Billy, instalat acum în modestul stabiliment condus de soţia lui Pallos.

Se simţea mai bine. Fusese frecat pe şira spinării cu un bloc de gheaţă Lordryardry, remediul suveran al tuturor bolilor. Febra îl dispăruse, nu mai tuşea şi nu mai strănuta. De cum părăsiseră Matrassyl-ul, alergia lui dispăruse. Căpitanul îi spusese că nu avea să moară.

— Voi muri curând, căpitane, însă îţi sunt recunoscător pentru bunătate, spuse Billy. După ororile Matrassyl-ului, să mă aflu în grija dumneavoastră a fost o adevărată binecuvântare.

— Nu vei muri. De vină era vulcanul acela, Munţele Rustyjonnick, care îşi varsă afară otrava. Toţi cei din Matrassyl se simt rău. Acaleaşi simptome ca şi tine — ochi lăcrimând, gâtul înflamat, febră. Acum eşti bine, apt să fii din nou pe picioarele tale. Nu te da bătut.

În scurt timp, se plimba prin cameră, râzând, întinzându-şi braţele, iar Munţras şi soţia managerului stăteau alături, zâmbindu-i.

— Ce uşurare, ce uşurare! spuse Billy. Începusem să urăsc lumea voastră, căpitane. Am crezut că Matrassyl-ul va însemna moartea pentru mine.

— Nu-i un loc rău, când ajungi să-l cunoşti.

— Însă religios!

— Când aduni laolaltă oameni şi phagori, spuse Munţras, obţii automat religie. Adunarea acestor două necunoscute generează acest lucru.

Înţelepciunea acestei remarci îl impresionă pe Billy, însă soţia lui Pallos o ignoră şi îl prinse zdravăn de partea de sus a braţului.

— Ei, eşti bine, spuse ea. Te voi spăla şi te vei simţi complet refăcut. Apoi vom băga în tine ceva hrană. Asta îţi trebuie.

— Da, spuse Munţras, şi mai avem un remediu pentru tine, Billish. Îţi voi trimite pe această plăcută tânără, Abalh, fiica unei bătrâne prietene. O fată drăguţă. O jumătate de oră în compania ei îţi va face foarte bine.

Billy îl privi şi obrajii săi se înroşiră.

— Ţi-am spus că sunt dintr-un alt aluat decât voi, că nu

m-am născut pe Helliconia.. Oare ar merge? Ei, fizic suntem identici. Oare-ar vrea lânâra`doamnă?...

Muntras râse din inimă.

— Probabil că le va prefera pe tine, în locul meu. Ştiu că ai pus ochii pe regină, Billish, dar nu lăsa asta să le răpună. Foloseşte-ţi imaginaţia, şi Abath va fi la fel cu regina în toate privinţele.

Faţa lui Billy era ca un studiu în roşu.

— Pământul, ca experienţă... Ce pot spune? Da, trimiteţi-mi-o, vă rog, şi să vedem dacă merge .

Când ieşiră, Pallos râse frământându-şi mâinile, şi spuse:

— Desigur că arată ca un spirit experimental. Îl vei taxa pentru fată? -

Cunoscând natura mercenară a lui Pallos, Muntras ignoră întrebarea. Probabil simţind mustrarea, Pallos continuă, grăbit:

— Toată vorbăria asta despre moarte... Chiar crezi că vine dintr-o altă lume? Este posibil?

— Hai să bem ceva şi o să-ţi arăt ceva ce mi s-a dat. O chemă pe Abath, o sărută pe obraz şi o trimise să-l vadă pe Billy.

Umbrele înserării luau intensitatea catifelei. Batalix era la vest. Cei doi bărbaţi stăteau comod pe veranda lui Pallos, cu o sticlă şi un fetinar între ei. Muntras îşi ridică pumnul, îl puse pe masă şi îl deschise În palma lui era ceasul lui Billy, cu cele trei cadrane, în care cifrele licăreau:

11:49:02 19:06:52 23:15:43

— Este o frumuseţe. Cât valorează? Ţi l-a vândut? Pallos îl împunse cu degetul.

— Este un unicat, spuse Muntras. După afirmaţiile lui Billish, arată ora aici, în Borlien — pe acest cadran central — şi timpul din lumea de unde vine, precum şi de pe o altă lume, din care nu vine. Cu alte cuvinte, ai putea spune că această bijuterie este o dovadă a poveştii lui. Ca să faci un ceas atât de complicat ca acesta, trebuie să fii foarte inteligent. Nu nebun. Mai inteligent decât un zeu... Totuşi, nu-mi pot elibera mintea de gândul că el este nebun. Billish spune că lumea care a fabricat acest obiect, lumea din care vine, este deasupra noastră, şi priveşte în jos, la prostia nativilor. Şi este o lume făcută pe de-a-ntregul de oameni ca noi. Fără a fi implicaţi şi zeii.

Pallos luă o sorbitură de exaggeralor şi dădu din cap.

— Sper că nu-mi pot citi cifrele de afaceri.

Un abur se strecură dinspre râu.

O mamă îşi chema băieţelul în casă, speriindu-l că un

cufundac ar ieşi din apă şi l-ar mânca dintr-o singură înghiţitură.

— Regele JandolAnganol a avut în mâini acast elegant ceas. L-a luat drept un obiect al diavolului, pur şi simplu. Pannoval, Oldorando şi Borlien trebuie să se unească, şi numai religia lor le uneşte. Regele este atât de pornit pe această cale, încât nu poate permite ca să intervină un element de îndoială religioasă... Bătu în ceas cu degetul. Această uimitoare bijuterie este un element de îndoială, ce-i drept. Un mesaj al speranţei şi al fricii, depinde cine eşti. Îşi pipăi buzunarul de la piept. Ca şi alte mesaje ce mi-au fost încredinţate Lumea se schimbă, Grengo, îţi spun eu, şi nu înainte de vreme.

Pallos oftă şi mai luă o înghiţitură din paharul său.

— Vrei să-mi vezi registrele, Krillio? Te previn că veniturile sunt reduse anul acesta.

Căpitanul Gheţii privi pe deasupra felinarului, către Pallos, a cărui faţă părea cadaverică, din cauza luminii.

— Vreau să-ţi pun o întrebare personală, Grengo. Nu eşti curios? Ţi-am arătat ceasul, ţi-am spus că a venit dintr-o altă lume. Acest subiect ciudat care face dragoste pentru prima oară pe acest pământ, Billish — oare ce o fi în sufletul lui? Nu-ţi trezeşte simţul misterului? Nu vrei să ştii mai mult? Nu este oare ceva dincolo de registrele tale contabile?

Pallos îşi scărpină obrazul şi apoi bărbia, înclinându-şi capul într-o parte.

— Toate aceste poveşti pe care le analizăm ca nişte copii. . Ai auzit-o pe femeia aceea strigând la fiul ei că un cufundac îl va prinde? Nu a fost văzut nici un cufundac în Osoilima de când a venit ea aici, şi asta se apropie de opt ani. Toţi au fost ucişi pentru pieile lor. Aş vrea să pot prinde unul. Pieile valorează mult. Nu, Billish îţi spune o poveste, şefule. Cum ar putea face oamenii o lume? Chiar dacă ar fi adevărat, ce-i cu asta? Nu mi-ar îmbunătăţi cifrele din registru, nu?

Muntras oftă, împingându-şi scaunul, ca să poată privi în ceaţă, poate sperând că un cufundac se va ridica din ape, pentru a-i dovedi lui Pallos că greşea.

— Când tânărul Bilish va termina, cred că-l voi lua să urcăm în vârful Pietrei, dacă este suficient de întremat. Roagă-ţi bătrâna să ne aducă ceva de mâncare, vrei?

Când managerul local plecă, Muntras rămase pe loc Aprinse o veronikană şi stătu fumând mulţumit, privind absent fumul care urca spre grinzi. Nici măcar nu se întreba unde era fiul său, deoarece ştia: Div trebuia să fie în bazarul local. Muntras gândea mult mai departe.

După un timp, Billy şi Abath apărură ţinându-se de mână. Faţa lui Billy era destul de largă pentru a-i permite zâmbetul. Se eşezară la masă fără să vorbească. Muntras le oferi sticla de exaggeralor. Billy dădu din cap.

Era uşor de văzut că depăşise o experienţă emoţională. Abath arăta tot atât de gravă ca şi cum abia s-ar fi întors de la biserică cu mama ei. Trăsăturile ei semănau cu ale lui Metty, din tinereţe, însă avea o strălucire care-i lipsise lui Metty. Privirea ei era îndrăzneaţă, în timp ce a lui Metty era uşor furişă, însă avea acelaşi fel de rezervă ca şi mama ei, gândi Muntras, care se considera un judecător al naturii umane. Scăpase dintr-un necaz In Matrassyl, care putea fi răspunzător de comportamentul ei atent. Muntras era mulţumit numai s-o admire în rochia ei luminoasă, care scotea în evidenţă sânii generoşi şi reflecta castaniul părului ei.

Poate exista un Dumnezeu. Poate că el făcea lumea să meargă, în ciuda idioţeniei ei, pentru o frumuseţe ca a lui Abath...

După o vreme îndelungată, Muntras expiră fumul şi zise:

— Deci, în lumea ta, Billish, nu există împerechere între bărbaţi şi femei?

— Suntem învăţaţi să ne împerechem, cum spui tu, de la vârsta de opt ani. Este o disciplină. Dar aici, jos... vreau să spun cu Abath... este reversul disciplinei... este adevărat. . Oh, Abathy... Spunându-i numele cum exhala Muntras fumul, se apropie de ea şi începu s-o sărute pasional, întrerupându-se numai pentru a-şi arăta afecţiunea. Ea îi răspunse într-o măsură mai mică.

Billy îi scutură mâna lui Muntras.

— Ai avut dreptate, prietene, este egala reginei în toate privinţele. Ba chiar mai bună.

— Poate că toate femeile sunt egale, spuse Căpitanul Gheţii, diferenţele fiind numai în imaginaţia bărbaţilor Aminteşte-ţi zicala: "Fiecare se zbenguieşte acasă în acelaşi ritm"... Ai o imaginaţie foarte vie, aşa că îmi închipui că ai găsit în ea o bună parteneră... Sunt oare păsăricile din lumea noastră la fel de adânci ca în lumea voastră?

— Mai adânci, mai fine, mai bogate... Începu din nou s-o sărute pe faţă. Căpitanul oftă.

— Ajunge cu asta. Pasiunea este tot atât de plicticoasă ca şi beţia la alţi bărbaţi. Pleacă, Abath. Vreau puţină raţiune din partea acestui tânăr, dacă este posibil... Billish, dacă ai reuşit să vezi dincolo de propriul organ genital, de când am acostat, poate

ai observat Stânca Osoilimei. Tu şi cu mine vom urca pe ea. Dacă eşti suficient de întremat ca să te urci pe Abath, poţi la fel de bine să te urci şi pe Stâncă.

— Foarte bine, dacă poate să vină şi Abath.

Muntras îl privi cu o expresie simultan încruntată şi zâmbitoare.

— Spune-mi, Billish, băiete, eşti din Pagovin, din Hespagoral, nu? Sunt mari glumeţi cei de acolo.

— Fii atent. Se aşeză, înfruntându-l pe căpitan. Sunt ceea ce am spus, din altă lume. Născut şi crescut acolo sus, aterizat recent într-un vehicol pe care ţi l-am descris, printre frisoanele febrei. Nu te-aş minţi, Krillio, pentru că îţi datorez prea multe. Simt că îţi sunt dator mai mult decât viaţa.

Muntras îl întrerupse cu un gest de concediere.

— Nu-mi datorezi nimic. Oamenii nu trebuie să-şi datoreze nimic unul altuia. Aminteşte-ţi, am fost cerşetori. Nu te gândi la prea mult din partea mea.

— Ai muncit cu devotament şi ai clădit o mare întreprindere. Acum eşti unul din prietenii regelui...

Filtrând puţin fum printre buzele ţuguiate, Muntras spuse înmărmurit:

— Asta crezi, nu-i aşa?

— Regele Jandol Anganol — eşti un prieten al lui, nu?

— Am afaceri cu Maiestatea Sa, hai să spunem aşa.

Billy îl privi, zâmbind pe jumătate.

— Dar nu îl placi prea mult.

Căpitanul Gheţii îşi scuturâ capul, fumă şi spuse:

— Billish, nu-ţi prea pasă de religie, nu mai mult decât mie însumi. Însă eu trebuie să te previn că religia este puternică în Campannlat. De exemplu, felul în care Majestatea Sa ţi-a aruncat înapoi ceasul. Este foarte superstiţios şi este regele ţării. Dacă ai fi arătat acel obiect ţăranilor din Osoilima şi dacă i-ai fi prins într-un moment neprielnic, s-ar fi dezlănţuit. Te-ar fi putut face un sfânt, sau te-ar fi ucis cu lovituri de furci.

— Dar, de ce?

— Este iraţionalul Oamenii urăsc lucrurile pe care nu le înţeleg. Un nebun, poate schimba lumea. Îţi spun asta numai pentru binele tău. Acum, hai să mergem. Întrerupându-şi discursul, se ridică, apoi puse o mână pe umărul lui Billy şi adăugă: fata, masa, managerul meu, Stânca — astea sunt lucruri practice.

Ceea ce ceruse se înfăpluise şi curând erau gata pentru ascensiune. Muntras descoperi că Pallos nu fusese niciodată în

vârful Stâncii, în ciuda faptului că locuia la baza ei de opt ani. Fu luat în derâdere faptul că mergea şi el, ca escortă, păşind alături cu o flintă sibornatezâ pe un umăr.

— Cifrete tale nu pot fi prea rele, dacă îţi permiţi o asemenea artilerie, spuse Muntras suspicios. Nu avea încredere în manegerii lui mai mult decât avea în rege.

— Am cumpărat-o ca să-ţi apăr proprietatea, Krillio, şi fiecare roon a fost câştigat din greu. Nu este adevărat că plata este pe măsură, chiar dacă târgul este bun.

Drumul lor trecea de-a lungul unei poteci care ducea de la cheiuri până la micul oraş Osoilima. Ceaţa era mai puţin densă aici, şi câteva lumini din jurul pieţei centrale dădeau senzaţia de veselie. Mulţi oameni se plimbau, atraşi de o briză mai răcoroasă, ce se ridicase odată cu apusul. Prăvălioarele vânzând suveniruri, dulciuri, sau napolitane savuroase făceau o afacere bună. Pallos indică una sau două case, unde erau cazaţi pelerinii, care comandau regulat gheaţă Lordryardry. Explică faptul că majoritatea oamenilor ce rătăceau pe acolo, aruncând cu banii, erau pelerinii Unii veneau aici, atraşi de o tradiţie locală, să elibereze sclavii, umani sau phagori, deoarece aveau convingerea că este rău să posezi viaţa cuiva.

— Drăguţ mod de a arunca o asemenea valoroasă posesiune! exclamă el, dezgustat de prostia acestor oameni.

Baza Stâncii Osoilima era chiar lângă piaţă — sau, mai degrabă, oraşul şi piaţa fuseseră construite aproape de Stâncă. Cel mai aproape era un han purtând numele de *Sclavul eliberat*, unde Căpitanul Gheţii cumpără pentru grup petru lumânări. Trecură prin grădina acestuia şi începură urcuşul. Pe Stânca Osoilima creşteau palmieri; pentru a putea urca, trebuiră să îndepărteze frunzele dese. Lumina verii licărea în jurul lor.

Alţii deja urcaseră. Se auzeau şoaptele lor, de deasupra. Treptele fuseseră săpate în Stâncă, cu mult timp în urmă. Mergeau în spirală în jurul Stâncii, fără nici o balustradă de siguranţă. Luminile călăuzitoare ale lumânărilor licăreau în faţa chipurilor lor.

— Sunt prea bătrân pentru aşa ceva, gâfâi Muntras.

Însă înaintarea lor încetă îi duse, în cele din urmă, la o platformă de nivel şi o arcadă, şi apoi în vârful Stâncii, unde fusese săpat un dom. Îşi puturâ odihni coatele pe parapet, privind cum se împrăştia ceaţa care înconjurase pădurea.

Zgomotele oraşului ajungeau până la ei, precum şi zgomotul Takissei. Undeva cânta o muzică — un dublu clouth în apropiere, o binnaduria şi tobe ceva mai departe. Prin toată

pădurea, pe unde pătrundeau vălătucii de ceață, puteau zări lumini slabe.

— Așa este zicaîa, ciripi Abath. Nici un acru locuibil nici un acru nelocuit.

— Adevărații pelerini stau aici, sus, toată noaptea, pentru a privi zorile, îi spuse Muntras lui Billy. La aceste latitudini, nu există o zi a anului în care să nu fie pe cer, în același timp, ambii sori. Diferit de locul de unde vii.

— Pe *Avarnus*, Krillio, oamenii sunt foarte științifici, spuse Billy, îmbrățișând-o pe Abath. Avem căi de a imita realitatea prin imegini video, tridimensionale tactile, și așa mai departe, întocmai cum un portret imită un chip real. Ca rezultat, generația noastră se îndoiește de realitate, se îndoiește că ea există. Ne îndoim până și că Helliconia este reală. Nu cred că înțelegi ce vreau să spun...

— Billish, ca negustor, am călătorit prin cea mai mare parte a Campennlat-ului, și înainte de asta, ca cerșetor. Am fost chiar și departe, în vest, într-o țară numită Ponipot, dincolo de Randonan și Rededo, unde se sfârșește continentul. Ponipol este absolut real, chiar dacă nimeni din Oscilima nu crede în existența lui.

— Unde este această lume, *Avernus*, a ta, Billish? întrebă Abeth, nerăbdătoare. Este undeva deasupra noastră?

— Mmm...

Cerul de deasupra era încântător de senin.

— Acolo este Ipocrene, steaua aceea strălucătoare. Este un gaz gigant. Nu, *Avernus* nu a răsărit încă. Este undeva, dedesubtul nostru.

— Dedesubtul nostru! râse fata pe înfundate Ești nebun, Billish. Ar trebui să rămâi la povestea ta. Dedesubt! Este un fel de gossie?

— Unde este cealaltă lume, Pământul? Pe ea poți s-o vezi, Billish?

— Este prea departe pentru a fi văzută. Pe lângă asta, Pământul nu dă lumină, ca un soare.

— Dar *Avarnus* dă?

— Îl vedem pe *Avernus* datorită luminii reflectate de ta Batalix și Freyr.

Muntras se gândi.

— Dar de ce nu putem vedea Pământul datorită luminii reflectate de Batalix și Freyr?

— Este prea departe. Este greu de explicat. Dacă Helliconia ar fi avut o lună, ar fi fost mai ușor de explicat — dar

În acel caz astronomia helliconiană ar fi fost mult mai avansată decât este acum. Lunile atrag privirile oamenilor pe cer mai mult decât soarii. Pământul reflectă lumina propriului său soare. Sol.

— Presupun că Sol este prea departe pentru a putea fi văzut. Ochii mei nu mai sunt, oricum ceea ce erau odată.

Billy scuturâ din cap şi cercetă cerul nord-estic.

— Este undeva acolo... Sol şi Pământul, şi celelalte planete ale lui Sol. Cum numiţi acea constelaţie lungă, risipită, cu toate acele stele slabe la vârf?

— In Dimaniam, spuse Muntras, o numim Viermele Nopţii. Eu nu o văd prea clar. Prin părţile astea o numesc Viermele lui Wutra. Nu-i aşa, Grengo?

— Degeaba mă întrebi pe mine numele stelelor, spuse Pailos şi zâmbi pe sub mustaţă, ca şi când ar fi spus: dar dă-mi o monedă de aur de zece rooni şi le voi identifica pentru tine.

— Sol este una din stelele slabe din Viermele lui Wutra. Vezi pe unde îi este pieptul.

Billy vorbea glumeţ, fiind uşor stânjenit de rolul de învăţător, după ani întregi când el fusese cel învăţat. Faţa, cu gura întredeschisă, privea către locul pe cer îl indica el. Managerul local privea plictisit în întuneric, cu degetul agăţat confortabil de ţeava fiinţei. Bătrânul şi solidul Căpitan al Gheţii îşi trecu mâna peste păr, zgâindu-se către infinit cu hotărârea zugrăvită pe chip.

Erau suficient de reali. Billy se obişnuise acum, de când era cu Muntras şi Abathy, cu ideea unei realităţi "reale", respingătoare, cum ar fi putut fi pentru Sfătuitorul său de pe *Avernus*, prins într-o realitate "irealâ". Sistemul său nervos fusese zdruncinat în ultimul timp de noile experienţe materiale, de mirosuri, culori, sunete. Pentru prima dată, trăia din plin. Cei care priveau în jos, către el, poate considerau că se afla în iad, însă libertatea de a se mişca prin mediul său îi spunea că se află în peredis.

Lumina dispăruse, scufundată în nimic, lăsând un moment de întuneric beznă înainte ca blânda lume să revină la existenţă.

"Oare pot eu să-i conving despre *Avernus*, despre Pământ?" se întrebă Billy. "Oricum, ei nu mă vor convinge niciodată de zeii lor. Avem două gândiri diferite, cu prejudecăţi diferite."

Apoi urmă o întrebare pe un ton întunecat. Şi dacă Pământul era o născocire a imaginaţiei averniene, zeul Avernus, de altfel, lipsind? Efectele devastatoare ale lui Akhanaba şi

bălăliile lui împotriva păcatului erau evidente oriunde. Ce dovadă era privind existența Pământului — ceva mai mult decât acea pală de praf, unde Sol strălucea în cadrul Viermelui Nopții, către nord-est?

Alungă întrebarea neconfortabilă și ascultă ceea ce spunea Muntras.

— Dacă Pământul este atât de departe, Billish, cum pot oamenii de acolo să ne privească?

— Acesta este unul dintre miracolele științei: comunicarea la distanțe foarte mari.

— Mi-ai putea explica, în scris, cum se face asta, când ajungem la Lordryardry?

— Vrei să spui că oamenii de acolo — oameni adevărați, ca noi — spuse Abalh, s-ar putea să ne privească chiar acum? Să ne vadă în mărime naturală, nu în gușa unui vierme?

— Este mai mult decât posibil, draga mea Abalh. Fața ta și numele tău sunt probabil deja cunoscute de milioane de oameni de pe Pământ, sau, mai degrabă, vor fi cunoscute după o mie de ani, pentru că atât de mult le trebuie comunicațiilor ca să ajungă pe Pământ.

Neimpresionată de cifre, nu se putea gândi decât la un singur lucru. Punându-și mâna la gură, se apropie de urechea lui Billy.

— Doar nu crezi că ne vor vadea când suntem în pat, nu?

Auzind remarca, Pallos râse și o ciupi de fund.

— Taxezi în plus pe oricine altul care privește, nu, fato?

— Vezi-ți de propriile treburi, îi spuse Billy.

Muntras își țuguie buzele.

— Ce plăcere ar avea, privindu-ne în practice noastră natívă?

— Ceea ce deosebește Helliconia de mii de alte lumi, spuse Billy, întorcându-se la tonul neutru de învățător, este prezența aici a organismelor vii.

În timp ce digerau remarca lui, un zgomot ajunse până la ei, din ceață și din junglă, un țipăt prelungit, îndepărtat, însă clar.

— A fost un animal? întrebă fata.

— Cred că a fost urletul phagorilor, spuse Muntras. Adesea este un semn de primejdie. Sunt mulți phagori liberi prin împrejurimi, Grengor?

— Ar putea fi. Phagorii sclavi eliberați, au învățat căile oamenilor și trăiesc confortabil în așezările lor din junglă. Am auzit și eu vorbindu-se, spuse Pallos. Nu sunt foarte inteligenți, totuși le poți lua un preț bun pentru gheața spartă.

— Phagorii cumpără gheaţă de la Iine? întrebă Abath, surprinsă. Credeam că numai Garda Phagoriană a regelui Jandol Anganol esle Iralală cu gheaţă.

— Ei aduc la Osoilima diferile obiecle, penlru a le comercializa: coliere din sămburi de gwing-gwing, piei şi allele de felul ăsta, aşa că atunci au bani ce să-mi plăleascâ pentru gheaţă. O ronţăie imadiat, chiar în magazinul meu. Dezgustător! Ca un om ce baa lichior.

Tăcerea se lăsă asupra lor.

Rămaseră liniştiţi, privind afară în noaplè, sub vălul nelimilal al stelelor. În imaginaţia lor, sălbăticia părea aproape la fel de fără limite, şi de acolo se auzea din când în când sunetul acela, ca un ţipăl, ca şi când cei ce-şi radobândeau libertalea ar fi suferit.

Dinspre slele veneau numai neinsislenle semnale luminoase şi, dinspre marea Slâncă de sub ei, întunericul.

— Ei bine, phagorii nu ne Ingrijorează, spuse Munlras, Inlrerupându-le speculaţiile. Billish, acolo unde esle Sol, în acea direcţie, esle Lanţul Estic, pe care oamenii îl numesc Marele Nklryhk. Puţini oameni îl vizitează. Este aproape inaccesibil. Numai phagorii trăiesc acolo, după cum spun legendele. Când erai pe *Avernus*, ai văzut vreodată Marele Nktryhk?

— Da, Krillio, adesea Şi avem simulări ale lui în cenlrele noastre de recreere. Vârfurile Nklryhk-ului sunt în general învăluile de nori, aşa că noi privim prin infraroşu. Platoul său cel mai înall — care acoperă vârful lanţului ca un acoperiş — are peste nouă mile înălţime, şi pătrunde în slralosferă. Esle o apariţie foarte impresionantă, înfricoşătoare, ce să fiu sincer. Nimic nu trăieşte pe povârnişurile cele mai înalte, nici chiar phagorii. Aş fi vrul să vă fi adus o folografie, să vă arăl, însă aceste lucruri sunl foarte descurajante.

— Îmi poţi explica cum să fac... fologirafe?

— Fotografii. Voi încerca, în Lordryardry.

— Bine, hai să coborâm, alunci, şi să nu ne mai pese dacă apare Akhanaba. Hai să mâncăm ceva, să dormim şi să ne Irezim bine mâine dimineaţă, Inainle de prânz.

— *Avernus* va fi sus înlr-o oră Va Irece peste lot cerul în aproximaliv douăzeci de minute.

— Billish, ai fost bolnav. Trebuie să fii în pal Intr-o oră. Mâncare, apoi în pal. Singur Trebuie să fiu lalăl tău pe Pământ... vreau să spun pe Helliconia. Atunci, dacă părinţii lăi ne privesc, vor fi fericiţi.

— De fapl, noi nu avem părinţi, ci numai clanuri, explică

Billy, trecând pe sub arcadă şi pregălindu-se să coboare. Este practicală naşterea extrauterină.

— Mi-ar place să-mi desenezi cum reuşiţi să faceţi una ca asta, spuse Căpitanul Gheţii.

Coborâră în spirală, înapoi pe pământ, Billy strângând mâna lui Abalhy.

În jos, pe râu, peisajul se schimbă. Mai înlăi un mal, apoi celălalt, deveniră scena unor culturi intensive. Jungla fusese lăsală în urmă. Intraseră în ţinutul loesului. *Lordryardry Lady* alunecă în Ottassol aproape înainte ca pasagerii ei să realizeze, neobişnuiţi cu oraşele care îşi duceau existenţa în subteran.

În timp ce Div supravaghea descărcarea mărfurilor pe chei, Căpitanul Gheţii îl luă pe Billy sub punte, într-o cabină goală.

— Te simţi bine?

— Excelent. Dar nu poate dura. Unde este Abalhy?

— Ascultă-mă, Billish, vreau să stai liniştit aici, în timp ce eu o să fac o mică afacere în Ottassol. Trebuie să văd unul sau doi prieteni vechi. Şi am de expediat o scrisoare importantă. Aici sunt oameni inteligenţi, nu doar necioplţi de la ţară. Nu vreau să afle cineva de existenţa ta, înţelegi?

— Dar, de ce?

Muntras îl privi în ochi.

— Pentru că eu însumi sunt un bătrân necioplit şi cred în poveştea ta.

Billy zâmbi încântat.

— Mulţumesc. Ai mai multă raţiune decât Sartorilrvrash, sau regele.

Îşi strânseră mâinile.

Trupul solid al Căpitanului Gheţii părea aproape să umple micuţa cabină. Continuă, confidenţial:

— Aminteşte-ţi cum te-au tratat cei doi şi fă cum ţi-am spus. Stai în cabină. Nimeni nu trebuie să ştie de existenţa ta.

— În timp ce tu mergi la ţărm şi te îmbeţi din nou. Unde este Abalhy?

O mână mare se ridică într-un gest precaut.

— Îmbătrânesc, şi nu mai vreau necazuri. Nu mă voi îmbăta. Mă voi întoarce cât de curând posibil. Vreau să te duc înapoi în Lordryardry, unde vom avea grijă de tine şi de ceasul tău magic. Acolo îmi vei putea povesti despre vasul care te-a adus aici şi despre alte invenţii. Dar mai înlăi am nişte afaceri de negociat, şi scrisoarea aceea de înmânat.

Billy deveni mai curios.

— Krillio, unde este Abalhy?

— Nu le îmbolnăvi din nou. Abalhy a plecat. Ştii că mergea numai până la Ottassol.

— A plecat fără să-şi ia la revedere? Fără un sărut?

— Div era gelos, aşa că am alungal-o. Îmi are rău. Îţi transmite dragostea ei. Trebuie să-şi câştige existenţa, ca oricine altcineva.

— Să-şi câştige existenţa... Nu mai putu continua.

Muntras profită de ocazie ca să se strecoare uşor afară din cabină şi să încuie uşa. Băgă cheia în buzunar, zâmbind.

— Mă întorc curând, spuse reasigurându-l pe Billy, care începuse să bată în uşă.

Urcă treptele, traversă puntea şi coborî pe pasarelă. De-a lungul cheiului era un tunel ce conducea în loess. Deasupra lui era o notiţă:

LORDRYARDRY ICE TRADING CO

- numai pentru mărfuri -

Acesta era un chei modest. Cheiul principal Lordryardry era la o jumătate de milă în jos, şi acolo erau ancorate vasele ce navigau pe mare, şi unde afacerile erau mai mari. Însă aici cercetau mai puţini ochi, iar securitatea era bună. Muntras coborî prin tunel şi intră într-un birou de verificări.

Doi funcţionari, alarmaţi să-l vadă sosind pe proprietar, se ridicară, ascunzând sub masă cărţile cu care jucau. Ceilalţi ocupenţi ai biroului erau Div şi Abalh.

— Mulţumesc, Div. Vrei să-i iei de aici pe aceşti funcţionari şi să mă laşi un moment singur cu Abalhy?

În felul său ursuz, Div urmă instrucţiunile. Când uşa fu închisă în urma celor trei bărbaţi, Muntras o încuie şi se întoarse spre fată.

— Stai jos, draga mea, dacă doreşti.

— Ce vrei de la mine? Călătoria s-a terminat, în cele din urmă, şi trebuie să-mi urmez drumul. Arăta supărată şi în acelaşi timp speriată Vederea uşii încuiate o îngrijora. În felul ei de a-şi lăsa în jos colţurile gurii, a neplăcere, Muntras recunoscu gestul mamei ei.

— Nu fii obraznică, domnişoară. Te-ai purtat bine până acum şi sunt mulţumit de tine. În caz că nu-ţi dai seama, căpitanul Krillio Muntras este un aliat valoros pentru o tânără ca tine, chiar dacă sunt bătrân. Sunt încântat de tine şi intenţionez să te răsplătesc pentru cât ai fost de bună cu mine şi cu Billish.

Ea se relaxă uşor.

— Îmi pare rău. Numai că făceai un mister cam mare din asta. Vreu să spun, mi-ar fi plăcut să-i spun la revedere lui Billish. Ce este rău cu mintea lui?

În timp ce vorbea, el scoase din chimir câteva monede de argint. I le întinse zâmbind. Abath veni mai aproape şi, când ajunse să ia banii, el îi prinse încheietura mâinii cu cealaltă mână. Ea strigă de durere.

— Acum, fetiţo, poţi avea banii ăştia, dar mai întâi trebuie să scot o mărturisire de la tine. Ştii că Ottassol este un port mare? Îi strânse braţul până ce ea suspină.

— Da.

— Ştii deci că sunt mulţi străini în acest port mare?

O strânse. Ea suspină.-

— Ştii că printre străini sunt oameni de pe alte continente?

O strânse din nou. Urmă un all suspin.

— Hespagoral, de exemplu?

O strânse încă o dală.

— Inclusiv oameni din rasa uskul?

Deşi, după încruntarea sprâncenelor lui Muntras, părea că nu sfârşise catheismul său, îi dădu drumul mâinii pe care o înroşise în cursul interogatoriului Abalh luă monedele de argint şi le puse într-un buzunar al sulului de bagaje pe cere le avea la ea, fără a face nici un comentariu, cu excepţia unei priviri întunecoase.

— Ce faţă sensibilă. Ia tot ce poţi de la viaţă. Şi am dreptate să gândesc că ai avut ceva afaceri cu un anume bărbat din rasa uskul, în Matrassyl, în modul obişnuit, nu-i aşa?

Privi din nou înfricoşată şi se ridică repede, ca şi când ar fi avut de gând să-l atace.

— Despre ce mod obişnuit vorbeşti?

— Cel pe care îl practici tu şi mama ta, draga mea — cu banii şi cu păsărica. Uite, ăsta nu este un secret pentru mine, pentru că am cuvântul mamei tale şi l-am păstrat încă de atunci. Însă este atât de mult de atunci, că trebuie să-mi aminteşti numele acelui om din rasa uskul, cu care ai făcut târgul.

Abalh dădu din cap. Lacrimile îi curgeau pe obraji.

— Uite, am crezut că-mi eşti prieten. Las-o baltă! Oricum, tipul a părăsit Matrassyl-ul şi s-a întors în ţara lui. A dat de un necaz... Din cauza asta am venit în sud, dacă vrei să ştii. Mama ar fi trebuit să-şi ţină gura.

— Înţeleg. Rezerva ta de bani s-a terminat... sau a fugit... Acum, vreau numai să aud că pronunţi numele lui, şi apoi eşti liberă.

Ea îşi puse mâinile la gură şi îi spuse printre degete:

— Io Pasharalid.

Urmă un moment de tăcere.

— Dar şliu că ţinleşli sus, micuţa mea. Cu greu pot să cred. Nici mai mult, nici mai puţin decât ambesadorul Sibornal-ului! Şi nu numai păsărice implicată, ci şi arme. Soţia lui şlia?

— Tu ce crezi? Bâtea din nou în retragere. O văzu din nou în ea pe mama ei.

— Foarte bine. Mulţumesc, Abalhy. Acum, amândoi ştim câte un secret al celuilalt. Ştii despre Billish. Nimeni altcineva nu trebuie să şlie de el. Trebuie să taci şi să nu-i pomeneşli niciodată numele, nici măcar în somn. A fost numai un client. Acum a plecat, iar tu ţi-ai primit plata. Dacă spui cuiva despre Billish, voi strecura o mică notă reprezentanţei de aici a Sibornal-ului şi vei da de necaz. Este o ţară religioasă; împerecherea între doamnele bortieneze şi ambasadorii străini este absolut ilegală. Asta întodeauna conduce la şantaje, sau crimă. Dacă va ieşi la suprafaţă vreun cuvânt despre tine şi Pasharalid, nu vei mai fi văzută niciodată. Ne-am înţeles?

— Oh, da, nemernicule! Da!

— Bine. Este bine. Sfatul meu este să-ţi ţii gura închisă şi picioarele încrucişate. Te voi duce la un prieten al meu pe care trebuie să-l văd. Este un savant. Are nevoie de o menajeră. Te va plăti regulat şi bine. Eu nu sunt un bivol de felul meu, Abalhy, chiar dacă îmi place să mă port astfel. Aşa că-ţi fac o favoare — de dragul mamei tale, la fel ca şi de dragul tău. În curând te vei culca singură seara în Ottassol.

Se opri să vadă ce spunea, însă ea pur şi simplu îl privea cu ochi neîncrezători.

— Rămâi cu prietenul meu, savantul, în casa lui confortabilă, şi nu vei avea nevoie să devii curvă. Probabil vei putea găsi un soţ bun — eşti drăguţă şi nu eşti proastă. Este o ofertă dezinteresată.

— Şi prietenul tău va sta cu ochii pe mine pentru tine, bănuiesc?

O privi şi-şi ţuguie buzele:

— Este câştigat de curând şi nu te va molesta. Vino. Mergem să-l vedem. Şterge-ţi nasul.

Căpitanul Gheţii, Muntras, chemă o teleică cu o singură roată. El şi AbalhVasidol urcară şi plecară cu teleica, trasă de doi veterani din Războaiele Veslice, care aveau amândoi două

.. ale şi jumătate, trei picioare şi cam acelaşi număr de ochi.

În acest fel străbătură străzile sublerane ale Ottassol-ului şi după o vreme intrară în Curtea Ward, unde lumina zilei strălucea puternic din pătratul de cer de deasupra. La capătul unei scări era o uşă solidă cu un semn deasupra. Coborâră din strâmtul vehicul, veteranii primiră o monadă şi Muntras sună din clopoţelul de la uşă.

Era greu de închipuit din partea unui om de profesia lui Bardol CaraBansity, deuteroscopistul, să fie surprins, oricine l-ar fi căutat; însă ridică o sprânceană către fată în timp ce strângea mâna bătrânului său prieten.

La un pahar de vin, pe care-i servi iubita lui soţie, CaraBansity se declară încântat s-o instaleze pe AbalhVasidoi în gospodăria lui:

— Bănuiesc că nu veţi dori să cari carcase de noxney. Însă există şi treburi mai puţin alarmante de făcut. Bun Bine-ai venit.

Soţia lui păru mai puţin încântata de acest nou aranjament. Însă nu spuse nimic.

— Atunci, domnule, am să plec, cu complimente şi recunoştinţă pentru amândoi, spuse Muntras, ridicându-se de pe sceun.

CaraBansity se ridică şi el, şi de data aceasta, sigur nu exista nici o greşeală, era într-adevăr surprins. În ultimii ani, Căpitanul Gheţii îşi luase obiceiuri tihnite. Când distribuia-gheaţa — din care gospodăria lui CaraBansity şi anexele sale consumau o parte bună — naguslorul se instala în general pentru o lungă şi plăcută convorbire. "Această grabă trebuie să însemne ceva", gândi CaraBansity.

— Ca recunoştinţă că ne-ai prezentat această tânără domnişoară, cel puţin te voi conduce înapoi pe vas, spuse el. Nu, nu, insist.

Şi într-adevăr insistă, în aşa măsură încât Muntras, încurcat, se găsi în scurt timp cu genunchii apropiaţi de cei ai deuteroscopistului şi cu nasurile aproape alingându-se, şi niciunde nu putea să-şi îndrepte privirile cu excepţia ochilor din faţa lui, aşa cum se zdruncinau în lectică spre depozitul:

NUMAI PENTRU TRANZIT DE MĂRFURI.

— Prietenul lău, Sartorilrvrash... spuse Căpitanul Gheţii.

— E bine, sper.

— Nu. Regele l-a concediat şi el a dispărut.

— Sartorilrvrash a dispărut! Unde?

— Dacă oamenii ar fi şliul unde, n-ar fi socotit-o dispariţie,

spuse amuzat Muntras, schimbând poziţia unui genunchi.

— Ce s-a întâmplat, pe toţi zeii?

— Ai auzit despre Ragina Raginelor, desigur.

— A trecut pe aici în drum spre Gravabagalinien. Conform cu scrisoarea de şliri, cinci mii de pălării au fost pierdute după ce au fost nagfijenl aruncate în aer la sosirea ei la docurile ragale.

— JandotAnganol şi prielenul lău s-au certat pe tema masacrului myrdolatorilor.

— Şi apoi el a dispărut?

Muntras dădu din cep atăl de încet, încâl nasurile lor abia se atinseră.

— În pivniţele palalului, unde-au mai dispărut şi alţii?

— Posibil. Sau a fost suficient de inteligenl ca să zboare din oraş.

— Trebuie să descopăr ce s-a întâmplat cu manuscrisul său.

Când lectica ajunse la depozit, Muntras spuse, cu mâna pe mâneca celuilalt:

— Eşli foarte amabil, dar nu e cazul să mai coborî.

Arătând cât se poate de confuz, CaraBansity coborî totuşi.

— Vino, îţi cunosc eu şmecheriile. Asta a fost una bună. Soţia mea se va acomoda mai bine cu drăguţa ta AbathVasidol, în timp ce tu şi cu mine vom lua o băutură de edio la bordul vasului tău, nu? Să nu crezi că n-am pricepul stratagema ta.

— Nu, dar...

În timp ce Muntras plăti neliniştit pe oamenii cu lectica, deuteroscopistul se îndreptă în felul său greoi către docurile unde era ancorală *Lordryardry Lady*.

— Sper că ai o sticlă de exaggerator la bord? întrebă CaraBansity vesel, când Muntras îl ajunse din urmă.

— Şi cum te-ai căpăluit cu această domnişoară pe care atât de amabil ai depozitat-o la mine?

— Este prietena unui bătrân prieten. Ottassol este un loc periculos pentru fete inocente ca Abathy.

Lordryardry Lady stătea acolo, cu doi paznici phagori în apropiere, purtând banderole cu numele companiei.

— Îmi pare rău, dar nu te pot lăsa la bord, prietene, spuse Muntras, păşind în calea lui CaraBansity, astfel că încă o dată ochii lor aproape se atinseră.

— Dar, ce se-ntâmplă? Credeam că este ultima ta călătorie.

— Oh, mă voi întoarce... Trăiesc numai când sunt pe mare...

— Dar întotdeauna eşti îngrozit de piraţi.

Muntras respiră adânc.

— Îţi voi spune adevărul, şi păstrează-l numai pentru tine. Am un caz de boală la bord. Ar fi trebuit să-l declar autorităţilor portuare, dar n-am făcut-o, lemându-mă să nu întârzii în drumul spre casă. Nu le pot lăsa la bord. Catagoric. Ţi-ar pune viaţa în pericol.

— Mm... CaraBansity îşi înfăşură un degel cărnos în jurul bărbiei, privindu-l pe Muntras pe sub sprâncene

— În meseria mea, sunt obişnuit cu boala şi probabil imun la ea. De dragul marelui exaggerator, îmi voi asuma riscul.

— Nu, îmi pare rău. Eşti un prieten prea bun ca să te pierd. Te voi revedea curând, când voi fi mai puţin grăbit, şi vom bea până vom cădea sub masă... Vorbind într-o manieră distrasă, îi strânse mâna lui CaraBansity şi aproape că fugi de el Trăgând pasarela navei, îl strigă pe fiul său şi pe toţi ceilalţi de la bord, spunându-le că aveau să plece imediat.

CaraBansity stătea pe chei, privind, până ce Căpitanul Gheţii dispăru sub punte. Atunci se întoarse încet pe călcâie şi se îndepărtă.

Într-un anume punct de pe alee se opri scurt, pocnindu-şi degetele, şi începu să râdă. Credea că rezolvase micul mister. Pentru a sărbători viitorul succes al deuteroscopiei, intră în următoarea curte şi păşi într-o tavernă unde nu era cunoscut.

— O jumălate de Exaggeralor, comandă el. O tralaţie pentru sine, o recompensă. Oamenii îi dădeau înainte cu vorbăria fără s-o ştie, pentru motivul subînţeles că urau sentimentul vinei şi, în consecinţă, se trădau pe ei înşişi. Cu înţelegerea acestui lucru, îşi aminti ce-i spusese Muntras în lectică.

— În pivinţele palatului... Probabil.

"Probabil" nu însemna nici da, nici nu. Bineînţeles. Căpitanul Gheţii îl salvase pe Sartorilvrash de rage şi îl ducea pe furiş, în siguranţă, în Dimariam. Chestiunea era mult prea periculoasă pentru Muntras, ca să-i fie spusă chiar şi prietenului lui Sartorilvrash din Ottassol...

Sorbind din băutura spumoasă, îşi lăsă mintea să rătăcească asupra posibilităţilor pe care le deschidea aflarea acestui secret.

În lunga şi plina de culoare carieră, Căpitanul Gheţii, Muntras, fusese nevoit să le joace nişte farse prietenilor, ca şi duşmanilor, deopotrivă. Mulţi nu avuseseră încredere în el;

totuşi, faţă de Billy simţea o pulernică afecţiune paternă, întărită probabil de dificultăţile prin care trecuse cu propriul său fiu, Div cel cu mintea slabă. Lui Muntras îi plăcea neajutorarea lui Billy şi aprecia cumulul de cunoştinţe uimitoare ce păreau atât de mult a fi o parte din Billy. Billy era într-adevăr un mesager din altă lume; Muntras nu se îndoia de asta. Era hotărât să protejeze ciudata creatură împotriva oricui.

Însă, înainte de a se aşterne pe drumul către ţinutul său natal, Dimariam, mai avea o mică treabă de care să se ocupe. Călătoria lui de plăcere, în josul Takissei, nu-l determinase pe Muntras să-şi uite promisiunea faţă de regină. La docurile sale principale din Oltassol, îl chemă în biroul său pe unul dintre căpitani, omul care conducea nava comercială de coastă *Lordryardry Lubber*, şi-i dădu scrisoarea raginei Myrdeminggala.

— Eşti pregătit pentru Randonan, da?

— Până la Ordelay.

— Atunci vei duce acest document la generalul borlienez Hanra TolramKelinet, din Armata a Doua. Eşti responsabil personal de ajungerea lui în mâinile generalului. Ai înţeles?

La docul principal, Căpitanul Gheţii îl transferă pe Billy pe frumoasa navă oceanică *Lordryardry Queen*, mândria flotei sale. Nava era capabilă să transporte 200 tone de blocuri de gheaţă. Acum, în călătoria spre casă, ducea încărcături de grâne şi cherestea, împreună cu un Billy entuziasmat şi un Div posac.

O briză prielnică umplu pânzele, până când cordajele se întinseră şi cântară. Prova se îndreptă spre sud ca acul unei busole, indicând îndepărtatul Hespagorat.

Ţărmurile Hespagorat-ului, alături de jalnicele animale care le locuiau, erau apariţii familiare tuturor celor de la bordul Staţiei Terestre de Observare. Priveau cu exagerată atenţie cum nava din lemn ce-l ducea pe Billy Xiao Pin se apropia de ele.

Dramele nu erau o obişnuinţă a vieţii de pe Avernus. Erau evitate. Emoţia — superfluă, cum era zugrăvită în Asupra prelungirii unui anotimp helliconian dincolo de durata unei vieţi umane. Totuşi, tensiunea dramatică era evidentă, în special printre tineretul celor şase familii mari. Fiecare era pus în situaţia de a fi sau nu de acord cu acţiunile lui Billy.

Mulţi spuneau că Billy era incapabil. Era mult mai dificil să admită că arătase curaj şi o abilitate considerabilă de adaptare la diferite condiţii. Sub argumentele care necăjeau, era însă o speranţă melancolică: poate că Billy îi va convinge cumva pe oamenii de pe Helliconia că ei, avernienii, existau.

Adevărat, Billy părea că-l convinsese pe Muntras. Dar Muntras nu era considerat important. Şi erau semne că Billy, după ce-l convinsese pe Muntras, n-ar mai insistat în această direcţie ci, pur şi simplu, în mod egoist, se bucura de zilele ce-i rămâseseră, înainte ca virusul hellico să-l atace.

Marea dezamăgire a fost că Billy a eşuat în ceea ce-i privea pe JandolAnganol şi pe Sartorilrvrash. Trebuia admis că aceştia aveau în minte probleme de interes mult mai mare.

Întrebarea pe care şi-o puseseră puţini oameni de pe Avernus era: efectiv, ce puteau face regele şi consilierul său, dacă s-ar fi ostenit să-l asculte pe Billy şi să ajungă să creadă în existenţa acestei alte lumi a lui? Pentru că întrebarea ducea la concluzia că Avernus era mult mai puţin important pentru Helliconia, decât era Helliconia pentru Avernus.

Succesele şi eşecurile lui Billy fură comparate cu cele ale anteriorilor câştigători ai Vacanţei pe Helliconia. Puţini făcuseră mai mult decât Billy, dacă era să se spună adevărul. Unii fuseseră ucişi imediat ce sosiseră pe planetă. Femeile se descurcaseră mai rău decât bărbaţii: atmosfere necompetitivă de pe Avernus favoriza egalitatea între sexe; pe Helliconia, treburile se petreceau altfel, şi multe femei câştigătoare ale Vacanţei pe Helliconia îşi sfârşiseră viaţa în sclavie. Una sau două parsonalităţi puternice reuşiseră să se facă crezute, şi într-unul din cazuri se formase un cult religios în jurul acestui Salvator din Ceruri (pentru a cita doar unul din titlurile lui). Cultul murise când o forţă de cuceritori distrusese satele în care locuiau credincioşii.

Cele mai puternice personalităţi care coborâseră, îşi ascunseseră total originile şi trăiseră după propria lor judecată.

O caracteristică pe care o aveau toţi câştigătorii, era aceea că în ciuda avertismentelor fracvente şi severe din pertea Sfătuitorilor lor, toţi avuseseră, sau măcar încercaseră să aibă relaţii sexuale cu helliconienii. Cei care se joacă cu focul întotdeauna se îndreaptă către flacăra cea mai puternică.

Tratamentul lui Billy întări aversiunea generală în rândurile familiilor, faţă de religiile Helliconiei. Consensul a fost că acele religii înghiţiseră modul de trai sensibil, raţional. Locuitorii — credincioşi şi necredincioşi deopotrivă — erau văzuţi ca zbătându-se în plasele falsităţii. Niciunde nu exista o încercare de a fi senin şi de a vedea o viaţă ca o formă de artă

Pe îndepărtatul Pământ, concluziile vor fi diferite. Capitolul din lunga cavalcadă a istoriei, care-i privea pe JandolAnganol şi Billy Xiao Pin, ar fi fost privit cu o mâhnire superioară oricăruia de pe Avernus, o mâhnire în care detaşarea şi simpatia erau

bine echilibrete. Oamenii Pământului, în cea mai mare perte, trecuseră dincolo de stediul în care credința religioasă era suprimată, sau înlocuită prin ideologie, sau transpusă în culte la modă, sau redusă la o sursă de referință pentru artă și literatură. Pământenii puteau înțelege cum religia le permitea până și țăranilor truditori saltul în eternitate. Ei înțelegeau că cei cu puterile cele mai slaba aveau cea mai mare nevoie de zei. Înțelegeau că însuși Akhanaba pregătise drumul pentru un mod de viață religios, dar care nu avea nevoie de Dumnezeu.

Dar ce înțelegeau până la capăt era că motivul pentru care rasa ancipitalilor nu era deranjată de perturbațiile religiei, era că mințile lor atemporale nu se ridicau până la o asemenea grijă. Phagorii nu ar fi aspirat niciodată la o înălțime morală, unde s-ar fi plecat în fața unor falși zei.

Materialiștii de pe Avernus, la o mie de ani lumină depărtare de o asemenea gândire, îi admirau pe phagori. Văzură cum Billy fusese mei bine primit dedesubt, decât în palatul Matrassyl Unii se întrebau cu voce tare dacă următorul câștigător al unei Vacanțe Helliconiene n-ar fi trebuit să se alăture ancipitalilor și să spere să-i conducă la răsturnarea idolilor umanității.

Această concluzie a fost trasă după multe ore de discuții bine conduse. De fapt, era disimulată gelozia privind libertatea omenirii de pe Helliconia, chiar și în acel stediu decăzut, o gelozie mult prea distructivă pentru a fi înfățișată între hotarele Stației Terestre de Observare.

13. O cale către un armament mai bun

Anul Mic avansa, chiar dacă efectele sezonului erau mascate virtual sub marea revărsare a verii lui Freyr. Biserica îşi celebra zilele sale speciale. Vulcanul era în erupţie. Soarele atârna deasupra spinărilor aplecate ale ţăranilor.

Regele JandolAnganol, în aşteptarea notei sale de divorţ, slăbise. Plănuia o altă campanie în Cosgatt, pentru a-l învinge pe Darvlish şi a redobândi popularitatea. Îşi camuflase angoasele interioare printr-o activitate nervoasă constantă. Oriunde ar fi mers, tânărul phagor Yuli îl urma, împreună cu alte umbre, care dispăreau când regele îşi întorcea privirea vulturească spre ele.

JandolAnganol se rugă, îndură o flagelare din mâinile vicarului său, se îmbăie, se îmbrăcă şi ieşi în curtea palatului, unde se aflau grajdurile hoxney-ilor. Purta un bogat keedrant, cu forme de animale brodate pe el, pantaloni de mătase şi cizme înalte din piele. Peste keedrant îşi pusese o armură din piele, împodobită cu înfloriturl din argint.

Iapa sa favorită, Lapwing, era înşeuată. O încălecă. Yuli ieşi fugind, chiuind şi strigându-l Tată; JandolAnganol puse animalul sus, în spatele său. Ieşiră la trap în parcul deluros din spetele palatului. Însoţindu-l pe rege la o distanţă respectuoasă, era un detaşament din Prima Gardă Phagoriană, în care, în aceste timpuri primejdioase, JandolAnganol îşi punea mai multă încredere ca înainte.

Vântul căldu[îi bătea în obraji. Respiră adânc. Totul în jur era prăfuit în griul îndepărtatului Rustyjonnik.

— Este vvânătoaar' azi! strigă Yuli

— Da, vânătoare.

Într-o groapă, din care palmierii îşi trimiteau în sus ramurile lari, fusese instalală o ţintă. Mai mulţi bărbaţi în haine întunecate erau ocupaţi cu aranjamentele imediat ce sosi

regele, devenită imobili, mărturie a puterii Maiestăţii Sale de a îngheţa sângele. Garda Phagoriană sosi în linişte şi formă un şir, blocând gura gropii.

Yuli sări de pe Lapwing şi alergă în jur, insensibil la această ceremonie. Regele rămase în şa, cu sprâncenele încruntate ameninţător, ca şi cum ar fi avut capacitatea să se înghete pe el însuşi.

Una din figurile înghetate înainlă şi-l salută pe rege. Era un om mic şi subţire, cu o fizionomie neobişnuită, care purta haine aspre. Numele lui era Slanjivallptrekira, iar acest nume era privit ca fiind grosolan şi amuzant. Posibil ca acesta să fie handicapul vieţii lui, care îl determinase pe Slanjivallptrekira să etaleze, la vârsta medie, favoriţi de culoare roşcată, înlăriţi de o mustaţă în formă de ureche de phagor. Aceasta dădea un aspect de ferocitate înfăţişării sale, blânde de altfel, creând o figură cu mai multe dungi piezişe decât verticale.

Îşi linse buzele nervos, îndurând privirea vulturească a suveranului.

Stânjeneala lui nu era provocată de insinuarea numelui său, ci de faptul că era Armurierul Regal şi Şeful Meşter Fierar al Corpului Fierarilor. Şi de faptul că aveau să fie testate şase ţinte construite sub îndrumarea lui, imitaţii ale unei arme sibomaleze.

Aceasta era a doua testare. Alte şase prototipuri, testate cu jumătate de decadă în urmă, nu funcţionaseră. Gata cu lingerea buzelor. Gata cu tendinţa genunchilor lui Slanjivallptrekira de a se înmuia.

Regele rămase în şa. Drept semnal, ridică o mână.

Figurile reveniră la viaţă.

Şase egenţi phagori fuseseră delegaţi să încerce armele, una câte una. Înaintară, cu feţele bovine lipsite de expresie, cu umerii masivi aduşi, înfăţişarea lor mare şi păroasă contrastând cu anatomiile uscăţive ale armurierilor.

Noua armă a lui Slanjivallptrekira avea înfăţişarea exterioară a originalului. Ţeava de metal avea patru picioare lungime. Era implantată într-un pat de lemn, care se arcuia sub forma unei tălpi, de încă două picioare lungime.

Ţeava era legată de pat cu benzi de cupru. Mecanismul de tragere era făcut din fierul de cea mai bună calitate, pe care îl puluseră produce furnalele Corpului Fierarilor. Gravuri din argint, decorate cu simboluri religioase, fuseseră adăugate patului puştii. Ca şi la original, arma se încărca pe la capătul ţevii, cu ajutorul unei vergele.

Primul sergent phagor veni cu prima armă. O ţinu, în timp

ce un armurier o încărcă. Sergentul îngenunche, cu piciorul întorcându-se înainte, în loc de înapoi, într-o poziţie pe care nici un om nu o putea realiza. La capătul ţevii armei, un trepied suporta o perle din greutate. Sergentul ochi.

— Gata, Sire, spuse Slanjivallptrekira, privind lemător spre Majestatea Sa. Regele înclină imperceptibil din cap.

Trăgaciul coborî. Praful de puşcă se aprinse. Cu o explozie puternică, arma se desfăcu în bucăţi

Sergentul căzu înapoi, ţipând guturai. Yuti fugi schelălăind în tufişuri. Lapwing nechează. Păsările zburară din copaci.

JandolAnganol îşi domoli iapa.

— Încercaţi numărul doi.

Sergentul, cu faţa şi pieptul pline de ichor, fu ajutat. Scotea un zgomot slab, un fel de behăit. Un al doilea sergent îi luă locul.

A doua armă explodă şi mai violent ca prima. Aşchii de lemn loviră pieptul regelui, acoperit de armură. Sergentului îi zburase o parte din maxilar.

A treia armă nu se aprinse. După încercări repetate, glonţul se rostogoli din ţeavă pe pământ. Armurierul Regal răse nervos, cu faţa pământie.

— Vom avea mai mult noroc data viitoare, spusé el.

Avură mai mult noroc cu a patra armă. Merse după cum se intenţionase, şi glonţul se îngropă lângă marginea ţintei. Era o ţintă mare, făcută pentru arcaşi, fiind aşezată la numai două duzini de paşi distanţă, însă tragerea a trecut drept un succes.

A cincea armă, crăpă descurajant de-a lungul ţevii. A şasea îşi trase glonţul, chiar dacă ţinta n-a fost nimerită.

Armurierii stăteau la un loc, studiind pământul de la picioarele lor.

Slanjivallptrekira se apropie de hoxney-ul regelui. Salută din nou. Mustaţa îi tremura.

— Facem ceva progrese, Sire. Încărcăturile noastre sunt poate prea puternica, Sire.

— Dimpotrivă, metalele voastre sunt prea sabe. Te întorci aici peste o săptămână cu şase arme perfecte, sau voi jupui pe fiecare membru al Corpului pe care îl conduci, începând cu tine, şi voi trimite pieile voastre în Cosgatt.

Luă una din armele stricate, fluieră după Yuli şi galopă îndreptându-se spre palat, de-a curmezişul păşiştii gri.

Partea interioară a fortăreţei-palat — inima lui, dacă fortăreţele-palate au o inimă — era sufocantă. Cerul de

deasupra era întunecat şi un ecou al lui putea fi găsit pe pământ, în orice colţ, pe fiecare terasă, cornişă, ornament, ungher şi fisură, de unde emanaţiile îndepărtatului Rustyjonnik refuzau să fie îndepărtate. Numai când regele trecu printr-o uşă groasă de lemn şi apoi prin a doua, la fel de groasă ca şi prima, scăpă de ceaţă.

Pe masură ce treptele duceau în jos, întunericul şi răcoarea se îngroşau în jurul lui, pentru a-l îmbrăţişa ca o pătură udă, imediat ce intră în grupul subteran de încăperi, rezervat pentru oaspeţii regali.

JandolAnganol trecu prin trei camere interconectate. Prima era cea mai îngrozitoare; servise ca încăpere a gărzilor, bucătărie, mortuar şi cameră de tortură, şi încă avea echipamentul legat de aceste destinaţii anterioare. A doua era un dormitor, ce conţinea numai un pat de cazarmă, chiar dacă şi acesta servise ca mortuar şi arăta mai bine pentru acest scop. În ultima cameră stătea VarpalAnganol.

Bătrânul rege rămase învelit într-o pătură cu picioarele în faţa unui grătar în care fumega un foc slab. Un grilaj înalt, în peretele din spatele lui, permitea luminii să se filtreze înăuntru, şi să-l definească ca o grămadă întunecată, deasupra căreia era aşezată o căpăţână zburlită.

JandolAnganol văzuse aceste lucruri de multe ori. Forma, cea întunecată, pătura, scaunul, grătarul, podeaua, până şi focul care, în atmosfera umedă, niciodată nu ardea cum trebuie, toate acestea nu se schimbaseră cu trecerea anilor. Părea că numai aici, în afara întregului său regat, putea privi la lucrurile trainice.

Făcând un zgomot ce sugera că s-ar putea să fie nevoie să-şi curaţe gâtul, bătrânul rege se întoarse în scaunul său. Expresia sa era pe jumătate absentă, pe jumătate nebună.

— Sunt eu, Jan.

— Credeam că este, din nou, aceeaşi cale... unde peştele sărise... Tu... Se luptă să se elibereze din gândurile lui. Tu eşti, Jan? Unde este Tata? Cât este ceasul?

— Aproape peisprezece, dacă asta are vreo importanţă pentru tine.

— Timpul este întotdeauna important. VarpalAnganol chicoti ca o stafie. Nu este timpul când Borlien-ul se prăbuşeşte peste Freyr?

— Acaasta este o poveste a bătrânelor neveste. Vreau să-ţi arăt ceva.

— Ce soţie bătrână? Mama ta este moartă, flăcăule. N-am văzut-o de... sau era aici? Uit. S-ar putea încălzi puţin

pelalul âsla?... Am crezut că simt miros de ars.

— Este un vulcan.

— Înţeleg. Un vulcan. Am crezut că ar putea fi Freyr. Uneori, gândurile mele rătăcesc... Vrei să stai jos, băiete? Începu să se lupte pentru a se ridica, dar JandoI Anganol îl împinse înapoi pe scaun. L-ai găsit pe Roba? S-a născut, nu?

— Nu ştiu unde se află .. Şi-a ieşit din minţi, cu siguranţă.

Bătrânul rege chicoti.

— Foarte şiret. Raţiunea te poate înnebuni, ştii?... Îţi aminteşti cum peştele obişnuia să sară în bazin? Întotdeauna a fost ceva sălbatic la Roba. E aproape bărbat acum, presupun. Dacă nu este aici, nu te poate înlătura, nu? Nici tu nu-l poţi însura. Cum o cheamă?... Cine Şi ea a plecat.

— Este în Gravabagalinien.

— Bine. Sper să n-o ucidă. Mama ei a fost o femeie extraordinară. Ce-i cu bătrânul meu prieten, Rushven? Este mort? Nu ştiu ce faci tu acolo sus, jumătate din timp. Dacă poţi înjumătăţi timpul.

— Rushven a plecat. Ţi-am spus. Agenţii mi-au raportat că a navigat către Sibornal, ceea ce i-ar prinde foarte bine.

Tăcerea se aşternu între ei. JandolAnganol stătea cu ltinta In mână, şovăind In a Intrerupe gândurile rătăcitoare ale lalălui său. Era mai rău decât înainte.

— Poate că va vedea Marea Roală din Kharnabhar. Este simbolul sacru, ştii?

După o luptă, şi numai lăsând pătura să alunece, reuşi să-şi elibereze gâtul bătrân şı slab, pentru a se întoarce să-şi privească fiul.

— Am spus că este-simbolul lor sacru.

— Ştiu asta.

— Atunci încearcă să răspunzi când îţi vorbesc... Ce mai ştii despre celălalt individ, uskutul, da, Pasharatid? L-au prins?

— Nu. A plecat şi soţia lui, cu o decadă în urmă.

Bătrânul se lăsă înapoi în scaun, suspinând. Mâinile sale strângeau nervos pătura.

— Îmi sună ca şi cum Matrassyl-ul ar fi aproape gol.

JandolAnganol îşi întoarse faţa în altă parte, către pătratul gri de lumină.

— Numai eu şi phagorii am rămas.

— Ţi-am spus vreodată ce făcea lo Pasharatid, Jan, când i se îngăduia să vină să mă vadă? Curioasă comportare pentru un om din continentul nordic. Ei sunt foarte controlaţi, nu pasionali, ca borlienezii.

— Ai plănuit cu el să mă înlături?

— Doar am stat aici, în timp ce el trăgea prin cameră o masă, o masă grea. Obişnuia să o pună sub acea ferestruică. Ai mai auzit un asemenea lucru?

JandolAnganol începu să meargă prin celulă, cercelând cu privirea prin colţuri, ca şi cum ar fi căutat o cale de evadare.

— Voia să admire privelişlea din apartamentul tău luxos.

Figura de pe scaun râse, ca un muget.

— Sigur asta era. Admira privelişlea. Bine spus. O frază bună Şi privelişlea era a... ei bine, dacă tregi tu însăţi masa, băiete, vei vedea. Vei vedea ferestrele apartamentelor reginei Myrdeminggala, şi veranda ei...

Se întrerupse pentru o tuse uscată, care îi chinuia gâtul. Regele păşea mai repede.

— Vei vedea rezervorul unde Cune înota goală, cu damele ei de companie. Asta, desigur, înainte de a o trimite departe...

— Ce s-a întâmplat, tată?

— Asta s-a întâmplat. Ţi-am spus, dar nu m-ai ascultat. Ambasadorul se urca pe masă şi privea la regina ta, care nu avea nimic pe ea, sau purta numai o bucată de muselină... Foarte... foarte neobişnuită purtare pentru un sibornalez. Un uskut. Sau chiar pentru oricine altcineva.

— De ce nu mi-ai spus asta la timp? Stătea înfruntând bătrâna siluetă a tatălui său.

— Heh, l-ai fi ucis.

— Ar fi trebuit să-l ucid. Da, nimeni nu m-ar fi învinuit.

— Sibornalezii te-ar fi învinuit. Borlien-ul ar fi fost într-un necaz şi mai mare decât este acum. Nu vei învăţa niciodată să ai simţ diplomatic. De asta nu ţi-am spus!

JandolAnganol reîncepu să meargă.

— Ce ticălos bătrân şi calculat eşti! Sigur că trebuie să fi urât ceea ce făcea Pasharatid!

— Nu... Pentru ce sunt femeile? N-am avut nici o obiecţie în faţa urii. Te ţine în viaţă, îţi ţine de cald nopţile. Ura este cea care le aduce aici, jos Ai venit aici, odată, nu mai ştiu ce an era, ca să vorbeşti despre dragoste, dar eu nu ştiu despre asta decât...

— Destul! strigă JandolAnganol, bătând cu piciorul în lespezi. Nu voi mai discuta niciodată cu tine despre dragoste, nici cu tine, nici cu nimeni altcineva. De ce nu mă ajuţi niciodată? De ce nu mi-ai spus ce are de gând Pasharatid? S-a întâlnit vreodată în secret cu Cune?

— De ce nu te maturizezi? Veninul se strecură în vocea lui. Bănuiesc că se furişa în cuibul ei căldu| în fiecare noapte...

Chicoti din nou, aşteptând o lovitură din partea mâinii ridicate a fiului său. Însă JandolAnganol se ghemui pe scaun.

— Vreau să priveşti la ceva. Spune-mi ce ai face tu?

Ridică flinta care crăpase de-a lungul ţevii şi o puse pe genunchii tatălui său.

— Este grea. N-o vreau. Grădina ei este toată neglijată acum... Ex-regele o împinse pe podea. JandolAnganol o lăsă să zacă acolo.

— Arma aceea a fost făcută de Corpul Fierarilor lui Slanjivallplrekira. Ţeava s-a crăpat la tragere. Din cele şase arme pe care l-am pus să le facă, numai una a funcţional corect. La încercarea anterioară nu a mers nici una. Ce este greşit? Cum se face că fierarii noştrii, care făuresc arme şi care pretind că-şi trag rădăcinile din secolele anterioare, nu pot face o simplă flintă?

Bătrânul din scaun tăcu o vreme, trăgând fără rost de pătură. Apoi vorbi:

— Lucrurile nu merg mai bine când eşti mai bătrân. Priveşte-mă. Priveşte la figura din spatele tău... S-ar putea să fie din cauză că prea multe instituţii sunt prea bătrâne... Ce voiam să spun? Rushven mi-a pus că diversele Corpuri Meşteşugăreşti au fost fondate pentru a rezista de-a lungul Marii Iemi, pentru a-şi menţine cunoştinţele în secret, din generaţie în generaţie, astfel încât artele lor au supravieţuit de-a lungul secolelor, până primăvara. L-am mai auzit spunând, iarăşi... Ce urmează?

Vocea răguşită a lui VarpalAnganol se întări.

— De ce după primăvară urmează vara? De-a lungul anotimpurilor, Corpul Meşteşugarilor se auloperpetuează, poate pierzând puţine cunoştinţe de la o generaţie la alta, dar şi fără a câştiga lucruri noi. Ei devin mărginiţi... Încearcă să-ţi imaginezi cum au fost acele secole de întuneric şi îngheţ — foarte asemănătoare cu a fi închis jos, în această groapă, pentru eternitate. Îmi imaginez că şi copacii au murit, nu există lemn, nu cărbune. Nu focuri care să ardă cum trebuie... Probabil procesul de ardere este de vină, după cum arată ţeava aceea. Furnalele... s-ar putea să trebuiască reinnoite. Metode mai bune, cum au sibornalezii...

— Îi voi biciui pe toţi pentru trândăvia lor. Atunci poate vom avea ceva rezultate.

— Nu trândăvie, tradiţie. Încearcă să tai capul lui Slanjival şi apoi oferă recompense. Aceasta va încuraja inovaţiile.

— Da. Da, posibil. Ridică puşca şi se îndreptă către uşă.

Bătrânul îl chemă slab la el.

— Pentru ce îţi trebuie puştile?

— Pentru Cosgatt. Războaiele Veslica. Pentru ce altceva?

— Doboară-li mai întâi duşmanii de lângă uşa ta. Dă-i o lecţie lui UnndreidDarvlish. Apoi vei fi mai în siguranţă să lupţi mai departe.

— N-am nevoie de sfatul tău, cum să conduc un război.

— Te temi de Darvlish?

— Eu nu mă tem de nimeni. Doar de mine însumi, uneori.

— Jan. .

— Da?

— Roagă-i să-mi trimită lemne care ard, vrei? Începu să tuşească tare.

JandolAnganol ştia că numai se prefăcea.

Pentru a se arăta suficient de smerit, regele merse la marele dom din piaţa principală a Matrassyl-ului. Arhiepiscopul BranzaBeginul îl întâmpină la uşa nordică.

JandolAnganol se rugă public printre oamenii săi. Fără voie, îl luă cu el pe animalul său favorit, care stătea răbdător lângă stăpânul său, în timp ce acesta se prosternase vreme de o oră. În loc de a-şi satisface poporul, JandolAnganol le displăcu prin aducerea unui phagor în faţa lui Akhanaba.

Rugăciunea lui, totuşi, fu auzită de Cel Atotputernic, care confirmă că ar trebui să urmeze sfatul lui VarpalAnganol în privinţa Corpului Fierarilor.

Totuşi JandolAnganol şovăia. Aveau suficienţi duşmani, fără a mai pune la socoteală şi Corpul Meşteşugarilor, a cărui putere în ţară era tradiţională, şi ai cărui şefi erau reprezentaţi în Sfat. După o rugăciune privată şi flegelare, trecu încet în transă, pentru a se consulta cu gossieul bunicului său. Cuşca cenuşie şi zdrobită plutind în obsidian îl reconfortă. Din nou, fu încurajat să acţioneze.

— A fi sfânt înseamnă a fi dur, îşi spuse pentru sine. Promisese Sfatului că se va devota din toată inima ţării sale. Aşa va fi. Flintele erau necesare. Ele ar compensa pierderile de vieţi umane. Flintele ar aduce înapoi epoca de glorie.

Însoţit de o trupă călare din Prima Gardă Regală Phagoriană, JandolAnganol merse în cvartalul vechiului Corp al Fierarilor şi al Spadasinilor şi ceru să fie primit. Marele loc cenuşiu fu deschis pentru el. Intră în cvartal, care conducea în stâncă. Totul aici vorbea de generaţii de mult moarte. Fumul

venise ca şi bătrâneţea şi înnegrise totul.

Fu întâmpinat de ofiţeri cu halebarde antice, îmbrăcaţi într-un fel de uniforme, care încercară să-i bareze drumul. Şeful Fierarilor, Stanjivaltptrekira, veni în fugă cu favoriţii stacojii zbârliţi — scuzându-se, da, plecându-se, da, însă declarând ferm că nici un membru al Corpului (cu excepţia probabil a femeii cu coasa), nu intrase niciodată aici, şi au documente vechi de secole care le dovedesc drepturile.

— Înapoi! Sunt rege! Voi inspecta! strigă JandolAnganol. Dând o comandă gărzii phagoriene, înaintă. Încă urcaţi pe hoxney-ii lor în armuri, pătrunserâ într-o curte interioară, unde aerul mirosea a sulf şi a morminte. Regele coborî de pe cal, mergând înainte înconjurat de o puternică gardă, în timp ce alţi soldaţi aşteptau cu hoxney-ii. Fierarii veniră în fugă, se opriră şi apoi o zbughiră încoace şi încolo, speriaţi de invazie.

Roşu la faţă, Stanjivaltptrekira încă stătea în faţa regelui, protestând. JandolAnganol, arătându-şi dinţii într-un rânjet, îşi trase sabia.

— Taie-mă dacă îndrăzneşti, strigă armurierul. Eşti pe veci blestemat că ai pătruns aici!

— Khhh! Trăiţi sub pământ ca nişte gossieuri mizerabile! Pleacă din calea mea, ticălosule!

Îl împinse. Grupul invadator intră sub stânca cenuşie, îndreptându-se spre uşile stabilimentului.

Ajunseră la furnale, şase dintre ele în formă de pocale, făcute din cărămidă şi piatră, peticite şi repeticite, înălţându-se spre un acoperiş mohorât, unde aerisirile din stâncă arătau ca nişte caverne înnegrite. Unul dintre furnale lucra. Băieţi încărcau şi introduceau combustibil într-un ochi strălucitor de căldură, un foc care mugea şi răgea. Oameni în şorţuri de piele traseră o tavă de vergele roşii fierbinţi prin uşa furnalului, le puseră pe o masă mutilată şi se dădură înapoi, dornici să vadă ce era cu agitaţia aceea.

Mai încolo, în încăpere, bărbaţi erau îngenuncheaţi lângă nicovale. Ciocăneau mereu la vergelele din fier. Se opriră în poziţia în care erau pentru a vedea ce se-ntâmplă. La vederea lui JandolAnganol, o uimire albă le acoperi feţele.

Pentru o secundă, regele se opri şi el. Teribila peşteră îl uimise. Un curs de apă captiv şerpuia printr-un făgaş pentru a pune în mişcare foalele enorme aşezate lângă furnal. În altă parte erau îngrămădite lemne şi instrumente la fel de înspăimântătoare ca oricare altele folosite în torturi. Dintr-o peşteră alăturată veneau tuburi din lemn ce conţineau zăcăminte

de fier. Peste tot, fierari, topitori de fier, meşteşugari — pe jumătate goi — îl priveau cu ochii înroşiţi.

Slanjivaltptrekira alergă tnaintea regelui, cu braţele ridicate, agitându-se, cu pumnii încleştaţi.

— Majestate, zăcământut este aici redus cu ajutorut cărbunelui. Este un proces sacru. Cei din afară — chiar şi personajele regale — nu pol privi aceste ritualuri.

— Nimic din regat nu este un secret pentru mine.

— Atacaţi-l, ucideţi-l! ţipă Armurierul Regat.

Bărbaţii purtând fierut aprins în formă de ţevi, le ridicară cu mănuşi groase din piele. Priveau unii la alţii, apoi le puseră jos din nou. Persoana regelui era sacră. Nimeni nu se mai mişcă.

Cu un calm perfect, JandolAnganol spuse:

— Slanji, ai dat un ordin trădător împotriva suveranului tău, cum pot mărturisi toţi cei de aici. Fiecare membru al Corpului va trebui executat fără excepţie, dacă cineva îndrăzneşte să facă o mişcare împotriva persoanei mele regale.

Înlăturându-l pe armurier, întrebă doi bărbaţi de la una din mese:

— Voi, oameni, cât de vechi sunt aceste furnale? De câte generaţii continuă în acest fel meşteşugul metalelor?

Nu putură răspunde de teamă. Îşi şterseră feţele înnegrite cu mănuşile la fel de murdare, ceea ce nu duse la o îmbunătăţire a înfăţişării lor.

Stanjivaltptrekira fu cel care răspunse, cu o voce joasă:

— Breasta aceasta a fost fondată pentru a perpetua aceste procese sacre, Majestate. Nu facem decât ce ne-au învăţat predecesorii noştri.

— Tu trebuie să-mi răspunzi mie, nu strămoşilor tăi. Îţi poruncesc să faci puşti bune şi tu nu reuşeşti. Se întoarse către meşteşugarii care se adunaseră în tăcere în camera fumurie.

— Voi toţi, şi ucenicii, lucraţi cu metode învechite. Aceste metode sunt depăşite. Nu puteţi înţelege? Există arme noi, mai bune decât putem noi face, în Borlien. Ne trebuie metode noi, metale mai bune.

Îl priviră cu feţe întunecate şt ochi înroşiţi, incapabili să înţeleagă că lumea lor se sfârşea.

— Aceste furnale nenorocite vor fi demolate. Vor fi construite altele mai eficiente. Probabil că au asemenea furnale în Sibornal în ţinutul uskuţilor. Ne trebuie furnale ca ale sibornalezilor. Atunci vom face arme ca ale lor.

Chemă o duzină de soldaţi şi le ordonă să distrugă furnalele. Phagorii apucară drugii de fier şi începură fără discuţii

să îndeplinească ordinele. Din furnalul aprins, când peretele său fu spart, izbucni metalul încins. Se împrăştie pe podea. Un tânăr ucenic căzu ţipând în această scurgere. Metalul dădu foc aşchiilor de lemn şi cherestelei. Fierarii se împrăştiară îngroziţi.

Toate furnalele fură sparte. Phagorii aşteptau noi ordine.

— Le veţi reconstrui, după indicaţiile pe care vi le voi trimite. Fără arme inutile de acum! Cu aceste cuvinte, ieşi din clădire. Fierarii îşi veniră în fire şi aruncară apă peste lucrurile lor care ardeau. Stanjival Iptrekira fu arestat şi încarcerat.

În ziua următoare, Armurierul Regal şi Şeful Meşteşugarilor Fierari au fost judecaţi în faţa Sfatului şi condamnaţi pentru trădare. Nici măcar ceilalţi conducători ai meşteşugarilor nu-i putură salva pe Stanjival Iptrekira. Le ordonase oamenilor săi să atace persoana regelui. Fu executat în faţa publicului, iar capul său expus mulţimii.

Duşmanii regelui din rândurile Sfatului şi nu numai duşmanii şi nici numai cei din Sfat, nu au fost niciodată mai furioşi că încălcase nişte premize sacrosancte printr-o lungă tradiţie. Acesta fu un alt act nebunesc, care n-ar fi fost comis niciodată dacă regina Myrdemtnggaia ar fi fost acolo pentru a-i ţine nebunia în frâu.

Cu toate acestea, JandolAnganot trimise un mesager către Sayren Stund, regele Oldorando-ului, viitorul său socru. Ştia că distrugerea oraşului Oldorando, când fusese cucerit de invazia phagorilor, dusese la reformarea Corpului Meşteşugarilor şi echipamentul lor fusese reînnoit. De aceea, topitoriile trebuiau să fie mult mai avansate decât ale borlienezilor. Îşi aminti, în ultimul moment, să trimită un dar pentru Simoda Tal.

Regele Sayren Stund îi trimise lui JandolAnganot un om negru şi cocoşat numit Fard Fantil. Fard Fantil veni cu scrisori de acreditare, care demonstrau că este un expert în furnalele de fier, şi descoperise noi metode. JandolAnganot îl trimise imediat la lucru.

O delegaţie formată din membri ai Corpului Meşteşugarilor Fierari, pământii la faţă, veni în faţa regelui pentru a se plânge de cruzimea lui Fard Fantil şi de felul lui ursuz de a fi.

— Îmi plac oamenii ursuzi, mugi JandolAnganot.

Fard Fantil puse ca bazele brestei să fie mutate pe un versant al deatului, în afara Matrassyl-ului. Aici cheresteaua era bună pentru cărbune şi rezerva de apă curgătoare era constantă. Apa era necesară pentru a împinge morile pieselor rotative.

Nimeni din Borlien nu mai auzise niciodată de piesă rotativă. Fard Fantil exptică într-un mod trufaş că aceasta era singura cale de a sfărâma efectiv zăcământul metalic. Fierarii îşi smulseră părul şi urlaseră. Fard Fantil îi blestemase. Furioşi că fuseseră daţi afară din cartierele lor din oraş, oamenii făcură tot ce putură să saboteze noul stabiliment şi să-l ducă în dizgraţie pe străin. Regele încă nu primise nici o armă.

Când Dienu Pasharatid dispăruse de la Curte atât de neaşteptat, urmându-şi soţul în Uskutoshk, lăsase în urmă puţin personal sibornalez. Pe aceştia, JandolAnganot îi închisese. Ordonă acum ca un uskut să fie adus în faţa lui şi-i oferi acestuia libertatea dacă putea proiecta o topitorie de fier funcţionată. Tânărul bărbat, rece, avea maniere perfecte, atât de perfecte că făcea câte o plecăciune ori de câte ori se adresa regelui.

— După cum Majestatea Voastră ştie, cele mai bune topitorii vin din Sibornat, unde această artă este avansată. Acolo folosim lignit, în loc de cărbune de lemn, drept combustibil, şi forjăm cel mai bun oţel

— Atunci doresc ca tu să proiectezi o topitorie pentru a fi folosită aici şi te vom recompensa.

— Majestatea Voastră ştie că roata, marea invenţie de bază, a venit din Sibornat şi nu era cunoscută în Campannlat până cu câteva secole în urmă. De asemenea, multe dintre noile tale recolte sunt din nord. Acele furnale pe care le-ai distrus, chiar şi acel proiect venea din Sibornat, din timpul Maretui An anterior.

— Acum dorim ceva mai modern, îşi recâpătă cumpătul JandolAnganot.

— Chiar şi când roata a fost edusă în Borlien, Majestate nu a fost niciodată folosită la capacitatea maximă, nu numai pentru transport, dar şi în presat, în olărit şi în irigaţii. Voi nu aveţi mori de vânt în Borlien, cum avem noi în Sibornat Mi se pare, Majestate, că naţiunile Campannlat-ului sunt refractare la a adopta artele civilizaţiei.

Fu vizibil că pe faţa regelui urcă o roşeaţă, pe măsură ce soarele mâniei sale răsărea.

— Nu cer mori de vânt. Vreau un furnal capabil de a produce oţel pentru puştile mele

— Majestatea Voastră probabil ,intenţionează să spună puşti imitate după modelul sibornalez.

— Nu contează ce vreau să spun; ce vreau este că îţi cer să-mi construieşti un furnal bun. S-a înţeles sau vorbeşti numai Sibish?

— Iartă-mă, Majestate, am crezut că ai înţeles poziţia mea. Permite-mi să explic faptul că nu sunt un artizan, ci un funcţionar al ambasadei, ce mânuieşte cifrele şi nu cărămizile şi altele de felul acesta. Nu sunt mai priceput în a construi un furnal decât Majestatea Ta.

Şi regele tot nu primi nici o armă.

Regele petrecea tot mai mult timp cu soldaţii săi phagori. Cunoscând necesitatea de a le repeta totul de nenumărate ori, le imprima zilnic ideea că îi vor însoţi în forţă până în Oldorando, pentru a face o mare demonstraţie în capitala străină cu ocazia căsătoriei lui.

În subsolurile patatului erau desemnate locuri unde regele şi gărzile de phagori se întâlneau în termeni egali. Nici un om nu intra în adăposturile phagorilor. La această regulă regele subscrisese, după cum şi VarpalAnganol înaintea sa Nici nu se punea problema de a se aventura dincolo de un anume punct, în maniera în care dăduse buzna în cartierul tradiţional al Corpului Meşteşugarilor Fierari.

Şeful său maior phagor era o giltotă pe nume Ghht-Mlark Chzarm, căreia JandotAnganol i se adresa Chzarm. Ei discutau în Hurdhu.

Cunoscând aversiunea ancipitalilor faţă de Oldorando, regele explică încă o dată de ce solicita prezenţa Primei Gărzi Phagoriene la apropiata sa căsătorie.

Chzarm răspunse:

— Vorbirea a fost făcută cu strămoşii noştri în legături din adâncuri. Multă vorbire s-a format în sufletul nostru. S-a stabilit că noi facem o ducere cu persoana ta suverană la Hrl-Drra Nhto în ţara Hrrm-Bhhrd Ydohk. Această ducere o facem la comandă

— Bine. Este bine că facem un drum împreună. Mă bucur că cei din legături sunt de acord. Mai ai ceva de spus?

Ghht-Mlark Chzarm stătu impasibilă în faţa lui, cu ochii ei adânci şi roz aproape la acelaşi nivel cu ai lui. Regele era prevenit de mirosul ei şi de abia audibilul sunet al respiraţiei ei. Lunga sa obişnuinţă cu phagorii îi spunea că ea urma să mai vorbească. Membrii gărzii din spatele ei erau la fel de impasibili, înghesuindu-se, haină lângă haină Din când în când, gazele răbufneau din rândurile lor.

Chiar dacă JandotAnganol era nerăbdător, ceva în intenţia phagoritor — în acea puternică impresie că lucrurile spuse nu veneau de la ei, ci mai degrabă de la o mare distanţă, legată de un depozit ancestral al înţelegerii, la care el n-ar fi avut niciodată

acces — îl potoli. Stătea în fața maiorului său, aproape la fel de nemișcat ca și ea în fața lui.

— Încă spunere. Ghht-Mtark Chzarm continuă cu o formulă cu care regele era familiarizat. Înainte de a fi atacat un nou subiect, trebuiau susținute relațiile cu cei din legături. Acesta era gând greu de îndurat.

Se confruntară unul cu celălalt, după cum cerea tradiția, într-o încăpere militară numită Clarigate; oamenii intrară printr-un capăt, phagorii prin celălalt. Zidurile erau pictate de către phegori în vârtejuri de verde și gri. Tavanul era atât de jos încât zugrăveala lui era zgâriată de vârfurile coarnelor anciptalilor — posibil un defect deliberat pentru a înfățișa faptul că Garda Phagoriană nu fusese niciodată decornorată.

Un zeu numai îl proteja pe rege, Akhanabe Cel Atotputernic; mulți demoni îl chinuiau. Phegorii nu erau printre acei demoni; era obișnuit cu constanta lentoare a vorbirii lor, niciodată nu-i privea — cum făceau tovarășii lui oameni — ca fiind înceți la minte sau întortocheați în gândire.

Și în aceste zile ale tulburării sale interioare găsise un nou factor de admirat în legătură cu garda sa. Ei nu erau preocupați sexual. El considera că gândirea lubrică, ocupând mințile bărbaților și femeilor de la Curte — cât și propria-i minte — era absentă din sufletul anciptalilor.

Exista o periodicitate în sexualitatea phagorilor. Gillotele ajungeau la ciclu la fiecare patruzeci și opt de zile, în timp ce masculii realizau actul sexual la fiecare trei săptămâni. Împerecherea era făcută fără ceremonie, și nu întotdeauna în mod privat. Din cauza acestei lipse de pudoare față de ceea ce pentru oameni era un act mult mai secret decât rugăciunea, rasa anciptalilor era un simbol al patimii. Picioarele de capră, coarnele ridicate, erau simbolurile împerecherii pentru umanitate. Povești despre masculi violând femei — și uneori bărbați — erau comune și puteau conduce la scandaluri și expediții de pedeapsă în care mulți phagori erau uciși.

Când maiorul phagor ajunse la gândul ei, fu scurtă.

— În mergerea noastră către Hrl-Drra Nhdo în țara Hrrm-Bhhrd Ydohk, este stabilit că mulțimea la anciptală trebuie să facă o prezență mare. Așa puterea ta va străluci în fața poporului Hrl-Drra Nhdo. Problema vine că această mulțime de paradă trebuie să aibă încărcătură de... O pauză lungă în timp ce conceptul se zbătea să iasă la suprafață în cadrul discursului.

— ... De noi arme.

Cu o jenă considerabilă, JandolAnganol spuse:

— Avem nevoie de o nouă artilerie uşoară din Sibomal. Până acum, nu le putem produce în Borlien.

Mărgele de condens curgeau pe peraţii Clarigate-ului. Căldura era înăbuşitoare. Chzarm făcu un gest pe care regele îl cunoştea bine, însemnând "Stai!", apoi repetă acest gest.

După consultarea atât a celor vii cât şi a celor din legături, maiorul phagor declară că armele necesare vor fi obţinute. Chiar dacă regele înţelese lupta dată de phegori pentru a exprima imposibilul, fu tentat să-i întrebe cum aveau să fie obţinute armele.

— Mult vorbire s-a format în sufletul nostru, spuse Chzarm după altă peuză.

Exista un răspuns. Ea schimbă în Eotemporală pentru a li mai explicită în exprimarea timpurilor. Un răspuns va fi dat, chiar acum era pe cale de a fi dat, dar trebuia aşteptat până altă dată, în altă decadă. Puterea lui va fi făcută mare în Hrt-Drra Nhdo. Coarnele sus.

Trebui să fie mulţumit cu asta.

În loc de rămas bun, JandolAnganol înaintă cu mâinile pe lângă el şi cu gâtul întins. Gilltola înaintă şi ea cu capul depăşindu-i sânii şi trupul masiv. Capul decornorat întâlni caput încornorat, cu frunţile atingându-se şi sufletele fură împreună. Apoi amândouă grupurile se întoarseră iute.

Regele ieşi prin Uşa Numai pentru Oameni a Clarigate-ului.

Entuziasmul îl cuprinse. Phagorii săi îşi vor procura propriile arme. Cât de credincioşi le erau ai lor! Ce devotament, mai adânc chiar decât al fiinţelor umane! Nu mai reflectă asupra altor posibile interpretări ale cuvântării lui Chzarm.

Pe scurt, se gândi la zilele fericite când carnea lui o pătrundea pe cea încântătoare a lui Cune; dar acele timpuri de trândăvie şi atracţie sexuală erau moarte Grija lui trebuia să fie acum cu aceste creaturi, care îl puteau ajuta să scape Borlien-ul de inamicii săi.

Chzarm şi armata phagorilor plecară din Clarigate într-o stare de spirit cu totul diferită de cea a regelui. Cu greu se putea spune despre ei că erau tulburaţi. Sângele curgea mai repede sau mai încet, ca răspuns la respiraţie; atât se putea spune.

Ce se vorbise în Clarigate a fost raportat de către Ghht-Mhlark Chzarm către Kzahhn-ul Matrassyl-ului, Ghht-Yrouz Thart însuşi. Kzahhn-ul guverna sub muntele său,necunoscut chiar şi de către rege. În aceste timpuri ale răutui, când Freyr venea mai aproape în atmosferă cu suflarea lui arzătoare,

anciptalii în generat se împrăştiau. Ichor-ul devenea mai gros în venele lor. Membrii ţinutului de joa se lăsau să cedă în întregime sub subjugare umană. Însă un semn le fusese dat şi speranţa răsări în sufletele lor.

În faţa Kzahhn-ului Ghht-Yronz Tharl fusese adus un remarcabil Fiu al lui Freyr, un ceptiv al cancelarului dizgraţiat, pe nume Bhrl-Hzzh Rowpin. Acesta venise din altă lume şi ştia aproape tot atât de mult despre catastrofă pe cât ştiau şi ancipitalii. Lor, sub munte, Bhrl-Hzzh Rowpin le împărtăşise adevăruri vechi pe care alţi Fii ai lui Freyr le respingeau. Lucrurile despre care vorbise scăpaseră nsobservate de cancelar şi de către rege, dar adepţii lui Ghht-Yronz Thart le descoperiră şi hotărârea căpătă formă în sufletele lor.

Pentru că discursul ciudatului Fiu al lui Freyr revigorase voci din legături, care uneori păruseră să slăbească.

Fii lui Freyr fuseseră rău croiţi, din puţine elemente componente. Aşa stăteau lucrurile şi cu regele, după cum credinciosul spion Yuti raportase. Pentru că stabul rege le oferea acum şansa de a lovi împotriva duşmanului lor tradiţionat Părând că ascultau, îşi puteau îndrepta ura împotriva Hrl-Drra Nhdo, vechiul Hrrm-Bhrrd Ydohk. Era un loc urât şi blestemat cu mult timp în urmă de către unul dintre Cei Mari, acum numai o imagine cheratinoasă, Kzahhn-ul Cruciat Hrr-Braht Yprt. Ichor roşu va curge din nou acolo.

Era necesar curaj. A fi temerar. Cu coarnele îndreptate în sus.

Pentru a dobândi artileria uşoară care le era cerută, trebuia numai să urmeze un curent de aer favorabil Phagorii erau ocazionat atiaţi cu nondadşii şi îi ajutaseră pe aceştia împotriva Fiilor lui Freyr. nondadşii luptaseră împotriva Fiilor lui Freyr, numiţi uskuţi. Uskuţii — ruşine de a pomeni acest nume — devorau cadavrele nondedşilor, negându-le confortul celor Optzeci de Întunericuri... Nondadşii vor lua cu degetele lor luminate artileria uşoară de la rasa uskut-ilor. Şi această artilerie va aduce disperare în rândurile Fiilor lui Freyr.

Aşa se petrecură lucrurile. Înainte ca altă decadă să treacă, regele JandolAnganot fu înarmat cu flintele sibornaleze — arme furnizate nu de atiaţii săi din Pannoval, sau Oldorando, nu făurite de proprii săi armurieri, ci aduse pe căi ocolite, ca un dar din partea acetora care erau duşmanii săi.

În acest mod, o cale mai bună de a ucide se împrăştie în Helticonia.

Târziu, după multe dispute, Fard Fantil Cocoşatul îşi stabili fabrica de arme în afara Matrassyl-ului. Noile arme dobândite serviră ca model. După multe blesteme asupra forţei sate de muncă, Fard Fantil produse flinte indigene, care nu mai explodau, şi trăgeau cu o oarecare acurateţe.

Până atunci, manufacturierii sibornaiezi îşi îmbunătăţiseră proiectele şi perfecţionaseră o carabină care aprindea praful de puşcă printr-un tambur rotitor din cremene, mai repede decât cu ajutorul vechiului fitil, nevrednic de încredere.

Încrezător în noua lui armurerie, regele îşi îmbrăcă ptatoşa, încălecă pe Lapwing şi merse la război. Încă o dată conduse o armată neomenească împotriva inamicilor săi, zdrenţăroasele şi vagaboandele triburi Driate, care terorizau Cosgatt-ul, sub Darvtish Căpăţâna.

Cele două forţe se întâlniră la numai câteva mile depărtare de locul unde JandolAnganol îşi căpătase rana. De data aceasta, Vulturul Borlien-ului era mult mai experimentat. După o luptă de o zi, victoria a fost de partea lui. Prima Gardă Phagoriană îl urmă orbeşte. Driaţii fură ucişi, puşi pe fugă, aruncaţi în prăpăstii. Supravieţuitorii se împrăştiară printre dealurile roşietice dintre care apăruseră.

Pentru ultima oară, vulturii pomeniră numele lui Darvtish.

Regele se întoarse în capitală în triumf, cu capul lui Darvlish înfipt într-o ţeapă.

Capul a fost aşezat deasupra porţii palatului Matrassyl, să putrezească acolo, până ce din Darvlish nu va mai rămânea decât un craniu.

Billy Xiao Pin nu era singurul bărbat printre locuitorii de pe Avernus care visau la regina Myrdeminggala. Asemenea lucruri personale erau rareori admise chiar şi în faţa prietenilor.

În acea evazivă societate, ieşeau la suprafaţă numai indirect, de exemplu în condamnarea unanimă a comportării regelui JandolAnganol.

Vederea căpăţânii războinicului thribretan la porţile palatului lui JandolAnganol a fost suficientă ca să provoace un vuiet de protest din partea acestei facţiuni. Unii dintre purtătorii ei de cuvânt spusese:

— Acest monstru a gustat sânge prin moartea myrdolatorilor. Acum îşi adună arme, pentru care a trădat-o pe Regina Reginelor. Unde oare se va opri? Este clar că ar trebui să-l oprim acum, înainte de a azvârli Campanniat-ul în război.

În timpul în care JandolAnganol se bucura de

popularitatea pe care o sperase din pertea Borlien-ului, el trezi o dezaprobare neobişnuită pe Avernus.

Plângerile aduse împotriva lui fusesară auzite şi înainte, referitor le alţi tirani. Era mult mai convenabil să condamni conducătorul, decât pe cel condus; ilogica acelei poziţii era rareori remarcată. Condiţiile schimbătoare, scurtele perioade de abundenţă, garantau că istoria helliconiană era o serie constantă de încercări ale dictatorilor pentru a dobândi puterea, ce câştigau o largă susţinere.

Sugestia că Avernus ar fi trebuit să se mobilizeze pentru a pune capăt unei anume opresiuni, sau alteia, era de asemenea departe de a fi nouă. După cum nici intervenţia nu era o ameninţare pe de-a-ntregul fără rost.

Când nava spaţială colonizatoare a Pământului pătrunsasa în sistemul Freyr-Batalix, în anul 3600 A.D., se stabilise o bază pe Aganip, planeta, componentă a sistemului, cea mai apropiată de Helliconia. Pa Aganip fuseseră lăsaţi 512 colonişti. Aceştia fuseseră concepuţi la bordul navei speţiale, în timpul ultimilor ani ai călătoriei ei. Informaţia genetică codificată în ADN a celulelor-ou umane fertilizate, fusese stocată în computere în timpul călătoriei. Informaţia a fost transferată în 512 pântece artificiale. Copiii rezultaţi, primele fiinţe umane care păşeau pe navă, în timpul zborului său de un mileniu şi jumătate, fură crescuţi de înlocuitoare de mame, în mai multe mari familii.

Când aterizaseră pe Aganip, tinerii aveau o vârstă cuprinsă între cincisprezece până la douăzeci şi unu de ani pământeni.

Construcţia lui Avernus era deja în curs. Fuseseră folosite materiale locale.

Datorită mai multor dezastre din vecinătate, construcţia ambiţioasă durase opt ani. În timpul acelei perioade primejdioase, Aganip a fost utilizată ca bază. Când treaba a fost terminată, tinerii colonişti au fost transportaţi la bordul noului lor cămin.

Nava speţială a părăsit apoi acel sistem solar. Locuitorii de pe Avernus erau singuri. Mai singuri decât fusese până atunci orice om. Acum, cu 3269 de ani mai târziu, vechea bază era o ruină, ocazional vizitată de către cei curioşi. Davenise o parte din mitologia avernianţă.

Pe Aganip existau minerale. N-ar fi fost imposibil să foreze în planetă şi să construiască pe ea un număr de nave, cu care să invadeze Helliconia. Nu imposibil, dar dificil, pentru că nu existau tehnicieni instruiţi pentru un asemenea proiect.

Capetele înfierbântate ce şopteau asemenea lucruri, trebuiau să lupte împotriva întregului spirit înrădăcinat pe Staţia Terestră de Observare, care era strict non-intervenţionist.

De asemenea, menţionăm că cei mai înfierbântaţi erau bărbaţii. Ei trebuiau să aibă de-a face cu jumătatea feminină a populaţiei, care îl admira pe tulburatul rege. Femeile îl priviseră pe JandolAnganol învingându-l pe Oarvlish. Fusese o mare victorie. JandolAnganol era un erou care suferise mult pentru ţara sa, oricât de puţin prevăzător ar fi fost. Era o figură tragică.

Felul intervenţiei la care visa facţiunea feminină, era de a coborî în Borlien şi de a fi alături de JandolAnganol zi şi noapte.

Şi când acèste evenimente ajunseră, în cele din urmă, pe Pământ, se produse un murmur aprobator asupra alegerii lui JandolAnganol a piesei din anatomia lui Darvlish care să fie expusă. Nu picioarele Căpăţânii, care purtaseră oamenii din ambuscadă în ambuscadă, nu organele lui genitale, care produseseră atâţi bastarzi, care să creeze necazuri în viitor, nu mâinile lui, care reduseseră pe mulţi la tăcere, ci capul său, de unde toate celelalte bucluciri fuseseră coordonate.

14. Unde trăiesc flambregii

Umbre albe umpleau oraşul Askilosh. Se împrăştiaseră printre clădirile cenuşii. Când un om umbla de-a lungul străzilor palide, împrumuta paloarea lor. Aceasta era faimoasa *ceaţă măloasă* uskuti, o subţire dar opacă perdea de aer uscat şi rece, care cobora de pe platourile din spatele oraşului.

Deasupra capetelor, Freyr ardea ca o giganlică flacără în spaţiu. Guverna sibornaleza îngemănare a nopţii cu ziua. Balalix avea să răsară din nou într-o oră, sau două. În prezent, rămăsese numai soarele mai puternic. Balalix urma să răsară şi să apună înaintea apusului lui Freyr şi, în acest timpuriu anotimp de primăvară, nu va fi atins niciodată zenitul

Învăluit într-o haină impermeabilă, Sartorilrvrash privea oraşul ireal, ca şi cum i-ar fi scăpat vederii. Se scufunda în *ceaţa măloasă,* devenea pur şi simplu un schelet şi apoi dispărea cu totul. Însă *Golden Friendship* nu era cu desăvârşire singura în ceaţă. Din faţă, un observator bun putea zări yola înaintând, cu vâslaşii ancipitali trudind să tragă nava de război afară din port. În momentul în care flota uskuli porni în misiunea ei de cucerire, în împrejurimi se vedeau licăriri ale altor vase spectrale, cu pânzele atârnând sau fluturând ca pieile moarte.

Ieşiră în canalul rezerval. O pată la orizontul estic marcă răsăritul lui Balalix. Începu să bată vântul. Pânzele vârgale de deasupra lor începură să se zbată şi să se întindă. Fiecare marinar de la bord simţea o bucurie în suflet; prevestirile erau bune pentru o lungă călătorie.

Prevestirile sibornaleze aveau însă prea puţină importanţă pentru Sartorilrvrash. Ridică din umerii săi slabi, sub keedranlul vătuit, şi coborî sub punte. În drum fu oprit de Io Pasharatid, ex-ambasadorul din Borlien.

— Va fi bine, spuse el dând din cap cu credinţă. Am pornit să navigăm exact la momentul oportun şi semnele sunt favorabile.

— Excelent, spuse Sartorilrvrash căscând.

Preoţii-Militanţi din Askitosh, care plecau pe mare consultaseră fiecare deuleroscopist, astronaut, uranomelrist, hieromancier, meteorolog, melempiricist şi preot pe care se puteau baza, pentru a determina decada, săptămâna, ziua, ora şi minutul în care *Golden Friendship* trebuia să plece, beneficiind de condiţiile cele mai prielnice. Semnele de naştere ale echipajului şi lemnul din care era făcută chila vasului fuseseră luate şi ele în considerare. Însă cel mai convingător semn stătea în ceruri, unde cometa lui YarapRombry, zburând sus, în cerul nordic al nopţii, trebuia să pătrundă în constelaţia zodiacală *Golden Ship*, la şase şi unsprezece minute şi nouăzeci de secunde în acea dimineaţă. Şi acesta a fost timpul în care au fost ancorele ridicate şi vâslaşii au început să vâslească.

Era mult prea de dimineaţă pentru Sartorilrvrash. Nu se bucura de lungul şi primejdiosul voiaj. Stomacul său se simţea dezgustat. Îi displăcea rolul care îi fusese încredinţat şi pentru a-i încununa disconfortul, ialăl pe Io Pasharalid plimbându-se pe navă şi fiind suspect de prietenos, ca şi cum nici o dizgraţie nu ar fi căzut asupra lui. Cum, oare, se putea comporta un bărbat în felul acesta?

Se părea că Dienu Pasharalid putea aranja orice. Probabil datorită vicleniei adaptări a ex-cancelarului lui JandolAnganol la propriile ei planuri, şi proiectelor comisiei ei de război. Poate prin acestea îl salvase pe soţul ei din închisoare. Lui i se permisese să navigheze cu armata pe *Golden Friendship* în calitate de căpitan al artileriei uşoare, probabil în înţelegerea faptului că o lungă călătorie pe mare, cu cel de-al nouă sute zecelea vas comercial înarmat, era la fel de rea ca şi o condamnare la închisoare, chiar şi cu o şedinţă în Marea Roată a Kharnabhar-ului.

În ciuda acestei înguste căi de scăpare din faţa justiţiei, Pasharalid era mai arogant decât oricând. Se lăudă în faţa lui Sartorilrvrash că în momentul în care vor ajunge în Ottassol, el va comanda armata; făcuse tot posibilul pentru a obţine comanda cuceririi Ottassol-ului.

Sartorilrvrash se închise în cuşetă şi îşi aprinse o veronikană. Fu imediat lovit de răul de mare. Acesta nu-l deranjase pe drumul spre Askitosh. Acum parcă recupera timpul pierdut.

Timp de trei zile ex-cancelarul îşi declină toate gândurile. Se trezi în cea de-a patra zi simţindu-se extraordinar de bine şi urcă pe punte.

Vizibilitatea era bună. Freyr îi spraveghea traversând apele, jos, către nord-nord vest, undeva în direcţia din care venise *Golden Friendship*. Umbra corabiei dansa, tăind suprafaţa mării curate. Aerul era tare în lumină şi avea un gust minunat. Sartorilrvrash îşi întinse braţele şi respiră adânc.

Nu se vedea nici un petec de pământ. Batalix apusese. Dintre navele care îi escortaseră din port, ca gardă de onoare, rămăsese numai una, navigând la două leghe sub vânt, cu steagurile fluturând. Aproape pierdut în distanţa albastră, se vedea un ciorchine de vase de pescuit.

Era atât de încântat, încât era capabil să stea în picioare fără a se simţi jalnic, atât de pulernic era cântecul pânzelor şi lăgălurilor, încât abia auzi salutările ce-i fură adresate. Când acestea fură repetate, se întoarse şi privi chipurile lui Dienu şi Io Pasharatid.

— Ai fost bolnav, spuse Dienu. Toată simpatia mea. Din nefericire, borlienezii nu sunt buni marinari, nu-i aşa?

Io spuse repede:

— Cel puţin, acum le simţi mai bine. Nu este nimic mai bun pentru sănătate, decât o lungă călătorie. Călătoria aceasta este de aproape treisprezece mii de mile, astfel că, având vânt favorabil, ar trebui să ajungem în Otlassol în două decade şi trei săptămâni.

În următoarele câteva zile, se strădui să-l ia pe Sartorilrvrash într-un tur al vasului, explicându-i felul cum funcţiona, până la ultimul detaliu. Sartorilrvrash lua notiţe asupra a ceea ce prea puţin îl interesa, dorind în inima sa borlienează ca propria lui ţară să aibă asemenea experienţă în probleme nautice. Uskuţii şi alte naţiuni ale Sibornal-ului aveau bresle şi corpuri de meşteşugari care, în linii mari, erau similare cu cele ale naţiunilor civilizate ale Campanrlat-ului, dar breslele lor maritime şi militare excelau faţă de toate celelalte ca număr şi ca eficienţă, şi supravieţuiseră/ar fi supravieţuit triumfător — pentru că timpul era condiţional-eternal-subjonctiv — în condiţiile Iernii-Weyr.

— Iarna, explică Pasharatid, era foarte severă în nord. De-a lungul celor mai friguroase secole, Freyr rămânea întotdeauna sub orizont. Iarna era întotdeauna în inimile lor.

— Asta o cred, spuse Sartorilrvrash solemn.

În Iarna-Weyr — chiar mai mult decât în Vara cea Mare — oamenii de la limita gheţurilor din nord depindeau de mări pentru a supravieţui. De aceea, Sibornal-ul avea numai câteva nave particulare. Toate navele aparţineau Ligii Preoţilor-Marinari.

Emblemele Ligii decorau pânzele navelor, făcând din funcţionalismul lor un lucru de o oarecare fumuseţe.

Pe pânza principală era zugrăvit simbolul Sibornal-ului, cele două inele concentrice, unite prin două spiţe ondulate.

Golden Friendship avea un arbore trinchet, un arbore mare şi un arbore artimon, care se proiecta deasupra bompresului şi care era ridicat numai sub vânt favorabil, pentru a grăbi înaintarea. Io Pasharalid îi explică exact câţi metri pătraţi de pânze puteau fi desfăşuraţi în orice moment.

Sartorilrvrash nu era total potrivnic în a fi plictisit cu un asemenea aflux de informaţii. Îşi sacrificase mare parte din viaţă încercând să discearnă ce anume era speculaţie şi ce era real, iar să aibă acum o constantă sursă de noutăţi nu era chiar în afara oricărei tentaţii. Totuşi, se întreba asupra motivului pentru care Io Pasharalid trebuia să ajungă într-o asemenea măsură de a-i arăta prietenie; nu era o caracteristică predominantă a sibornalezilor şi nici nu fusese evidentă în Malrasssyl.

— Eşti în pericol să-l oboseşti pe Sartorilrvrash cu aceste lucruri, dragă, spuse Dienu în cea de-a şaizecea zi a călătoriei.

Ea îi părăsi, lăsându-i în locul în care se aflau şi se strecură în cel mai înalt punct al dunetei, în spatele unui ţarc ce adăpostea femele arange. Nici un centimetru de pe punte nu era irosit fără a fi folosit într-un scop: rulouri de funii, depozite, muniţie, vite. În cele două companii de soldaţi care erau la bord, aceste femele erau forţate să-şi petreacă cea mai mare parte a zilei, fie ea umedă sau frumoasă, stând pe punte, împiedicând mişcările marinarilor.

— Probabil că-ţi lipseşte Malrassyl-ul, spuse Pasharalid, vorbind tare în vânt.

— Probabil că-mi lipseşte liniştea studiilor mele, da.

— Precum şi alte lucruri, îmi imaginez. În ciuda multora dintre tovarăşii mei uskuţi, mi-a plăcut limpul petrecut în Malrassyl. A fost foarte exotic. Prea cald, desigur, dar nu-mi păsa de asta. Cei cu care am venit în contact erau oameni.

Sartorilrvrash privea cum arangii se luptau să se întoarcă în ţarcurile lor. Ei furnizau laptele pentru ofiţeri. Ştia că Pasharalid va ajunge în cele din urmă la ceea ce avea de spus.

— Ragina Myrdeminggala era o doamnă extraordinară. Este o ruşine că regele a exilat-o, nu crezi?

Deci asta era. Înainte de a da replica, aşteptă.

— Regele a văzut că daloria lui era în a-şi servi ţara...

— Probabil că simţi amărăciune faţă de felul în care ai fost tratat. Probabil că-l urăşti.

Deoarece SartorilrvrasH nu replică, Pasharatid spuse, sau mai degrabă strigă încet în urechea lui.

— Cum a putut, oare, îndura să abandoneze o doamnă atât de frumoasă ca regina?

Nici un răspuns.

— Oamenii voştri din popor o numesc Ragina Raginelor, nu-i aşa?

— Aşa este.

— În viaţa mea n-am mai văzut o femeie atât de frumoasă.

— Fratele ei, YeferalOboral, era un bun prieten al meu.

Această remarcă îl reduse la tăcere pe Pasharalid. Păru aproape pe cale să pună capăt conversaţiei, când, cu o răbufnire a sentimentelor, spuse:

— Numai să fii în prezenţa raginei Myrdeminggala, numai s-o vezi.. poate face un bărbat. . poate afecta un bărbat ca...

Nu-şi termină propoziţia.

Condiţiile vremii erau schimbătoare. Un sistem complex de arii de presiune înaltă şi joasă aduse ceţuri, ploi fierbinţi maronii, aşa cum întâlniseră în călătoria către Sibornal — obişnuitele *ceţuri uskuti, urcătoare şi coborâtoare* — şi perioade de senin, când liniile de coastă ale Loraj-ului puteau fi uneori zărite, la lumina stelelor. Totuşi, realizaseră un timp bun, datorită vânturilor călduţe care sufiau dinspre sud-vest, sau răcoroase, dinspre vestul nord-vestului.

Plicliseala îl făcu pe Sartorilrvrash să se familiarizeze cu fiecare parte a navei. Văzu cum oamenii erau atât de înghesuiţi, încât dormeau pe punte pe grămezi de frânghii, sau pe rezervoarele de sub punte, cu călcâiele proptite pe pereţii despărţitori.

Nu era nici un inch de spaţiu liber.

Zi de zi, mirosul de pe navă crescu. Pentru a-şi putea face nevoile solide, bărbaţii îşi scoteau pantalonii şi se lărau de-a lungul unei scânduri aşezate peste bordul navei, pe care trebuiau să se balanseze, ţinându-se de o frânghie ce cobora din vârful vergii. Urinatul se făcea în partea de sub vânt, peste bord — şi într-o duzină de alte locuri, judecând după mărturiile olfactive. Ofiţerii se descurcau aproape la fel de rău. Femeile se bucurau de mai multă discreţie

După aproape trei săptămâni pe mare, cursul fu schimbat de la vest la vest prin nord-vest, şi *Golden Friendship*, împreună cu însoţitorii săi, navigară în Golful Persecuţiei.

Golful Persecuţiei era o mare şi melancolică crestătură, de peste o mie de mile lungime şi cinci sute de mile adâncime a coastei Loraj-ului. Chiar de la gura acesteia, marea se linişti, în timp ce zi de zi vântul bătuse şi temperatura scăzuse. Curând trecură printr-o ceaţă sidefie, spartă numai de strigătele oamenilor de veghe, care comunicau adâncimile. Călătoreau acum prin recunoaştere oarbă.

Nerăbdarea îl cuprinse pe Sartori Irvrash. Se retrase în cabină pentru a fuma şi pentru a citi. Chiar şi aceste ocupaţii erau nesatisfăcătoare, pentru că stomacul său urla ca un câine pierdut. Deja raţiile de pe vas îi provocau crampe la stomac, deşi fusese un om solid în timpurile lui bune. Raţiile oamenilor erau compuse din peşte sărat, ceapă, măsline, sau ulei de peşte cu pâine, în fiecare dimineaţă, supă la prânz şi repetarea micului dejun la cină, cu o brânză tare substituind peştele. O ulcică de vin de smochine, sau yoodhl, era servită fiecărui om de două ori pe săptămână

Oamenii suplimentau această dietă cu peşte proaspăt, pescuit de peste bord. Ofiţerii stăteau puţin mai bine, primind câte un pic de lapte înţepător de arang, la care era adăugat coniac, pentru cei de gardă. Sibornalezii nu se plângeau de această dietă decât de formă, căci erau obişnuiţi cu ea.

Înaintând cu o viteză de cinci noduri, trecură paralela de treizeci şi cinci de grade nord, părăsind astfel tropicele, pentru îngusta zonă nordică temperată. În aceeaşi zi, se auziră înspăimântătoarele ciocniri prin ceaţă şi o serie de valuri enorme făcură nava să se agite puternic. Apoi din nou tăcere.

Sartori Irvrash îşi scoase capul afară din cabină şi-l întrebă pe primul marinar care trecu ce se întâmplase.

— Coasta, spuse omul şi, într-o dispoziţie de comunicativitate, adăugă încă un cuvânt: gheţarii.

Sartori Irvrash dădu din cap satisfăcut. Se întoarse la carnetul său de notiţe, care era pe cale de a deveni jurnal, din dorinţa unei ocupaţii mai bune.

— Chiar dacă uskuţii nu sunt civilizaţi, îmi lărgesc cunoştinţele despre lume. După cum este bine cunoscut, globul nostru este mărginit de două mari benzi de gheaţă. În extremul nord şi în extremul sud, se află ţinuturile formate numai din gheaţă şi zăpadă. Nenorocitul continent al Sibornal-ului este încărcat în mod special cu acest supărător material care poate că este vinovat de inimile moarte ale acestui popor. Cum se face că se îndreaptă către el, ca şi atraşi de un magnet, în loc să navigheze către mări mai călduţe? Oricare ar putea fi scopul

acestei daviaţii, nu voi întreba. Nu doresc să risc alte lecţii din partea demonului meu personal, Pasharatid. Dar, cel puţin, mi-ar pulea permite să zăresc acea expansiune înspăimântătoare, care constituie alfa şi omaga ale lumii.

Noaplea sosi o furtună feroce, care se abătu asupra lor fără nici un avertisment. *Golden Friendship* nu putu decât să se arunce în ea şi să se descurce. Valuri imense se năpusteau pe punte, trimiţând stropi până sus, către vergi. Se auzeau, de asemenea, bufnituri ameninţătoare, care răsunau de-a lungul navei, ca şi cum un gigant al adâncurilor cerea să fie admis la bord — astfel gândi ex-cancelarul Borlien-ului, Sartorilrvrash, agăţându-se îngrozit de patul său. Stinsese singura lampă cu seu din cabină, după cum cereau ordinele. Zăcea în întunericul zgomotos, uneori blestemându-l pe JandolAnganol şi rugându-se la cel Atotputernic. Gigantul din adâncuri prinsese ferm, de acum, nava în ambele mâini şi o zdruncina întocmai cum un maniac ar fi zdruncinat un leagăn în încercarea de a scoate copilul afară din el, pentru a-l vedea. Spre uimirea lui ulterioară, Sartorilrvrash adormi în timp ce acest proces de decantare era la puterea maximă.

Când se trezi, nava era din nou liniştită, mişcându-se abia simţit. Dincolo de hublou, se întindea şi mai multă ceaţă, luminată de un soare jalnic. Înaintând pe scara dinspre punţi, trecând pe lângă soldaţii adormiţi, privi în sus către cer. Încurcată în velatură, era o monedă palidă de argint. Privea chipul lui Freyr. Îi reveni în memorie o poveste pe care o citise cu plăcere în compania Raginei Raginelor, fiicei acesteia, TatromanAdata, despre ochiul de argint din cer, care în cele din urmă plecase.

Omul de vaghe striga sondajele. Pe mare pluteau bucăţi de gheaţă, multe modelate în forme absurde. Unele semănau cu nişte copaci piperniciţi, sau cu nişte ciuperci monstruoase, ca şi cum zeul gheţii şi-ar fi pus în minte să născocească groteşti copii ale naturii vii. Acestea erau lucrurile care veniseră bufnind în punctul culminant al furtunii, şi era un motiv de recunoştinţă faptul că doar puţini gheţari erau de mărimea unei jumătăţi din navă. Aceste misterioase forme ieşeau din ceaţă numai pentru a se reîntoarce în abstract.

După un timp, ceva îl făcu pe Sartorilrvrash să-şi concentreze atenţia şi să privească în sus. Dincolo de o îngustă întindere de apă erau două capete de phagor. Ochii lor priveau nu către nava care trecea, ci unul către celălalt... Putea vedea feţele lor lungi, cu maxilarul mizantropic, cu ochii protejaţi de

proeminenţe osoase şi cu cele două coarne îndreptându-se în sus.

Şi totuşi, imediat ce recunoscu sălbăticiunile, Sartorilrvrash ştiu că se înşela. Aceştia nu erau phagori. Privea la două animale sălbatice care se înfruntau.

Mişcarea navei împrăştie puţin ceaţa, înfăţişând o mică insulă, nu mai mare decât un smoc, totuşi cu un mic povârniş abrupt pe versantul apropiat. Cocoţate pe vârful golaş al insulei, stăteau două animale patrupede. Blănurile lor erau maronii. În afară de culoare şi de ţinută, semănau pulernic cu ancipitalii.

Apropierea diminua asemănarea Acesle două animale, deşi se înfruntau unul pe celălait, nu aveau nici încăpăţânarea şi nici privirea independentă, care îi caracteriza pe phagori. În esenţă, cele două coarne îl făcuseră pe Sartorilrvrash să ajungă la concluzii greşite.

Unul dintre animale îşi întoarse capul, să privească spre navă. Prinzând momentul, celălalt îşi coborî fruntea şi se năpusti înainte, cu o mişcare pulernică din umăr. Sunetul izbiturii ajunse până la navă. Chiar dacă animalul nu se mişcase mai mult de trei picioare, întreaga greutate a corpului său, sprijinită pe picioarele dinapoi, fu pusă în această lovitură.

Celălait şovăi. Încercă să-şi revină. Înainte de a-şi cobort capul, veni a doua lovitură. Picioarele sale dinapoi alunecară. Căzu pe spate, zbătându-se. Lovi apa cu o puternică plesnitură. *Golden Friendship* îşi continuă drumul. Scena rămase ascunsă în ceaţă.

— Credeam că-i recunoşti, spuse o voce, lângă umărul lui Sartorilrvrash. Sunt fiambregi, din familia bovidae.

Preotul Militant-Amiral Odi Jeseratabhar abia îi vorbise lui Sartorilrvrash, pe parcursul călătoriei. Cu toate acestea, el nu pierduse nici o ocazie de a o observa în îndeplinirea îndatoririlor. Avea un creier inteligent şi se comporta bine. În ciuda liniilor severe ale chipului ei, comportamentul său era însufleţit, iar bărbaţii răspundeau cu bunăvoinţă ordinelor ei. Inflexiunile din voce şi uniforma o trădau ca fiind o persoană de rang mare; totuşi, apropierea ei era neformală, conferind chiar o aluzie de atracţie trupească. O plăcea.

— Acesta este un ţărm pustiu, doamnă.

— Există şi mai rele În timpurile primitive, uskutoshk obişnuiau să-şi lase comandanţii aici, părăsindu-i pentru a se apăra singuri. Zâmbi şi ridică uşor din umeri, ca şi cum ar fi înlăturat prostiile trecutului. Plelele ei blonde îi scăpaseră de sub pălăria plată, marinărească, pe care o purta.

— Şi comandanţii au supravieţuit?

— Într-adevăr, câţiva s-au căsătorit cu cei din populaţia locală, Iorajii. Într-o oră, câţiva dintre noi vom merge la ţărm. Pentru a compensa impolitetea mea, de a te fi ignorat atât de mult timp, te invit să vii şi tu, ca oaspelele meu. Poţi vedea cum arată Golful Persecuţiei.

— Aş fi fericit. Îşi dădu seama imediat cât de minunat ar fi să scape un timp de pe navă.

Golden Friendship, cu *Union* în urma ei, înainta încet prin apele liniştite. Când ceaţa se împrăştie, o linie solemnă a ţărmului se înfăţişă. Era accidentată, lipsită de culoare. În locul în care terasele erau erodate, pământul cobora pentru a întâlni oceanul. Către acest punct se îndreptă încet nava, trasându-şi cursul printre un număr de mici insule, mai degrabă nişte aglomerări de stânci. Drumul era baral, de asemenea, de bancuri de nisip. Din unul dintre bancuri ieşeau coastele unei epave. Dar imediat ancora fu aruncată şi yola fu coborâtă. Strigătele marinarilor răsunau gâunos în mijlocul pustietăţii.

Odi Jeseralabhar îl ajută cavalereşte pe Sartoril'vrash să coboare parapetul navei. Urmară Pasharalizii, apoi şase bărbaţi înarmaţi cu carabinele grele. Vâslaşii phagori îşi trecură peste bord vâslele, iar ambarcaţiunea se mişcă printre bancurile de nisip, către un chei în ruină.

Flambragii, asemănători cu phagorii, dominau scena. Doi mari masculi se luptau cu coarnele, pe o plajă stâncoasă, călcând cu copitele pe scoici sfărâmate. Masculii aveau mici coarne, altfel sexele abia puteau fi distinse. Ca şi la alte specii helliconiene, exista un mic dimorfism sexual, datorat mai pronunţatului dimorfism sezonal. Dar şi femelele şi masculii flambregi aveau culoarea variind de la negru, la umbre de roşu cafeniu, cu părţile de pe burtă albe. Stăteau pe cele patru picioare, sau cu umerii înălţaţi. Toţi aveau coarne ştefuite, îndreptate în sus. Semnele de pe feţe variau.

— Acesta este anotimpul lor de împerechere, spuse Preotul Militant-Amiral. Numai furia rutului îi împinge pe sălbăticiuni să se aventureze în apele îngheţate.

Ambarcaţiunea alunecă lângă chei şi grupul cobort. Sub picioare aveau stânci ascuţite. La distanţă, se puteau auzi detunături, când gheaţa se prăbuşea dintr-un gheţar în mare. Norii de deasupra capului erau cenuşii ca fierul. Vâslaşii phagori rămaseseră în ambarcaţiune, încrucişându-şi vâslele, nemişcaţi.

O armată de crabi se repezi afară, să încercuiască grupul care acostase, ridicându-şi ameninţători braţele asimetrice. Nu

atacară. Muşchelarii omorâră câţiva cu lovituri de armă, după care lovarăşii lor se năpustiră asupra lor şi îi împrăştiară. Imedial ce începu această petrecere, şi crabii fură împrăştiaţi, un peşte cu dinţi sări din apă, apucă unul dintre crustacei şi se scufundă, dispărând din vedere.

Înşiruindu-se în acest peisaj idilic, trăgătorii lucrau în perechi, unul ţintind, celălalt susţinând ţeava. Ţintele lor fură câteva femele de flambreg, care se luptau la câţiva yarzi mai departe, indiferente la grupul de pe navă. Armele traseră. Două femele căzură, lovite. Trăgătorii îşi schimbară poziţiile şi armele. Încă trei trageri De această dată, trei vaci căzură. Restul cirezii se împrăştie.

Oamenii şi phagorii lipăiau acum prin apa mică şi printre bancurile de nisip. Strigăte încurajatoare se auziră de pe navă, pe bordul căreia erau şiruri de oameni urmărind acest sport.

Doi dintre flambregi nu erau morţi. Un ochilor scoase un cuţit cu lamă scurtă. Cu acesta le tăie şira spinării, pe când încercau să se ridice tn picioare şi să fugă.

Păsări mari şi albe veniră bălând din aripi deasupra scenei, pentru a se roti pe un curent de aer, cu capetele întorcându-se într-o parte şi în alta, ca şi când ar fi adulmecat moartea. Se năpustiră, făcând vânt oamenilor cu aripile şi greblând cu picioarele lor lungi.

Marinarii se luptară atât cu crabii, cât şi cu păsările, în timp ce omul cu cuţitul îşi vedea de treabă. Cu o lovitură lungă, deschise abdomenul animaletor ucise, ajungând până în interior, le scoase măruntaiele, punându-le alături, pe mal. Cu mişcări rapide şi sigure, el separă picioarele de dinapoi de trunchiuri. Sângele auriu i se prelingea pe mână. Păsările ţipau deasupra capului său.

Phagorii purtară picioarele şi carcasele înapoi în yolă.

Avu loc o altă rundă de ucideri. Între timp, Pasharatizii aduseră din barcă o sanie. Patru phagori voinici prinseră sania şi o traseră la mal. Sartorilrvrash fu invitat să-i urmeze.

— Îţi vom oferi o scurtă călătorie, pentru a vizita ţinutul, îi spuse Odi Jeseratabhar, cu un zâmbet reţinut. El gândi că aceasta era scuza lor pentru a profita de un scurt răgaz. I se alăturâ potrivindu-şi paşii.

Îl întâmpină un puternic miros de fermă. Flambregii galopau în jur, ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut, în timp ce păsările albe se luptau pentru măruntaie. Urmând sania, oamenii urcară panta. Văzură alte animale semănând cu flambregii, dar cu blănuri mai păroase şi mai cenuşii, şi cu coarne inelate.

Aceştia erau yelkii Dienu Pasharatid spuse dispreţuitoare că yelkii ar fi trebuit să fie împuşcaţi, în locul flambregilor. Carnea roşie era mai bună decât cea galbenă.

Nimeni nu răspunse acestui comentariu. Sartorilrvrash privi către Io. Faţa omului era închisă. Părea total distras. Era oare posibil să se gândească la regină?

Îşi urmară drumul în sus, printre bolovanii imenşi, depuşi de un ghețar care dispăruse. Pe unii bolovani, unde condamnaţii încercaseră să se imortalizeze, erau zgâriate nume vechi şi date.

Grupul ajunse pe un teren mai nivelat. Respirând adânc, admirară privelişlea. Cele două nave pluteau pe suprafaţa întunecată a apei peste care se aşterneau pânzele unui cer negru. Mici iceberguri erau ici şi colo; unele, antrenate de un curent, se mişcau rapid spre depărtarea sumbră şi puteau fi luate, din greşeală, drept pânze. Însă nu exista nici o viaţă omenească

În partea cealaltă se întindea ţinutul Loraj-ului, până în Regiunile Circumpolare. Ceţurile încă se dispersau, pentru a dezvălui o câmpie aproape fără relief. În goliciunea ei absolută, exista o anumită măreţie. La picioarele lor, pământul era lipsit de iarbă, imprimat cu amprentele a mii şi mii de copite.

— Aceste câmpii aparţin flambregilor, yelkilor şi yelkilor giganţi, spuse Dienu Pasharatid. Şi nu numai câmpiile, ci întreg ţinutul.

— Nu este un loc pentru bărbaţi şi femei, spuse Io Pasharatid.

— Flambregii şi yelkii arată asemănător, şi totuşi diferă anatomic, spuse Odi Jeseratabhar. Yelkii sunt necrogeni. Tinerii lor se nasc din corpurile lor şi se hrănesc cu hoiturile lor, în loc de lapte. Flambregii sunt vivipari.

Sartorilrvrash nu spuse nimic. Era încă zguduit de masacrul de pe ţărm. Armele încă trăgeau. Scopul pentru care vasele intraseră în Golful Persecuţiei era exact obţinerea de carne proaspătă.

Cei patru phegori îi trăgeau acum cu sania pe cei patru oameni. Câmpia se dovedi a fi îmbibată cu apă, presărată cu iazuri şi mlaştini. Înaintarea era lentă. Înspre nord se întindeau dealuri joase, colorate în muştar, cu flancurile presărate cu molizi pitici şi alţi copaci temerari. Copacii aveau mai puţin succes la câmpie, unde ramurile lor erau îngreunate de cuiburile păsărilor, construite din beţe şi plută. Frunzele lor erau pătate cu picături albe.

Navele şi marea dispărură din vedere. Aerul era răcoros, mai puţin încărcat de influenţa mării. Un miros de animale în împerechere plutea deasupra pământului. Sunetul tragerilor muri în depărtare. Călătoreau de aproape o oră, fără să vorbească, savurând marele spaţiu din jurul lor.

În vecinătatea unui bolovan striat cu ocru, Preotul Militant-Amiral anunţă un popas. Coborâră din sanie şi se depărtară unul de altul, agitându-şi braţele. Singurele sunete erau ţipetele păsărilor şi suflarea vântului. Apoi deteclară un huruit îndepărtat.

Pentru Sartorilrvrash, huruitul sugera numai un gheţar depărtat care se sfărâma. Îl neglijă, în plăcerea lui de a avea din nou pământul sub picioare. Cu toate acestea, femeile priviră grave una către cealaltă şi urcară fără să vorbească în vârful bolovanului. Cercelară în jur şi dădură strigăte de alarmă.

— Voi, brutelor, trageţi sania mai aproape sub stâncă, spuse în Hurdhu Odi Jeseralabhar către phagori.

Huruitul se transformă într-un tunet, care izbucni de peste tot. Ceva se întâmpla pe pantele joase din vest. Erau în mişcare. Cu teroarea cuiva pus faţă în faţă cu un element natural dincolo de orizontul imaginaţiei sale, Sartorilrvrash alergă spre stâncă şi începu să urce. Io Pasharatid îl ajută să se caţere pe un povârniş, unde era suficient loc pentru toţi patru. Phagorii stăteau lângă bolovan, lapţii lovindu-le deschiderea nasului.

— Vom fi în siguranţă aici, până ce vor trece, spuse Odi Jeseralabhar. Vocea ei tremura.

— Ce este? întrebă Sartorilrvrash.

Printr-o ceaţă groasă, depărtările se rostogoleau ca un covor şi se năpusteau către ei. Puteau numai să privească în tăcere. Covorul se transformă într-o avalanşă de flambregi, avansând pe un front larg.

Sartorilrvrash încercă să-i numere. Zece, douăzeci, cincizeci, o sută — era imposibil. Frontul ce avansa era de o milă lăţime, două, cinci mile, şi cuprindea cireadă după cireadă de animale. Şiruri fără sfârşit de yelki şi flambregi convergeau în câmpia unde se afla bolovanul. Pământul, stânca, aerul din jur vibrau.

Cu gâturile întinse, cu ochii strălucind, saliva curgând din gurile lor deschise, cirezile continuau să vină. Se împărţiră în două curente vii, de o parte şi de alta a bolovanului, se reunirâ la capătul celălalt şi trecură mai departe. Mierle albe pluteau deasupra lor, ţinând pasul cu nu mai mult decât o rară bătaie din aripi.

În entuziasmul lor, cei patru oameni îşi întinseră braţele, ţipară, se egitară, chiuiră cu voioşie. Dedesubtul lor era o mare de vieţi copitate întinzându-se înapoi şi dincolo de orizont. Nici măcar un animal nu se uită în sus, la oamenii care gesticulau; fiecare ştia că a pierde pasul însemna moartea.

Voioşia oamenilor scâzu repede. Cei patru se aşezară ghemuiţi, unul lângă celălalt. Priviră în jur cu nepăsare crescândă. Cireada încă trecea. Batalix tresări, apoi apuse în aureole concentrice de lumină. Încă nu se vedea capătul cirezii. Animalele continuau să curgă spre ei, cu miile.

Câţiva Jlambregi se delaşară de restul turmei, pentru a tropoti prin golf. Alţii plonjară direct în mare. Alţii încă galopau în transă, peste terase, către moarte. Turma principală de animale se năpustise în jos, spre adâncuri, şi în sus, de cealaltă parte, îndreptându-se către nord-est. Orele treceau. Animalele continuau cu zgomotul lor monoton, ca de tobe.

Deasupra capetelor, magnifice perdele de lumină se desfăşurau şi sclăluceau, ridicându-se către zenit. Însă oamenii deveniră abătuţi. Se ghemuiră pe terasa lor. Cei patru phagori stăteau lipiţi de perelele stâncii, cu sania în faţa lor, pentru protecţie.

Freyr alunecă, micşorându-se către orizont. Începu să cadă ploaia, la început nesigură. Lumina de deasupra se stinse, pe măsură ce ploaia deveni mai grea, înmuind pământul şi schimbând sunetul provocat de animale.

Ploaia îngheţată căzu ore întregi. Odată ce se instalase, domina asemenea cirezii, cu nici o variaţie în monotonia ei.

Întunericul şi zgomotul îi izolaseră pe Sartorilrvrash şi Odi Jeseralabhar de ceilalţi. Se înghesuiră unul în celălalt, pentru a se proteja reciproc.

Forţa dezlănţuită a animalelor şi elementelor naturii îl pătrunseră pe Sartori Irvrash. Se ghemuise, cu sprâncenele lipite de genunchii Amiralului, revăzându-şi viaţa şi aşteptându-şi moartea.

"Am trăit în singurătate, toată viaţa", gândi el. "O singurătate deliberată. Mi-am îngăduit să mă îndepărtez de fraţii mei. Mi-am neglijat soţia. Învăţătura mea a izvorât din acel îngrozitor simţ al singurătăţii: prin învăţătura mea m-am îndepărtat şi mai mult de tovarăşii mei. De ce? Ce m-a posedat?

Şi de ce l-am tolerat până acum pe JandolAnganol? Oare am recunoscut la el o tulburare asemănătoare cu a mea? Îl admir pe JandolAnganol. El lasă durerea să vină la suprafaţă. Dar când m-a lovit, a fost ca un viol. Nu pot uita asta, sau

arderea deliberată a cărţilor mele. Mi-a ars apărarea. Ar arde lumea, dacă ar putea...

Sunt diferit acum. M-am separat de singurătatea mea. Voi fi diferit, dacă voi scăpa. Îmi place această femeie, Odi. Îi voi arăta asta.

Şi undeva, în această sălbăticie a vieţii, voi găsi mijloacele să-l dobor pe JandolAnganol. Timp de ani întregi am înghiţit insulte şi amărăciune. Acum, de dragul tuturor, voi avea grijă ca el să fie înlăturat. El m-a doborât pe mine. Îl voi doborî şi eu. Nu este nobil, dar noblefea mea s-a dus. Noblefea este pentru mulţime."

Râse şi frigul îi îngheţă dinţii din faţă.

Descoperi că Odi Jeseratabhar plângea, şi probabil plângea de destulă vreme. Cu îndrăzneală, o trase către el, apropiind-o până când obrajii lui aspri se lipiră de ai ei. Fiecare centimetru al apropierii lor fu însoţit de duduitul nelimitat al copitelor ce fremătau înfrigurarea înfrunecată.

El şopti aproape la întâmplare cuvinte de consolare.

Ea se întoarse astfel încât gurile lor aproape că se atinseră.

— Asupra mea cade vina pentru asta. Trebuia să prevăd că s-ar fi putut întâmpla...

Mai spuse ceva, dar care fu dus departe, de furtună. El o sărută. Era aproape ultimul gest voluntar care-i rămăsese. Căldura urcă în interiorul său.

Călăuza departe de JandolAnganol îl schimbase. O sărută din nou. Ea răspunse. Gustară o plăcere mutuală pe buzele lor.

În ciuda disconfortului, oamenii căzuseră într-un fel de comă. Când se treziră, nu mai ploua, ci numai picura. Cireada încă mai trecea pe lângă stâncă. Încă se întindea către orizontul îndepărtat, de ambele părţi. Fură obligaţi să-şi uşureze vezicile urinare agăţaţi de o margine a botovanului. Phagorii şi sania fuseseră târâţi în depărtare, în timp ce ei dormeau. Nimic nu rămăsese.

Ceea ce îi determină să se ridice fu o invazie de muşte ce sosiseră împreună cu cireada. După cum, în marea turmă, nu era numai un fel de animale, tot aşa erau mai multe feluri de insecte zburătoare; toate erau capabile să sugă sângele. Se năpustiră cu miile asupra oamenilor, care fugiră să se adăpostească într-o mică grămadă şi să se acopere cu keedranele şi cu mantiile. Orice bucată de piele expusă era instantaneu acoperită şi muşcată până când sângera.

Zăceau în sufocanta mizerie, în timp ce în jurul lor marele bolovan tremura, ca şi cum încă ar mai fi călătorit pe gheţarul care îl depusese în câmpie. Mai trecu încă o zi. O altă înserare, o altă noapte.

Balalix răsări din nou, deasupra unei scene cu ploaie şi ceaţă. În cele din urmă, forţa cirezii slăbi. Corpul principal trecuse. Hoinari încă mai soseau, adesea mame flambrege, cu pui de un an. Mulţimea de muşte scăzuse. Către nord-est se auzea încă tunetul cirezii care dispărea. Mulţi flambregi mai tropoteau încă de-a lungul liniei coastei.

Tremurând şi înţepeniţi, oamenii coborâră pe pământ. Nu mai aveau altceva de făcut, decât să se întoarcă la ţărm pe jos. Cu duhoarea animalelor în nări, păşiră înainte, asaltaţi de muşte la fiecare metru. Nici un cuvânt nu fu schimbat între ei.

Nava pornise din nou. Părăsiră Golful Persecuţiei. Cei patru, care fuseseră împotmoliţi în mijlocul cirezii, zăceau sub punte, într-o febră dăunătoare muşcăturilor muştelor.

Prin creierul delirant al lui Sartorilrvrash, cireada continua să călătorească, iar şi iar, acoperind lumea. Realitatea acestei prezenţe masive nu se lăsa dusă, în ciuda faptului că lupta cât putea împotriva ei. Rămase chiar şi atunci când se reslabili.

Imediat ce se refăcu suficient, merse fără ceremonie să-i vorbească lui Odi Jeseralabhar. Preotul Militant-Amiral fu încântată să-l vadă. Îl întâmpină într-o manieră prietenoasă şi chiar întinse o mână pe care el o prinse.

Ea se aşeză în cuşeta ei, acoperită doar de o pânză roşie, cu părul ei frumos lăsat liber pe umeri. Fără uniformă, părea şi mai subţire decât oricând, dar mult mai abordabilă.

— Toate vasele care navighează pe distanţe mari posedă în Golful Persecuţiei, spuse ea. De aici culeg animale vii şi în special carne. Liga Preoţilor Marinari include puţini vegetarieni. Peşte, vânat, crabi. Am mai văzut şi înainte turme de flambregi. Ar fi trebuit să fiu mai atentă. M-au distras. Ce crezi despre ei?

El observase acel obicei al ei şi înainte. În timp ce vorbea în timpurile sibish despre ea însăşi, îşi întrerupea brusc vorbirea cu o întrebare, pentru a-şi surprinde asculţătorul.

— N-am ştiut niciodată că sunt atâtea animale în lume...

— Sunt mult mai multe decât îţi poţi imagina. Mai multe decât oricine poate/şi-ar putea imagina. Trăiesc peste tot în jurul pământurilor marelui cap de gheaţă, în asprele Regiuni Circumpolare. Milioane ca ei. Milioane şi milioane.

În entuziasmul ei, ea zâmbi. Lui îi plăcu asta. Realiză cât de singuratic era, când ea zâmbi.

— Bănuiesc că migrau.

— Nu, nu e asta, după câte ştiu eu. Ei coboară după apă, însă nu rămân. Călătoresc în toate momentele anului, nu numai primăvara. Pot fi pur şi simplu conduşi de disperare. Nu au decât un singur duşman.

— Lupul?

— Nu lupii. Muştele. O anume muscă, în special. Acea muscă este tot atât de mare ca prima falangă a degetului meu. Are dungi galbene — nu poţi greşi. Îşi depune ouăle în pielea sărmalelor bovidae. Când ies larvele, sapă în adânc, intră în curentul de sânge şi eventual rămân în buzunare, sub pielea spatelui. Acolo, larvele cresc, atingând mărimea unui fruct mare, până când în cele din urmă, ies din craterul lor şi cad pe pământ, pentru a reîncepa ciclul vital. Aproape fiecare flambreg pe care l-am omorât are un asemenea parazit — adesea mai mulţi.

— Am văzut indivizi care alergau înnebuniţi, până când cădeau, sau se aruncau de pe povârnişurile înalte, pentru a scăpa de acea muscă dungată cu galben.

Ea îl privi binevoitoare, ca şi cum această remarcă i-ar fi dat o satisfacţie interioară.

— Doamnă, am fost şocat când oamenii voştri au împuşcat câteva vaci pe ţărm. Şi totuşi asta nu însemna nimic, acum îmi dau seama. Nimic.

Ea dădu din cap.

— Flambregii sunt o forţă naturală. Nesfârşită. Nesfârşită. Ei fac umanitatea să pară că nu înseamnă nimic. Populaţia estimată a Sibornal-ului este în prezent de douăzeci şi cinci de milioane. Există de mai multe ori acest număr de flambregi pe continent — probabil de o mie de ori mai mulţi. La fel de mulţi flambergi cum sunt şi copacii. Este credinţa mea că, odată, întreaga Helliconie era populată numai de aceste vite şi de aceste muşte, venind şi plecând fără încetare peste continente, bovidaele suferind continuu o tulburare de care perpetuu încercau să scape.

În faţa acestei viziuni, amândouă părţile tăcură. Sartori Irvrash se întoarse în cabina sa. Dar peste câteva ore, Odi Jeseratabhar îl trezi. El fu slănjenit s-o primească în spaţiul acela strâmt ce duhnea.

— Oare povestea mea despre nelimitaţii flambregi te-a făcut melancolic? Era o oarecare cochetărie în întrebarea ei, cu siguranţă.

— Dimpotrivă. Sunt încântat să întâlnesc pe cineva ca tine, atât de interesat în fenomenele acestei lumi. Aş fi dorit să fie mult mai clar înţelese.

— Sunt mult mai bine înţelese în Sibornal, decât oriunde în altă parte. Apoi se decise să îmblânzească lauda, adăugând:

— Poate din cauză că noi încercăm mai multe schimbări sezoniere decât voi, în Campannlal. Voi, borlienezii, puteţi uita de Marea Iarnă în timpul Verii. În timp ce noi ne temem numai de asta, căci dacă următoarea Iarnă-Weyr va fi mai rece cu numai câteva grade, atunci nu vor mai rămâne oameni. Numai phegori, şi miliardele nepăsătoare de fiambregi. Poate că omenirea este un accident temporar.

Sartorilrvrash o contempla. Îşi periase părul liber pe umeri.

— Şi eu m-am gândit la fel. Urăsc phegorii, însă ei sunt mult mai rezistenţi decât noi. Ei, cel puţin soarta omenirii este mai bună decât cea a fiambregilor mânaţi fără-ncetare. Chiar dacă şi noi avem echivalente pentru musca dungată cu galben... El ezită, dorind să audă mai multe din partea ei, pentru a-i testa inteligenţa şi sensibilitatea.

— Când am văzut prima oară fiambregii, m-am gândit cât de mult semănau cu ancipitalii.

— Mult, sub multe aspecte. Ei bine, prietene, treci drept un învăţat. Ce poţi scoate din această asemănare? Ea îl testa, după cum indica plăcutul mod de a-l tachina De comun acord, se aşezară unul lângă altul pe pat.

— Madişii ne seamănă. La fel şi nondadşii şi Ceilalţi, deşi mult mai puţin. Aici nu pare să fie nici o conexiune familială între oameni şi Madişi, chiar dacă împerecherile madi-oameni sunt uneori fertile şi dau naştere la urmaşi. Prinţesa Simoda Tal este o asemenea dovadă. N-am auzit niciodată ca phagorii să se împerecheze cu fiambregii. El începu să râdă sec la această nesiguranţă.

— Presupunând că divinităţile genetice care ne-au format pe noi ar fi realizat o conexiune familială, cum ai numit-o, între omenire şi madi, ai accepta atunci că există o conexiune între fiambregi şi phagori?

— Aceasta ar trebui determinată prin experiment. Era pe cale de a explica experienţele lui din Matrassyl, dar decise să-şi păstreze acest lucru pentru altă dată. O relaţie genetică implică asemănări exterioare. Phagorii şi fiambregii au sângele auriu, ca protecţie împotriva frigului...

— Există dovadă şi fără experiment. Eu nu cred, cum cred

majoritatea oamenilor, că fiecare specie este creală separat de Zeul Azoiaxic. Ea-şi coborî vocea spunând aceslea. Eu cred că graniţele se estompaază cu timpul, după cum graniţa dintre oameni şi madi se va estompa din nou când regele tău JandolAnganol se va căsălori cu Simoda Tal. Vezi încotro bat?

Era ea, oare, în secret o atee, cum era şi el? Spre uimirea lui Sartori Irvrash, gândul acesta îi provocă o erecţie.

— Spune-mi, zise el.

— N-am auzit despre phagori şi flambregi care să se împerecheze, asta este adevărat. Cu toate aceslea, am motive serioase să cred că, odală, această lume nu era locuită de nimic altceva decât de flambregi şi de muşte — fără număr şi fără inteligenţă, cu milioanele. Prin modificări genetice, din flambregi s-au dezvoltat ancipitalii. Ei sunt o versiune mai rafinală. Ce crezi despre asta? Este oare posibil?

El încercă să-i combată maniera de argumentaţie.

— Asemănările pot fi multe, dar sunt în principal numai de suprafaţă, lăsând la o parte culoarea sângelui. Ai putea spune ta fel de bine, că oamenii şi phagorii sunt asemeni, deoarece amândouă speciile vorbesc. Phagorii stau în picioare ca şi noi, au propria lor inteligenţă. Flambregii n-au nimic de felul acesta, numai dacă acest galop nebunesc înainte şi tnapoi prin continent nu este cumva inteligenţă.

— Abilitatea phagorilor de a merge în picioare şi de a folosi limbajul a venit după ce cele două linii de sânge s-au divizat. Închipuie-ţi că phagorii s-ar fi dezvoltat dintr-un grup de flambregi care... care au găsit o alternativă la alergătura neîntreruptă, o cale de a rezolva problema muştelor.

Se priviră unul pe celălalt excitaţi. El ar fi dorit să-i spună lui Odi despre descoperirea lui privind hoxney-ii.

— Ce alternativă?

— Ascunzându-se în peşteri, de exemplu. Mergând în subteran. Eliberaţi de invazia de muşte, şi-au dezvoltat inteligenta. S-au ridicat în picioare pentru a vedea mai departe şi şi-au folosit picioarele dinainte pentru a folosi uneltele. În întuneric, limbajul s-a dezvoltat ca un substitut pentru vedere. O să-ţi arăt într-o zi eseul meu asupra acestui subiect. Nu l-am mai arătat nimănui.

El răse la gândul că flambregii ar fi putut realiza asemenea lucruri.

— Nu de-a lungul unei singure generaţii, dragă prietene. De-a lungul multor generaţii. Fără sfârşit. Cei inteligenţi au câştigat. Nu râde. Îl bătu peste mână. Dacă asta nu s-a petrecut

In timpurile trecute, atunci răspunde-mi la această întrebare. Cum se face că gestația la gillote este de un an al lui Balalix — în timp ce gestația la o vacă a flambregilor durează aceeași perioadă de timp? Oare asta nu dovedește o înrudire genetică?

Navigând în continuare, trecură pe lângă cele două porturi în extremul sud al coastei Loraj-ului, care se întindea între tropice. Din portul Ijivibir, o caravelă de 600 de tone, numită *Good Hope*, plecă pentru a însoți *Golden Friendship* și *Union*. Constituia o vedere îndrăzneață, cu pânzele ei pictate în dungi verticale. Tunurile traseră de pe nava cu flamuri, în semn de salut, și marinarii strigară urale. Pe oceanul gol, cele trei vase erau mult mai multe decât două.

O altă ocazie fu marcată în momentul în care ajunseră în punctul cel mai de vest al cursului lor, la longitudinea de 29 grade est. Era ora zece și douăzeci și cinci. Freyr se afla sub linia orizontului, aruncând deasupra o strălucire de culoarea caisei. Strălucirea, dizolvându-se la orizont, părea să radieze din apele întunecoase. Marca mormântul din care marele soare urma să răsară. Undeva, ascuns în acea strălucire, se întindea ținutul sacru al Shivenink-ului; undeva în Shivenink, sus în munții care porneau de la mare până la Polul Nord, era Marea Roată a Khamabhar-ului.

Un corn de vânătoare răsună, cântând "Toate Mâinile". Cele trei nave se adunară. Fură spuse rugăciuni, se cântă, toți se așezară pentru rugăciuni cu degetele pe frunți.

Din ceața de culoarea caisei răsări o pânză. Printr-o glumă a luminii, apărea și dispărea ca o viziune. Păsările zburau deasupra catargelor, îndepărtate fiind de curând de pe pământ.

Era un vas în întregime alb, cu pânzele albe, cu bordul proaspăt vopsit în alb. Pe măsură ce se apropia,trăgând o salvă de tun în semn de salut, cei de la bordul celorlalte nave văzură că era o caravelă, nu mai mare decât *Good Hope*, dar pe pânza ei principală fiind întipărită marea hierogramă ce reprezenta însăși roata, cu cercul interior și cel exterior unite prin două linii ondulate. Aceasta era *Vajabhar Prayer*, numită astfel după portul principal al Shivenink-ului.

Cele patru vase se apropiară, ca patru porumbei cuibărindu-se împreună pe o ramură.

Fură date sumedenie de ordine din partea Preotului-Militant Amiral. Bompresele se înfoarseră, cordajele scârțâiră, pânzele se întinseră. Mica flotă începu să navigheze spre sud.

Culorile din apă se schimbară într-un albastru mai închis. Navele părăseau Marea Pannoval-ului la pupa şi intrau în limitele nordice ale vastului Ocean Climent. Imediat întâlniră vreme rea. Avură parte de ea mult timp, luptând cu marea agitală şi cu furtunile fulgerătoare, în care fură bombardaţi de o gigantică grindină. Zile întregi nu văzură soarele.

Când în cele din urmă ajunseră în ape mai liniştite, zenitul lui Freyr era mai jos decât înainte, şi al lui Balalix undeva mai sus. În port se vedeau povârnişurile cele mai vestice ale redutei Campanulat-ului, Capul Findowel. Odată ce ocoliră Findowel, navigară către locul cel mai apropiat de ancorare de-a lungul coastei continentului tropical, pentru a se odihni acolo timp de două zile. Tâmplarii reparară stricăciunile furtunii, membrii Ligii Preoţilor Marinari cusură pânzele, înotară în laguna călduţă. Atât de binevenită fu vederea bărbaţilor şi femeilor zbenguindu-se goi în apă — puritanii sibornalezi erau curios de impudici cu această ocazie — că până şi Sartorilrvrash se aventură în apă într-o pereche de chiloţi de mătase.

Pe când stătea apoi pe plajă, încălzindu-se la pulerea ambilor sori, privi înotătorii urcând unul câte unul. Majoritatea echipajul lui *Good Hope* era formal din femei, voinic construite. Suspină după tinereţea sa. Io Pasharatid urcă alături de el şi-i spuse încetişor

— Şi dacă ar fi fost acea frumoasă Regină a Reginelor aici, ei?

— Şi ce-i cu asta? Rămase privind apele, sperând că Odi va ieşi goală.

Pasharatid îl împunse între coaste într-o manieră foarte ne-sibornaleză.

— Ce-i cu asta, spui tu? Atunci acest aparent paradis ar fi cu adevărat paradis.

— Crezi că această expediţie poate cuceri Borlien-ul?

— Dacă fiind condiţiile războiului, sunt sigur de asta. Sunteţi organizaţi şi înarmaţi într-un mod în care forţele lui JandolAnganol nu vor fi niciodată.

— Ei, atunci regina va ajunge sub oblăduirea ta.

— Această reflecţie nu mi-a scăpat. De ce crezi că m-a cuprins acest brusc entuziasm în privinţa războiului? Nu vreau Ottassol-ul, bătrân ţap ce eşti. O vreau pe regina Myrdemlnggala. Şi intenţionez să o am.

15. Captivii din carieră

Un bărbat umbla cu o desagă pe un umăr Purta zdrenţele care rămăseseră dintr-o uniformă. Amândoi sorii băteau deasupra lui. Râuri de sudoare curgeau în tunica sa. Umbla orbeşte, rareori privind în sus.

Traversa o regiune distrusă a junglei din înălţimile Chwart în Randonan-ul estic. Peste tot împrejur erau trunchiuri înnegrite şi rupte de copaci, multe încă fumegând. De câteva ori când omul privi în jurul lui, nu putu vedea nimic altceva decât pământul negru de jur împrejur Nori de fum cenuşiu se ridicau în depărtare. Era posibil ca acea căldură tropicală să fi aprins flăcările. Sau poate o scânteie de la o flintă provocase moartea a milioane de copaci. Timp de mai multe decade se dăduseră bătălii în această zonă. Acum, soldaţii şi armele dispăruseră, ca şi vegetaţia.

Totul în postura bărbatului exprima temerile şi înfrângerea. Însă continua să meargă. Odată se poticni, când una din umbrele sale slăbi şi dispăru. Nori negri, rostogolindu-se sus, îl mânjiseră pe Freyr Câteva minute mai târziu, Balalix fu înghiţit şi el. Apoi ploaia începu să cadă. Omul îşi plecă fruntea şi continuă să meargă. Nu avea unde să se adăpostească. Nimic altceva de făcut decât să se supună naturii.

Ploaia continua să cadă, crescând brusc în intensitate. Cenuşa se umezi. Iarăşi şi iarăşi rezervoarele cerurilor se revărsau, întocmai ca resursele aruncate într-o bătălie.

Bombardamentul cu grindină fu următoarea tactică. Grindina îl puse pe fugă pe bărbatul înspăimântat. Se refugie cum putu în scorbura unui arbore. Sprijinindu-se cu spatele de lemnul sfărâmicios, dezvălui o fortăreaţă a crustaceilor rickyback. Deposedaţi de mica lor citadelă, aceştia urcară veritabile Takisse de cenuşă lichidă, căutând refugiu, egitându-şi antenele plăpânde.

Nepăsător la această catastrofă, omul privea înainte pe

sub borul pălăriei, gâfâind. Mai multe figuri încovoiate se împleticeau prin mâl. Erau rămăşiţele armatei sale, odată celebra Armată a Doua Borlieneză. Unul dintre oameni trecu absent la câţiva inchi de scorbură, purtând o teribilă rană ce sângera sub grindină Cel care se adăpostea începu să plângă. El nu avea nici o rană, cu excepţia unei zgârieturi la tâmplă. Nu avea nici un drept să fie în viaţă

Ca un copil nelinişlit, plânsetul lui deveni hohot; în cele din urmă adormi, în ciuda grindinei

Visele care-i întrerupseră somnul fură pline de grindină. Îi simţi loviturile pe obraji, se trezi, văzu că era din nou senin. Se ridică, totuşi, însă pietrele-i loveau faţa şi gâtul. Când, supărat, voi să strige, o piatră îi intră în gură. O scuipă afară, tulburat.

Plantele răsucite, asemeni unor mături, fuseseră arse de foc. Acesta le desfăcuse sâmburii, răpindu-le seminţele. În căldura noii zile, căsuţele se deschideau. Făceau un mic zgomot, asemeni îndepărtării unor buze umede. Seminţele lor fură împrăştiate în toate direcţiile. Pământul cenuşiu avea să furnizeze condiţii fertile pentru creştere.

Răse, brusc încântat. Orice ar fi avut de gând omenirea cea nebună, natura îşi continua căile ei necunoscute. Iar el trebuia să-şi continue drumul. Îşi pipăi sabia, îşi aranjă pălăria, îşi scuturâ desaga şi se îndepărtă către sud-est.

Până la prânz, părăsi zona devastată. Drumul era trasat printre tufişuri de shoatapraxi. De-a lungul secolelor, drumul pe care călătorea soldatul fusese cel al cursurilor râurilor, a făgaşurilor secate, al urmelor de ghetari, de vite şi potecilor de munte. Unele flori creşteau de-o parte şi de alta, unele erau împrăştiate de plantele părinţi, care rodiseră seminţele la mare depărtare. De cealaltă parte, relieful deveni mai înalt. Se împletlcea, atunecând pe pielrişul de sub picioare. Când, în cele din urmă, reuşi să se adune, sub sprânceana unui deal, văzu, jos, în câmpie, câteva căsuţe.

Vederea lor fu suficientă ca să-l învioreze.

Câmpiile nu fuseseră de mult lucrate. Căsuţele erau părăsile. Multe acoperişuri căzuseră, lăsând terminaţiile pereţilor ca nişte bătrâni pumni, arătând spre cer. Gardurile vii din partea celalaltă a cărării, fuseseră doborâte de greutatea prafului de deasupra lor. Praful se împrăştiase peste câmpiile învecinate, peste căsuţele şi clădirile din jur, peste bagajele abandonate, care formau privelişlea. Totul era zugrăvit în aceleaşi lonuri vii, ca şi cum toate ar fi fost creale din acelaşi malerial.

Numai trecerea unei mari armate putea stârni atâta praf,

gândi omul cu desaga. Armala fusese a lui. A Doua Armată mărşăluise atunci către bătălie. El se întorcea acum în lăcere, învins.

Paşii lui slăbiseră. Generaluf Hanra TolramKeîinel păşi de-a lungul slrăzii înlortocheate. Unul sau doi phagori fugari se zgăiau la et dinlre ruine, cu lungile măşti ale feţelor lor inexpresive Nu-şi amintea acesl sat; era doar încă un sal prin care mărşăluise, într-o altă zi fierbinte. Când ajunse la capălul slrăzii şi la stâlpul sacru care marca centrut localităţii, văzu o pădurice în formă de pană, pe care crezu că şi-o reaminteşte, o pădurice pe care băieţii lui o confundaseră cu inamicul. Dacă avea dreplate, lângă ea Irebuia să se afle o fermă, în care dormise timp de câteva ore.

Ferma rămăsese intactă. Fusese înconjurală de construcţii exterioare, care căzuseră predă focului

TolramKetinel rămase la poartă, privind... Alăt In curte cât şi în casă era liniştile, cu excepţia băzâitului muşlelor. Cu sabia în mână, înaintă. Doi hoxney măcelăriţi zăceau în grajdul deschis, cu trupurile înnegrite de muşte. Duhoarea lor îi pătrunse în nări.

Freyr era sus Batalix deja se îndrepta călre vest Umbrele încrucişate dădeau casei un aer posomorât. Se îndreplă către ea. Geamurile erau pe jumălate acoperite de praf. Aici locuise o femeie, soţia fermierului, cu patru copii mici, îşi aminli. Nici un bărbat. Acum era numai lăcerea.

Îşi puse desaga jos, în faţa treptelor de la intrare, şi ciocăni cu piciorul în uşa deschisă.

— Este cineva aici? Spera că unii dintre oamenii săi s-ar pulea odihni în camere.

Nici un răspuns. Totuşi, simţurile sale alertale, îl preveniseră că exisla o fiinţă vie în interiorul clădirii. Se opri In holul de piatră. Un ceas cu pendul, înalt, cu cele douăzeci şi cinci de ore luminale, slălea tăcul lângă un perete. Altfel, impresia generală era de sărăcie, comună regiunilor care multă vreme fuseseră câmp de bătălie. Dincolo de coridor, lotul era în umbră.

Păşi cu holărâre înainle şi inlră într-o bucătărie cu tavanul jos.

Şase phagori stăteau în bucălărie, nemişcaţi, ca şi când i-ar fl aşleplat înloarcerea. Ochii lor străluceau, roz Intunecat, în umbră. Dincoto de ei, prinlr-o fereasIră, creşlea un pelec de flori galbene, luminoase; prinzând soarele, făceau ca formele săîbăliciunilor să fiê nedeterminate. Reflexiile galbene se

odihneau pe umerii şi pe oasele lungi ale obrajilor. Unul dintre animale îşi păstrase coarnele.

Veniră spre el, însă TolramKetinel era pregătit. Le simţise mirosul încă din hot. Aveau lănci, însă şi el era un spadasin încercat. Erau iuţi, însă stăteau unul în calea celuilalt. Îşi îndreptă lama în sus, către toracele lor, unde ştia că au inimile. Numai unul dintre ei îşi lăsă lancea. Dintr-o singură tovilură, îi reteză acestuia braţul. Curse sânge auriu. Întreaga cameră se umplu de respiraţia lor greu mirositoare. Toţi muriră fără nici un zgomot.

Când căzură, văzu după blazoanele lor că fuseseră membrii ai gărzii lui. Prinzând Fiii lui Freyr în dezordine, phagorii profitaseră de ocazie şi se întorseseră în sălbăticie. Un soldat mai puţin antrenat ar fi căzut în ambuscada lor. Într-adevăr, cu unul aşa se întâmplase, de curând. În fundul bucătăriei, aruncat pe o masă, era corpul unui borlienez, cu gâtul aproape mâncat.

TolramKetinel ieşi în curte şi se sprijini de un zid exterior, încălzit. După scurt timp, ameţeala îi trecu. Rămase acolo, respirând aerul câlduţ, până când duhoarea descompunerii din jur îl alungă din curte

Nu mai putea rămâne aici. Cu puterile recăpătate, îşi ridică desaga şi-şi reluă marşul lăcut, de-a lungul drumului ce ducea către coastă, către mare şi către vocile ei.

Pădurea se închise în jurul său. Drumul către sud ducea printre coloanele răsucite de copaci spirax, cu trunchiurile lor duble îngemănate. Pe cărările lor mergea TolramKetinel. Aceasta nu era o junglă deasă şi încâlcită. Puţine plante creşteau în partea de jos, pentru că foarte puţin din lumina soarelui penetra până la nivelul solului. Păşea ca printr-o enormă clădire, înconjurată de stâlpi cu forme uimitoare.

Deasupra se întindeau alte straturi ale pădurilor care separau Borlien-ul de Randonan. Prin stratul de tufe, treceau uneori creaturi mari. În stratul următor, se legănau Ceilalţi, strigând, uneori căzând pe pământ, pentru a înhăţa o ciupercă, apoi căţărându-se înapoi, la adăpostul crengilor. Urma coronamentul, adevăratul înveliş al junglei, paval cu flori, pe care TolramKetinel nu le putea vedea, şi păsări pe care doar le auzea. Stratul următor, format din copacii cei mai înalţi, care se ridicau deasupra coronamentului, era locuinţa păsărilor răpitoare, care vegheau doar, fără să caute.

Solemnitatea pădurii era atât de mare, încât părea celor care se aventurau în ea a fi mult mai veche decât ţinutul savanelor, sau chiar deşertul. Dar nu era aşa. Dintre cei 1825 de

Ani Mici ai Helliconiei, care formau un An Mare, organismul complicat al junglei era apt să se autosusţină pentru mai puţin de jumătate din această perioadă. Cercetat de aproape, fiecare copac dezvăluia în rădăcini, în trunchiuri, în ramuri şi seminţe, strategiile pe care le foloseau pentru a supravieţui, când climatul era mai puţin îndurător, când trebuiau să îndure singurătatea într-o mare risipă, sau să aştepte într-o carcasă, pietrificaţi, sub zăpezi.

Fauna diferitelor straturi ale căminului lor era neschimbătoare. Adevărul era că întregul edificiu implicat, mai măreţ decât orice creaţie a omului, se născuse cu numai câteva generaţii în urmă, ridicându-se ca şi cum ar fi ieşit dintr-o cutie miraculoasă.

În această ierarhie a plantelor era o ordine perfectă, ce părea întâmplătoare numai pentru un ochi neformat. Totul, animale, insecte sau plante, avea locul lui, în general o zonă orizontală pe care o putea denumi proprie. Ceilalţi erau rare excepţii de la această regulă. Phagorii se refugiau în pădure, adesea trăind în colibe construite în unghiurile dintre rădăcinile înalte şi Ceilalţii coborau în compania lor pentru a juca un rol pe undeva între un companion şi un sclav.

Adesea, aşezări formate dintr-o duzină sau mai mulţi phagori, împreună cu puii lor, se stabileau în jurul bazei unui copac mai mare. TolramKetinel ocoli acele locuri de la mare distanţă. Avea o adâncă neîncredere faţă de phagori, şi se temea de ieşirile făcute de Ceilalţi lor, pe unde aceştia se năpusteau ca nişte câini de pază, agilând bete, când în apropiere se aflau străini.

Uneori oamenii se ascundeau în aceste locuri. O mică aşezare umană putea fi văzută alături — şi puţin deosebită de — o căsuţă de ancipitali. Aceşti oameni, aproape goi, erau evident acceptaţi de către phegori ca nişte versiuni mai mari ale Celorlalţi De asemenea, Ceilalţi care aveau blănurile maronii, în alianţa lor cu phagorii, dăduseră oamenilor permisiunea de a trăi, într-o oarecare armonie cu ei.

Majoritatea oamenilor erau dezertori din unităţile Armatei a Doua. TolramKetinel le vorbi, încercând să-i convingă să-l însoţească. Unii o făcură. Ceilalţi aruncară cu bete. Mulţi dintre ei admiseră că urau războiul şi îl reînsoţiră pe vechiul lor comandant numai pentru că erau sătui de junglă, de zgomotele ei secrete şi de dieta subţire.

După o zi de marş de-a lungul culoarelor pădurii, intrară din nou în rolurile lor militare şi acceptară cu uşurare vechea

disciplină a comenzii. TolramKetinet, de asemenea, se schimbă. Înfăţişarea lui fusese a unui om înfrânt. Acum îşi trase umerii înapoi şi luă ceva din vechea lui ţinută.

Liniile feţei i se întinseră, putu fi din nou recunoscut ca un om lânăr. Cu cât erau mai mulţi oameni care să preia ordinele, cu atât mai uşor le dădea, şi cu atât mai corect părea. Cu mulabilitatea specifică rasei umane, el deveni din nou ce văzuseră în el cei din jurul său.

Astfel, mica forţă sosi la Râul Kacol.

Împinşi de noua stare de spirit, lansară un atac surpriză şi luară oraşul Ordelay. Cu această victorie, spiritul de luptă fu în întregime restaurat.

La docurile din Kacol era un vas ce transporta gheaţă, fiulurând steagul Companiei pentru Comercializarea Gheţii Lordryardry. Când oraşul fu invadat, acest vas, *Lordryardry Lubber*, încercase să scape în josul curentului, însă TolramKetinel îl interceptă cu un grup de oameni.

Căpitanul, îngrozit, prolestă că era neutru şi pretinse imunitate diplomatică. Afacerile lui în Ordelay nu erau numai de a face comerţ cu gheaţă, dar şi pentru a înmâna o scrisoare Generalului Hanra TolramKetinet.

— Ştii unde este generalul? întrebă TolramKetinet.

— Undeva în junglă, pierzând războiul regelui.

Cu sabia la gât, căpitanul spuse că trimisese un mesager plătit ca să expedieze scrisoarea; aici obligaţiile lui se sfârşeau. Urmase întocmai instrucţiunile căpitanului Krillio Muntras.

— Ce spunea conţinutul scrisorii? întrebă TolramKetinet

Omul jură că nu ştia. Pungulita de piele care acoperea scrisoarea fusese sigilată cu sigiliul Reginei Reginelor. Cum ar fi îndrăznit să se atingă de un mesaj regal?

— Nu te vei odihni până când nu voi afla ce era în el. Spune, canalie!

Avea nevoie de încurajare. Când fu strivit sub o masă înloarsă, căpitanul recunoscu că sigiliul de pe punguţă se desfăcuse singur. Întâmplător el observase, fără să vrea, că Regina Reginelor fusese trimisă în exil de către JandolAnganol într-un loc de pe coasta nordică a Mării Vulturilor, numit Gravabagalinien; că se temea pentru viaţa ei, şi că spera că într-o bună zi îşi va putea vedea bunul prieten general scăpat de primejdiile războiului. Se ruga ca Akhanaba să-l păzească de toate relele.

Când auzi acestea, TolramKetinet se albi la faţă ieşi afară şi privi peste bord la râul cu ape întunecate, pentru ca soldaţii să

nu-i vadă chipul. Aşteptări, temeri, dorinţe se treziră în el. Înălţă o rugăciune ca să fie mai norocos în dragoste decât în război.

Grupul lui TolramKetinel îl puse pe căpitanul bătut al lui *Lubber* la ţărm şi-i rechiziţionară vasul. Hoinăriră prin oraş timp de o zi, umplură vasul cu provizii şi porniră spre oceanul îndepărtat.

Sus, deasupra junglei, *Avernus* naviga pe orbită. Unii oameni de pe satelitul de observaţie, nefamiliarizaţi cu varietatea melodelor de război practicate pe planeta de dedesubt, care se întrebară ce fel de forţă putea învinge Armata a Doua Borlieneză. Se uitară în van după un grup de patrioţi randonanezi înfăşi care să respingă invazia ţinuturilor natale.

Nu exista o asemenea forţă. Randonanezii erau triburi pe jumătate sălbatice, ce trăiau în armonie cu împrejurimile. Câteva triburi cultivau petece de cereale. Toţi trăiau înconjuraţi de câini şi porci care, atunci când erau lineri, erau îngăduiţi să sugă fără discriminare la sânii mamelor cu prunci, dacă doreau Ei ucideau pentru hrană, şi nu ca un sport. Multe triburi îi adulau pe Ceilaţi ca pe nişte zei, chiar dacă asta nu-i oprea să ucidă asemenea zei, când îi întâlneau printre crengile marii păduri. Atât de înceată era mintea lor, încât un număr dintre ei adorau paşti, copaci, spirite sau razele de lumină.

În umilinţa lor, triburile Randonan-ului toleraseră triburile phegorilor, care erau leneşe şi erau formate în principal din lăieţori de lemne şi culegălon de ciuperci Phagorii, la rândul lor, rareori atacau triburile umane, chiar dacă poveştile locului vorbeau despre masculi care furau femeile oamenilor.

Phegorii îşi preparau propria lor băutură, raffelul. În anumite ocazii făceau o poţiune diferită, pe care triburile randonaneze o numeau vulumunwun, crezând că este distilată din seva arborelui vulu şi din anumite ciuperci. Incapabili s-o fabrice ei înşişi, o obţineau de la phagori făcând schimb în natură. Atunci se ţinea o sărbătoare, până târziu în noapte.

Cu aceste ocazii, un mare spirit vorbea adesea triburilor. Le spusese să iasă şi să facă sport în Deşert.

Triburile îşi ascultaseră zeii, Ceilaţi, de pe scaunele lor de bambus, şi îi purtaseră prin junglă pe umerii lor. Întregul trib plecase, copii, porci, papagali, pisici, cu toţii. Traversaseră Râul Kacol şi intraseră în ceea ce oficial se numea ţinutul Borlien-ului. Invadaseră pământurile bogate şi cultivate ale câmpiei centrale borlieneze. Acesta era ţinutul pe care randonanezii îl numeau Deşert. Era deschis sub cer; soarele îl ardea. Nu existau nici

copaci înalţi, nici tufişuri dese, nici locuri secrete, nici animale sălbatice, nici Ceilalţi. În acest loc părăsit de zei — cu o ultimă libaţiune de vulumunwun — îndrăzniseră să facă sport, punând focuri sau jefuind recoltele.

Oamenii din câmpie ai Borlien-ului erau voinici şi întunecaţi. Urau şopârlele patide ce se materializau de nicăieri, ca stafiile. Se repeziseră din micuţele lor sate şi îi goniseră pe invadatori cu orice armă le căzu în mână. Adesea îşi pierduseră propriile vieţi, pentru că triburile îşi făuriseră nişte tuburi cu care aruncau spini ascuţiţi înmuiaţi în otravă. Înnebuniţi, fermierii îşi părăsiseră căminele şi dăduseră foc pădurii. Aşa începuse războiul între Borlien şi Randonan.

Agresiune, apărare, atac şi contraatac. Aceste mişcări deveniseră confuze în acel du-te-vino, care în minţile oamenilor transforma constant toate lucrurile în opusul lor. În timpul în care Armata a Doua îşi împrăştia cetele prin munţii învăluiţi în junglă ai Randonan-ului, micii oameni ai triburilor deveniseră în ochii duşmanilor lor o formidabilă forţă militară.

Totuşi ceea ce înfrânsese expediţia lui TolramKetinet nu fusese o opoziţie armată. Apărarea triburilor consta în a se ascunde în junglă, strigând noaptea insulte barbare către invadatori, aşa cum auziseră că făceau Ceilalţi. Ca şi aceştia, se urcaseră în copaci, aruncându-şi excrementele asupra oamenilor generalului. Ei nu puteau duce un război aşa cum trebuie; jungla făcea asta în locul lor.

Jungla era plină de boli la care armata borlieneză nu era imună. Fructele ei aduseră dizenterii lorenţiale, lacurile aduseseră malaria, crizele nesfârşite de febră, iar insectele furnizaseră o sordidă recoltă de paraziţi care îi mâncau pe oameni din afară înăuntru sau dinăuntru în afară. Nimic nu fusese o luptă dreaptă; totul era să supravieţuieşti. Unul câte unul sau în grupuri, soldaţii borlienezi muriră în junglă. Cu ei se duse şi ambiţia regelui JandotAnganol de a avea o victorie în Războaiele Vestice.

Cât despre acel rege, atât de departe de dezintegrarea armatei lui din Randonan, acesta suferea din cauza unor probleme aproape tot atât de complicate ca şi mecanismele junglei. Birocraţii din Pannoval erau mai îndurători decât jungla şi astfel le trebui mai mult timp ca să-şi dezvolte ţesătura de ile. Regina reginelor fusese alungată din capitală de multe săptămâni, şi nota lui de divorţ încă nu sosise din capitala Sfântului Imperiu.

Pe măsură ce căldura se intensifica, Pannoval-ul porni vânătoarea împotriva speciilor de ancipitali lrăind pe pământurile lui. Triburile alungate de phagori căutară refugiu în Borlien, împotriva dorinței generale a maselor poporului, care se și temeau și îi și urau pe păroși.

Regele simțea cu totul altfel. Într-o cuvântare ținută în fața Sfatului, urase bun-venit cruciaților, promițându-le pământuri în Cosgatt, unde aveau permisiunea să se stabilească, dacă se înrolau în armată și luptau pentru Borlien. În acest fel, Cosgatt-ul, acum eliberat de umbra lui Darvlish, putea fi cultivat ieftin și noii veniți fără efectiv îndepărtați din fața borlienezilor.

Această mână umană întinsă phagorilor nu făcu plăcere nimănui în Pannoval sau Oldorando și nota de divorț fu din nou amânată.

Însă JandolAnganol era încântat de sine însuși Suferise destule pentru a-și alina conștiința.

Își îmbrăcă o haină deschisă la cutoare și merse să-și vadă tatăl. Din nou trecu prin coridoarele bătute de vânt ale palatului și în jos prin ușile păzite către celula unde era ținut bătrânul. Camerele închisorii păreau mai umede decât oricând Jandol Anganol se opri în prima cameră, care odată servise drept mortuar și cameră de torturi. Întunericul îl cuprinse. Sunetele lumii de afară erau estompate.

— Tată! spuse el. Propria lui voce îi sună nenaturat în urechi.

Trecu prin a doua cameră și intră într-a treia, unde se filtra lumina palidă. Focul fumega ca de obicei. Bătrânul. Învelit în obișnuita lui pătură, stătea în fața focului, cu bărbia odihnindu-se pe piept.

Nimic, acolo jos, nu se schimbase de mulți ani. Singurul lucru care se schimbase acum era că VarpalAnganol murise.

Regele stătu un timp cu o mână pe umărul tatălui său. Chiar dacă era slab, carnea lui era fermă.

JandolAnganol merse și se așeză sub fereastra înaltă zebrelită. Își chemă tatăl. Căpățâna cu părul zburlit nu se mișcă. Strigă din nou, mai tare. Nici o mișcare.

— Ești mort, nu? spuse JandolAnganol, pe un ton disprețuitor. Încă o trădare... Pe toți zeii, nu eram suficient de nefericit cu plecarea ei?

Nici un răspuns nu veni.

— Ai murit, nu? Ai plecat ca să mă-nciudezi, bătrân ticălos...

Lovi cu piciorul vatra focului și împrăștie lemnele în celulă,

umplând-o de fum. În furia lui doborî scaunul şi trupul firav al tatălui său căzu pe pardoseală, rămânând ghemuit.

Regele se opri deasupra acestei slăbuţe efigii, ca şi cum ar fi contemplat un şarpe, şi apoi, cu o mişcare bruscă, se lăsă în genunchi — nu pentru a se ruga, ci pentru a apuca trupul de gâtul său uscat şi a arunca asupra lui un torent de vorbe, în care acuzaţia că acest trup mort cu multă vreme în urmă o întorsese împotriva lui pe mama sa, stingându-i dragostea, fu repetată în multe forme, şuierată cu exemple dispreţuitoare, până când cuvintele muriră şi regele rămase acolo, aplecat deasupra cadavrului, învăluit în pânze grele de fum. Bătu cu pumnul în pardoseală, apoi se prăbuşi nemişcat

Lemnele împrăştiate pe podea fură stinse de umezeală, unul câte unul În cele din urmă, cu ochii înroşiţi, regele se îndepărtă de locul întunecat, urcând grăbit, ca şi cum ar fi fost urmărit, către locuri mai călduroase.

Printre mulţi renegaţi de la palat era şi o bătrână doică ce trăia în apartamentele servitorilor şi era în majoritatea zilelor ţinută la pat. JandolAnganol nu intrase aici de când era copil. Îşi găsi drumul fără ezitare prin coridoarele principale şi se confruntă cu bătrâna femeie, care sări din pat şi se agăţă de unul din stâlpii lui, tnspăimântată. Îl privea îngrozită, cu părul tras pe ochi.

— A murit, stăpânul şi iubitul tău, spuse JandolAnganol, fără expresie. Ai grijă să fie pregătit pentru înmormântare.

În ziua următoare fu declarată o săptămână de doliu şi Prima Gardă Phegoriană demonstră prin oraşul în negru,

Oamenii de rând, flămânzi In sărăcia lor după lucruri entuziasmante, se grăbiră să spioneze starea de spirit a regelui, la a doua sau la a treia mână dacă era necesar. Legăturile lor cu palatul erau strânse, chiar dacă prin subterane. Toţi ştiau pe cineva, care ştia pe cineva care era în serviciul regal; şi astfel mirosiră starea se spirit instabilă a lui JandolAnganol, între entuziasm şi disperare. Cu capetele descoperite sub sori, se îndreptară către pământul sfânt unde VarpalAnganol, cu pompa datorată unui rege, trebuia să fie îngropat.

Serviciul fu prezidat de către Arhiepiscopul Domului Străduinţelor, BranzaBaginut. Membrii Sfatului erau şi ei acolo, stând în picioare pentru această ocazie şi înveşmântaţi cu simbolurile casei Anganol.

Aceşti nemernici aveau zugrăvită pe faţă mai mult puternica dezaprobare faţă de regele în viaţă, decât mâhnirea faţă de cel mort; totuşi îl însoţiră, temându-se de consecinţe

dacă n-o făceau, şi de asemeni şi soţiile lor, pentru acelaşi motiv.

JandolAnganol marca o figură izolată, cum stătea lângă mormântul deschis şi din când în când arunca o privire rătăcită în jur, ca şi cum ar fi sperat să-l vadă pe Robayday. Privirile sale nervoase deveniră mai frecvente când trupul tatălui său, învelit într-un veşmânt auriu, fu aşezat la rândul lui în locul săpat pentru el. Nimic nu cobora alături de el. Toţi cei prezenţi ştiau ce-l aşteptă dedesubt, în lumea gossieurilor, unde lucrurile materiale nu mai erau necesare. Singura concesie făcută rangului celui plecat a fost sosirea a douăsprezece femei de la Curte, care înaintară şi aruncară flori asupra formei nemişcate.

Arhiepiscopul BranzaBaginul îşi închise ochii şi cântă:

— Anotimpurile, în procesiunea lor, ne conduc spre locurile noastre cele din urmă. După cum sunt cei doi sori, cel mai mic şi cel mai mare, aşa şi noi avem două faze ale existenţei, viaţă şi moarte, cea mai mică şi cea mai mare. Acum, un mare rege a plecat dintre noi către faza măreaţă. El, care ştia că lumina se află acolo jos, în întuneric...

Şi când vocea lui înălţă liniştii şoaptele mulţimii, prima mână de pământ fu aruncată.

În acel moment, vocea regelui răsună:

— Acest ticălos mi-a ruinat mama şi pe mine însumi. De ce te rogi pentru el?

Cu un salt trecu peste marginile gropii, îl împinse la o parte pe Arhiepiscop şi fugi, strigând încă, spre palat, cu umerii strălucind deasupra dealului. Dincolo de vederea mulţimii, încă alerga, şi nu se opri până când nu ajunse la grajduri şi la hoxney-ul lui, şi călări nebuneşte prin păduri, lăsându-l pe Yuli să miaune în spatele său.

Acest ruşinos episod, această insultă faţă de religia stabilită, făcută de un om religios, încântase populaţia de rând a Matrassyl-ului. Se vorbi despre asta, se râse, se rugară, îl condamnară în căsuţele cele mai grosolane:

— Este un glumeţ, acest JandolAnganol, fu verdictul cântărit cu grijă în taverne, după o lungă seară de băutură, unde moartea nu era privită cu prea mult interes. Şi reputaţia poznaşului crescu proporţional, spre necazul duşmanilor săi din Sfat.

Spre indignarea nu numai a duşmanilor, ci şi spre aceea a unui tânăr subţire, cu pielea bronzată şi îmbrăcat în zdrenţe, care însoţise înmormântarea şi fusese martor la plecarea regelui. Robayday nu fusese prea departe, trăind pe insula unui

pescar, printre sluțărișul unui lac, atunci când știrea despre moartea bunicului său ajunse până la el. Se întorsese în capitală cu iuțeala unei căprioare, care așteaptă o inspacție mai apropiată din partea leului.

Văzând retragerea poznașului, fu tentat să-l urmeze și încălecă pe un hoxney, luând o urmă cu care fusese familiarizat încă din tinerețe. Nu avea intenția de a se confrunta cu tatăl său, nici măcar nu știa ce era în propria lui minte.

Glumețul, care numai la umor nu se gândise, apucă pe o potecă pe care nu mai fusese, de când îl exilase pe Sartorilrvrash. Aceasta ducaa la o carieră ascunsă de trunchiurile netede și groase ale tinerilor copaci rajabaral; acești puieți, după sute de ani de creștere, cu greu puteau fi luați drept redutabila fortăreață de lemn ce aveau să devină, când vara Anului Mare va trece încă o dată către iarnă. Febra dispărându-i, regele o legă pe Lapwing de un copac tânăr. Puse o mână pe lemnul neted și capul pe mână. Își aminti trupul reginei și ritmul care odată le lumina dragostea. Asemenea lucruri muriseră și el nu știuse.

După un timp de tăcere, o duse pe Lapwing peste trunchiurile rajabaralilor părinți, la fel de negre ca și un vulcan stins. Înainte se afla palisada de lemn ce bara intrarea în carieră. Nimeni nu-l întâmpină. Își făcu drum înăuntru.

Totul era neîngrijit în prima parte a curții. Buruienile înfloreau. Căsuța paznicului era dărăpănată; o scurtă perioadă de părăsire dusese la o mare degradare. Un bătrân cu o barbă albă, încâlcită, veni înaintea lui și se plecă.

— Unde este garda? De ce nu sunt încuiate porțile? Însă era nepăsător la întrebarea sa, pe care o aruncase peste umăr în timp ce mergea înainte, apropiindu-se de cuști.

Bătrânul, obișnuit cu toanele regelui, era prea înțelept ca să adopte aceeași nepăsare și dădu o lungă explicație, cum că toți, în afară de ei înșiși, fuseseră retrași de la carieră imediat ce cancelarul fusese dizgrațial. Era singur și încă îi ținea pe captivi, sperând să satisfacă plăcerea regelui.

Departe de a tărâia plăcere, regele își duse mâinile la spate și își lua o față melancolică. Patru mari cuști fuseseră construite lângă povârnișurile carierei, fiecare împărțită în mai multe compartimente, pentru mai marele confort al prizonierilor. În aceste cuști își trimise privirile întunecate JandolAnganol.

În prima cușcă erau Ceilații. Se legănau acolo, cu mâinile, picioarele sau cozile ca un mod de petrecere a timpului; când regele veni spre ei, coborâră și alergară spre zăbrele,

întinzându-şi în afară labele asemeni mâinilor, nepăsători la starea exaltată a vizitatorului lor.

Ocupanţii celei de-a doua cuşti se ascunseră la apropierea străinului. Marea parte din ei intrară în compartimentele lor, afară din vedere Închisoarea lor era construită din stâncă, astfel încât nu puteau săpa în pământ. Doi dintre ei veniră lângă bară, privindu-l în faţă pe JandolAnganol. Aceşti prolognostici erau nondadşii, mici creaturi adesea confundate cu Ceilalţi, cu care aveau oarecare asemănare Stăteau în picioare ca şi oamenii, şi feţele cu botul proeminent semănau cu ale Celorlalţi. Mici fâşii de pânză le acopereau organele genitale; trupurile lor aveau un păr deschis la culoare, ca nisipul.

Cei doi nondadşi care veniră în faţă se adresară regelui, agitându-se nervoşi, după obiceiul lor. Un ciudat amalgam de şuierături, clinchete şi fornâituri le servea drept limbaj. Regele îi privi cu o expresie undeva între dezgust şi simpatie, înainte de a trece la a treia cuşcă.

Aici era închisă cea mai avansată formă a prolognostlcilor, madişii. Spre deosebire de ocupanţii primelor două cuşti, madişii nu se mişcară când regele se apropie. Răpiţi de la existenţa lor migratoare, nu aveau unde să plece; nici apusul soarelui, nici venirea şi plecarea regilor nu aveau nici un înţeles pentru ei. Încercară să-şi ascundă feţele la subţioară când JandolAnganol îi privi.

Cea de-a patra cuşcă era construită din piatră cioplită din carieră, ca un tribul faţă de tăria ocupanţilor săi, care erau oameni — mai exact bărbaţi şi femei din triburile Mordriate sau Thribrialane. Femeile se înfoarseră înapoi în umbră. Majoritatea bărbaţilor se înghesuiră în faţă şi începură să-l implore stăruitor pe rege să-i elibereze, sau cel puţin să nu mai îngăduie alte experimente asupra lor.

— Acum nu mai e nimic de făcut, spuse regele către el însuşi, plimbându-se fără odihnă, ca şi cei închişi.

— Domnule, nedreptăţile pe care le-am suferit...

Cenuşa provenind din Rustyjonnick încă se împrăştia prin colţurile ferite, unde buruienile răsăreau, însă erupţiile încetaseră tot atât de brusc cum şi începuseră.

Regele lovi cenuşa, ridicând o mică furtună de praf cu cizmele sale.

Chiar dacă cel mai mult îl interesau madişi şi îi studia sub toate aspectele, uneori ghemuindu-se ca s-o facă, era mult prea agitat ca să rămână într-un singur loc. Masculii madişi se luptară

şi aduseră în faţă pe una dintre femelele lor, goală, şi i-o oferiră ca o condiţie a eliberării lor.

JandolAnganol se îndepărtă dezgustat. Repezindu-se să iasă din spatele cuştilor de piatră şi ieşind la lumina soarelui, se trezi faţă-n faţă cu RobaydayAnganol. Ambii deveniră rigizi ca două pisici, până când Roba începu să gesticuleze cu braţele şi cu degetele întinse. În spatele său venea bătrânul paznic cu părul alb, târându-şi picioarele şi plângându-se.

— Îi ţii închişi pentru sănătatea minţii lor, bunule rege, spuse Roba.

Dar JandolAnganol se mişcă iute înainte, îşi trecu un braţ după gâtul fiului său şi-l sărută pe buze, ca şi cum s-ar fi gândit la acaastă apropiere de mai multă vreme.

— Unde ai fost, fiule? De ce eşti atât de sălbatic?

— Oare un băiat nu poate plânge printre frunze, trebuie neapărat să vină la Curte ca să facă asta? Vorbele lui erau neclare pe măsură ce se îndepărta de tatăl său, mergând cu spatele, ştergându-se la gură cu dosul mânecii. Împiedicându-se de cea de-a treia cuşcă, îşi duse cealaltă mână la spate pentru a se sprijini.

Imediat, un madi sări şi-i prinse braţul. Femela goală ce-i fusese oferită regelui îl muşcă sălbatic de buricul degetului mare. Roba ţipă de durere. Regele fu imediat lângă cuşcă, cu sabia trasă. Madişii se dădură înapoi şi Roba fu eliberat.

— Sunt atât de flămânzi după sângele regal ca şi Simoda Tal, spuse Roba, ţopăind în jur cu ambele mâini strânse între picioare. Ai văzut cum m-a muşcat de degete! Ce comportare de mamă vitregă a fost asta!

Regele izbucni în râsete, vârându-şi sabia în teacă.

— Ai văzut ce se întâmplă când tu ţi bagi mâinile în treburile altor oameni!

— Sunt foarte viciaţi, sire, şi cu siguranţă că s-au înrăit, spuse bătrânul paznic de la o distanţă sigură.

— Firea ta înclină către captivitate, după cum broasca trage către un bazin, spuse Robay tatâlui său, încă ţopăind. Dar eliberează-i pe aceşti nenorociţi. Erau nebunia lui Rushven, nu a ta — tu ai la picioare nebunii şi mai mari.

— Fiule, am un tânăr phagor la care ţin, şi probabil că şi el ţine la mine. Mă urmează din afecţiune Tu de ce mă urmăreşti pentru a mă ocărî? Încetează, şi hai să trăieşti o viaţă sănătoasă alături de mine. Nu-ţi voi face nici un rău. Dacă le-au rănit, regret, pentru că multă vreme mi-ai dat motive s-o regret. Acceptă ce am spus.

— Băieţii, în special, sunt foarte dificil de crescut, sire, comentă paznicul.

Tatăl şi fiul stăteau la distanţă unul de celălalt, privindu-se. JandolAnganol Işi alungase privirea vulturească şi părea calm. Pe faţa lui Roba se vedea mânia înăbuşită.

— Ai nevoie de alt animal care să te urmeze? Nu ai suficienţi captivi în această înfiorătoare carieră? De ce ai venit aici, ca să te bucuri de vederea lor?

— Nu ca să mă bucur, ci ca să-i văd. Ar fi trebuit să învăţ de la Rushven. Trebuie să ştiu ce fac madişii... Înţeleg, băiete, că te temi de dragostea mea. Te temi de responsabilitate. Întotdeauna te-ai temut. A fi rege este o mare responsabilitate...

— A fi fiuture este responsabilitatea unui fluture.

Iritat de această remarcă, regele îşi reluă mersul, patrulând prin faţa cuştilor.

— Aici era toată responsabilitatea lui Sartorilrvrash. Poate că era crud. Îi făcea pe ocupanţii acestor cuşti să se împerecheze între ei, în anumite combinaţii, pentru a vedea ce rezultă. Totul era scris, după cum era meloda lui. Le-am ars pe toate — după stilul meu, veţi adăuga. Aşa deci. Prin acest experiment, Rushven a găsit o regulă privind caracterele morfologice şi fiziologice. El a dovedit că Ceilalţi, din cuşca nr. 1, puteau produce uneori progenituri când se împerecheau cu nondadşii. Aceste progenituri erau infertile. Nu. Progeniturile nondadşilor împerecheaţi cu madişii erau infertile. Am uitat detaliile. Madişii puteau produce urmaşi prin împerechere cu oamenii din cuşca nr. 4. Unii dintre ei erau fertili. Şi-a continuat experimentele timp de mai mulţi ani. Dacă Ceilalţii şi madişii erau forţaţi să se împerecheze, nu rezulta nimic. Împerecherea oamenilor cu nondadşii nu producea nici ea nimic. Aceste lucruri le-a descoperit. Rushven era o persoană blândă. A făcut totul numai de dragul ştiinţei Probabil că îl condamni, după cum condamni pe oricine în afara ta Însă Rushven a plătit pentru ştiinţa lui. Într-o zi, cu doi ani în urmă — erai absent atunci, în sălbăticie, ca de obicei — soţia sa a venit la carieră pentru a hrăni captivii, şi Ceilalţi au reuşit să iasă din cuşti. Au făcut-o bucăţele. Acesl bătrân paşnic îţi poate spune...

— Mai întâi i-am găsit braţul, Sire, spuse bătrânul, încântat să fie şi el menţionat. Braţul stâng, ca să fiu exact, sire.

— Cu siguranţă că Rushven a plătit pentru ştiinţa sa. Roba, am plătit şi eu. Va veni timpul când şi tu vei avea de plătit un preţ. Nu va fi veşnic vară.

Roba scutură frunzele unui tufiş ca şi cum avea de gând

să-l distrugă, şi înveli frunzele în jurul mîinii rănile. Paznicul veni să-l ajute, însă Roba îi dădu un picior şi-l îndepărtă.

— Acest loc mirositor... aceste cuşti care duhnesc... acest palat care duhneşte... Luând notiţe despre mici împerecheri murdare .. Odată, uite, înainte ca regii să se fi născut, lumea era o mare minge albă într-o ceaşcă neagră. Atunci a venit marele Kzahhn al anciptalilor şi s-a împerecheat cu regina tuturor oamenilor, a pătruns-o cu organul său imens şi a umplut-o de o spumă aurie. Acea împerechere a zguduit atât de tare lumea, încât a scos-o din frigiditatea iernii şi a produs anotimpurile.

Nu-şi putu termina propoziţia, atât de copleşit fu de râs. Bătrânul paznic îl privi dezgustat, şi se întoarse către rege.

— Vă pot asigura că ex-cancelarul nu a făcut niciodată asemenea experimente aici, sunt sigur.

Regele rămase rigid, cu ochii lucind de dispreţ, nemişcat, până când răbufnirea fiului său luă sfârşit. Atunci îi întoarse spatele, înainte de a-i vorbi.

— Nu avem nevoie de asta, şi nu avem nevoie nici de certuri. Nu într-un moment de durere. Hai să ne întoarcem împreună la palat. Poţi să călăreşti în spatele meu pe Lapwing, dacă doreşti.

Roba căzu în genunchi şi-şi acoperi faţa cu mâinile. Făcea un zgomot care nu era plânset

— Poate că îi este foame, sugeră paznicul.

— Pleacă de aici, omule, sau îţi ciopârţesc capul.

Paznicul se dădu înapoi.

— Îi hrănesc încă în fiecare zi cu credinţă. Aduc toată mâncarea locmai de la palat şi nu mai sunt chiar atât de tânăr.

Anganol se întoarse către fiul său îngenuncheat.

— Ştii că bunicul tău este acum cu gossieurile?

— Era obosit l-am văzut mormântul.

— Fac tot posibilul, Majestate, însă chiar am nevoie de un sclav care să mă ajute...

— A murit în somn, o moarte uşoară pentru toate păcatele sale.

— Am spus că era obosit. Pe jumătate nebun, îndepărtat de mama, bunicul putrezit... iată trei lovituri pe care le-ai dat. Ce urmează?

Regele îşi îndoi braţele şi-şi vârî mâinile la subţioară.

— Trei lovituri! Tu, copile — toate te-au rănit. De ce arunci asupra mea toate aceste aiureli? Stai aici şi liniştеşte-mă. De vreme ca nu eşti potrivit să le însoţi chiar şi cu o madi, rămâi.

Roba îşi puse mâinile înaintea sa, în praf, şi începu încet

să se ridice în picioare. Paznicul profită de împrejurare pentru a spune:

— Ei nu se mai împerechează, sire. Numai între ei înşişi, fiecare cuşcă, ca un mod de a-şi petrece timpul.

— Să stau cu tine, tată? Să stau cu tine cum a stat şi bunicul, în pivniţele palatului? Nu, mă întorc la...

În timp ce vorbea, paznicul îşi târî picioarele înainte, chinuit şi se puse între JandolAnganol şi fiul său. Regele îl lovi şi-l trimise într-un tufiş. Captivii începură un mare scandal, ciocănind în grilaje.

Regele zâmbi, sau cel puţin îşi arătă dinţii, încercând să se apropie de fiul său. Roba se trase înapoi.

— Nu vei înţelege niciodată ce mi-a făcut bunicul tău. Niciodată nu vei înţelege influenţa lui asupra mea — atunci — acum — poate pentru totdeauna — pentru că nu am nici o putere asupra ta. N-am reuşit decât prin îndepărtarea lui.

— Închisorile curg ca şi gheţarii prin sângele tău. Am de gând să devin un madi, sau o broască. Refuz să fiu un om , atât timp cât tu pretinzi acest titlu.

— Rob, nu fi atât de crud. Fii raţional. Eu — sunt pe cale —trebuie să mă căsătoresc în curând cu o fată madi. De aceea am venit să-i inspectez pe cei de aici. Te rog, stai cu mine!

— Ia-ţi femeia — sclavă madi! Numără-ţi progeniturile! Măsoară, ia notiţe, suferă, închide-i pe cei fertili, şi niciodată să nu uiţi că există cineva, hoinărind, pierdut pe Helliconia, care te va trimite într-o închisoare eternă...

Vorbind, tânărul se trăgea înapoi, cu degetele târându-se pe pământ. Apoi se întoarse şi pătrunse în tufişuri. Un moment mai târziu, regele îl zări urcându-se pe povârnişul carierei. Apoi dispăru.

Regele se sprijini de trunchiul unui copac, închizând ochii.

Scâncetele paznicului îl treziră Se îndreptă spre locul unde acesta zăcea întins şi-l ajută să se ridice în picioare.

— Îmi pare rău pentru asta, sire, dar poate un mic sclav, acum că am trecut peste asta...

Frecându-şi fruntea cu un gest preocupat, JandolAnganol spuse:

— Îmi poţi răspunde la câteva întrebări, nemernicule? Spune-mi, în ce fel preferă femelele madi copulaţia? Pe la spate, ca animalele, sau faţă-n faţă, ca oamenii? `Rushven mi-ar fi spus.

Paznicul îşi şterse mâinile de haină şi râse.

— Oh, în amândouă felurile, sire, după câte am observat

eu, şi am văzut asta de multe ori, lucrând aici fără nici un ajutor. Dar mai ales pe la spate, cum fac Ceilalţi. Unii spun că se împerechează pentru viaţă, alţii că sunt promiscui, dar viaţa în captivitate este altfel.

— Medişii îşi sărută buzele unul celuilalt, ca şi oamenii?

— Asta n-am văzut, Sire, nu. Numai oamenii.

— Oare îşi ling organele genitale înainte de comuniune?

— Asta este predominant în toate cuştile, sire. Se ling o groază. Se ling şi se sug, mai ales, aş spune, foarte urât.

— Îţi mulţumesc. Acum îi poţi elibera pe prizonieri. Am servit scopului lor. Lasă-i să plece.

Părăsi cariera cu un pas uşor, cu o mână pe sabie şi cu cealaltă dusă la frunte.

Umbrele uşoare aruncate de rejabarali se mişcau în jurul lui, în timp ce se întorcea la palat. Freyr era aproape de apus. Cerul era galben. Aureole concentrice de abur, în brun şi oranj, produse de particulele de praf vulcanic, acoperiseră soarele. Stătea deasupra orizontului ca o perlă într-o stridie deschisă. Şi regele spuse către Lapwing:

— Nu pot avea încredere în el. Este sălbatic cum eram şi eu. Îl iubesc, dar mai degrabă aş fi tentat să-l ucid. Dacă ar avea inteligenţa să comploteze cu mama lui şi să formeze o alianţă în Sfat împotriva mea, aş fi terminat... O iubesc, însă şi pe ea aş fi tentat să o ucid...

Hoxney-ul nu răspunse. Mergea către apus fără altă ambiţie decât să ajungă acasă.

Regele începu să se teamă de răutatea propriilor sale gânduri.

Privind în sus către cerul în fiăcări, văzu acolo răul pe care religia îl învăţase să-l vadă.

— Trebuie să mă pedepsesc, spuse el. Ajută-mă, o, Atotputernicule!

O îmboldi pe Lapwing, împungându-i flancurile. Va merge să viziteze Prima Gardă Phagoriană. Ei nu ridicau nici o problemă morală. Cu ei se simţea liniştit.

Aureolele maronii triumfară asupra celor galbene. Când Freyr dispăru, stridia deveni cenuşie, începând dinspre margini spre interior, schimbându-şi culoarea minut cu minut, pe măsură ce Balalix o lumina. Frumuseţea ei se pierdu, se transformă într-o simplă formaţiune noroasă în mijlocul unei grămezi de nori. Când Balalix însuşi alunecă spre vest, Akhanaba ar fi putut spune — şi nu într-un stil enigmatic — că întreaga schemă complexă a lucrurilor era pe cale să se sfârşească.

JandolAnganol se întoarse în palatul său tăcut, pentru a găsi acolo un trimis din partea Sfântului Imperiu Pannovalan. Alam Esombarr, tot numai zâmbet, îi rezerva o surpriză.

Nota sa de divorț sosise în cele din urmă. Nu mai avea decât să o prezinte Reginei Reginelor şi atunci va fi liber să se căsătorească cu prințesa Madi.

16. Omul care săpa în gheţar

Vara Anului Mic lăsase locul toamnei în emisfera sudică. Musoanele îşi dădeau întâlnire pe coastele Hespagoral-ului.

În timp ce, pe plăcuta coastă nordică a Mării Vulturilor, regina Myrdeminggala înota în apele albastre împreună cu delfinii ei, pe posomorâta coastă sudică a aceleiaşi mări, acolo unde ea se unea cu apele Mării Scimilar, câştigătorul premiului avernian, Billy Xiao Pin, trăgea să moară.

Portul Lordryardry era ferit de marea deschisă de insulele Lordry, două duzini la număr, dintre care unele erau folosite ca baze pentru vânătoarea de balene. Pe aceste insule şi de-a lungul coastelor joase ale Hespagoral-ului, trăiau în colonii dense iguanele marine. Împletite, umflate, cu carapace, aceste creaturi inofensive ajungeau la douăzeci de picioare lungime şi puteau fi văzute uneori înotând în mare. Billy le observase imediat ce Căpitanul Gheţii de pe *Lordryardry Lady* îl adusese în Dimariam.

Pe ţărm, aceste creaturi se căţărau pe stânci, se târau peste bălţi şi unele peste altele. Ceva în mişcările lor leneşe şi alergarea bruscă le marca drept nişte conspiratori cu vremea umedă ce se năpustea asupra ţărmurilor Dimăriam-ului, în acest moment al Anului Mic; unde aerul rece curgea spre nord, de la extremitatea bancurilor polare de gheaţă pentru a întâlni aerul cald de deasupra oceanului, se formau insule de ceaţă, învăluind totul cu acest umed acoperământ.

Lordryardry era un mic port cu o populaţie de unsprezece mii de oameni. Îşi ducea existenţa aproape în întregime datorită întreprinderii familiei Muntras. Una din trăsăturile sale demne de reţinut era că se afla la o latitudine de 36,5 grade sud, un grad şi jumătate în afara întinsei zone tropicale. La numai optsprezece grade şi jumătate spre sud se întindea cercul polar. Dincolo de acel cerc, pe tărâmul gheţurilor eterne, Freyr nu putea fi văzut niciodată în timpul lungilor secole de vară. În timpul Marii Ierni,

Freyr urma să reapară, pentru a rămâne timp de mai multe generaţii dominând lumea pustie a polilor.

Acestea ti fură spuse lui Billy, în timp ce era condus cu o sanie tradiţională de la navă la casa Căpitanului Gheţii. Krillio Munlras povestea asemenea lucruri cu mândrie, deşi deveni tăcut când se apropie de casă.

Camera în care Billy a fost cazat era albă. Ferestrele ei erau drapate cu perdele albe. Zăcând de boală, Billy putu privi către copaci, peste acoperişurile oraşului, la ceaţa albă. În acea ceeţă, un chip se zărea din când în când.

Billy ştia că în curând avea să se îmbarce către altă călătorie misterioasă. Înainte ca barca lui să plece, fu îngrijit de rezervata soţie a lui Munlras, Eivî, şi de grozava lui fiică măritată, Immya. Immya, după cum i se spusese, avea în cadrul comunităţii renume de vindecător.

După o odihnă de o zi, ţeacurile lui Eivi şi Immyei îşi făcură efectul, şi Billy se bucură de o remisiune. Încordarea îl părăsise parţial. Immya îl înveli în pături şi-l ajută să se urce în sanie. Patru giganţi câini cu coarne, asokini. erau înhămaţi la sanie, şi familia îl conduse pe Billy în interiorul ţinutului pentru a vedea faimosul gheţar Lordryardry.

Gheţarul îşi săpase făgaşul între două dealuri Suprafaţa sa aluneca spre un lac, care se vărsa în mare

Billy observă că Munlras îşi schimbase subtil comportamentul în prezenţa fiicei sale. Erau afectuoşi unul cu altul, însă respectul pe care el îl arăta Immyei nu era egalat în întregime de respectul pe care ea i-l întorcea. Astfel încercă Billy, luându-se mai puţin după modul cum îşi vorbeau [illegible] după felul cum Munlras îşi ţinea spatele şi-şi trăgea [illegible] în prezenţa Immyei, ca şi cum ar fi simţit că trebuie să [illegible] bine, când ochii ei ascuţiţi se abăteau asupra lui.

Munlras începu să descrie lucrările [illegible] suprafaţa gheţarului. Când Immya îl întrebă modest [illegible] oameni care lucrau acolo, ei o puse fără [illegible] numeze singură Ceea ce şi făcu. Div stătea în [illegible] şi al surorii sale, încruntat; chiar dacă [illegible] să moştenească întreprinderea de gheaţă [illegible] contribuţie la conversaţie. şi curând se [illegible]

Immya nu era singura practicantă [illegible] în Lordryardry; era căsătorită cu principiile [illegible] pe care clanul lui Munlras îl fondase. Soţul [illegible] era pomenit ca Avocatul în prezenţa lui Billy [illegible]

fost numele lui de botez, juca rolul de purtător de cuvânt şi de judecător al oraşului în raport cu capitala, Oiishat. Oiishal se afla spre vest, la graniţa dintre Dimariam şi Iskahandi. Oiishal adăposlea ochi invidioşi pe prosperul Lordryardry, şi plănuia tot felul de mijloace pentru a-şi procura câte ceva din bogăţiile lui, prin propuneri de impozite pe care Avocatul în mod constant le respinse.

Avocatul respinsese de asemeni legile locale ale lui Muntras, care fuseseră făcute pentru a creşte beneficiile familiei Muntras în defavoarea muncitorilor lor. Astfel Krillio avea două griji în legătură cu ginerele său.

Soţia lui Krillio, în mod evident, simţea cu totul altceva. Ea nu ar fi ascultat nici o plângere despre fiica sa sau despre Avocat. Deşi supusă, era lipsită de răbdare faţă de Div, al cărui comportament — influenţat negativ de disprelul mamei lui — devenise grosolan, odată ajuns acasă.

— Ar trebui să te mai gândeşti, îi spuse într-o zi lui Muntras, când stăteau amândoi lângă patul lui Billy, după un alt exemplu al groaznicului comportament al lui Div. Încredinţează compania Immyei şi Avocatului, şi atunci totul va prospera. Sub Div, totul va deveni ruină până în trei ani. Fata are un simţ mai acut al proprietăţii.

Cu siguranţă, Immya avea un simţ al proprietăţii de tip hespagoratean. Niciodată nu se aventurase dincolo de marginile continentului pe care se născuse, în ciuda frecventelor ocazii, deoarece prefera să aibă la uşă nenumăraţi câini de pază ce băteau ţărmurile Dimariam-ului. Însă, închise în sufletul său, se aflau hărţi metaforice, istorii şi măsurători ale continentului sudic.

Immya Muntras avea un chip plăcut, pătrat, construit ca al tatălui ei, o înfăţişare capabilă de a se confrunta cu gheţarii. Stătea neclintită deasupra gheţii, furnizând cifre privind comerţul familiei, cu care era atât de mândră.

În acest loc erau suficient de departe în interiorul ţinutului, pentru a fi eliberaţi de ceaţa de pe coastă. Un mare zid de gheaţă, căruia Muntras îi datora bogăţia sa, strălucea în lumina soarelui. Unde gheţarul se întindea în depărtare, Batalix crease în găurile acestuia caverne de safir. Chiar şi reflexiile în lacul de la picioarele lui aveau licăririle diamantelor.

Aerul era greu, curat, şi plin de viaţă. Păsările alingeau uşor suprafaţa lacului. În locurile unde apele curate cedau locul bancurilor de flori albastre, insectele roiau cu miile.

Un fluture, având capul de forma degetului mare al unui om, se aşeză pe ceasul cu trei cadrane de la mâna lui Billy. El

privi către acesta nesigur, neputând interpreta însemnătatea creaturii.

Cu greu putea privi în sus. Virusul era în hipotalamusul său, în celulele creierului. Se multiplica irezistibil; nici un tratament nu-l putea opri. În curând va deveni imobil, ca strămoşii din legături ai phagorilor.

Nu simţea nici un regret. Regreta numai pentru fluturele, care-i părăsise mâna şi plecase. Pentru a trăi o viaţă adevărată, de felul celei pe care Sfătuitorul său n-o putea înţelege, trebuiau făcute sacrificii. O zărise pe Regina Reginelor. Făcuse dragoste cu frumoasa Abathy. Chiar şi acum, deşi bolnav, putea vedea îndepărtatele făgaşe ale gheţarului, unde lumina, trecând prin tonuri de albastru deschis şi albastru închis, făcea din gheaţă mai mult o culoare decât o substanţă. Gustase din frumuseţea naturii. Desigur că avea preţul ei.

Şi Immya explica despre marile blocuri de gheaţă ce huruiau deasupra capetelor. Pe suprafaţa gheţarului, oamenii lucrau pe schele, despicând gheaţa cu topoare şi fierăstraie. Erau minerii gheţarului Lordryardry. Când blocurile alunecau, cădeau într-o pâlnie şi de acolo într-un jgheab de scurgere. Jgheabul, construit din cherestea, avea o pantă suficient de mare pentru a menţine mişcarea blocurilor de gheaţă.

Mari grămezi de gheaţă călăloreau încet în jos prin scurgerea ce huruia în fiecare porţiune, în timp ce treceau pe sub picioarele lui tensionate din lemn. Grămezile curgeau cale de două mile, către docurile Lordryardry.

La docuri, grămezile erau fierăstruite în blocuri mai mici şi încărcate în calele elanşate cu trestie ale navelor din flota companiei.

În felul acesta, zăpezile care căzuseră odinioară în regiunile circumpolare la sud de 55 de grade, pentru ca apoi să fie comprimate şi zdrobite cu nepăsare mai jos, în strâmta zonă temperată, erau destinate să servească scopului folosirii de a-i răcori pe cei ce trăiau la îndepărtatele tropice. Aici se oprea natura şi căpitanul Krillio Munitras profita.

— Te rog, du-mă acasă, spuse Billy.

Curgerea de cifre, pe care Immya o avea pregătită, încetă. Povestea ei despre tonaje, lungimea diverselor călători, costurile în legătură cu cererea pe care era fondat micul lor imperiu, acestea luară sfârşit. Immya oftă şi spuse ceva către tatăl ei. Însă un nou transport de gheaţă, care huruia deasupra capetelor, îi acoperi cuvintele. Apoi liniile feţei sale se relaxară şi zâmbi.

— Mai bine l-am duce pe Billy acasă, spuse ea.
— Am văzut, spuse el încetişor. Am văzut.

Când aproape jumătate din Anul Mare trecuse, când Helliconia şi planetele ei surori călătoriseră departe de Freyr şi din nou înfruntau furia lentă a unei noi ierni, forma ghemuită a lui Billy, în bătrâna sanie de lemn, fu văzută de milioane de oameni de pe îndepărtatul Pământ.

Prezenţa lui Billy pe Helliconia reprezenta o gravă încălcare a ordinelor terestre. Aceste ordine stabiliseră că nici o fiinţă umană nu avea să aterizeze pe Helliconia şi să întrerupă ţesătura culturilor sale.

Acele ordine fuseseră formulate cu peste trei mii de ani în urmă. În termenii istoriei culturale, trei mii de ani însemnau o foarte lungă perioadă. De atunci, înţelegerea se aprofundase — mulţumită în cea mai mare parte unui studiu intensiv asupre Helliconiei, la care subscrisese marea majoritate a populaţiei. Exista o mult mai bună înţelegere a unităţii — şi de aici a puterii — biosferelor planetare.

Billy pătrunsese în biosfera planetei şi devenise o parte din ea. Pământenii nu puteau vedea nici un conflict. Elementele lui Billy înglobaseră atomii materiei stelelor moarte, fără nici o diferenţă faţă de elementele din care se compuneau Muntras sau Myrdemlnggala. Moartea lui avea să reprezinte unirea finală cu planeta, o fuziune fără dizolvare. Billy era muritor. Atomii din care era constituit erau indestructibili.

Urma să fie o oarecare părere de rău pentru dispariţia scânteii unei alte conştiinţe umane, pentru pierderea unei alte identităţi unice, de neînlocuit; însă cu greu putea fi o cauză de lacrimi pe Pământ.

Lacrimile fuseseră vărsate cu mult înainte de aceasta, pe Avernus. Billy era drama lor, dovada lor că acea existenţă era reală, că ei înşişi aveau vechea putere a organismelor vii de a fi impresionaţi în reporturile lor cu mediul înconjurător. Lacrimi şi urale erau la ordinea zilei.

Familia Pin, în special, îşi abandonase obişnuita pesivitate şi trecea printr-o mică furtună. Rose Yi Pin, ba râzând, ba plângând, ere în centrul atenţiei pasionate. Ea petrecuse minunat.

Sfătuitorul a fost mortificat.

Aerul proaspăt învălui trupul lui Billy şi-i scăldă plămânii. Îi permise să zărească fiecare detaliu din lumea sclipitoare, însă

vioiciunea ei, sunetele ei însemnau prea mult. Închise ochii. Când reuşi să-i deschidă din nou, asokinii se mişcau cu repeziciune, sania se zgâlţâia şi contururile palide ale coastei începuseră să se dezvăluie privirii.

Pentru a se răzbuna pe umilinţele anterioare, Div Muntras insistase să conducă el sania. Îşi aruncase hamurile peste umărul drept, strângându-le sub braţul stâng şi tot cu stânga apucase cârma saniei. În mâna dreaptă avea un bici pe care îl abătu asupra asokinilor.

— Mai înalt, Div, băiete, mormăi Muntras.

Imediat ce vorbi, sania lovi un smoc de iarbă aspră şi se răsturnă. Căţătoreau pe sub jgheab, unde pământul era mlăştinos. Muntras alerizâ pe mâini şi genunchi. Smuci hamurile, privind întunecat către fiul său, însă nu spuse nimic. Immya, cu gura luând forma unei fante înguste, îndreptă sania şi-i ridică pe Billy, punându-l înapoi în ea. Tăcerea ei era mult mai expresivă decât cuvintele.

— N-a fost vina mea, spuse Div, prefăcându-se că s-a lovit la mână.

Tatăl lui luă hăţurile şi-i arătă în tăcere fiului său un loc în spate. Apoi porniră cu pas domol către casă.

Casa întortocheată a lui Muntras era construită numai pe un etaj. Acel etaj avea mai multe niveluri interconectate prin scări sau rampe, datorită terenului stâncos. Dincolo de camera în care Muntras şi Immya îl aşezară pe Billy, era curtea în care Muntras îşi plătea muncitorii la fiecare decadă.

Curtea era decorată cu nişte bolovani şlefuiţi, detaşaţi din munţii poieri pe care nici un om nu-i văzuse vreodată şi aduşi pe coastă prin aceleaşi mijloace prin care erau aduşi şi ghetarii. Cuprinsă în striaţiile fiecărei pietre se afla înscrisă istoria trecutului tectonic pe care oricine din Lordryadry era mult prea ocupat s-o descifreze — chiar dacă ochii electronici de la bonful lui *Avernus* o făcuseră. Lângă fiecare bolovan crescuseră copaci înalţi, ale căror trunchiuri se ramificau aproape pe pământ. Billy putea vedea aceşti copaci din palul său.

Soţia lui Muntras, Eivi, îi întâmpinase la întoarcere şi se foise în jurul soţului său, aşa cum acum se foia în jurul lui Billy. Fu bucuros când îl lăsă singur într-o camera goală din lemn, pentru a privi la crengile copacilor. Privirile lui deveniră fixe. Îl cuprinse o uşoară nebunie; îşi mişcă membrele, îşi răsuci mâinile, până când ele se întinseră deasupra capului, la fel de rigide ca şi ramurile lemnoase de afară.

Div intră în camerâ. Băiatul se apropie precaut, închise

uşa după el şi veni repede spre Billy. Îl privi cum slătea în poslura aceea contractată, făcând ochii mari Mâna stângă a lui Billy se îndoise singură spre spate, astfel încât degetele aproape îi atingeau antebraţul, iar ceasul îi lăiase pielea.

— O să-ţi scot ceasul, spuse Div. Îl desfăcu, stângaci, şi-l puse pe masă, în afara câmpului vizual al lui Billy

— Copacii, spuse Billy printre dinţii încleştaţi.

— Vreau să vorbesc ceva cu tine, spuse Div ameninţător, încleştându-şi pumnii. Îţi aminteşti de fata aceea de pe *Lordryadry Lady*, AbathVasidol? Fata din Matrassyl? Acea fată într-adevăr frumoasă, cu un păr castaniu şi sânii mari?

— Copecii...

— Da, copacii... Sunt caişi. Tata distilează fructele acestor pomi şi îşi obţine exaggeratorul. Billish, acea fată, Abathy... Îţi aminteşti, Abathy?

— Mor..

— Billish, tu mori. De aceea vreau să-ţi vorbesc. Îţi aminteşti cum m-a umilit tata cu fata aceea? Ţi-a dat-o ţie, Billish, blestematule. Acesta a fost un mod de a mă umili, cum a făcut-o întotdeauna. Înţeţegi? Unde a dus-o tata pe Abathy, Billsh? Dacă ştii, spune-mi. Spune-mi, Billish. Nu ţi-am făcut nici un rău.

Articulaţia umărului trosni.

— Abathy... Maluritatea verii.

— Nu-ţi port pică, pentru că eşti un prost de străin. Acum ascultă. Vreau să aflu unde este Abathy. O iubesc. N-ar fi trebuit să mă întorc aici, nu? Să fiu umilit de tatăl meu şi de propria-mi soră. Ea nu mă va lăsa niciodată să preiau compania. Billish, ascultă, o să plec. Pot să mă descurc singur, nu sunt un prost. S-o găsesc pe Abathy şi să încep propriul meu comerţ. Te întreb, Billish, unde a dus-o tata? Repede, omule, înainte să se întoarcă.

— Da.

Copacii voinici ce gesticulau la fereastră, încercau să scoată la iveală un nume.

— Deuteroscopistul.

— CaraBansity? A dus-o pe Abathy la CaraBansity?

Dinspre omul pe moarte se auzi un şuierat afirmativ.

Div îl lăsă să cadă pe spate, ca şi cum ar fi fost o bucată de lemn. Rămase agitându-şi degeteţe şi mormăind pentru sine. Auzind un zgomot pe coridor, alergă către geam. Îşi baţansă, un moment, trupul peste pervaz, apoi sări afară şi dispăru.

Eivi Munţras reveni. Îl hrăni pe Billy cu bucăţele dintr-o

carne albă, fină, pe care le lua dintr-un bol. Îl forța și-l convingea; el mânca cu lăcomie. În lumea bolii, Eivi era perfectă. Îi spăla fața și sprâncenele cu un burete. Trase o perdea din voal peste fereastră, pentru a reduce din lumină. Prin perdea, copacii deveneau stafiile unor copaci.

— Mi-e foame, spuse el după ce termină toată mâncarea.

— O să-ți mai aduc în curând puțină iguană, dragă. Îți place, nu? Am pregătit-o cu lapte, special pentru tine.

— Mi-e foame! țipă el.

Ea plecă, părând tulburată. O auzi vorbind cu ceilalți Avea gâtul contorsionat, tendoanele reliefate și auzul ațintit spre exterior, ca un harpon, pentru a prinde ce se spunea. Vorbele însă nu aveau nici un sens pentru el. Zăcea într-o poziție ciudată, astfel încât propozițiile îi pătrundeau în ureche în mod greșit. Când se întoarse, totul fu perfect audibil.

Vocea Immyei spuse pe tonuri imparțiale:

— Mamă, ai înnebunit de tot. Aceste elixire preparate acasă nu-l pot vindeca pe Billish. Are o boală rară, despre care abia știm, cu excepția cărților de istorie. Este mai degrabă o *febră a oaselor*, sau *moartea grasă*. Simptomele lui sunt neclare, posibil din cauză că vine de pe altă lume, așa cum pretinde. Și posibil ca structura lui celulară să difere pe alocuri de a noastră.

— Nu știm nimic în privința asta, Immya, dragă. Cred numai că puțină carne i-a face bine. Poate că i-a face plăcere un gwing-gwing...

— Ar putea trece într-o stare de bulimie, asociată cu o dispoziție reactivă. Acestea ar fi simptomatice pentru *moartea grasă*. În acest caz, va trebui să-l legăm de pat.

— Cu siguranță cu nu va fi necesar, draga mea. Este atât de blând.

— Nu este vorba de dispoziția lui, mamă, ci de dispoziția bolii lui.

Aceasta fusese vocea unui bărbat, încărcată cu un dispreț pe jumătate ascuns, ca și cum explica o idee simplă unui copil. Îi aparținea soțului Immyei, Avocatul.

— Sunt sigur că nu știm nimic despre asta. Sper numai să nu se ia.

— Noi nu credem că *moartea grasă*, sau *febra oaselor* sunt infecțioase în acest moment al Anului Mare, spuse vocea Immyei. Credem că Billish probabil a stat la un loc cu phagorii, cu care sunt în general asociate aceste boli.

Mai fu și altceva, apoi Immya și Avocatul intrară în cameră, privind către Billy.

— S-ar putea să te faci bine, spuse ea aplecându-se încetişor din talie în timp ce vorbea. Vom avea grijă de tine. S-ar putea să fi nevoie să te legăm, dacă vei deveni prea violent.

— Moarte. Inevitabil. Cu mare efort, el se prefăcu a fi un copac şi spuse: *febra oaselor* şi *moartea grasă*... pot explica. Doar un virus. Germen. Efecte diferite. În funcţie de timp. Al Anului Mare. Adevărat.

Orice alt efort fu peste puterile lui. Contracţiile se instalară din nou. Totuşi, pentru un moment, avusese totul în minte. Chiar dacă nu fusese subiectul lui preferat, *virusul hellico* era o legendă pe *Avernus*, deşi una mortală, încredinţată videolexlelor încă de la ultima ei izbucnire, într-o formă pandemică, patrecută cu mai multe generaţii înaintea celor de acum, de pe staţie. Cei care acum priveau în jos, neputincioşi, asupra lui, erau martorii unei vechi istorii adusă din nou în actualitate numai ca o concluzie la fiecare Vacanţă Helliconiană.

Vizitele virusului cauzau suferinţe imense, însă erau din fericire legate de două perioade ale Marelui An: şase secole locale, după timpul cel mai friguros al acelui an, când condiţiile planetei se îmblânzeau, şi în toamna târzie, după lunga perioadă de arşiţă, în care Helliconia intrase acum. În prima perioadă, virusul se manifesta ca *febra oaselor*, iar în cea de-a doua ca *moarte grasă*.

Aproape nimeni nu scăpa de acest fiagel Rata mortalităţii fiecărei boli se apropia de cincizeci la sută. Cei care supravieţuiau deveneau cu jumătate din greutatea lor mai uşori, sau mai grei şi astfel erau mai bine înzestraţi pentru a face faţă anotimpului călduros sau friguros

Virusul era mecanismul prin care metabolismul uman se ajusta la normele schimbării climei. Billy era schimbat.

Tăcută Immya stătea pe marginea patului lui Billy Îşi încrucişă braţele peste pieptul ei mare.

— Nu te înţeleg Cum de ştii asemenea lucruri? Nu eşti un zeu, căci altfel nu ai fi bolnav...

Însuşi sunetul vocilor îl conduse mai adânc în măruntaiele copacului

— O boală Două Sisteme opuse Tu, ca doctor, înţelegi.

Ea înţelese. Se aşeză din nou.

— Dacă ar fi aşa... Şi totuşi, de ce nu? Sunt două botanici. Copacii care înfloresc şi dau seminţe doar o dată la 1825 de Ani Mici, alţii care înfloresc şi dau seminţe în fiecare an mic. Lucrurile divizate sunt totuşi unite...

Ea îşi închise strâns gura, ca şi cum s-ar fi temut că era pa cale să dezvăluie un secret; temându-se că stătea pe un prag, pe pragul a ceva mai presus de înţelegerea ei. Cazul *virusului hellico* nu era întrutotul similar cu cel al botanicii. Totuşi, Immya fu corectă în observaţiile ei asupra obiceiurilor divergente ale plantelor. În momentul capturării lui Balalix de către Freyr, cu aproape opt milioane de ani în urmă, planetele lui Balalix fuseseră scăldate în radiaţii, conducând la o multitudine de divergenţe genetice. În timp ce mii de copeci rămâseseră să înflorească şi să rodească întocmai ca şi mai înainte — aşa că ei produceau seminţe de 1825 de ori în timpul unui An Mare, oricare ar fi fost condiţiile climatice — alţii îşi adaptaseră metabolismul la noul regim şi se reproduceau numai o dată la 1825 de ani mici. Aşa erau rajabaralii. Caişii de la geamul lui Billy nu se adaptaseră, şi aşa cum se întâmpla acum, mureau în căldura neobişnuită.

Ceva din liniile ce se formaseră în jurul gurii Immyei sugerau că încerca să mestece acesle maleriі grele, însă în loc de asta căzu în contemplarea afirmaţiei lui Billy. Inteligenţa ei îi spuse că dacă declaraţia se dovedea adevărată, aceasta ar fi de o mare importanţă, dacă nu imediată, atunci peste câteva secole când, după cum sugerau registrele laconice, erau aşteptate pandemii de *moarte grasă*.

O gândire mult prea îndepărtată în viitor nu era o caracteristică prin partea locului. Se aplecă spre el şi spuse:

— Mă voi gândi la asta, Billish, şi voi prezenta constatările în faţa societăţii noastre medicale, când ne vom întâlni din nou. Dacă am înţelege adevărata natură a acestei boli, poate că am putea găsi un leac.

— Nu. Boala esenţială pentru supravieţuire... El văzu că ea n-ar fi acceptat niciodată acest lucru şi totuşi nu-i putu explica. Încercă să forţeze. I-am spus tatălui tău.

Aceasta remarcă îi abătu fetei interesul de la problemele medicale. Privea undeva în afara lui, cufundată în tăcere. Când vorbi din nou, vocea ei era mai profundă şi mai aspră, ca şi cum şi ea trebuia să comunice din interiorul unei închisori:

— Ce altceva ai mai făcut cu tatăl meu în Borlien? S-a îmbătat?... Vreau să ştiu. A luat o femeie tânără pe vas, din Matrassyl? Ai avut relaţii carnale cu ea? Trebuie să-mi spui.

Se aplecă deasupra lui şi-l prinse în felul în care procedase şi fratele ei.

— Acum bea. A fost o femeie, nu? Te întreb asta de dragul mamei mele.

Intensitatea cu care acaste cuvinte fură rostite îl înspăimântă pe Billy; se sili să se adâncească şi mai mult în copac, să simtă coaja zgâriindu-i pielea. Din gură îi ieşiră balonaşe.

Îl scuturâ.

— A avut relaţii carnale? Spune-mi. Mori, dacă vrei, dar spune-mi.

El încercă să dea din cap.

Ceva în expresia lui contorsionată îi confirmă bănuielile ei. O privire de satisfacţie îi cuprinse chipul.

— Bărbaţii! Acesta este felul în care profită de femei. Biata mea mamă a suferit din cauza destrăbălării lui, ani de zile, săraca inocentă. Am aflat despre asta cu ani în urmă. A fost un şoc îngrozitor. Noi, dimariamienii, suntem oameni respectabili, nu ca locuitorii Continentului Sălbatic, pe care sper că nu-l voi vizita niciodată...

Când vocea ei se stinse, Billy încercă un protest nearticulat. Avu rolul să reaprindă flacăra animozităţii Immyei.

— Ce-mi poţi spune despre biata fată inocentă şi nevinovata ei mamă? Cu multă vreme în urmă, l-am făcut pe fratele meu, otrava vieţii mele, să-mi mărturisească tot ce face tata... Bărbaţii sunt porci, conduşi de dorinţă, incapabili să fie credincioşi...

— Fata... Însă numele lui Abalhy se încurcă în laringele lui.

Amurgul învăluI Lordyadry Freyr se scufunda către vest. Cântecele păsărilor se împuţinară. Balalix îşi luă o poziţie mai joasă, către orizont, unde putea străluci peste ape, către lucrurile învăluite ce se zăreau pe ţărm. Ceţurile se îngroşau, acoperind stelele şi viermele nopţii.

Eivi Muntras îi aduse lui Billy puţină supă, înainte de a se retrage la culcare. Pe măsură ce bea, o foame teribilă se ridică în el. Imobilitatea lui fusese învinsă. Se ridică spre Eivi, îi muşcă umărul şi trase carnea de pe el. Alergă prin cameră ţipând. Aceasta era bulimia asociată cu ultimele stadii ale *moarţii grase*. Alţi membrii ai familiei veniră alergând. Sclavii aduseră lumini. Billy fu blestemat şi legat de palul său.

Pentru următoarea oră fu părăsit, în timp ce sunetele veneau din celălalt capăt al casei. Îndură viziuni în care se făcea că o mâncase pe Eivi întreagă, că-i supsese creierii. Plânse. Îşi imagină că era din nou pe *Avernus*. Îşi imagină că o mânca pe Rose Yi Pin. Plânse din nou. Lacrimile cădeau ca şi frunzele.

Se auzirã paşi pe coridor. O lampã chioarã apãru şi în spatele ei chipul unui om care parcã plutea în întuneric. Cãpitanul Gheţii respira greoi. Valuri de exaggerator pãtrunserã odatã cu el în încãpere.

— Eşti bine? Va trebui sã te arunc afarã, dacã nu vei muri, Billish. Se potoli, respirând din greu. Îmi pare rãu cã s-a ajuns la asta... Ştiu cã eşti un fel de înger, dintr-o lume mai bunã, Billish, chiar şi atunci când minţi ca un diavol. Un om trebuie sã aibã convingerea cã undeva existã o lume mai bunã. Mai bunã decât aceasta, unde nimãnui nu-i pasã de tine. *Avernus*... Te-aş duce înapoi acolo, dacã aş putea. Mi-ar place s-o vãd.

Billy era înapoi în interiorul copacului, cu membrele împrãştiate şi cu pãrţi din ele agonizând, ca şi ramurile.

— Mai bunã.

— Aşa este, mai bunã. O sã stau în curte, Billish, chiar afarã, sub geamul tãu. O sã beau ceva şi sã reflectez asupra lucrurilor. În curând va veni timpul sã plãtesc oamenii. Dacã doreşti ceva, strigã.

Îi pãrea rãu cã Billy era pe moarte, iar exaggeratorul îl fãcuse sã-i parã rãu pentru el însuşi. Îl intriga felul în care întotdeauna se simţea mai confortabil cu strãinii, chiar şi cu Regina Reginelor, decât era cu propria lui familie. Cu ei era într-un constant dezavantaj.

Se aşezã afarã, la fereastrã, punând un pahar şi un ulcior pe bancã, alãturi de el. În lumina lãptoasã, pietrele semãnau cu nişte animale dormind. Nalba care se cãţãra pe pereţii casei îşi deschisese bobocii, iar bobocii îşi deschiseserã ciocurile, ca papagalii; un parfum liniştitor plutea în aer.

După ce planul sãu de a-l aduce aici pe Billy în secret reuşise, se simţise incapabil sã continue. Voise sã spunã tuturor cã exista mai multã viaţã decât şiau ei, cã Billish era un exemplu viu al acestui adevãr. Nu era numai faptul cã Billish murea; Muntras suspecta, undeva într-un colţ rece al fiinţei sale, cã s-ar putea ca viaţa sã însemne mai puţin decât şlia el. Îşi dorea sã fi rãmas un rãtãcitor. Acum venise înapoi acasã pentru totdeauna..

După un timp, oftând, Cãpitanul Gheţii se ridicã în picioare şi privi prin fereastra deschisã.

— Billish, eşti treaz? L-ai vãzut, cumva, pe Div?

Primi un gâlgâit în loc de rãspuns.

— Bietul bãiat, nu este chiar potrivit pentru aceastã slujbã, este adevãrat... Se aşezã din nou pe bancã, oftând. Îşi ridicã

paharul şi bău. Ce păcat că lui Billish nu-i place exaggeratorul.

Lumina lăptoasă se îngroşă. Fluturii apusului roiau în jurul nalbei. În casa adormită din spatele său podelele scârţâiau.

— Trebuie să existe o lume mai bună, undeva... spuse Muntras şi aţipi cu o veronikană neaprinsă între buze.

Sunete de voci. Muntras se ridică. Îşi văzu oamenii adunându-se în curte pentru a fi plătiţi. Era ziuă. Un calm abeolul plutea în jur.

Muntras se ridică şi se întinse. Privi înăuntru, pe fereastră, la forma contorsionată a lui Billy, nemişcată pe canapea.

— Aceasta este ziua assatassi, Billish... am uitat, cu tine aici. Fluxul musonic. Ar trebui să vezi asta. Este un eveniment local. Vor fi petreceri deseară, şi nu cu jumătăţi de măsură.

Dinspre canapea veni un singur cuvânt, ieşind forţat dintr-o gură încleştată:

— Petreceri.

Lucrătorii erau primitivi, îmbrăcaţi în veşminte grosolane. Îşi aţintiră privirile în jos, pe pietroaiele de pavaj, pentru eventualitatea că stăpânul lor s-ar fi supărat că fusese surprins dormind. Dar nu era felul lui Muntras.

— Veniţi, oameni. Nu vă voi mai plăti eu mult timp. Va fi rândul stăpânului Div. Hai să terminăm cu asta repede, apoi să ne pregătim pentru petrecere. Unde este funcţionarul meu cu plăţile?

Un om mărunţel, cu un guler înalt şi cu părul periat în direcţie opusă faţă de ceilalţi oameni, păşi cu îndrăzneală înainte. Sub braţ avea un catastif şi era urmat de un mascul phagor care purta o casetă. Funcţionarul făcea eforturi mari, împingându-se printre muncitori. Făcea asta cu ochii aţintiţi în mod constant asupra celui ce-l angajase şi cu buzele murmurând, ca şi cum deja calculase cu cât ar fi trebuit plătit fiecare om. Sosirea lui îi determină pe oameni să se dispună într-un şir, pentru a-şi primi modestul salariu. În lumina neobişnuită, înfăţişarea lor era neanimală.

— Vă veţi lua plăţile şi vă veţi duce să le puneţi în mâinile soţiilor, sau să vă îmbătaţi, ca de obicei, spuse Muntras.

Se adresase oamenilor de lângă el. Printre ei văzu numai muncitori obişnuiţi şi nici unul dintre oamenii apropiaţi. Însă imediat îl cuprinse un amestec de indignare şi milă şi vorbi mai tare, aşa încât să audă cu toţii.

— Vieţile voastre curg pe lângă voi. V-aţi împotmolit aici. N-aţi fost niciunde. Cunoaşteţi legendele din Pegovin? Dar oare

ați fost vreodată acolo? Cine a fost acolo? Cine a fost la Pegovin?

Ei se sprijiniră de pietrele rotunde, mormăind.

— Eu am fost peste tot în lume, am văzut-o pe toată. Am fost în Uskuloshk, am vizitat Marea Poartă a Kharnabhar-ului, am văzut orașe vechi, ruinale, și am vândut carne sărată în bazinurile din Pannoval și Oldorando; am vorbit cu regi și regine la fel de frumoase ca și florile. Totul este acolo, așteptându-i pe cei care cutează. Prieteni, peste tot. Bărbați și femei. Este minunat. Mi-a plăcut fiecare minut. Lumea este mai mare decât își poate imagina cineva, alăta vreme câl stă împotmolit aici, în Lordryadry. În această ultimă călătorie am întâlnit un om care venea din altă lume. Nu există numai această lume, Helliconia. Mai există una, care se învârtește în jurul nostru, *Avernus*. Și afla dincolo de ea, lumi numai bune pentru a fi vizitate. Pământul, de exemplu

Câl el vorbi, micul funcționar își înșirase lucrurile pe o masă, sub unul din caișii gotași și scosese cheia casetei dintr-un buzunar. Phagorul așează caseta jos, chiar acolo unde era nevoie de ea și își flutură o ureche. Oamenii înaintară până la marginea mesei, făcând șirul mai definit, prin apropiere unul de celălalt. Și alți oamenii sosiră, aruncând priviri bănuitoare către șeful lor și alăturându-se șirului.

— Vă spun că există alte lumi. Folosiți-vă imaginația. Muntras lovi masa. Nu simțiți niciodată dorul de a rătăci? Eu am făcut asta când am fost tânăr. În casa mea am chiar acum un tânăr dintr-o altă lume. Este bolnav, altfel ar fi venit afară și v-ar fi vorbit. El vă poate spune lucruri miraculoase, ce s-au petrecut în cursul altor vieți.

— Bea exaggeralor?

Vocea veni dintre șirurile de oameni care așteptau Îl opri pe Muntras în plin avânt. El coborî și păși de-a lungul șirului, roșu la față. Nici o privire nu o înfruntă pe a sa.

— Voi dovadi ceea ce am spus, strigă Muntras. Atunci mă veți crede.

Se întoarse și păși în casă. Numai funcționarul arătase o oarecare nerăbdare, bătând cu degetele mici în tăblia mesei, trăgându-se de nasul ascuțit și privind în sus, către cerul apăsător.

Muntras alergă către locul în care zăcea Billy, leribil distorsionat, fără să se miște. Apucă brațul pietrificat numai pentru a descoperi că ceasul dispăruse.

— Billish, spuse el aplecându-se deasupra invalidului. Îl

privi, strigându-i numele mai încet. Îi simţi pielea rece şi carnea rigidă. Billish, spuse el din nou, însă acum era numai o afirmaţie.

Ştia că Billy murise... Şi ştia cine furase ceasul, acel ceas cu trei cadrane, care fusese odată în mâinile lui JandolAnganol. Numai o singură parsoană ar fi putut face acest lucru.

— Nu-ţi va mai lipsi ceasul acela acum, Billish, spuse cu voce tare.

Îşi acoperi faţa cu mâinile şi spuse ceva între o rugăciune şi un blestem.

Mai rămase în cameră încă un moment, privind în sus către tavan, cu gura deschisă. Apoi, rechemat de datorie, păşi către fereastră şi-i făcu un semn funcţionarului, să înceapă plata oamenilor. Soţia sa intră în cameră împreună cu Immya, umărul fiindu-i bandajat.

— Billish al nostru este mort, spuse el plat.

— Oh, Doamne, şi asta în ziua assalassi...

— Sper că nu te aşteptţi din partea mea să-mi pară rău, spuse Eivi.

— O să mă ocup ca trupul său să fie transportat în celula de gheaţă. Îl vom îngropa mâine, după sărbătoare, spuse Immya apropiindu-se pentru a privi cadavrul contorsionat. Mi-a spus ceva înainte de a muri care ar putea fi o contribuţie la ştiinţa medicală.

— Eşti o fată capabilă. Să ai grijă de el, zise Muntras. După cum spuneai, îl putem înmormânta mâine. O înmormântare aşa cum trebuie. Între timp, voi merge să mă uit la plase. De fapt, mă simt mizerabil, ca şi cum cuiva i-ar păsa.

Fără a lua în seamă femeile ce mormăiau, întinzând capetele şirurilor de plase, Căpitanul Gheţii păşi de-a lungul malului apei. Purta cizme înalte şi groase şi-şi ţinea mâinile în buzunare. Din când în când, o iguană neagră sărea la el, ca un câine inoportun. Muntras o îndepărta fără interes. Iguanele şerpuiau printre funiile groase şi maronii ce se încolăceau în apele de la mal, uneori încercând să se elibereze din colacii de frânghie. Pe alocuri, erau adunate una peste cealaltă, indiferente la modul în care zăceau.

Ca adaos la nepăsarea melancolică a poziţiilor lor, iguanele conviețuiau cu un crab păros cu douăsprezece picioare, din cei care mişunau cu miliioanele printre formele ce se fereau de valuri. Crabii devorau orice fragment de hrană — peşte sau alge — aruncate de către reptile; nu aveau aversiune nici în a devora pui de iguană. Zgomotul caracteristic al ţărmului

dimariamian era un ronţăit şi o ciocnire de picioare de crustacei; ritualul vieţilor lor era desfăşurat pe fondul acestei larme, la fel de nesfârşită ca şi sunetul valurilor.

Căpitanul nu-i observă pe aceşti ocupanţi războinici ai ţărmului, privind departe în mare, dincolo de Lordry, la Insulele Balenelor. Fusese în port şi i se spusese că un şlep uşor fusese furat peste noapte.

Deci fiul său plecase, luând ceasul megic. Fie ca talisman, fie pentru a-l vinde. Plecase pe mare, fără măcar să-şi ia la revedere.

— De ce ai făcut asta? întrebă Munlras aproape cu voce tare, privind peste marea purpurie, peste care plutea calmul absolut. Presupun că pentru motivele obişnuite pentru care un bărbat părăseşte Casa. Nici măcar tu nu ţi-ai mai putut suporta familia, sau ai vrut numai aventura — locuri străine, distracţii, femei străine...? Ei, noroc, băiete! N-ai fi devenit niciodată cel mai faimos negustor de gheaţă din lume, asta-i sigur. Să sperăm că nu te vei mulţumi să vinzi inele furate pentru a trăi...

Câteva dintre femei, soţiile muncitorilor aduşi de spate, strigau la el să vină în spatele plasei, înainte de flux. Le salută şi se târî la distanţă de trupurile mişunând ale iguanelor

Immya şi Avocatul vor prelua compania. Nu erau oamenii lui favoriţi, însă probabil că vor conduce concernul mai bine decât el însuşi. Trebuie să înfrunţi faptele. Nu e de nici un folos să te amărăşti. Chiar dacă nu se simţise niciodată bine cu fiica lui, recunoştea că era o femeie de treabă.

Cel puţin, va sta alături de un prieten şi se va ocupa ca BillishOwpin să aibă o înmormântare cumsecade. Nu pentru că el sau Billish ar fi crezul în vreun zeu. Ci aşa, de dragul lor.

Se îndreptă spre plase, unde stăteau muncitorii.

— Ai avut dreptate, Billish, mormăi tare. Nu erai prostul nimănui.

Avernus avea companie pe orbita ei, în jurul Helliconiei. Se mişca printre escadroanele de sateliţi auxiliari. Sarcina principală a acestor sateliţi auxiliari era să observe sectoare ale globului, pe care nici chiar Avernus nu le putea observa. Dar se întâmplă ca Avernus, pe orbita sa circumpolară, să fie deasupra Lordryadry-ului, călătorind spre nord, în timp ce se desfăşurau funeraliile lui Billy.

Înmormântarea a fost un eveniment popular. Adevărul este că pentru fiinţele umane, atât de fragile, moartea celorlalţi oameni nu era în întregime neplăcută. Melancolia însăşi era

dintre cele mai plăcute emoţii. Aproape toată lumea de la bordul lui Avernus privise acèa înmormântare; chiar Rose Yi Pin, deşi văzuse evenimentul din pet, de lângă noul ei prieten.

Sfătuitorul lui Billy, cu ochii uscaţi, ţinu o predică în o sută de cuvinte, măsurete, asupre virtuţilor supunerii la voinţa cuiva. Epitaful servi de asemenea şi ca epitaf la mişcările de protest. Cu o oarecare uşurere, uitară gândurile apăsătoare, de reformă, şi se întoarseră la îndatoririle lor administrative. Unul dintre ei scrise un cântec trist despre Billy, ce fusese îngropat departe de familia lui.

Ereu acum o grămadă de avernieni îngropaţi pe Helliconia, toţi câştigători ai Vacanţelor Helliconiene. O întrebare ce se ridica adesea la bordul Steţiei de Observare a Pământului era: cum a afectat asta masa planetei?

Pe Pământ, unde funerariile lui Billy provocaseră un interes mai redus, evenimentul a fost văzut mult mai detaşat. Fiecare fiinţă vie este creată din praf de stele moarte. Fiecare fiinţă vie trebuie să-şi urmeze călătoria solitară, de la nivelul molecular până la autonomia naşterii, o călătorie care în cazul oamenilor durează trei pătrimi dintr-un an. Complexitatea gradului de organizare, implică faptul că a fi o formă de viaţă superioară nu poate fi susţinut veşnic. În cele din urmă, există o reîntoarcere la anorganic. Dizolvare chimică.

Aceasta s-a întâmplat şi în cazul lui Billy. Tot ce a fost nemuritor în el erau atomii din care fusese format. Ei supravieţuiseră; şi nu ere nimic ciudat ca un om de sorginte terestră să fie înmormântat pe o planetă la o mie de ani lumină depărtare. Pământul şi Helliconia erau aproape vecine, formate din aceleaşi resturi, de la aceleaşi stele, de multă vreme moarte

Într-un cuvânt, acel om corect, Sfătuitorul lui Billy, greşise. Vorbise despre Billy ca mergând către odihna veşnică. Însă întreaga dramă organică, din care omenirea forma o mică părticică, era antrenată în continua mare explozie a universului. Din punct de vedere cosmic, nu exista odihnă nicăieri, nici stabilitate, numai neîncetata activitate a perticulelor şi energiilor

17. Zborul morţii

Generalul Hanra TolremKelinet purta o pălărie cu borul larg şi o veche pereche de pantaloni, cu poalele vârâte într-o pereche de cizme înalte, milităreşti. De-a lungul pieptului său gol îşi azvârlise o flintă nouă, prinsă cu o curea. Deasupra capului flutura un steag borlienez. Pătrunsese în mare către navele ce se apropiau.

În spatele său, mica lui forţă striga urale de încurajare. Erau doisprezece oameni conduşi de un lânăr capabil, GortorLanstalet. Stăteau pe un pelec de pământ; în spatele lor era jungla şi gura întunecată a Râului Kacol. Călătoria lor pe râu de la Ordelay — de la înfrângere — se terminase, navigaseră pe *Lordryardry Lubber,* alât pe curenţi rapizi cât şi pe porţiuni de râu unde curentul era atât de slab, încât din adâncuri se ridicau excrescenţe tuberoase, luptând ca şi nodurile de ţipari în reproducere pentru a cuceri suprafaţa şi a elibera un miros de hoit şi de ierburi aromate. Acest miros era blestemul junglei.

Pe celălalt mal al Kacol-ului, pădurea se contorsiona în noduri, şerpi şi răsuciri cu nimic mai îngăduitoare decât tentaculele ce se ridicau din adâncurile râului. Aici pădurea părea într-adevăr impenetrabilă nu mai era vizibilă nici una din cărările largi prin care generalul cu o jumătate de decadă în urmă, păşise în perfectă siguranţă, pentru că râul atrăsese la marginea junglei o sumedenie de arbori tacomi de soare. Jungla, şi ea, devenise mult mai pitică în înfăţişare, trecând de la pădurea ploilor la pădurea muşoarelor, cu capetele grele ale coronamentului apăsând deasupra capetelor trupei borlieneze.

Când râul, în cele din urmă, îşi vărsă apele maronii în mare, ceţurile felide ale dimineţii se ridicară din pădure rostogolindu-se val după val în sus pe pantele neîmblânzite ale masivului Randonanez.

Ceaţa fusese ca o idee centrală a călătoriei lor, începând chiar din momentul când — după posesiunea nedisputată a lui

Lubber la Ordelay, recompensaţi — deschizându-i calele, au fost întâmpinaţi de vapori groşi ca se ridicau de la încărcătura de gheaţă a navei, ce se topea. Odată ce gheaţa fu aruncată peste bord, noii proprietari, cercetând, descoperiseră despărţituri secrete pline de flinte sibornaleze, care erau învelite în păluri împotriva umezelii. Acesta era comerţul personal şi secret al căpitanului lui *Lubber*, pentru a se autorecompensa faţă de călătoriile periculoase pe care şi le asumase în folosul Companiei de Comercializare a Gheţii Lordryardry. Bine înarmaţi, borlienezii navigaseră pe apele uleioase pentru a dispărea în curând în perdelele de umezeală atât de caracteristice râului Kacol.

Acum, ei stăteau privindu-şi generalul care înecuse prin apă spre nave, de pe o limbă de nisip ieşind ca un pinten dintr-o insuliţă stâncoasă şi despădurită, Keevasien, care stătea aşezată între râu şi mare. Tunelul verde înlunecat, duhoarea, zumzetul insectelor înnebunitoare, ceţurile, erau în urma lor. De aici începea marea. Priviră înainte după ajutor, umbrindu-şi ochii pentru a putea străbate mările împotriva strălucirii accentuate de aburul dimineţii.

Salvarea nici n-ar fi putut veni mai la timp. În ziua anterioară, când Freyr apusese şi jungla era o aglomerare de contururi nedesluşite, pe măsură ce cobora şi Batalix, ei căutaseră un loc de ancorare între giganticele rădăcini roşiatice ca intestinele; fără nici un avertisment, o împletitură de şase şerpi, nici unul având mai puţin de şapte picioare lungime, căzuseră din ramurile de deasupra. Erau "şerpi de haită", care cu o inteligenţă rudimentară, întotdeauna vânau împreună. Nimic nu putea înspăimânta mai mult echipajul. Omul care stătea la cârmă, văzând oribilele fiinţe care alerizaseră atât de aproape de el şi se dezrăsuciseră rapid, şuierând, sărise peste bord fără să se gândească nici un moment, pentru a fi înhăţat de un animal, care cu un moment înainte părea un buştean în descompunere.

Şerpii de haită au fost imediat ucişi. În acest timp vasul plutise în derivă de-a lungul curentului şi se împotmolise în malul randonanez. Încercând să recapete controlul, cârma lovise un obstacol subacvatic şi se rupsese. Fuseseră aduse prăjini. Însă râul devenea mai larg şi mai adânc, astfel încât prăjinile nu putură fi folosite. Când insula Keevasien se zări prin abur, ei nu mai aveau puterea de a alege nici portul, cel borlienez, nici curentul, nici orizontul, nici direcţia. *Lubber* se îndreptă neajutorată către stâncile din punctul ce' mai nordic al insulei; cu

bordurile sfărâmate, se împotmolise în apele mici. Curentul o smucea, amenințând s-o smulgă de acolo. Înhățaseră repede ceva echipament și săriseră pe mal.

Întunericul se instala. Stăteau ascultând bubuitul repetitiv al valurilor, ca un tun îndepărtat. Din cauza fricii oamenilor, TolramKetinel se decise să poposească acolo unde se aflau, pentru scurta noapte, mai degrabă decât să încerce să ajungă la Keevasien, despre care știa că se afla aproape.

A fost instalată o gardă. Noaptea din jurul lor era destinată vicleniei și morții subite. Mici insecte porneau în căutare de hrană, cu luminițe mari pe capete, aripi strălucitoare, ochi înspăimântători, cu pupilele specifice prădătorilor arzând ca niște pietre încinse; și totul în intervalul dintre cele două curente ale râului, ce curgeau aproape, învolburând fosforescența, cu întinderile grele de apă murmurându-și calea către visele lor.

Freyr răsări de după nori. Oamenii se treziră și începură să-și scarpine mușcăturile de țânțari care le acopereau trupurile. TolramKetinel și GortorLanslatel îi puseră la treabă. Urcând vârful muntos al insulei puteau privi peste brațul estic al râului până la marea liberă și la coasta borlienezã din față. Acolo, protejat de mare printr-o înălțime despădurită, se afla portul Keevasien, cel mai vestic oraș al țării lor, Borlienul, odată căminul legendarului savant YarapRombry.

Învelișul purpuriu al luminii le ascunse pentru o vreme adevărul; priviră asupra unor acoperișuri distruse și asupra unor ziduri înnegrite, timp de câteva momente, înainte de a spune — aproape într-o singură voce — "A fost distrus!".

Cirezi de phegori, alungați din pădurea musoanelor, își dispulau volumunwun cu triburile randonaneze. Marele Spirit vorbise triburilor. Acestea îi prinseseră pe Ceilalți din copaci, îi legaseră de scaunele din bambus și trecuseră prin junglă pentru a ieși jos, în port. Nimic nu scăpase flăcărilor. Nu era nici un semn de viață, cu excepția câtorva păsări melancolice. Războiul încă era dus; oamenii nu puteau evita a fi în același timp agenții și victimele lui.

În tăcere, își urmară drumul către versantul sudic al insulei, coborând pe o limbă de nisip pentru a se elibera de tufișurile țepoase din interiorul insulei.

Marea deschisă era înaintea lor, vărgată cu maroniu, acolo unde Râul Kacol se vărsa în ea, iar mai încolo de un albastru intens. Valuri lungi se răsuceau, lovindu-se de panta abruptă a plajei, spumegând. Către vest puteau vedea insula Poorich, o insulă mare, care delimita Marea Vuiturilor de Marea

Narmossel. În jurul capului Poorich navigau patru vase, dintre care două caravele şi două vase comerciale înarmate.

Prinzând steagul borlienez, ce fusese printre cele de pe *Lubber*, TolramKelinet păşi înainte în apele înspumate pentru a le întâlni.

Dienu Pasharalid era de veghe pe *Golden Friendship* pentru a găsi un loc sigur de ancorare a flotei, la gurile Râului Kacol. Mîinile ei se ţineau strâns de parapet; altfel, nu dădea nici un semn al elanului pe care-l simţi când insula Poorich alunecă la pupa, şi coasta Borlienului răsări din ceţurile dimineţii.

Şase mii de mile de mare fuseseră lăsate la pupa de când reparaseră navele şi părăsiseră Capul Findowel. În acest timp, Dienu comunicase mult cu Zeul Azoiaxic; expansiunea fără limite a oceanului o adusese mai aproape ca oricând de prezenţa lui. Îşi spuse ei însăşi că legăturile cu solul său, Io, se sfârşiseră îl transferase pe *Union*, astfel încât să nu mai trebuiască să-l privească. Toate acestea le făcuse într-o manieră rece, sibornaleză, fără a arăta nici un resentiment. Era liberă să se bucure din nou de viaţă şi de zeul ei.

Se simţea o briză minunată, cerul, marea — de ce oare pe măsură ce se străduia să se bucure de viaţă, nefericirea punea stăpânire pe ea? Nu putea fi din cauză că era geloasă pe relaţia ce se înfiripase — ca o buruiană, îşi spuse sie însăşi — între Preotul ei Militant Amiral şi ex-cancelarul borlienez. Nici din cauză că ar fi simţit cea mai mică scânteie de afecţiune pentru Io. "Gândeşte-te la iarnă", îşi spuse — folosind o expresie Uskuli care însemna "Îngheaţă-ţi speranţele".

Chiar şi comuniunea cu Azoiaxicul, pe care era incapabilă să o rupă, se dovedise descurajantă. Se părea că Azoiaxicul nu avea nici un loc pentru Dienu Pasharalid în sufletul său. În ciuda virtuţii ei, era indiferent. Era indiferent, în ciuda comportamentului ei conformist, a circumspecţiei ei.

În acest sens, cel puţin, Cel Care Sălăşuieşte, Lordul Bisericii Formidabilei Păci, se dovedise groaznic de asemănător cu Io Pasharalid însuşi; şi această reflecţie, mai degrabă decât consolarea, fu cea care o împinse peste leghe de mări pustii. Orice în sensul distracţiei era binevenit. Astfel încât, când coasta Borlien-ului apăru, se întoarse brusc de la cârmă şi-l chemă pe gornist să cânte "Veşli Bune".

În curând, parapetele celor patru vase fură o îngrămădire de soldaţi, dornici să vadă prima imagine a pământului pe care plănuiau să-l invadeze şi să-l subjuge.

Unul dintre ultimii pasageri cè sosirâ pe punte fu Sarlorilrvrash. Stătu un timp în aerul cural, scuturându-şi hainele şi respirând adânc pentru a înlătura mirosul de phegor. Phagorul se dusese; numai mirosul amărui rămăsese — aceasla, şi un fragment de noi cunoştinţe.

După ce *Golden Friendship* părăsise Findowel-ul, ea navigase spre sud-est prin Golful Ponipot, trecuseră pe lângâ pământuri vechi, şi prin Strâmtoarea Cadmer, cea mai îngustă întindere de apă între Campannlal şi Hespagoral. Aceslea erau pământuri despre care vorbeau legendele; unele spuneau că aici oamenii fuseseră aduşi la viaţă, altele că limbajul s-a născul aici. Aici era Ponipot, Ponpt-ul despre care micuţa Talro citise în poveştile sale. Ponipot-ul aproape nelocuil, privit către apusul sorilor, cu oraşele lui bătrâne şi prăfuite, ale căror nume erau încă capabile să facă inimile oamenilor să bată — Powachel, Prowash, Gal-Dundar de pe înghelatul Râu Aza.

Trecuseră de Ponipot pentru a fi adăposlile apoi pe spinările stâncoase ale Radado-ului, pământul deşerturilor înalte, coada sudică a ţinutului Barriers, unde se spunea că trăiesc aproape un milion de oameni — spre deosebire de cele trei milioane şi un sfert din învecinatul Randonan — şi cu siguranţă mai puţini oameni decât phagori. Aceasta pentru că Radado forma capătul vestic al marii rute migratorii ancipitale ce se întindea de-a latul întregului Campannlat, cu extremul Thule, către care crealurile veneau în vara fiecărui An Mare să-şi îndeplinească ritualurile fantomatice, sau pur şi simplu să se ghemuiască nemişcaţi, privind peste Strâmtoarea Cadmer către Hespagoral, spre o deslinaţie necunoscută allor forme de viaţă.

Fie calm, fie altfel, în acele lungi zile fierbinţi, pe nava staţionară, Sarlorilrvrash fusese mulţumit. Scăpase de la studiul său în lumea largă. În timpul înserărilor, avuseseră loc lungi conversaţii intelectuale cu doamna Preot-Militar Amiral, Odi Jeseralabhar. Cei doi deveniseră mai apropiaţi. Amestecul de limbaj de mai înainte al lui Odi Jeseralabhar se dizolva în ceva mai puţin formal. Apropierile involuntare la care erau forţaţi, din cauza apartamentelor lor strâmte, deveniseră dorite şi menţinute. Se transformaseră în nişte iubiţi circumspecţi şi navigaţia în jurul continentului sălbatic devenise o călătorie prin sultete.

Stând împreună pe punte în timpul acelui popas încântător, iubiţii mai vârstnici borlienez şi uskut supravegheau marea aproape nemişcată. Interiorul ţinutului Radado plutea în ceaţă undeva în spate. Aproape, lângă ei, insula Gleeat se

întindea în port. Departe, la orizont, trei alte insule, din care se zăreau vârfuri muntoase, păreau să plutească pe suprafața apei.

Odi Jeseratabhar arătase către orizont:

— Aproape pot să-mi imaginez că zăresc coasta Hespagorat-ului — ținutul numit Throssa, pentru a fi mai exactă. Totul în jurul nostru dovedește că Hespagorat și Campannlat erau odată unite printr-un pod de pământ, care s-a distrus mai târziu. Ce crezi, Sartori?

El studiase spinarea insulei Gleeat.

— Dacă ne putem încrede în legende, phagorii își au originea într-o parte îndepărtată a Hespagoratului, Pegovin, unde trăiesc phagorii negri. Poate că phagorii din Campannlat migrează către Redado, pentru că ei încă mai speră să descopere acel vechi pod către ținutul lor natal.

— Ai văzut vreodată un phegor negru în Borlien?

— Odată, în captivitate. Trăsese din veronikană. Continentele au tipuri separate de animale. Dacă a existat vreodată acest pod de pământ, atunci ar trebui să ne așteptăm să găsim iguane de Hespagorat pe coasta Radado-ului. Sunt ele aici, Odi?

Cu o bruscă inspirație, ea spuse:

— Cred că nu sunt, pentru că oamenii probabil le-au ucis. Rodado este un loc pustiu; totul poate servi ca hrană. Dar ce este cu Gleeat? În timp ce stăm aici, pierdem vremea, timp în care am putea adăuga ceva la fondul cunoștințelor omenești. Tu și cu mine vom merge cu șalupa într-o expediție și o să vedem ce vom găsi.

— Putem să facem asta.

— Dacă așa spun eu.

— Amintește-ți de apropiatul dezastru petrecut în expediția din Golful Persecuției.

— Crezi că am fost nebună atunci?

— Cred că acum ești nebună.

Amândoi izbucniră în râs.

Amiralul îl chemase pe șeful de echipaj. Sclavii fuseseră puși la treabă. Șalupa fusese lansată. Odi Jeseratabhar și Sartorilrvrash urcaseră la bord. Fuseseră duși de vâslași la două mile mai încolo pe insulă, peste o mare de sticlă. Cu ei, mersese și o duzină de soldați înarmați, încântați de această șansă de a părăsi adăposturile deteriorate de pe navă.

Insula Gleeat măsura cinci mile în lățime. Șalupa acostase pe o plajă abruptă, în colțul dinspre sud-vest. Instalaseră un paznic, în timp ce restul expediției continuase drumul.

Iguanele se tolăneau pe stânci. Nu arătaseră nici o teamă faţă de oameni şi mai multe fuseseră ucise pentru a fi duse la navă, un bun supliment la dietă. Erau plăpânde pe lângă giganticele iguane negre din Hespagoral. Aceslea rareori atingeau mai mult de cinci picioare lungime. Culoarea lor era un brun pătat. Chiar şi crabii, ce trăiau în simbioză cu ele, erau mici şi nu aveau decât opt picioare.

În timp ce Sartorilrvrash şi Odi Jeseralabhar căutau printre stânci ouă de iguană, grupul fusese atacat. Patru phagori se năpustiseră dintr-un adăpost, cu lăncii în mâini şi căzuseră asupra lor. Erau animale turbate, cu blănurile în zdrenţe şi costelive.

Având surpriza de partea lor, phagorii reuşiseră să ucidă doi dintre soldaţi, împingând oamenii în jos către apă cu forţa atacului lor. Însă ceilalţi soldaţi ripostaseră atacului. Iguanele se împrăştiaseră, pescăruşii se ridicaseră ţipând, avusese loc o scurtă încăierare pe stânci şi bătălia se sfârşise. Phagorii erau morţi — cu excepţia unei gillote, a cărei viaţă Odi Jeseralabhar o cruţase.

Gillota era mai mare decât lovarăşii ei şi acoperită cu o blană neagră şi deasă. Cu braţele legate strâns la spate, fusese făcută prizonieră şi dusă cu şalupa la *Golden Friendship*.

Odi şi Sartori se îmbrăţişaseră în taină, felicitându-se unul pe celălalt de a fi confirmat adevărul acelei vechi legende privind podul de pământ şi că supravieţuiseră.

O zi mai târziu, vânturile musonului încapuseră să sufle şi flota pornise din nou pe drumul ei către est. Coasta Randonan-ului trecea acum în toată splendoarea ei sălbatică; însă Sartorilrvrash îşi petrecea cea mai mare parte a timpului sub punte, studiind captiva pe care o numiseră Gleeat.

Gleeat vorbea numai Nativa Ancipitală, şi aceasta într-un dialect. Neştiind Nativa şi nici măcar Hurdhu, Sartorilrvrash fusese nevoit să lucreze cu un interpret. Odi coborâse jos în întuneric să vadă ce făcea şi începuse să râdă:

— Cum te poţi descurca să vorbeşti cu această creatură mirositoare? Am dovedit punctul nostru de vedere că Radadô şi Throssa au fost odată legate. Zeul Azoiaxic a fost de partea noastră. Mica colonie de iguane izolate pe insula Gleeat sunt o specie inferioară, separate de grupul principal de iguane de pe continentul sudic. Aceste creaturi, trăind printre phagorii albi, reprezintă probabil un fel de supravieţuitori ai rasei negre din Hespagoral-Pegovin. Fără îndoială că sunt sortite pieirii, pe o asemenea insulă mică.

El dădu din cap. În timp ce-i edmira gândirea iute, realizase că avea tendința să tragă concluziile prea repede.

— Ea pretinde că grupul ei se afla pe o barcă, atunci când au fost aruncați pe Gleeat de musonul timpuriu.

— Aceasta este desigur o minciună. Phegorii nu navighează. Ei urăsc apa.

— Erau sclavi pe o galeră throssană, după cum spune ea.

Odi îl bătuse peste umăr.

— Ascultă, Sartori. Credința mea este că puteam dovedi că cele două continente au fost odată legate, chiar și numai privind pe hărțile vechi. Acolo poți vedea localitatea Purporian pe țărmul Radado-ului și un port numit Popevin pe țărmul Throssan. "Poop" înseamnă pod în Pură Olonete, și "Pup" sau "Pu" înseamnă același lucru în Olonete Locală. Trecutul se pare că este inclus în limbaj, dacă cineva știe cum să-l privească.

Chiar dacă rădea, el fusese supărat de stilul ei superior sibornalez.

— Dacă mirosul este de nesuportat, dragă, mai bine te-ai întoarce pe punte.

— În curând ne vom apropia de Keevasien, un oraș de pe coastă. După cum știi, "ass" sau "as" este în Pură Olonete "mare" — echivalentul lui "ash" în Pontpian. Cu acea răbufnire de știință, zâmbind, se retrăsese, urcând scara către puntea de comandă într-un stil foarte practic.

El fusese surprins în ziua următoare să descopere că Gleeat era rănită. Era o băltoacă aurie de sânge în locul unde stătea. O chestionase prin intermediul interpretului. Chiar dacă o cercetase îndeaproape, nu putuse detecta nimic similar unei emoții atunci când ea îi răspunsese.

— Nu, nu este rănită. A spus că este la ciclu. Tocmai și-a început perioada menstruală. Interpretul îșI arătase disprețul, dar nu făcuse nici un comentariu personal, fiind de un rang inferior.

Atât de mare era ura lui împotriva phagorilor — dar acum se dusese, ca multe altele din viața lui trecută, după cum își dăduse seama — încât Sartorilrvrash întotdeauna neglijase istoria lor, așa cum refuzase să le învețe limbajul. Asemenea chestiuni i le lăsase lui JandolAnganol — JandolAnganol, cu perversa lui încredere în aceste creaturi. Cu toate acestea, obiceiurile lor sexuale fuseseră ținta gesturilor obscene pentru fiecare băiat de pe străzile Matrassyl-ului; își aminti că femela ancipitală, nici om, nici animal, producea ceva ca o scurgere menstruală de o zi din uterul ei, ca un preludiu al ciclului estral, atunci când intra în călduri. Probabil amintirea acestor vechi

şoapte îl făcură să-şi imagineze că prizoniera lui emana un miros mai înţepător cu această ocazie.

Sartorilrvrash îşi scărpinase obrazul.

— Care a fost cuvântul folosit de ea pentru menstră? Cuvântul în Nativă?

— Ea numeşte ciclul "lennhrr" în limbajul ei. Să o stropesc cu furtunul?

— Întreab-o cât de frecvent ajunge la ciclul estral.

Gilliota, care rămăsese legată, trebuise să fie înghiontită înainte de a răspunde. Lapţii ei lungi şi rozalii îi fluturau peste nări. În cele din urmă, recunoscu că avea zece asemenea perioade într-un An Mic. Sartorilrvrash dăduse din cap şi mersese pe punte pentru puţin aer curat. "Biata creatură!" gândise, "Ce păcat că nu putem trăi toţi în pace". Dilema om-ancipital va fi rezolvată într-o bună zi, într-un mod sau altul. Atunci el va fi mort deja.

Călătoriseră sub muson toată noaptea, ziua următoare şi noaptea următoare. Ploile fuseseră atât de dese, încât cei de la bordul lui *Golden Friendship* nu-şi puteau vedea vasele surori. Strâmtorile Cadmer fuseseră lăsate în urmă. Peste tot în jur se întindea Marea Narmosset cea gri, cu valurile dungate cu o lungă spumă albă. Întreaga lume era lichidă.

În timpul celei de-a cincea nopţi întâlniseră o furtună şi vasul comercial înarmat fu foarte aproape de sfârşit. Pomii care erau crescuţi pe punte fuseseră pierduţi peste bord, şi mulţi se temuseră că nava avea să se scufunde. Marinarii, întotdeauna superstiţioşi, se apropiaseră de căpitan şi-l rugaseră ca phagorul captiv să fie aruncat peste bord, deoarece era bine cunoscut că ancipitalii la bordul navei aduceau ghinion. Căpitanul fusese de acord. Încercase aproape totul.

Sartorilrvrash era treaz, în ciuda orei târzii. Era imposibil să dormi în timpul furtunii. Protestase împotriva deciziei căpitanului. Nimeni însă nu era dispus să-i asculte argumentele; era un străin, şi în pericol să fie aruncat el însuşi peste bord. Se ascunsese în timp ce Gleeat fusese târâtă din adăpostul ei respingător şi aruncată în apele agitate.

Într-o oră, vântul cel mai rău murise. Când apăru lumina falsă şi Poorich era abia vizibil înainte, nu se mai simţea altceva decât o briză proaspătă. Până în zori, celelalte trei vase fură descoperite, în mod miraculos nevătămate şi nu la prea mare distanţă — Zeul Azoiaxic fusese bun. Curând, gura Râului Kacol, unde era situat Keevasien, putu fi zărită prin ceţurile purpurii ale coastei.

O licărire nenaturală apăru deasupra liniei orizontului. Marea, de jur împrejurul flotei borlieneze, era plină de delfini, îndrăznind chiar să vină la suprafaţă. "Vaci-de-mare" şi păsări de uscat, cu sutele, se roleau deasupra. Nu scoleau nici un strigăt, însă bătaia aripilor suna ca o ploaie fără apă. "Vacile-de-mare" nu se îndepărtară când chemarea "Veşti Bune" se împrăştie de pe navă către coastă.

Când vântul muri, cordajele se înmuiară şi căzură pe lângă catarge. Cele patru vase se strânseră pe măsură ce se apropiau de ţărm.

Dienu îşi puse un ochean la ochi şi privi spre locul unde un pelec de insulă se afla printre valurile ce se spărgeau. Văzuse oameni stând pe acel pelec şi numărase doisprezece. Unul venea înainte. În timpul zilelor musonului înconjuraseră coastele Randonan-ului; aici începea Borlienul — teritoriul inamic. Era important ca ştirile despre flota ce se apropia să nu fie împrăştiate până la Ollassol; surpriza conta foarte mult în această, ca şi în orice altă manevră de război.

Lumina se îmbunătăţi, minut cu minut. *Golden Friendship* schimbă semnale cu *Union* şi cu *Good Hope*, precum şi cu caravela albă, *Vajabhar Prayer*, prevenindu-i de pericol.

Un bărbat cu pălărie cu bor larg se agita în spuma valurilor. În spatele lui, la gurile râului, se putea zări o barcă cu chila pe jumătate ascunsă. Exista întotdeauna posibilitatea de a cădea într-o ambuscadă şi, intrând prea mult în interior, puteau pierde vântul şi să fie prinşi. Dienu stătea încordată lângă parapetul punţii de comandă. Îşi dori pentru un moment ca necredincioşul Io să fie alături de ea; întotdeauna se hotăra atât de repede.

Omul din apă flutura un steag. Dungile Borlienului se dezvăluiră.

Dienu îi chemă pe artilerişti să pregătească parapetele pentru interiorul ţinutului.

Distanţa între navă şi ţărm scădea. Omul din apă se oprise, cu apa până la coapse. Flutura steagul într-o manieră foarte îndrăzneaţă. Nebun borlienez...

Dienu îl instrui pe căpitanul artileriei. El salută şi coborî scara pentru a-şi coordona oamenii. Aceştia lucrau în perechi, unul încărcând cerabinele, celălalt susţinând ţeava.

— Foc! strigă căpitanul artileriei. O pauză, şi apoi o salvă de împuşcături.

Aşa începu bătălia de pe bancul de nisip din Keevasien.

Golden Friendship era suficient de aproape de Hanra TolramKetinel pentru a zări chipurile soldaţilor de-a lungul parapetelor. Văzu artileriştii ochind către el.

Până acum, însemnele de pe pânze arătaseră că acestea erau vase sibornaleze, surprinzător de departe de casă. Se întrebase dacă oportunistul său rege ajunsese la o înţelegere să aducă Sibornal-ul în Războaiele Vestice de partea Borlien-ului. Nu avea nici un motiv să le considere ostile, până când armele fură ridicate.

Friendship plutea aproape direct către el, pentru a asigura artileriştilor cea mai bună linie de ochire. Estima că greutatea ei nu-i va îngădui să vină mai aproape. *Union* o luase înainte, răsucindu-se către stânga lui TolramKetinel, apropiindu-se inconfortabil de mult de capătul estic al insulei Keevasien. Auzi ordinele strigate venind peste ape, în timp ce pânzele mari şi mijlocii ale lui *Union* fură strânse.

Cele două nave mai mici, care navigaseră aproape de ţărmul randonanez, îşi reduceau pânzele în dreapta lui.

Good Hope venea încă spre ţărm dinspre braţul vestic al Kacol-ului. Alba *Vajabhar Prayer* trecuse şi putea fi văzută chiar în spatele lui, deşi la oarecare distanţă. Pe toate aceste vase, cu excepţia lui *Good Hope*, putea vedea strălucirea ţevilor de puşcă aţintite asupra lui.

Auzi ordinul căpitanului artileriei de a trage. TolramKetinel aruncă steagul, se întoarse şi plonjă în apă, înotând puternic înapoi către bancul de nisip.

GorlorLanstalel îl apăra deja cu foc de acoperire. Îşi dusese oamenii în spatele unei creste de argilă, şi-şi direcţionase jumătate din capacitatea de foc către nava comandant şi jumătate către caravela albă *Vajabhar Prayer*. Aceasta din urmă se apropia cu repeziciune direct către poziţia lor. Locotenentul luase cu el un bun arbaletier, îl îndrumă pe acesta şi pe un alt om să pregătească o încărcătură care să dea foc vaselor.

Gloanţele râpăiau în apă în jurul generalului. Înotă sub apă, ridicându-se să respire cât de rar putea. Se temea de delfinii ce mişunau în jurul lui, însă aceştia nu făcură nici o încercare să se amestece.

Deodată, tragerea se opri. Se ridică la suprafaţă şi privi în urmă. Caravela albă, ce purta hierograma Marii Roţi pe pânzele ei, lăsase neînţelept calea lui *Golden Friendship*. Soldaţii shivenink, îngrămădindu-se pe punţea cea mai de sus, se pregăteau să tragă asupra apărătorilor bancului de nisip.

Valurile se năpustiră asupra lui. Ţărmul era neaşteptat de abrupt. TolramKelinet se prinse bine de o rădăcină şi se târî printre tufişuri, înaintând câteva picioare, la adăpost, şi apoi căzu. Zăcu, respirând greu, cu faţa pe nisipul maroniu. Era nealins.

În sufletul său răsări memoria chipului îndrăgit al reginei Myrdeminggala. Îşi aminti cum se mişcau buzele ei. Era un supravieţuitor. Va câştiga de dragul ei.

Da, nu era inteligent. N-ar fi trebuit să fie făcut general. Nu avea acea naturală abilitate de a comanda oamenilor, pe care o avea Lanstatel. Dar...

De când primise mesajul Reginei Reginelor în Ordelay — prima dată când i se adresase personal, deşi la mâna a doua — se gândise la intenţia regelui de a divorţa de ea. TolramKelinet se temea de rege. Devotamentul lui faţă de coroană era divizat. Chiar dacă înţelegea necesitatea dinastică a acţiunii lui JandolAnganol, această decizie regală tulburase sentimentele lui TolramKelinet. Îşi tot spunea că atracţia pe care o simţea faţă de regină însemna trădare. Dar regina în exil însemna o chestiune diferită; trădarea nu mai intra în discuţie. Şi nici loialitatea faţă de un rege care îl trimisese din gelozie să moară în jungla randonaneză. Se ridică din nou în picioare şi alergă către bancul încercuit al lui GorlorLanstatel.

Trupele borlieneze strigară de bucurie când TolramKelinet se aruncă în jos printre ei. Îi îmbrăţişă şi privi către larg, peste coama de pământ.

Într-un minut, scena se schimbase sub anumite aspecte dramatice. *Golden Friendship* îşi strânsese pânzele şi coborâse ancorele. Stătea la aproape două sute de iarzi de mal. Focul aruncat de oamenii săi aprinsese o parte din catarge. În timp ce marinarii luptau cu flăcările, două şalupe pline cu soldaţi fură trase la distanţă de navă; una din şalupe — chiar dacă informaţia era inutilă pentru TolramKelinet — era condusă de amiralul Odi Jeseratabhar, care stătea dreaptă la cârmă. SarlorilrvrasH insistase să o însoţească şi stătea nedemn la picioarele ei.

Union aproape acostase, la distanţă, spre stânga micii insule, şi debarca trupe la ţărm; străbătură, ca şi câinii, distanţa până la mal. Mai apropiată era *Vajabhar Prayer*, împotmolită în apele mici, cu pânzele atârnând, şi cu o barcă plină de soldaţi ce-şi făceau drum, neexperimentaţi, către ţărm. Această barcă era ţinta cea mai apropiată şi focul flintelor îi provocă ceva pagube.

Numai *Good Hope* nu-şi schimbase poziţia. Prinsă în curentul de la revărsarea Râului Kacol, rămăsese cu toate pânzele întinse, cu bompresul aţintit către insula Keevasien, fără a contribui cu nimic la luptă.

— Probabil cred că au de-a face cu întreaga garnizoană keevasiană, spuse GorlorLanstatel.

— Cu siguranţă că am avea nevoie de acea garnizoană Dacă mai rămânem aici vom fi măcelăriţi.

Nu exista nici un mod în care cei treisprezece oameni, slab înarmaţi, să se poată apăra împotriva celor patru şalupe cu trupe înarmate cu carabine.

Atunci marea se ridică, se deschise, şi începu să plouă cu assalassi.

De la un capăt la celălalt al Mării Vulturilor, assalassi zburau ca sulițele dinspre mare către ţărm.

Pescarii care înţelegeau marea păstrau această zi pentru serbări şi petreceri. Era o zi care se repeta numai o dată, devreme, în fiecare vară din timpul Marii Veri, la vremea fluxului. În Lordryardry, plasele erau pregătite. În Ottassol fuseseră împrăştiate prelatele. În Gravabagalinien, familiarii reginei o preveniseră să stea departe de ţărmul ce ameninţa cu moartea. Ceea ce era o sărbătoare pentru cei ce cunoşteau acest lucru, putea deveni o ploaie a morţii pentru cei ignoranţi.

Înotând dinspre mijlocul oceanului, bancuri de assalassi se îndreptau spre pământ. Migraţia lor, în timpul Marii Veri, cuprindea întregul glob. Pământurile de origine erau pe malurile îndepărtate ale Mării Ardent, unde nici un om nu ajunsese. La maluritate, bancurile îşi începeau lungul înot către est, împotriva direcţiei curenţilor oceanici. Treceau prin Marea Climent şi prin îngustele porţi ale Strâmtorii Cadmer.

Această strâmtoare făcea ca bancurile să-şi îngroaşe rândurile. Zăpuşeala crescândă, împreună cu sosirea vremii musonice în Marea Narmossel, eduseseră o schimbare în modul comportamental. Ceea ce fusese un lung înot de plăcere, aparent fără nici un scop, devenise o cursă — o cursă care era destinată să sfârşească în zborul morţii.

Însă, pentru zborul actual, care dorea moartea de-a lungul miilor de mile de coastă, era necesar şi alt factor. Trebuia să fie fluxul.

De-a lungul secolelor de iarnă, mările Helliconiei nu avuseseră maree. După apastron şi după anii cei mai întunecaţi, Freyr începuse din nou să-şi facă simţită influenţa. Aşa cum

masa sa gigantică rechemase planeta înghețată la viață, tot așa reușise să stârnească și mările. Atracția ei asupra masei oceanului era acum, la numai o sută optsprezece ani pământeni de periastron, considerabilă. Sosise timpul din Anul Mic, când masele combinate ale lui Batalix și Freyr lucrau împreună. Rezultatul era o creștere cu șaizeci de procente a puterii fluxului față de situația din cursul iernii.

Mările înguste dintre Hespagorat și Campannlat, curentul puternic spre vest, conspirau să facă fluxul de primăvară să se ridice și să se spargă brusc, cu o forță dramatică. Pe acea fenomenală curgere a apei către țărm, bancurile de assatassi se lansară.

Navele flotei sibornaleze se văzură mai întâi fără apă sub chilă și apoi bălute de un val de flux, crescând precipitat și fără nici un avertisment dinspre mare. Înainte ca echipajul să-și dea seama ce-i lovise, assatassi sosiseră. Începea zborul morții.

Assatassi este un pește necrogenetic sau mai exact un pește-șopârlă. Atinge o lungime de optsprezece inch la maturitate. Are doi ochi mari, multifațetați, dar ceea ce-i este caracteristic, este ciocul lung, osos, așezat pe un craniu osos. În zborul morții, assatassi atingeau viteze suficient de mari pentru ca acest cioc să poată pătrunde până în inima unui om.

Asupra Keevasien-ului, assatassi izbucniră din apă la o sută de yarzi de *Golden Friendship*. Atât de plin era aerul de ei, încât aceia ce zburau jos, ștergând apele, și cei care câștigau o înălțime de cincizeci de picioare, toți formau o parte a unui corp solid de pești-șopârlă ce se mișcau cu repeziciune. Străluceau ca un miliard de lame de săbii.

Vasul comandant fu străbătut de assatassi de la prora la pupa. Toți cei care stăteau pe punte fură loviți. Flancul dinspre mare al navei fu acoperit de creaturi ce spânzurau înfipte în ciocurile lor. La fel se întâmplă și cu celelalte trei nave. Dar cel mai mult suferiră șalupele, deja umplute de apă din cauza fluxului. Toată compania lor a fost rănită și mulți au fost uciși. Bordurile au fost distruse. Toate cele patru bărci începură să se scufunde.

Strigăte de durere și spaimă răsunau — pierdute printre țipetele păsărilor care plonjau să-și înhațe hrana din aer.

Primul val de assatassi durase numai două minute.

Numai oamenii lui TolramKelinet supraviețuiseră fără nici o rană. Valul fluxului trecuse chiar pe deasupra lor, astfel încât erau doar pe jumătate conștienți de ce se petrece, când se năpustiseră assatassi.

Când bombardamentul încetă, priviră şi văzură haos peste tot. Trupele sibornaleze se luptau în apă, unde roiau mari peşti prădători. *Good Hope* părea să fie condusă nepulincios de curent către larg, cu catargul principal spulberat. Focul de la catargele lui *Golden Friendship* ardea necontrolat. Peste tot în jur, pe stânci şi în copaci, erau împrăştiate trupuri zdrobite de peşti. Mulţi assatassi se împlântaseră cu ciocurile sus, printre ramuri, sau în trunchiurile arborilor, sau erau vârâte în adâncituri inaccesibile ale stâncilor. Zborul morţii dusese mulţi peşti mai în interiorul ţinutului. Junglele sumbre care alârnau deasupra gurilor Kacol-ului erau acum străpunse de peşti-şopârlă, care aveau să fie putreziţi înainte de apusul lui Batalix.

Departe de a fi o fantezie morbidă, comportamentul assatassi era o dovadă privind versatilitatea perpetuării speciilor. Ca dealtfel, şi diferiţii biyelki, yelki şi gunnadu, care acopereau câmpiile tnghejate ale Campannlat-ului în timpul verii, assatassi erau necrogeni şi dădeau naştere numai prin moarte.

Assatassi erau hermafroditi. Prea rudimentari pentru a purta în ei aparatul normal de reproducere, înmulţirea assatassi presupunea distrugere. Germinaţia înmugurea în interiorul intestinelor lor, luând forma unor larve filamentoase. Învăluite în siguranţă în intestinele părinţilor, larvele supravieţuiau impactului din timpul zborului morţii şi trăiau hrănindu-se cu cadavrele astfel furnizate.

Îşi mâncau calea către lumea exterioară. Acolo, larvele se metamorfozau în larve mobile, asemănătoare cu o iguană tn miniatură. În toamna Anului Mic, iguanele în miniatură, până atunci legate de uscat, îşi făceau drum înapoi către marea părintească, scăldându-se în ea, scufundându-se fără urmă, ca şi grănele în nisip, pentru a reîndeplini ciclul vital al assatassi.

Atât de surprinzătoare fu brusca întorsătură a lucrurilor, că TolramKetinel şi Lanstatet rămaseră în picioare pe creasta de pământ, pentru a se uita în jur. Valul imens ce înecase întregul ţărm era un preludiu pentru un torent asaltator, care-i puse în dificultate pe sibornalezii ce se luptau să ajungă la ţărm.

Primul val se rostogolise în sus pe Kacol. Apele lui disperate se înforceau acum, aducând noroiul negru ce păta marea cu vălloarea lui. Mai amenintător, la stânga lui TolramKelinet, un curent de trupuri înainta dinspre gurile râului, însoţit de păsări de mare care ţipau. Bănuiala generalului fu că acestea aparţineau morţilor măcelăriţi din Keevasien, pe cale de a-şi găsi mormântul în mare.

Valul care sosise răsturnase şalupele lui *Golden Friendship*. Aceia care nu stăluseră scufundaţi suficient de mult, se ridicară să întâlnească norii de peşti-şopârlă.

Sartorilrvrash se trezi luptându-se în ape cu răniţii, printre care o zări curând pe Odi Jeseralabhar. Unul dintre obrajii ei era smuls, şi un peşte-şopârlă se împlântase în carnea cefei. Mulţi dintre răniţi erau atacaţi de pescăruşi prădători. Sartorilrvrash nu fusese rănit. Luptând să-şi facă drum către Odi, o ridică în braţe şi-ncepu să înainteze către ţărm. Apa continua să se adâncească.

Faţa lui se apropie de assatassi împlântat în gâtul ei.

— Oare cum poate omenirea să-şi construiască fortăreţe împotriva naturii, când aceasta continuă să năvălească întocmai ca un potop, indiferentă la ceea ce acesta poartă? îşi spuse el. Alât de mult pentru tine, Akhanaba, licălosule!

Făcea tot ce putea ca să păstreze capul inconştient al lui Odi deasupra apei. Era un banc de pământ la numai câţiva iarzi distanţă, şi totuşi apele se ridicau în jurul lui. Strigă speriat — şi apoi pe bancul de pământ văzu un om ce semăna cu generalul urât de JandolAnganol, TolramKetinet.

TolramKetinet şi GortorLanstatel cercetau— nava sibornalează *Vajabhar Prayer*, care stătea la mică distanţă spre dreapta lor. Valul fluxului o purtase spre ţărm, însă reîntoarcerea apelor dinspre râul Kacol o făcuse să plutească din nou. În afară de assatassi presăraţi pe bordul dinspre orizont, era în stare bună.

Echipajul, cu totul demoralizat, se aruncase spre ţărm şi reuşise să ajungă în tufişuri, la loc sigur.

— Nava ne aşteaptă să o cucerim, Gortor. Ce spui?

— Nu sunt marinar, însă se ridică o briză dinspre ţărm.

Generalul se întoarse către cei doisprezece oameni.

— Voi sunteţi bravii mei camarazi. Nici unul dintre voi nu a fost părăsit de curaj. Dacă unul din voi ar fi ezitat un moment, cu toţii am fi murit. Acum mai avem o ultimă încercare înainte de a fi în siguranţă. Trebuie să împrumutăm această caravelă albă. Este un dar — chiar dacă un dar pentru care trebuie să ne luptăm. Pregătiţi săbiile! Urmaţi-mă!

În timp ce alerga în jos spre mal cu oamenii după el, aproape se împiedică de un om mânjit de noroi, luptând să ajungă la ţărm, cu o femeie în braţe. Omul îi strigă numele:

— Hanra! Ajutor!

Văzu cu uimire că era cancelarul borlienez şi gândi: "Acesta trebuie să fie altul înşelat de JandolAnganol..."

Îşi opri grupul. Lanstatet îl pescui pe Sartorilrvrash din noroi, iar doi dintre oameni o susţinură între ei pe femeie. Gemea şi se reînlorcea la viaţă. Se repeziră către *Vajabhar Prayer*.

Echipajul şi armata de pe vasul Shiveninki suferiseră victime. Unii fuseseră ucişi; cei răniţi de assatassi erau în majoritate pe ţărm. Păsările se năpusleau asupra vasului, mâncând peştii-şopârlă prinşi în velatură. Acolo rămăsese o mână de soldaţi, cu ofiţerii lor, pentru a da o luptă. Grupul lui TolramKetinel se furişă pe bordul dinspre mare al navei şi-i luară prin surprindere. Opoziţia fusese deja descurajată. După o luptă apatică, se predară şi fură obligaţi să sară pe ţărm. GorlorLanstatet luă un grup de oameni dedesubt, pentru a cerceta dacă se ascundea cineva şi pentru a-i scoate de pe navă. În şapte minute de la abordare fură gata să navigheze.

Opt dintre oameni împinseră caravela. Încet, nava începu să se clatine, şi pânzele prinseră vânt, chiar dacă erau înţepate de peştii-şopârlă.

— Hai! Hai! strigă TolramKetinel de pe punte.

— Urăsc navele, spuse GorlorLanstatel Căzu în genunchi şi se rugă, cu mâinile deasupra capului. Se auzi o explozie şi apa îi împroşcă.

Piraţeria lor fusese văzută de pe *Golden Friendship*. Un tunar trăsese cu unul dintre tunuri, de la o distanţă de două sute de iarzi. Pe măsură ce *Prayer*, cu nu mai mult decât un pas de voie, aluneca uşor afară de sub jungla acoperitoare, prinse o briză mai puternică. Fără a fi nevoie să li se spună, doi dintre puşcaşii borlienezi încărcaseră unul dintre tunurile de pe puntea artileriei. Traseră odală în *Golden Friendship*, apoi unghiul dintre nave deveni atât de ascuţit încât ţeava tunului nu putu fi întoarsă suficient în suportul pătrat pentru a ţinti nava comandant.

Tunarii de pe nava comandant trebuiră să facă faţă aceleiaşi probleme. Încă o ghiulea fu trimisă, aterizând în partea de jos a insulei, apoi linişte. Cei opt oameni din apă se căţărară pe plasele ce atârnau şi urcară la bord, strigând urale în timp ce *Prayer* prinse să se mişte.

Verdeaţa de pe insulă aluneca spre port. Copacii fuseseră alacaţi de păsări răpitoare devorând assatassi, în timp ce albinele şi viespile pe care le deranjaseră bâzâiau sălbatic în jurul lor. *Prayer* era pe cale de a depăşi nava Uskuti *Union*, aceasta având chila împlântală încă în pământ.

— Poţi să tragi în timp ce trecem? strigă GorlorLanstatet către tunar.

Tunarii alergară, deschiseră tunul şi-l încărcară, însă acum nu se mai mişcau aşa repede şi tunul nu putu fi gata la timp

Dizgraţiatul Io Pasharatid era în echipajul de pe *Union* ce părăsise nava pentru a fugi de zborul morţii şi se refugiase în jungla de pe insulă. El plecase primul. Dezertarea lui se datora mai mult spiritului său calculat decât panicii.

Era singurul din flota sibornaleză ce vizitase o dată Keevasienul Aceasta fusese în timpul unui tur de recunoaştere ca ambasador la Curtea Borlieneză. Deşi nu iubea locul acela, îşi pusese în minte că ar fi putut găsi provizii care să se adauge raţiilor pliclisitoare de pe navă. Calculul lui era că putea să-şi ia două ore libere în timpul panicii generale, fără să i se facă simţită lipsa

Văzând ruinele arse ale oraşului, îşi schimbase gândurile. Se întorsese la scena acţiunii la timp pentru a asista la lunecarea lui *Vajabhar Prayer* pe lângă propria lui navă, cu Hanra TolramKetinel, favoritul Reginei Reginelor, stând pe puntea de comandă.

Io Pasharatid nu era în întregime cufundat în interesul propriu, chiar dacă gelozia îi dirija o parte importantă din acţiuni. Alergă, adunând oamenii ce se târau prin tufişuri şi conducându-i înapoi la bordul lui *Union*. Valul fluxului o aşezase pe plajă, nevătămată.

După câteva manevre cu vâslele, ajutaţi şi de torentul fluxului, reuşiră să elibereze nava şi s-o facă să plutească. Pânzele fură orientate şi încet chila alunecă rotindu-se către largul mării

Steaguri semnalizaloare începură să se egite, raportând că *Union* era în urmărirea piraţilor. Semnalele erau destinate ochilor lui Dienu Pasharatid de pe *Golden Friendship*, însă ea nicicând nu avea să mai descifreze vreun semnal. A ei fu una dintre primele morţi umane cu ocazia zborului morţii al assatassi.

Numai când ieşiră din golf şi vântul proaspăt din vest îi purtă încet împotriva curentului oceanului, TolramKetinel şi Sartorilrvrash îşi îngăduiră să se îmbrăţişeze. Când îşi dădură raportul asupra aventurilor lor, TolramKetinel spuse:

— Sunt puţine lucruri de care să fiu mândru. Deoarece sunt soldat, nu mă pot plânge de locul unde sunt trimis. Generălia mea a fost astfel încât forţele mele s-au dizolvat fără să fiu capabil să duc o singură bătălie. Este o ruşine cu care voi trăi mereu. Randonan înghite oamenii cu totul.

Ex-cancelarul spuse după un moment:

— Sunt recunoscător pentru călătoriile mele, care n-au fost mai plănuite decât ale tale. Sibornalezii ne-au folosit, însă din această experiență a ieșit ceva mai mult decât valoros.

Făcu un gest, indicând spre Odi Jeseratabhar, a cărei rană fusese curățită și care stătea pe punte, ascultându-i pe bărbați vorbind, cu ochii închiși.

— Îmbătrânesc, și dragostea bătrânilor este întotdeauna amuzantă pentru tineri ca tine, Hanra. Nu, nu nega. Râse. Și încă ceva. Mi-am dat seama din primul moment cât de norocoase sunt generațiile noastre că trăiesc în această perioadă a Anului Mare, când căldura predomină. Oare cum au supraviețuit strămoșii noștri în timpul iernii? Și roata se va întoarce, și din nou va fi iarnă. Ce soartă rea, să crești pe măsură ce Freyr moare și să nu cunoști nimic altceva. În părțile Sibornal-ului, oamenii nu-l văd pe Freyr tot timpul acelor secole de iarnă.

TolramKetinet ridică ușor din umeri.

— Acesta este norocul.

— Însă enorma scară de dezvoltare și distrugere. . Poate că greșeala noastră este că ne credem deosebiți de natură. Ei, știu de multă vreme că tu ești mai puțin înrobit de asemenea speculații. Un singur lucru trebuie să-ți spun. Cred că am rezolvat o problemă de natură revoluționară...

Ezită, sculurându-și mustățile ude. Zâmbind, TolramKetinet îl grăbi să continuie.

— Cred că am aflat ce n-a aflat nimeni niciodată. Această doamnă m-a inspirat. Trebuie să ajung în Oldorando sau Pannoval ca să-mi aștern raționamentul în fața puterii Sfântului Imperiu Pannovalan Deducția, i-aș putea spune. Acolo cu siguranță că voi fi răsplătit și Odi și cu mine vom putea trăi confortabil.

Scrulându-i chipul mustăcios, TolramKetinet spuse:

— Deducții pentru care se plătește! Trebuie să fie valoroase.

"Omul este un prost și am știut-o întotdeauna", gândi ex-cancelarul. Însă nu putu rezista ocaziei de a explica.

— Vezi tu, spuse Sartorilrvrash astfel încât cu greu se putea auzi din cauza agitației pânzelor de deasupra, n-am iubit niciodată rasa ancipitală, în ciuda stăpânului meu. Aici erau majoritatea diferențelor dintre noi. Gândurile și deducțiile mele împotriva ancipitalilor cântăresc foarte mult. De aceea vor fi recompensate în conformitate cu "Decizia Pannovalană"

Ridicându-se din scaunul ei, Odi Jeseralabhar îi luă braţul lui Sartorilrvrash şi spuse către TolramKetinet şi Lanslatet:

— S-ar putea să nu ştiţi că regele JandolAnganol a distrus toată munca de o viaţă a cancelarului, "Alfabatul despre istorie şi natură". Este o crimă ce nu poate fi uitată. Deducţia cancelarului, aşa cum în mod foarte modest o numeşte, îl va răzbuna pe JandolAnganol şi probabil ne va îngădui să lucrăm împreună pentru a reface Alfabetul.

Lanslatet spuse tăios:

— Doamnă, sunteţi duşmanul nostru. Porniţi să distrugeţi ţinuturile noastre. Ar trebui să fiţi ţinută în fiare.

— Asta aparţine trecutului, spuse Sartorilrvrash cu demnitate. Acum suntem pur şi simplu nişte cercetători care hoinărim. Şi încă unii fără casă.

— Cercetători hoinari... Era prea mult pentru general, astfel încât puse o întrebare practică:

— Şi cum aveţi de gând să ajungeţi în Pannoval?

— Este foarte bine şi în Oldorando. Este mai aproape şi sper să ajung acolo înaintea regelui, dacă el nu cumva este deja acolo, ca să-i provoc un maximum de bătaie de cap înainte de a se căsători cu Prinţesa madi:. Nici tu nu-l iubeşti, Hanra. Tu ai fi persoana ideală să mă duci acolo.

— Mă duc la Gravabagalinien, spuse TolramKetinet ameninţător, numai dacă acaastă albie va ajunge până acolo şi dacă nu suntem luaţi prizonieri de inamicii noştri.

Toţi priviră în urmă. *Vajabhar Prayer* era acum în largul mării, încercând să înainteze spre est de-a lungul coastei. *Union* ieşise din Golful Keevasien, însă mult la distanţă spre pupa. Nu exista nici o primejdie imediată de a fi prinşi.

— O vei vedea pe sora ta, Mai, în Gravabagalinien, spuse Sartorilrvrash către general. Acesta zâmbi fără replică. Mai târziu în cursul zilei, la distanţă, văzură pe *Good Hope* pornită de asemenea în urmărire, cu catargul principal improvizat. Cele două nave urmăritoare fură pierdute în ceaţă, pe măsură ce norii cumulus se adunau dinspre Marea Vestică, cu marginile lor colorate în arămiu. Lumina se furişa în liniile în interiorul norilor.

Un al doilea val de assalassi se ridică dinspre mare ca o aripă fluturând, pentru a se îndrepta spre pământ. *Prayer* era mult prea departe de coastă pentru a suferi distrugeri majore. Numai câţiva dintre peştii-şopârlă zburători reuşiră să treacă peste bord. Oamenii priviră satisfăcuţi la ceea ca în dimineaţa aceea îi lovea fără nici un cuvânt. Pe măsură ce se târau spre Gravabagalinien, întunericul ameninţător căzu şi mici frânturi de

lumină se zăriră la ţărm, unde băştinaşii sărbăloreau deasupra invadatorilor morţi.

Şi ceva fără identitate îşi făcu drum către locul unde stătea, în palatul ei de lemn, Regina Reginelor. un trup uman.

RobaydayAnganol făcuse o călătorie pe ascuns în josul râului, din Matrassyl până în Ottassol, fugind de tatăl său. Oriunde ar fi mers acum, avea o grabă teribilă în suflet, pe jumătate privind înapoi; deşi nu ştia, acest aspect de om urmărit îl făcea să semene cu tatăl lui. Se gândea la sine însuşi ca la un om urmărit. Răzbunarea împotriva tatălui său îi umplea minţile.

În Ottassol, în loc de a se duce la palatul subteran pe care obişnuia să-l viziteze tatăl său, merse la un vechi prieten al lui Sartorilrvrash, deuteroscopistul şi anatomistul Bardol CaraBansity. CaraBansity nu privea cu bunăvoinţă prea mare pe rege, nici pe fiul său ciudat.

El şi soţia sa găzduiau o societate de deuteroscopişti din Vallgos. Îi oferiră lui Robayday un pat în casa pe care o ţineau lângă port, unde, spuseseră ei, o fată va avea grijă de nevoile lui.

Interesul lui Robayday pentru femei era sporadic. Cu toate acestea, pe femeia din casa lui CaraBansity o găsi imediat foarte atractivă, cu părul ei lung şi castaniu şi cu un misterios aer autoritar, ca şi când ar fi ştiut un secret pe care nu-l împărţea cu nimeni.

Se dădu drept Metty, şi el îşi aminti de ea. Era o fată de care se bucurase odată în Matrassyl. Mama ei îl ajutase pe tatăl lui când fusese rănit în bătălia de la Cosgatt. Numele ei real era Abalhy.

Ea nu-l recunoscu. Fără-ndoială că era o doamnă cu mulţi amanţi. Mai întâi Robayday nu o inspiră. Rămăsese inert şi o lăsă pe ea să vină spre el. Pentru a-l impresiona, ea vorbi de legături scandaloase cu oficialii sibornalezi din Matrassyl; el îi privea chipul în timp ce vorbea şi se gândea cât de diferită era opinia ei despre lume, cu clandestinele ei veniri şi plecări.

— Nu mă recunoşti, pentru că sunt greu de recunoscut, şi totuşi a existat o zi când aveai mai puţin fard pe ochi şi când eram la fel de apropiaţi ca şi limba cu dinţii...

Apoi ea îi pronunţă numele şi-l îmbrăţişă, arătându-se încântată.

Mai târziu, Metty spuse că avea motive să-i fie recunoscătoare mamei ei, căreia îi trimitea bani în mod regulat, că o învăţase cum să se poarte cu bărbaţii. Îşi cultivase gustul

pentru cei puternici şi de rang înalt; fusese ruşinos sedusă, spuse ea, de către CaraBansity, însă acum spera în lucruri mai bune. Îl sărută.

Îşi lăsă veşmântul să alunece şi îşi dezvălui picioarele albe. Văzând cruzimea peste tot, Robayday văzu numai capcana păianjenului. Dornic, pătrunse în ea. Mai târziu, stăteau împreună şi se sărutau, şi ea rădea încântător. O iubea şi o ura.

Toate simţurile îi strigau să se grăbească spre Oldorando. Şi totuşi mai rămase cu ea încă o zi. O ura şi o iubea.

Cea de-a doua seară în casa ei. El gândi că toală treaba avea să înceteze dacă rămânea pentru totdeauna. Ea îşi desfăcuse din nou frumosul păr şi îşi scosese fusta, urcând pe canapea împreună cu el.

Se îmbrăţişară. Făcură dragoste. Ea era un deliciu. Abalhy începuse să-l dezbrace pentru o bucurie mai prelungită, când se auzi o bătaie în uşă. Amândoi se ridicară, speriaţi.

O bătaie şi mai violentă. Uşa se deschise dintr-odală şi înăuntru băjbâi un lânăr voinic, îmbrăcat după stilul dimariamian. Era Div Muntras, în bivoleasca lui căutare de dragoste.

— Abalhy! ţipă el. Ea urlă ca răspuns.

După ce călătorise singur către Ottassol, Div o căutase printr-o anchetă sârguincioasă. Îşi vânduse tot, cu excepţia acelui ceas talismanic furat de la Billish, pe care-l pusese în siguranţă în centură. Şi aici, la sfârşitul călătoriei, o găsise pe fata care-i dominase gândurile, de când ea trândăvise volupluos, împreună cu tatăl lui , pe puntea lui *Lordryardry Lady*, şi făcând dragoste cu alt bărbat.

Chipul lui se schimbă, trecând în furie. Îşi ridică pumnii. Se aplecă şi se năpusti înainte.

Robayday sări în picioare şi se ridică pe canapea, cu spatele la perete. Chipul lui era întunecat de mânie în faţa intrusului. Să strige cineva la fiul regelui — şi într-un asemenea moment! Nu avea nici un alt gând decât de a-l ucide pe intrus. În curea avea un pumnal făcut din cornul unui phagor, un instrument ascuţit cu două muchii. Îl trase.

Div fu şi mai înfuriat la vederea armei. Îi va arăta el acestui flăcău slab, acestui intrigant.

Abalhy ţipă la el, însă nu-i dădu atenţie. Ea stătea cu ambele mâini puse peste gura frumoasă, cu ochii larg deschişi şi înspăimântaţi. Asta îi plăcu lui Div. Ea trebuia să fie următoarea.

Se năpusti la atac, aterizând dintr-un salt pe canapea. Primi împunsătura cornului exact sub ultima coastă. Vârful acestuia alunecă şi-i pătrunse în carne, în abdomen, penetră

splina şi stomacul, moment în care mânerul se rupse în mâna adversarului său.

Un muget lung îi scăpă lui Div. Sângele se împrăştie pe perete când el căzu sprijinit de el şi alunecă la podea.

Turbat, Robayday o lăsă pe fată să plângă. Aduse doi oameni care se debarasară de cadavru, aruncându-l în Takıssa.

Robayday fugi din oreş, ca şi când era urmărit de câini înnebuniţi. Nu se mai întoarse niciodată la fată sau la camera aceea. Avea o întâlnire de care fusese în pericol să uite. O întâlnire în Oldorando. Iarăşi şi iarăşi, plânse şi blestemă de-a lungul drumului.

Purtat de curent, întorcându-se de unde venise, trupul lui Div Muntras pluti până la gurile Takissei. Nimeni nu-l văzu, pentru că majoritatea oamenilor, chiar şi sclavii, se bucurau de o mare frigare de assatassi. Peştii se îngrămădiră să acorde atenţia lor trupului, imedial ce masa lui îmbibală cu apă îl duse în adâncul mării

In seara aceea, când sorii se scufundară, oamenii simpli veniră jos spre plajă şi pe promontorii. În toate ţările ale căror graniţe erau scăldate de Marea Vulturilor, în Randonan, Borlien, Thribriat, Iskahandi şi Dimariam, mulţimile se împrăştiau la marginea apei

Marea sărbătoare assalassi se sfârşea. Era timpul să se oprească şi să închine mulţumiri, pentru asemenea binecuvântare, spiritului care sălăşuia în ape.

În timp ce femeile cântau şi dansau pe nisip, bărbaţii lor pătrunseră în apă, purtând mici bărculeţe. Bărculeţele erau frunze pe care ardeau lumânări scurte ce emanau un parfum dulce.

Pe fiecare plajă, pe măsură ce se lăsa amurgul, întregi flote de frunze fură lansate. Unele mai pluliră încă, arzând slab, mult după ce întunericul căzuse, formând o panoramă reminiscentă pentru superstiţia gossieurilor care erau suspendale în întunecimea lor şi mai permanentă. Unele fură purtate departe în mare, înainte ca lăcările lor plăpânde să fie stinse.

18. Vizitatori din adâncuri

Oricine se îndrepta spre Gravabagalinien putea vedea de la distanţă palatul din lemn care reprezenta refugiul reginei. Stătea acolo neclintit, ca şi o jucărie părăsită pe plajă.

Legendele spuneau că Gravabagalinien era bântuit. Cu multă vreme în urmă, în locul palatului existase o fortăreaţă. Aceasta fusese în întregime distrusă într-o mare bătălie.

Însă nimeni nu ştia cine luptase acolo, sau în ce anolimp Numai că mulţi oameni muriseră, şi mulţi fuseseră îngropaţi în morminţele puţin adânci în care căzuseră

Umbrele lor, departe de ţinuturile de origine, aveau reputaţia că încă bântuie regiunea.

Desigur, o altă tragedie se juca acum pe bătrânul pământ profanat. Şi asta în momentul când regele JandolAnganol sosise cu două nave, împreună cu oamenii lui şi cu phagorii şi împreună cu Esomberr şi CaraBansity, pentru a divorţa de regină

Şi regina Myrdeminggala coborâse scările şi se supusese divorţului. Şi vin fusese adus, şi multe nelegiuiri fuseseră îngăduite. Şi Alam Esomberr, trimisul C'Sarr-ului, pătrunsese în camera ex-reginei la numai câteva ore după ce condusese ceremonia divorţului. Şi apoi sosise vestea că Simoda Tal fusese asasinată în îndepărtatul Oldorando. Acesle şliri dureroase îi fuseseră aduse regelui exact când primele raze ale răsăritului lui Batalix piclau în galben pereţii descojiţi ai palatului.

Şi acum o anumită inevitabilitate se putea discerne în treburile bărbaţilor şi phagoritor, evenimentele îndreptându-se către un final în care chiar şi participanţii cei mai de seamă aveau să fie măturaţi, absolut neajutoraţi, ca şi comelele ce plonjează în întuneric.

Vocea lui JandolAnganol era doborâtă de amărăciune în timp ce-şi smulgea părul din barbă şi din cap, plângând către Akhanaba.

—Eu, servitorul Tău, cad în fața Ta, O, Tu, Cel Bun! Tu ai abătut amărăciunea asupra mea. Tu mi-ai dus armatele la înfrângere. Tu l-ai determinat pe fiul meu să mă părăsească. Tu m-ai împins să divorțez de iubita mea regină, Myrdeminggala. Tu ai îngăduit ca viitoarea mea soție să fie asasinată... Ce altceva trebuie să mai îndur de dragul tău? Nu lăsa poporul meu să sufere. Acceptă-mi suferința, O, Mare Lord, ca un sacrificiu suficient pentru poporul meu.

Când se ridică și-și îmbrăcă tunica, palidul AbstrogAthenat spuse precaut:

— Este adevărat că armata a pierdut Randonan-ul. Însă toate țările civilizate sunt înconjurate de barbari și sunt înfrânte când armatele lor îi invadează. Ar trebui să mergem nu cu sabia, ci cu cuvântul Domnului.

— Cruciadele sunt pentru o provincie ca Pannoval-ul, nu pentru o țară săracă asemeni nouă, vicarule. Potrivindu-și tunica peste răni, simți în buzunar ceasul cu trei cadrane pe care-l luase de la CaraBansity în Ottassol. Acum, ca și atunci, îl simți pe acesta ca un obiect aducător de rău.

AbstrogAthenat se înclină, ținând biciul la spate.

— Cel puțin am putea să-l încântăm pe Atolputernic fiind mai umani, și să-i luminăm pe cei inumani.

Într-o bruscă răbufnire de mânie, JandolAnganol lovi cu mâna stângă și-l atinse pe vicar peste obraz cu dosul mâinii.

— Vezi-ți de problemele Domnului și lasă problemele lumii pentru mine.

Știa ce vrusese să spună omul Se referise la alungarea phagorilor din Borlien.

Lăsându-și tunica deschisă, simțindu-i țesătura absorbind sângele din timpul flagelării, JandolAnganol urcă din capela subterană la primul nivel al palatului din lemn. Yuli sări să-l întâmpine.

Capul i se întorcea în jur ca și cum ar fi fost orb. Îl bătu pe micul phagor pe spate și-și scufundă degetele în blana lui groasă. Umbrele încă se întindeau în afara palatului. Nu știa cum să facă față dimineții: abia ieri sosise în Gravabagalinien și — în prezența trimisului Sfântului C'Sarr, Alam Esomberr — divorțase de frumoasa lui regină.

Palatul avea obloanele trase, așa cum fusese și în ziua dinainte. Acum, bărbați zăceau prelungindeni prin camere, cufundați încă în somnul beției. Lumina soarelui își făcea drum prin întuneric într-o încrucișare de linii ce părea a fi un coș de nuiele prin care el trecu, mergând către ușă.

Când deschise uşa, Garda Ragală Phagoriană stătea de veghe afară, cu maxilarele şi coarnele nemişcale. Era ceva ce merita să fie văzut oricum, îşi spuse sie însuşi, încercând să-şi risipească proasta dispoziţie.

Se plimba în aerul curat înainte de a se ridica arşiţa. Văzu marea şi simţi briza, şi nu le dădu nici o atenţie. Înainte de răsărit, când el încă dormea adânc din cauza băuturii, Esomberr venise la el. Lângă Esomberr stătea noul său cancelar, Bardol CaraBansity. Îl informaseră că prinţesa madi, cu care el intenţiona să se căsătorească, era moartă, ucisă de un asasin.

Nimic nu-i mai rămăsese.

De ce oare se osteni să divorţeze de soţia lui adevărată? Ce îi posedase simţurile? Erau împrejurări în care nici cei mai duri nu puteau supravieţui.

Dori să vorbească cu ea. O anumită delicateţe ce se ridică în el îl reţinu să trimită un meseger sus în camerele ei. Ştia că era acolo împreună cu prinţesa Tatro, aşteptând ca el să plece şi să îşi ia şi soldaţii cu el. Probabil că ea afiase veştile pe care oamenii le aduseseră peste noapte. Probabil se temea că va fi asasinată. Probabil că-l ura.

Se întoarse în maniera sa bruscă, ca şi când ar fi vrut să se surprindă. Noul său cancelar se apropia, cu înfăţişarea sa greoaie şi holărâlă, cu maxilarele tresărind.

JandolAnganol îl privi pe CaraBansity şi apoi îi întoarse spatele. CaraBansity fu nevoit să-l ocolească pe el şi pe Yuli înainte de a face o plecăciune stângace.

Ragele se zgâia la el.

Nici unul dintre ei nu vorbi. CaraBansity îşi întoarse privirea de la rege.

— Mă găseşti într-o dispoziţie proastă.

— Nici eu n-am dormit, Sire. Regret profund această nouă neşansă ce s-a abătut asupra ta.

— Proasta mea dispoziţie nu-l priveşte numai pe Atotputernic, ci şi pe tine, care nu eşti alât de puternic.

— Ce-am făcut ca să-ţi displacă, Sire?

Vulturul Işi împreună sprâncenele, făcându-şi privirea să pară şi mai vulturească.

— Ştiu că în secret eşti împotriva mea. Ai repulaţia unui viclean. Am văzut bucuria răutăcioasă de pe chipul tău, pe care n-ai putut-o ascunde când ai venit să-mi anunţi moartea — ştii tu cui.

— Prinţesa madi? Dacă nu ai încredere în mine, sire, atunci n-ar trebui să-ţi fiu cancelar.

JandolAnganol îi întoarse spatele din nou, cu tunica lui galbenă brăzdată de dungi roşii de sânge, ca o flamură veche.

CaraBansity începu să tremure. Privi distras călre palal şi văzu cum se cojea vopseaua albă de pe pereţi. Simţea care era diferenţa între a fi un om de rând şi a fi un rege.

Se bucurase de viaţă. Cunoscuse mulţi oameni şi fusese folositor comunităţii. Îşi iubise soţia. Prosperase. Totuşi regele venise şi-l înhăţase împotriva voinţei lui ca şi cum ar fi fost un sclav.

Acceplase rolul şi fiind un om de caracter, se străduise să-l îndeplinească. Acum, acesl suveran avea răulatea de a-i spune lui CaraBansity că în secret era împotriva regelui. Nu exista limită a impertinenţei ragale — şi totuşi nu vedea nici o cale de a scăpa să-l însoţească pe JandolAnganol tot drumul până în Oldorando.

Simpatia lui pentru situaţia grea a regelui îl părăsi.

— Am vrut să-ţi spun, Majestate, începu el cu o voce hotărâlă şi apoi se alarmă de propriul lui curaj, privind la spalele acela însângeral. Esta numai o chestiune mărunţă, desigur, însă înainte de a pleca din Otlassol mi-ai luat acel ceas interesant cu trei cadrane. Îl mai ai cumva?

Ragele nici nu se întoarse, nici nu se mişcă. Spuse:

— Îl am aici, în tunică.

CaraBansity respiră adânc şi apoi spuse, mult mai slab decât ar fi vrut:

— Mi l-ai putea returna, te rog, Majestate?

— Nu aste momentul să mă rogi pentru favoruri, acum când este în joc Borlien-ul şi Sfântul Imperiu este ameninţat. Acesla fu Vulturul care vorbi.

Ambii stăteau, privindu-l pe Yuli cum se aruncase în lufişurile din jurul palatului. Crealura făcea pipi în maniera caracteristică speciei lui.

Ragele începu să păşească în direcţia mării, cu un mers măsural.

"Nu sunt mai bun decât un blestemat de sclav", îşi spuse CaraBansity. Îl urmă.

Cu lânărul phagor ţopăind în jurul lui, regele îşi grăbi pasul, vorbind la fel de repede cum mergea, astfel încât corpolentul deuleroscopisl fu forţat să-l ajungă din urmă. Nu mai menţionă subiectul ceasului.

— Akhanaba m-a favorizat şi mi-a trimis multe roade în cursul vieţii. Şi întotdeauna acestor fructe le-a fost dată o aromă suplimentară când am văzut că şi mai multe erau promise —

mâine, şi poimâine, şi în zilele care urmau. Tot ce am dorit, puteam să am mai mult. Este adevărat că am suferit înfrângeri, dar toate acestea într-o atmosferă generală de promisiuni. Nu le-am îngăduit înfrângerilor să mă domine prea mult timp. Înfrângerea mea personală în Cosgatt — ei bine, am învăţat de la ea şi am lăsat-o în urmă, şi de curând am câştigat o mare victorie acolo.

Trecură pe lângă un şir de copaci gwing-gwing. Regele înhăţă un fruct, muşcând din el până la sâmbure, în timp ce vorbea, lăsând sucul să-i curgă pe bărbie. Gesticula, strângând fructul muşcat.

— Astăzi, îmi văd viaţa într-o nouă lumină. Poate că tot ce mi-a fost promis am primit deja... Am, la urma urmei, peste douăzeci şi cinci de ani. Vorbea cu dificultate. Poate că aceasta este vara mea, şi în viitor când voi scutura copacul, nu va mai cădea nici un fruct... Mă mai pot oare baza în continuare pe belşug? Oare nu religia ne învaţă să ne aşteptăm şi la timpuri de foamete? Fah! — Akhanaba este ca un sibornalez, întotdeauna obsedat de iarna care va veni.

Se plimbară de-a lungul povârnişurilor joase ce separau ţinutul de plajă, unde regina obişnuia să înoate.

— Spune-mi, zise JandolAnganol nepăsător, dacă tu ca ateu nu ai o construcţie religioasă pe care să te bazezi, atunci cum poţi să-mi înţelegi dificultăţile?

CaraBansity era tăcut, cu faţa lui bovină plecată spre pământ, ca şi cum s-ar fi păzit de privirea pătrunzătoare a regelui. "Adună-ţi curajul", îşi spuse.

— Ei? Vino, spune ce ai de spus. Nu sunt mânios! Am fost biciuit de vicarul nou cu ochii alburiii...

Când CaraBansity se opri din mers, regele stătu şi el.

— Sire, de curând am fost obligat de un prieten să introduc în casa mea pe o anumită lânără. Soţia mea şi cu mine am găzduit mulţi oameni, unii în viaţă, alţii morţi; de asemenea, animale pentru disecţie şi phagori — fie pentru disecţie, fie pentru pază. Nici unul nu a provocat atâtea necazuri ca această lânără fată.

— Îmi iubesc soţia şi voi continua s-o iubesc pentru totdeauna. Însă tânjesc după această fată. O disprelţuiesc şi totuşi o doresc. Mă disprelţuiesc pe mine însumi, şi încă o doresc.

— Dar ai avut-o?

CaraBansity râse, şi pentru prima dată în faţa regelui, chipul lui se lumină.

— Sire, am avut-o aşa cum ai avut şi tu acel gwing-gwing, fructul prin excelenţă al înserării. Sucul, Sire, a curs.. Dar a fost dorinţă şi nu dragoste. Şi, odată ce dorinţa s-a dus — chiar dacă a fost, desigur, un proces — odată ce s-a dus, mi s-a făcut silă, sire, şi n-am mai vrut nimic de la ea. Am stabilit-o în altă parte şi i-am spus să nu mai vină la mine niciodată. De atunci, am aflat că a îmbrăţişat profesiunea mamei ei şi a provocat moartea a cel puţin un om.

— Şi ce au toate astea cu mine? întrebă regele cu o privire semeaţă.

— Sire, cred că principiul călăuzitor al vieţii tale a fost dorinţa, mai degrabă decât dragostea. Îmi spui în termeni religioşi că Akhanaba le-a favorizat şi a pus multe fructe în palma ta. În termenii mei, ai luat ce ai vrut, ai făcut ce ai vrut, şi doreşti să continui aşa. Îi iubeşti pe ancipitali ca instrumente ale dorinţei, şi nu-ţi pasă că phagorii sunt în realitate nesupuşi. Nimic nu-ţi poate sta în cale, cu excepţia Reginei Reginelor. Ea îţi se poate opune, deoarece este singura în lume care ţi-a atras dragostea şi probabil un anumit respect. Acesta este motivul pentru care o urăşti, pentru că o iubeşti. Ea stă între tine şi dorinţele tale. Numai ea singură poate ţine în frâu dualitatea ta. În tine, ca şi în mine, şi probabil în toţi bărbaţii, cele două principii sunt divergente. Însă această divergenţă din tine este tot atât de mare ca şi rangul tău. Dacă preferi să crezi în Akhanaba, să crezi acum că el ţi-a dat un avertisment prin aceste înfrângeri, că viaţa ta apucă pe o cale greşită. Îndreapt-o, cât timp ţi se mai oferă o şansă.

Se opriră pe povârniş, ignorând tunetele slabe ale mării şi stătură faţă în faţă, amândoi tensionaţi. Regele îşi ascuţea cancelarul fără să facă nici o mişcare, în timp ce Yuli se rostogolea prin iarbă.

— Şi cum sugerezi că mi-aş putea îndrepta viaţa?

Un om mai puţin stăpân pe sine decât CaraBansity ar fi fost înfricoşat de acest ton.

— Iată sfatul meu, Majestate. Nu te duce la Oldorando. Simoda Tal este moartă. Nu mai ai nici un motiv să vizitezi o capitală neprietenoasă. Ca deuteroscopist, te previn de acest lucru.

Pe sub sprâncenele stufoase, CaraBansity observa efectul acestor cuvinte asupra lui JandolAnganol.

— Locul tău este în propriul tău regat, niciodată mai mult ca acum, în timp ce duşmanii tăi nu au uitat masacrul myrdolalorilor. Întoarce-te la Matrassyl. Regina ta de drept este

aici. Mergi la ea şi cere-i iertare. Rupe nota de divorţ a lui Esomberr în faţa ochilor ei. Ia înapoi ce iubeşti mai mult. Nu eşti întrag fără ea. Respinge înşelătoria Pannoval-ului.

Vulturul privi departe în mare, cu ochii clipind rapid.

— Du o viaţă mai sănătoasă, Majestate Recăşligă-ţi fiul. Îndepărtează Pannoval-ul, goneşte gărzile de phagori. Trăieşte o viaţă sănătoasă cu regina ta. Respinge pe acel fals Akhanaba care le conduce.

Însă mersese prea departe.

Valuri de furie îl cuprinseră pe rage. Şi crescură în el până când deveni furia personificală. Se repezi asupra lui CaraBansity. În faţa acestei mânii fără motiv, CaraBansity se înmuie de teamă şi căzu cu o secundă înainte ce ragele să ajungă la el. Îngenunchind asupra acestui trup plecat, ragele-şi trase.sabia. CaraBansity ţipă.

— Cruţă-mă, Majestate! Noaptea trecută ţi-am salvat regina de la viol.

JandolAnganol se opri, apoi se ridică, cu sabia îndreptată direct către trupul tremurător, ghemuit la picioarele lui.

— Cine ar îndrăzni să o atingă pe regină când sunt eu în apropiere? Răspunde!

— Majestate... Vocaa îi tremura, buzele care murmurau erau aproape lipite de pământ; totuşi, ceea ce spuse se auzi foarte clar. Erai beat... Şi trimisul Esomberr a pătruns în camera ei pentru a o silui.

Regele respiră adânc. Îşi vârî sabia în teacă. Stătea acolo fără să se mişte.

— Tu, cel mai josnic dintre oamenii de rând! Cum să poţi tu înţelege viaţa unui rage? Nu mă voi întoarce înapoi pe drumul pe care l-am părăsit odată. Poţi să-ţi păstrezi viaţa, care acum îmi aparţine. Însă am un destin, şi voi urma drumul pe care mă conduce Atolpulernicul. Târăşte-te înapoi de unde ai venit. Nu mă poţi sfătui. Nu-mi mai sta în cale!

Şi totuşi rămase încă aplecat asupra anatomistului. Când Yuli porni fornăind în sus, ragele se întoarse brusc şi merse înapoi la palatul de lemn.

Garda se ridicase la strigătul lui. Urmau să plece la Gravabagalinien într-o oră. Vor mărşălui spre Oldorando aşa cum era stabilit.

Vocea lui, furia lui rece, agită palatul ca şi cum ar fi fost un cuib de rickiback-i tulburaţi de aprinderea unui foc. Vicarii lui Esomberr puteau fi auziţi prin preajmă, strigând unul la altul pe tonuri ridicate.

Această agitaţie ajunse până la ragină, în apartamentele ei. Stălea în mijlocul camerei ivorii, ascultând. Paznicul ei era la uşă. Mai TolramKelinet stălea cu două din servioare în antecameră, ţinând-o pe Talro Perdele groase erau trase peste fereslre.

Myrdeminggala purta o rochie lungă şi subţire. Faţa ei era la fel de palidă ca şi umbrele aripilor unei mierle pe zăpadă. Stălea respirând aerul căldut, ascullând zgomotul făcut de oameni şi hoxney, bleslemele şi comenzile de dedesubt. Se îndreptă către perdele, apoi, ca şi cum şi-ar fi dispreţuit propria slăbiciune, îşi retrase mâna pe care o ridicase şi se înloarse în locul unde stătuse înainte. Căldura îi provoca valuri· de transpiraţie, care-i alunecau pe frunle ca şi perlele. La un momenl dal, auzi vocea ragelui distinct, şi apoi n-o mai auzi.

Căl despre CaraBansily, se ridică în picioare când ragele plecă. Merse ln jos călre golf, unde nu putea fi văzut, pentru a-şi recăpăla culoarea. După un timp începu să cânte. Îşi redobândise libertatea, dacă nu şi ceasul.

În durerea lui, regele merse într-o micâ încăpere dintr-unul din lurnurile şubrede, şi trânti uşa în spatele lui. Praful ce plutea dădea un aspecl fantomalic făcliilor de lumină aurie ce pătrundeau prin grilaj. Locut mirosea a ciuperci, a păsări şi a peie vechi. Pe podelele goale erau urme de porumbei, însă regele, ignorându-le, se întinse şi se scufundă în transă printr-un efort al voinţei.

Sufletul său, delaşal de trup, deveni linıştit. Căzând ca aripa unui fluture, se scufundă în întunecimea califelată. Întunericul rămăsese, pe când loate celelalte plecaseră.

Acesta era paradoxul uitării, în care sufletul plutea acum în derivă: că se întindea peste lot şi că era un domeniu nesfârşil, în timp ce, simultan, îi era la Jel de familiar cum îi este unui copil spaţiul întunecat de sub pat.

Sufletul nu avea ochi de muritor. Privea cu o viziune total diferită. Vedea prin el, prin obsidian, o sumedenie de lumini slabe, staţionare, însă părând să se mişte una faţă de cealaltă din cauza coborârii sufletului. Fiecare lumină fusese odală gossieul viu. Fiecare era acum atrasă către acel mare principiu matern, care va exisla întotdeauna, chiar şi când lumea va muri — bolovanul originar, principiu mai mare, chiar deosebil, decât orice zeu, asemenea lui Akhanaba.

Şi sufletul se mişcă fn special către una din luminile ce-l atraseră, gossieul talâlui său.

Scânteia care fusese odală nu mai puţin decât persoana lui VarpalAnganol, regele Borlienul-ui, semăna numai cu o schiţă a soarelui pe un perete vechi, cu coastele şi bazinul abia trasate. Tot ce rămăsese din capul ce odală purtase coroana, era sugestia unei pielre, cu un chihlimbar ce abia sugera găvanele ochilor. Alături de această mică cochilie — prin care puteai vedea — erau gossieurile, ca urmele de praf.

— Tală, vin înainlea ta, fiul tău nevrednic, pentru a le ruga să-mi ierţi crimele înfăpluite faţă de tine.

Aşa vorbi sufletul lui JandolAnganol, spânzurând acolo unde nu exislă aer.

— Dragul meu fiu, eşti binevenit aici. Eşti binevenit oricând îţi găseşti timp să vii să-ţi vizitezi talăl, acum în rândul gossieurilor. Nu am nici un reproş faţă de tine. Ai fost întotdeauna dragul meu flu.

— Tală, n-o să mă supăr de reproşurile tale. Mai degrabă aş spune că sunt binevenile cele mai amare dintre ele, deoarece ştiu cât de mare esle păcatul meu faţă de tine.

Tăcerile dintre vorbele lor erau de nemăsurat, deoarece nimeni nu respira.

— Taci, fiule Nimeni nu are voie să vorbească despre păcat în această companie. Ai fosl fiul meu iubitor, şi asta ajunge. Nu trebuie spus mai mult. Nu fii mâhnit.

Când păru timpul să vorbească, un foc de praf, simpla moarte a flăcării unei lumânări, ieşi de acolo de unde fusese gura. Fumul ei se văzu urcând prin cuşca de coasle şi în sus, până la nivelul gâtului.

Sufletul vorbi din nou:

— Tală, te rog să-ţi reverşi mânia asupra mea pentru tot ceea ce am făcut împotriva ta în viaţă şi pentru a-ţi fi determinat moartea. Uşurează-mi vina. Este prea mult pentru a putea fi suportat.

— Eşti nevinovat, fiule, la fel de nevinovat ca şi valurile care se sparg de ţărm. Nu te simţi vinovat pentru bucuria pe care mi-ai adus-o în viaţă. Acum, în continuarea acelei vieţi, n-am nici un reproş faţă de tine.

— Tală, te-am ţinut închis zece ani într-o pivniţă a castelului. În ce fel aş putea dobândi iertarea pentru acest lucru?

Flacăra se mişcă în sus, împrăştiind scânteI.

— Acel timp a fost uitat. Abia îmi amintesc un moment din perioada încarcerării. Pentru că întotdeauna erai acolo să vorbeşti cu mine. Acele ocazii erau fericite, pentru că îmi cereai sfatul — pe care îl dădeam liber, atât cât îmi stătea în putere.

Era un loc melancolic. Mi-a dat ocazia să mă gândesc asupra greşelilor din propria-mi viaţă. Să mă gândesc pentru ceea ce urma.

— Căl mă răneşte iertarea ta!

— Vino mai aproape, băiete, şi lasă-mă să le liniştesc. Însă era interzis ca cei vii să-i atingă pe cei morţi, pe tărâmul bolovanului originar. Dacă aceasta ultimă dualitate era încălcată, atunci amândoi aveau să dispară. Suflelul pluti uşor, la distanţă de lucrul care spânzura înaintea lui în abis.

— Linişteşte-mă cu încă nişte sfaturi, tată.

— Vorbeşte.

— Mai întâi de toate, dă-mi de ştire dacă acel nebun fiu al meu a ajuns printre voi. Mă tem de instabilitatea vieţii lui.

— Îl voi primi bine pe băiat când va ajunge, nu te teme — însă până acum călăloreşte încă în lumea luminii.

După un moment, suflelul vorbi din nou.

— Tată, mi-ai înţeles poziţia printre cei vii. Sfătuieşte-mă încotro să apuc. Să mă întorc în Matrassyl? Să rămân în Gravabagalinien? Sau să continui spre Oldorando? Încotro stă viitorul meu fructuos?

— În fiecare loc sunt oameni care te aşteaptă. Dar există unul care te aşteaptă în Oldorando, despre care tu nu ştii. Acela îţi este destinul. Mergi în Oldorando.

— Sfatul tău îmi va călăuzi acţiunile.

Dintre batalioanele scânteietoare ale gossieurilor, suflelul se ridică, la început mai încet şi apoi mai repede. Undeva se auzea o tobă. Scânteile se dizolvară dedesubt, scufundându-se înapoi în bolovanul originar.

Anatomia nemişcată de pe podeaua turnului începu încetişor să se mişte. Membrele i se răsuciră, se ridică. Ochii se deschiseră pe chipul alb.

Singura fiinţă vie pe care o întâlni fu Yuli, care se târâse în apropiere şi cere spuse:

— Bietul meu rege din legături.

Fără a răspunde, JandolAnganol îi ciufuli blana şi îl strânse la piept.

— Oh, Yuli, ce lucru este şi viaţa asta.

După un minut îl bătu pe ancipital peste umeri.

— Eşti un băiat bun. Nu ai nimic rău în tine.

Cum stătea creatura ghemuită lângă el, ragele simţi un obiect ce-l împungea într-o parte, şi scoase din buzunar ceasul cu trei cadrane pe care el îl luase de la CaraBansity. De câte ori

îl privea, gândurile i se tulburau şi totuşi nu se putea hotărî să-l arunce.

Odată, ceasul îi aparţinuse lui Billy, creatura ce pretindea a veni din altă lume, ce nu era condusă de Akhanaba. Trebuia să-l alunge pe Billy din conştiinţa lui, aşa cum alungase gândul la acei condamnaţi myrdolatori, pentru că Billy era o provocare faţă de întreaga structură a credinţei pe care stătea Sfântul Imperiu Pannovalan. Uneori îl cuprindeau temerile, cum că ar putea fi părăsit de multe altele. Numai credinţa şi animatul său mic îi rămăseseră.

Oftă. Cu un mare efort se ridică în picioare.

Într-o oră, JandotAnganot era în fruntea armatei sale, cătărând pe Lapwing şi având alături pe trimisul C'Sarr-ului, Alam Esomberr. În spate, veneau căpitanii regelui, apoi cortegiul lui Esomberr, şi apoi trupele regale de phagori, cu urechile ciulite, ochii roşietici fixaţi înainte, mărşăluind cum făcuseră ai lor cu multe secole înainte, către oraşul Otdorando.

Plecarea regelui din palatul de lemn, cu toate sensurile subînţelese de teamă, făcu o puternică impresie asupra privitorilor de pe Avernus. Erau bucuroşi să-şi abată atenţia de la căderea regelui în transă. Chiar şi admiratoarele lui cele mai devotate se simţiră stânjenite la vederea lui zăcând acolo, cu spiritul părăsindu-i trupul.

Printre populaţia umană de pe Helliconia, transa devenise la fel de obişnuită ca şi scuipatul. Nu avea o anume semnificaţie religioasă, chiar dacă adesea exista alături de religie. Aşa cum femeile rămâneau însărcinate cu vieţi viitoare, aşa şi oamenii erau însărcinaţi cu vieţile celor care plecaseră înaintea lor.

Pe Avernus, misterioasa practică helliconiană a transei era privită ca o funcţie religioasă, ce cu greu putea fi echivalată cu rugăciunea. Astfel, le stânjeniseră pe cele şase familii. Familiile nu sufereau inhibiţii privind sexul: monitorizarea constantă asigurase acest lucru cu multă vreme înainte. Pentru ei, dragostea şi emoţiile cele mai puternice nu erau decât efecte secundare ale funcţiilor zilnice, ignorate când era posibil; însă religia era un lucru cu care ere dificil să te descurci.

Familiile priveau religia ca pe o obsesie primitivă, o boală, un surogat pentru aceia care nu puteau gândi drept. Speraau la nesfârşit că Sartorilrvrash şi cei ca el vor deveni mai militanţi în ateismul lor, şi vor duce la moartea lui Akhanaba, astfel contribuind le o turnură mai fericită a lucrurilor.

Pe Pământ erau alte opinii. Viaţa şi moartea erau

percepute ca un tot inseperabil; moartea nu era un lucru de care să te temi când viaţa era trăită în mod corect. Spectatorii pământeni priveau cu cel mai viu interes activitatea de trensă de pe Helliconia. În timpul primilor ani de contact cu Helliconia, priviseră transa ca un fel de proiecţie astrală a sufletului helliconian, mai degrebă similar cu starea de meditaţie. Mai târziu, un punct de vedere mai sofisticat se dezvoltase; înţelegerea crescuse şi realizaseră că oamenii de pe Helliconia posedau o abilitate particulară lor, de a aluneca înspre şi dinspre tărâmul dintre viaţă şi moarte. Această continuitate le fusese dată în compensaţie pentru remarcabilele discontinuităţi ale Anului Mare. Trensa avea o valoare evolutivă, şi era ca o trăsătură de unire între oameni şi planeta lor schimbătoare.

Pentru acest motiv, pământenii erau în mod special interesaţi de transă. La această perioadă, ei descoperiseră propria lor unitate cu planeta lor, şi reportaseră această unitate la crescătoarea empatie cu Helliconia.

În zilele ce urmară, tristeţea puse stăpânire pe Regina Reginelor şi o doborî.

Pierduse lucrurile de valoare ce dăduseră savoare existenţei ei. După furtună, florile nu-şi mai ridicau niciodată capul atât de sus ca înainte. Cu adâncul ei simţ de vinovăţie, că, într-un fel, îl trădase pe rege, se împletea şi mânia amară împotriva lui. Dacă ea eşuase, nu fusese din dorinţa de a încerca, şi anii de iubire revărsată asupra lui, la fel de liberă ca şi respiraţia, erau mai mult decât pierduţi. Totuşi, dragostea rămânea undeva deasupra mâniei ei. Acesta era lucrul cel mai crud. Ea înţelegea îndoiala de sine a lui JandolAnganot, aşa cum nimeni n-o mai făcuse. Era incapabilă să se rupă din legătura pe care o făuriseră odată.

În fiecare zi, după rugăciune, intra în transă pentru a comunica cu spiritul mamei ei. După prostraţia ei, amintindu-şi cum SartorilIvrash condamnase toate aceste practici ca superstiţie, MyrdemInggata, în furia îndoielii, se întreba dacă într-adevăr îşi vizitase mama, dacă nu cumva fantoma era doar în capul ei, dacă putea exista supravieţuire după moarte, exceptând amintirile celor care mai aveau să treacă dincolo de acel ţărm interzis.

Totuşi transa era consolarea ei la fel de mult ca şi marea, pentru că fratele ei mort, YeferatOborol, era acum printre spirite, revărsându-şi iubirea asupra ei pe măsură ce se scufunda către bolovanul originar. Temerile nerostite ale reginei, cum că ar fi

fost ucis de JandolAnganol, s-au dovedit nefondate. Ştia acum unde era adevărata vină. Pentru toate acestea era recunoscătoara.

Şi totuşi regreta că nu avea şi alte motive pentru a-l urî pe rege Când înota în mare, pacea sufletului o părăsea de câte ori se întorcea la mal. Phagorii o purtau înapoi pe tronul ei; Resentimentele fi creşteau pe măsură ce se apropia de uşi. Zilele se târau şi ea nu întinerea. Abia dacă vorbea cu Mai. Alerga către camerele ei scărţâitoare şi-şi ascundea chiput.

— Dacă te simţi atât de rău, urmează-l pe rege în Oldorando, şi tratează cu reprezentanţii C'Sarr-ului să anuleze divorţul tău, spuse Mai pe un ton nerăbdător.

— Ţi-ar place să-l urmezi pe rege, spuse Myrdeminggala. Mie nu.

Arzând în memoria ei era fetul în care, în acea risipire a timpului, această femeie, doamna ei de companie, fusese îngăduită în patul regelui, şi ele două, ca ultimele târfe, fuseseră satisfăcute de rege în acelaşi timp. Nici una dintre ele nu vorbea de acele ocazii, însă acestea pluteau între ele la fel de intangibile ca şi o sabie.

Dintr-o nevoie de a vorbi cuiva, regina îl convinsese pe CaraBansity să rămână la palat pentru câteva zile. Şi apoi încă pentru o zi. El argumentase că soţia îl aştepta să se întoarcă acasă, în Matrassyt şi o rugase să-l scuze, însă fiind un om rafinat, nu-i putea spune "nu" reginei. Se plimbau în fiecare zi de-a lungul ţărmului. Câteodată zăreau cirezi de căprioare, şi Mai se târa neconsolată în urma lor.

Când JandolAnganol, Esomberr şi grupul lor plecaseră din Gravabagalinien acum o săptămână şi două zile, regina stătea melancolică în camera ei, privind către pământurile îngustului domeniu; deodată uşa se deschise şi intră în fugă TatromanAdala, ţipând un salut. Copilul veni la jumătatea drumului dintre uşă şi locul unde mama sa stătea întinsă, apoi aceasta îşi ridică capul şi privi pe sub părul în dezordine cu asemenea venin, încât Tatro se opri.

— Mamă! Poţi să te joci?

Mama văzu cât de mult chipul copilăresc al fiicei ei purta trăsăturile tatălui. Divinităţile genetice puteau ţine în rezervă şi alte tragedii. Ţipă la Tatro.

— Pleacă de lângă mine, vrăjitoare mică ce eşti!

Uimirea, intrigarea, mânia şi disprelul trecură pe chipul copilului. Se făcu roşie, păru să se dizolve şi izbucni în lacrimi şi suspine.

Regina Reginelor se ridică în picioarele goale şi se grăbi către mica fiinţă. Întorcând-o, o împinse înainte şi afară din cameră, închizând uşa între ele. Apoi ea însăşi, sprijinindu-se de un perete, cu mâinile deasupra capului, începu să plângă.

Mai târziu în cursul zilei, starea ei de spirit se lumină. O căută pe copilă şi începu să se agite. Melancolia tăsase locul unei stări de entuziasm. Îşi puse pe ea o manlie satara şi coborî scărite. Tronul ei aurit fu adus, chiar dacă arşiţa zilei era greu de suportat în Gravabagatinien. Supuşii phagori decornoraţi îl duseră înainte Veniră şi majordomul ScufBar, şi prinţesa Tatro împreună cu doica ei, şi servitoarea doicăi, ducând cărţi de poveşti şi jucării.

Mica procesiune fiind formată, Myrdemtnggala se urcă pe tronul ei şi porniră către plajă. La această oră, nici un curtean nu-i însoţea. Freyr îi privea, jos, deasupra umărului unui povârniş, iar Batalix strălucea aproape la zenit.

Valuri uşoare, strălucind ca şi cum lumea abia începea în ziua aceea, se rostogoleau spre ei răsucindu-se. Cam pe unde era situată stânca Linien, apa gâlgâia îmbietor. Din assalassi care trecuseră de curând pe aici nu mai rămăsese nici un semn. Şi nu se vor mai întoarce până în anul următor.

Myrdemtnggala rămase un timp pe plajă Phegorii stăteau tăcuţi lângă tronul ei. Prinţesa se egita ordonând femeilor să construiască cel mai solid castel de nisip de până atunci, o mică repetiţie a rolului ei în viaţă. Însă ispitei mării nu i se putea rezista. Cu o mişcare a braţului, regina se etiberă din rochie şi o tăsă să alunece de sub sâni. Trupul ei parfumat era acum oferit luminii soaretui.

— Nu mă părăsi, mamă! strigă Tatro.

— Nu voi sta mult, strigă mama ei şi alergă către ptajă pentru a plonja în marea care o chema.

Odată sub oglinda mării, ea însăşi deveni un peşte, la fel de uşoară şi aproape la fel de iute. Înotând cu pulere, depăşi forma întunecată a stâncii Linien, pentru a ieşi la suprafaţă numai când ajunse departe în golf. Aici promontoriul dinspre est făcea un cot, creând un îngust pasaj între el şi stânca solitară. Ea strigă. Regina Reginelor fu imediat înconjurată de delfini — familiarii ei, cum vorbea ea de ei.

Veniră, cum ştia deja, în şiruri ordonate. Fu de ajuns să tase un şuvoi de urină în apă, şi formele strălucirâ, încercuind-o, mai aproape şi mai aproape, până când îşi putu odihni braţete deasupra a doi dintre ei, la fel de sigur ca şi pe braţete tronului.

Numai cei privilegiaţi o puteau atinge.

Ei erau douăzeci şi unu la număr. În spatele lor era o curte exterioară, cu nu mai puţin de şaizeci şi patru de membri. Uneori, un membru din această curte externă era îngăduit să se alăture cetei interne. Dincolo de curtea externă era un atai ai cărui membri, regina Myrdemlnggala nu-i putea decât estima. Posibil o mie trei sute patruzeci şi patru. Alaiul cuprindea marea majoritate a mamelor, copiilor şi a celor mai bătrâni, ce aparţineau acestei şcoli — sau naţiuni, după cum se gândea regina.

Dincolo de acest alai, permanent alent la pericol, era regimentul. Rareori îi văzuse pe membrii regimentului şi a fost descurajată să se apropie de ei, însă înţelegea că acest regiment număra aproape tot atât de mulţi indivizi ca şi alaiul. De asemenea, înţelegea că în adâncuri erau monştri de care delfinii se temeau. Era datoria regimentului să păzească ataiul şi curţile şi să-i prevină, dacă exista vreun pericol.

Myrdemlnggala avea încredere în familiarii ei, mai mult decât în companionii umani; totuşi, ca în orice relaţie între vii, ceva era interzis. Aşa cum ea nu putea împărţi cu ei viaţa de pe pământ, ei aveau ceva în adâncuri, nişte cunoştinţe întunecate pe care nu le puteau împărtăşi. Deoarece acest lucru era necunoscut, stând undeva dincolo de mintea ei, avea o muzică sinistră.

Curtea interioară îi vorbi cu marea ei orchestră de voci. Piulturile celor din apropiere erau blânde şi dulci — cu siguranţă că era acceptată ca regină, sub ape ca şi pe pământ. Mai departe, în largul mării, se auzeau sunete lungi de bariton, cu murmure profunde de bas, în mod intermitent.

— Ce este, dragilor, dragii mei, familiarii mei?

Îşi ridicară feţele zâmbitoare şi îi sărutară umerii. Ea ştia fiecare membru al curţii interioare după înfăţişare şi avea nume pentru ei.

Ei se temeau de ceva. Ea se relaxă, lăsând înţelegerea să se răspândească, ca şi urina ei, prin ape. Înotă în adânc cu ei, către apele mai reci. Ei se răsuceau în spirală în jurul ei, din când în când alingându-i pielea cu trupurile lor.

Undeva, în secret, ea spera să zărească câţiva din monştrii mării. Nu fusese de prea mult timp exilată în Gravabagalinien, ca să aibă această ocazie. Cu toate acestea, ei păreau să-i spună că, de data aceasta, necazul venea dinspre vest.

O preveniseră de zborul mortal al assatassi. Chiar dacă te lipsea simţul timpului, aşa cum îl avea ea, regina începu să-şi

dea seama că ceea ce venea, venea încet, dar netndurălor, şi avea să ajungă în curând. Stranii fiori o cuprinseră. Creaturile răspunseră fiorilor et. Fiecare tresărire a trupului ei era parte din muzica lor.

Înţelegându-i curiozitatea, delfinii o călăuziră şi mai departe.

Ea privi prin fereastra zefirie a mării. O aduseseră la marginea unui mic banc de scoici, pe care creşteau alge, aşezat înainte de a începe curentul cel mare. O împinseră înainte. Dincolo de asta era un bazin nisipos. Aici se aflau mulţi delfini, linie după tinie, cu faţa spre vesl

Dincolo de ei, mişcându-se în acţiune de patrulă, era întreaga forţă a regimentului, strânşi unul lângă altul, cu trupurile aproape atingându-se, făcând marea să se înnegrească şi extinzându-se mut mai departe decât vederea putea pătrunde. Niciodată înainte, reginei nu i se îngăduise o atât de apropiată vadere a întregii şcoli, sau să realizeze cât de vastă era, cât de mulţi indivizi cuprindea. Unirea acestor complexe şiruri făcea un zgomot înfricoşător şi totuşi armonios, extinzându-se mult dincolo de auzul ei, uman.

Se ridică la suprafaţă şi curtea o urmă. Myrdemtnggala putea rămâne scufundată trei sau patru minute şi delfinii trebuiau să respire ca şi ea.

Îşi aruncă privirea către ţărm. Era îndepărtat. "Într-o zi, gândea ea, aceste frumoase creaturi pe care le iubesc şi în care am încredere, mă vor duce departe de privirite omenirii. Mă voi schimba." Nu putea spune dacă era moartea, sau viaţa, cea după care tânjea.

Figurite dansau pe ţărmul îndepărtat. Una din ele agita o haină. Primut impuls al reginei a fost indignarea, pentru că foloseau rochia ei în acest scop. Apoi îşi dădu seama că îi semnalau ceva. Nu putea fi decât o anume problemă care apăruse. Cu vinovăţie, gândurite ei se îndreptară către mica prinţesă.

Îşi prinse brusc sânii. Către curtea interioară dădu explicaţii scurte, înainte de a se năpusti înapoi, către ţărm. Familiarii o urmară sau plonjară înaintea ei, în formaţie ce aducea cu o săgeată, creând astfel un vat favorabil pentru a-i grăbi înaintarea. Rochia ei zăcea nealinsă, pe tron, phagorii păzind-o cu umerii aplecaţi, fără a simţi vreun entuziasm. Una dintre femei, în disperare, îşi scosese veşmântul pentru a-l agita. Făcu asta din nou, în timp ce Myrdemtnggata ieşea din apă, dorind ca cineva să-i compare trupul cu cel al reginei.

— Este o navă, strigă Tatro, sperând a fi prima ce aducea ştirile. Vine o navă!

De pa promontoriu, folosind tuneta pe care o adusese ScufBar, regina văzu vasul. Trimise după CaraBansity. În momentul în care acesta ajunse acolo, încă două pânze fură văzute, abia fluturând la orizontul vestic. CaraBansity îşi şterse ochii cu o mână grea, când îi înapoie tuneta lui ScufBar.

— Doamnă, după mintea mea, cea mai apropiată navă nu este din Borlien.

— De unde, atunci?

— Într-o jumătate de oră, însemnele vor fi mai clare.

Regina spuse:

— Eşti un om încăpăţânat. De unde vin vasele? Poţi să identifici însemnele de pe pânze?

— Dacă aş putea, doamnă, atunci aş crede că însemnul este Marea Roată a Kharnabhar-ului, iar aceasta este o prostie. Ar însemna că avem de-a face cu o navă sibornalezâ, foarte departe de casă.

Ea înhăţă tuneta.

— Este o navă sibornatezâ — de o oarecare mărime. Oare ce o face în apele acestea?

Deuteroscopistul îşi îndoi braţele şi se încruntă.

— Nu ai fost înzestrată cu apărare aici. Să sperăm că vrea să ajungă la Ottassol şi că intenţiile ti sunt bune.

— Familiarii m-au prevenit de asta, spuse grav regina.

Ziua trecu. Navele făceau un mic progres. La patat era o mare agitaţie. Butoaie cu catran fură rostogolite către o înălţime, deasupra micutui golf, unde se anticipase că bărcile navei vor acesta, dacă destinaţia ei era Gravabagatinien. Cel puţin, echipajut va avea de înfruntat catranul aprins, dacă se dovedeau ostili.

Spre seară, aerul se îngroşă. Nu mai era nici o îndoială acum, în privinţa hierogramelor de pe pânze. Batalix se cufundă în aureole concentrice de lumină. Oamenii se strânseră şi plecară în palat. Freyr dispăru în acelaşi mod ca şi tovarăşut său. Înserarea pătrundea. pânza licărea pe ape; se redusese acum, pentru a păstra vântut.

Odată cu înserarea, stelele începură să apară deasupra. Viermele Nopţii ardea strălucitor, cu semnut reginei licărind lângă et. Nimeni nu dormea. Mica comunitate se temea şi spera, cunoscându-şi vulnerabitilatea.

Regina stătea în hotut ei, cu obloanele trase. Lumânări înalte din seu de batenă luminau masa dintr-o parte şi din alta.

Vinul, pe care un sclav îl turnase într-un pahar de cristal şi îl decorase cu gheaţă Lordryardry, era neatins şi arunca umbre pătate pe masă. Ea aştepta şi privea de-a lungul camerei la peretele gol, opus, ca şi cum şi-ar fi citit acolo soarta.

Aghiotantul ei intră, plecându-se.

— Doamnă, auzim pârâitul lanţurilor. Coboară ancora.

Regina îl chemă pe CaraBansity şi plecară către ţărm. Mai mulţi oameni şi phagori erau adunaţi pentru a aprinde butoaiele cu catran, dacă era necesar. Numai o singură torţă ardea. Ea o luă şi intră în apele întunecate. Nu dădu nici o atenţie veşmântului ud. Ridicând torţa deasupra capului, avansa către celelalte lumini ce veneau către ea. Simţi imediat blândul sărut al familiarilor ei în jurul picioarelor.

Amestecat cu mugetul mării, se auzea un scârţâit de vâste.

Peretele de lemn al navei cu pânzele coborâte, era abia vizibil, ca un fundal. O barcă fusese târâtă la apă. Regina văzu oameni cu spinările goale, trăgând la vâsle. Doi oameni stăteau în mijlocul vasului, unul cu un felinar, cu feţele învăluite în nori de lumină.

— Cine îndrăzneşte să vină la ţărm, aici? strigă ea.

Şi o voce bărbătească, străbătută de un fior, îi răspunse.

— Regină Myrdemtnggala Regina Reginelor, tu eşti?

— Cine întreabă? zise ea. Însă recunoscuse vocea, încă de când răspunsul tău venise peste distanţa în continuă micşorare dintre ei.

— Este generalul tău, doamnă, Hanra TolramKelinet.

El sări din barcă şi înaintă către ţărm. Regina îşi ridicase mâna către cei de pe promontoriu să nu aprindă butoaiele. Generalul căzu înaintea ei în genunchi, prinzându-i mâna pe care strălucea inelul cu piatră albăstrie. Cealaltă mână, regina o puse pe capul lui, pentru a se linişti. Într-un semicerc în jurul lor stătea garda de phagori a reginei, cu feţele lor ce se zăreau vag în noapte.

CaraBansity păşi înainte cu uimire pentru a întâmpina pe însoţitorii generalului din barcă. Îmbrăţişându-l pe Sartorilrvrash, spuse:

— Aveam motive să cred că te-ai ascuns în Dimariam. Însă se pare că am greşit şi eu o dată.

— Tu greşeşti rareori, dar de data asta te-ai înşelat cu un întreg continent, spuse Sartorilrvrash. Am devenit un călător prin lume — tu ce faci aici?

— Am rămas aici de când a plecat regele. Pentru un timp,

JandolAnganol m-a consemnat pe mine în vechiul tău post, şi aproape să mă ucidă pentru asta. Am rămas de dragul ex-reginei. Este într-o jalnică stare, biata doamnă.

Amândoi priviră spre Myrdemlnggala şi TolramKetinet, dar nu putură vedea tristeţe la nici unul din ei.

— Ce ştii despre fiul ei, Roba? întrebă Sartorilrvrash. Mai ai noutăţi despre el?

— Noutăţi şi totuşi nu sunt noutăţi. Fruntea lui CaraBansity se încruntă. Cu câteva săptămâni în urmă, a sosit la casa mea în Ottassot, chiar după zborul mortal al assatasi. Băiatul este înnebunit şi va provoca necazuri. I-am dat o cameră peste noapte. Voi să spună mai mult, însă se opri. Nu-l menţionă pe Robay reginei.

În timp ce cele două cupluri stăteau conversând pe nisip, barca se întoarse pe *Prayer* pentru a transporta la ţărm pe Odi Jeseratabhar şi Lanstatet. Când vâslaşii aduseseră barca în siguranţă mai sus de linia fluxului, întregul grup părăsi plaja şi se îndreptă spre palat, în urma reginei şi a lui TolramKetinet. La câteva din ferestrele palatului fuseseră aprinse lumini.

Sartorilrvrash o prezentă pe Odi Jeseratabhar lui CaraBansity în termeni străluciţori. Acesta deveni evident rezervat; spusese clar că un amiral sibomatez nu avea să fie binevenit pe solul borlienez.

— Îi înţeleg sentimentele, spuse Odi către CaraBansity. Era patidă, cu buzele albe şi părul în dezordine.

O masă fu pregătită pentru oaspeţii neaşteptaţi, timp în care generalul se întâlni cu sora sa, Mai, şi o îmbrăţişă. Mai plângea.

— O, Hanra, ce o să se întâmple cu noi toţi? întrebă ea. Du-mă înapoi la Matrassyt.

— Totul va fi bine acum, spuse cu siguranţă fratele ei.

Mai îşi arătă lipsa de încredere. Dorea să fie eliberată de regină — nu s-o aibă drept cumnată.

Mâncară peşte, apoi căprioară, servită cu sos de gwing-gwing. Băură vinul pe care îl lăsase forţa invadatoare a regelui, răcit cu cea mai bună gheaţă de Lordryardry. În timpul mesei, TolramKetinet povesti câte ceva din suferinţele îndurate de Armata a Doua în jungtă; se întorcea din când în când către Lanstatet, ce stătea lângă sora lui, pentru a-i fi confirmate spusele.

Regina părea că nu ascultă, chiar dacă toate acestea îi erau adresate ei. Mâncă puţin şi privirea ei umbrilă sub genele lungi se ridica rareori deasupra mesei.

După masă, luă o lumânare din suportul ei de cositor şi le spuse oaspeţilor:

— Noaptea este scurtă. Vă voi arăta apartamentele. Sunteţi mult mai bine veniţi decât vizitatorii mei anteriori.

Militarii, împreună cu Lanstatet, fură cazaţi în camerele cele mai de sus; Sartoritrvrash şi Odi Jeseratabhar într-o încăpere lângă cea a reginei, cu o sclavă care să-i ajute şi să panseze rănile lui Odi.

Când aceste dispoziţii au fost date, Myrdemtnggala şi TolramKetinet rămaseră singuri în hotul răsunător.

— Mă tem că eşti obosită, spuse el cu o voce joasă, în timp ca urcau scările. Ea nu răspunse. Chipul ei, în timp ce urca înaintea lui, nu sugera oboseală, ci o energie înăbuşită. În coridorul de la etaj, obloanele tametate zornăiau peste ferestrele deschise, cu agitaţia unor false mori. O pasăre matinală striga din turn. Privind pieziş către el, îi spuse:

— Nu am soţ, după cum nici tu nu ai soţie. Eu nu mai sunt regină, în ciuda numelui cu care sunt chemată. Nici măcar nu am mai fost femeie de când am venit aici, în acest patat. Ceea ce am, vei vedea înainte ca această noapte să se sfârşească.

Deschise larg uşile propriului ei apartament şi-l invită să intre.

El se opri, spunând.

— Pe toţi zeii...

— Zeii vor vedea ce vei vedea şi tu. Credinţa m-a părăsit, după cum mă va părăsi şi acest veşmânt.

Şi intrând, prinse gulerul rochiei şi trase de el, desfăcându-l, astfel încât sânii ei frumoşi, cu sfârcurile înconjurate de aureole mari şi întunecate, îi apărură în faţa ochilor. El închise uşa în urma sa, strigând-o încetişor.

Cu un ultim efort al voinţei, ea i se abandonă.

În timpul ce mai rămăsese din noapte, ei nu dormiră nici o clipă. Braţele lui TolramKetinet fură în jurul trupului ei, şi carnea lui îi pătrunse trupul.

Astfel i se răspunse în cele din urmă la scrisoarea expediată de Căpitanul Gheţii.

Dimineaţa următoare aduse în actualitate înfruntări uitate. *Union* şi *Good Hope* se apropiau de portul lipsit de apărare. Pasharatid era aproape.

În ciuda crizei, Mai insistase să-l aibă pe fratele ei alături pentru o jumătate de oră; în timp ce îi înşira necazurile vieţii din Gravabagatinien, TolramKetinet adormi. Ea îi aruncă pe faţă apa

dintr-un pahar, ca să-l trezească. Năpustindu-se mânios afară din palat, se alătură reginei care stătea pe țărm, împreună cu CaraBansity și una din bătrânele ei servitoare, privind departe, în mare.

Amândoi sorii erau pe cer, în sectoare diferite, amândoi strălucind cu atât mai tare, cu cât erau pe cale de a fi acoperiți de nori negri de ploaie, ce urcau povârnișurile cerului. Două pânze licăreau în lumina actinică.

Union era aproape, cu *Good Hope* în urmă, nu mai departe de o oră; hierogramele de pe pânzele întinse erau ușor de zărit. *Union* își coborâse arborele artemon, pentru a-i permite navei ce o însoțea s-o ajungă.

Lanstatet deja își pusese oamenii la treabă, descărcând echipamentul de pe *Prayer.*

— Vin, Akhanaba să ne-ajute! strigă spre TotramKetinel.

— Ce face femeia aceea? întrebă Totram.

O bătrână servitoare a reginei, de multă vreme menajeră în palatul de lemn, îi ajuta pe oamenii lui Lanstatet să descarce nava *Prayer* Era modul ei de a-și arăta devotamentul față de regină. Un om deasupra ei rostogolea butoiașe de praf de pușcă, de pe punte, în jos, pe o scândură. Bătrâna dirija butoiașele de-a lungul scândurii, eliberând astfel un soldat pentru alte îndatoriri.

— Vă ajut — ce crezi? strigă ea către generat.

Însă atenția îi fusese distrasă. Următorul butoiaș se rostogoli de pe scândură și o lovi în umăr, doborând-o cu fața pe pietris.

Fu luată de acolo, fără putere, însă protestând, și fu sprijinită de o ladă. Sângele îi curgea pe față. Myrdem Inggata se grăbi să coboare de pe promontoriu pentru a o liniști.

În timp ce regina îngenunche lângă bătrâna ei servitoare, TotramKetinel veni lângă ea și-i puse mâna pe umăr.

— Sosirea mea ți-a adus numai necazuri, doamnă. Aceasta nu a fost în intențiile mele. Încerc să regret că nu am navigat direct către Ottassol.

Regina nu răspunse, însă lună caput bătrânei fntre pelme. Ochii acesteia din urmă se închiseră, Insă respirația era regulată.

— Am spus, doamnă, că sper să nu regrați că nu m-am îndreptat direct către Ottassot.

Tulburarea i se citea pe față când se întoarse către el.

— Hanra, nu regret noaptea trecută, când am fost împreună. A fost voia mea. Am crezut că o să fiu eliberată de

Jan. Dar nu s-a realizat ceea ce am sperat. Pentru asta, eu sunt de condamnat, nu tu.

— Eşti liberă. A divorţat de tine, nu? Despre ce tot vorbeşti? Era supărat. Ştiu că nu sunt un general foarte bun, dar...

— Oh, termină! spuse ea nerăbdătoare. N-are nimic de-a face cu tine. Ce-mi pasă mie dacă-ţi pierzi armata? Vorbeam despre o legătură, o legătură solemnă care a existat mult timp între doi oameni... Asemenea lucruri nu se sfârşesc atunci când noi sperăm că se vor sfârşi. Jandol şi cu mine — este ca şi cum n-aş fi capabilă să mă trezesc — oh, nu pot exprima asta!

Cu oarecare plictiseală, TotramKetinet spuse:

— Eşti obosită. Ştiu eu cum se supără femeile. Hai să vorbim de lucrurile acestea mai târziu. Hai întâi să rezolvăm urgenţele Arălă către mare şi adoptă o voce serioasă. Judecând după faptul că *Golden Friendship* n-a apărut, înseamnă că a fost prea avariată ca să plutească Amiralul Jeseratabha, spune că Dienu Pasharatid era pe ea. Poate că a fost ucisă, caz în care to Pasharatid de pe *Union* va fi dornic de răzbunare.

— Mă tem de omul aceta, spuse MyrdemInggala. Şi pentru motive foarte serioase. Îşi plecă fruntea asupra bătrânei.

Generatul îi aruncă o privire furişă.

— Sunt aici ca să te apăr de el, nu?

— Cred că da, spuse ea fără viaţă. Cel puţin locotenentul tău se egilă în privinţa asta.

JandolAnganol avusese grijă ca palatul de lemn să nu aibă arme prin care putea să se apere singur. Însă stâncile ce se întindeau până departe în mare, de la stânca Linien, făceau ca orice navă mare, ca *Union*, să trebuiască să treacă printre stâncă şi promontoriu, şi aici stăîea şansa apărătorilor. GortorLanstatet îşi întărise grupul de pe plajă cu phagori.

Două tunuri de pe puntea de comandă a lui *Vajabhar Prayer* fuseseră aduse la ţărm cu scripeţi şi acum erau împinse de oameni către promontoriu, unde aveau să supravegheze golful.

ScufBar şi un alt servitor veniră sus cu o targă pentru a aduce femeia rănită înapoi în siguranţa palatului şi îi aplicară bandaje cu gheaţă pe răni.

Părăsind-o pe regină, TotramKetinet alergă să ajute la poziţionarea tunurilor. El văzuse pericolul situaţiei.

În afară de phagori şi de câteva ajutoare nesemnificative, forţele de apărare de la Gravabagalinien se raduceau la grupul său de treisprezece, cu care venise de la Ordelay. Cele două

nave sibornaleze ce se apropiau în golf, aveau fiecare, probabil, cincizeci de oameni bine înarmaţi.

Nava lui Pasharatid se întoarse acum, pentru a-şi prezenta bordul către coastă. Trăgând de funii, oamenii încercau să aducă la locul lui cel de-al doilea tun.

Confruntându-se cu regina, cu braţele încrucişate, CaraBansity spuse:

— Doamnă, i-am dat regelui un sfat bun, care a fost greşit interpretat. Lasă-mă acum să-ţi dau un sfat similar şi să sper într-o primire mai bună. Tu şi cu doamnele tale ar trebui să înşeuaţi hoxney-ii şi să mergeţi în interiorul ţinutului, fără nici o întârziere.

Faţa ei fu luminată de un zâmbet trist.

— Mă bucur de preocuparea ta, Bardol. Dar tu vei pleca. Te vei întoarce la soţia ta. Acest loc a devenit casa mea. Ştiu că se spune că Gravabagalinien este locuinţa bătrânelor stafii ale celor ucişi aici într-o bătălie, cu foarte mult timp în urmă. Prefer să mă alălur acestor umbre decât să plec.

El dădu din cap şi spuse:

— Atunci aşa să fie. Voi rămâne şi eu, doamnă, în acest caz.

Ceva în expresia ei îi spuse că era încântată de cele auzite. Într-un impuls neaşteptat, ea îl întrebă:

— Ce crezi despre această mezalianţă între prietenul tău, Rushven şi doamna uskuti — un amiral, nici mai mult, nici mai puţin?

— Deocamdată este tăcută, însă asta nu este de natură să mă convingă. S-ar putea să fie mai sigur să îi expediem pe ceştia doi. Întotdeauna există mai mult decât un braţ într-o mânecă sibornaleză. Trebuie să ne folosim victenia, doamnă — puţine alte arme ne sunt la îndemână.

— Ea pare foarte devotată ex-cancelarului meu.

— Dacă este aşa, atunci înseamnă că a dezertat de la cauza sibornaleză, doamnă, şi asta poate să-i dea acestui Pasharatid un alt motiv să vină asupra noastră. Trimite-o de aici, pentru siguranţa noastră.

Pe mare, fumul se ridica învăluind totul, cu excepţia pânzelor. Un moment mai târziu putu fi auzită o explozie. Ghiulelele căzură în apă la poalele promontoriului. Cu a doua salvă, tunarii vor nimeri mai precis. În mod evident, gărzile zăriseră tunul manevrat de la ţărm.

Însă focurile se dovedirâ doar de avertisment. *Union* veni în dreptul portului şi porni direct către micul golf.

Regina stătea singură, cu părul el lung încă despletit din cursul nopţii, în bătaia vântului. Într-o anume măsură, era pregătită să moară. Părea cea mai bună cale de a-şi rezolva toate necazurile. Nu era, spre disperarea ei, pregătită să-l accepte pe TolramKetinet, un om onest, dar insensibil. Era supărată pe ea însăşi că-şi asumase obligaţii emoţionale faţă de el. Adevărul era că trupul lui, mângâierile lui în noapte, ridicaseră în ea o puternică dorinţă după JandolAnganol. Se simţea mai singură decât oricând.

Mai mult, presimţea, cu o detaşare melancolică, singurătatea lui Jan. Pe aceasta, numai ea ar fi putut-o alina, dacă ea însăşi ar fi fost mai matură.

Departe, pe mare, ploaia musonică formase vârtejuri de întuneric şi lumină piezişă. Norii pluteau jos. *Good Hope* era acum aproape pierdută în ceaţă, iar Myrdeminggala văzu cum familiarii ei înfruntau valurile. Ceea ce ea luase drept mare agitată, era frământarea determinată de trupurile lor. Ploaia cădea repede şi-i spăla chipul.

În secunda următoare, toată lumea răzbătea prin plosia grea şi deasă.

Tunul se înţepeni cu roţile în noroi. Un om căzu în genunchi, blestemând Toţi blestemau şi se rugau. Corpul tunului, perforat, era ameninţat să fie inundat dacă ploaia continua.

Speranţa de a plasa tunul la locul lui era acum deşartă. Vântul îşi schimbase direcţia odată cu furtuna. *Union* era împinsă către golf.

Când vasul trecu de nivelul stâncii Linien, delfinii intrară în acţiune. Se mişcau în formaţie, atai şi regiment. Intrarea în golf fu barată de trupurile lor.

Marinarii de pe *Union*, pe jumătate orbiţi de ploaie, începură să strige, indicând spinările din jurul chilei Se părea că nava trece peste nişte pietre negre şi strălucitoare. Delfinii îşi opuneau cu putere trupurile împotriva corpului de lemn al navei *Union*, încetini, gemând.

• Strigând entuziasmată, Myrdeminggala îşi uită regretele şi alergă în apă. Bătea din palme, striga încurajări familiarilor Nisiput şi sarea îi biciuiau picioarele, încurcându-se în rochie. Ea plonjă în curentul subacvatic. Până şi TolramKetinet ezită s-o urmeze Vasul se zărea deasupra ei şi ploaia continua să cadă ca un bici Unul dintre familiarii ieşi din apă ca şi cum ar fi aşteptat sosirea ei, apucând-o de rochie. Ea îl recunoscu ca fiind un senior al curţii interioare şi-i pronunţă numele. În amestecul

de strigăte, ea putu recunoaşte un mesaj alarmant: stai deoparte sau lucruri gigantice —ea nu putu determina ce — o vor prinde. Ceva departe, în adâncuri, îi simţise parfumul.

Până şi Regina Reginelor fu înfricoşată de această ştire. Se retrase, călăuzită tot drumul de familiar. Când ajunse pe nisip, storcându-şi rochia muiată, el dispăru sub spuma mării.

Union stătea la numai câteva lungimi de navă distanţă de locul unde era regina şi ai ei. Între plajă şi vas erau delfinii, amândouă curţile şi regimentul, strâns uniţi. Prin torentul ce se abătea asupra lor, regina recunoscu privirea autoritară a lui lo Pasharatid — şi el o recunoscu pe ea.

Stătea înalt şi sinistru pe puntea bătută de ape, cu barba lui neagră şi haina de pânză deschisă în faţa ploii, şi cu şapca trasă peste ochi. Privi spre ea şi apoi acţionă. Avea o lance în mână. Trecând peste parapet, prinse cu o mână funiile, se balansă şi străpunse apa. Cu fiecare lovitură, lama armei se înroşea. Apele deveniră biciuite de spumă. Pasharatid lovea iar şi iar.

Pentru marinarii superstiţioşi, delfinul era o fiinţă sacră, aliat al spiritului adâncurilor El nu putea greşi în ochii marinarilor A-i vătăma însemna a-şi primejdui propria viaţă

Pasharatid fu înconjurat de marinarii furioşi. Lancea îi fu smulsă şi aruncată. Privitorii de pe ţărm îl putură vadea luptând pe punte, până când soldaţii lui se repeziră şi-l eliberară. Lupta continuă încă un timp. Familiarii reginei reuşiseră să le bareze drumul spre Gravabagalinien.

Furtuna era în toi. Valurile se ridicau tot mai sus, lovind plaja cu o superbă furie. Regina îşi strigă victoria, semănând mult, aşa ciufulită, cu mama ei moartă, cu sălbatica Shannana, până când TolramKetinet o trase înapoi, de teamă că s-ar fi putut arunca din nou în ape.

O lumină străluci în adâncul furtunii şi apoi tunetul lovi. Norii alunecau ca pânzele suflate de vânt, înconjurând *Good Hope* cu ape argintii. Stătea acolo, la o treime de milă sau mai puţin, depărtare de nava tovarăşă, în timp ce echipajul se lupta s-o ţină departe de ţărm.

Un şir de delfini se strecură din golf şi putu fi văzut dincolo de *Good Hope*, ca şi cum ar fi fost chemat de ceva acolo.

Marea era în convulsii. Fierbea în jurul vasului Lorajan. Oamenii de pe ţărm puteau după aceea jura că într-adevăr apa fierbea. Convulsiile crescură, apoi o masă se ridică din apă, scuturând valurile de deasupra. Se ridică şi iar se ridică, până ce ajunse deasupra catargelor lui *Good Hope*. Avea ochi. Avea un

maxilar enorm şi mustăţi ce se răsuceau ca nişte ţiperi. Continuă să iasă mai mult din mare, în spirale groase, mai groase decât torsul unui bărbat. Furtuna era elementul ei.

Un al doilea monstru apăru, acesta furios, judecând după mişcările violente ale capului său. Se ridică asemeni unui şarpe gigantic, apoi lovi valurile, scufundându-se, lăsând încă părţi din trupul lui strălucind în aerul dens.

Capul lui se ridică din nou, fixând nava *Good Hope*. Cele două creaturi îşi uniră forţele. Nepăsătoare de înfăţişarea lor obscenă, se răsuciră în apă. O coadă biciuitoare izbi fiancul caravelei, distrugând scândurile.

Apoi amândouă bestiile dispărură. Apele stăteau acum calme acolo unde fuseseră ei mai înainte. Ascultaseră chemările delfinilor şi acum se întorceau către adâncurile oceanului. Chiar dacă apăreau rar în faţa oamenilor, marile creaturi formau încă o parte din ciclul fiinţelor vii, care se adăptaseră la Marele An al Helliconiei.

În acest stadiu al existenţei lor, marii şerpi erau asexuaţi. Activitatea lor maximă de împerechere trecuse de mult. Atunci fuseseră creaturi înaripate, şi petrecuseră secole într-o anorexie amoroasă, hrănindu-se din procreere. Ca nişte gigantice libelule, ei şi ai lor se roteau în jurul celor doi poli singuratici ai lumii, liberi de orice duşmani şi de orice fel de martori.

Cu sosirea Marii Veri, creaturile din aer migraseră către mările sudului şi în special către Marea Vulturilor, unde apariţia lor făcuse pe câţiva oameni de atunci, fără cultură ornitologică, să numească un ocean după ei. Aceste creaturi îşi lăsaseră aripile pe insule îndepărtate, ca Poorich şi Lordry. Se târâseră pe burtă în mare, şi acolo născuseră.

În mări urma să fie petrecută vara. Din când în când marile trupuri aveau să se dizolve, hrănind assatassi şi alţi locuitori marini. Tinerii voraci erau cunoscuţi ca "peştii ucigaşi". Ei nu erau deloc peşti. Când răceala iernii ajungea la ei, peştii ucigaşi se ridicau pe pământ şi luau o altă formă — viermele lui Wutra.

În condiţia lor prezentă, asexuată, cei doi şerpi fuseseră stimulaţi de o amintire a trecutului îndepărtat. Memoria le fusese adusă de către delfini sub forma unei urme parfumate, infuzată de regină în apă în timpul perioadei ei menstruale. Într-o confuză lipsă de odihnă, se răsuciseră unul în jurul celuilalt, dar nici o putere nu putea aduce înapoi ceea ce se dusese.

Apariţia lor înfricoşătoare îndepărtase orice dorinţă de a lupta din sufletele celor de pe *Union* şi *Good Hope*.

Gravabegatinien era un loc bântuit. Acum invadatorii ştiau asta. Ambele nave ridicară toate pânzele şi plutiră spre est înaintea furtunii. Norii le acoperiră şi dispărură.

Delfinii dispăruseră şi ei.

Numai apele rămăseseră mânioase, spârgându-se sus, pe stânca Linien, cu vuiete stabe purtate de-a lungul plajei.

Apărătorii Gravabagatinien-ului se întoarseră prin ploaie la palatul de lemn.

Încăperile palatului răsunau ca tobele sub greutatea ploii musonice. Tunetele continuară să cadă când ploaia muri, apoi începu din nou să plouă cu o vigoare reînnoită.

Un consiliu de război fu ţinut în camera mare, regina prezidându-l.

— Mai întâi să clarificăm cu ce fel de oameni avem de-a face, spuse TolramKetinet. Cancelare Sartoritrvrash, spune-ne ce ştii despre Io Pasharatid, şi te rog vorbeşte la obiect.

Aici Sartoritrvrash se ridică, netezindu-şi chelia şi plecându-se către Majestatea Sa.

— Ceea ce am de spus va fi într-adevăr scurt, dar foarte neplăcut.

Se scuză că aduce în discuţie lucruri vechi şi nefericite, însă viitorul era întotdeauna în legătură cu trecutul, în maniere pe care chiar şi cei mai înţelepţi dintre ei cu greu le puteau anticipa. Putea da ca exemplu...

Prinzând privirea lui Odi Jeseratabhar, se replie la subiect, îndreptându-şi umerii. În anii Matrassyl-ului, datoria sa de cancelar a fost să descopere secretele de la Curte. Când fratele reginei, YeferalOborat, era încă în viaţă, descoperise că Pasharatid — atunci ambasador al ţării sale — se bucura de favorurile unei tinere fete din popor, a cărei mamă ţinea o casă de reputaţie proastă. El, ex-cancelarul, de asemeni descoperise, prin intermediul lui VarpalAnganol, că Pasharatid îndrăznise să privească asupra trupului gol al reginei. Individul era un nemernic, plin de dorinţă şi nechibzuit, ţinut în frâu numai de soţia sa — în privinţa căreia aveau motive să creadă că acum era moartă.

Şi mai mult, el dorea să le supună atenţiei un zvon — poate mai mult decât un zvon — prins de la un ghid numit "cel care arată calea", cu care se împrietenise în călătoria prin deşert către Sibornal, cum că Io Pasharatid îl ucisese pe fratele reginei.

— Ştiam că aşa este, spuse Myrdemtnggata. Avem toate motivele să-l privim pe Io Pasharatid ca pe un om periculos.

TolramKelinet se ridică.

Adoptă ţinută militară şi vorbi cu înfloriturl retorice, aruncând priviri reginei pentru a vadea cum era primită expunerea lui. Spuse că acum se lămuriseră în privinţa lui Io Pasharatid. Era just să presupună că ticălosul era la comanda lui *Union* şi că prin puterea legăturilor sale îl putea sili pe căpitanul lui *Good Hope* să-i urmeze ordinele. El, TolramKelinet, evaluase situaţia militară din punctul de vedere al inamicului şi estimase că Pasharatid se va mişca după cum urmează. Un...

— Te rog, scurtează, sau vor năvăli aici peste noi, spuse CaraBansity. Te credem că eşti un tot atât de bun orator ca şi general.

Încruntat, TolramKelinet spuse că Pasharatid va decide că cele două nave n-ar fi putut niciodată să ia Ottassol-ul. Cel mai bun plan era să captureze regina şi astfel să forţeze Oltassol-ul să se predea. Anticipa că Pasharatid va acosta undeva la est de Gravabagalinien, unde exista o plajă mai favorabilă.

Apoi avea să mărşăluiască spre Gravabagalinien, împreună cu oamenii lui. El, TolramKelinet (şi-şi lovi pieptul când vorbi), declara că trebuiau imadiat să organizeze apărarea împotriva acestui atac terestru La adăpostul său, Regina Reginelor trebuia să fie în siguranţă.

După o discuţie generală, regina începu să dea ordine în timp ce vorbea, ploaia începu să cadă pe masă.

— Pentru că apa este elementul meu, nu mă pot plânge dacă acoperişul curge, spuse ea.

MyrdemInggata îi sfătui ca apărarea să fie construită de-a lungul perimetrului palatului şi că generalul trebuia să inventarieze toate armele disponibile, fără a le uita pe cele de pe *Vajabhar Prayer*.

Întorcându-se spre SartoriIrvrash, îi ordonă lui şi lui Odi Jeseratabhar să părăsească palatul imadiat. Puteau lua trei hoxney din grajduri.

— Sunteţi bună, doamnă, grăi SartoriIrvrash, chiar dacă expresia chipului său sugera că gândea altceva. Dar vă puteţi dispensa de noi?

— Pot, dacă.lovarăşa ta este în stare să călărească.

— Nu crad că este.

— Rushven, mă pot dispensa de tine, cum s-a dispensat şi Jan. L-ai sfătuit asupra divorţului, nu? Cât despre noua ta consoartă, înţeleg că este sau a fost prietena apropiată a ticălosului Io Pasharatid.

Se trase înapoi.

— Doamnă, au fost multe probleme... Multe chestiuni politice au fost implicate. Eram plătit ca să-l susţin pe rege.

— Obişnuiai să susţii că recunoşti doar adevărul.

Căută absent prin veşmânt după o veronikană, apoi se răzgândi şi-şi netezi mustăţile.

— Câteodată cele două roluri coincid. Ştiu că inima ta bună şi regele îi apără pe phagori în regatul nostru. Totuşi, ei sunt principala cauză a tuturor necazurilor oamenilor. Vara avem ocazia să ne dispensăm de ei, când numărul lor este scăzut. Totuşi vara este momentul când ne ciondănim între noi şi suntem mai puţin capabili de a-i vadea pe ei ca pe ultimul nostru duşman. Crade-mă, doamnă, am studiat asemenea poveşti, cum este "Brakst Thribriatiad" şi am învăţat multe.

Ea îl privi nu nefavorabil, însă îşi ridică mâinile:

— Rushen, ajunge! Suntem prieteni, însă vieţile noastre s-au schimbat. Mergi în pace.

În mod neaşteptat, el ocoli masa şi-i prinse mâna.

— Vom pleca, vom pleca! La urma urmei, sunt obişnuit cu un tratament crud. Însă am o mare rugăminte înainte de a pleca . Cu ajutorul lui Odi, am descoperit ceva de importanţă vitală pentru noi toţi. Vom merge în Otdorando şi vom prezenta descoperirea în faţa Sfântului C'Sarr, în speranţa că ne-ar putea recompensa. L-ar descuraja de asemenea pe ex-soţul tău. Ai putea fi încântată să auzi asta.

— Care este cererea ta? izbucni ea furioasă. Termină odată, vrei? Avem lucruri mult mai importante.

— Cerinţa mea este în legătură cu această descoperire, doamnă. Când eram cu toţii în siguranţă la palatul din Matrassyl, obişnuiam să-i citesc fiicei tale. Nu-ţi mai pasă acum de asta. Îmi amintesc de încântătoarea carte de poveşti pe care-o avea Tatro. Îmi permiţi să iau acea carte de poveşti în Otdorando?

Myrdemtnggala izbucni în ceva între un râset şi un strigăt.

— Aici ne pregătim de un atac, şi tu vrei cartea de poveşti a unui copil! Pe toţi sfinţii, ia cartea şi du-ţi limba aia neobosită de aici!

Îi sărută mâna. Mergând cu spatele spre uşă, cu Odi alături de el, zâmbi şi spuse:

— Ploaia se opreşte. Nu te teme, în curând vom fi departe de acest refugiu neospitalier.

Retrăgându-se, regina aruncă o lumânare peste umăr.

Într-o parte a palatului exista o grădină întinsă unde creşteau ierburi şi tufişuri roditoare. Tot aici se afla o îngrăditură

pentru porci, capre, pui şi găşte. Dincolo de ea era un şir de copaci răsuciţi. Şi mai încolo — o mică ridicătură de pământ acoperită cu iarbă, ce înconjura pământul mlăştinos către est — direcţia din care forţa lui Pasharatid avea să vină.

După o privire profesionistă aruncată asupra pământului, TolramKetinel şi Lanstatel deciseră că trebuiau să folosească această veche linie de apărare.

Se gândiseră să evacueze Gravabagatinien pe mare, dar *Prayer* fusese ancorată de către neexperţi şi în timpul furtunii suferise pagube, cu greu putând fi considerată navigabilă.

Toate lucrurile valoroase au fost descărcate. Câteva scânduri mai lungi au fost folosite pentru a construi un turn de veghe în copacul cel mai înalt.

Pe măsură ce pământul se usca după furtună, câţiva phagori fură angajaţi în construcţia unei baricade de-a lungul vârfului valului de pământ, iar alţii să sape tranşee ataturi.

Aceasta a fost scena ce-i întâmpină pe Sartorilrvrash şi pe Odi Jeseratabhar în timp ce părăseau aşezarea. Călătoreau unul în spatele celuilalt, pe hoxney-i, cu un al treilea animal în urmă, cărându-le bagajele. Ei îl văzură pe CaraBansity supraveghind săpăturile fortificaţiilor şi Sartorilrvrash se opri.

— Trebuie să-mi iau rămas bun de la bunul meu prieten, spuse el şi descălecă.

— Nu zăbovi, îl preveni Odi. Nu ai prieteni aici, din cauza mea.

El dădu din cap şi păşi spre deuteroscopist, îndreptându-şi umerii.

CaraBansity lucra pe un petec de teren mlăştinos, cu câţiva ancipitali. Când privi în sus şi-l văzu pe Sartorilrvrash, faţa lui greoaie se întunecă, apoi ca şi cum ar fi fost forţat sub presiunea entuziasmului, se lumină într-un surâs. Îi făcu semn să se apropie.

— Aici este trecutul... Aceste lucrări de pământ formează o parte dintr-un vechi sistem de fortificaţii. Phagorii au descoperit geometriile legendei construite din trupuri...

Păşi lângă o groapă nou săpată. Sartori îl urmă. CaraBansity îngenunche la marginea gropii, nepăsător la noroiul lipicios. La un braţ sub pământ, ieşind dintr-un sol de turbă, zăcea ceea ce Sartorilrvrash crezu mai întâi că este un vechi rucsac negru, presat. Era, sau mai degrabă fusese, un om. Trupul lui stătea răsucit spre stânga. O tunică scurtă din piele şi cizmele sugerau că omul fusese soldat. Alături de el, pe jumătate acoperit, se afla mânerul unei săbii. Profilul omului, cu

gura distorsionată de dinţii sparţi, fusese modificat de presiunea pământului într-un zâmbet macabru. Carnea era de culoare brună, strălucitoare.

Alte trupuri fură dezgropate.

Phagorii lucrau fără interes, împrăştiind noroiul în toate părţile cu degetele lor. Din noroi apăru un alt soldat mumificat, cu o rană îngrozitoare în piept. Trăsăturile lui erau clare, ca o schiţă în creion. Orbitele erau goale, dând feţei lui o expresie melancolică

Mirosul de pivniţă al pământului le izbi nările.

— Pământul de turbă i-a conservat, spuse SartoriIrvrash. Ar putea fi soldaţi ucişi într-o bătălie, sau ceva similar. Ar putea avea sute de ani.

— Mult mai mult decât atât, spuse CaraBansity, sărind în tranşee. Săpă cu mâinile după ceea ce SartoriIrvrash interpretase drept o piatră, şi o ridică, examinând-o.

— Aceasta l-a ucis, probabil, pe cel cu dinţii zdrobiţi. Este o sămânţă de rajabaral, la fel de tare ca şi fierul. Probabil a fost coaptă, de aceea nu a germinat. Sunt peste şase secole de când a fost primăvară, când fac seminţe rajabaralii. Atacatorii au folosit seminţele drept ghiulele de tun. Aici s-a dat legendara bătălie de la Gravabagatinien. Am găsit aceasta pentru că din nou suntem pe cale de a da o bătălie.

— Săracii oameni!

— Ei? Sau noi? Merse în colţul cel mai îndepărtat al săpăturilor. Sub trupul omului cu rana din piept era un phegor, în parte vizibil. Faţa lui era neagră, cu blana înroşită de apele murdare, şi părea o excrescenţă vegetală presată.

— Vezi cum oamenii şi phagorii luptă şi mor împreună...

SartoriIrvrash lăsă să-i scape un mormăit de dezgust.

— Tot aşa de bine puteau să fie şi duşmani. Nu ai nici o dovadă în nici o privinţă.

— Cu siguranţă că este o povestire urâtă. Nu vreau ca regina să vadă asta, sau TolramKelinet. Şi el este un superstiţios. Mai bine aş acoperi aceste trupuri.

Ex-cancelarul se întoarse.

— Nu toţi acoperim secretele pe care le descoperim, prietene. Am cunoştinţe care, puse în faţa autorităţilor din Pannoval, vor determina un război sfânt împotriva ancipitalilor, pe toată întinderea Campannlat-ului.

CaraBansity îl privi gânditor, cu ochii grei şi roşii.

— Şi vei fi plătit că ai început acest război, nu? Trăieşte şi lasă oamenii să trăiască, aş spune eu.

— Da, aşa spui tu, Bardol, însă aceste creaturi încornorate nu. Credinţa lor este diferită. Ei ne vor cotropi şi ne vor ucide fără să ne putem mişca. Dacă ai văzut cu ochii tăi cirezile de fiambregi...

— Nu face din asta o pasiune. Pasiunea întotdeauna provoacă necazuri. Acum să ne continuăm treburile. Probabil sunt sute de trupuri sub pământul acasta.

Încrucişându-şi braţele peste piept, Sartoritrvrash spuse:

— Mi-ai oferit o primire rece, ca şi regina.

CaraBansity urcă încet din tranşee.

— Majestatea Sa ţi-a dat ce ai cerut, o carte şi trei hoxney. Îşi vârî degetul între dinţi şi privi către ex-cancelar.

— De ce eşti atât de pornit împotriva mea, Bardol? Ai uitat timpurile când în tinereţe priveam prin telescopul tău şi observam fazele lui Kaidaw în trecarea lui deasupra noastră? Şi că de aici am dadus geometriile cosmice la care ne supunem?

— Nu uit. Totuşi vii aici cu un ofiţer sibornalez, un inamic consacrat al Bortien-ului. Regina este sub ameninţarea morţii şi regatul este pe cale de destrămare. Nu-l iubesc pe JandolAnganol sau pe phagorii lui şi totuşi doresc ca acesta să continuie, pentru ca oamenii să mai poată privi prin telescoape.

— La dracu' cu regatul, şi cu tine, şi cu ea, şi la dracu' cu telescoapele.

Privi printre copaci, către mare, cu o expresie amară, strângându-şi umerii

— Ai fost martor cum Keevasien, odată un loc cu o vastă cultură, căminut marelui YarapRombry, a fost şters de pe faţa pământului cu nepăsare. Cultura poate înflori mai bine sub vechile nedreptăţi decât sub una nouă. Asta este tot ce-ţi spun.

— Este o pledoarie pentru propriul tău mod de viaţă.

— Întotdeauna mă voi lupta pentru propriul meu mod de viaţă. Cred în el. Chiar şi atunci când înseamnă să mă lupt cu mine însumi. Pleacă, ia-ţi femeia cu tine — şi ţine minte că întotdeauna este mai mult decât un braţ într-o mânecă sibornaleză.

— De ce-mi vorbeşti aşa? Sunt o victimă. Un rătăcitor. Un exilat. Toată munca mea de-o viaţă este distrusă. Aş fi putut fi YarapRombry al epocii mele... Sunt nevinovat.

CaraBansity îşi scuturâ caput mare.

— Eşti la o vârstă când nevinovăţia este o crimă. Pleacă împreună cu doamna ta. Du-te şi împrăştie-ţi otrava.

Se priviră provocator unul pe celălalt. Sartoritrvrash suspină, CaraBansity coborî înapoi în tranşee.

Sartori se întoarse în locul unde-l aşteptau Odi Jeseratabhar şi animalele. Se urcă pe hoxney-ul său fără un cuvânt, cu ochii în lacrimi.

Apoi apucară drumul către nord, spre Oldorando. JandolAnganol şi grupul său trecuseră pe aici cu numai câteva zile înainte, în drum către casa miresei sale ucise.

19. Oldorando

Cei doi sori străluceau pe cerul senin, copleşind stepa cu lumina lor combinată.

Regele JandolAnganol, Vulturul Borlienului, se bucura să fie în sălbăticie din nou. Modul lui de a se bucura nu era unul obişnuit. Se compunea mai ales din marşuri grele, printre care scurte perioade de odihnă. Aceasta nu era pe placul trimisului iubăreţ al C'Sarr-ului, Alam Esomberr.

Regele şi forţa lui, împreună cu ecleziaştii ce-i însoţeau, se apropiară de Oldorando dinspre sud, de-a lungul unuia din vechile drumuri ale peterinilor, care-i conduceau pe aceştia prin Oldorando către Sfântul Pannovat.

Oldorando se afla la răscrucea de drumuri a Campanntat-ului. Ruta migratoare a phagorilor şi variatele căi ale madişilor mergeau către est şi vest, aproape de oraş. Vechiul drum al sării şerpuia în nord către Quzint, şi către lacul Dorzin. Către vest se întindea Kace — murdarul Kace, casa ucigaşilor, vegabonzilor, ticăloşilor şi meşteşugarilor; către sud se întindea Borlien-ul — prietenosul Borlien, casa a şi mai multor ticăloşi.

JandolAnganol se apropia de o ţară aflată în război cu barbarii, ca şi a lui. Războiul între Oldorando şi Kace izbucnise atât din cauza incapacităţii regelui Sayren Stund, cât şi din cauza vanităţii kaci-lor.

Confruntat cu căderea Armatei a Doua,. JandolAnganol încheiase cu clanurile de pe dealuri ale Kace-ului ceea ce fusese privit în întreaga lume ca pacea unui laş, trimiţându-i tributuri valoroase de grâne şi de veronikane, pentru a încheia armistiţiul.

Pentru kaci, pacea .era relativă; fuseseră obişnuiţi de multă vreme să-şi întrerupă luptele. Pur şi simplu îşi atârnau arbaletele în dosul uşilor colibelor şi se întorceau la ocupaţiile tradiţionale. Acestea includeau vânătoarea, olăritul — făceau o ceramică excelentă, pe care o schimbau cu madi pentru pături — ura, furatul, mineritul pietrelor preţioase şi îmboldirea

propriilor femei uscăţive la a munci mai bine. Însă războiul cu Bortien-ul, chiar dacă fusese sporadic, inoculase în rândurile clanurilor un nou simţ al unităţii.

Uitând, printr-un noroc, să se certe în timpul sărbătorirri victoriei — când tribulul de grâne al lui JandolAnganol fusese convertibit în ceva lichid — clanurile conducătoare ale Kace-ului acceptaseră ca suveran universal o brută voinică numită Skrumppabowr. Ca un fel de gest de bunăvoinţă privind alegerea lui, Skrumppabowr pusese ca toţi locuitorii din Oldorando trăind pe pământuri Kaci să fie măcelăriţi sau traşi în ţeapă, după obiceiul locat.

Mişcarea următoare a lui Skrumppabowr a fost să repare stricăciunile făcute de război teraselor irigate şi satelor din sud-est. Pentru aceasta, îi încuraja pe ancipitali să vină în Kace din Randonan, Quain şi Oldorando. În schimbul muncii, le garanta libertatea faţă de prigoana din Oldorando. Fiind păgâni, clanurile din Kace nu vedeau nici un motiv să-i persecute pe phagori, atâta timp cât aceştia se comportau bine şi nu ridicau ochii la o femeie Kaci.

JandolAnganol auzise despre aceste întâmplări şi-i făcuseră plăcere. Ele îi confirmau abilităţile sale de diplomat. Primitorii erau mai puţin încântaţi. Ei erau militarii Sfântului Imperiu Pannovalan, cu relaţii sus-puse chiar la nivelul Sfântului Scaun al Pannoval-ului însuşi. Kilandar al IX-lea fusese el însuşi un Primitor în tinereţe.

O armată călare a Primitoriior, lovind dinspre oraşul Oldorando, făcu un raid îndrăzneţ asupra localităţii Akace, aşezarea montană mizeră ce servea drept capitală, şi măcelăriseră peste o mie de phagori nou sosiţi peste noapte, împreună cu câţiva Kaci.

Acest succes nu a însemnat o victorie. Pe drumul de întoarcere, Primitorii, împrăştiaţi neglijent de succesul raidului lor, au fost surprinşi într-o ambuscadă de Lordul Skrumppabowr şi clanurile lui, şi măcelăriţi la rândul lor, mulţi într-un mod sadic. Numai unul singur se întoarse în Oldorando, mai mult mort decât viu, pentru a-şi spune povestea. O ţeapă subţire din bambus îi trecea prin trup, începând de la anus, cu vârful ascuţit ieşind în spatele claviculei umărului drept. Fusese tras în ţeapă.

Rapoartele despre această nelegiuire ajunseră la regele Sayren Stund. Acesta dectară un război sfânt asupra barbarilor şi puse o răscumpărare pe capul lui Skrumppabowr. De atunci, mult sânge fusese vărsat de ambele părţi, dar mai ales de partea celor din Oldorando. În momentul de faţă, jumătate din

armata din Oldorando — în care erau îngăduiţi phagorii — era departe, făcând marşuri forţate prin shoatapraxi sălbatici, răspândiţi din belşug pe dealurile Kace-ului.

Regele îşi pierdu curând interesul faţă de această luptă. După uciderea fiicei sale mai mari, Simoda Tat, se retrăsese în adăpostul palatului său şi era rareori văzut. Se învioră când auzi de apropierea lui JandolAnganot, dar aceasta numai la insistenţele coroborate ale sfătuitorilor, ale reginei sale madi şi ale fiicei sale Mitua Tal.

— Cum o să-l distrăm pe acest mare rege, Sayren, dragule? întrebă regina Bathkaarnet-she, cu vocea ei cântată. Sunt atât de fragilă, ca o floare, şi sunt şchioapă. O floare şchioapă. Vrei să cânt cântecele mele despre Câlălone?

— Personal, nu-mi pasă prea mult despre acest om. Esîe un om fără cultură. Jandol îşi va aduce garda de phagori, pentru că nu-şi poate permite să plătească soldaţi adevăraţi. Dacă trebuie să îndurăm acele pestiţenţiale lucruri în capitala noastră, poate că ei ne vor amuza pe noi cu obiceiurile lor animatice.

Climatul Oldorando-ului era fierbinte şi enervant Erupţia muntelui Rustyjonnik deschisese un lanţ întreg de activităţi vulcanice. O adiere sulfuroasă măturа adesea ţinutul. Steegurile pe care regele le pusese pentru a-şi întâmpina vărul din Borlien atârnau fără vlagă în atmosfera înăbuşitoare.

Cât despre regele Bortienului, o energie neconsumată îl poseda. Marşul de la Gravabagalinien durase aproape o decadă, mai întâi peste pământurile de toess, apoi peste ţara sălbatică. Nici un mers nu era suficient de rapid pentru JandolAnganot. Numai Prima Gardă Phagoriană nu făcea nici o plângere.

Ştiri rele continuau să ajungă până la ei. Distrugerea recoltelor şi foametea erau peste tot în regatul său; dovezile se întindeau de jur împrejur.

A Doua Armată nu fusese numai înfrântă: avea să nu mai iasă niciodată din junglele Randonan-ului. Cei câţiva oameni ce se întorseseră pe furiş la propriile case jurau că nu vor mai fi soldaţi niciodată. Batatioanele de phagori care supravieţuiseră dispărură în sălbăticie.

Dinspre capitală, veştile nu erau mai încurajatoare. Aliatul lui JandolAnganol, arhiepiscopul BranzaBaginul, scrisese că Matrassyl-ul era într-o stare de agitaţie, cu baronii ameninţând să preia conducerea în numele Sfatului. Îl sfătuia pe rege să acţioneze în acest sens şi asta cât de repede era posibil.

Îi plăcea să fie în mişcare, încântat să joace orice joc ar fi

fost, se bucura iarăşi în tabarele de seară şi chiar iotera zilele de arşiţă, departe de musoanele coastei. Era ca şi când s-ar fi bucurat de fermentaţia emoţiilor ce-i umpleau sufletul. Chiput lui deveni mai slab, mai tensionat, încăpăţânarea lui şi mai marcantă.

Alam Esomberr era mai puţin entuziasmat. Crescut în casa latălui său din adăposturile subterane ale Pannoval-ului, era nefericit în spaţiu deschis şi revoltat de mersul forţat. Cochetul trimis al Sfântului C'Sarr ceru o oprire, ştiind că avea sprijinul suitei sale obosite.

Se înserase, şi flori cărnoase şi strălucitoare se deschideau printre ierburile mate, invitând atenţia fiuturilor înserării. O pasăre striga, insistând pe două note.

Lăsaserâ în urmâ pământurile de loess şi acum traversau un ţinut cultivat, mai puţin mlăştinos, pe care se aflau câteva sate. Pentru a se răcori, grupul trimisului se retrase la umbră, sub un enorm copac denniss, ale cărui frunze susurau sub brizâ. Copacut dăduse naştere multor trunchiuri, unele tinere, altele bătrâne, care se sprijineau unele de altele atene, şi se răsuceau deasupra pământului în toate direcţiile.

— Ce te poate mâna în halul acesta, Jandol? întrebă Esomberr. Pentru ce te grăbeşti, cu excepţia faptului că-ţi grăbeşti soarta? Ca să ne exprimăm altfel, ce soartă mai bună te aşteaptă în Oldorando faţă de cea pe care ai revocat-o aici, în Gravabagatinien?

Îşi descălţă picioarele şi privi în sus amuzat, către chipul regelui.

JandolAnganol se ghemuise alături, balansându-se pe călcâie. Un slab miros de fum îi ajunse la nas şi cercetă distanţele pentru a-i găsi originea. Arunca mici pietricele pe pământ.

Un grup de căpitani ai regelui, Armurierul Regat şi alţii din suita lor, stăteau la o mică distanţă. Unii fumau veronikane, unul îl necăjea pe Yuti, împoldindu-l.

— Trebuie să ajungem în Oldorando cât de curând. Vorbi ca unul care nu accepta nici un argument, însă Esomberr insistă.

— Sunt nerăbdător să văd ceva din acel oraş eu însumi, fie şi numai ca să mă înmoi pentru câteva secunde într-una din faimoasele lor ape termale. Acaasta nu înseamnă că vreau să alerg tot drumul până acolo. Te-ai schimbat, faţă de zilele din Pannoval, Jandol — nu chiar atât de amuzant, dacă pot spune astfel...

Regele aruncă pietricelele mai violent.

— Borlienul are nevoie de o alianţă cu Sayren Stund. Acel deuteroscopist care s-a prezentat la mine cu ceasul cu trei cadrane, Bardol CaraBarisity, mi-a spus că nu am nici o treabă în Oldorando. Atunci mi-a insuflat convingerea că trebuie să ajung acolo. Tatăl meu m-a susţinut. Ultimele lui cuvinte către mine au fost — murind în braţele mele — : "Mergi în Oldorando". De vreme ce acel prostânac, TotramKetinel, a permis ca armata lui să fie împrăştiată, nu-mi rămâne decât să caut unirea cu Oldorando. Soarta Borlien-ului şi cea a Oldorando-ului au fost întotdeauna legate. Aruncă o ultimă piatră cu violenţă, ca şi când ar fi avut de gând să distrugă toate argumentele.

Esomberr nu spuse nimic. Smulse un fir de iarbă şi-l mestecă, brusc tăcut sub privirile regelui.

După un moment, JandolAnganol sări în sus, şi se plantă în faţa lui cu picioarele depărtate.

— Aici stau eu. În timp ce apăs asupra pământului, energiile sale îmi străbat trupul. Sunt din sotul bortienez, sunt o forţă a naturii

Îşi ridică braţele, cu degetele încordate

Phagorii, înarmaţi cu flintele lor, stăteau împrăştiaţi la o mică distanţă, ca nişte vite informe, privind peste câmpie. Unii scormoneau pe sub stânci pentru a găsi larve sau rickyback, pe care le mâncau. Alţii stăteau nemişcaţi, în afară de rarele smuciri ale capetelor sau fluturări ale urechilor, pentru a goni muştele. Lucruri înaripate bâzâiau în umbră. Stânjenit, Esomberr se ridică.

— Nu înţeleg ce vrei să spui, însă îă ce-ţi îace plăcere. Vocea lui era uscată.

Regele scruta orizontul în momentul când vorbi.

— Să te luăm drept exemplu pe tine, ca să înţelegi bine ce fel de om sunt eu. Chiar dacă mi-am respins regina, pe Myrdeminggala, pentru motive oarecare, este tot atât de adevărat că ea rămâne a mea. Dacă eu descopăr că tu, de exemplu, ai fi îndrăznit să intri în dormitorul ei pentru a trăi cu ea, în timp ce eu eram în Gravabagalinien, atunci, fără să ţinem seama de prietenia noastră, te-aş ucide fără nici o remuşcare şi te-aş spânzura de copacul acesta.

Nici unul din ei nu se mişcă. Apoi Esomberr îşi sprijini spatele de unul din trunchiurile de derniss. Chipul său frumos devenise tot atât de pelid ca şi o frunză moartă.

— Ţi s-a întâmplat vreodată să-ţi treacă prin cap că aceşti blestemaţi phagori ai tăi, bine înarmaţi cu arme sibornaleze, pot

bâga frica într-un individ ordinar ca mine? Cel mai probabil că asta vor întâlni în capitala lui Sayren Stund, unde un sfânt război este în curs de desfăşurare. Nu te-ai temut niciodată că ai putea... ei bine, ai putea deveni un pic phagor, tu însuţi?

Regele se întoarse încet, cu o expresie de total dezinteres pentru această chestiune.

— Priveşte.

Îşi strâmbă faţa într-o amestecătură de grimasă şi râs şi fornăi. Începu să alerge, se întinse şi făcu un salt peste unul din trunchiurile de copaci, în patru picioare deasupra pământului. Fu un salt perfect. Se adună, se întoarse şi sări trunchiul în direcţie opusă, cu o forţă care aproape îl aduse peste Esomberr.

Regele era cu o jumătate de cep mai înalt decât trimisul. Acesta din urmă, alarmat, îşi căută sabia, apoi rămase nemişcat, tensionat, în faţa regelui.

— Am douăzeci şi cinci de ani şi o condiţie fizică bună, şi nu mă tem nici de oameni, nici de phagori. Secretul meu este că sunt capabil să mă adaptez circumstanţelor. Oldorando va fi circumstanţa mea. Eu câştig energia din geometria circumstanţei... Nu mă enerva, Alam Esomberr, sau îmi voi uita cuvintele despre sanctitatea care a fost, odată, a mea. Sunt una din circumstanţele tale, şi nu viceversa.

Trimisul se mişcă într-o parte tuşind, ca un motiv de a elibera mânerul sabiei — şi reuşi să zâmbească palid.

— Văd că eşti într-o teribilă formă. Este înspăimântător. Pe toţi zeii, te invidiez! Este un necaz că eu şi cu mulţimea mea de vicari nu suntem într-o aşa de bună stare. M-am gândit adesea că rugăciunile slăbesc muşchii. De aceea, trebuie să te rog să porneşti înainte cu grupul tău şi cu specia ta favorită — la pasul tău, cu care ţi-ai putea rupe gâtul — în timp ce noi te urmăm, cu pasul nostru mai lin.

JandolAnganot îl privi fără să-şi schimbe expresia. Apoi făcu o grimasă veninoasă.

— Foarte bine. Ţinutul din împrejurimi este paşnic. Să aveţi grijă. Hoţii au prea puţin respect pentru vicarii tăi. Aminteşte-ţi că duci nota mea de divorţ.

— Năzuieşte chiar şi mai departe, dacă vrei. Voi înmâna nota la timp C'Sarr-ului. Făcu o mişcare cu mâna şi o lăsă să cadă în faţa lui. Regele nu i-o luase.

În loc de asta, JandolAnganot se întoarse fără alte cuvinte şi îl fluieră pe Yuli. O chemă pe gillota conducătoare a gârzii, Ghht-Mlark Chzarm. Coloanele neumane se formară şi începură să mărşăluiască; oamenii urmau, mai neformat. În scurt timp,

Alam Esomberr, împreună cu suita ta, fură lăsaţi liniştiţi, tăcuţi, sub copacul denniss. Apoi, JandolAnganol pierdu figurile, în umbră. Curând, marele copac însuşi fu pierdut în căldura strălucitoare a câmpiei.

Două zile mai târziu, regele îşi opri forţele la numai câteva mile distanţă de Oldorando. Rotocoale de fum îi urmăreau de-a lungul drumului.

Stătu pe unul din vechii stâlpi de piatră care decorau peisajul. Nerăbdător să prindă coada coloanei de phagori, JandolAnganol urmări cu un deget desenul de pe piatră, un simbol familiar de două cercuri concentrice, cu linii curbate, care făceau legătura între cele două cercuri. Numai pentru un moment, se întrebă ce putea semnifica stâlpul şi simbolul lui. Însă asemenea enigme — probabil niciodată rezolvabile şi neaşteptându-se nici să i se spună ce rege, de mult mort, ridicase stâlpii — îi ocupară mintea numai un moment. Gândurile lui se îndreptau către viitorul imediat.

Ajunseseră într-o regiune care era, de fapt, o suburbie a oraşului legendar de care se apropiau.

Dinspre acel oraş nu era încă nici un semn. Peisajul cuprindea dealurile cele mai joase ale picioarelor munţilor Quzint, întinzându-se, ca o coloană în armuri, peste continent. Înainte, pe aici era una din căile madişilor. Calea forma aici, mai degrabă, o linie roşietică decât una verde, cuprinzând puţini copaci mari, însă mai ales tufişuri şi arbuşti, mărginite de flori răsărite din seminţele pe care le lăsaseră triburile migratoare, pe măsură ce înaintau.

Nici un drum nu era atât de larg, precum această cale. Cu toate acestea, spre deosebire de un drum, nu trebuia să fie bătută de oameni. În ciuda ravagiilor făcute de arangi şi fhlebiht, devenise impenetrabilă. Triburile Madi, împreună cu animalele lor, călătoreau pe marginile ei. Aici, împrăştiind seminţe, profognosticii lărgeau drumul fără să se gândească. An de an se lărgea, devenind un petic de pădure.

Asta nu însemna că peticul era normal format. Creşteri ciudate, ca shoatapraxi, inserate ca şi spinii în blănurile animalelor, prosperau în locuri în care ar fi putut să tragă foloase, în condiţiile de sol favorabile, şi se împrăştiau în pâlcuri. madi ocoleau noile pâlcuri sau treceau prin ele lăsând o urmă, mai târziu obliterată de alte valuri de copaci ciudaţi.

Ceea ce fusese accidental, devenise un lucru stabilit. Calea servea ca o barieră. Fluturi şi mici animale, care se

găseau de-o parte a barierei, nu aveau să fie văzute de partea cealaltă. Erau păsări şi rozătoare şi un şarpe auriu, ucigaş, care se menţinea la adăpostul căii şi niciodată nu se aventura dincolo de marginile ei. Mai multe feluri de Ceilalţi Îşi trăiau vieţile năzdrăvane acolo, pe calea aceea

Oamenii, şi ei, recunoşteau existenţa căii, folosind-o ca frontieră. Această cale delimita Borlienul de Nord de ţinutul Oldorando-ului.

Şi acea frontieră era cuprinsă de flăcări.

Lava care curgea de la noul vulcan în erupţie aprinsese calea. Începuse să ardă pe toată lungimea, ca un fitil.

Instrumentele de pe Avernus înregistrau detalii privind activitatea vulcanică în creştere de pe lumea de dedesubt, care se apropia de periastron. Datele expediate către Pământ, în privinţa munţelui Rustyjonnik, arătau că meterialul erupţiei se ridica până la o înălţime de cincizeci de kilometri. Straturile cele mai joase ale acestui nor erau duse rapid către est, înconjurând planeta în cincisprezece zile. Materialul, ridicându-se la douăzeci şi unu de kilometri, se mişca către vest, cu o scurgere predominantă către stratosfera joasă, pentru a înconjure planeta în şaizeci de zile.

Date similare au fost obţinute de la alte erupţii. Norii de praf ce se împrăştiau în stratosferă erau pe cale să dubleze gradul de reflexie al suprafeţei helliconiene, astfel reflectând căldure în creştere, a lui Freyr, de la suprafaţă. În felul acesta, elementele biosferei lucrau ca un trup interconectat, ori ca o maşină, ca să păstreze procesele ei vitale.

În timpul decadelor când Freyr era cel mai aproape de Helliconia, planeta avea să fie protejată de sfectele cele mai rele prin straturile acide de praf.

Niciunde nu fu această dramatică homeostazia observată cu mai multă dorinţă şi teamă, decât pe Pământ.

Pe Helliconia, pădurea în flăcări reprezenta sfârşitul lumii, pentru multe din creaturile înspăimântate. Pentru un privitor mai detaşat, era un semn privind hotărârea lumii de a se salva pe ea şi încărcătura sa de viaţă organică.

Forţele lui JandolAnganol aşteptau, îngrămădite într-o vale nu prea adâncă. Un văl de fum dinspre est anunţa apropierea focului. Mulţimi de porci păroşi şi căprioare alergau de-a lungul căii spre vest, către siguranţă. Cirezi de fhlebihţi, mai înceţi, le urmau, emiţând o serie de mugete pe măsură ce înaintau.

Treceau şi familii de Ceilalţi, încurajându-şi linerii într-o manieră umană. Aveau blănuri întunecate şi feţele albe. Câteva specii erau fără coadă. Alărnau din ramură în ramură şi dispăreau.

JandolAnganol se ridică şi slătu ghemuit, privind jocul care se desfăşura. Micul phagor Yuli sări sportiv în picioare, pentru a-l urma. Phagorii continuau să se odihnească, impasibili ca şi vilele, mestecându-şi raţia de porridge a zilei, împreună cu carnea conservată în untură.

Către est, madişii şi acoliţii lor fugeau din faţa flăcărilor. În timp ce câteva din animalele lor fugeau către libertate sau alergau înspăimântate în pâlcurile de copaci, prolognostlcii rămâneau fideli obiceiului şi urmau linia căii

— Bieţii proşti orbi! exclamă JandolAnganol.

Mintea lui rapidă făcu un plan. Mobilizând o secţiune din garda phagoriană, puse o capcană. Când madişii conducălori ajunseră sus, o frânghie, mascată cu liane răsucite din desişuri, se întinse brusc prin aer, în faţa lor. Se opriră în confuzie, cu oi, asokini şi câini mişunând în jurul picioarelor lor.

Chipurile lor madi erau la fel de inofensive ca şi chipurile papagalilor, sau florile. Cu frunţile şi cu maxilarele retrase, leşite, cu ochii proeminenţi, dădeau aspectul unei permanente priviri de îndoială în faţa lumii. Masculii aveau bosse pe frunţi şi maxilare Părul lor era brun închis. Se strigau unii pe alţii cu voci disperate, de porumbei.

Phagorii săriră din adăposturile lor. Fiecare închise calea unuia dintre madişii înspăimântaţi. Fiecare phagor prinse trei sau patru madişi de braţele care le erau înroşite de sori şi prăfuite de colbul drumului.

S-au predat fără luptă. O gillotă prinse sacul, cu un asokin cu o cutie alărnându-i pe piept. Oile stăturâ blânde.

Câţiva madişi încercară să fugă. JandolAnganol lovi doi dintre ei cu pumnul, doborându-i. Zăceau plângând, în mizerie. Însă alţii veneau din depărtare, permanent, aşa că îi lăsă să plece.

Grupul său îşi făcu drum de-a lungul căii, cu încărcătură cu tot. Blănurile dese ale phagorilor îi făceau imuni la spini. Conducându-şi captivii înaintea lor, trecură din Borlien în Oldorando. Erau în siguranţă pe drumul lor, când focul trecu prin pădure, întinzându-se rapid şi lăsând cenuşă în urma lui.

În această manieră, grupul regal sosi în oraşul Oldorando, mai asemănălor cu ciobanii decât cu regalitatea. Prizonierii lor prolognostici erau înţepaţi, sângerând, de desişurile de pe

marginea căii, după cum erau şi mulţi dintre oameni. Regele însuşi era acoperit de praf.

Era ceva în Oldorando aproape teatral, probabil din cauză că în inima sa se întindea scena solemnă pe care adoraţia lui Akhanaba, atotputernicul "faţă de bou", era la maximă strălucire. Adevărata adoraţie este solitară; când religioşii se adună împreună, ei pun la cale spectacole pentru zeii lor.

Stând în centrul fumegând al Campannlat-ului, traversat de râul Valvoral care îl lega cu Malrassyl-ul şi — în cele din urmă — cu marea, Oldorando era un oraş de călători. Majoritatea veneau pentru adoraţie sau, dacă nu, pentru comerţ.

În forma fizică a oraşului era comemorată lunga existenţă a acestor intenţii opuse. Sectorul Holyval al oraşului se întindea în diagonală dinspre sud-vest către nord-est, ridicându-se deasupra pieţei comerciale ca o faleză dălluită. Holyval includea Oraşul Vechi, cu turnurile lui ciudate cu şapte etaje, în care trăiau comunităţile religioase permanente. Aici erau Academicienii, un ordin feminin. De asemeni, erau pelerinii şi cerşetorii, la fel ca pleava, cei care se băteau peste pieptul gol. Erau cuştile cu umbră şi locurile de rugăciune, ascunse adânc în pământ. Tot aici era Domul, cu mănăstirile aferente, şi palatul regelui Sayren Stund.

Era un acord general — cel puţin din partea celor ce aveau vieţile strâns legate de Holyval — că acest sector al sfinţeniei, această diagonală a decenţei, trecea printre ţesătura de vicii lumeşti.

Însă, în zidurile pompoase ale Holyval-ului şi în fortificaţiile uitate, era o varietate de uşi. Unele erau deschise numai cu ocazia ceremoniilor, altele îngăduiau accesul către Oraşul Vechi, numai pentru privilegiaţi. Altele admiteau numai femei sau numai bărbaţi (nici un phagor nu era permis în mohorâtul Holyval). Însă unele, fiind cele mai folosite, lăsau până şi cele mai bătrâne persoane să vină şi să plece, aşa cum doreau. Între sfânt şi profan, ca şi între vii şi morţi, era aşezată o barieră care nu reţinea pe nimeni de la a o trece.

Cei profani trăiau în condiţii mai puţin grandioase, chiar dacă şi aici bogaţii îşi construiseră palatele lor, de-a lungul bulevardelor. Ticăloşii prosperau. Cei buni se strecurau prin viaţă cum puteau. Din populaţia prezentă a oraşului, de opt sute nouăzeci de mii de umanoizi, aproape o sută de mii erau cuprinşi în ordinele religioase şi slujeau pe Akhanaba. Aproape tot atât de mulţi erau sclavi şi serveau credincioşi şi necredincioşi deopotrivă.

Erau în focul pregătirii spectacolelor pe care le iubea Oldorando, când doi mesageri în albastru şi auriu aşteptau sosirea lui JandolAnganol la poarta sudică, cu o trăsură care să-i ducă la regele Sayren Stund.

JandolAnganol refuză trăsura şi, în loc să ia calea triumfală de-a lungul bulevardului Wozen, îşi conduse compania prăfuită către pauk. Pauk era o confortabilă zonă în partea de jos a oraşului, cu taverne şi piețe unde se aflau negustorii ce puteau cumpăra alăt animalele, cât şi prolognosticii.

— Madişii nu aduc prea mult în Embruddock, spuse un negustor bine clădit, folosind vechiul nume popular pentru Oldorando. Avem suficienți, şi aceştia, ca şi nondadşii, nu muncesc bine. Phagorii lăi ar fi o problemă diferită, dar în acest oraş nu am permisiunea să negociez phagori.

— Vând numai madişii şi animalele, omule. Spune-mi preţul, sau o să merg în altă parte.

Când căzură de acord asupra sumei, madişii fură vânduți pentru captivitate, iar animalele pentru a fi ucise. Regele se retrase satisfăcut. Era acum mai bine pregătit să-l întâlnească pe Sayren Stund. Înainte de tranzacție, nu avea nici măcar un roon asupra sa. Phagorii trimişi în Maltassyl pentru aur nu se întorseseră.

Mişcându-se în ordine, Prima Gardă Phagoriană urcă pe calea Wozen, unde mulțimile se adunaseră să-i privească. Mulțimea striga urale la adresa lui JandolAnganol, pe măsură ce acesta înainta împreună cu Yuli. Era popular mulțimii din Oldorando, în ciuda prieteniei sale cu ancipitalii, dizgrațiați în mod oficial. Oamenii de rând puneau în lumină favorabilă pe omul viol şi nerăbdărilor, față de monarhul lor gras, leneş şi nedomesticit. Aceştia nu o cunoşteau pe Regina Reginelor. Ei aveau simpatie pentru un rage a cărui viitoare soție fusese, în mod brutal, ucisă — chiar dacă soția era numai o Madi, ori pe jumălate madi.

Printre oamenii de rând, erau religioşii. Clericii ieşiseră cu flamuri.

RENUNȚĂ LA PĂCATELE TALE.
SFÂRŞITUL LUMII ESTE APROAPE.
CĂIEŞTE-TE, CÂT MAI AI TIMP.

Aici, ca şi în Borlien, Biserica Pannovaiană se baza pe temerile mulțimii, pentru a întoarce către căință pe gânditorii liberi.

Înaintarea prin praf continua. Pe lângă piramida veche a regelui Denniss. Prin sectorul Wozen. În marea piață

Loylbryden. În partea îndepărtată a pieței, pesle un pârău, care era parcul Whistler. Față în față cu piața și cu parcul, marele Dom al Străduințelor, și pitorescul palat din oraș al regelui. În centrul pieței, era un pavilion auriI In care fusese așezat regele Sayren Stund însuși, așteptând să-și întâmpine vizitatorul.

Alături de rege, stălea regina Bathkaarnet-she, purtând un keedranI gri, decorat cu franduri nagri și o coroană incomodă. Între majestățile lor, pe un tron mai mic, stătea singura fiică ce le mai rămăsese, Milua Tal. Cei trei erau nemișcați, într-o absurdă demnitate sub un acoperământ, în timp ce restul Curții asuda în soare. În arșiță, băzâiau muștele. O orchestră cânta. Absența soldaților era notabilă, însă câțiva ofițeri mai vârstnici, în uniforme strălucitoare, se plimbau prin jur. Garda civilă menținea mulțimea de-a lungul perimetrului pieței.

Curtea Oldorando-ului era cunoscută pentru formalitatea ei sufocantă. Sayren Stund făcuse tot posibilul să îmblânzească etichela de la curte, cu această ocazie, însă rămăsese un șir de sfătuitori și demnitari bisericești, mulți dintre ei în manții canonice lungi, smucite în mod sever pe măsură ce așteptau să-i strângă mâna lui JandolAnganol și să-i sărute obrajii.

Vulturul stătea, împreună cu grupul său de căpitani și cu armurierul său cocoșat, studiindu-i provocator, încă prăfuit din pricina călătoriei.

— Parada ta ar fi mai de valoare la un muzeu, vere Sayren, spuse el.

Sayren Stund era îmbrăcat, ca și ofițerii săi, într-o manție de un negru sever, exprimând doliului. Se ridică din tron și veni către JandolAnganol, cu brațele întinse. JandolAnganol făcu o plecăciune, rămânând rigid. Yuli stătea la un pas în spatele lui, fluturându-și lapții alternativ pesle nări, altfel nemișcat.

— Salutări în numele Alotpulernicului. Curtea Oldorando-ului îți urează bun venit, în pașnica și frățeasca ta vizită în capitala noastră. Fie ca Akhanaba să facă această întâlnire fructuoasă.

— Salutări în numele Alotputernicului. Îți mulțumesc pentru primirea frățească. Vin să-ți prezint condoleanțele și mâhnirea în privința fiicei tale, Simoda Tal, pe care o alesesem de mireasă.

În timp ce JandolAnganol vorbea, privirea lui pe sub linia sprâncenelor era și mai activă. Nu avea încredere în Sayren Stund. Stund îl conduse de-a lungul șirurilor de demnitari și JandolAnganol permise ca mâna sa să fie strânsă și obrajii aspri să-i fie sărutați.

Văzuse, din comportamentul lui Sayren Stund, că regele Oldorando-ului îi purta pică. Motivul era o tulburare. Peste tot era ură, în inimile oamenilor. Uciderea Simodei Tal Işi lăsase amprenta, acum vizibilă.

După defilare, regina se apropie şchiopătând, sprijinindu-se de braţul fiicei sale, Milua Tal. Chipul ei arăta îmbătrânit şi totuşi era ceva în expresia ei, în felul cum îşi ţinea capul, care-l afectă pe JandolAnganol. Işi aminti o remarcă a lui Sayren Stund — de ce oare trebuia să fie întipărită în memoria lui? — "Odată ce ai trăit lângă o femeie Madi, nu îţi mai doreşti alta."

Atât Bathkaarnet-she, cât şi fiica ei, aveau captivantele chipuri de pasăre, precum cei din specia lor. Chiar dacă sângele lui Milua Tal fusese diluat cu sânge uman, avea o umbră exotică, un chip strălucitor, cu ochii enormi licărind de-o parte şi de alta a nasului ei acvilin. Când fu prezentată, îl privi direct pe JandolAnganol şi îi dădu Privirea Acceptării. Se gândi, pentru scurtă vreme, la experimentele de împerechere ale lui Sartoritvrash; aici fusese o încrucişare fertilă.

Era încântat să privească acest chip strălucit, printre altele anoste, şi spuse către ea:

— Semeni foarte mult cu portretul sorei tale, care mi-a fost trimis. Într-adevăr, eşti chiar şi mai frumoasă.

— Simoda şi cu mine semănam foarte mult şi totuşi eram foarte diferite, ca toate surorile, replică Milua Tal.

Muzica vocii ei îi sugeră multe lucruri: focuri în noapte, copilul Tatro gângurind într-o cameră rece, porumbei într-un turn de lemn.

— Biata noastră Milua este copleşită de asasinarea surorii ei, ca şi noi toţi, spuse regele cu o voce care încorpora cele mai caracteristice răsături ale unui suspin şi ale unei răgăieli. Avem agenţi în lung şi în lat, căutând ucigaşul, ticălosul care s-a deghizat într-un Medi ca să poată intra în palat. A fost o cruntă lovitură împotriva noastră.

Un alt suspin.

— Ei bine, Sfântul Consiliu se va ţine săptămâna următoare, cu un serviciu memorial special pentru fiica noastră dispărută, pe care sfântul C'Sarr însuşi îl va binecuvânta cu prezenţa lui. Aceasta ne va bucura. Trebuie să rămâi la noi pentru acea ocazie, vere, şi fii binevenit. C'Sarr-ul va fi încântat să întâlnească un asemenea membru valoros al comunităţii sale — şi ar fi în avantajul tău să-ţi petreci timpul cu el, după cum îţi dai seama. L-ai întâlnit pe Sfinţia Sa?

— Îl cunosc pe trimisul său, Alam Esomberr. Va sosi şi el, curând.

— Ah, da. Hmm. Esomberr. Un lip spiritual.

— Şi aventuros, spuse JandolAnganol.

Orchestra izbucni. Purceseră prin piaţă, către palat şi JandolAnganol o zări pe Milua Tal alături de el. Privea către el, cu chipul limpede, zâmbind. O întrebă conspirator:

— Sunteţi pregătită să-mi spuneţi ce vârstă aveţi, doamnă, dacă păstrez secretul?

— Oh, asta este una din întrebările pe care le aud adesea, spuse ea rece. Continuă: La un loc cu "Îţi place să fii o prinţesă?" Oamenii mă judecă în funcţie de vârsta mea şi probabil, au dreptate. Căldura crescândă a perioadei de faţă educe mereu persoane tinere, le dezvoltă în toate sensurile. Visez ca un adult, de peste un an. Ai visat vreodată că erai în îmbrăţişarea puternică a unui zeu de foc?

Se aplecă la urechea ei şi spuse cu o şoaptă feroce, amuzându-se:

— Înainte să-ţi dezvălui dacă sunt acel zeu de foc, va trebui să răspund la propria mea întrebare. Nu-ţi dau mai mult de nouă ani.

— Nouă ani şi cinci decade, replică ea. Dar emoţiile, nu anii, contează.

Faţada palatului era lungă şi înaltă de trei etaje, cu coloane masive şi lustruite de rajabarali, ridicându-se prin orizontalele marcate ale etajelor superioare. Acoperişul era din ţiglă albastră, făcută de olarii kaci. Palatul fusese construit cu peste trei sute cincizeci de ani mici în urmă, după ce Oldorando fusese parţial distrus de invazia phagorilor. Chiar dacă lemnăria fusese înnoită de atunci, proiectul original fusese respectat. Scene elaborate, sculptate în lemn, protejau ferestrele fără geamuri. Uşile erau din acelaşi tip de sculpturi, însă înveşmântate în argint şi căptuşite cu scânduri groase din lemn. Un gong tubular fu lovit. Uşile se deschiseră şi Sayren Stund îşi lăsă oaspeţii să pătrundă.

Urmară două zile de banchete şi cuvântări goale. Izvoarele de apă termală, pentru care Oldorando era atât de faimos, îşi jucară rolul lor. Un serviciu de mulţumire fu ţinut în Dom, acompaniat de mulţi demnitari ai bisericii, cu ranguri înalte. Cântările fură megnifice, costumele impresionante în întunericul din marea galerie subterană — tot ce şi-ar fi putut dori Akhanaba. JandolAnganol se rugă, cântă, vorbi, se supuse ceremonialului şi nu avea încredere în nimeni.

Toţi erau nesiguri pe acest om ciudat. Toţi aveau ochii aţintiţi pe el. Şi ochii lui erau asupra tuturor. Era evident de ce îi spuseseră Vulturul.

Avu grijă să vadă că Prima Gardă Phagoriană a fost încartiruită confortabil. Pentru un oraş care ura phagorii, au fost bine trataţi. Peste piaţa Loyibryden, opus Domului, era parcul Whistler, o zonă verde înconjurată în întregime de Valvoral ori de afluenţii săi. Aici erau ocrotiţi brassimipii. Era, de asemenea, Fluierătorul Orelor, de faimă continentală. Acest gheizer izbucnea, cu un trîl, la fiecare oră, cu cea mai mare acurateţe. Zile, săptămâni, decade, ani, secole treceau. Totuşi Fluierătorul Orelor izbucnea. Unii spuneau că lungimea unei ore şi cele patruzeci de minute care formau ora, fuseseră decise de acest zgomot, ieşit din pământ.

Un turn vechi, cu şapte etaje şi câteva pavilioane noi stăteau la marginile parcului. Phagorii fuseseră găzduiţi în aceste pavilioane. Cele patru porţi din parc erau păzite de phagori, către interior şi de asemeni către exterior, aşa încât nimeni nu putea să intre în parc, să-i molesteze pe ancipitali.

Mulţimile se adunară repede, să privească armata ancipitală trecând apa. Aceste bine instruite creaturi, cu înfăţişare placidă, erau mult diferite de phagorii din imaginaţia populară, unde încălecau ca nişte zei, pe mari armăsari neîmblânziţi, călătorind cu viteze extraordinare. Acei călăreţi ai furtunii de gheaţă aveau puţine în comun cu aceste animale sălbatice, deplasându-se prin parc.

Când JandolAnganol îşi părăsi cohortele pentru a se întoarce la Sayren Stund, observă cât de obosiţi erau. Vorbi cu phagorul-maior Chzarm, dar nu putu obţine de la ea decât că ar avea nevoie de puţin timp să se instaleze în noile apartamente.

Bănui că zgomotul Fluierătorului Orelor le provoca o oarecare iritaţie. Rostindu-le cuvinte de asigurare, plecă, cu micul phagor ţopăind alături de el. Un miros sulfuros de vulcan umplea aerul.

Milua Tal îl întâlni, imediat ce intră pe porţile de argint ale palatului. În ultimele două zile, se alăsase în mod crescând de compania ei volatilă, de vocea ei ca un gângurit de porumbel.

— Câţiva dintre prietenii tăi au sosit. Ei spun că sunt sfinţi, însă toată lumea pare că e sfântă aici. Şeful lor nu arată deloc sfânt. Este prea chipeş ca să fie sfânt. Mie mi se pare cam nărăvaş. Îţi plac oamenii năzdrăvani, rege Jandol? — pentru că, mai degrabă, şi eu sunt năzdrăvană.

Regele râse.

— Cred că eşti năzdrăvană. Aşa sunt majoritatea oamenilor, incluzând şi pe câţiva dintre cei sfinţi.

— Deci este necesar să fii foarte năzdrăvan, ca să ieşi din rândurile mulţimii?

— Este o deducţie rezonabilă.

— De asta le diferenţiezi tu de mulţime?

Îşi strecură mâna în mâna lui, şi el i-o strânse.

— Sunt alte motive. A fi un zeu de foc, este unul.

— Găsesc că majoritatea oamenilor sunt teribil de înşelători. Ştii, când sora mea a fost ucisă, am găsit-o stând într-un scaun, complet îmbrăcată. Nici o urmă de sânge. Asta ne-a dezamăgit. Îmi imaginam lacuri de sânge... Îmi imaginam oamenii alergând peste tot, prin palat, când sunt pe cale de a fi omorâţi, ca şi când ar urî ce se întâmplă.

JandolAnganol întrebă, pe un ton dur:

— Cum a fost ucisă?

— Zygankes, a fost înţepată chiar în inimă cu un corn murdar. Direct prin haine şi prin inima ei. Îl privi suspicioasă pe Yuli, care îşi urma slăpânul, însă Yuli fusese decornorat.

— Ai fost înspăimântată?

Îl privi ironică.

— Nu m-am gândit la asta. Deloc. Ei bine, mă gândesc la ea stând acolo, dreaptă. Ochii erau încă deschişi.

Intrară în sala de recepţie, tapiţată. Avertismentul lui Milua Tal îl alertase pe JandolAnganol privind sosirea lui Alam Esomberr şi a "micii mulţimi de vicari", după cum îi numise Esomberr. Erau înconjuraţi de o mulţime de înalţi demnitari din Oldorando, din partea cărora se făcu auzit un zumzet de saluturi politicoase.

Ochiul de vultur al regelui, pălrunzând până în profunzimea camerei, observă o altă figură familiară, care, la sosirea regelui, era îndemnată să iasă printr-o uşă dosnică. Chipul se întoarse să privească înapoi, în timp ce părăsea camera, şi privirea, în ciuda tuturor capelelor din jur, o întâlni pe cea a lui JandolAnganol. Apoi dispăru şi uşa se închise în urmă.

La intrarea regelui, Esomberr ieşi curtenilor dintre companionii săi şi îl întâmpină pe JandolAnganol cu o plecăciune. Arătă unul din zâmbetele lui batjocoritoare.

— Iată-ne, după cum vezi, Jandol. Grupul meu eclezlastic şi cu mine. Cu o gleznă scrântită, un caz de indigestie, un trimis dornic de un ceaun de carne, altfel toţi în bună stare. Murdari după călătorie, desigur, după un lung drum de-a lungul domeniilor tale... Se îmbrăţişară, formal.

— Sunt bucuros că eşti bine, Alam. Vei găsi ceaunele mai dagrabă strălucitoare aici, după impresia mea.

Esomberr ochise animalul ce stătea lângă rege. Vru să se joace cu Yuli, apoi îşi retrase mâna.

— Nu muşti, nu?

— Sunt "ţivilizat", spuse Yuli.

Esomberr îşi ridică o sprânceană.

— Nu vreau să vorbesc rău, Jandol, dar, oare, această mulţime sufocantă de aici, Sayren Stund şi compania, vor tolera chiar şi un "ţivilizat", un "ştii tu ce", în mijlocul lor? Ştii că are loc o urmărire, în prezent — pentru a celebra, moartea logodnicei tale, presupun...

— Nu am întâlnit încă nici un necaz, însă C'Sarr-ul va sosi în curând. Mai bine ai avea grijă de ceaunele tale până atunci. Apropo, tocmai mi-am văzut ex-cancelarul, Sartorilrvrash. Ştii ceva despre el?

— Hmm, da, da. Ştiu, Sire. Esomberr îşi şterse nasul elegant cu un dagel. El şi cu o doamnă sibornaleză au sosit; ne-au ajuns pe mine şi alaiul meu de vicari, la scurt timp după ce tu şi infanteria ta phagoriană aţi lual-o înainte într-o manieră forţală. Atât el, cât şi doamna sibornaleză, erau călare pe hoxney-i. Au călătorit restul drumului cu noi.

— Ce treburi are el în Oldorando?

— Un ceaun...?

— Mai încearcă. Ce ţi-a spus?

Alam Esomberr îşi aţinti privirea în podea, ca şi când ar fi căutat să-şi aducă aminte ceva anume.

— Zygankes, călătoriile care încetinesc minţile... Cauza nu o cunosc, Sire. Poate ar fi mai bine să-l întrebi tu însuţi.

— A venit din Gravabagalinien? De ce a fost acolo?

— Sire, poate că dorea să vadă marea, aşa am auzit că fac unii oameni, înainte de a muri.

— În cazul acesta, dorinţa sa se poate să fi fost o premoniţie, spuse JandolAnganol, spiritual. Nu îmi eşti de ajutor în seara asta, Alam.

— Iartă-mă. Picioarele mele sunt într-un asemenea hal, că şi capul îmi este afectat. Se poate să fiu mai eficace după ce voi face o baie şi voi cina. Între timp, te asigur că nu sunt prietenul acestui ex-cancelar al tău.

— Decât că voi, amândoi, aţi vrea să scăpaţi lumea de phagori.

— Asta ar face majoritatea oamenilor, dacă ar avea curajul să acţioneze. Phagori şi taţi.

Se priviră.

— Mai bine să nu ajungem la subiectul curajului, spuse JandolAnganol, şi plecă.

Păirunse într-un grup unde oameni în mantii mari, ornamentale, cu peruci exotice, conversau cu regele Sayren Stund, întrerupându-i fără să-şi ceară scuze. Sayren Stund arăta irilat, însă în silă îşi rugă audienţa să-l părăsească. Se formă un spaţiu în jurul celor doi regi. Imediat, un lacheu înaintă cu o tavă de argint, pentru a servi pahare cu vin răcit. Jandol Anganol se întoarse numai pe jumătate, în mod deliberat. El lovi tava din mâna omului.

— Ttti, spuse regele Sayren Stund. Nu contează, a fost un accident. Mai aduceţi vin. Şi mai mullă gheaţă, care, ca fapt divers, acum este expediată de o *doamnă* căpitan, Immya Muntras. Trebuie să ne obişnuim cu asemenea inovaţii.

— Frate rege, să nu ţinem seama de eticheta conversaţiei. Găzduieşti aici, în palat, un om care mi-a fost cancelar, de care ne-am debarasat Un om pe care îl consider duşmanul meu de când a îmbrăţişat cauza sibornalezâ, pe nume Sarlorilrvrash. Ce face aici? Ţi-a adus vreun mesaj secret de la ex-regina mea, după cum mă tem?

Regele Oldorando-ului privi în jur temălor.

— Omul pe care îl menţionezi a sosit aici doar cu douăzeci de minute în urmă, împreună cu acest om de caracter, Alam Esomberr. Am fost de acord să-i ofer adăpost. Are o doamnă cu el. Te asigur că nu vor fi oaspeţi, sub acest acoperiş.

— Ea este sibornalezâ. L-am concedial pe omul acela. Am tras concluzia că nu este aici pentru a-mi face mie vreo favoare. Unde vor fi cazaţi?

— Dregă frate, cred că nu este nici treaba mea, nici a ta. Fluturii de seară trebuie să rămână ai înserării, după cum spun eu.

— Unde vor sta? Îl protejezi? Fii sincer cu mine.

Sayren Stund stătea pe un scaun înalt Se ridică cu demnitate şi spuse:

— Se face cam caid aici. Hai să facem o plimbare în grădină, înainte de a ne încălzi prea tare. Îi făcu semn soţiei să rămână în urmă.

Înaintară prin cameră, printr-un coridor de plecăciuni. Numai micul Yuli îi urma. Grădinile erau luminate de făclii, aşezate în nişte nişe. Deoarece aerul circula foarte puţin, ca şi în palat, torţele ardeau cu o flacără liniştită. Un miros sulfuros plutea pe aleile îngrijite.

— Nu vreau să te supăr, frate Sayren, spuse JandolAnganol. Dar înţelege că am duşmani necunoscuţi aici. Am văzut numai din privirea lui Sartorilrvrash, din expresia lui, că acum este duşmanul meu, sosil pentru a-mi face necazuri Negi lucrul ăsta?

Sayren Stund se slăpânea acum mai bine. Era corpolent şi şuiera când mergea. Spuse rece:

— Apreciezi că lumea de rând din Oldorando, sau Embruddock, cum le place unora să spună, adoptând maniera veche, că aceşli oameni, îi privesc pe cei din ţara la — acesta nu este o părere pe care o împărtăşesc — ca pe barbari. Eu nu le pot schimba impresia, nici măcar invocând religia comună.

— Şi cum răspunde asta întrebării mele?

— Dragă, am rămas fără suflare. Cred că am o alergie Pot să te întreb dacă nu cumva îl laşi pe acest mic phagor să le urmeze, pur şi simplu pentru a mă ofensa pe mine şi pe regină? Îl indică pe Yuli cu un gest dispreţuilor.

Fu rândul lui JandolAnganol să bată în retragere.

— Nu este mai mult decât... un căţeluş. Mă urmează peste tol.

— Este o insultă să aduci această creatură în curtea mea. Ar trebui să fie încartiruil pe insula Whistler, împreună cu restul animalelor tale.

— Îţi spun, este numai un câine favorit. Doarme la uşa dormitorului meu noaptea şi latră dacă există vreun pericol.

. Sayren Stund se opri din mers, se bătu cu palmele peste spate şi privi intens într-un tufiş.

— Ar trebui să nu ne certăm. Amândoi avem problemele noastre, eu în Kace, tu acasă, în Matrassyl, dacă rapoartele ce au ajuns până la mine pot fi de încredere. Însă nu îţi poţi aduce creatura în curtea mea — forţa opiniei de la curte este împotriva ei, orice aş spune eu personal.

— De ce nu ai spus asta atunci când am sosit, cu două zile în urmă?

Un suspin greu se lăsă auzit dinspre regele Oldorando-ului.

— Ai beneficiat de îngăduinţă, două zile. Gândeşte-te aşa. Sfântul C'Sarr va sosi curând, după cum ştii. Onoarea de a-l primi înseamnă mult, însă este o mare responsabilitate. Nu va tolera vederea unui phagor. Eşti prea dificil pentru noi, Jandol. De vreme ce ţi-ai atins scopul aici, de ce nu te întorci în capitala ta mâine, cu trupele tale de animale?

— Sunt chiar atât de nedorit aici? M-ai invitat să stau

pentru vizita C'Sarr-ului. Ce otravă ţi-a turnat în urechi Sartorilrvrash?

— Ocazia sosirii C'Sarr-ului trebuie să treacă în pace. Poate că alianţa cu puternicul Pannoval este mai importantă pentru mine, decât pentru tine, de vreme ce regatul meu este mai apropiat. Sincer, phagorii şi iubitorii acestora nu sunt populari în această parte a lumii. Dacă nu mai ai nici un scop aici, atunci îţi sugerez să pleci repede, mâine.

— Dacă am un scop?

Sayren Stund îşi drese vocea.

— Ce scop? Suntem amândoi oameni religioşi, Jandol. Hai să mergem, să ne rugăm şi să fim flagelaţi împreună, acum, şi să ne despărţim ca prieteni şi aliaţi, dimineaţă. Nu este cel mai bine? Atunci, vizita ta va fi o amintire dulce. Îţi voi da un vas cu care să poţi naviga rapid, în josul Valvoral-ului, să ajungi în scurt timp acasă. Simţi mirosul florilor de zaldal? Minunat, nu-i aşa?

— Am înţeles. JandolAnganol îşi încrucişă braţele. Foarte bine, atunci. Dacă aceasta este altă de adâncă precum prietenia şi religia — le voi părăsi mâine dimineaţă.

— O să ne pară rău că pleci. La fel, reginei şi fiicei noastre.

— Am fost de acord cu cererea ta şi o găsesc meschină. În schimb, răspunde-mi la întrebare. Unde este Sartorilrvrash?

Regele Oldorando-ului arătă, brusc, prezenţă de spirit.

— Nu ai nici un drept să-mi consideri cererea meschină. Îţi imaginezi că fiica mea nu ar fi moartă acum, dacă tu nu trebuia să te căsătoreşti cu ea? A fost o crimă politică — ea nu avea inamici personali, biata fată. Acum, tu vii la curtea mea cu phagorii tăi, şi vrei să fi bine primit.

— Sayren, îţi spun sincer, sunt foarte mâhnit de moartea Simodei Tal. Dacă voi găsi ucigaşul, voi şti cum să mă port cu el. Nu-mi creşte mâhnirea, aşternându-l pe acel ticălos la uşa mea.

Sayren Stund îndrăzni să-şi aşeze mâna pe braţul fratelui său rege.

— Nu fii îngrijorat de asta — omului de care ai vorbit, ex-cancelarul tău, i-am dat o cameră într-unul din hanurile monastice din spatele palatului. Nu va trebui să te întâlneşti cu el. Şi, să nu ne despărţim duşmani. Aceasta nu se face. Îşi sufiă nasul. Numai fii sigur că părăseşti Oldorando mâine.

Îşi făcură o plecăciune unul altuia. JandolAnganol plecă încetişor către apartamentele sale dintr-o aripă a palatului, urmat de Yuli.

Tapiţeriile indiferente atârnau aici pe pereţi; podeaua era murdară. Ciocăni la uşa maiorului de infanterie. Nu veni nici un răspuns. Inspirat, merse la uşa lui Fard Fantil şi ciocăni. Armurierul regal îi strigă să intre. Cocoşatul stătea pe pat, lustruindu-şi cizmele; sări în picioare, când văzu cine intrase. Un gardian phagor stătea tăcut la fereastră, cu o lance în mână.

JandolAnganol nu pierdu timpul, trecând la subiect:

— Tu eşti omul pe care-l voiam. Acesta este oraşul tău natal şi cunoşti obiceiurile locale mai bine ca mine. Vom pleca de aici mâine — da, este neaşteptat, însă nu avem încotro. Vom naviga spre Matrassyl.

— Necazuri, Sire?

— Necazuri.

— Este un perfid, regele.

— Vreau să-l iau pe Sartorilrvrash cu mine, ca prizonier. Este aici, în oraş. Vreau să-l găseşti, să-l iei prizonier şi să-l aduci aici, în aceste apartamente. Nu-i putem tăia gâtul — s-ar face prea mult scandal pe tema asta. Adu-l aici, nevăzut.

Fard Fantil începu să păşească în sus şi în jos prin cameră, mişcând din sprâncene.

— Nu putem face un asemenea lucru. Este imposibil. Legea nu ar îngădui. Ce a făcut?

— Vreau să aflu ce gândeşte acel periculos bătrân. A conceput nişte planuri nebuneşti, pentru a mă discredita. Oricum, îi priveşte şi pe phagori. Înainte de a pleca, trebuie să-l am în siguranţă, ca prizonier. Vom pleca cu el mâine, închis într-o ladă. Nimeni nu va ştii. Locuieşte într-unul din hanurile din spatele palatului. Mă bizui pe tine, Fard Fantil, pentru că ştiu că eşti un om bun. Fă asta, şi te voi răsplăti. Ai cuvântul meu.

Armurierul încă ezita.

— Legea nu îngăduie.

Cu o voce rece, ca de oţel, regele spuse:

— Ai un phagor aici, în camerele tale. În mod expres am interzis-o. Cu excepţia lui Yuli, toţi ancipitalii trebuiau încartiruiţi în parcul Whistler. Meriţi să fii biciuit pentru încălcarea ordinelor — precum şi anularea gradelor.

— Este servitorul meu personal, Sire.

— Mi-l vei aduce pe Sartorilrvrash, după cum ţi-am cerut?

Cu o privire înspăimântată, Fard Fantil fu de acord. Regele aruncă un săculeţ cu aur în pat. Erau banii pe care-i câştigase în piaţă, în urmă cu două zile.

— Bine. Deghizează-te ca preot şi pleacă chiar acum. Ia animalul cu tine.

Când omul şi phagorul plecară, JandolAnganol rămase un timp în camera întunecată, gândindu-se. Prin fereastră, văzu cometa lui YarapRombry jos, spre nord. Vederea acelei pete luminoase în noapte îi aduse în minte ultima sa întâlnire cu spiritul tatălui său şi previziunea lui că va întâlni pe cineva în Oidorando, care i-ar controla destinul. Era oare o referire la Sartorilrvrash? Creierul său cerceta toate posibilităţile.

Satisfăcut de faptul că făcuse tot ce trebuia în acel loc ostil, se întoarse în apartamentele sale, unde Yuli se pregătise de culcare în faţa uşii, ca de obicei. Regele îl bălu pe spate când trecu peste el.

Lângă pat, fusese aşezată o tavă cu vin şi gheaţă. Poate era modul lui Sayren Stund de a-şi arăta recunoştinţa pentru un oaspete pe cale de a pleca. Căscând, JandolAnganol bău un pahar întreg din vinul dulce, apoi azvârli tava şi ulciorul într-un colţ. Dezbrăcându-şi hainele, se vârî între pături şi adormi imediat. Întotdeauna dormea sănătos. Noaptea asta, somnul său fu mai greu ca de obicei.

Visele lui erau multe şi confuze. Erau o grămadă de lucruri şi, în cele din urmă, fu un zeu de foc păşind printr-un foc auriu Însă focul era mai puţin flacără. Era mai mult lichid. Era un zeu de foc al mării, şi Myrdeminggala călărea un delfin, chiar înaintea lui. Înota puternic, marea îl captivase.

În cele din urmă, o prinse. O ţinu bine. Aurul era peste tot, în jurul lor. Însă groaza ce se ascunsese la marginea visului se mişca acum cu repeziciune către el. Myrdeminggala era altceva decât gândea el. O imensă greutate, o stare de boală emana din trupul ei. Plângea, în timp ce se lupta cu ea. Aurul îi pătrunse în gât şi în ochi. Părea că este...

Se trezi brusc din somn. Pentru un moment, abia îndrăzni să deschidă ochii. Era în pat, în palatul din Oidorando. Tremura violent.

Aproape împotriva voinţei, ochii i se deschiseră. Numai aurul din vis rămăsese. Păta păturile şi pernele de mătase. Îl păta şi pe el.

Ţipând, se ridică, aruncând pieile care-l acopereau. Yuli zăcea aproape de el. Capul phagorului fusese tăiat. Era acolo numai trupul. Era rece. Sângele lui auriu încetase să mai curgă şi stătea închegat în jurul corpului şi în jurul regelui.

Regele se aruncă pe podelele goale, cu faţa în jos. Plângea. Suspinele se ridiceu dintr-un ascunziş interior, scuturându-i întregul trup pătat.

. Era un obicei la curtea Oldorando-ului să se țină un serviciu religios în fiecare dimineață, la ora zece, în Capela Regală, care era sub palat. Regele Sayren Stund, pentru a-și onora oaspetele, îl invitase pe JandolAnganol, în fiecare dimineață, să citească — și era obiceiul lui — din mult respectatul "Testament al lui RayNilayan". Multe șoapte și speculații umpleau capela în dimineața aceasta, când se adunară membrii regali ai credinței. Mulți se îndoiau că regele Borlien-ului va apărea.

Regele coborî pe scări, din încăperile sale. Se spălase, iarăși și iarăși. Se îmbrăcase nu într-o manție, ci într-o tunică până la genunchi, cizme și o pelerină ușoară. Chipul său era de o paloare extremă. Mâinile îi tremurau. Mergea deliberat pas cu pas, și se autocontrola.

În timp ce cobora scările, armurierul veni în fugă după el și îi vorbi:

— Sire, nu mi-ați răspuns când am bătut la ușă, mai devreme. Iertați-mă. Am prizonierul pe care l-ați numit în camera mea, legat în dulap. Îl voi păzi până când este gata nava. Spuneți-mi numai, la ce oră să-l duc la bord?

— Planurile se pot schimba, Fard Fantil.

Comportamentul regelui, precum și vorbele sale, îl alarmară pe armurier.

— Sunteți bolnav, Sire? spuse privind pe sub sprâncene.

— Mergi înapoi, în camera ta. Fără a privi în urmă, regele continuă să coboare către parter și, mai jos, către Capela Regală. Fu ultimul care intră. Se cânta introducerea. Ta vrach și tobe. Toți ochii se întoarseră asupra lui când intră călcând apăsat, ca un băiat pe catalige, și se urcă în boxă lângă Sayren Stund. Numai Stund rămăsese cu privirea către altar, cu ochii clipind rapid, ca și cum s-ar fi temut de ceva.

Boxa regală era așezată de-o parte, în fața congregației. Era ornamentală, cu laterale sculptate și decorate cu argint. Așezată chiar dedesubt, era o boxă mai scundă la care se ajungea urcând numai o treaptă, unde regina Balhkaamet-she stătea împreună cu fiica ei.

JandolAnganol luă loc alături de celălalt rege, privind înainte, și serviciul începu. Numai după lungul imn de rugăciune închinat lui Akhanaba, Sayren Stund se întoarse și-i făcu semn lui JandolAnganol, cum făcuse și în zilele precedente, să citească o parte din Testament.

Cu pas încet, JandolAnganol coborî cele șase trepte, păși peste podelele roșii și negre către pupitru, se întoarse și se găsi

faţă în faţă cu congregaţia. Căzu o tăcere absolută. Chipul lui era la fel de alb ca şi pergamentul. Înfruntă privirea lor de piatră. Cili curiozitate, zâmbete ascunse, ură. Nicăieri nu detectă simpatie, cu excepţia unei fete de nouă ani, care se făcuse mică lângă mama sa. Când el îşi îndreptă privirea către ea, îi acordă acea veche privire Madi de acceptare, aşa cum făcuse şi când se întâlniseră întâia oară.

El vorbi. Vocea lui suna surprinzător de slab, însă începutul timid căştigă putere.

— Doresc să spun înălţimii regale, nobili toţi, vreau să spun — trebuie să mă scuzaţi că nu citesc, însă, în loc de asta, profit de ocazie să mă adresez vouă direct, în acest loc sfânt, unde Atotputernicul aude fiecare cuvânt şi priveşte în fiecare inimă. Ştiu că trebuie să privească în inimile voastre şi să vadă cât de mult bine îmi doriţi. Tot atât de mult cât vă doresc şi eu Regatul meu este mare şi bogat. Totuşi, l-am părăsit ca să vin aici, apoape singur — aproape singur Toţi suntem în căutare de pace pentru popoarele noastre. Această căutare a aparţinut tatălui meu şi eu am continuat-o. Căutarea vieţii mele este pentru prosperitatea Borlien-ului. Aşa am jurat. Şi mai este o căutare personală. Sunt fără acel lucru pe care un om îl doreşte cel mai mult, chiar deasupra servirii ţării sale. Îmi lipseşte o regină. Piatra pe care am început să o rostogolesc, cu o jumătate de an în urmă, continuă să se rostogolească Rezolvarea era, atunci, să mă căsătoresc cu fiica casei Stund; această intenţie o voi duce la capăt acum.

Se opri, ca şi cum el însuşi era speriat de ceea ce era pe cale de a spune. Fiecare ochi din capelă îi cercetă chipul, să citească istoria vieţii lui scrisă acolo. Continuă

— Aceasta reprezintă nu numai un răspuns la ceea ce Majestatea Sa regală, regele Sayren Stund a făcut, ci şi la ce anunţ aici, în faţa tronului celui care este deasupra oricărei puteri pământeşti, că eu, regele JandolAnganol, al casei Anganol, intenţionez să unesc naţiunile Borlien-ului şi Oldorando-ului, într-o legătură de sânge. Doresc să o iau în căsătorie, cât de curând posibil, pe dorita şi iubita fiică a regelui, prinţesa Milua Tal Stund. Solemnitatea căsătoriei noastre va avea loc, cu voia lui Akhanaba, în capitala mea din Matrassyl, către care voi pleca astăzi.

Mulţi membri ai congregaţiei săriră în sus, pentru a vedea cum răspunde Sayren Stund la aceste veşti uimitoare. Când JandolAnganol încetă să vorbească, rămaseră ca statuile, sub privirea lui rece, şi din nou căzu tăcere absolută în capelă.

Regele Sayren Stund alunecase treptat din locul său şi nu mai putea fi văzut. Scena fu întreruptă de un strigăt din partea Miluei Taţl, care, revenindu-şi repede din surpriza iniţială, se repezi peste podele să-l prindă pe JandolAnganol.

— Voi sta lângă tine, spuse ea, şi le voi însoţi peste tot.

20. Cum a fost înfăptuită dreptatea

Petarde explodară. Mulţimi se îmbulzirâ Fură spuse rugăciuni în locurile sfinte ale oraşului.

Populaţia din oraşul Oldorando se bucura la vestea logodnei lui JandolAnganol cu prinţesa Milua Tal. Logic, nu aveau nici un motiv de bucurie. Casa regală Stund şi Biserica trăiau bine pe cheltuiala populaţiei. Însă ocaziile de bucurie erau puţine, iar oamenii profitau de ele.

Familia regală câştigase simpatia generală când prinţesa Simoda Tal fusese asasinată. Asemenea evenimente palpitante contribuiau la viaţa emoţională a poporului.

Faptul că sora mai tânără se logodea acum cu omul care, mai înainte, fusese logodit cu sora decedată, era o interesantă lovitură Circulau mai multe speculaţii desfrânate; dacă Milua Tal avusese primul ciclu şi — ca de obicei — dezbateri privind obiceiurile sexuale ale medişilor. Erau ei oare total promiscui sau în întregime monogami? Aceasta era o întrebare niciodată lămurită, chiar dacă majoritatea părerii bărbaţilor era în favoarea primei alternative.

JandolAnganol primi aprobarea generală. În opinia publică, era o figură îndrăzneaţă, nici ofensator de tânăr, nici dezgustător de bătrân. Fusese căsătorit şi divorţat de una din cele mai frumoase femei din Campannlat. De aceea trebuia acum să se căsătorească cu o femeie mai tânără ca fiul său... Asemenea cupluri dinastice nu erau rare; în timp ce numărul de copile prostituate de la Poarta de Est şi Uidok furnizau un răspuns uşor la întrebare.

Asupra subiectului phagorilor, populaţia era mult mai neutră decât presupunea palatul. Cu siguranţă, toată lumea cunoştea istoria lor populară şi vremurile faimoase, când hoardele de phagori distruseseră oraşul. Dar asta fusese cu mult timp în urmă. Acum nu mai existau bande răufăcătoare de phagori. Deveniseră o raritate în Oldorando. Oamenilor le plăcea

să meargă în Parcul Fluierătorului Orelor să-i vadă, privind peste Valvoral la Prima Gardă Phagoriană. Erau, într-un anumit fel, populari.

Nici unul nu evea resentimentele amare ale regelui Sayren Stund.

Nefiind un om cu voinţă, lăsase să-i alunece printre degete momentul când putuse câştiga dispuia. În sufletul său, se blestema. Îşi blestema regina. Bathkaarnet-she aproba căsătoria.

Bathkaarnet-she era o femeie simplă. Ei îi plăcea JandolAnganol. După cum spunea cântând, "îi plăcea chipul lui". Chiar dacă nu avea afecţiune pentru rasa ancipilală, ea vedea în urmăririle constante un fel de intoleranţă, care uşor se putea întinde şi asupra celor de felul ei; într-adevăr, medişii nu erau populari în Oldorando, şi atacurile violente împotriva lor erau frecvente. De aceea, considera că acest om, care proteja phagorii, va fi blând cu singura fiică ce-i rămăsese, o jumătate-Madi.

Mai pe înţeles, Balhkaarnet-she ştia că Sayren Stund îşi pusese de multă vreme în minte să o căsătorească pe Milua Tal cu Taynth Indredd, prinţul Pannoval-ului, mult mai bătrân şi mai revoltător decât JandolAnganol. Ei îi displăcea Taynth Indredd. Îi displăcea gândul ca fiica ei să trăiască în strălucitorul Pannoval, îngropată sub munţii Quzini Aceasta nu era o soartă potrivită pentru o Madi, sau pentru fiica unei Madi. JandolAnganol şi Matrassyl-ul păreau un târg mult mai bun.

Astfel, în felul ei personal, se opunea regelui. El fu forţat să găsească altă cale de a-i arăta mînia. Şi această cale îi era la îndemână.

Pe dinafară, Sayren Stund păstră un comportament plăcut. Nu putea admite nici o responsabilitate pentru uciderea lui Yuli. Chiar îl invită pe JandolAnganol la o întâlnire, pentru a discuta aranjamentele de nuntă. Se întâlniră într-o cameră, unde din tavan atârnau evantaie, unde creşteau vulus în vase de ceramică şi unde pături Madi, strălucitoare, atârnau pe pereţi, în loc de ferestre, în stilul Pannoval-ului.

Împreună cu Sayren Stund era soţia lui şi un sfătuitor în privinţa celor sfinte, un om înalt, cu o faţă cu trăsături ascuţite, care stătea în spate, nu privea la nimeni şi nu spunea nimic.

JandolAnganol sosi îmbrăcat în uniformă, escortat de unul din căpitanii lui, cu un inimos gardian ce părea sălbăticit de noul său rol diplomatic. Sayren Stund turnă vin şi oferi un pahar lui JandolAnganol. Acesta refuză.

— Faima vinurilor tale este universală, însă am descoperit dezavantajul că mă fac să dorm.

Ignorând această afirmaţie, Sayren Stund ajunse la subiect.

— Suntem încântaţi că te vei căsători cu prinţesa Milua Tal. Îţi aminteşti că intenţia ta era să te căsătoreşti cu fiica mea ucisă? De aceea, îţi cer să ţii ceremonia aici, sub graţia Sfântului C'Sarr Insuşi, când va sosi.

— Sire, am înţeles că erai dornic să plec astăzi.

— Aceasta a fost o neînţelegere. Suntem tentaţi să credem că acea creatură a ta, care ne-a provocat ofensa, a fost îndepărtată. Când spuse aceasta, ochii lui alunecară către sfătuitor, ca pentru a-l sprijini.

— Vom ţine apropiate serbări pentru tine, să fii sigur.

— Şi sunteţi siguri că C'Sarr-ul va fi aici în trei zile?

— Mesagerii lui sunt deja aici. Agenţii noştri sunt în legătură. Anturajul lui a trecut de lacul Dorzin. Alţi vizitatori, precum prinţul Taynlh Indredd al Pannoval-ului, sunt aşteptaţi mâine. Nunta voastră va marca ocazia unui eveniment istoric solemn

Dându-şi seama că Sayren Stund intenţiona să câştige avantajul de partea lui, cu această întârziere, JandolAnganol se retrase într-un colţ al clădirii pentru a vorbi cu căpitanul său. Dorea să plece imediat, înainte ca o altă trădare să fie pusă la cale. Însă, pentru asta, avea nevoie de o navă. Şi navele erau la dispoziţia lui Sayren Stund. Era, de asemenea, problema presantă a lui SarlorilrvrasH — după cum îi aminti căpitanul — legat şi cu căluşul pus, aproape de sufocare, în dulapul lui Fard Fantil.

Se edresă lui Sayren Stund:

— Avem motive să fim siguri că Sfântul C'Sarr va oficia pentru noi? Este în vârstă, nu?

Sayren Stund îşi strânse buzele.

— În vârstă, desigur. Venerabil. Nu bătrân, aş spune, după judecata mea. Probabil treizeci şi nouă şi o decadă sau două. Dar ar putea, desigur, să obiecteze în privinţa alianţei, pentru faptul că Borlien-ul continuă să adăpostească phagorii şi refuză să asculte cererile de a-i alunga. Asupra acestui punct al doctrinei, nu-mi pasă dacă sunt dogmatic; pur şi simplu, trebuie să auzim judecata, din sfintele sale buze.

Puncle de mânie răbufniră pe obrajii lui JandolAnganol.

— Am motive să cred că iubita noastră religie — faţă de care nimeni nu este mai ataşat ca mine — a început cu o

adoraţie a phagorilor, spuse cu o voce reţinută. Aceasta a fost când, atât phagorii cât şi oamenii, trăiau mai primitiv. Chiar dacă istoria ecleziastică încearcă să ascundă faptul, Alolpulernicul a semănat odată foarte bine la chip, la înfăţişare, cu un ancipital. În secolele mai recente, imaginile populare au estompat această asemănare. Totuşi, ea este acolo. Nimeni nu-şi imaginează, în zilele acestea, că phagorii sunt Alolpulernicul. Ştiu, din experienţa mea personală, cât de docili pot să fie, dacă sunt ţinuţi ferm. Cu toate acestea, religia noastră se învârte deasupra lor. De aceea, nu poate fi drept să-i persecuţi sub edictele Bisericii.

Sayren Stund privi în spate, pentru asistenţă din partea sfătuitorului religios. Acesta vorbi cu o voce stranie, fără să ridice privirea:

— Aceasta nu este o opinie care să cânlărească prea mult în faţa Sfinţiei Sale, C'Sarr-ul, care ar spune că regele Borlien-ului blasfemiază chipul lui Akhanaba.

— Exact, spuse Sayren Stund. Aceasta nu este o opinie care să conteze pentru oricare dintre noi, frate. C'Sarr-ul trebuie să vă căsătorească şi tu îţi vei păstra vederile pentru tine.

Întâlnirea se sfârşi brusc. Singur, cu regina lui şi cu întunecatul sfătuitor, Sayren Stund îşi şterse mâinile transpirate şi spuse:

— Atunci, el îl va aştepta pe C'Sarr. Avem trei zile să fim siguri că nu va avea loc căsătoria. Avem nevoie de Sartorilrvrash. Cartierul general al phagorilor din Parcul Fluierătorului Orelor a fost cercetat şi el nu este acolo. Înseamnă atunci că este încă în palat. Vom pune să se cerceteze apartamentele regelui — fiecare fisură şi colţişor.

Întunecatul sfătuitor îşi drese vocea.

— Se pune problema femeii, Odi Jeseralabhar. A sosit aici cu Sartorilrvrash. În această dimineaţă, şi-a căutat refugiul în reşedinţa ambasadorului sibornalez, într-o oarecare tulburare, raportând dispariţia prietenului ei. Convingerea mea e, că ea este un amiral. Agenţii mei mi-au spus că nu a fost bine primită. Ambasadorul poate să o trateze ca pe un trădător. Totuşi, încă nu a pus mâna pe ea — cel puţin până acum.

Sayren Stund îşi făcu vânt şi luă puţin vin.

— Ne putem descurca şi fără ea.

— Există un alt punct în atenţia Majestăţii Sale, pe care îl furnizează avocaţii mei ecleziastici, continuă preotul sfătuitor. Divorţul regelui JandolAnganol de Myrdeminggala este conţinut într-o notă care, până acum, a rămas în posesia lui Alam

Esomberr. Chiar dacă regele a semnat-o şi pare să creedă divorţul său absolut, printr-o dispoziţie a legii canonice din Pannoval, divorţul personalităţilor regale nu este absolut, până când nola nu a trecut, fizic, în posesia C'Sarr-ului. Edictul a fost impus, pentru a descuraja alianţele dinastice nedorite. Astfel că, în prezent, regele JandolAnganol este într-o stare *de facto* de a nu face nimic.

— Şi de aceea nu se poate recăsători?

— Orice căsătorie, contractată înainte ca actul să fie absolut, ar fi ilegală

Sayren Stund bătu din palme şi râse.

— Excelent. Excelent. N-o să scape, cu această impertinenţă.

— Însă avem nevoie de o alianţă cu Borlien-ul, spuse regina slab.

Soţul ei abia se deranjă să o privească.

— Draga mea, nu trebuie decât să-i subminăm poziţia, ca să-l dizgraţiem, şi Matrassyl-ul îl va respinge. Agenţii noştri raportează că tulburările continuă acolo. Atunci, eu voi trece drept salvatorul Borlien-ului, conducând asupra celor două regate, aşa cum în trecut Oldorando a condus Borlien-ul. Chiar nu ai nici un simţ al istoriei?

JandolAnganol era conştient de dificultatea poziţiei sale. Ori de câte ori se simţea descurajat, îşi biciuia mânia gândindu-se la răutatea lui Sayren Stund. Când se restabili suficient, după şocul de a fi descoperit trupul fără cap al lui Yuli şi putu părăsi camera, dădu peste capul zăcând pe coridor. Câţiva yarzi mai încolo, zăcea garda umană pe care o postase, trăgând să moară, cu faţa măcelărită în mod sălbatic de o sabie. JandolAnganol vomitase. O zi mai târziu, încă îi era rău. În ciuda căldurii, trupul lui era rece.

După întâlnirea cu Sayren Stund, merse prin Parcul Fluierătorului Orelor, unde o mică mulţime adunată îi strigă urale. Alăturarea de garda phagoriană îl calmă.

Inspectă rândurile lor cu grijă mai mare ca de obicei. Comandanţii phagorilor îl urmau. Unul dintre pavilioane fusese destinat drept casă de oaspeţi şi era mobilat într-un mod plăcut. Sus, pe scări, era un apartament complet.

— Acest apartament va fi al meu, spuse Jandol Anganol.

— Este locul tău. Nici o persoană în Hrt-Drra Nhdo nu are intrare aici.

— Nici phagorii.

— Nici phagorii.
— Tu îl vei păzi.
— Am înțeles.

Nu văzu nici un moliv să se îngrijoreze că acest comandant folosise un nume vechi phagorian pentru Oldorando, chiar dacă știa denumirea lungă și cu neputință de dezrădăcinat. Era prea obișnuit cu modul lor arhaic de a vorbi.

Cum pășea prin perc, cu patru phagori escortându-l, pământul începu să tremure. Cutremurele erau frecvente în Oldorando. Era a doua oară când simțea un cutremur, de când sosise. Privi peste piața Loylbryden, către palat. Își dori să fie un cutremur suficient de puternic, pentru a-l doborî. Însă putu vedea că stâlpii de lemn, de-a lungul fațadei, erau proiectați pentru stabilitate maximă.

Privitorii și gură-cască nu păreau îngrijorați. Un vânzător de napolitane își vedea de treabă, ca de obicei. Cu un cutremur în sufiet, JandolAnganol se întrebs dacă venea sfârșitul lumii, în ciuda a ceea ce spuneau toți înțelepții.

— Las-o să se sfârșească, își spuse pentru sine.

Apoi, se gândi la Milua Tal.

Către apusul lui Batalix, mesagerii dădură buzna în palat, pentru a spune că prințul Taynth Indredd al Pannoval-ului sosea prin Poarta de Est, mai devreme decât anticipaseră. O invitație formală fu trimisă grupului lui JandolAnganol, să fie prezent la ceremonia de bun-sosit, în Piața Loylbryden, o invitație pe care nu o putea refuza.

Indiferent la problemele statului sau la războaiele ce se duceau prin alte părți, Taynth Indredd fusese la vânătoare în munții Quzint. și venea încărcat cu trofee: blănuri, pene și fildeș. Sosi într-un palanquin, urmat de mai multe cuști de animale, pe care le capturase. Într-una din cuști, o duzină de Ceilalți sporovăiau către mulțime sau stăteau abătuți. O orchestră cu douăsprezece instrumente cânta cu vioiciune și steagurile fluturau. Era o intrare mult mai impresionantă decât a lui JandolAnganol, și Taynth Indredd nu a trebuit să se oprească, pentru a se târgui pe câțiva bănuți, în piață.

În alaiul prințului era unul dintre puținii prieteni ai lui Jandol Anganol la curtea Pannoval-ului, Guaddl Ulbobeg Ulbobeg părea extenual de călătorie.

Când ceremonia de primire oficială dădu semne să se transforme într-o agapă prelungită, JandolAnganol reuși să vorbească cu bătrânul om.

— Am devenit prea fragil ca să mai iau parte la asemenea expediţii, spuse Guaddl Ulbobeg. Îşi coborî vocea, pentrü a adâuga: Şi, între noi fie spus, Taynlh Indredd devine tot mai tiran, decadă cu decadâ. Îmi doresc foarte mult să mâ retrag din serviciul său. Am treizeci şi şase de ani şi un sferl, la urma urmei.

— De ce nu te relragi?

Gueddl Ulbobeg puse o mână pe braţul lui JandolAnganol. Regele lu mişcal de negândita prietenie a gestului.

— Împreună cu acest post, se duce şi episcopia de Prayn. Nu-ţi aminteşli că sunt un episcop al Sfântului Imperiu Pannovalan, Akhanaba să-l binecuvânteze? Dacă-mi dau demisia înainte de a fi relras, aş pierde postul şi, împreună cu el, toate celelalte... Taynlh Indredd, apropo, nu este foarte încântat de tine, trebuie să te previn.

JandolAnganol râse.

— Sunl urât de toată lumea, cred. Şi cum l-am ofensat pe Taynlh Indredd?

— Oh, este un lucru bine ştiut că el şi cu pomposul nostru prieten, Sayren Slund, intenţionau ca el să se căsătorească cu Milua Tal, până când tu ai intervenit.

— Ştii ceva despre asta?

— Ştiu totul. Şi ştiu, de asemenea, că trebuie să fac o baie şi apoi — în pat. Băutura nu mai esle bună pentru mine, la vârsta mea.

— Vom vorbi dimineaţă. Odihneşte-te liniştit.

Cutremurele apărură din nou, în prima parte a nopţii. De această dată, fură suficient de serioase ca să producă panică. În părţile mai sărace ale oraşului, ţiglele şi belcoanele fură dislocate. Femeile ieşeau, ţipând, în stradă Sclavii împrăştiau alarma prin palat.

Lui JandolAnganol îi convenea. Avea nevoie de ceva care să-i distragă, pentru a-şi alinge scopurile. Căpitanii cercetaseră terenurile din spatele palatului şi descoperiseră, după cum se aştepla, la una din clădirile care nu mai servise ca fortăreaţă de multă vreme, că existau multe ieşiri, în afară de cele cunoscute. Unele fuseseră făcute de personalul palatului, pentru propriile lor scopuri. Chiar dacă erau gărzi în faţă, oricine putea pleca prin spate, şi aşa făcu şi JandolAnganol.

Numai ca să afle că palatul avea propriile sale diversiuni Pe aleea care ducea afară, în partea de nord-est a palatului, apăru o căruţă trasă de şase hoxney. Patru oameni voinici

coborâră. Unul ţinea hăţurile, în timp ce ceilalţi trei se apucară să scoată barele de lemn de la o uşă laterală. Deschiseră uşa şi strigară la cineva din căruţă. Pentru că nu sosi nici un răspuns, trei dintre oameni urcară şi, cu lovituri şi blesteme, târâră o figură, legată, în stradă. O pătură fusese aruncată peste capul captivului. Când acesta gemu prea distinct, i se administră o lovitură peste umeri.

Fără grabă cei trei duri, descuiară o uşă de fier şi trecură într-o clădire exterioară a palatului. Uşa se închise în spatele lor.

JandolAnganol privi această întâmplare de la adăpostul unui portic. Alături de el era fragila figură a Miluei Tal. De unde se aflau, de lângă zid, puteau mirosi parfumul greoi de zaldal, către care Sayren Slund îi atrăsese atenţia lui JandolAnganol, ceva mai devreme.

În pavilionul din Parcul Fluierătorului Orelor, pe care îl numiseră pavilionul alb, îşi stabiliseră refugiul. Erau în siguranţă sub protecţia Gârzii Phagoriene. Regele era încă preocupat de întâmplarea la care fuseseră martori în stradă.

— Cred că tatăl tău vrea să mă ucidă înainte de a putea evada din Oldorando.

— Uciderea ta n-ar fi atât de rea, însă el este hotărât să te dizgraţieze cumva. Voi încerca să aflu cum, dacă voi putea, însă acum nu mă vede cu ochi buni. Oh, cum de pot fi regii atât de dificili? Sper că nu vei fi la fel, când vom scăpa şi vom ajunge în Matrassyl. Sunt atât de curioasă să văd Matrassyl-ul şi să navighez în jos, pe Valvoral. Bărcile care coboară pe curent pot merge mai repede ca păsările. Aveţi pecube în Borlien? Mi-ar place câteva, în camera mea, aşa cum are şi mama. Patru pecube, cel puţin, poate cinci, dacă îţi poţi permite. Tata spune că vrei să mă ucizi, ca răzbunare, şi să-mi iai capul. Dar eu am râs şi mi-am scos limba — ai văzut cât de lungă este limba mea? — şi am spus: "Răzbunare pentru ce, bătrân şi nebun rege?". Asta l-a înfuriat foarte tare. Am crezut că o să-l lovească apoplexia.

Sporovăia înainte fericită, pe măsură ce examina apartamentul.

Purtând singura lumânare, JandolAnganol spuse:

— Nu vreau să-ţi fac nici un rău, Milua. Ai încredere în mine. Toată lumea mă crede un ticălos. Sunt în mâinile lui Akhanaba, aşa cum suntem toţi. Nici măcar tatălui tău nu intenţionez să-i fac rău.

Ea se aşezase pe pat şi privea afară pe fereastră, chipul ei ca de cioc ieşind în evidenţă în întuneric.

— Asta i-am spus şi eu sau, oricum, cuvinte cu acest efect. Este atât de supărat încât nu a lăsat să-i scape decât un singur lucru. Îl cunoşti pe Sartori/Irvrash?

— Îl cunosc foarte bine.

— Este din nou în mâinile lui. Oamenii tatălui meu l-au găsit în camera acelui cocoşat.

El scutură din cap.

— Nu. Este încă legat şi cu căluşul pus, într-un dulap. Căpitanii mei îl vor aduce aici, pentru a fi ţinut mai în siguranţă.

Milua Tal începu să râdă.

— Te-a păcălit, Jan. Este un alt om, un sclav, pe care l-au pus acolo, în întuneric. L-au găsit pe adevăratul Sartori Irvrashcând toată lumea îl întâmpina pe grasul prinţ Taynth.

— Pe toţi zeii! Acel om îmi vrea răul. A fost cancelarul meu. Oare ce ştie...? Milua, orice s-ar întâmpla, am de gând să aflu. Trebuie să aflu. Onoarea mea este în joc.

— Oh, zygankes, "Onoarea mea este în joc"! Parcă ai fi tata , când spui asta. Oare nu trebuia să spui că eşti mânios pe frumuseţea mea infantilă, sau ceva de felul ăsta?

El îi prinse mâinile.

— S-ar putea, frumoasa mea Milua! Dar ceea ce încerc să spun este că acest fel de nebunie nu e de nici un folos dacă nu are ceva în spate. Trebuie să supravieţuiesc dezonoarei, s-o înlătur şi să rămân necontaminat de ea. Atunci, onoarea se va întoarce la mine. Toţi mă vor respecta pentru supravieţuire. Atunci va fi posibil să formăm o alianţă între ţara mea şi a ta, după cum, de multă vreme, îmi doresc. Şi o voi forma cu tatăl tău, sau cu orice succesor.

Ea bătu din palme.

— Eu îi urmez! Atunci, vom avea o întreagă ţară fiecare.

În ciuda tensiunii sale şi a premoniţiei că alte rele aveau să cadă asupra lui, începu să râdă. O luă în braţe pe Milua şi-i strânse trupul delicat lângă al lui.

Pământul se cutremură din nou.

— Putem dormi aici, împreună? şopti ea.

— Nu, ar fi o greşeală. Dimineaţă trebuie să ne vedem cu prietenul meu, Esomberr.

— Credeam că nu-ţi este prieten.

— Îl pot face să-mi fie. Este uşuratic, dar nu ticălos

Cutremurele încetară. Noaptea încetă. Freyr răsări în putere, din nou ascuns vederii de o ceaţă galbenă, iar temperatura urcă.

În acea zi, câteva persoane importante fură văzute în jurul palatului. Regele Sayren Stund anunţă că nu avea să ţină audienţe; cei care şi-au pierdut casa sau un copil în cutremure se jeluiau degeaba în anticamere. Unii fură trimişi acasă. Nici regele JandolAnganol nu putea fi văzut. Nici prinţesa cea lânără.

În ziua următoare, o trupă de gârzi din Oldorando — opt voinici — îl arestară pe JandolAnganol.

Îl prinseră când cobora scările ce duceau la camera lui. El luptă, însă îl ridicară şi îl cărară într-un loc, unde îl închiseră. A fost înghiontit să coboare o scară de piatră în spirală şi a fost aruncat într-o pivniţă.

Zăcu acolo, pe podea, multe minute, gemând, mâniat pe sine însuşi.

— Yuli, Yuli, spuse el iarăşi şi iarăşi. Mi-a fost atât de rău când am văzut ce ţi-au făcut, încât nici măcar nu am fost în stare să gândesc, să văd în ce pericol eram.. Nu m-am putut gândi...

După câteva minute de tăcere, spuse iare:

— Am fost mult prea încrezător. Aceasta a fost totdeauna vina mea. Am crezut prea mult că voi putea depăşi circumstanţele...

Ceva mai târziu se ridică şi privi neajutorat în jurul său. Un prici, lângă un perete, servea atât ca pat cât şi ca banchetă. Lumina se filtra printr-o fereastră înaltă. Într-un colţ, se afla o albie pentru necesităţi sanitare. Se aşeză pe bancă şi se gândi la lungul prizonierat al tatălui său. Când spiritul său se scufundă şi mai adânc, se gândi la Milua Tal.

— Sayren Stund, dacă-i faci rău chiar şi unei gene a ochilor ei, ticălosule...

Stătea rigid. Din când în când, se forţa să se relaxeze şi se sprijinea cu spatele de peretele umed al celulei. Cu un muget, sări în picioare şi începu să umble încolo şi-ncoace, între zid şi uşă.

Încetă numai când auzi scârţâitul unor cizme coborând scara. Cheile zornăiră în tacât şi un membru al clerului local, înveşmântat în negru, intră între doi paznici înarmaţi. Făcu o scurtă plecăciune. JandolAnganol îl recunoscu ca fiind sfătuitorul lui Sayren Stund, cel cu faţă de lopor, pe nume Crispan Mornu.

— Sub ce lage vicleană sunt eu, un prinţ vizitator dintr-o ţară prietenă, făcut prizonier?

— Am venit să te informez că eşti acuzat de crimă, şi vei fi judecat mâine, la răsăritul lui Batalix, înaintea unei curţi regale ecleziastice. Vocea se opri, apoi adăugă: Pregăteşte-te.

Furia lui JandolAnganol crescu.

— Crimă? Crimă... Voi spuneţi asta, criminalilor? Ce scomeală nouă esle asla? A cui ucidere e aşezată la uşa mea?

Lăncile încrucişate îi opriră înaintarea.

— Eşti acuzat de uciderea prinţesei Simoda Tal, spuse preolul, fiica mai mare a regelui Sayren Slund, al Oldorando-ului.

Se înclină din nou şi se retrase.

Ragele râmase acolo unde era, privind către uşă. Ochii lui, ca de vultur, se fixaseră asupra ei, fără a clipi, ca şi cum ar fi jural că nu va mai clipi din nou până ce nu va fi liber.

Pesle noapte stâlu aproape nemişcat. Intensa aclivitale din interiorul său rămânea, penlru el, ca o primăvară. În timpul orelor de întuneric, îşi menţinu o slare de alertă bănuiloare, aşteptând să sară la alac pe oricine s-ar fi avenlural să intre în pivniţă.

Nimeni nu veni. Nu-i fu adusă nici hrană, nici apă. În timpul nopţii, avu loc un cutremur înăbuşil şi un strat de tencuială se aşeză peste pietre. Nici măcar un şobolan nu-l vizită pe JandolAnganol

Când lumina se strecură în locul încarcerării, se îndreptă către copaia de piatră. Urcându-se pe ea şi prinzându-se cu degetele de o crăpălură săpată de prizonierii anleriori, pulu privi afară prin fereasira fără geam. O suflare de aer curat li lovi obrajii.

Pivniţa sa era în faţa palalului, aproap de colţul dinspre Dorn, sau aşa estimase el. Pulu privi în piaţa Loylbryden. Punctul său de vedere era mult prea jos ca să vadă altceva decât vârfurile copacilor din parc.

Piaţa era pustie. Se gândi că dacă ar aşlepla suficient de mult, ar putea vedea-o pe Milua Tal — numai dacă nu era şi ea captiva talălui ei.

Privea către vesl. Pelecul de cer pălal pe care îl vedea, era fără ceaţă. Balalix arunca lungi umbre de-a lungul pavajului. Acele umbre pâlirâ, apoi se divizară când Freyr răsări şi el. Murirâ când ceaţa se risipi, iar temperatura începu să crească.

Veniră muncitorii. Aduseră platforme şi stâlpi. Erau resemnaţi; pregăliţi să facă treaba, dar nu să se grăbească s-o facă. După un limp, ridicară un eşafod.

JandolAnganol se aşeză pe bancă, prinzându-şi tâmplele în mâini.

Gârzile veniră după el. Se luptă cu ele, dar fără folos. Îl puserâ în lanţuri. Mârâi la ei. Îl împinseră pe scările de pialră, indiferenţi.

Totul a ieşi aşa cum şi-a dorit regele Sayren Stund. În neîncetata enantiodromie care afectează toate lucrurile, întorcându-le în opusul lor, el putea acum să triumfe asupra omului care, până de curând, triumfase asupra lui. Se plimba în sus şi-n jos, fericit, scotea strigăte de bucurie, o îmbrăţişa pe regina Balhkaarnet-she şi abia mai arunca priviri veninoase către fiica sa respinsă.

— Vezi, copilă, acest ticălos în furul căruia ţi-ai aruncat braţele, va fi judecat pentru crimă, în faţa tuturor.

Se îndreptă către ea cu o veselie de căpcăun.

— Îţi vom da trupul lui, să-l îmbrăţişezi, într-o zi. Da. Încă douăzeci şi cinci de ore şi virginitatea ta va fi în siguranţă faţă de JandolAnganol.

— De ce să nu mă spânzuri şi pe mine, tată, să scapi de toate fetele tale, să nu-ţi mai faci griji pentru ele?

O cameră specială fusese amenajată în palat, pentru a servi drept tribunal. Biserica o sfinţise pentru scopuri judiciare. Mănunchiuri de veronika, scantiom şi pellamountain — toate privite ca ierburi răcoritoare — erau atârnate pentru a scădea temperatura înăbuşitoare şi pentru a împrăştia parfum în cameră. Persoane de rang înalt, de la curte şi din oraş, se adunaseră să privească pregătirile, nu toţi fiind întrutotul de acord cu conducătorul lor, aşa cum acesta presupunea.

Cei trei actori principali ai dramei erau regele, sfătuitorul său, Crispan Mornu, şi un judecător, Kimon Euras, care în cadrul Bisericii avea rol de ministru al curţii.

Kimon Euras era atât de slab, încât când se înclina, pielea parcă i se întindea pe oase, era chel, ori, ca să fim mai stricţi, fără urme vizibile de păr, iar pielea feţei sale avea o paloare gri, reminescenţă a vellumului asupra căruia îşi exercita zgârcita custodie. Cu aerul unui păianjen, urcat pe locul său, îmbrăcat într-un keedrant negru ce-i atârna peste picioare, sugera garanţia faptului că va mânui mila cu aceeaşi zgârcenie.

Când aceşti impresionaţi demnitari fură aşezaţi pe locurile lor, se auzi un gong, şi două gărzi, alese pentru forţa lor impunătoare, îl târâră pe JandolAnganol în cameră.

Făcură în aşa fel încât fu aşezat în mijloc, astfel că toţi puteau să-l vadă.

Demarcarea între prizonier şi om liber era vizibilă la orice curte. Aici, însă, era evidenţiată mai puternic decât de obicei. Scurtul prizonierat al regelui fusese suficient pentru ca pielea şi hainele să i se murdărească. Încă stătea cu capul ridicat, aruncându-şi privirea de vultur asupra Curţii, mai mult ca o

pasăre de pradă în plină vânătoare, decât ca un om carând milă. Claritatea cu care îşi îngrijea mişcările îi aparţinea întrulotul.

Kimon Euras începu o lungă prezentare, cu o voce gâluită. Parcă praful vechilor documente aduse în discuţie îşi făcuse drum către laringele lui Ridică vocea, când ajunse la cuvintele: "...cruda ucidere a preaiubitei noastre prinţese Simoda Tal, în acest palat, înjunghiată cu un corn de ancipital. Rege JandolAnganol, al Borlien-ului, eşti acuzat de a fi instigatorul acestei crime."

JandolAnganol strigă imadiat, sfidător, însă un gardian îl lovi din spate şi-i spuse:

— Prizonierilor nu le este permis să vorbească în prezenţa acestei Curţi. Orice întrerupere, şi vei fi aruncat înapoi în celulă.

Crispan Mornu profită de ocazie. Acel negru profund al hainelor sale se reflecta în fălcile, în ochii şi, când vorbea, în gâtul său.

— Intenţionăm să demonstrăm că vina acestui rege borlienez este incontestabilă şi că a sosit aici cu nici un alt scop decât moartea prinţesei Milua Tal, astfel distrugând continuitatea casei Stund. Vom scoate la iveală o copie a obiectului cu care prinţesa Simoda Tal a fost omorâtă cu cruzime. Vom scoate, de asemenea, la iveală actualul făptaş. Vom arăta toţi factorii ce vor duce la descoperirea făptaşului crudei crime, în persoana prizonierului. Aduceţi pumnalul.

Un sclav alergă înainte, prezentând obiectul cerut.

Incapabil de a se amesteca în procadură, Sayren Stund se întinse şi îl apucă, înainte ca Crispan Mornu să îl prindă.

— Acesta este cornul unui phagor, al unei bestii. Are două margini ascuţite, de aceea nu poate fi confundat cu cornul oricărui alt animal. Corespunde cu forma rănii găsite în pieptul prinţesei ucise. Sărmana copilă dragă. Nu avem de gând a pretinde că aceasta este arma cu care a fost comisă crima. Arma a dispărut Aceasta este una similară, abia achiziţională de pe capul unui phegor. Doresc să amintesc Curţii, şi ea să judece dacă faptul este relevant ori nu, că prizonierul avea drept favorit un phagor pitic. Pe acest pitic, prizonierul l-a numit, blasfemiator, Yuli, precum marele sfânt-războinic al acestei naţiuni. Dacă insulta a fost deliberată ori a fost numai din ignoranţă, nu e nevoie să cercetăm.

— Sayren Stund, cruzimea ta va fi răsplătită, rosti JandolAnganol, şi primi o lovitură pentru asta.

Când cornul-pumnal trecu, figura curbată a lui Kimon

Euras se destinse suficient pentru a întreba:

— Ce altceva mai are acuzarea de evidenţiat, împotriva prizonierului, pe baza probelor?

— Aţi văzut arma cu care a fost comisă crima, anunţă vocea neagră a lui Crispan Mornu. Acum, vă vom prezenta persoana ce a folosit această armă, în scopul uciderii prinţesei Simoda Tal.

În faţa Curţii, un trup ce opunea rezistenţă fu pe jumătate căral, pe jumătate condus. Avea o pălură legată pe cap şi JandolAnganol se gândi imediat la prizonierul pe care-l văzuse în noapte, scos din căruţa de lemn.

La un cuvânt, pălura îi fu scoasă.

Tinereţea ce fu relevată părea să că nu consta decât în furia unei sălbatice coame de păr, o figură înroşită şi un avânt stăpânit. Când fu lovit pulernic şi începu să se smiorcăie, în loc să opună rezistenţă, fu recunoscut drept RobaydayAnganol.

— Roba! strigă regele şi primi o lovitură în rinichi, care-l făcu să se aplece de durere. Se prăbuşi pe o bancă, copleşit de vederea fiului său în captivitate — Roba, care a urât întotdeauna captivitatea.

— Această persoană a fost găsită de agenţii Majestăţii Sale, în portul Ottassol, spuse Crispan Mornu. S-a dovedit dificilă descoperirea lui deoarece, uneori, poza drept Madi, adoptându-le obiceiurile şi felul de a se îmbrăca. Este, totuşi, un om. Numele său este RobaydayAnganol şi este fiul acuzatului.

— Tu ai ucis-o pe prinţesa Simoda Tal? întrebă judecătorul, cu o voce de pergament sfâşiat.

Robayday izbucni în plâns, în timp ce putea fi auzit spunând că nu a omorât pe nimeni, că nu a fost niciodată în Oldorando, până acum, şi că îşi doreşte doar să fie lăsat în pace, să-şi conducă propria-i viaţă mizerabilă.

— Nu ai comis crima la îndemnul tatălui tău? întrebă Crispan Mornu, făcând ca fiecare cuvânt să sune ca o lovitură de lopor.

— Îl urăsc pe tatăl meu! Îmi urăsc tatăl! Nu i-aş asculta niciodată îndemnul.

— Atunci de ce ai ucis-o pe prinţesa Simoda Tal?

— Nu am ucis-o. Nu am ucis-o. Sunt nevinovat, jur.

— Pe cine ai ucis?

— Nu am ucis pe nimeni.

Ca şi când acestea erau cuvintele pe care toată viaţa aşteptase să le audă, Crispan Mornu îşi înălţă, fluturând, o mână în aer şi îşi ridică nasul.

— L-ați auzit pe acest lânăr afirmând că nu a ucis pe nimeni. Vom chema un martor, care va dovedi că este un mincinos. Aduceți martorul.

O lânără doamnă intră, mișcându-se degajat, puțin nervos, între două gărzi. Fu condusă pentru a lua loc lângă platforma judecătorului, în timp ce membrii Curții o priveau avid. Frumusețea și inerețea ei îi atrăgeau. Obrajii ei erau fardați strălucitor. Părul său, închis la culoare, era aranjat într-un mod izbitor. Ea purta un chagirack strâns pe corp, care îi accentua figura. Stălea cu o mână pe șold, ușor sfidător, și pregălită să privească deopotrivă seducător și inocent.

Judecătorul Kimon Euraș își aplecă țeasla și fu, probabil, răsplălit de o scăpărare jos, în "zona" ei, căci spuse pe un ton mult mai uman decât o făcuse în astfel de cazuri:

— Care ți-e numele, tânără femeie?

Ea răspunse, cu o voce stinsă:

— AbathVasidol; prietenii obișnuiesc să-mi spună Abathy.

— Sunt sigur că ai mulți prieteni, spuse judecălorul.

Neatins de aceste replici, Crispan Mornu spuse:

— Această doamnă a fosl adusă aici de agenții Majeslății Sale. A sosit nu ca prizonier, ci de bunăvoie, și va fi răsplălită pentru eforturile sale în interesul adevărului. Abathy, ne vei spune când l-ai văzut ultima oară pe tânărul acesta și în ce circumstanțe?

Abathy Își umezi buzele deja strălucitoare și spuse:

— Oh, domnule, eram în camera mea, mica mea cameră din Ottassol Prietenul meu era cu mine, prietenul meu Div. Stăteam pe pat, șliți, discutând. Și deodată, acest om...

Se opri.

— Continuă, copilă.

— Este îngrozitor, domnule ..

Se lăsă o liniște adâncă.

— Ei bine, domnule, acest om a sosit cu un pumnal. Dorea să merg cu el, și nu am vrut. Nu fac astfel de lucruri. Div a încercat să mă apere și acest om l-a lovit cu pumnalul — ori com, ce-o fi fosl — și l-a omorât pe Div. L-a împuns exact în stomac.

Demonstră, delicat, pe propria regiune abdominală, și Curtea își întinse lung gâtul.

— Și ce s-a întâmplat apoi?

— Șliți, acest om a luat capul și l-a aruncat în mare.

— Este o mare minciună, spuse JandolAnganol.

Fata fu cea care-i răspunse, odată cu sporirea propriei

mânii. Era mai în largul ei, acum, în faţa Curţii, şi începu să-i placă rolul.

— Nu este o minciună. Este adevărul. Prizonierul l-a luat pe Div şi l-a aruncat în mare. Şi lucrul extraordinar a fost că, la câteva zile, s-a întors — trupul, desigur — împachetat în gheaţă, în Ottassol, din pricina faptului că l-am văzut în casa prietenului şi protectorului meu, Bardot CaraBansily — care mai târziu a devenit cancelarul regelui, pentru o vreme.

Jandol Anganol scoase un râs strangulat şi se adresă direct judecătorului.

— Cum ar putea cineva să creadă o astfel de poveste imposibilă?

— Nu este imposibilă şi pot să dovedesc. Abathy rosti ascuţit. Div avea o bijuterie cu trei figuri mişcătoare, un cronometru. Figurile erau vii Div le păstrase într-un brâu, în jurul taliei.

Arătă zona menţională pe propria anatomie şi din nou gâturile se lungiră.

— Aceeaşi bijuterie a ajuns la CaraBansity; i-a dat-o Majestăţii Sale, care probabil o are acum.

Arătă, dramatic, cu degetul către JandolAnganol.

Regele rămase tăcut Cronometrul stătea, uitat, în buzunarul tunicii sale.

Îşi aminti acum, prea târziu, cum avusese teamă de cronometru ca de un obiect străin de planetă, un obiect al ştiinţei, în care să nu te încrezi. Când BillishOwpin, omul ce pretindea că a venit din altă lume, i-a oferit cronometrul, JandolAnganol i l-a aruncat înapoi. Misterios, s-a întors mai târziu prin agentul deuteroscopistului. În ciuda intenţiilor sale, nu s-a descolorosit niciodată de el.

Acum, îl trădase

Nu putea vorbi. O vrajă, ca un blestem, căzuse asupra lui; asta văzuse, dar nu putea spune când începuse. Nici toată dadicarea sa lui Akhanaba nu-l salvase de vrajă.

— Ei bine, Majestate, ei bine, frate, spuse Sayren Stund cu plăcere, ai această bijuterie?

JandolAnganol rosti pierdut:

— Era destinat ce dar de nuntă prinţesei Milua Tal... Vacarmul izbucni în Curte. Oameni se agitau ici şi colo, clericii dădeau ordine, Sayren Stund îşi acoperi faţa pentru a-şi ascunde triumful.

Când ordinea fu restabilită, Crispan Mornu îi puse o nouă întrebare lui Abathy.

— Eşti sigură că acest om lânăr, RobaydayAnganol, fiul regelui, este omul care l-a ucis pe prietenul lău Div? L-ai mai văzut vreodată?

— Domnule, el a fost un mare necaz pentru mine. Nu va scăpa. Nu ştiu ce mi s-ar fi întâmplat, dacă omul dumneavoastră nu l-ar fi arestat.

O scurtă linişte se lăsă peste Curte, în timp ce fiecare îşi imagina ce i s-ar fi putut întâmpla unei doamne atât de atrăgătoare.

— Îţi voi mai pune o ultimă şi, totodată, personală întrebare, spuse Crispan Mornu, fixând-o pe Abathy. Eşti, evident, o femeie de condiţie modestă, prin naştere, şi totuşi pari a avea prieteni "bine-puşi". Zvonuri menţionează numele lău, alături de numele unui anume ambasador sibornalez. Ce poţi spune despre asta?

— Ruşine! spuse o voce din mulţime, dar Abathy răspunse neslingheritâ.

— Am avut onoarea de a cunoaşte un domn sibornalez. Îi apreciez pe sibornalezi, pentru bunele lor maniere.

— Mulţumesc, Abathy. Mărturia ta a fost inestimabilă.

Crispan Mornu zâmbi prelung. Apoi se întoarse spre Curte, vorbind numai când fata plecase.

— Consider că nu mai e nevoie de alte dovezi. Această inocentă copilă ne-a spus tot ce doream să ştim. Mintind, fiul regelui Borlien-ului s-a dovedit a fi un criminal. Am auzit cum a ucis în Ottassol, probabil la îndemnul tatălui său, pentru a obţine ceva fleacuri pe care să le aducă aici. Arma sa preferată era un corn de phagor; a ucis-o pe Simoda Tal, folosind aceeaşi armă. Tatăl său a sosit aici să se bucure de ospitalitatea noastră şi să-şi finalizeze planurile diavoleşti asupra unicei fiice rămase regelui. Am descoperit aici un complot, cum fiecare istorie descrie. Nu am nici o ezitare când cer — în faţa Curţii şi în faţa întregii noastre naţiuni — pedeapsa cu moartea, atât pentru tată, cât şi pentru fiu.

Sfidarea din privirea lui RobaydayAnganol dispăruse din clipa în care Abathy intrase în încăpere. Arăta acum ca un puşti şi vocea i se schimbă în şoaptă când spuse:

— Vă rog, lăsaţi-mă să plec. Sunt făcut pentru viaţă, nu pentru moarte, pentru nişte vechi comploturi sălbatice în bătaia vântului. Nu am complotat cu tatăl meu — asta neg, odată cu celelalte acuzaţii.

Crispan Mornu se legănă, dramatic, şi-l înfruntă pe lânăr:

— Încă negi uciderea Simodei Tal?

Robayday îşi umezi buzele.

— Poate, oare, o frunză să ucidă? Sunt numai o frunză, domnule, o frunză prinsă în furtuna lumii.

— Regina Balhkaarnel-she este pregătită să le identifice ca fost vizitator al palatului, cu câtva timp în urmă, când ai sosit deghizat ca Madi în scopul de a comite crima. Doreşti ca Majestatea Sa să vină în faţa Curţii să te identifice?

Un fior violent îl străbătu pe Robayday.

— Nu.

— Atunci cazul este dovedit. Acest tânăr, un prinţ, nu mai puţin, a intrat în palat şi — la comanda tatălui său — a ucis-o pe iubita noastră prinţesă, Simoda Tal

Toţi ochii se întoarseră spre judecător. Acesta îşi coborî privirea în podea, înaintea deliberării:

— Verdictul este după cum urmează. Mâna care a comis această crimă aparţine fiului. Mintea ce a controlat mâna este a tatălui. Aşadar, unde este sursa vinovăţiei? Răspunsul este clar...

Un ţipăt se auzi dinspre Robeyday. Îşi împinse o mână înainte, ca pentru a intercepta cuvintele lui Kimon Euras.

— Minciuni! Minciuni! Este o cameră de minciuni. Voi spune adevărul, chiar dacă mă va distruge. Mărturisesc că am făcut acel lucru Simodei Tal. L-am făcut nu pentru că mă înţelesesem cu tatăl meu, regele. Oh, nu, este imposibil. Suntem ca ziua cu noaptea. Am făcut-o pentru a-l mânia. Iată-l acolo — doar om acum, nu rege! Da, numai om, în vreme ce mama mea rămâne Regina Reginelor. Eu, înţeles cu el?.. Îl declar pe nemernic nevinovat. Dacă trebuie să mor pentru ideile voastre trăznite, atunci niciodată nu voi lăsa să se spună, chiar şi aici, că am avut vreo înţelegere cu el. Aş fi sperat să fie o înţelegere între noi... De ce să ajut pe cineva care niciodată nu m-a ajutat?

Îşi plecă capul.

În tăcerea ce urmă, Crispan Mornu spuse rece:

— I-ai fi putut face tatălui tău mai mult rău, păstrând tăcerea.

Robay îi aruncă o privire rece.

— Este principiul diavolului din om, cel de care mă tem — şi văd acest principiu mai pregnant în tine, decât în acel sărman om, împovărat de coroana Borlien-ului.

JandolAnganol îşi înălţă ochii către tavan, ca şi când ar fi încercat să se detaşeze de evenimentele pământeşti. Dar plângea.

Judecătorul îşi expuse hotărârea:

— Având în vedere declarația fiului, tatăl este, desigur, nevinovat. Istoria este plină de fii nerecunoscători... De aceea am hotărât, sub călăuzirea lui Akhanaba Atotputernicul, ca tatăl să fie eliberat iar fiul, luat de aici și spânzurat, imediat ce va da dispoziție regele Sayren Stund.

— Eu voi muri în locul său, iar el, el poate domni în locul meu!

Vocea sosi dinspre JandolAnganol, ferm.

— Verdictul este ireversibil. Curtea e liberă.

Deasupra zgomotului pașilor, se auzi vocea lui Sayren Stund:

— Aminteşte-ți, ne relaxăm acum, dar în după-amiaza aceasta avem alt spectacol, când vom auzi ce are să ne spună ex-cancelarul lui JandolAnganol, SartoriIrvrash.

21. Asasinarea lui Akhanaba

Drama de la Curte şi umilinţele lui JandolAnganol fuseseră privite de un public mult mai larg decât îşi imaginase regele.

Personalul de pe Avernus, cu toate astea, nu era în întregime ocupat cu povestea în care regele juca un rol remarcabil. Unii savanţi studiau evenimentele ce aveau loc în alte părţi ale planetei, sau cele în care regele juca numai un rol accidental. Un grup de doamne învăţate din familia Tan, de exemplu, avea ca subiect originile vrejbei îndelungate. Ele urmăriră mai multe certuri de-a lungul generaţiilor, studiind cum au început divergenţele, cum s-au menţinut, şi cum au fost uneori rezolvate. Unul din cazurile lor privea un sat din Borlien-ul de Nord, prin care regele trecuse în drumul său spre Oldorando. Aici cearta se referea, la origine, la faptul dacă porcii ce aparţineau la doi vecini să bea din acelaşi pârâu. Pârâul dispăruse, la fel şi porcii, totuşi două sate existaseră în acel loc, zăvorâte în ură şi referindu-se încă la uciderea vecinilor ca la "împungerea porcilor". Regele JandolAnganol, prin trecerea cu phagonii prinlr-un sat şi nu prin celălalt, exacebase duşmănia, şi un tânăr avusese un degel rupt înlr-o încăierere în noaplea aceea.

Despre asta, învăţatele doamne Tan fură lotuşi surprinse. Toate înregistrările ereu automat slocate pentru studiere, în timp ce ele, în prezent, lucreu asupra unui capitol din cearta lor-care avusese loc cu două secole în urmă; ele studiară casete video despre un incident de expunere indecentă, când un bătrân dintr-unul din sate fusese molestat de bărbaţi din celălalt sat. După acesl incident murdar, cineva compusese un frumos cântec de jale asupra subiectului, care era căutat încă la ocazii festive. Pentru învăţatele doamne Tan, asemenea incidente ereu tot atât de vitale ca şi procesul regelui — cu mai multe semnificaţii decât toată austeritatea anorganicului.

Alte grupuri studiau probleme încă şi mai ezoterice. Liniile

descendenţe ale phegorilor erau, în mod special, privite atent. Problema mobilităţii phagorilor, beţişcorită da helliconiani, ere de acum bine înţeleasă pe Avernus. Ancipitalii avaau modele comportamentale foarte vechi, de la cara nu puteau fi uşor abătuţi, însă acele modele erau mult mai complicate decât se presupusese. Exista un fel de phagor "domestic", care acceptase conducerea omului lol atâl de repede ca şi conducerea Kzahhn-ului; însă ascuns de ochii oamenilor era un ancipital mult mai independenl, care supravieţuise anotimpurilor, cum făcuseră şi strămoşii lui, luând ce putea şi mişcându-se; o creatură liberă, neafectată da omenire.

Istoria Oldorando-ului, ca unitate, era şi ea studială de unii savanţi, care erau cai mai interesaţi în acest proces. Urmăriseră vieţile întrepătrunsa ale indivizilor numai într-o manieră generală.

Când ochii de pe Avernus se Intorseseră întâi spre Oldorando, sau Embruddock, cum ere atunci, ere ceva mai mult decâl un loc cu ape termale, unde se întâlneau două râuri. În jurul apelor, câteva terenuri scunde stăteau în mijlocul unui imens deşert de gheaţă. Chiar şi atunci, în anii timpurii ai cercetării de pe Avernus, era evident că acesta era un loc strategic plasat, cu potenţial de dezvoltare când climatul avea să se îmbunătăţească.

Oldorando ere acum mai mare şi mai populat decât îl văzuse vreodată oricare din cele şase familii. Ca orice organism viu, se extindeau sub vremea favorabilă şi se retrăgeau sub cea adversă.

Însă povestea era abia începută din punctul de vedere al celor de pe Avernus. Ei păstrau Inregistrările, transmiteau un flux constant de informaţie către Pământ; transmisiunile actuale ereu estimate că vor ajunge acolo în anul şaple mii opl sute şaptazeci şi şapte. Labirinlul biosferei helliconiene şi răspunsul ei la modificările din cursul Anului Mare, puleau fi înţelese numai când cel puţin două cicluri complete fuseseră studiate.

Savanţii puteau extrepola. Puteau face supoziţii inteligente. Însă nu puteau vedea viitorul, cum nu pulea nici JandolAnganol să vadă ca urma să se petreacă chiar în acea după-amiază.

Sayren Slund nu mai fusese înlr-o slare de spirit mai bună, încă de când murise fiica sa mai mare.

După întâmplarea de după-amiază, cere trebuia să-l umilească şi mai mult pe JandolAnganol, Stund servi o masă uşoară din cheeg de Dorzin şi solicilă o întrunire a cercului

interior al consiliului său, pentru a-i impresiona cu inteligenţa sa.

— Desigur că nu a fost intenţia mea să-l spânzur pe regele JandolAnganol, îşi informă consilierii. Ameninţarea cu execuţia a fost pur şi simplu pentru a-l intimida, aşa cum a dorit acel Celălalt de fiu al său, un biet om, lipsit de apărare. El consideră că poate face ceea ce doreşte Şi nu este aşa.

Când termină de vorbit, primul ministru se ridică să adreseze un cuvânt de mulţumire Majestăţii Sale.

— Apreciem în mod deosebit faptul că Majestatea Voastră aţi umilit un monarh care iubeşte phegorii şi îi tratează aproape ca şi cum ar fi oameni. Noi, în Oldorando, nu trebuie să avem nici o îndoială că ancipitalii sunt animale şi nimic mai mult. Au toate caracterele unor animale. Vorbesc. Aşa fac şi papagalii. Spre deosebire de papagali, phagorii vor fi întotdeauna oglii omenirii. Nu ştim de unde vin. Se pare că s-au născut în timpul ultimei Perioade Reci. Însă ceea ce ştim — şi ceea ce regele JandolAnganol nu ştie — este că aceşti noui veniţi trebuie să fie înlăturaţi, mai întâi din rândurile societăţii omeneşti şi apoi de pe suprafaţa pământului. Suntem încă plini de indignarea de a fi fost obligaţi să suportăm phagorii lui JandolAnganol în parcul nostru. Cu toţii anticipăm că, după întâmplările din această după-amiază, vom putea să ne exprimăm gratitudinea, încă o dată, faţă de regele Sayren Stund, pentru a ne fi scăpat, pentru totdeauna, atât de aceste brute, cât şi de stăpânul lor.

Aplauze generale.

Sayren Stund însuşi aplauda. Fiecare cuvânt al ministrului său fusese ecoul propriilor lui cuvinte

Sayren Stund iubea linguşirile Însă nu era un prost. Stund avea încă nevoie de alianţa cu Borlien-ul; dorea să fie sigur că va avea rolul cel mai important în asta. Spera, de asemenea, că distracţia din acea după-amiază va impresiona Pannoval-ul, cu care deja încheiase o alianţă inconfortabilă. Intenţiona să înfrunte monopolul C'Sarr-ului în privinţa militarismului şi religiei; aceasta o putea realiza alimentând o filozofie ascunsă a Pannoval-ului, îndreptată împotriva rasei ancipitale. După ce vorbise cu Sartorilrvrash, prevedea că în mod sigur acest savant ar fi putut furniza o asemenea filozofie.

Făcuse un târg cu Sartorilrvrash. În schimbul reloricii din acea după-amiază şi a distrugerii autorităţii lui JandolAnganol, Sayren Stund o eliberase pe Odi Jeseralabhar din ambasada sibornaleză, în ciuda bombânelilor sibornalezilor. Le promisese lui Sartorilrvrash şi lui Odi Jeseralabhar securitate la Curte, unde puteau trăi şi lucra liniştiţi Târgul a fost acceptat cu bucurie.

Căldura dimineţii îi copleşiae pe mulţi dintre cei care însoţeau curtea; rapoartele care ajungeau la palat vorbeau despre sute de oameni, care mureau de atac de inimă în oraş. Diversiunea după-amiezei se petrecuse în grădinile regale, unde jeturile de apă se jucau printre frunzele copacilor şi văluri erau atârnate pe aceştia, pentru a crea o umbră plăcută.

Când distinşii membri ai Curţii şi Bisericii se adunaseră, Sayren Stund păşi înainte, cu regina la braţ şi cu fiica lor urmându-i. Mijindu-şi ochii, îl căută pe JandolAnganol. Milua Tal îl văzu prima şi se grăbi peste pajişte să i se alăture. El stătea sub un copac, împreună cu Armurierul Regal şi cu doi căpitani.

— Individul are îndrăzneală, trebuie să recunoaştem, murmură Sayren Stund. Îi înmânase lui JandolAnganol o scrisoare într-un stil înflorit, scuzându-se pentru greşeala de a-l fi încarcerat, precum şi pentru faptul că dovezile erau atât de evidente împotriva lui. Ceea ce nu ştia, era că Bathkaarnel-she scrisese o simplă notă, exprimându-şi mâhnirea şi referindu-se la soţul ei ca la un "strangulator" al iubirii.

Când Majestatea Sa se instală confortabil pe tron, se auzi un gong şi Crispan Mornu apăru, ca de obicei, îmbrăcat în negru. Evident, Kimon Euras era mult prea copleşit de activităţile dimineţii pentru a se deranja. Crispan Mornu era singurul împuternicit.

Urcând pe platforma aşezată în mijlocul pajiştii, se aplecă în faţa regelui şi reginei şi spuse cu vocea sa, care avea în ea, cum remarcase un curtean, aceeaşi mireasmă ca şi viaţa sexuală a unui călău public

— În această după-amiază avem o rară bucurie. Suntem aici pentru a asista la un eveniment al istoriei şi al filozofiei naturii. De câteva generaţii, noi, printre naţiunile cele mai luminate, am reuşit să înţelegem continuitatea istorică a culturilor noastre. Este determinată de Anul nostru Mare, format din o mie opt sute douăzeci şi cinci de Ani Mici şi nu de războaie, cum au pretins cei indolenţi. Anul Mare include o perioadă de intensă căldură şi mai multe secole de geruri extreme. Acestea sunt pedepsele Alolputernicului, pentru păcatele omenirii. În timp ce frigul se menţine atât de mult timp, civilizaţia este dificil de menţinut. Vom asculta un om care a pătruns aceste discontinuităţi, pentru a ne aduce informaţii privind chestiuni îndepărtate care ne preocupă azi. În mod special acestea se referă la relaţia noastră cu acele bestii, pe care Alolputernicul ni le-a trimis să ne pedepsească, phagorii. Vă rog, domnilor, să-l ascultaţi cu atenţie pe savantul Sartorilrvrash.

Slabe aplauze de complezenţă făcură înconjurul pajiştii. Pentru toată lumea, muzica şi poveştile erau de preferat efortului intelectual.

Când aplauzele se stinseră, Sartorilrvrash înaintă. Deşi îşi netezea mustăţile cu un gest familiar şi arunca priviri furişe în stânga şi în dreapta, nu părea nervos. Alături de el era Odi Jeseratabhar, într-un chagirack înflorat. Ea se restabilise după rănile provocate de assalassi şi se mişca cu repeziciune. În privire rămăsese o mare parte din aroganţa uskuli, cu care studia adunarea Expresia ei se îmblânzi când îl privi pe Sartorilrvrash.

Acasta din urmă purta o pălărie de in pentru a-şi acoperi chelia. Ducea câteva cărţi, pe care le aşează cu grijă pe masă înainte de a vorbi. Calmul magistral cu care începu nu trăda nimic din consternarea pe care avea s-o provoace.

— Sunt recunoscător Majestăţii Sale, regele Sayren Stund, pentru a-mi fi acordat adăpost la Curtea din Oldorando. De-a lungul vieţii mele, vicisitudini au fost din belşug şi până şi aici nu pot scăpa de necazuri, din partea celor care sunt inamicii ştiinţei. Şi mult prea des, cei care urăsc învăţătura sunt chiar acei oameni pe care ar trebui să ne bazăm să o sprijine. Timp de mulţi ani am servit drept cancelar regelui VarpalAnganol şi mai târziu fiului său, care îndrăzneşte să fie prezent aici, în ciuda întâlnirii sale cu justiţia, din această dimineaţă. De către el am fost nedept concedial. În timpul anilor petrecuţi în Matrassyl, am realizat un studiu asupra lumii noastre, intitulat "Alfabetul istoriei şi naturii", în care am încercat să fac distincţie între mit şi realitate. Şi referitor la acest subiect voi vorbi acum. Când am fost concedial, toate hârtiile au fost arse cu cruzime şi munca mea de o viaţă distrusă. Ştiinţa pe care o port în mintea mea nu a fost distrusă. Cu ea, cu descoperirile mele de atunci încoace şi mai ales cu ajutorul doamnei de lângă mine, Odi Jeseratabhar, Preot Militar Amiral al flotei sibornaleze, am reuşit să înţeleg ceea ce anterior era un mister În special unul din mistere. Un mister cosmologic care-şi pune amprenta pe viaţa noastră de toate zilele. Fiţi răbdători cu mine, chiar dacă este cald, pentru că voi fi cât de scurt posibil, deşi mi se reproşează că nu-mi stă în obicei.

Râse şi privi în jur. Toţi erau atenţi, fie cu adevărat, fie prefăcându-se. Încurajat, îşi începu argumentaţia.

— Sper că nu voi ofensa pe nimeni prin ceea ce voi spune. Vorbesc cu credinţa că oamenii iubesc adevărul, mai mult decât orice. Suntem atât de absorbiţi de grijile noastre

omeneşti, încât rareori ne dăm seama de marile transformări ale planetei în jurul nostru. Acestea sunt mult mai uimitoare decât am putea crede. Peste tot abundă viaţa. În orice anotimp, viaţa din aer sau de pe sol se întinde pretutindeni, de la un pol la altul. Cirezi nesfârşite de flambregi, fiecare cireadă numărând milioane de animale, străbat neîncetat vastul continent Sibornal. O asemenea imagine este de neuitat. De unde vin aceste animale? De câtă vreme sunt acolo? Nu avem răspunsul la aceste întrebări. Putem doar să rămânem muţi de uimire. Secretele antichităţii pot fi dezvăluite numai dacă începem să ne temem. Dacă toţi regii ar avea înţelepciunea lui Sayren Stund.

Se înclină în direcţia regelui din Oldorando, care îi răspunse printr-un zâmbet, neprevenit de ceea ce urma. Se auziră aplauze izolate.

— În timp ce viaţa se desfăşura liniştită la Curtea din Matrassyl, am fost privilegiat să mă bucur de compania reginei Myrdeminggala, numită de supuşii ei Regina Reginelor — numai pentru că nu o cunoşteau pe regina Balhkaarnet-she, desigur — şi a fiicei sale, TatromanAdala. Tatro avea o colecţie de poveşti pe care i le citeam. Chiar dacă toate hârtiile mi-au fost distruse, după cum v-am spus, poveştile lui Tatro nu au fost distruse, nici măcar atunci când crudul său tată a izgonit-o pe coastă. Avem aici o copie a cărţii lui Tatro.

Acestea fiind spuse, Odi ridică solemn micuţa carte, pentru a fi văzută de toţi.

— În cartea de poveşti a lui Tatro, există una numită "Ochiul de argint". Am citit-o de multe ori, până să-i percep sensurile ascunse. Numai după ce am călătorit, am putut să prind adevăratul ei tâlc. Poate din cauză că turmele de flambregi mi-au amintit de primitivii ancipitali.

Până aici, expunerea lui Sartorilrvrash, eliberată de vechea lui pedanterie, fusese audiată cu indiferenţă. Mulţi dintre cei întâlniţi pe pajiştile erau organizatori ai prigoanelor, cu o urâ înnăscută faţă de phagori; la cuvântul "ancipitali" îşi arătară interesul.

— Există un ancipital în povestea "ochiului de argint". Ancipitalul respectiv este o gillolă. Rolul ei este de sfătuitor al unui rege, într-o ţară mitologică, Ponpl. Ei bine, nu chiar atât de mitologică: Ponpl, acum numită Ponipol, există încă la vest de munţii Barrier. Gillola îi este superioară regelui şi îi furnizează înţelepciunea prin care conduce. El depinde de ea precum fiul de mamă. La sfârşitul poveştii, regele o ucide pe gillolă. "Ochiul de argint" este un corp asemănător unui soare, însă argintiu, şi

strălucind numai noaptea. Ca o stea apropiată, fără căldură. Când gillota este măcelărită, "ochiul de argint" pleacă şi este pierdut pe vecie. Ce înseamnă toate acestea? m-am întrebat. Unde este sensul poveştii?

Se plimba pe podium, smucindu-şi umerii şi indicând spre asistenţă, în nerăbdarea lui de a spune povestea.

— Cheia misterului am găsit-o când mă aflam pe o navă uskuli. Această navă era ancorată în strămtorile Cadmer. Odi, doamna de lângă mine, şi cu mine, am acostat pe insula Gleeal, unde am reuşit să capturăm o gillotă sălbatică cu blana neagră. Femelele ancipitale au o menstruaţie de o zi, ca preludiu la ciclul estral, când intră în călduri. Din cauza prejudecăţilor mele împotriva acestei specii, nu am nici o cunoştinţă despre limba Ancipitală Nativă şi nici de Hurdhu, dar atunci am descoperit că gillota folosea pentru menstruaţie cuvântul "Tennhrr". Aici era cheia! Scuzaţi-mă, dacă asemenea subiecte sunt dezgustătoare. În studiile mele, toate distruse de regele JandolAnganol, am remarcat că până şi phagorii păstrează una sau două legende. Cu greu ne-am aştepta ca acestea să aibă un sens. Există o legendă care spune că Helliconia a avut odată o soră, care se rotea în jurul nostru, aşa cum Batalix se roteşte în jurul lui Freyr. Această planetă soră s-a îndepărtat când a sosit Freyr şi s-a născut omenirea. Aşa spune legenda. Şi numele pentru planeta fugară este în Nativă "T'Sehn-Hrr". Oare cei doi termeni să fie de fapt acelaşi cuvânt? Aceasta a fost întrebarea pe care mi-am pus-o. Tennhrr al unei gillote se petrece de zece ori în timpul unui An Mic — la fiecare şase săptămâni. De aici putem conchide că acest ochi ceresc sau lună servea ca un mecanism de măsurare a timpului pentru cicluri. Dar oare luna "T'Sehn-Hrr", presupunând că a existat, încercuia Helliconia complet la fiecare şase săptămâni? Cum să verificăm ceva ce s-a întâmplat cu atâta vreme în urmă, încât istoria omenească nu o menţionează? Răspunsul este în povestea lui Talro. Povestea ei spune că "ochiul de argint" din cer se deschidea şi se închidea. Posibil că aceasta înseamnă că se mărea şi se micşora, în raport cu distanţa, aşa cum face Freyr. Devenea larg deschis, sau plin, de zece ori într-un an. Asta era. De zece ori. Piesele jocului se potriveau. Înţelegeţi concluzia de neîngăduit la care am ajuns?

Privind auditoriul, Sartorilrvrash văzu că într-adevăr mulţi nu înţeleseseră. Aşteptau politicoşi ca el să termine.

Îşi surprinse vocea ridicându-se într-un strigăt.

— Această lume a noastră a avut odată o lună, o lună de

argint, care s-a pierdut în momentul unor tulburări în ceruri. A plecat, nu ştim încă în ce fel. Luna se numea T'Sehn-Hrr — şi acesta este un nume phegorian.

Îşi privi notiţele şi se sfătui scurt cu Odi, în timp ce ascultătorii se egitau. Îşi concluzionă discursul, având în voce o notă de asprime.

— De ce să aibă luna un nume anciptal? De ce nu există nici o menţiune a oamenilor asupra acestui corp ceresc pierdut? Răspunsul ne conduce în ceţurile şi vremurile tulburi din antichitate. Pentru că atunci când am privit în jur, am găsit acea lună care lipsea. Nu în cer, dar strălucind înaintea noastră în fiecare zi. Cum este împărţit calendarul nostru? Opt zile într-o săptămână, şase săptămâni într-o decadă, zece decade într-un an de patru sute optzeci de zile... Nu ne-am pus problema niciodată. Nu ne-am întrebat de ce o decadă este numită decadă, pentru că sunt zece într-un an. Dar aceasta nu este totul. Cuvântul nostru "decadă", tenner, comemorează timpul când "ochiul de argint" era deschis şi luna era plină. Se numeşte aşa deoarece omenirea a adoptat cuvântul phagorian Tennhrr. Decadă este Tennhrr şi T'Sehn-Hrr.

Murmurul mulţimii era puternic. Sayren Stund era vizibil stânjenit. Dar Sartorilrvrash arătă cartea de poveşti şi ceru tăcere. Era atât de absorbit, încât nu văzu capcana ce se deschidea în faţa lui.

— Ascultaţi concluziile, prieteni. Aici, printre voi, se află rege ş JandolAnganol — şi el trebuie să audă adevărul, ca şi voi — care de multă vreme încurajează aceste fiinţe periculoase să rescpre în teritoriile sale.

Însă nimeni nu era interesat de JandolAnganol în acest moment. Feţele lor mânioase se întoarseră către Sartorilrvrash.

— Concluzia este clară. Rasa anciptală, căreia îi putem atribui multe din problemele noastre omeneşti de-a lungul epocilor, nu este o rasă de noi invadatori, cum sunt driaţii. Nu. Este o rasă veche. Odată, acoperea Helliconia, aşa cum flambregii acoperă regiunile circumpolare. Phagorii nu s-au născut în timpul ultimei Iernii-Weyr, cum spun sibornalezii. Nu. Acea poveste se bazează pe ignoranţă. Povestea adevărată, povestea lui Tatro, spune adevărul. *Phagorii au precedat omenirea.* Au existat în Helliconia, înainte de apariţia lui Freyr, şi posibil mult mai înainte. Omenirea a venit mai târziu. Omenirea depindea de phagori. Ea a învăţat limbajul de la phegori şi încă foloseşte cuvintele lor. "Khmir" este cuvântul în Nativă pentru "rut". "Helliconia" este ea însăşi un vechi cuvânt anciptal.

JandolAnganol îşi regăsi vocea în cele din urmă. Cuvântarea ere un atac sălbatic asupra sensibilităţilor sale religioase, încât rămăsese ce într-o transă, cu gura deschisă, mai degrebă semănând cu un peşte decât cu un vuitur.

— Minciună, erezie, blasfemie! ţipă el. Strigătul de blasfemie fu preluat de alte voci, însă Sayren Stund ordonase gărzii sale să aibă grijă ca JandolAnganol să nu provoace întreruperi. Oameni solizi îl înconjurară şi întâlniră căpitanii lui JandolAnganol cu săbiile trase. Se încinse o luptă

Sartorilrvrash îşi ridică vocea.

— Acum vă puleţi vedea măreţia diminuală de adevăr. Phagorii au precedat omenirea. Phagorii au fost rasa dominantă pe planeta noastră, şi probabil i-au tratat pe strămoşii noştri ca pe animale, până când ne-am răsculat împotriva lor.

— Lăsaţi-l să vorbească. Cine îndrăzneşte să spună că omul greşeşte? vorbi tremurat regina Bathkaarnel-she. Soţul ei o lovi peste gură.

Rumoarea din rândurile auditoriului crescu. Oamenii se ridicară în picioare ţipând, sau îngenunchează, rugându-se. Alte gărzi sosiră la faţa locului, în timp ce câteva doamne de la Curte încercau să scape. O încăierare se încinsese în jurul lui JandolAnganol. Prima piatră fu aruncată în Sartorilrvrash. Agitându-şi pumnul, continuă să vorbească.

În acea îmbulzeală de la Curte, acum dominată de furie, era un singur observator calm, emisarul Alam Esomberr. Se detaşase de drama omenească. Incapabil să fie adânc mişcat de evenimente, nu putea lua decât partea amuzantă a lor.

Cei de pe Pământ, îndepărtaţi în timp şi spaţiu, urmăreau scena de pe paiştea regelui Sayren Stund cu mai puţină detaşare. Ei ştiau că Sartorilrvrash, în general, spunea adevărul, chiar dacă detaliile acestuia erau uneori incorecte. Ştiau de asemenea, că oamenii nu iubeau adevărul mai presus de orice, cum spusese el. Pentru adevăr trebuia să fie continuu o luptă, pentru că era în mod constant ascuns. Adevărul putea fi pierdut ca şi "ochiul de argint", şi să nu mai fie văzut niciodată.

Când T'Sehn-Hrr plecase, nici o fiinţă omenească nu fusese martoră la eveniment.

Cosmologii de pe Avernus şi de pe Pământ reconstituiseră faptele, şi considerau că le-au înţeles. În timpul marilor transformări cara se abătuseră asupra sistemului, cu opt milioane de ani pământeni înainte, forţele gravitaţionale ale stelei numite acum Frayr, cu o masă de paisprezece virgulă opt ori

mai mara ca a Soarelui, o smulseseră pe T'Sehn-Hrr din atracţia Helliconiai.

Calculele indicau că T'Sehn-Hrr avusese o rază de o mie două sute cincizeci şi doi de kilometri, faţă de cea a Helliconiei, de şapte mii şapte sute douăzeci şi trei de kilometri. Era îndoielnic faptul că satelitul ar fi fost capebil să întreţină viaţa.

Ceea ce era sigur, era că întâmplările acelei epoci au fost atât de aproape de catastrofă, încât rămaseseră întipărite în minţile eotemporale ale phagorilor. Regele căzuse asupra lor şi nimeni nu uitase asta.

Mult mai impresionant pentru minţile omeneşti era modul în cara viaţa pe Helliconia razistase chiar cu pierderea lunii sale şi cu evenimentele cosmice care provocaseră acaa pierdere.

— Da, ştiu. Aceasta sună a sacrilegiu şi pentru asta îmi pare rău, strigă Sartorilrvrash, în timp ce Odi veni mai aproape de el şi zgomotul crescu. Ceea ce este adevărat trebuie spus şi ascultat. Phagorii au fost odată rasa dominantă şi vor deveni din nou dacă li se îngăduie să trăiască. Experienţele pe care le-am dirijat arată că, după credinţa mea, şi noi am fost animale. Divinităţile genetice au făcut ca omenirea să se tragă din Ceilalţi, care erau animelele domestice ale ancipitalilor înainte de evoluţie. Omenirea s-a dazvoltat din Ceilalţi aşa cum phagorii s-au dezvoltat din flambregi. Deoarece phagorii s-au dezvoltat din flambregi, ar putea din nou acoperi lumea într-o zi. Ei aşteaptă încă, sălbatici, cu kaidawşii, în înălţimile Nktryht, să coboare pentru răzbunare. Ei ne vor îndepărta. Vă previn. Intensificaţi prigoana. Ancipitalii trebuie şterşi de pe faţa pământului vara, când omenirea este puternică. Atunci când vine iarna, sălbaticii kaidawşi se vor întoarce! Iată cuvântul meu final: nu trebuie să ne risipim energia luptând între noi. Ar trebui să luptăm cu duşmanul mai vechi — şi cu acei oameni care-i protejează!

Însă oamenii deja se luptau între ei. Cei mai religioşi membri ai auditoriului erau deseori şi cei mai favorabili prigoanelor, ca şi Crispan Mornu. În faţa lor era un om din afară care le ofensa cele mai adânci principii religioase, şi totuşi încurajându-le instinctele violente. Primul care aruncă piatra fu atacat de vecinul său. Proiectilele zburau prin toată grădina. Curând, primul pumnal muşcă în carne. Un om alerga printre straturile de flori, sângerând, şi căzu pe burtă. Femeile ţipară. Lupta se generalizâ în timp ce temperamentele se încingeau. Încercarea eşuase.

În timp ce Alam Esomberr plecă în tăcere, o istorie în miniatură a ostilităților de război era pusă în scenă pe pajiștea palatului.

Cauza principală a tulburărilor privi în jur înspăimântat. Era dincolo de orice închipuire modul cum oamenii puteau răspunde științei. Sfinți idioți! O piatră în zbor îl lovi peste gură, iar el leșină.

Odi Jeserelabhar se aruncă asupra lui plângând și încercând să-l ferească de alte pietre.

Fu dată la o parte de un grup de călugări tineri, care îi dădură câțiva pumni și apoi începură să-l bată pe ex-cancelarul doborât. Ei refuzau să audă numele lui Akhanaba profanat.

Crispan Mornu, temându-se că lucrurile vor scăpa de sub control, păși înainte și-și ridică brațele, deschizând aripile negre ale mantiei sale. Aceasta fu sfâșiată de o sabie. Odi se întoarse și începu să fugă; veșmintele ei fură apucate de o femeie pe lângă care trecu și în momentul următor se lupta pentru propria-i viață, în mijlocul a douăsprezece femei furioase.

Rumoarea creșcu, o rumoare care, înainte de a trece o oră, avea să se împrăștie în tot orașul. Intenționat chiar, călugării împrăștiau rumoarea. În scurt timp ieșiră pătați de sânge din incinta palatului, purtând deasupra capetelor trupurile zdrobite ale lui Sartorilrvrash și al prietenei sale sibornaleze, strigând în timp ce înaintau: "Blasfemia s-a sfârșit! Trăiască Akhanaba!"

După luptele din grădină, se împrăștiară pe străzi cu și mai multe încăierări, în timp ce trupurile moarte erau purtate în jos pe Calea Wozen, în final fiind aruncate la câini. Apoi se lăsă o veritabilă tăcere. Chiar și Prima Gardă Phagoriană din parc, părea să aștepte.

Planul lui Sayren Slund își greșise teribil ținta.

Sartorilrvrash intenționase numai să se răzbune pe ex-stăpânul său și să fie măcelărită Prima Gardă Phagoriană. Acesta a fost scopul lui conștient. Dragostea lui pentru știință, ca pentru sine însuși, ura sa față de tovarășii săi oameni, îl trădaseră. Nu reușise să-și înțeleagă auditoriul. Ca rezultat, credința religioasă a fost pusă în fața unei crize intolerabile și asta chiar în ziua dinainte ca Împăratul Sfântului Pannoval, Marele C'Sarr Kilandar al IX-lea, să sosească în Oldorando, să împărtășească balsamul lui Akhanaba asupra credincioșilor.

Cele mai puternice cuvinte sunt cele ale martirilor morți. Călugării, fără voie, propagaseră ereziile lui Sartorilrvrash, care găsiră terenul pregătit pentru a rodi. În câteva zile, călugării

înşişi fură supuşi atacurilor. Ceea ce mânase mulţimea cu o asemenea furie fusese un aspect al descoperirilor, la care însuşi Sartorilrvrash fusese orb. Ascultătorii lui făcură o legătură, cu ajutorul credinţei lor, pe care Sartorilrvrash fusese incapabil să o facă, cu simpatiile sale limitate.

Înţeleseseră că zvonul, muită vreme înăbuşit de biserică, li se înfăţişa acum gol-goluţ. Întreaga înţelepciune a lumii a existat întotdeauna. Akhanaba era — şi ei înşişi, şi taţii lor înainte de ei, îşi petrecuseră viefile adorând — un phagor. Se rugaseră chiar la animalul pe care îl persecutau. "Să nu întrebaţi dacă sunt un om, sau un animal, sau o piatră", spunea scriptura. Acum confortabila enigmă devenea un fapt banal. Natura zeului lor preamăriţ, zeul care asigura unitatea sistemului politic, era ancipitală.

Pe care să-l nege acum oamenii pentru a-şi face vieţile mai suportabile? Adevărul intolerabil? Sau religia lor intolerabilă?

Până şi servitorii de la palat îşi neglijaseră îndatoririle întrebându-se unii pe alţii: "Suntem oare sclavii unor sclavi?". Asupra stăpânilor lor se abătuse o criză spirituală. Aceştia luaseră ca atare faptul că ei erau stăpânii propriei lor lumi. Brusc, planeta devenise un alt loc — un loc unde erau noi veniţi, de un nivel inferior.

Avură loc dezbateri înflăcărate. Mulţi dintre cei credincioşi înlăturară în întregime ipotezele lui Sartorilrvrash, dornici de a le nega, ca fiind pline de minciuni. Dar, ca întotdeauna în asemenea situaţii, au fost şi alţii care le-au susţinut şi apoi au aderat la ele, şi chiar au pretins că ştiuseră adevărul în acest timp. Tulburarea crescu.

Sayren Stund avea în credinţa lui un substrat practic, ce nu era pentru el acel lucru viu, care era pentru JandolAnganol îi păsa de ea numai pentru că era uleiul care-i ungea cârmuirea. Şi deodată totul era sub semnul întrebării. Nefericitul rege al Oldorando-ului îşi petrecu tot restul după-amiezii închis în apartamentele soţiei sale cu ciocârliile ciripind în jurul capului. Din când în când o trimitea pe Balhkaarnet-she afară, pentru a încerca să descopere unde era Milua Tal, sau să primească mesaje care vorbeau despre magazine sparte şi lupte ce se ţineau în cele mai vechi mânăstiri.

— Nu avem soldaţi, plângea Sayren Stund.

— Şi nici credinţă, spuse soţia sa cu oarecare satisfacţie. Ai nevoie de amândouă ca să menţii ordinea în acest oraş.

— Şi presupun că JandolAnganol a reuşit să scape de a fi ucis. Ar fi trebuit să fi rămas pentru execuţia fiului său.

Acest gând îl înveseli, până la sosirea lui Crispan Mornu, seara. Acesta se aplecă în faţa suveranului şi spuse:

— Dacă am analizat corect situaţia confuză, Majestatea Ta, deznodământul s-a îndepărtat de JandolAnganol. Acum ne ameninţă propria noastră credinţă. Trebuie să sperăm că această cuvântare va fi în curând uitată. Oamenii nu pot îndura multă vreme să gândească despre ei înşişi ca fiind mai prejos decât brutele de phagori. Ar fi timpul oportun să ne asigurăm că JandolAnganol este cu desăvârşire îndepărtat din preocupările noastre. În legea canonică, el rămâne nedivorţat şi în această dimineaţă am expus pretenţiile lui, aşa cum sunt. El este o forţă irosită. De aceea trebuie să-l izgonim din oraş, înainte ca el să poată vorbi cu Sfântul C'Sarr — poate prin intermediul trimisului Esomberr sau prin Ulbobeg. C'Sarr-ul va trebui să facă faţă unei chestiuni mult mai largi, problema unei crize spirituale. Problema căsătoriei fiicei tale este de asemenea posibil de aranjat, cu o înţelegere potrivită între părţi.

— Oh, ştiu eu încotro baţi, Crispan, ciripi Bathkaarnet-she.

Mornu, în maniera sa ocolită, îi aminti Majestăţii Sale că Milua Tal trebuia să fie repede căsătorită cu prinţul Taynth Indredd al Pannoval-ului; în acest mod putea fi stabilită o constrângere religioasă mai pronunţată asupra Oldorando-ului.

Crispan Mornu nu păru a fi auzit remarca reginei.

— Ce veţi face, Majestate?

— Oh, cred că o să fac o baie...

Crispan Mornu scoase un plic din buzunarele veşmântului întunecat

— Raportul din această săptămână de la Malrassyl sugerează că o serie de probleme vor ajunge în scurt timp la punctul culminant. Unndreid Ciocanul, fiagelul Mordriat-ului, a murit căzând de pe hoxney în timpul unei ambuscade În timp ce el ameninţa Borlien-ul, în capitală a fost păstrată unitatea Acum cu Unndreid mort şi cu JandolAnganol plecat...

Lăsă propoziţia în suspensie şi zâmbi tăios.

— Oferă-i lui Jandol Anganol o navă rapidă, Majestate — două dacă este nevoie — pentru a coborî, el şi cu garda lui phagoriană, pe Valvoral, cât de repede este posibil Poate va accepta. Grăbeşte-l, spunându-i că ne confruntăm cu o situaţie pe care nu o putem controla şi că preţioasele sale bestii trebuie să fie îndepărtate, altfel vor fi masacrate. Se mândreşte că se edaptează circumstanţelor. Vom avea grijă ca într-adevăr să plece.

Sayren Stund îşi şterse fruntea şi cântări problema.

— JandolAnganol nu va accepta niciodată un asemenea sfat din partea mea. Pune-i pe prietenii lui să o facă.

— Prietenii lui?

— Da, da, prietenii lui din Pannoval, Alam Esomberr şi acel demn de dispreţ Guaddl Ulbobeg. Convoacă-i în timp ce voi face o baie. Adresându-se soţiei sale, întrebă:

— Vrei să vii, să le bucuri de o privelişte voluptuoasă, draga mea?

Gloata era în acţiune. Adunarea ei putea fi urmărită de pe Avernus. Oldorando era plin de mâini trândave. Beţelele erau întotdeauna binevenite. Ieşeau din taverne, unde se ocupau de treburi inofensive. Îşi încuiau magazinele şi puneau mâna pe ciomege. Răsăriră peste tot în jurul bisericilor, unde se rugaseră. Soseau dinspre hanuri şi alte locuri de cazare, dinspre locurile sfinte. Numai să participe şi ei la ceea ce se petrecea.

Câţiva ticăloşi spuseseră că erau inferiori phagonilor. Acestea au fost cuvintele care i-au împins la luptă. Unde era ticălosul? Poate că era nemernicul de colo, care stă şi vorbeşte...

Mulţi spectatori de pe Avernus privirâ gâlceava şi pretextul pentru gâlceavă cu dispreţ. Alţii, care reflectară mai adânc, văzură şi un alt aspect. Cât de absurdă, cât de primitivă ar fi fost chestiunea adusă în discuţie de Sartorilrvrash, avea o paralelă la bordul Staţiei de Observare Terestră — şi nu dezlănţuirile aveau s-o rezolve.

"Credinţă: tranzitorie". Aşa se spune în tratatul "Asupra prelungirii unui anotimp helliconian dincolo de durata unei vieţi omeneşti". Credinţa în progresul tehnologic care inspirase construirea lui Avernus, devenise peste generaţii o capcană pentru cei de la bordul ei, aşa cum aderarea la credinţa numită Akhanabaism devenise o capcană.

Într-un mutism introspectiv, cei care conduceau Avernus nu văzură nici o scăpare din capcană. Se temeau de schimbarea de care aveau nevoie cel mai mult. Chiar dacă atitudinea lor era îngăduitoare faţă de nespălaţii ce alergau pe strada Goose şi pe Calea Wozen, aceştia aveau o speranţă legată de cei de deasupra lor. Încălzit de bătaie şi băutură, un om de pe strada Goose îşi putea folosi pumnii sau putea striga în faţa catedralei. Poate că era derutat, însă nu îndura golul pe care sfătuitorii celor şase familii îl înduraseră. Credinţa: tranzitorie. Era adevărat. Credinţa murise pe Avernus, lăsând în locul ei disperarea.

Indivizii disperă, dar nu şi popoarele. Chiar atunci când cei tineri priveau în jos şi transmiteau plictisiţi către Pământ scene de confuzie care păreau să reflecte propria lor zădărnicie, o altă facţiune, mai îndrăzneaţă, se forma pe staţie.

Această facţiune se autointitulase Aganippers. Membrii ei erau tineri şi temerari. Ştiau că nu aveau nici o şansă să se întoarcă pe Pământ, sau — cum demonstrase recentul exemplu al lui Billy Xiao Pin — să trăiască pe Helliconia. Dar pe Aganip exista o şansă pentru ei. Evitând lentilele care-i priveau permanent, îşi acumulaseră provizii şi îşi însuşiseră un vehicul, care să-i transporte pe planeta pustie. În inimile lor sperenţa era tot atât de luminoasă ca şi a celor de pe strada Goose.

Seara, se răcorea treptat. Avu loc un alt cutremur, însă trecu aproape neobservat, în mijlocul agitaţiei generale.

Calmat şi revigorat după baie, bine hrănit, regele Sayren Stund era în dispoziţie de a-l primi pe Alam Esomberr şi pe Guaddl Ulgobeg. Se aşezase confortabil pe o canapea şi îşi chemase soţia la spatele său, pentru a constitui împreună un tablou atractiv, în faţa celor doi oameni. Fură îndeplinite toate formalităţile de protocol, iar o sclavă turnă vin în paharele deja răcite cu gheaţă Lordryadry.

Guaddl Ulbobeg purta o eşarfă ecleziastică, deasupra unei mantii uşoare. Intră fără tregere de inimă şi nu păru mai degajat văzându-l pe Crispen Mornu. Îşi simţea poziţia ameninţată şi o arăta într-o manieră nervoasă.

Dimpotrivă, Alam Esomberr era excesiv de vesel. Era îmbrăcat în haine imaculate, ca de obicei. Se apropie de canapeaua regelui şi sărută mâinile Majestăţilor Lor cu aerul unui individ imun la microbi.

— Ei bine, Sire, chiar că ne-ai prezentat un spectacol în această după-amiază, cum ai promis. Felicitările mele. Cât de iscusit a vorbit bătrânul şi pollogarul tău ateu! Desigur, credinţa noastră este numai întărită de îndoială. Şi totuşi, ce amuzantă întorsătură a lucrurilor a fost faptul că detestatul rege JandolAnganol — iubitorul phagorilor, care chiar în dimineaţa aceasta a fost judecat, fiindu-i în joc viaţa — s-a dezvăluit a fi un eroic protector a copiilor Domnului.

Râse încântat şi se întoarse către sfătuitorul Mornu.

— Este o blasfemie, spuse Crispan Mornu, cu vocea lui cea mai întunecată.

Esomberr dădu din cap zâmbind.

— Acum acel zeu are o nouă definiţie; cu siguranţă că şi

blasfemia are una. Erezia zilei de ieri, Sire, este acceptată azi ce fiind calea adevărului, pe care trebuie s-o preamărim cât putem...

— Nu ştim de ce eşti atât de vesel, se plânse Sayren Stund. Dar sper să profit puţin de umorul tău. Vreau să vă cer, a amândoi, o favoare. Femeie, mai serveşte vin.

— Vom face tot ce va dori Majestatea Ta, spuse Guaddl Ulbobeg privind speriat şi strângându-şi paharul.

Regele se ridică din poziţia sa înclinată, îşi mângâie stomacul şi spuse cu o notă pompoasă:

— Vă voi oferi mijloacele necesare cu care să-l convingeţi pe JandolAnganol să părăsească imediat regatul nostru, înainte de a o induce în eroare pe biata mea fiică, Milua Ta, cu această căsătorie.

Esomberr şi Guaddl Ulbobeg se priviră reciproc.

— Ei? spuse regele.

— Sire... spuse Esomberr, şi începu să-şi răsucească un smoc de păr de pe ceafă, treabă ce necesita ca privirile să-i fie aţintite pe podea.

Guaddl Ulbobeg îşi drese vocea şi, după ce reflectă încă o dată, îşi curăţi din nou gâtul.

— Mă pot oare aventura să întreb pe Majestatea Ta dacă ţi-ai văzut de curând fiice?

— Cât din partea mea, Sire, sunt în întregime în puterea regelui Borlien-ului, adăugă Esomberr, făcându-şi încă de lucru. Datorită unei indiscreţii trecute, din partea mea, Sire. O indiscreţie în privinţa Reginei Reginelor, lucru de neiertat. Aşa că, atunci când regele Borlien-ului a venit la noi în această după amiază, căutând ajutorul nostru, ne-am simţit obligaţi...

De vreme ce el lăsă propoziţia în aer, în timp ce cercetă chipul lui Sayren Stund, Ulbobeg continuă:

— Eu fiind episcop al Casei Sfântului C'Sarr al Pannoval-ului, Sire, şi de aceea împuternicit să acţionez în locul Sfinţiei Sale, în anumite probleme ce privesc Biserica..

— Şi eu, spuse Esomberr, încă având în păstrare o notă de divorţ, semnată de ex-regina Myrdeminggala, care trebuia înmânată C'Sarr-ului, sau unuia dintre reprezentanţii Casei Sale, cu decade în urmă — cu scuze pentru folosirea acestui cuvânt...

— Şi noi amândoi îngrijindu-ne, spuse Guadl Ulbobeg cu uşurare în voce, să nu copleşim pe Sfinţia Sa cu prea multe funcţii în cursul vizitei de plăcere între naţiunile surori...

— Când vor exista probleme mult mai importante...

— Sau să o incomodăm pe Majestatea Voastră cu...

— Ajunge! strigă Sayren Stund. Spunaţi, odată! Ajunge cu amânările!

— Este exact ceea ce ne-am spus amândoi cu câteva ore mai devreme, fu de acord Esomberr, oferind adunării un zâmbet studiat, destule amânări — foarte bine spus, Majestate... De aceea, cu puterile ce ne-au fost încredinţate de cei de deasupra noastră, am oficiat o căsătorie între JandolAnganol şi frumoasa ta fiică, Milua Tal. A fost o ceremonie simplă, dar impresionantă, şi am fi dorit să fie şi Majestăţile Voastre prezente.

Majestatea Sa căzu de pe canapea, se ridică în grabă şi mugi:

— S-au căsătorit?

— Nu, Majestate, sunt căsătoriţi, spuse Guaddl Ulbobeg. Eu, în absenţa Sfinţiei Sale, am prezidat ceremonia şi am ascultat jurămintele lor.

— Iar eu am fost martor şi am ţinut inelele, spuse Esomberr. Au fost prezenţi şi câţiva din căpitanii regelui Borlien-ului. Dar nu phegori. Pot să vă asigur de asta.

— Sunt căsătoriţi? repetă Sayren Stund, privind sălbatic. Căzu în braţele soţiei sale.

— Amândoi dorim să vă felicităm, spuse Esomberr, cu o voce suavă. Suntem siguri că norocosul cuplu va fi foarte fericit.

Era seara zilei următoare. Ceaţa se risipise spre apus, iar stelele străluceau către est. Urmele unui megnific apus de Freyr se mai zăreau încă pe cerul vestic. Nu bătea vântul. Cutremurele, în schimb, erau frecvente.

Sfinţia Sa C'Sarr-ul Kilandar al IX-lea sosise în Oldorando la prânz. Kilandar era un bătrân cu părul lung şi alb, iar când ajunse la palat se retrase direct în pat, pentru a se reface după călătorie. În timp ce stătea întins, câţiva oficiali şi, în cele din urmă, regele Sayren Stund, într-o fervoare a scuzelor, veniră să-i vorbească bătrânului despre dezordinea religioasă în care avea să găsească regatul Oldorando.

Sfinţia Sa ascultă toate aceste lucruri. În înţelepciunea sa, declară că va ţine o slujbă specială, la apusul lui Frayr — nu în Dom, ci în afara palatului — în timpul căreia se va adresa congregaţiei şi le va rezolva toate îndoielile. Zvonul degradant, că ancipitalii au fost o rasă veche şi superioară, va fi înfăţişat ca fiind absolut fals. Vocea ateilor nu va domina niciodată, câl timp el va mai avea sufiare.

Acest serviciu începuse acum. Bătrânul C'Sarr vorbi nobil. Nu lipseau decât doi oameni.

Erau împreună în pavilionul alb din Parcul Fluierătorului Orelor

Regele JandolAnganol, cu penitență și recunoștință, tocmai se rugase și se auloflagelase, și-și spăla sângele de pe spate cu ulcele de apă termală, turnate de o sclavă.

— Cum poți înfăptui o asemenea cruzime, soțul meu? exclamă Milua Tal, intrând prin surprindere. Era cu picioarele goale și purta un veșmânt alb și subțire, din satara Din ce suntem făcuți, dacă nu din carne? Din ce altceva îi-ai dori să fii făcut?

— Există o diviziune, între carne și spirit, de care ambele trebuie să țină seama. Nu-ți voi cere să te supui la aceloraşi ritualun, chiar dacă va trebui să înduri înclinațiile mele religioase.

— Dar trupul tău îmi este drag. Acum este și trupul meu, și dacă îi mai faci rău, o să te ucid. Când o să dormi, mă voi așeza cu fundul pe fața ta și te voi sufocat Îl îmbrățișă, egălându-se de el până când rochia ei se udă complet. El îndepărtă scleva și o sărută pe Milua.

— Trupul tău tânăr îmi este dreg, dar sunt hotărât să nu mă bucur de tine trupește până ce nu vei împlini zece ani.

— Oh, nu, Jan! Mai sunt încă cinci decade! Nu sunt un lucru chiar atât de fragil — te pot primi cu ușurință, vei vedea. Își presă chipul de floare pe fața lui.

— Cinci decade nu înseamnă mufi, și nu ne va face nici un rău să așteptăm.

Se alămă de el și-l răsturnă în pat, luptându-se în brațele lui, răzând între timp.

— Nu am de gând să aștept, nu vreau să aștept! Știu totul despre cum trebuie să fie o soție și ce trebuie să facă, și voi fi soția ta până la ultima particulă a ființei mele.

Începură să se sărute cu patimă. Apoi el o împinse la o parte, răzând.

— Tu, mică repezită, giuvaierul meu, tu, buchațelul meu de fiori de câmp. Vom aștepta până când împrejurările vor fi mai favorabile, și voi încheia pacea cu părinții tăi.

— Însă, de acum, împrejurările vor fi întotdeauna favorabile, se văicări ea.

Pentru a-i distrege atenția, el spuse:

— Ascultă, am un mic cadou de nuntă pentru tine. Este aproape tot ce am aici. Voi revărsa daruri asupra ta când vom fi înapoi acesă, în Malrassyl.

Scoase din tunică ceasul cu trei cadrane și i-l dădu.

Cifrele spuneau:

07:31:15 18:21:90 19:24:40

Milua Tal îl luă şi păru mai degrabă dezamăgită. Încercă să-l pună pe frunte, însă capetele brăţării nu se întâlneau la ceafă.

— Unde trebuie să-l port?

— Ca brăţară?

— Poate. Mulţumesc, Jan. Îl voi purta mai târziu. Aruncă ceasul jos şi apoi, cu o mişcare bruscă, îşi scoase rochia udă.

— Acum mă poţi inspecta, să vezi dacă ai să obţii un preţ bun.

El începu să se roage, însă, văzând-o dansând prin cameră, ochii nu voiau să se închidă. Zâmbea lasciv, văzând în ochii lui tresărirea khmir-ului. Alergă către ea, o prinse şi o puriă în pat.

— Foarte bine, delicioasa mea Milua Tal. Aici începe viaţa noastră matrimonială.

După o oră, furăţ deranjaţi de un cutremur violent. Scândurile din jurul lor gemeau, micul lor felinar fu trântit pe podea. Patul scârţâia. Săriră în sus, goi, şi simţiră dansul podelei.

— Să mergem afară? Cam joacă parcul, nu?

— Aşteaptă un minut.

Cutremurul fu prelungit. Câinii urlau în oraş. Apoi se sfârşi şi se aşternu o tăcere mormântală.

În tăcerea aceea, gândurile mişunau ca larvele prin capul regelui. Se gândea la jurămintele făcute — toate rupte. La oamenii pe care-i iubise — toţi trădaţi. La speranţele pe care le-a întreţinut — toate moarte. Nu putea găsi, în acea nemişcare absolută, nicăieri consolare, nici măcar în trupul uman, transpirat, de lângă el.

Ochii lui, cu privirea lor cenuşie, se fixară asupra unui obiect de pe podea — ceasul pe cere îl avusese odată BillishOwpin, articolul unei ştiinţe necunoscute, cere Iesuse celea de-a lungul decadelor declinului lui.

Cu un strigăt turbat, sări şi aruncă ceasul prin fereastra dinspre nord. Rămase apoi, gol, privind în van, ca şi cum ar fi dorit ca obiectul să se întoarcă în mâna lui.

După un moment de teamă, Milua Tal i se alătură, lăsându-şi mâna pe umărul lui. Fără vorbe, se aplecară peste fereastră, pentru a respira aerul răcoros.

O lumină stranie, albă, strălucea către nord, mărginind orizontul şi copacii. Dansa fără zgomot, chiar în mijlocul orizontului.

—.Pe toţi zeii, ce se întâmplă? întrebă JandolAnganol prinzând umerii slabi ai miresei sale.

— Nu te alarma, Jan. Sunt luminile cutremurului. Vor muri în curând. Le vedem adesea, după o sculurătură mai puternică. Este ca un fel de curcubeu al nopţii.

— Nu-i aşa că este lăcut? Îşi dădu seama că din partea Primei Gărzi Phegoriene nu se auzea nici un zgomot şi brusc se nelinişti.

— Aud ceva. Se repezi la fereastra opusă şi ţipă. Jandol! Priveşte! Palatul!

Alergă până lângă ea şi privi. În partea cealaltă a Pieţei Loylbryden, palatul era aprins. Întreaga faţadă din lemn era în flăcări, nori de fum rostogolindu-se în sus, către stele.

— Probabil că a fost provocat de cutremur. Hai să mergem, să vedem cum îi putem ajuta. Repede, repede! Biata mea mamă! Vocea ei de porumbiţă tremură.

Îngroziţi, cei doi se îmbrăcară şi ieşiră. Nu erau phagori în parc, dar cum traversară piaţa, îi văzu.

Prima Gardă stătea înarmată, privind palatul în flăcări, păzindu-l. Priveau, fără să facă nici o mişcare, cum flăcările se înteţeau. Orăşenii stăteau la distanţă, uitându-se neajutoraţi, ţinuţi în şah de phagori.

JandolAnganol merse să rupă rândurile phagorilor,însă o lance îi bară drumul. Maiorul phagor Ghhl Mlark Chzarn îşi salută conducătorul şi vorbi:

— Tu nu poţi face o apropiere mai aproape, sir, pentru că pericol. Noi am făcut o aducere de flăcări pentru toţi Fiii lui Freyr în locul de biserică de sub pământ. Ştiinţa ajunge în sufletele noastre că regele tău şi regele bisericii vor aduce ucidere la toţi slujitorii tăi din gardă.

— Nu ai avut ordine în privinţa asta. Abia putea vorbi. L-ai ucis pe Akhanaba — zeul făurit după chipul vostru.

Creatura din faţa lui, cu ochii roşietici, îşi puse pe cap o mână cu trei degete.

— Ordinele s-au format în noi. Făcut sosire de mult timp. Odată, acest loc izz vechiul Hrrm-Bhhrd Ydohk... încă spunere...

— L-au asasinat pe C'Sarr, pe Akhanaba... totul... totul. Abia putu auzi ce spunea ancipitalul, pentru că Milua Tal se prinsese de mâna lui şi ţipa căl o ţineau puterile:

— Mama mea, mama mea, biata mea mamă!

— Hrrm-Bhhrd Ydohk, odată loc' vechi pentru felul ancipital. Nu dat la Fiii lui Freyr.

Nu reuşi să înţeleagă. Împinse lancea, apoi îşi trase sabia.

— Lasă-mă să trec, maior Chzarn, sau te voi ucide.

Ştia cât de nefolositoare erau ameninţările. Chzarn spuse numai, fără nici o emoţie:

— Nu mergi prin, Sire.

— Tu eşti zeul de foc, Jan — comandă-i să moară!

În timp ce ţipa ca un papagal, îl zgâria, însă el nu se mişca. Chzarn încercă să explice ceva şi se luptă cu cuvintele, înainte de a reuşi să spună:

— Vechiul Hrrm-Bhhrd Ydohk loc bun, sir. Cerul face cântec. Înainte Fii ai lui Freyr în Hrl-Ichor Yhar. În timpul vechi al T'Sehn-Hrr.

— Este prezentul, prezentul! Trăim şi murim în prezent, gillotă! Încercă să-şi facă vânt, ca să treacă, însă nu putu s-o facă, în ciuda fetei ce ţipa lângă el. Voinţa îl părăsi. Flăcările ardeau în pupilele ochilor lui îngustaţi.

Phegorul îşi continuă cu încăpăţânare explicaţiile, ca şi cum ar fi fost un automat.

— Ancipitalii aici, sir, înainte Fiii lui Freyr. Înainte Freyr face lumină rea. Înainte T'Sehn-Hrr plece, Sire. Păcate vechi, Sire.

Sau poate spuse numai "lucruri vechi". În furia făcărilor, era imposibil de auzit ceva. Cu un muget, o parte din acoperişul palatului cedă şi o coloană de foc se ridică în cerul nopţii. Stâlpii se prăbuşiră spre piaţă.

Mulţimea ţipă la unison şi se trase înapoi. Printre privitori era şi AbathVasidol; se alărnase de braţul unui domn de la ambasada sibornaleză, în timp ce toată lumea se îndepărta de căldură.

— Sfântul C'Sarr... toate distruse, strigă JandolAnganol cu durere. Milua Tal îşi ascunsese chipul la pieptul lui Jandol şi plângea. Toate distruse... toate distruse.

Nu făcu nici o încercare s-o liniştească pe faţă, sau s-o dea la o parte. Nu însemna nimic pentru el. Flăcările îi devoraseră spiritul. În acel holocaust se consumaseră ambiţiile lui — toate ambiţiile fuseseră cuprinse de foc. Ar fi putut fi stăpânul Oldorando-ului ca şi al Borlien-ului, dar în acea neîncetată întorsătură a lucrurilor în opusul lor, acea pedepsitoare enantiodromie cere preschimbase un zeu într-un phagor, el nu mai avea nici o dorinţă de a conduce.

Phagorii lui îi aduseseră un triumf în care văzuse păcatele vechi, lucrurile vechi. Gândurile îi zburară la Myrdeminggala; dar vara ei şi a lui era pe sfârşite, şi acest mare rug al duşmanilor săi era semnalul toamnei sale.

— Totul distrus, spuse el lare.

Un chip se apropie de ei, mişcându-se cu eleganţă printre şirurile de phagori, sosind aproape ca într-o plimbare, la timp ce să remarce:

— Nu chiar tot, mă bucur s-o spun.

În ciuda încercării sale de arbora nepăsare, chipul său era palid şi tremura vizibil.

— De vreme ce nu l-am adorat niciodată pe Alolpulernicul cu o fervoare exegeralâ, indiferent că este om sau phagor, m-am gândit să mă eschivez de la întâlnirea cu C'Sarr-ul asupra acestui subiect. Am fost teribil de norocos, după cum s-a dovedit. Asta să fie o lecţie pentru tine, Majestatea Ta, să mergi la biserică mai rar în viitor.

Milua Tal îşi ridică ochii supăraiă şi spuse:

— De ce nu pleci? Amândoi părinţii mei sunt acolo.

Esomberr îi făcu semn cu degetul.

— Trebuie să înveţi să te supui împrejurărilor, aşa cum pretinde că face soţul tău. Dacă părinţii tăi au pierit — şi aici bănuiesc că ai atins un adevăr profund — atunci hai să fiu eu primul care te felicită pentru a fi devenit regina aiât a Borlien-ului cât şi a Oldorando-ului. Mă aşlept la ceva avantaje din parte la, eu fiind instrumentul de bază în căsăloria voastră clandestină. Poate că nu voi deveni niciodată C'Sarr, dar voi ştiţi amândoi că sfatul meu este bun. Sunt vesel chiar şi în momente vitrege, ca acesta.

JandolAnganol îşi scutură capul. O luă pe Milua Tal pe după umeri şi începu s-o îndepărteze de la locul incendiului.

— Nu putem face nimic. Şi nici unul-doi phegori omorâţi nu ar rezolva ceva. Vom aşlepta până dimineaţă. În cinismul lui Esomberr, există un oarecare adevăr.

— Cinism? întrebă Esomberr liniştit. Oare brutele lale nu imită ce ai făcut tu cu myrdolalorii? Nu este un cinism, oare, să profiţi din asta? Brutele lale te-au încoronat ca rege al Oldorando-ului.

Pe chipul regelui era înscris ceva ce Esomberr nu putea îndura să vadă.

— Dacă întreaga Curte a fost ştearsă de pe suprafaţa pământului, atunci ce pot face altceva decât să rămân, să-mi fac datoria, să am grijă ca succesiunea să fie legal continuată, în numele Miluei Tal? Oare voi găsi bucurie în această sarcină, Esomberr?

— Te vei supune circumstanţelor, sper. Ca şi mine. Ce este bucuria?

Plecară, prinţesa tremurând şi trebuind să fie sprijinită.

— Altfel, aici va fi anarhie, sau Pannoval-ul va pune stăpânire, spuse regele după un timp. Indiferent dacă pentru a ne bucura, sau pentru a plânge, se pare că avem, într-adevăr, o şansă de a face ca regatele noastre să devină unul singur, puternic împotriva duşmanilor.

— Întotdeauna duşmanii! se văicări Milua Tal către zeul ei învins. JandolAnganol se întoarse către Esomberr, cu o expresie de neîncredere profundă.

— C'Sarr-ul însuşi a pierit. C'Sarr-ul...

— Pradă intervenţiei divine, da. Dar mai am încă o veste pentru tine. Rege Sayren Stund s-ar putea să nu rămână în istorie ca cel mai înţelept monarh, dar a avut un impuls generos înainte de a pieri. Era probabil îmboldit de soacra la. Majestatea Sa nu se putea îndura să-l spânzure pe fiul ginerelui său, şi l-a eliberat, acum o oră şi ceva. Poate ce un fel de dar de nuntă...

— L-a eliberat pe Robayday?

Frământările îl părăsiră un moment.

O aită parte din pelat cedă Coloane înalte de lemn ardeau ce lumânările. Tot mai mulţi locuitori ai Oldorando-ului se furişau înainte, pentru a se uita la flăcări, ştiind că nu vor mai vedea niciodată aşa ceva. Mulţi, în inimile lor superstiţioase, văzură în asta mult prevestitul sfârşit al lumii.

— L-am văzut pe băiat plecând liber. Sălbatic ce întotdeauna. Chiar şi mai sălbatic. O săgeată lăşnind dintr-un arc ar fi o comparaţie potrivită.

Lui JandolAnganol îi scăpă un oftat.

— Bietul băiat, de ce nu a venit la mine? Am sperat că în cele din urmă şi-a pierdut ura faţă de mine.

— Acum stă, probebil la coadă, să sărute rănile morţului Sartorilrvrash — formă foarte neigenică de amuzament.

— De ce n-a venit Rob la mine?...

Nu-i răspunse nimeni, însă JandolAnganol putu ghici: se ascunsese în pavilion cu Milua Tal Vor trebui să treacă multe decade până ce consecinţele acestei zile să iasă în întregime la iveală, şi va trebui să le supravieţuiască acestora.

Ca şi cum i-ar fi ghicit gândurile, Esomberr spuse:

— Pot întreba ce intenţionezi să faci cu faimoasa ta Gardă Phagoriană, care a comis această atrocitate?

Regele îi aruncă o privire lăioasă şi continuă să se îndepărteze de incendiu.

— Poate că tu îmi vei spune cum ar putea rezolva vreodată omenirea problema ei cu phagorii, spuse el.

Epilog

Trupele de pe *Good Hope* şi *Union* acoslară pe lărămul borlienez şi mărşăluiră spre vest, către Gravabagalinien, sub conducerea lui Io Pasharatid.

Pe măsură ce forţa înainta, Pasharatid aduna date privind dezordinea pe care urma să pună stăpânire în Matrassyl. Conştiinţa poporului se trezise încet-încet, pe măsură ce digeraseră datele privind masacrarea myrdolatorilor. Regele se putea să nu mai fie binevenit la întoarcere.

În sufletul lui Pasharatid se născu un plan cu o asemenea convingere, încât părea deja actual. O va lua pe Regina Reginelor; Gravabagalinien va cădea în faţa lui şi, la fel Matrassyl-ul o va accepta ca regină de bună voie. El va conduce în calitate de consort; din punct de vedere politic, el nu era un ambiţios, nu foarte. Trecutul său, greşelile, dezamăgirile, dezonoarea, aveau să se sfârşească. O mică luptă, şi tot ce îşi dorea va fi al lui.

Cercelaşii raportară că sunt parapete în jurul palatului din lemn. Atacară la răsăritul lui Batalix, când ceţurile se înălţau peste ţinut. Trăgătorii săi avansară doi câte doi, cu carabinele pregătite, protejaţi de o avangardă.

Un steag alb fluturа din spatele baricadei. O figură îndesată ieşi precaută. Pasharatid le făcu semn trupelor să se oprească, apoi păşi înainte singur. Era mândru de curajul său, de cât de întegru era. Se simţea cu adevărat un cuceritor.

Omuleţul îndesat se apropie. Se opriră la nu mai mult de o ţeavă de puşcă unul de altul. Bardol CaraBansity vorbi. Întrebă de ce atacau soldaţii un palat aproape lipsit de apărare.

La care, Io Pasharatid răspunse mândru că el era un om de onoare. Cerea numai ca regina Myrdeminggala să se predea, după care va părăsi palatul în pace.

CaraBansity făcu semnul sacru al cerului deasupra capului şi fornăi răsunător. Din nefericire, spuse el, Regina

Reginelor murise, ucisă de o săgeată trimisă de un agent al ex-soţului ei, ragele JandolAnganol.

Pasharatid îi răspunse cu mânie că se îndoia de una ca asta.

— Priveşte singur! spuse CaraBansity.

Gesticulă către mare, lăcuită în lumina zorilor. Oameni lansau o corabie funerară peste ape.

Adevărat, Io Pasharatid putea vedea singur. Îşi părăsi oamenii şi alergă către plajă. Patru oameni, cu capetele plecate, purtau un catafalc pe care era aşezat un trup, între straturi de muselină albă. Marginile muselinei fluturau în briza ce creştea. Un buchet de flori era aşezat deasupra trupului. O bătrână cu părul ieşind dintr-o aluniă de pe obraz plângea la marginea apei.

Cei patru oameni cărară catafalcul cu respect şi-l duseră la bordul caravelei albe, cu numele *Vajabhar Prayer*. Flancurile avariate ale navei fuseseră reparate suficient de bine pentru o călătorie care nu-i implica pe cei vii. Aşezară catafalcul sub catarg şi se retraseră.

ScufBar, bătrânul majordom al reginei, îmbrăcat în negru, păşi la bordul navei cu o torţă aprinsă. Se plecă adânc la corpul învăluit. Apoi dădu foc lemnului stivuit pe punte.

Când focul cuprinse nava, aceasta începu să plutească uşor, afară din golf. Fumul se împrăştia peste ape.

Pasharatid îşi lăsă casca în nisip, ţipând sălbatic la oamenii lui.

— În genunchi, ticăloşilor! Jos, şi rugaţi-vă la Azoiaxic pentru sufletul acestei frumoase regine! Regina este moartă, oh. Regina Reginelor este moartă!

CaraBansity zâmbea din când în când, în timp ce călărea un hoxney bun către Ottassol, înapoi la soţia lui. A fost chiar deştept, şi şiretlicul i-a reuşit; atacul lui Pasharatid a fost evitat. Pe degetul mic de la mâna dreaptă purta darul reginei, un inel cu o piatră albastră ca marea.

Regina părăsise Gravabagalinien-ul cu numai câteva ore înainte de sosirea lui Pasharatid. Împreună cu ea mersese şi generalul, sora lui, prinţesa Tatro şi o mână de slujitori. Se îndepărtaseră către nord-est, peste ţinuturile fertile de loess ale Borlien-ului, către Matrassyl.

Peste tot pe unde treceau, ţăranii ieşeau din colibe — bărbaţi, femei şi copii — şi o binecuvântau pe Myrdeminggala. Până şi cei mai săraci dintre oameni se grăbeau să-i hrănească şi să-i ajute cum puteau.

Inima reginei era plină. Însă nu mai era inima care fusese odată; căldura dispăruse din sentimentele ei. Poate, cu timpul, îl va accepta pe TolramKelinet. Asta rămânea de văzut. Trebuia, mai întâi, să-şi găsească fiul şi să-l consoleze. Atunci putea stabili viitorul.

Pasharalid rămăsese pe ţărm multă vreme. O cireadă de căprioare venise pe plajă şi devastase linia fluxului, ignorându-i prezenţa.

Vasul funerar plutea pe mare, purtând trupul servitoarei, care murise în urma rănilor provocate de căderea unui buloiaş cu praf de puşcă. Flăcările se ridicau drept în sus, cu fumul cufundându-se printre valuri. Un scârţâit al lemnul ajunse până la urechile lui Pasharalid.

Plânse, îşi trase tunica şi se gândi la tot ceea ce nu se va petrece niciodată. Căzu în genunchi pe nisip, pentru încă o moarte, care avea să urmeze.

Animalele mării înconjuraseră nava în flăcări, înainte de a pleca. Abandonaseră apele de coastă şi se îndreptaseră spre adâncuri. Mergând în legiuni bine organizate, înotară până unde nici un om nu ajunsese, pentru a se contopi cu sălbăticia lichidă a Helliconiei.

Anii trecură. Acea generaţie tumultoasă se stinsese, rând pe rând... La multă vreme după ce regina fu pierdută din vederea muritorilor, mult din ceea ce fusese nemuritor în ea călători în nemăsuratele întinderi ale spaţiului şi fu recepţionat pe Pământ. Aici, acele trăsături şi acel chip trăiră din nou. Suferinţele ei, bucuriile, eşecurile, virtuţile, toate fură din nou invocate pentru oamenii de pe Pământ.

Pe Helliconia însăşi, toate amintirile despre regină se pierdură, aşa cum valurile se pierd pe plajă.

T'Sehn-Hrr strălucea deasupra. Lumina lunii era albastră. Chiar şi ziua, când Balalix strălucea prin ceţurile reci, lumina zilei era albastră. Tolul se potrivea perfect cu rasa ancipitală. Temperaturile erau coborâte. Phagorii îşi ţineau coarnele sus şi nu aveau nevoie să se grăbească. Trăiau în munţii tropicali şi în pădurile peninsulei Pegovin, din Hespagoral, în pace unii cu alţii.

Când puii crescură şi deveniră adulţi, blănurile lor deveniră dese şi negre. Sub acea blană informă, erau foarte puternici. Aruncau lănci primitive, care puteau ucide de la o distanţă de nouăzeci de metri. Cu acestе arme îi ucideau pe membrii altor specii, care le încălcau teritoriile.

Ei aveau alte arte. Focul era animalul lor preferat, încarcerat şi domesticit. Călăloreau cu vetrele pe umeri. Datorită flăcărilor izbunind din lespezile de piatră de pe umerii lor, grupurile de phagori puteau fi văzute de departe, coborând uneori coasta, să prindă peşte.

Uneltele din bronz nu erau deasupra posibilităţilor lor de înţelegere. Cu metalul se decorau; strălucirea caldă a bronzului putea fi văzută în jurul focurilor fumegânde din peşteri. Stăpâneau olăritul suficient de bine ca să facă oale de pământ, adesea picate, astfel încât uneori acestea semănau cu fructele pe care le mâncau. Acoperiori grosolane erau ţesute din liane. Aveau darul limbajului. Masculii şi gilotele mergeau la vânătoare împreună, sau îşi cultivau mizerabilele legume împreună, în zone distincte. Nu exista nici o ceartă între mascul şi femelă.

Ancipitalii aveau animale domestice. Asokinii trăiau cu ei şi, când ieşeau la vânat, serveau drept câini de vânătoare. Prolognosticii erau mai puţin folosiţi; năzdrăvanii şi şmecherii pungaşi erau toleraţi numai pentru amuzament.

Când Balalix apunea şi lumina se scurgea din lumea rece, ancipitalii cădeau, indiferenţi, în somn. Dormeau ghemuiţi, ca şi vitele, întinşi acolo unde stătuseră. Nici un vis nu le urmărea căpătâiele în timpul tăcutelor ore ale nopţii.

Numai când luna T'Sehn-Hrr era plină, se împerecheau şi vânau, în loc să doarmă. Atunci se distrau cel mai bine. Omorau orice animal le ieşea în cale, pasăre sau alt ancipital. Nu aveau nici un motiv să ucidă; ucideau pentru că aşa erau ei.

Ziua, unii dintre ei, cei care trăiau în sud, vânau flambragi. Vastul continent polar sudic al Hespagoralului era populat cu milioane de capete de flambregi. Împreună cu flambregii mergeau nori de muşte. Cu norii de muşte, venea şi musca cea galbenă. Aşa că phagorii îi ucideau pe flambregi, îi masacrau separat, sau pe lipuri, ucigând căpeleniile, apoi femelele, gravide sau altfel, ucideau tinerii ce încercau să umple lumea.

Flambregii nu erau niciodată abătuţi din drumul lor către nord, peste ţinuturile joase ale peninsulei Pegovin. Ancipitalii nu se temeau să-i ucidă. Anii veneau şi se duceau, secolele de asemenea, iar cirezile continuau să vină, neobosite, către lăncile ancipitalilor. Nu exista nici o istorie a componenţilor, cu excepţia istoriei acestei constante uciderî.

Împerecherea avea loc în vremea lunii pline, un an mai târziu, naşterea avea loc tot pe lună plină. Puii deveneau încet adulţi. Totul era încet, şi parcă nici bătăile inimilor nu se grăbeau, iar pacea trândavă în care creşteau copacii era

standardul tuturor lucrurilor. Când marele disc alb al lunii se scufunda în ceţurile orizontului, totul era la fel ca altunci când răsărise, din aceleaşi ceţuri. Phagorii erau guvernaţi de acest tempo; timpul nu pătrunsese în capetele lor.

Animalele le muriră. Când un Celălalt murea, trupul său era îngropat, sau aruncat în afara taberei, lăsat pradă vulturilor. Phagorii mari, negri, nu cunoşteau moartea: moartea nu era mai pe înţelesul lor decât timpul. Pe măsură ce îmbătrâneau, mişcările lor se încetineau. Chiar dacă rămâneau în adăpostul propriei lor familii vag demarcate, deveneau ceva aparte. An după an, abilităţile lor erau tot mai restrânse. Limbajul se pierdea devreme. Apoi şi mişcarea era pierdută.

În acea fază, tribul le arăta un sentiment de grijă. Aceşti superepuizaţi phagori erau depozitaţi în siguranţă, respectaţi, aduşi la ocazii ceremoniale, ca de exemplu când se intenţiona un atac asupra unui component din apropiere.

Ca încărcări ale timpului apatic, phagorii mai vârstnici treceau, fără nici o schimbare perceptibilă, dincolo de hotarul umbrelor, care separă viaţa de alte stări. Timpul era îngheţat în ei. Vreme de mulţi ani nu mai rămâneau altceva decât mici imagini cheratinoase ale înfăţişărilor lor exterioare. Chiar şi atunci, licărirea existenţei nu îi părăsea cu desăvârşire. Erau consultaţi. Încă mai jucau un rol în viaţa celorlalţi. Numai când se dezintegrau se putea spune că au fost vizitaţi de finalitate; mulţi erau atât de blând manevraţi, încât supravieţuiau secole întregi.

Acest stil de viaţă crepuscular a continuat mult timp. Vara şi iarna au produs mici schimbări în peninsulă. În alte părţi, iarna, mările puteau îngheţa; în peninsulă, sus în munţi, sau jos, în văile fără păduri, un paradis letargic era menţinut nealterat peste multe, multe luni, şi peste durate nesfârşite de timp.

Rasa ancipitală nu era pregătită să răspundă la schimbări.

Primul phagor alb născut a fost tratat cu indiferenţă. Mai mulţi dintre aceştia au ajuns la maturitate şi au născut alţi phagori albi. Numai atunci au fost izgoniţi. Goniţi, au trăit de-a lungul ţărmurilor domoale ale mării Kowass, hrănindu-se cu iguane. Prolognosticii călăloreau pe spinările lor, din când în când aruncând cu smocuri de alge uscate în cei care îi purtau.

Phagorii şi prolognosticii puteau fi văzuţi hoinărind pe ţărm, cu flăcări şi fum pe umeri, mişcându-se neconsolaţi către est. Aşa cum un an îi succede celuilalt, phagorii albi au devenit mai numeroşi, exodul către est mai compact. Îşi marcau drumul cu stâlpi de piatră, poate în speranţa că într-o zi se vor întoarce acasă. Aceasta nu avea să se întâmple niciodată.

Între timp, steaua cea rea din ceruri se făcu mai strălucitoare, eclipsând toate celelalte stele, până când, ca şi T'Sehn-Hrr, aruncă o umbră în timpul nopţii. Atunci rasa ancipitală, după multe consultaţii cu vârstnicii lor, îi dădu stelei un nume: Freyr — însemnând teamă.

De la o generaţie la alta, nu apăreau deosebiri în magnitudinea lui Freyr. Dar creştea. Şi după generaţii, phagorii mutanţi se răspândiră de-a lungul coastelor Hespagoral-ului. Către vestul peninsulei Pegovin, fură opriţi de ţinuturile care mai târziu se numiră Dimariam. Spre est, acoperiră încet pământurile alpine ale Throssei, pentru a ajunge, după două mii de mile, la ţinutul-pod Cedmer. Toate astea s-au împlinit cu acea determinaţie lipsită de spirit, caracteristică rasei ancipitale.

Peste podul de pământ, împrăştiindu-se peste Radado, pătrunseră în zone unde climatul semăna mai bine cu cel din Pegovin. Unii se stabiliră aici; alţii, ajungând mai târziu, căutară mai departe. Întotdeauna când porneau, ei ridicau stâlpii lor de piatră, pentru a marca teritoriile care duceau înapoi către casă.

Timpul catastrofei sosise. Steaua mai în vârstă, Batalix, cu pleiada ei de planete, fusese capturată de steaua Freyr, lânără, umplând spaţiul din jur cu radiaţii. Ea poseda o companie mai slabă. În transformările cosmice care urmară, când noi orbite se stabiliră, companionul mai slab fu pierdut. Porni pe un nou curs, luând cu el una din planetele lui Batalix şi luna Helliconiei, T'Sehn-Hrr. Batalix însuşi se schimbă într-o poziţie captivă în jurul stelei Freyr. Aceasta a fost catastrofa, ce nu avea să fie uitată niciodată de rasa ancipitalilor.

În următoarele transformări ce afectară planeta, vechiul pod de pământ peste strâmtorile Cadmer fu doborât de vânturi şi fluxuri sălbatice. Legătura dintre Hespagoral şi Campannlat fusese întreruptă.

În timpul acestor transformări, Ceitalţi s-au schimbat. Ei erau mult mai şmecheri decât menhirii lor, dar mai plăpânzi şi cu mintea mai flexibilă. Exodul lor din Pegovin le transformase rolul vizavi de phagori; ei nu mai erau priviţi doar ca animale domestice, însă erau utili pentru căutarea hranei necesare membrilor tribului.

Revoluţia s-a petrecut accidental. Un grup de Ceitalţi căutau hrană într-un golf de-a lungul coastei Radado, când fluxul cel mare îi surprinse. Fură aruncaţi pe o insulă, unde o lagună le furniza peşti oii. Aceştia erau una din manifestările ecologiei în schimbare; umpleau mările cu milioanele. Ceitalţi stătură şi sărbătoriră.

Mai târziu, pierzându-şi mentorii, porniră la drum singuri, către nord-vest, într-o ţară aproape pustie, numită Ponpt. Aici fură găsite cele zece triburi, sau Olle Onele. Aceşlia erau o versiune mult modificată a ancipitalilor, care acum erau cunoscuţi ca Olonele, împrăştiindu-se prin Campannlal. Dar asta nu s-a petrecut înainte de un secol.

Ceilalţi înşuşi s-au dezvoltat. Cele zece triburi se împărţiră şi deveniră mai multe. Se adaptau repede la noi împrejurări. Câteva triburi nu s-au stabilit niciodată, şi rătăceau pe continent. Marii lor duşmani erau phagorii, pe care totuşi îi priveau ca pe zei. Asemenea aspiraţii erau parte din răspunsul lor viu în faţa lumii în care se treziseră. Se bucurau, vânau, se înmulţeau şi noul soare strălucea deasupra lor.

Când se instală prima Mare Iarnă, când acea vară turbulentă trecu în geruri, şi zăpezile căzură timp de luni, probabil minţilor lor eotemporale li se păruse că s-au întors la normalitate. Aceasta a fost perioada în care cele zece triburi au fost puse la încercare: maleabili genetic, vor avea viitoarea existenţă adaptată la gradul de succes cu care aveau să se descurce în secolele de apastron, când Balalix se lăra prin sectoarele cele mai lente ale noii sale orbite. Acele triburi care s-au adaptat cel mai bine, au ieşit primăvara cu o nouă încredere. Deveniseră umanitate.

Masculi şi femele, se bucurau în pieile lor noi. Simţeau că lumea şi viitorul sunt ale lor. Dar încă mai erau timpuri — stând noaptea lângă focuri cu steaua singuratică strălucind deasupra — când prăpăstii misterioase se deschideau în vieţile lor şi păreau să privească într-un golf, unde nu era nici o punte. Reveneau amintirile perioadei când creaturi mai mari aveau grijă de ei şi le administrau o dreptate primitivă. Adormeau în tăcere, şi cuvinte fără sunete le răsăreau pe buze

Aveau nevoie să adore şi să fie conduşi — şi să se revolte împotriva conducerii; această nevoie nu-i părăsise niciodată, nici chiar când Freyr şi-a proclamat din nou puterile.

Noul climat, cu niveluri mai înalte de energie, nu se potrivea phagorilor cu blană albă. Freyr, deasupra lor, era simbolul tuturor relelor. Începură să sculpteze un simbol apotropaic pe stâlpii lor: un cerc în interiorul altuia, cu raze ca nişte spiţe unindu-l pe cel intern cu cel extern. Pentru ochiul phagorilor, acesta a fost mai întâi un desen al T'Sehn-Hrr, plecând de la Hrl-Ichor Yhar. Mai târziu, a fost privit ca altceva diferit, ca un simbol al lui Freyr cu razele lui asupra Hrl-Ichor Yhar.

În timp ce câțiva vorbitori de Olonete se transformau, generație după generație, în Fiii lui Freyr cei delestați, phegorii și-au pierdut încet cultura. Au rămas robuști și cu coamele sus, pentru că noul climat nu era în întregime de partea Fiilor lui Freyr.

Chiar dacă Freyr nu a mai plecat niciodată, au existat lungi perioade când s-a depărtat atât de mult, încât își ascundea chipul de stea în spatele stelei singuratice. Atunci, încă o dată, rasa ancipitală a fost capabilă să-i stăpânească pe Fiii lui Freyr. În următorul Timp al Frigurilor, vor reuși să-și înlăture vechiul inamic în întregime.

Acel timp nu sosise încă. Însă avea să vină.

- sfârșit -

Planeta Helıconıa face parte dıntr un sistem bınar, ıar perıoada sa de revolutıe în jurul soarelu ı prıncıpal, Freyr este 2592 an ı terestrı În acest context, cele trei anotimpuri ce se succed pe planetă (ıarna, pr mavara şı vara) înregıstrează, în an ı pamantent, durate de secole, ıar transformarıle de clımă şı mediu sunt de proporţıı gıgantıce

În acest fascınant decor, Aldıss construıeşte o lume de a dreptul extraordınara, în fapt o metaforă a lum ı noastre, a condıtıe ı omulu ı modern într-o socıetate moderna, a luptei contınue cu propriile prejudecaţı, dar mai ales a condıtıei sale fundamentale, aceea de a supravieţu ı, de a duce mai departe mesajul vieţıı

'Magnific.. una dın re cele mai elaborate lum ı ımagınare dın întreaga ıstorıe a sc ence fictıon ulu ı

Phıllade ph a Inqu rer

ISBN 973-97061-5-0

117 T.